

سي اي اي په پنجشېر کې

ليکوال: جنرال گيري شرون
ژباړن: لاهور خان منگل

کتاب پيژندنه

د کتاب نوم سي اي اي په پښتور کې
لېکوال جنرال گمري سي شروې
زبان لاهورجان منگل
چاپ کال دوهم ځل لپاره ۱۳۹۳ لمريز / 2015 ر
شمير 1000 ټوکه
کښور زبان

د کتاب د چاپ او زباني حقوق له زيارن سره خوندي دي

لړليک

- 200.....
 ات ه ويش تم څپرک ی
- 210.....
 نه ه ويش تم څپرک ی
- 215.....
 دېرش م څپرک ی
- 217.....
 ی و دېرش م څپرک ی
- 224.....
 دوه دېرش م څپرک ی
- 232.....
 دري دېرش م څپرک ی
- 237.....
 څل ور دېرش م څپرک ی
- 254.....
 پنځ ه دېرش م څپرک ی
- 264.....
 ش پر دېرش م څپرک ی
- 269.....
 اوه دېرش م څپرک ی
- 274.....
 پنځمه برخه: د کندهار په سوېل کې جگړه
 اته دېرشم څپرکی
- 282.....
 نهه دېرشم څپرکی
- 289.....
 څلوېښتم څپرکی
- 296.....
 شپږمه برخه: د بگرام په هوايي اډه کې ژامې ماتوونکې او ۵۵۵م ګروپ
 ی و څلوېښتم څپرک ی
- 298.....
 دوه څلوېښتم څپرک ی
- 307.....

دري څلوېښت ..... تم څپرک .....
310.....

څلور څلوېښت ..... تم څپرک .....
313.....

پنځه څلوېښت ..... تم څپرک .....
316.....

اومه برخه: د بمبارۍ زياتېدنه
شپږ څلوېښت ..... تم څپرک .....
320.....

اووه څلوېښت ..... تم څپرک .....
323.....

اتو څلوېښت ..... تم څپرک .....
326.....

نهه څلوېښت ..... تم څپرک .....
329.....

اتمه برخه: د کابل نيول
پنځوس ..... م څپرک .....
332.....

د پنجشېر
پر دره .....
338.....

د کابل ل س ر ه ل و مړۍ کرښه
.....
341.....

نومبر 2001
.....
344.....

د تخ کرښه ..... ار ل و مړۍ
.....
349.....

12 ز نومبر
.....
354.....

14 ز نومبر
.....
358.....

د مزارش ريف

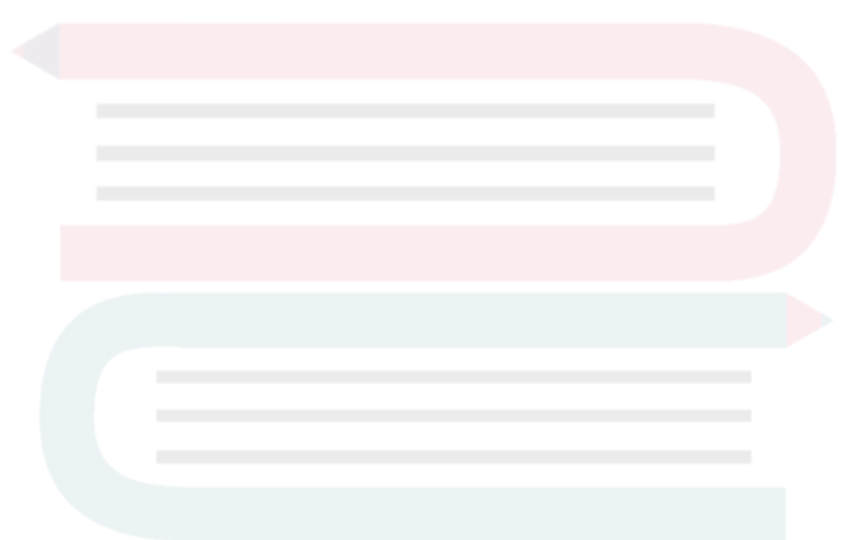
17 سوالی ای پم پنځونو کړي

364

سول

365

367

Greater Afghan
Library

@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

د ليکوال په اړه

گيري سي شرون د سي اي اي له څارگره ادارې سره پنځه دیرش کاله خدمت کړی. د دندې زیاته برخه یې په منځني ختیځ، ایران، پاکستان، سعودي عربستان او افغانستان باندې متمرکزه وه. ليکوال د مېډالونو له ډلې د استخباراتو د صلیب نښې مېډال هم گټلی دی چې د سي اي اي مينځ کې تر ټولو لوړ مېډال دی. هغه اوس مهال په رينو، نیواډه ایالت کې د خپلې ښځې بېټسي سره اوسېږي.

@Greater_Afghan_Library93

@Greater_Afghan_Library_Group

د ژباړن يادونه

د کتاب ژباړل هغه څه دي چې زموږ کتابتونونه نړيوال کوي، مطالعه، فکر او درک مو هم پراخوي.

د کتاب ژباړه که د کتاب د ليکلو څخه يې گالل زيات نه وي ترې لږ هم نه دي ځکه چې د کتاب د ژباړې پر مهال بايد ژباړه هم پر ولسي ژبه وي او هم بايد د ليکوال د ژباړې اصلي متن سره توپير ونه لري خو د ليکوال نظر ته په کې احترام شواى وي. دغه انډول ساتل له ستونزو خالي نه وي، خو د هغه څه چې بهرنيان يې زموږ د کړيدلي ملت په اړه نورې نړۍ ته وړاندې کوي، د ملت خبرول مې خپله دنده وگڼله. د کتاب اصلي نوم فرست ان (FIRST IN) چې پښتو ژباړه يې لومړى ننوتنه ده خودې نوم کوم ځانگړى پيغام نه درلود ځکه چې ليکوال په خپله اعتراف کوي چې سي، اى، اې د ۱۹۷۰ کلونو په بهير کې په افغانستان کې ښکېل شوه نو که لومړۍ ننوتنه يې نوم شي نو بيا داسې انگېرل کيږي چې گواکې د سي، اى، اې، لومړۍ راتگ د سپټمبر د يوولسمې د پېښې څخه وروسته ترسره کيږي نو په دې اساس د دوستانو سره د مشاورې او د کتاب موضوعاتو په پام سره مې د کتاب نوم سي، اى، اې په پنجشېر کې کيښود. ليکوال په دې کتاب کې د شمالي ټلوالې د ټولو ښکېلو برخو (افغانانو) اصلي نومونه ياد کړي دي نو له دې امله ليکوال ته د شمالي ټلوالې د غړو لخوا د هغوى د نومونو د ابشا کولو شکايتونه وشول. ليکوال په دوهمه گڼه کې د هغوى نومونه او ځينې نور موضوعات لکه د پيسو مقدار هم ترې حذف کړي دي. دا کتاب د خلکو د پراخې غوښتنې په اساس د دوهم ځل لپاره چاپ کيږي چې د ښکېلو غړو په کې نومونه او نور مالومات کټ مټ د ليکوال د لومړي گڼې د چاپ سره سمون لري. لومړي زر ټوکه له چاپ وروسته سمدستي د هېواد ټولو مخکښه پوهنتونونو لکه د پکتيا پوهنتون، د خوست پوهنتون، د کابل پوهنتون، د ننگرهار پوهنتون او د کندهار پوهنتون ته وړيا ډالۍ شول. يو شمېر يې د هېواد په لويو کتابتونونو کې د هېوادوالو داسانه لاس رسې لپاره ولېږدول شول.

د کتاب د ژباړې د اجازې لپاره مې د ليکوال سره د هغه وبييانې له لارې چې دده کتاب يې چاپ کړى و، د اړيکې لپاره زياته هڅه وکړه خو بريالى نه شوم. نوموړې وبييانې ته مې د يادونې لپاره يو نوټ پريښود او د کتاب ژباړې ته مې لاسونه راوڼغارل، هيله ده چې ليکوال دغه ټکي ته پام وي.

د کتاب د لوستلو پر مهال کله کله د سړي احساسات راپارېږي او د ځينو افغانانو د زړه دردونکو اود شرمه ډک عملونو له امله سړى لعنت ويلو ته اړ کيږي خو لوستونکي بايد ترې پند واخلي او نورو افغانانو ته د له دغه حقيقت څخه پرده پورته او سترگې يې پرې خلاصې کړي. ليکوال په ځينو ځايونو کې پر افغانانو خاندي او د خپل مجهز پوځ سره يې پرتله کوي خو هغه بايد پر هغه حقيقت پوه شي چې دا هغه افغانان دي چې د روسانو ستر او مجهز پوځ يې د هغوى د ځانگړو ځواکونو (سپيټسناز) چې د وخت مجهزه او د امريکې د اوسنى او، ډي، اې يا ځانگړو قطعاتو څخه ډير ځواکمن ول، په شته والي کې بې له لويې او شرمونکې ماتې سره مخامخ کړل.

ليکوال د سپټمبر د يوولسمې د پېښې وروسته پر افغانستان باندې د يرغل پرمهال د خپلې ادارې پر بې خبرۍ او د هغوى د لرې همکارۍ څخه تر ډيره سر ټکوي ان تر دې چې لوستونکى پرې شک کوي چې بنيايي د سپټمبر د يوولسمې پېښې په خپله د متحده ايالاتو د حکومتې چارواکو په منځ کې د رښتنيوالي په اړه پوښتنې راپورته کړي وي.

ليکوال د امريکې د ادارې په هغه ستراتيژي او کړنلارې چې په افغانستان کې يې پلې کوي، نيوکې کوي. د سمون په موخه د افغان دولت لپاره د يوې داسې ادارې وړاندیز کوي چې د درې گوني قواوو سمبالونه، کنترول او د کارولو وړتيا پرته له دې چې نړيوالو ته ور غږ کړي، ولري. دا په ځای وړاندیز دی. زما په باورخپل کور په خپله بڼه ساتل کيږي او افغانان يې بايد واگي په لاس کې واخلي.

د کتاب په زياتو ځايونو کې مې د پوځ اړوند لنډ (مخفف) نومونه په (*) ستورې په نښه کړي او د اړوند پاڼې په پای کې يې اضافه مالومات ليکل شوي دي ځينې نور مې بې له تشریح په اصلي حالت پريښول ځکه چې د ډيرې هڅې سره سره بيا هم ددغه نومونو د اصلي مفهوم او مانا په پيدا کولو بريالی نه شوم خو د لوستلو پرمهال يې لوستونکی عمومي مانا درک کولای شي. د زياتې بوختيا ترڅنگ مې د کتاب ژباړه تر دغه ځايه راوړسوله، تر خپله وسه مې ژباړه اسانه کړې او هيله ده چې لوستونکي مې تيروتنې وبخښي. نور مو دلته نه تموم، د کتاب لوستلو ته مو رابولم.

د يوه خپلواک، د تبعيض او د پردي پالنې څخه د پاک افغانسان په هيله!

لاهور خان منگل - خوست
۲۰۱۵ فبروري ۱۵

د لوی خښتن په نامه!
د لیکوال سریزه
سپټمبر ۰۹ کال ۲۰۰۱

د سفر کوچنی ساعت و گڼېد، له خوبه یې راوینښ کړم. د سهار شپږ بجې وې. دمسعود خلیلي په وینا هغه یوازې څو ساعته خوب کړی و. یوه شپه وړاندې احمد شا مسعود (خلیلي به همیشه د قوماندان باللو. لیکوال) غوښتل چې له ماسره وگوري. د رسمي غونډې د پای ته رسېدا وروسته، زه او قوماندان سره کیناستو. قوماندان انډینمن و چې طالبانو د نظار شورا (شمالي ټلواله. لیکوال) په تیرو پنځو کلونو کې په کراره خو په ثابت ډول دومره په شاکرې ده چې په دې وروستيو کې یوازې او یوازې لس په سلو کې خاوره هغه هم شمال ختیځه غرنۍ سیمه وریاتې ده. د ټلوالې مرکز د پنجشېر په دره کې و. قوماندان دا هم وویل چې د اسامه اود پاکستان مرسته به طالبان د وخت په تېرېدا سره ډېر ځواکمن کړي. د نظار شورا یوازې ده. د هند، روس او د ایران څخه د ډېرې لږې مرستې په ترلاسه کولو سره د نظار شورا راتلونکي کړکېچنه ښکاري.

د امریکې څارگرې ادارې سي، ای، ای، غوښتل چې شمالي ټلواله د هغوی سره د اسامه بن لادن په نیولو کې مرسته وکړي. نظار شورا به دغه کار په خوشالی سره ترسره کړای وای خو ددوی زیات ځواک په شمالي کې د لومړۍ کړنې تر شا راغونډ شوی و. خلیلي مسعود ته وویل چې سي ای ای د امریکې بهرنۍ او دکورنۍ کړنلارې (پالیسي) جوړونکي نه ده بلکې د سی ای ای دنده داده چې استخباراتي مالومات را غونډ کړي خو د امریکې پالیسي ته ښه ورکړي خو د امریکا دولت به یوه ورځ خپل کړنلارې ته د افغانستان او د نظار شورا په وړاندې بدلون ورکړي په ځانگړي ډول که اسامه د امریکا دولت ته نور هم خنډونه زیات کړي.

قوماندان ډېر هیله مند و. هغه فکر کاوه چې د سی ای ای سره اړیکې ددوی لپاره ډېرې اړینې دي. قوماندان کوښښ کاوه څو یو پلان طرح کړي چې له مخې یې سي ای ای ددوی سره مرستې کې مهم زیاتوالي ته اړه کړي. خلیلي په بیرته له کت څخه را پورته شو او د کار جامې یې واغوستلې، قوماندان به له ده وړاندې د سهار سپکې ناشتې ته ناست

9. خلیلي د ځان مینځلو هیله درلوده خو قوماندان ټینگار وکړ خو له هغه سره چای څښلو ته کیني. قوماندان د دغه لنډې لیډنې په مهال، د دوه ورځني سفر پر مهال په دوشنبه کې، بیا پروډ ورځ په پنجشېر کې په غیر معمولي ډول متوجه و، غوښتل یې له خلیلي سره واوسي، له هغه سره کینې او له هغه سره خبرې وکړي. دا غیر معمولي خوی و. سره له دې چې هغوی نږدې ملگري ول، قوماندان به په رسمي موضوعاتو دومره غږیده چې د ملگرتیا او یو پر یو غږیدلو وخت یې نه درلود.

کله چې خلیلي جاکټ اغوسته، په دروازه ټک ټک شو. دروازه پرانستل شوه. قوماندان موسکی و، سر یې دننه کړ او ویې وویل؛ ما فکر کاوه چې ویده به د پیدا(گیر) کړم خو راځه چې چای وڅښو. زه او ته تاجکستان ته له سفر وړاندې باید په ډېرو موضوعاتو وغږیږو. قوماندان کوټې ته راننوت. د خلیلي څخه یو څو گامه وړاندې ودریده او خلیلي ورته وویل؛ ته خو ډېر لږ خوب کوې، څنگه به وکولی شم له تاسره کارونه سرته ورسوم.

خلیلي وویل چې قوماندان ډېر ستړی ښکاریده. تیرو څو کلونو یې څیرې ته بدلون ورکړی و. کله چې خلیلي خپل شخصي توکي له الماری څخه را واخیستل قوماندان د خلیلي پاسپورت ته لاس کړ او د خلیلي په لوري یې په لاس وښوراوه، ورته یې وویل؛ دا دې هېرته شي.

خلیلي وویل؛ نه مننه؛ دا به همدلته په الماری کې د یو څه وخت دپاره کېږم. قوماندان وویل چې نه دا دی اوس یی واخله بیا به یې هیر کړي. خلیلي وویل چې قوماندان په خپله رانږدې شو او دده د جاکټ په مخ جیب کی یې کېښود. بیا دواړه د دروازې په لور روان شول خلیلي سر وښوراوه او د قوماندان دغه غیر معمولي عمل ته حیران شو. د چای د څښلو په مهال انجنیر عارف هم له دوی سره یو ځای شو. انجنیر عارف د مسعود د څارگرې ډلې مشر و. د ډاکټر عبدالله په گډون یو یا دوه کسان نور هم ناست ول. ډاکټر عبدالله د بهرنیو چارو مسولیت په غاړه درلود. بحث د راتلونکي شپې په پرمختگونو، له بهر څخه د خبرونو او د ورځې په پلانونو راڅرخیده. خلیلي د سهار خبرو ته دومره پاملرنه نه کوله ځکه چې دا ډول لیډنې د تېرو شلو کلونو په بهیر کی یو ورځنی عادت و.

د خبرو اترو لنډه برخه د هغه دوو تنو عربو په سر وه چې د پنجشېر په دره کې د دوه اوونیو راهیسې د مسعود سره د مصاحبې دپاره

انتظار ول. ايا قوماندان به مخکې له دې چې تاجکستان ته سفر وکړي په دې وتوانېږي چې له دوی سره وگوري؟ تاجکستان ته د سفر يوازې يو ساعت وخت و. قوماندان د نوموړو عربو د اړوند اورگان پوښتنه وکړله. انجنير عارف وويل چې نوموړي دوه عربان په لندن کې د يوه اسلامي اورگان د پيژندگلوې اسناد لري او پروفيسور سياف ددوی سره درې ته د راتگ مرسته کړې ده. قوماندان د خو شيبو دپاره فکر وکړ او بيا له دوی سره د مصاحبې لپاره چمتو شو. د غونډې په پای کې خليلي قوماندان ته وويل چې زه به اوس ځان ومينځم او د مصاحبې وروسته به بيا درسره ووينم .

قوماندان وويل چې ته بايد دلته کينې ځکه چې ته د خبري رسنيو سره ښه پوهېږي. خليلي په توکو سره ځواب ورکړ: صيب زه يو متمدن سړی يم او بايد پاک واوسم . قوماندان وويل؛ هو ته ډير متمدن سړی يې ځکه چې زيات وخت دې په بهر او په لويديځ کې د ايرکنډيشن لاندي تېر کړی، د جهاد وخت دې له ياده وباسه؟

هغه يوه شيبه غلی شو، بيا يې زياته کړه چې د مهربانۍ له مخې همدلته اوسه کار درسره لرم. خليلي د سر په ښورولو سره د هو ځواب ورکړ او د کنفرانس د کوټې په لوري روان شول. د کنفرانس کوټه ډېره لويه وه. پاکه او لوېديځ ډوله جوړښت درلود. په کوټه کې يو کوچنی ميز، دوه چوکۍ او يو لوی ميز چې ډيرې چوکۍ يې شاوخوا ايښي وې، شتون درلود. قوماندان د کوچني ميز سره کيناست او خليلي يې هم خپل ښي لوري ته راوغوښت. پاتې نوري چوکۍ د عارف، ډاکتر عبدالله او د مسعود نورو نږدې مامورينو ته کېښودل شوې.

کله چې کوټه چمتو شوله، دوه عرب ژورنالستان کوټې ته د څو کسانو له خوا بدرگه شول. دواړو پاکستاني جامې اغوستې وې چې اوږدې لمنې او ازاد پرتوگونه يې درلودل. دواړو تور رنگه بي لستونو واسکتونه اغوستي ول، ډيرې يې خريلې، غنم رنگه پوستکي، غښتلي او ميانه ونې يې درلودې.

يو يې دکمرې درې پښې په يو لاس کې او په بل لاس کې يې يوه لويه تجارتي کمره، بېټري، لاینونه او نورې کيبلې په غاړه کې ځوړند ول. تر يوې کچې د اړوند مسلک سره نابندي احساسېدله .

يو يې د قوماندان او بل يې د نورو کسانو په لور خپله کمره او نور اړوند توکي برابرول، دواړه د قوماندان په مخ کې ودرېدل. دواړو يې په خپل وار سره د قوماندان سره په عربي ژبه روغېر وکړ.

خليلي له دوی په انگلیسي ژبه د پوهېدا وپوښتل، دواړو د سر په ښورولو سره د هو ځواب ورکړ. خلیلي قوماندان ته وویل چې هغه به ژباړه وکړي. یو ددوی نه چې څیرې یې ژورنالست ته ورته والی درلود، غوښتنه وکړه چې د کافي کوچنی میز د مخي نه لري کړي خو وکولای شي کمره په بهتر ډول چمتو کړي. کله چې دغه حالت ترسره کیده، حالات نور هم نااشنا شول. په کوټه کې نور کسان هم د خپلو ځایو پاڅیدل تر څو ځای ازاد کړي.

قوماندان خلیلي ته مخ ورواړوه او ویی ویل، ایا دوی غواړی له مور سره غیره ونیسي، که څنگه؟ دوی خو ماته ژورنالستان نه ښکاري، ښایي پهلوانان وي! کوټه تیاره شوله ددواړو عربو له ډلې څخه مشر عرب چوکۍ قوماندان ته نږدې کړله. دویم عرب خپله کمره او د کمرې اوسپنیزې پښې سره تړلې. خلیلي پام شو چې کمره د قوماندان د مخ نه ټیټه اود هغه د ټټر په کچه لوړه ده. کمره مین برېښنایي تاراو بیټری په لاس کې نیولي ول، د کمرې څخه یو څوگامه لیري شو. دا حالت ډیر نااشنا برېښېده ځکه چې قوماندان له داسې ځلیدونکو (ښوینده) ژورنالستانو سره هر وخت لیدنې او مرکې نه کولې.

خليلي د ژورنالستانو څخه ددوی اړوند اورگان پوښتنه وکړه. عرب په ځواب کې وویل؛ هو، نه مونږ د کومی خبرې شبکې اړوند نه یو. مور په لندن کې د اسلام څخه د نظارت د مرکز سره کار کوو. مور د نړۍ هیوادونو ته سفر کوو څو د اسلام د وضعیت څرنګوالی خپلې شبکې ته وړاندې کړو. خلیلي دغه خبرې قوماندان ته وژباړلې. قوماندان وویل: ایا دوی ژورنالستان نه دي؟ نو بیا څه پوښتنې لري؟ خلیلي د قوماندان پوښتنه هغه عرب ته چې په چوکۍ ناست و، وژباړله. عرب وویل چې مور غواړو پوه شو چې قوماندان ولې وویلي ول چې اسامه بن لادن یو وژونکی دی او باید د افغانستان څخه وشړل شي؟

دغه عرب همدې ته ورته نورې پوښتنې هم وکړې. خلیلي پوه شو چې قوماندان دې پوښتنې خپه کړې. د قوماندان سر ټیټ شو، زڼې یې په سینه ونښلولې او د قوماندان په څیره کې غوسه راوپارېدله. خلیلي پوښتنه وکړه چې ایا دوام ورکړو که ژورنالستان ولیږو؟ قوماندان لاس وښوراوه او ویې ویل چې نه راځئ چې دا مصاحبه ترسره کړو خو وخت به یی را لنډ کړو.

خليلي ولیدل چې عرب هم د قوماندان په غبرګون وپوهېده په څېره کې یې بدلون راغی او وروځې یې نېغې ودریدلې. خلیلي عرب ته وویل

چې د مهربانې له مخې خپلو پوښتنو دوام ورکړی. عرب یوڅه آرام شو او خپلې کوچنۍ کتابچې ته یې وکتل.

خليلي په خپله چوکۍ کې وښوریده او یو څه یی د قوماندان خوا ته ځان نږدې، بنۍ پښه یې په چپه پښه کېښودله. خليلي فکر وکړ چې دا مصاحبه به ډیر وخت ونه نیسي ځکه چې دغه ته ورته مصاحبې یې زر ځله ترسره کړي دي. عرب د خپلې کتابچې څخه مخ پورته کړ، د ده شاته دوهم عرب ته یی مخ ورواړوه او ویی ویل، راځه چې پیل یې کړو. کمره مین د کمرې څخه څو گامه شاته ولاړ او یو کوچنی سور رنگه څراغ د کمرې په مخ راغی. عرب قوماندان ته وروکتل او ویې ویل چې؛ صاحبه په افغانستان کی د اسلام وضعیت څنگه ارزوئ؟ خليلي خپل سر د قوماندان په لوري واړوه تر څو ددغه پوښتنې ژباړه وکړي چې په دې وخت کې بې رنگه، بی خونده او بی غږه د اورلمبې په تېر باندی په دومره زور سره وواځه چې په ټول عمر کې یې نه وې لیدلې. هغه دا احساس وکړ چې دی یې ډیر شاته وغورځاوه، میزونه هم وښوریدل او پوستکي یې سوځیدل پیل کړل. درد یې احساس کړ او بیا یی په سترگو توره شپه شوه. کمره په ډیر ځواک سره وچاودیدله او په زرگونو ټوټو بدله شوله. هغه دریو کسانو ته د چاودنې ډیر ټکان قوماندان او خليلي ته و. د چاودنې سره سم یې دواړه څو متره لیرې په دیوال وښلول او چوکۍ په بل مخ واوښتله.

چاودنې هغه عرب چې د قوماندان مخې ته ناست و، ټوټې ټوټې او د چوکۍ بلې خواته یې وغورځاوه. په کوټه کې پاتې خلک د چوکيو نه وغورځیدل او د بم په پرچو ژوبل شول. په کوټه کې د څو شیبو دپاره چوپتیا وه. د خليلي فکرونه ډیر گډوډ ول هڅه یې وکړه څو راغونډ یې کړي، د ځان له ښورولو وروسته په هوښ کې راغی. له ځان سره یی وویل چې دا خو بم و، ما خود کوم بم غږ نه دی اوریدلی؟ خو دغه دورې، د باروتو بوی، حتما بم و. دروند غږ یې تر غورو شو او د سینې په گڅه خواه یی درد احساس کړ. ویې لیدل چې دا د قوماندان لاس و. مخ یې واړوه او قوماندان یی څنگ ته پروت و چې ډیر سخت ټپي او مخ یی د بم په پرچو سوری سوری و. خليلي فکر وکړ چې قوماندان او دی دواړه د مړینې په حالت کې دي. خليلي خپل لاس اوچت کړ څو قوماندان لمس کړي، ویې لیدل چې د گڅ لاس د پنجو برخه یی ټوله سوځېدلې او په وینو لړلې وه. په کوټه کې هرې خواته منډې رامنډې وې. په کوټه کې نور خلک راپورته شول ترڅو له قوماندان سره مرسته وکړي. دخليلي

غورو اوریدل پیل کړل خو گډوډ اوازونه راتلل، اوازونه داسې لکه چې د لیرې واټن څخه وي، اوریدل کېدل. خلیلي پوهیده چې خلک کوټې ته راننوزي او ویې لیدل چې دوهم عرب په څکولو له کوټې څخه وباسي خلیلي قوماندان ته وروکتل، گوري چې یو څوک د قوماندان شاته ناست دی او د قوماندان سر یې په خپل زنگون ایښی و. قوماندان سر د خلیلي په لوري ورواړوه د سترگو په ځمبلو یی اشاره وکړه خو لومړی د خلیلي سره مرسته وشي. قوماندان بیا یو ناڅاپه بي هوښه شو، سترگې یې پټې شوې او خوله یې خلاصه پاتې شوه. خلیلي نه پوهیده چې قوماندان مړ دی او که بې هوښه؟ خلیلي اسوېلی وباسه او ویې ویل؛ خدای دې رحم وکړي. د خلیلي په سترگوتورې تیاري وزر وغورول. یو څه وخت وروسته یی پام شو چې په یو سور اوسپنیز تخت چې شاوخوا یې د غم اوازونه ول، پروت و. د خلیلي ټول بدن سوځیده. یوازې په چپه سترگه یی لیدلای شول. خلیلي حیران و چې څنگه کولای شي په داسې وخت کې یې ماغزه دومره سم کارو کړي. خلیلي و پوهیده چې هغه په چورلکه کې دی او بهر ته یې وړي. خلیلي سروښوراوه او ویې لیدل چې قوماندان یې تر څنگ پروت دی، د قوماندان مخ عادي مالومیده. خلیلي فکر وکړ چې کوم چایې مخ ور پاک کړی دی. د قوماندان خوله بنده او سترگی یې خلاصې پاتې وي. خلیلي فکر وکړ چې هغه خو مړ دی، په مخ یی تودې اوبنکې راغلي اود غم سخته څپه یی په زړه راغله. لاس یې اوچت کړ ترڅو قوماندان وگوري خو د بي هوښی تورې تیاري له فکره ویوست!

لومړی برخه

لومړی څپرکی

واشنگتن ډي سي

۱۱-۱۹ سپتمبر ۲۰۰۱

په شمالي ویرجینیا کې د سپتمبر یوولسم سهار ډېر ښکلی و. ښایسته شین آسمان او نرمه هوا لگېده چې د مني زېری یې تر غورونو رساوه. په همغه سهار زه د خپل کور نه چې د ویرجینیا په الکزاندريه کې و، دعادي وخت څخه یو ساعت وروسته وخوځېدم. ما له دې ورځې څخه یوازې یوولس ورځې مخکې (د سي، ای، ای) د درې میاشتني تقاعد بدلېدا پروگرام کې گډون وکړ. ددې یولسو ورځوپه بهیر کې مې په دفتر کې د پاکوالي کارونه ترسره کول او په ورته وخت کې مې د خپل پنځه دېرش کلن تر ټولو زیات له خطره ډک خو په زړه پورې ماموریت اسناد او صوانح هم چمتو کړل.

تقاعدزما د پاره يو ناخاپي بدلون و اوکه رښتيا ووايم ورته سترگې په لار نه وم.

د تقاعد د پروسې د بدلېدا پروگرام موخه داوه چې د تقاعد شويو مامورينو لپاره تر خپلې کچې ژوند هوسا او اسان کړي. د مسلک ناخاپي او حتمي بدلون يو څه اندېښمن کړم. ما بايد د نوموړي پروگرام لاندې درې مياشتې د هغو نورو کسانو سره چې د خپل تقاعد سره مخامخ او زيات شمېر يې زما په باور د ښې راتلونکې هيلې درلودلې، واوسم څو د سي اي اي څخه وروسته دژوند په لټه کې راسره مرسته وکړي. سره له دې چې په خصوصي سکتور کې مې دنده خو ښېدلې خو زه په دې چې دقيقاً څه وکړم، ډاډه نه وم. د تقاعد د بدلېدا له پروگرام مې هيله درلوده چې د څو راتلونکو کلونو د واضح پلان د پراخولو دپاره وخت او مشوره راکړي.

دفتر ته له رسېدا وروسته د خواشينونکي پيغام په اورېدا سره، خپه شوم. د افغان تاجکو محبوب رهبر چې ما ورسره اورېدې کاري اړيکې درلودې په يوه ځان مرگي برید کې چې د دوی په قرارگاه پنجشېر کې شوی و، خپل ژوند له لاسه ورکړی و. زما لپاره د دې نه نوره ناوړه خبر داوو چې د مسعود جگپوړی سياسي مشاور هم سخت ټپي شوی و او شونې وه چې هغه هم خپل ژوند له لاسه ورکړی وای.

زه او مسعود خليلي دواړه مسلکي همکاران او نږدې ملگري وو. د هغه د حالت د خبر په اورېدلو سره خپه او ځان مې بې مرستې احساس کړ. وژونکي دوه عرب ژورنالستان وو او په کومه اسلامي ټولنه (تر اوسه نامالومه: ليکوال) چې مرکز يې په اروپا کې و، اړه لرله. دا ډېر ناوړه خبر و او عربي نړۍ سمدستي د اسامه او د هغه د القاعده شبکې د شونې ښکېلتيا لپاره خپله زاويه د هغوی په لورې وروگرځوله. بن لادن د طالبانو د رهبر ملا عمر له خوا کوربه اود هغه سره په افغانستان کې پټ و. د امريکې دولت ډېره هڅه کوله چې په طالبانو فشار راوړي څو اسامه له افغانستان څخه وشړي. طالبان د گوتوپه شمېر افغان مذهبي شاگردانو څخه چې په شمالي پاکستان کې په ۱۹۹۴ کې د مذهبي سخت دريځه مدرسو څخه په يو داسې ځواک واوښتل چې نن ورځ يې د افغانستان د څلورو څخه درې برخې په واک کې درلود. يوازېني جدي مخالف نظامي ځواک د طالبانو په وړاندې د احمدشاه مسعود او د هغه شمالي ټلواله وه چې يوازې غرنی او شمال ختيځه افغانستان يې تر واکې لاندې و. د شمالي نازکه او په تار ټرلې ټلواله چې د سيمه ييزه جنگسالارانو څخه جوړه او يوازې د مسعود په شتوالي کې سره يوځای ول. د مسعود په مړينې سره نوره هم په ليزه شوله. د اسامه په لاس د ملا عمر ترټولو لوی او وروستني

دښمن مسعود وژل به د ملا عمر په وړاندې د اسامه محبوبیت نور هم زیات کړي.

په لانگلي ویرجینیا کې خپل دفتر ته راوړسېدم . د پخوانی قرارگاه د ودانۍ او د موټرو له تم ځای څخه چې د دروازې څخه یوازې پنځوس گزه شاته وه، تېر شوم. پخوانی تمځای په دفتر کې د لوړ رتبه مامورینو لکه مرستیال او د سویلي اسیا مدیر مسول لپاره ساتل شوی و. زه اوس د یوې کوچنۍ کمزورې ډلې مامورینو له ډلې څخه وم نو په دې اساس مې باید خپل موټر په پخواني لویدیځ تمځای کې درولی وای او دهغه وروسته مې هروخت لس دقیقې تر دفتره پلي تگ کړای وای. کومه لویه ستونزه نه وه خو زما د ورځني او پخواني مهالوېش د بدلېدا یوه نښه وه. زه اوس د ودانۍ په پرتلیز ډول هوسا برخه کې وم.

که نور نه و لېترلېره خپلو انډیوالانو سره نږدې وم. د اداري کارونو په پای ته رسولو سره به دفتر ته د راتگ دپاره هره ورځ نه اړ کېدل. نن سهار دفتر ته د دې دپاره ولاړم چې د خلیلي د روغتیا او شمالي تلوالب ته د مسعود د مړینې وروسته د جدي او درانده ټکان په کچه ځان خبر کړم. له هغې نه وروسته مې خپل عادت چې په خوندي کمپیوټرو کې د برېښنا لیک او د ورځيني کار کتل وو، دوام ورکاوه.

بیابه مې د لومړۍ فرقې د ریس دفتر مخ ته کافي(قهوه) څښله. دلته څلور یا پنځه کسان ولاړ ول . دغه صحنه ډېره عجیبه ښکارېدله ځکه چې سهار وخت د بوختیا وخت وي او نن سهار جیم هم (نوم)⁽¹⁾ هم شتون نه درلود. زموږ دفتر په بهر کې خلاص وي په داسې وخت کې چې واشنگټن دلته په خوب ویده وي. (لیکوال دلته د وخت تو پیر یادوي. ژباړن) نو ددې لپاره کله به چې په سهار کې دفتر ته راغلو نو د ساحې(بهر) څخه به د لیکونو دروند بار شتون درلود. هغه باید تنظیم او ځوابونه ورکړل شوي وای. زه هم ددغه گروپ سره یو ځای شوم . د تلوویزیون د نښېنې په لیدو سره هک پک او خوله خلاصه پاتې شوم.

لومړی د نړېوالې سوداگریزه ودانۍ د ژوبل شوي لورې نه لوگی راپورته شو. د پاک او شنه اسمان په لورې په غوټه غوټه پورته شو. زما ترڅنگ ددغه کسانو د گروپ په مینځ کې هم حیرانتیا وه. دوی به تلوویزیون ته کتل او په ورته وخت کې به په خپل منځ کې هم غږېدل. یوه کوچنۍ الوتکه راغله او دغه ودانۍ یې ووهله. پوښتنې راته پیدا شوې چې ایا دا د هوایي لیکې سوداگریزه الوتکه وه؟ څنگه دا پېښه وشوه؟ ودانۍ ته څومره زیان ورسېد؟ ماته هغه بي دوه پنځوس ډوله الوتکه رایاده شوه چې په ۱۹۹۴ کې د دورو ډک سهار له امله د دولت د

(1) لیکوال د استخباراتي مامورینو د هویت د خوندي ساتلو لپاره د هغوی نومونو یوازې سترګي او نیم لیکلي دي. ژباړن

جگپورو مامورينو له ودانۍ سره وجنگېدله. که څه هم دغې ودانۍ تر ډیره زیانمنه شوه خو بیا هم د چاودنې سره ودانۍ مقاومت وکړ. له شک پرته نړیوال سوداگریز مرکز هم په مساوي توگه ټینګ جوړ شوی و. یو کس د دغه ډلې څخه وویل چې په ۱۹۹۵ کال کې د نړیوال سوداگریز مرکز په لاندېنۍ برخه کې یو موټر چې د چاودېدونکو موادو څخه ډک و وچاودېد او ودانۍ په پوره ډول مقاومت وکړ. ټلويزيون ته په کتلو بوخت و او دوهمې الوتکې دوهمه ودانۍ سوری کړه. دغه صحنې ټول ولاړ کسان ولرزول او مور هم په دې پوه شوو چې دا کومه احتمالي پېښه نه بلکه یو منظم پلان و.

سمدستي د ترهگری ضد له ریاست څخه پیغام راغی چې لږ ترلږه شپږ سوداگریزې الوتکې تښتول شوي دي او د نورو بریدونو شونتیا هم شته، ټلويزيون ته ولاړ کسان بدلېدل رابدلېدل او ټول سرگردان او لږزانده ول. مور هم د ملیونونو امریکایانو په څېر ټلويزيون ته په حیرانتیا سره کتل.

زه د چاودنې څخه سمدستي وروسته د هغې په سختوالي پوهېدم ولې په دې هیڅ باوري نه وم چې دا ډول یو کار دې زموږ تر سترگو تېرېږي. سکرترې مې د مېز په سر غوړۍ راپورته کړه او په دقت سره ټلیفون ته غوږ شوه. ما هم د ځان سره خاموشي غوره کړه چې سکرترې سترگې راپورته کړې او ویې ویل چې د پنتاگون سره همدا اوس یوه الوتکه وجنگېده او د ودانۍ ۳۹۵مه برخه یې ووهله. دې خبرې بېواکه کړم او ها خوا دېخوا گرځېدم ځکه چې په پنتاگون کې زما زوی کرسټوفر مامور و. پوښتنې مې په سر کې گرځېدلې چې ایا هغه به ټپي وي؟ که په کې مړشوی به وي؟ زه نه پوهېدم چې د ودانۍ په کومه برخه کې کار کوي خو دهغه د خونديتوب دوعا مې کوله. ماخپلې لور جینې چې د دولت لخوا په ختیځه اسیا کې د بېرو غړې وه. ټلیفون وکړ. جینې په ټلیفون خبرې پیل کړې او غږ یې د احساساتو له امله بند بند کېده. هغې هم دغه خبر اورېدلې و او سمدستي یې کړیس ته د ټلیفون کولو کوښښ کړی و. خو د ټلیفون د شبکې د بوختیا له امله اړیکه ټینګه نه شوله. ما د جینې څخه د کېټ چې زما بله لور وه. پوښتنه وکړه. جینې وویل چې هغې ته یې ټلیفون کړی و او په روزلین ویرجینیا کې وه، هغه خوندي وه.

کېټ ورته ویلي ول چې تر هغې به په دفتر کې پاتې شي خو چې حالات عادي شوي نه وي. ما جینې سره په مات غږ خدای په امانې وکړه. ماته دا ښکاره شوه چې د دولت ریاست ودانۍ به په دا ډول حالت کې ترټولو جذابه نقطه وي. جیم د خپل دفتر څخه راووت او د ټولو د پاملرنې دپاره یې د تیارسې امر ورکړ. جیم ته د اووم منزل لخوا امر ورکړ شوی و. (په اووم منزل کې لوړپوړي چارواکي اوسېدل) چې د سي اي اي دغه ودانۍ باید خالي شي خو لوړپوړي

چارواکي په کې خوندي شي.

رپوتونو دا هم وويل چې لږ ترلږه يوه بله الوتکه په هوا کې وه او موخه يې واشنتن و. په پنتاگون باندې بريد د دې ثبوت و چې په دې سي (1) کې چارواکې ددوی راتلونکې هدف و او بايد ټول د ودانۍ څخه په بيره وايستل شي. ما هم په زينو کې منډې وهلې او همکاران مې پرېښودل ځکه چې خطر و. نوموړې صحنه راته ويره وونکې او د حيرانتيا وړ برېښېده. زما دپاره د سي اي اي سره د کار کولو بېلا بېلې تجربې وې.

نور کله به چې بحران يا اله گوله وه نو کار به دوه برابره کېده ولې دا ځل بحران توپير کاوه او زياته برخه يې له بحران څخه منډې وهل وو. کله چې له دروازې څخه بهر ووتم ومې ليدل چې په زرگونو مامورين په يو ځای وتلي او دسړک په سر يې گڼه گڼه جوړه کړې وه. زه په غوسه خو په ورته وخت ډار شوی هم وم.

ما د خپلې مېرمنې او د لور دخونديتوب په خاطر اندېښنه درلوده. له خپل لور کېت سره مې د اړيکو نيولو کونښنې وکړ خو د ټليفون ليکې ډېرې بوختې وې. ما هيله لرله چې هغه د بحران ترپاي ته رسيدو پورې په کار ځای کې پاتې شي. ما د خپلې مېرمنې (بيټسي) سره اړيکه ونيوه. بيټسي په بېروت، لبنان کې د دولت د رياست لخوا په لنډ مهاله توگه په دنده گومارل شوې وه. هغه په دې پوهېده چې دغسې يوه پېښه به د امريکې څخه بهر څومره اغېز ولري.

بېروت په تېرو څو کالونو کې ډېر خوندي شوی و خو په داسې وخت کې دبېټسي په اړه فکر کول اړين نه و. وروسته ماښام ښه خبر دا و چې کريس په هغه شپه تر ناوخته په دفتر کې کار کړی و او په دې اساس سهار دندې ته ناوخته تللی و. (1)

کله چې پېتاگون سره الوتکه وجنگېدله. کريس يوازې مېټرو سټېشن ته رسېدلی و او کوڅې سمدستي د پېښې څخه وروسته بندې شوې وې. هغه خلک چې په کوڅو کې بند و، خوندي او د لنډ وخت څخه وروسته ټول له ساحې څخه بهر شول. جينې او کېټ دواړه کورته په لږزه خو خوندي راغلي. لږ وروسته بيټسي ماته ټليفون وکړ او ويې ويل چې تر هغه ټول بهرنۍ الوتنې د امريکې خاورې ته د يورپ څخه د څو ورځو دپاره وځنډيدل ، بيټسي د څو ورځو دپاره په بېروت کې بنده پاتې وه.

(1) ليکوال د دې سي څخه منظور واشنتن دې سي دی. ژباړن

(2) د دغسې بهران په مهال د لوړو چارواکو زامن او د کورنۍ غړي يا په رخصتۍ وي او يا دفتر ته ناوخته ځي!! دا په خپله دا څرگندونه کوي چې نوموړې پېښه په لوړه او محرمه توگه د امريکې د څارگره ادارې له خوا طرح شوې وه.

د حالاتو تر عادي کېدلو پوري هغه خوندي وه. زما راتلونکې څو ورځې له حيرانتيا ډکې وې. که څه هم چې زه د کورنۍ د غړو په اندېښنه کې نه وم خو د پېښې په اړه د مطبوعاتو دوام دار غړېدا نوموړې غميزه را په ياده وله. په راتلونکې کې زه په دې وتوانيدم چې خپل دفتر ته راوگرځم او په حيرانتيا سره مې د تېرو ورځو نيمگړې اداري چارې د سپټمبر په دېارلسمه پای ته ورسولې. درسمي دندې د نه درلودلو او په دفتر کې د سرگردانۍ د له منځه وړلو دپاره مې د څو ورځو د رخصتي غوښتنه وکړه. د خپلې راتلونکې په اړه مې د فکر کولو دپاره وخت پيدا کړ. زه سرگردان او د نورو هېوادونو په څېر په غوسه وم چې د هغه خلکو سره چې دغه بې گناه خلک يې په ډېره ناوړه توگه وويړول، څه بايد ترسره شي. تېره شپه د بېټسي د راتگ سره مې پاملرنه بېرته خپل عادي ژوند ته واوښته. د شپې ناوخته کورته تليفون راغی او زما څخه يې غوښتنه وکړه چې د کوفربلاک چې د ترهگرۍ په وړاندې دفتر د مشر سره د خپل کار په دفتر کې سهار وختي وگورم. زه هيڅ نه پوهېدم چې کوفر به زما څخه څه غواړي. د موټر د چلولو په وخت کې مې هم په دې چې په غونډه کې په کومه موضوع غږېږم، فکر کاوه.

کوفر جسماً غټ . شپږ فوټه لوړوالی يې درلود. هروخت به يې پاکې او ځلېدونکې جامې اغوستلې. هغه د تاوده هرکلي څخه وروسته د غونډو کوچني مېز ته ور وبللم.

هغه نيغ په نيغه په موضوع باندې خبرې پيل کړې ويې ويل، گيرې ته بايد د سي اي اي د افسرانو کوچنی گروپ⁽¹⁾ افغانستان ته وېسي . هلته بايد د شمالي تلوالب سره په اړيکه او هغوی دې ته وهڅوې چې د سي اي اي او د امريکې پوځ سره په داسې حال کې چې د اسامه په لټه پسې ځي، په پوره ډول همکاري وکړي. په ورته وخت کې ددوی پوځي ځواک ارزيا بې کړې او لازمه سلا او مشوره راکړې چې شمالي تلوالبه په پوره ډول سره مجهزه کړو څو طالبان له منځه يوسي اومور ته د اسامه بن لادن د نيولو لاره خلاصه کړي. کوفر لږ په چوکۍ کې را وړاندې شو او ويې ويل: گيرې دا يو له خطرې ډک ماموريت ولې ډېر اړين دی . ته په رښتيا هم د گروپ درهبري دپاره ترټولو ماهر افسر يې. ما پرته له ځنډه ځواب ورکړ چې هو بلې زه بايد دا ډله رهبري کړم.

ددې دپاره چې تاسو له ماڅخه غوښتنه وکړه. زه وياړم او له تاسې څخه مندوی يم. کوفر له ماڅخه مننه وکړه او ويې ويل چې هرڅه، پيسې، کسان او نور تجهيزات چې گروپ ته پکار يري هغه به د گروپ په چوپړ کې ورکړل شي.

(1) SAD ساډ: Special Activites Divison يې پوره نوم دی او ما يې مخفف (ساډ) ليکلی دی.

هغه له ماڅخه وغوښتل چې له راډ سره چې د ځانگړو عملياتو د فرقې (ساډ) مشر و، ووينم او د هغه نظر او وړاندیز واخلم.

ما هم لا له وړاندې دا فکر کړی و. کوفر له دفتر څخه راډ ته تليفون وکړ او خبر يې راکړ چې هغه زما د ليدو په انتظار دی. راډ زما سره د خپل دفتر مخې ته هرکلی وکړ. راډ د سمندري ځواک پخوانی غړی و او په هغه ډول يې ځان ساتلی و. د سر ويښتان يې په همغه ډول لنډ ساتلي وو. زه ډاډه وم چې هغه تر اوسه دومره رخصتی نه وې کړې. راډ هم د کوفر خبرې تکرار کړې او ويې ويل چې هر څه چې د گروپ اړتيا وي هغه به د گروپ په چوپړ کې ورکړل شي. هغه يوه غوښتنه درلوده او هغه دا چې د هغه يوه مامور ته بايد په گروپ کې دمرستيال په توگه ځای ورکړم. ریک يې خوښ کړ. ما سمدستي هوکړه وکړه ځکه چې ریک مې څو ځلې ليدلی و. هغه په لوړو څارگره مالوماتو يا (اس ای اس) کې تر ټولو ځوان او ښه شهرت لرونکی افسر و.

ریک ته مور انتظار و او په ورته وخت کې راډ ددغه عملياتو په اړه خپلې اندېښنې څرگندې کړې. هغه دا وويل چې افغانستان ته د سي اي اي د دغه گروپ د ليرلو پرېکړه د سي اي اي د مشر (جورج ټينيت) په مشرۍ وشوه او څو چې راډ د گيري (ليکوال) سره کتلي نه وي تر هغې به مېوري چې د سي اي اي پخوانی تخنيکی افسر و د ډلې د تنظيم کولو دنده په غاړه ولري.

راډ خپلو خبرو ته دوام ورکړ او ويې ويل چې مېوري د بوربوکی په ډول کار کوي خو څومره چې کار کوي هغومره تخريب هم کوي. ما مېوري د خليج او د رياض د جگړې له وخته پېژانده. هغه ماسره په نظامي مسلکې پروگرام کې چې په عراق - کويت (عراق اشغال کويت. لېکوال) کې د څارگرو مالوماتو غني کول و، کارکاوه.

هغه په ښکاره ډول د بېوروکراتيک ادارې له امرونو څخه سرغړونه کوله او هغه افسرانوته چې يې کارکاوه احترام نه درلود. هغه د خليج د جگړې له پای ته رسېدلو وروسته سملاسي له دندې څخه استفا وکړه او بيا وروسته يې د ترورېزم ضد رياست کې د قراردادي په توگه دنده پيل کړه. پوهېدم چې زه به له ميوري سره په اغېزمن ډول کاروکولی شم او دا چې ده په سمندري ځواک په (سيل)⁽¹⁾ کې کار کړی و. زموږ د گروپ لپاره په بشپړه توگه ښه کانديد و. ریک راورسېد او له هرکلي وروسته مو په دې چې چېرته مو سره ليدلي و. په لنډه توگه خبرې وکړې. له هغه وروسته مې زما د گروپ د معاون په توگه مبارکي ورکړه. زموږ کاري تجربې يو د بل سره برابرې شوې. زه په افغان چارو کې د ۱۹۷۸ کال را په

(SEAL) (1): يو ډول ځانگړی سمندري ځواک دی چې د امريکې په پوځ کې خورا ارزښت او احترام لري. ژباړن

دېخوا را بڼکېل شوی وم او د ۱۹۸۸ تر ۱۹۹۰ پوري مې شخصاً د شمالي تلوالبې سره ناسته او ولاړه کېږده. ریک د ځانگړو ځواکونود اې (اول) گروپ پخوانی غړی و او په کلونو ساحوي تجربه یې درلوده. ما هم د داسې همکار د پیدا کولو له امله خوښي څرگنده کړه.

له راډ سره د خدای په امانۍ وروسته میوري سره د کتلو لپاره ولاړوو خو د هغه د هڅو د پرمختگ څرنګوالی مالوم کړو. زه او ریک د میوري سره څو ساعته کېناستو هغه په رښتیا هم د فعالیتونو مور وه. هغه د دفترونو سره اړیکه نیولې وه خو هغه تجهیزات چمتو کړي چې په افغانستان کې ورته اړتیا وه.

هغه د ساډ یا د ځانگړو فعالیتونو له فرقې سره اړیکه نیولې وه خو مرکزي اسيا ته د گروپ د لېرلو چمتووالی ونیسي. هلته مو افغانستان ته د ننوتو څخه وړاندې قرارگاه جوړوله خو سفر ته په پوره ډول چمتو شو. میوري یو ځوان د سي ټي سي څخه (ترورېزم ضد مرکز) زموږ ټیم ته وگوماره. ما او ریک د میوري ددغه پریکړې له امله هیڅ ونه ویل خو هغه کارونه چې میوري کول مور له ځان سره یادانست کول. میوري بڼه پیل کړی و خو د یو کس لپاره ډېر کار مالومېده. ددې دپاره ما یو څو فکتورونه لرل چې مور باید په نظر کې نیولي وای. هغه دا چې گروپ باید کوچنی وي. شپږ یا اووه کسه وي. په دې کې باید یو د مخابراتې ماهر وي او یو یې باید ډاکټر وي. ما له ځان سره د مخکې نه پریکړه کړې وه چې د میوري لخوا گومارل شوی افسر باید زموږ د ټیم سره یو ځای نه شي یو خو دا چې د سي اي اي سره یې پخوانی کاري تجربه هیڅ نه درلوده او بل دا چې د سیمې (افغانستان) سره هیڅ بلد نه و. مور ټول ټال پنځه کسان شوو. ما وویل چې ددغه دندې لپاره چې د عملیاتو افسر و، یو تجربه کار کس پېژنم او ریک هم د ځانگړو فعالیتونو افسر د پاتې پاتې دندې لپاره خپل کس راوپیژاند.

زه نور دې ته متوجه شوم چې گروپ تیار دی او ښایي په افغانستان کې په میاشتو وځنډېږو نو گروپ مو باید په لوجیسټیکې موادو سمبال شي. په یو ځل چې هر څومره مواد چې په خوندي ډول لېرلی شو باید ویې لېږدو. ما ریک ته وویل چې مور باید د هغو مهمو اداروي او لوژسټیکې موضوعاتو له امله نن شپه سره جلا شو خو په هغه ستونزو باندې چې مور ورسره په ساحه کې مخامخ کېږو. فکر وکړو راتلونکې سهار باید سره راغونډشو څوگروپ او اړین توکي سره یو ځای کړو. ما یوازې په دې فکر کولی شو چې ماته اوس فرصت راکړل شو خود اسامه او د القاعدې په وړاندې رښتینی غاښ ماتوونکی ځواب ورکړم.

د غبرگو ودانیو رالوېدل. پنتاگون په لمبو کې او د هغه تور لوگی او په پینسلوانیا کې د لمبو ډک تور غار زما په مغزو کې بلکل ځای موندلی و. زه په دې پوهېدم چې د اسامه بن لادن د نیولو یوازینی لار په هغه پسې افغانستان

ته تلل او د هغه د ښکار دپاره اغېزمنه لار د طالبانو دځواکونو چې د هغه ساتنه يې کوله. له منځه وړل و. د دغه کار دپاره يواځنې اغېزمنه لار د هغه يو ځای شوي ځواک چې د طالبانو له منځه وړلو توان يې درلود د مسعود شمالي ټلواله او د هغې څخه گټې اخيستل و.

زه په دې وېرېدم چې د مسعود له مړينې وروسته به د دوی ټلواله دومره لړزېدلې او بې موراله وي چې د جگړې کولو توان به ونه لري. د هغه څه نه چې زه اوس ډارېدم هغه د دغه دندې څخه د بېټسي خبرول و. زما ميرمن ددولت د رياست افسره وه. د تېرو دولس کلونو د شريک ژوند په بهير کې مو يو شمېر له خطرې ډکې دندې يو ځای سره ترسره کړي وې. په داسې حال کې چې عراقي سکډ ميزايل به زمور په سرونو په هوا کې چاودېدل. د خليج جگړې په بهير کې مور په يو ځای و.

په رښتيا هم د عراقي بيالوژيکې، کيمياوي او د غټو سکډ ميزايلو دندې چاودنو د عراقي تروريستي پېښو خطر په ځان اخيستی و. مور دواړو له هغې وروسته درې نيم کاله په اسلام اباد کې دنده تر سره کړه بيا مو هم د تل پاتې تروريستي پېښو خطر احساساوه. هغه په افريقا کې د امريکې د سفارتونو په ضد د چاودنو له امله له اسلام اباد څخه د احتمالي پېښو د گواښ له امله په بېرني توگه وايستل شوه، بيا هم راتلونکې پسرلي ته د دندې په پای کې اسلام اباد ته را وگرځېدله. خطرناک ځايونه او له خطرې ډکې دندې د بېټسي دپاره عادي وې. د کلونو په تېرېدا هغه هم په حقيقت پوه شوه چې زما د سي اي اي دندې زه د هغه افسرانو څخه ډېر په خطر کې اچولی يم کوم چې په بهر کې د نورو دولتي اورگانونو لخوا په دنده گومارل کېږي. خو زما دپاره دغه د ټولو څخه زياته خطرناکه دنده وه. ما د افغانستان په حالاتو او شمالي ټلوالې ته د احمد شاه مسعود له مړينې څخه وروسته د ټکان د رسېدا په اړوند بحثونه کړي وو. زه اړ وم چې ورته مې ويلې وای چې که چېرې حالات خراب شي، او شمالي ټلواله ماته شي مور به سره جلا او د ژور خطر سره د مخامخېدا شونتيا وه. په دې مې دروغ نه شول ويلای چې مور ته بيا به په هغه وخت کې د مرستې او ژغورنې کومه هيله نه وي. زه پوهېدم چې بېټسي به په دې غوسه وي چې د دغه دندې مسوليت مې د خپل کاري ژوند په دومره ناوخته پړاو کې په غاړه واخيست. زمور ژوند هم ډېر په نرمه لار روان و. مور د تقاعد د اخيستلو او د امريکا د دولت له چاوکات څخه بهر د کار کولو پلان درلود او اوس دغه ټولې هيلې په خطر کې وې. مور په هغه شپه تر ډېره ناوخته په دغه ماموريت وغړېدو او په ورته وخت کې هغې لکه څنگه چې ما باورد درلود. غوسه وه او اوښکې هم بهولې. بېټسي په پای کې په دې پوه شوه چې ما دغه دندې ته ملا تړلي ده. کله چې هغه د

خوب ځای ته تلله ویې ویل، زه پوهېږم چې ته خامخا ددغه دندې د ترسره کولو دپاره څې خو زه په دې نه پوهېږم چې ته ولې غواړې خپل ځان له خطر سره مخامخ کړې، زه به کوبنښن وکړم څو ستا د دندې ملا تړ وکړم خو په ورته وخت کې نه شم کولی خوشاله ښکاره شم. زه په دې پوهېدم چې هغې د دې توان نه درلوده چې له ماسره دغه خطر شریک کړي. د هغې دپاره دغه پرېکړه تر هر څه سخته وه.

دویم څپرکی

بل سهار غونډه په آرام سره تېره شوله. ما تر ټولو لومړی په خبرو پیل وکړ. د دې دپاره چې میوري په اصولو پوه شوی وي، زه د گروپ مشر وم او ریک مې مرستیال و.

زه او ریک به د گروپ د جوړښت او د تنظیم پرېکړې کوو. د سپتمبر دیارلسمه نېټه وه او مور باید د امریکې څخه په یوویشتمه نېټه سفر پیل کړای وای په دې اساس د سفر دپاره د تیاري نیولو پوره شپږ ورځې مو لرلې. دغه شپږ ورځې دومره پوره وخت هم نه و خو بیا هم کولی مو شول چې کار پیل کړو او اووم منزل (لور پوري چارواکي) په دې خوښ کړو. د ریک اړیکه د ساډ یا د ځانگړو فعالیتونو فرقي) سره په دې بهتره وه چې هغه هلته پخوا لورپوري چارواکی و او د ساډ فرقي د توان په څرنگوالي او دقیقاً باید له چاسره په اړیکه کې شي. زه تر هغه سهار نه وم خبر چې ریک ددو میاشتو نه زیاتې مودې دپاره د ژبو زده کړو کورس نیولی و او هغه هم دهبواد څخه بهر د دندو لپاره.

د ساډ يا د ځانگړو فعاليتونو فرقه کې د ريك د دندې په وخت هغه د ځانگړو عملياتو په څانگه کې ډېر ملگري درلودل او هغه ددغه ملگرتيا څخه په گټې اخيستلو سره په دې ډاډه شوی و چې د اړتيا په وخت کې د هغه قطعاتو سره چې په افغانستان کې بنيادي کارو کړو. د مرستي غوښتنه وکړو. دريك دغه نظر مې چې بايد دامريکې د پوځ د ځانگړو عملياتو څخه يو نماينده خپل گروپ ته د يو غړي په توگه راوبالو، ومانه. ميوري د لوژستيک مسوليت په غاړه درلود.

وسلې لکه توپانچې، توپک او مهمات، او د سفر دپاره تيار جوړ شوي خواړه، داوبو د تصفيه کولو توکي، د سفر دپاره کوچنی لاپ ټاپ کمپوټر، دهغه دپاره نور تجهيزات او داسې نورو توکو ته مو اړتيا درلوده. مور په قرارگاه د يو کوچني لنډ مهاله دفتر ته هم اړتيا درلود څومو د خپل گروپ د لېرلو دپاره نېغه اړيکه درلودلې وای. ريك دپايي سره تماس نيولی و. ريك له پايي سره چې زمور سره يې د اړيکو نيولو د افسر په توگه کار کاوه په بوسنيا کې يو ځای کار کړای و. پايي ډېر تکړه ساحوي ارتباتي افسر⁽¹⁾ و او اوسنۍ دنده يې دلته په قرارگاه کې وه. ريك تېر ماښام له پايي څخه غوښتنه کړې وه. پايي پرته د کوچنۍ ساه بندي څخه ومنله او اووم منزل (لوړپوري چارواکو دفتر) هم په دې اړه کومه ستونزه نه درلوده. د پايي په رارسېدا سره به ډله نوره د ارتباتي ستونزو څخه په امن کې وي.

ريک وويل چې د ډاکټر څخه بايد غوښتنه وشي څو زمور سره په گروپ کې د ساحوي ډاکټر په توگه کار وکړي. ما هم پرته له کوم نظر هوکړه وکړه ځکه چې ډاکټر زما د لاس لاندې په رياض کې د مېوري سره په يوځای کار کړی و او هغه د ځانگړو ځواکونو سره پخوانۍ پوځي ډاکټر و. په ويتنام او نورو خطرناکه ځايونو کې يې ښه کاري تجربه درلوده. د تقاعد وروسته هغه د سي اي اي د طبي خدماتو له څانگې سره يو ځای شو. ډاکټر تر ټولو ننگوونکي او له خطرې ډکه چاپېريال کې کار کړی دی. سربېره پردې يې بيا هم وخت پيدا کړی څو د مرستياله ډاکټر بری ليک ترلاسه کړي. او څو ډېر گټور نظامي تاريخ کتابونه يې ليکلي دي. زه او ريك په دې پوهېدلو چې د ډاکټر څخه غوښتنه وشي هغه به بې له کوم فکر څخه دغه دنده ومني. سره له دې چې يوازې څو مياشتې وړاندې د ترورېزم د مبارزې د مرکز لخوا د امريکې څخه بهر هم په دنده گومارل شوی و. ريك تېره شپه خبر ترلاسه کړ چې ډاکټر په گانډر، نيو فاونډر کې بند پاتې و. هغه د نړيواله الوتکو د هغه مساپرينو له ډلې څخه و چې د سپټمبر د پېښې

(1) ارتباتي افسر څخه يې منظور د اړيکو نيولو ماهر دی چې د تخنيکي سامان الاتو سره بلدتيا ولري. ژباړن

وروسته اروپا ته گرځول شوې وې. هغه د خپلې دندې څخه کورته راروان و. دغه پېښې هغه بحث چې ډاکټر بايد له کوم ځايه د گروپ سره يو ځای شي، منځ ته راوړ.

د الوتکو هغه ټاکلې اسانتياوې چې مورهلته لرلې، ددې سبب گرځېده چې د ډاکټر يو ځای کېدل ښايي څو ورځې ونيسي.

د ځانگړو فعاليتونو فرقي رېک ته خبر ورکړ چې يو روسي جوړه چورلکه به چې اوس مهال په مرکزي اسيا کې زموږ انتظار کوي. افغانستان ته زموږ د لېرلو اصلي وسېله وي. ددې لپاره چې چورلکه په پرتليز هوسا ځای کې لاسته راوړو هڅې روانې وي. موږ د خپل خونديتوب لپاره چورلکه او توکي ازمويلې اود شمالي ټلوالې له نماينده سره مو وروستنی دقیقه اړیکه ټينگه وای څو زموږ د چورلکې هوايي کرښه او د سفر چمتووالی د خپلو افغان کوربانو او سيمه ايزه مهمو حکومتونو لخوا تصدیق شوي وای.

د ازبکستان تاشکند او يا د تاجکستان دوشنبه تر ټولوشوني ځايونه ول چې موږ به دهغه څخه د افغان خاوري ته ننوتلي وای.

رېک وويل چې ډاکټر بايد تاشکند ته ولاړ شي او هلته له گروپ سره يو ځای شي. تاشکند تر ټولونښه انتخاب ښکارېده ځکه چې د امریکې دولت ورسره په پرتليز ډول ښې اړیکې درلودلې. ددې اړیکو پراختيا د ازبک حکومت د اندېښنې سبب گرځېده. که چېرې تاشکند زموږ وروستني اډه نه وای انتخاب بيا به هم ډاکټر په تاشکند کې د گروپ سره يو ځای کېدل په پرتليز ډول اسان وای. ډاکټر زموږ په ډله کې دوهم زوړ سړی و. زه نهه پنځوس او ډاکټر اووه پنځوس کلن و. کريس د اوپراسيون د افسر په توگه زما په نظر کې و. کريس که په ساده توگه ووايم ترټولو وړ اوپراتيفي افسر و او ما سره يې ډېر وخت کار کړای و.

په ۲۰۰۱ کې يې د طالبانو او د ترهگرو په نښه کولو له دفتر سره په پاکستان کې خپله څلورکلنه موده سر ته ورسوله. هغه د سيمي سره بلدتيا درلودله. هغه افغانان پېژندل او په روانه توگه يې په پارسي ژبه خبرې کولې. (هغه ژبه چې د افغانستان په شمال کې سيمه ييز خلک ورباندې غږېږي. ليکوال) د پاکستان په زياتو سيمو کې پلي گرځېدلی و.

گروپ سره يو ځای کېدل به دده يوه قرباني په دې وي چې دی لا له وړاندې د خپلې کورنۍ څخه د يو کال دپاره جلا وتني کړې وه. په پای کې رېک د گروپ د اووم کس لپاره ستان راوپيژاند.

ستان د ځانگړو فعاليتونو يواځنی انتخاب و. هغه د سمندري ځواک پخوانی غړی او د لويو عملياتو او د سي اي اي د اوپراسيون د ځانگړي څخه په پوره ډول روزل شوی و. د گروپ سره د ستان يوځای کېدلو له امله به زموږ څارگره برخه

نوره هم ځواکمنه شي. زموږ گروپ يواځې د ساډ (ځانگړو فعاليتونو فرقه) نماينده په يو ځای کېدو سره د سفر دپاره چمتو و.

يو وروستنی کار پاتې و، او هغه دگروپ دپاره مناسب نوم و. زه په دې نظر وم چې گروپ به د شمالي افغانستان د اړتيايي گروپ؛ يا (NALT)⁽¹⁾ نوم ورکړو. دغه نوم د شمال ختيځه فرقه لخوا شمالي افغانستان ته پخوانيو ليرل شويو گروپونو ته ورکړل شوی و. که څه هم زموږ د گروپ دپاره په شفري نوم جابريکر يا ژامي ماتوونکی وي. دا يو کوچني خو په سمبوليکه توگه مهم امتياز و.

هغه مرغی يا چورلکه چې په هغه باندې به موږ په افغانستان کې عمليات کول د شمال ختيځې فرقي امانت و خو د ترهگری ضد مرکز د هغه ستونزې لپاره چې موږ افغانستان ته سفر کاوه، خپل ماموريت باله. په تېرو وختونو کې چې کوم گروپونه افغانستان ته لېږل شوي و، د شمال ختيځې فرقه او د تروريزم په وړاندې مرکز لخوا د نظرتوپير شتون درلود خو ما غوښتل چې د فرقه دننه کورنی سيالی په ټيټه کچه کې وساتل شي.

پاپي په هغه سهار ناوخته راغی. ما او ریک په پرمختگ او د گروپ په حالت پوه کېږي. پاپي د اړيکو نيولو د توکو په لست جوړولو بوخت شو ويې ويل چې هغه به تر ماسپښين پوري زيات کار پای ته ورسوي ما ورته وويل چې د ستونزې سره د مخ کېدلو په مهال له ماسره سمدستي اړيکه ونيسي او که زه يې په حل کولو ونه توانيدم نو زه به له کوفر بلاک سره د خنډونو د له منځه وړلو لپاره اړيکه ونيسم. ما هم د وخت په تېرېدا سره پاپي خوښېده. پاپي خپل ځان ته لوړ فکر نه کاوه او په کار کې هومره وړتيا درلودله چې نور ترې اغېزمن کېدل.

ستېان هم ناوخت راغی هغه هم له پواتيا درلوده. د ظاهري بڼې څخه ډېر ځوان ښکارېده او تقريباً د څلوېښت يا د هغه څخه کم عمر ښکارېده.

هغه وړين زور شوي ته ورته جاکټ درلود. د څرمنې لستونې لرونکې بنين يې په ځان و. هغه وويل چې په روسي ژبه په روان ډول خبري کولی شي. ما فکر کاوه چې دهیڅ څخه ښه دی او په پنجشېر دره کې به گټور ثابت نه شي خو ما ناسم فکر کړی و.

ریک د غرمې وروسته د ساډ يا د ځانگړو فعاليتونو فرقه د لوجستیک د مسول سره يو ځای راغی. د ساډ د لوجيستیک مسول موږ ته ډاډ راکړ چې دهغوی دکانفرانس يوه کوټه به زموږ د گروپ دپاره خالي کېږي او په دې ترتيب موږ کولای شول چې لنډمهاله کارځای او په څنگ کې خوندي برېښنايي اړيکه هم ولرو.

په شپاړسم سپتمبر باندې دغه کوټه د ژامې ماتوونکي گروپ جايداد

(1) (NALT) يانې د شمالي ټلوالې لپاره د سي اي اي اړتيايي ځانگړی گروپ. ژباړن

وگرځېدله. ریک په هغه ماسپینین معجزې ته ورته کار وکړ. هغه د کوفر بلاک مېرمن زموږ دلنډ مهاله دفتر د مشرې په توگه په داسې وخت کې چې مور د سفرلپاره تیاری نیوه، وټاکله.

مېرمن بلاک ډېره اغېزمنه، زیار کښه او د خپلې دندې توان لرونکې وه. د ترورېزم په وړاندې د مرکز له مشر سره د هغې پټې خو ډېرې نږدې اړیکې هغه مخالفت چې د نورو سره د مرستې د غوښتنې په وخت کې لرلې، له منځه یووړ. میوړي د سي اي سي (ترورېزم ضد مرکز) له ریس سره د گروپ د غړو دپاره د ساحې دپاره د جامو/ټوکر غوښتنه وکړه. میوړي وویل چې هر غړی د کالو د رانیولو لپاره د دولس سوه ډالرو پورې لگښت کولی شي. په پای کې مور په دې هوکړه وکړه چې کریس او ډاکټر دپاره جامې او نور اړین توکي واخلو او ماموریت ته د تگ په وخت کې یې له ځان سره ولېږدوو. که څه هم مور ددوی دپاره ددوی او د ساحې سره سم رنگونه نه و اخیستي خو په پرتلیزه توگه مو په توکو سمبال کړل.

د بهر دپاره د سامان خوښول څومره چې ساده ښکاري هومره ساده نه دي. مور په دې نه پوهېدو چې زموږ د ژوند حالات به څنگه وي؟ د میلې په ډول په څپرو کې به وي او که د خټو څخه جوړې شوي کوټو کې به وي؟ ایا سیمه ییزه خواړه او پاکې اوبه به شتون ولري؟ او په دې ترتیب له څه ډول هوا سره به مور مخامخ و. مور په دې پوهېدو چې د پنجشېر په دره کې هوا توده نه ده او د میاشتو په بهیر کې باران هم نه و شوی. مور په دې هم پوهېدو چې واوره هلته د اکتوبر میاشتې د نیمایي څخه پیلېږي. د غرونو په سر خو تردې لا وړاندې هم واوره تویېږي. ایا په دره کې به د واورې سره مبارزې ته اړ شو؟ او ایا د ژمي بارانونه به هم وي؟ ځکه چې مور ټولو د چورلکو په ذریعه افغانستان ته سفر کاوه. د توکو لېږدولو لپاره به ټاکلی ځای ولرو. اضاف تېل، جنراتورونه، وسله، د اړیکو نیولو توکو د لېږد له امله به شخصي توکو کې د کمښت راوستلو ته اړ کړي.

نوددې دپاره د جامو گډ انتخاب، مناسب بوټان، د خوراک لپاره لوبڼي، د اوبو د چن کولو توکي، اړین تخنیکي توکي لکه چاقوگان اود قطب نامو وړل هم ډیر مهم ول.

د اړتیا په مهال د وروستۍ هډې څخه د نوموړي سامان څخه یوازې نیمایي برخې په وړلو وتوانېږو، نو باید څه وکړو؟

څنگه به دا ټول توکي سره وویشو؟ دلته کوچنۍ تیروتنه به په هغه سر کې ډېرې ناوړه پایلې ولري. ما او میوړي په همغه شپه دواړو په نوموړې مغازه کې درې ساعته تېر کړل څو دا ټول توکي راوښو د سودا په پای کې زه اومیوړي

دواړه مشهور پيريدونکي ونومول شوو.

د رېم خپرکي

د سپتمبر د اوولسمې پر سهار د ساډ يا د ځانگړو فعاليتونو د څانگې له لور پورې مامورينو سره کښاستلو چې د لېږدونې د تياري په اړه ورسره خبرې اترې وکړو. زموږ د ماموريت او راسره توکو د څرنګوالي په پام کې نيولو سره چې مور بايد له ځان سره اخيستي وای زموږ د لېږدونې لپاره په گډه د امريکې پوځي الوتکه او يوه کرایه شوې الوتکه په پام کې ونيول شوه. دلېږدولو د چارو پازوال مامور چې زموږ د علمياتو دغه چارې يې سمبالولې وويل چې د سفر د لومړي پړاو لپاره به مو د امريکې د پوځ د سي پينځه اى ډوله الوتکه تر ټولو ښه وي چې په عادي مهال ویش سيمې ته الوتنه کوي او زموږ ډله او توکي به په دلاوري⁽¹⁾ کې د دوو له پوځي هوايي ډگر څخه د جرمني تر فرانکفورته پورې وليږدوي. له هغه ځايه مور بايد د امريکې د پوځ تر څارلاندې نورې اسانتياوې وکاروو. له همدغه ځايه مور بايد ايل ۱۰۰ چارتر الوتکه (د سي ۱۳۰ ملکې ډوله کارگو الوتکه) ونيسو چې د ازبکستان تر تاشکند ه پورې په کې ولاړ شو.

له فرانکفورټ څخه تر ازبکستانه زموږ د الوتنې وخت. د ازبک حکومت د هوايي کرښې دوخت پر ټاکلو او هوايي اجازې پورې تړلی و. په تاشکند کې زموږ د سي اي اي افسرانو ډېر ه هڅه کوله چې د ازبک حکومت هغه راپورته شوي بېوروکراتيک خنډونه هوار کړي چې گڼې ازبک حکومت نه غواړي د هغوی هېواد دې ديوې اډې په توگه د سي اي اي د پرسونل له خوا افغانستان ته د ننوتلو لپاره وکارول شي. که څه هم د امريکې حکومت د ازبکستان له حکومت سره ډېرې ښې اړيکې درلودلې خو دغه سياسي حساسيت چې د دغه ماموريت د تر سره کولو لپاره دې د ازبکستان خاوره وکارول شي بايد حل شوي وای. دلته موږ د روسې د حکومت مرستې ته چې پرازبک حکومت يې پياوړې اغېزه درلودله. اړتيا درلودله. موږ ته ډاډ راکړل شو چې که اړينه وگڼل شي نو ولسمشر بوش به له روسي مشر پوتين سره اړيکه ونيسي چې راودانگي.

موږ د چورلکې په اړه نور مالومات هم ترلاسه کړل. چورلکه په روسيې کې د درندو کارونو لپاره جوړه او د پوځيانو او پوځي توکو د وړنې راوړنې وړتيا يې درلودله او سي اي اي (د امريکې څارگره اداره) څو کاله وړاندي پېرودلې وه او د سي اي اي کارکوونکې يې شمالي افغانستان ته له احمدشامسعود سره د ليدني لپاره لېږدول. که څه هم چورلکه نوې نه وه خو له تخنيکې پلوه په نوې او په

⁽¹⁾ د لاوري په امريکا کې د يوې سيمې نوم دی. ژباړن

خپل سرکارکوونکې ټیکنالوجې سره سمبال شوې وه. ددغه تخنیکي نويز په پام کې نيولو سره دغه چورلکه په سيمه کې تر ټولو ښه چورلکه وه. مورته خبرراکړ شو چې د سي اي اي دوه د چورلکو پيلوټان تاشکند ته په لاره وو او يو د ميخانيک د لې مشر له بلې لارې را روان و چې په تاشکند کې به له پيلوټانوسره يوځای شي. چورلکه به د سپټمبر په شلمه يا يوويشتمه چمتو او د الوتلو لپاره وازمويل شي. په تاشکند کې زمور افسران ډاډه وو چې د ازبک له خاوري څخه زمور د پلي کېدلو په وړاندې راپورته شوي خنډونه به ژر ليرې شي. خو د گاونډي هېواد تاجکستان د حکومت د دريځ په اړه هيڅوک ډاډه نه وو چې هغوی به څه غبرگون له ځانه څرگند کړي. زمور لپاره تر ټولو ښه اويا لير ترلر خوندي لاره له ازبکستان څخه نيغ په نيغه د ختيځ په لورد غرونو په سر د تاجکستان دوشنېب ته الوتنه وه. په دوشنېب کې مو کولی شوای چې تېل واچوو او له هغه ځايه نيغ په نيغه سويل لورې افغانستان ته والوځو. په دغه ډول به مور دافغان هغه هوايي تشيال (فضا) ته ننوځو چې د شمال ټلوالې په ولکه کې ده او د طالبانو له شوني هوايي ضدغبرگون څخه به په څه ناڅه ډول خوندي اوسو. طالبانو له اورو څخه توغول کېدونکې هر ډول هوايي ضد توغندي درلودل او حتی ديوه بې تجربې توغندي ويشتونکې لپاره دداسې يوې الوتکې ويشتل چې په ورو ورو خوښت کوي اسانه کارو.

له بده مرغه له تاجکستان سره زمور اړيکې دومره ښې نه وې. د څو تېرو کلونو په اوږدو کې په تاجکستان کې د نږدې او کارپوهنيزو (مسلکې) اړيکو د ټينگولو په اړه د سي اي اي هڅې له تېروتنو سره مخامخ شوې وې ځکه په دوشنېب کې د بې قانونۍ او په سرکونو کې د تاوتریخوالي کچه دومره لوړه شوې وه چې زمور مأمورينو ته يې اجازه نه ورکوله چې حتی ديوې يا دوه وورځولپاره له هغه ځايه ليدنه کتنه وکولای شي. سره له دغه هم. مور له تاجک حکومت سره لومړنۍ بنسټيزې کاري اړيکې درلودلې او د سي اي اي له خوا به يولور پوری مأمور وگومارل شو چې دوشنېب ته په مياشت کې يو ځل دڅو ورځو لپاره سفر وکړي او هلته له څارکښو څانگو سره وگوري څو د اړيکو کړکۍ پرانيستلې وساتل شي. دغه افسر بايد دوشنېب ته سفر کړای وای او له هغه ځايه يې زمور د نيغ په نيغه يا ترانزيت تېرېدلو په اړه مرسته کړې وای او بايد ورزشي ته کړم چې تر ټولو اړينه دا وه چې دغه مأمور بايد تاجیکان داسې همکارې ته لېواله کړي وای چې که زمور مأمورين هرڅه وپېري بايد په پېرودلو کې له هغوی سره مرسته وشي.

که چېرې دننوتلو لپاره د تاجیک د هوايي تشيال په کارولو نه بريالي کېدلی مور اړ وو چې نيغ په نيغه له تاشکند څخه سويل لورې دطالبانو ترولکې لاندې

هوایي تشیال ته ننوځو او بیا څو سوه میله ختیځ لورې بیا هم د هغوسیمو پرسروالوڅو او پوهېدلو چې په دغو سیمو کې هم طالبانو هوایي ضد دفاعي توکي ځای پرځای کړي دي. په دغو سیمو کېدای شوای چې څوځایونو راداردرلودل او مور کولای شوای چې د برېښنايي تکنالوجی په مرسته هغه په نښه کړو څو ورڅخه تېښته اودځان ژغورل ناشونی و.

په پای کې زمور مامور د شمالي ټلوالې له استازي سره په تاشکند او دوشنبې کې وکتل. دڅوکلونو په اوردو کې سي اي اي له هغوی سره اړیکې درلودلې او بیا هغوی په خپل وار د پنجشېر په درې کې د شمالي ټلوالې له سرمشریزې ډلې سره په اړیکه کې وو. مور ته ډاډ راکړل شو چې زمور ډلې ته په پرانستلي تندي ښه راغلاست ویل کېږي او د شمالي ټلوالې سرمشریزه ډله په پنجشېر کې زمور د ډلې شتوالي ته په ډېره مینه لېواله ده.

د امتیاز په توگه د شمالي ټلوالې دچورلکو یو کارازمېلی پیلوټ به هم زمور په چوپړ کې وي چې په تاشکند یا دوشنبې کې به زمور له ډلې سره یوځای شي څو د لارې په اوردو کې زمور پیلوټانو ته د لارې په موندلو او د الوتنې په اړه سلا ورکړي. مور بایدخپلې ټولې چارې د شمالي ټلوالې د همدغو استازو لارې سمبال کړې وای او موخه داوه چې مور باید پرډاډ د شمالي ټلوالې سرمشریزه په کړۍ کې زبندی وساتو.

هرڅه یو پرېل پسې په سمه توگه پرمخ تلل. پاپي سهار ناوخته له دوه کراچېو سره چې له بکسونو ډکې وې راغی دغه توکي زمور له مرکزونو سره د اړیکو د نیولو زړه بلل کېدل او دهغو په مرستې کولای شوای چې د ډلې له غړیو او د سي اي اي له ټولو سټیشنونو سره خوندي اړیکې ټینګې کړو.

انډیوالانو د سفر دپاره تیاری نیولي. پاپي په همدغه ورځ دوه کراچې چې د سفر د توکو څخه ډکې وې راوړلي. دغه دوه کراچې سامان زمور دپاره ډېري حیاتي وي په دې منظور چې په دغه کراچېو کې هغه توکي وو چې مور یې په کارولو سره د قرارگاه او د گروپ د غړو سره خوندي تماس ونیسو. پاپي د بکسونو په خلاصولو بوخت شو که څه هم چې دغه توکي پاپي ته د سپارلو وړاندې څو ځله په ساحه کې د کارولو وروسته رغول شوي او ازمویل شوي و. په سامان کې کوم ښکاره تخنیکې ستونزه نه تر سترگو کېده خو دویمه معاینه د دې د پاره اړینه وه چې په افغانستان کې د خرابېدو وروسته د پرزو پیدا کېدل ناشوني ول.

پاپي همدارنگه څو ډوله ستلايت ټلیفونونه راوغوښتل څو وکولی شو د قرارگاه او د اړتیا په وخت کې د ژغورنکي ډلې سره په خوندي ډول اړیکه ونیسو. زمور گروپ ته د ژغورنې د ډلې سره په ځانگړي ډول د اړیکو د ټینګولو زده کړه

ورکړل شوې وه. په تليفون کې مې د يو ساعت د غړيدو وروسته د شمالي تلوالې دپاره بديجه تصديق کړه. پيسي هغه يوارينی انرژي ده چې په افغانستان کې کارونه سرته رسولی شي. ما د پيسو د غوښتلو موضوع د کوفر د مرستيال. بين سره وڅېړله او په دريو مليونو ډالرو باندې هوکړې ته ورسېدو. د ډېر وزن له امله ما کولی شول چې يوازې درې مليونه ډالره يو ځل له ځان سره وليږدوم. زه د پخوانۍ تجربې په اساس پوهېدم چې درې مليونه ډالر په هغه کوچنيو بکسونو کې نه ځايېږي چې مافيا يې په فلمونو کې له ځان سره وړي. ددې دپاره چې مور بايد د سفر دپاره په څو ورځو کې چمتو وای، نو د ترورېزم ضد له رياست سره مې اړيکه ونيوه او د هغو څخه مې نقدې پيسي وغوښتلې هغوی ډاډ راکړ چې پيسي به د نولسم سپټمبر په سهار چمتو کړي.

ستان چې د مېوري څخه يې د لنډ وخت دپاره د هغه د لوجستیک دندې مسوليت په غاړه اخستی و، رپوټ راکړ چې زمور د گروپ دپاره وسله هم تياره ده او ويې وويل چې د ځانگړو فعاليتونو د فرقی منسويين دغه مسوليت په غاړه لري. د ځانگړو فعاليتونو فرقه ساډ په نړۍ واله کچه وسلو ته د لاس رسى لري. مور ته لس دانې کلاشينکوف او نهه ملي متره په مختللي اتومات تو پانچې هم راکړل شوي. ددغه وسلو دپاره د مهمات. بندونه او د پاکولو سامان مو هم راواخيستل. ستان د ځان سره دگروپ دهرغړي لپاره يو. يو جي پي اېس (هغه اله چې موقعيت پېژندنه کوي. ژباړن) او يوه قطب نامه راواخيستل.

زما دپاره د حيرانتيا وړ د امريکې د هوايي ځواکونو هغه ځانگړي نقشې وې چې ستان له ځان سره را اخيستي وې. دغه نقشې/خريطې زمور د عملياتو د سيمي وې. هره نقشه د اوبو ضد له ټوټو څخه جوړې شوې وه. چې د اړتيا په وخت کې د کمپلې. د څښاک اوبود پاره د لوبڼې او د ټپ لپاره د پټۍ په توگه کارولۍ شوه. پرلومړنيو مالوتوسربره يې زيات شمېر حياتي مالومات هم درلودل لکه له اورلگيت پرته د اور بلول. د اوبو پيدا کول او د بېرني وخت لپاره او د بېرنيو طبې مرستو لارښود هم پکې شته و.

مانېام شپږ بجې ناڅاپي تليفون په لېزه کړم راډ وويل چې د ساډ (ځانگړو عملياتو فرقه) مشرتابه د خپل دفتر څخه څو شېبې وړاندي راوتلی و او خبر دا و چې زمور گروپ د سفر نېټه د پخواني ټاکل شوي نېټې څخه راوړاندې شوه.

راډ وويل چې ددغه امر څخه سر غړونه ځکه نشو کولی چې د امريکې ولس مشر د سي اي اي په مشر د فشار راوستلی و او هغه هم ورسره وعده کړې وه چې دغه نېټه راوړاندي کړي. د اړتيا وړ سامان د راتولو دپاره زمور سره پوره وخت نه و.

مور په بېره سره د سفر دپاره تياری نيول پيل کړل او هغه لومړني شخصي

توکی چې ډېر اړین و. مور درلودل. هغه شیان چې مور تر اوسه د هغو په لټه کې و. هغه به مو یا په لار کې اخیستل او یا به یې د غوښتنې په صورت کې رالیرل. مور ټولې شخصي دندې تر اوسه نه وې بشپړې کړې د دې لپاره چې زموږ په نه موجودیت کې زموږ مېرمنو د کورنیو او ماشومانو مسولیت په غاړه اخیستلی شوی. نو مور باید وصیت نامې لیکلې وای. مور پدې نه پوهېدو چې څه وخت اوایا کله به هم کورته ژوندي راوگرځو؟

مور د خپل لنډ مهاله دفتر څخه د کور په لورې روان شوو خو پاتې مهم کارونه سرته ورسوو. د نورو شپو په څېر تر نا وخته بوخت وم.

خلورم خپرکی

زموږ د سفر څخه یوه ورځ وړاندې نږدې مغازې ته ولاړم. ما غوښتل چې د تیارو جوړو شویو خوړو، د وچې مېوې، پاور بار(یو ډول چاکلیټ چې مختلف ویتامینونه لري. ژباړن) د لیست د پوره کولو او خوړو ته د خوند ورزیاتولو لپاره مرچ او مسله او نور ځانگړي مواد راواخلم.

د ممپلي کوچ او د کافي را اخیستل هم ښه نظر و. ددواړه څخه مې دوه لوی بندلې کراچې ته ورواچول. گیتريد(یو ډول نوشابه. ژباړن) د توباسکو چکني. په پنیرو غوړې شوې ږوډی. د سوی (یو ډول نشایسته. ژباړن) چکني او وچ شوي بسکت هغه څه و چې ما له ځان سره وړل. د هغه څخه وروسته درملتون ته ولاړم خو له ځان سره د سفر لپاره مناسب دارو لکه سپرین. ابوپرافین. پټی. د مېکروب ضد کریم. دلاسونو لپاره د مېکروب ضد صابون. د لاسو وچولو دسمالونه او د ټوخي او زکام دپاره دارو واخلم. کله چې کراچی تقریبا ډکه شوه. نو بیا په دې وپوهېدم چې له ځان سره د سامان لیردول خو محدود دي. ما له ځان سره وویل چې زه خو جنگ ته روان یم نه د سیل دپاره نو یو څه توکي مې وروگرځول. بیټسي(د لیکوال مېرمن) او خپله ما په هغه ماښام ډېره لږه ږوډی وخوړله او د تېرو دریو شپو د سفر لپاره د تیاری نیولو له امله بیټسي هم ناراحته شوې وه.

زما د دوو ورځو د سفر د راوراندې کېدلو دغه اور ته تیل نور هم ورزیات کړل(لیکوال دلته د خپلې کورنۍ د ناراحته کولو منظور دی. ژباړن) دا ځل اوبنکې وې خو غوسه نه وه. بیټسي وویل چې ولې ځان په خطر کې اچوې. تا خو دغه هېواد ته له دېرشو کالونو زیات خدمت کړی ولې په پای کې غواړې چې افغانستان ته ولاړ شې؟ ما غوښتل چې په آرامه او مینه سره ځواب ورکړم. په پخلنځي کې د واشنگټن پوست اخبار و او په لومړي مخ یې د اور ضد ریاست یو مامور چې یونیفارم یې درلود عسکري سلام کړی او په مخ یې اوبنکې روانې وې. ما اخبار راوخیست او ورته مې وویل: گرانې دغه انځور ته وگوره. ځکه زه افغانستان ته ځم. مور ټول د مرگ دغه درد احساسوو. او مور ټول غواړو چې هغه حرامیانو ته چې له امریکې سره یې دا ډول وکړل. ځواب ورکړو! زما د خپلې پرېکړې په نظر کې نه نیولو سره. زه د دغه دندې دپاره مناسب سړی یم. زه په رښتیا سره کولی شم چې دغه گروپ ښه رهبري کړم.

ما خبرې وځنډولې. موسکي شوم بيا مې وويل: او که چېرې زه دغه دنده ترسره نه کړم، زه به په راتلونکې کې ستا د مينې او خوښ کس نه وم. يا له چاسره چې تا ټول ژوند په يو ځای کار کړی و. زه ددغه دندې لپاره بايد لارشم. زما د هڅولو لپاره همدومره تشریح او هڅونه وه چې ما کولای شوه. په داسې حال کې چې په پخلنځي کې مو پشقابونه پرېمېنځل، يو بل مو سره وموښل. غېرې مو سره ورکړي او يو او بل مو په شونډو ښکل کړل. يوازې د پر ما گران يې؛ نور څه نه و چې سره ويلې مو وای او په راتلونکي ساعت کې مو همدغه خبرې څو ځلې تکرار کړې!

د تېرې شپې فکرونه مې په داسې حال کې چې قرارگاه ته په وروستۍ ورځ ورننوتم. له مغزو ليرې کړل. د اندېښنې وړ شېبې وې. پاپې هاخوا ديخوا مندې وهلې څو د سي اي اي له شبکې سره د اړیکې نيولو لپاره مهم توکي راپيدا کړي. هغه لس دانې لوړه فريکونسي لرونکې لاسي مخابرې هم رااڅېستې وې څو په دره کې د گروپ غړي د خوځښت په مهال په خپل منځ کې خوندي اړیکې ولري. مېوري د ترورېزم په وړاندې په رياست کې پېژنگلوي درلوده او له هغه سره يو ځای يې د توکو د پيريدلو د هميشني عادت سره سم، ډير وخت پرې تيراوه. په همغه سهار يې شپږ سوني لاپ ټاپ کمپيوټرې د اړوند توکو سره پېرودلي دي. نوموړي کمپيوټرونه د هغه کمپيوټرونه چې پاپي د خپلې دندې لپاره راوړي وو، څخه اضافه وو. هغه څلور دانې ډيجيټل يا کمپيوټري کمرې. د انځورونو لپاره سافټ وير او د انځورونو د چاپ لپاره يې دوه پرېنټرونه هم پېرودلي وو. د ترورېزم په وړاندې د رياست لوجستيکي افسر نوموړي توکي په همغه سهار په بندلو کې تاو او ولېږل. ریک د ځانگړو فعاليتونو د فرقې سره د لېږدونې پر چمتووالي کار کاوه. د ډاورډيلویر څخه بايد د سپټمبر په نولسمه د ماښام په اووه بجې د هوايي ځواک اړوند په سې پينځه اي ډوله الوتکه کې مو الوتنه کړې وای. د گروپ نور غړي مېوري، پاپي او ستان به د ځمکې له لارې ډورته د توکو سره ی و ځای راتلل.

زه او ریک بايد ماسپينين ډور ته په چارټر الوتکه کې تللي وای. مور د لوړ پورو افسرانو او کوفر بلاک سره ليدلي وای څو مور ته يې د ماموريت په اړه وروستي مالومات او لارښوونې راکړې وای. زموږ ټول شيان په همغه شپه جرمني ته ليرل کېدل. کله چې د ترورېزم په وړاندې د مبارزې مرکز خلاص شو، ما ورته تليفون وکړ څو پيسې تيارې کړي او دوی هم ډاډ راکړ چې د سپټمبر په نولسمه د ورځې په يوولس بجې به تيارې وي. پيسې مو له ځان سره د شخصي توکو په توگه ليردولې.

کريس هم فرانکفورټ جرمني ته د سفر دپاره په خپلواکه توگه سفر کاوه.

هغه ته ويل شوي و چې د امريكې په نظامي اړه كې هلته زموږ سره وگوري. ډاكټر هم له پخوا څخه په تاشكند كې مور ته انتظار و. زموږ افسرانو خبر راکړ چې ازبکستان ته زموږ سفر د ازبک حكومت لخوا تصديق شوی دی. افغانستان ته د اجازې په اړه تر اوسه كوم مالومات نه ول. د نولسم سپټمبر پورې مې يوازینی شی چې له ياده نه وت، هغه د امريكې د پوځ د ځانگړو عملياتو د برخې كوم غړی چې غوښتل يې له گروپ سره يوځای شي. و. ريك د تېرو دوو ورځو رهيسې د ډالته ځواک (ځانگړې ډول ځواک. ژباړن) له قرارگاه چې په فورت براگ كې وه او دمتحده ايالاتو دپوځ مركزي قوماندني چې په ټامپه فلوريډا كې ده، اړيكې ونيولې څو هغوی ته ددغه ماموريت د اهميت او د ځانگړو عملياتو د ځانگړې زموږ د گروپ سره په همكاري او د امريكې د ځانگړو ځواكونو سره په رڼا او په ډانگ پيلې اړيكه باندې يې ټينگار وكړ.

مور ته د حيرانتيا خبره دا وه چې كه څه هم چې د ريك اړيكې د ځانگړي ځانگړې مامورين لېواله كړل خو دوی په خپل منځ كې په دې بحث درلود چې څنگه او څومره كسان به افغانستان ته لېږدوي.

پوځ په دې بحث كاوه چې ايا دوی د ډلته (ځانگړی ځواک) كه نور ځانگړی ځواک د لومړی كرنسې شاته د طالبانو په وړاندې او د شمالي ټلوالې سره د مرستې لپاره وليږي. او ايا د ژغورنې او مرستې چورلكې په پنجشېر كې ځای په ځای كړي؟ ايا د پوځ ځانگړی ځواک د شمالي ټلوالې سره يو ځای په لومړی كرنسې باندې په لايږي تكنالوژي د طالبانو مركزونو د بمباری لپاره وليږي؟

د هوايي ځانگړې مرستې گروپ په سر هم بحث را ولاړ و. هغه ځكه چې په پنجشېر كې كومه هوايي مرسته د هغه كسانو دپاره چې هلته ځای په ځای كېدل. شتون نه درلود. د شمالي ټلوالې دشوني ماتي په صورت كې به ټول ځواک په دره كې (پنجشېر. ژباړن) له منځه ولاړ وای. د بحث په وروستيو كې په دې سره يوه خوله شول. چې هيڅ د ځانگړو عملياتو گروپ د ژامې ماتوونكې گروپ سره پنجشېر ته نه ليرل كېږي او يوازینی رسمي دليل ددغه پريكړې دپاره د هوايي ژغورنې د گروپ نشتوالی و.

دغه ماښام هم ډېر اوږد ماښام و او ما د دريم ځل دپاره خپل ټوكي سره ټول كړل او هغه ټوكي چې ددغه سفر دپاره افراط گڼل كېدل. له خپلو بکسونوڅخه لېږې كړل دپېلگې په توگه مالگين بسكت. مربع او داسې نور.

كافي مې هم په پلاستكې كاسو كې ونغوښتله او هر هغه څه چې د شليدلو او بهېدلو شونتيا يې وه. هغه مې په كې واچول. جامې مې بيا ټولې كړې. ما ددې لپاره چې بيټسي ته نږدې وم. د هغې ترڅنگ په داسې حال كې چې هغه تلویزيون ته په كتلو بوخته وه. ترسره كاوه خو په پای كې په يوولس بجو هغې

لاسونه پورته او د خوب ځای ته لاړه. زه هم د هغې وروسته زېرزمینی ته ولاړم او په کمپیوټر مې د مېراث وصیت نامه ولېکله.

د لیکلو سره سم ددغه ماموریت د خطر او د نه راگرځېدلو احتمال مې هم سترگو ته ولاړ و. ما هغه شونتیا چې بنایي بیرته را ونه گرځم. لیرې نه گڼله. مور په دې چې په پنجشېر کې به له څه سره مخ کېږو. نه پوهېدو. ځکه چې طالبان په شمالي تلووالې باندې د مسعود مړینې وروسته په منفي اغېزه باندې پوهېدل.

ایا شمالي تلوواله به د یوه ځواکمن برید په وړاندې مقاومت ولري؟ که څه هم چې په افغانستان کې د ځمکې لاندې د ماینونو له امله هر کال په زرگونو خلک خپل ژوند له لاسه ورکوي. د سختو او زیرو غرونو د خرابو او جنگ خپلو سرکونو د بې تجربه موټروانانو له امله په سلگونه خلک خپل ژوند د لاسه ورکوي نو د ددې دپاره یوه مناسبه وصیت نامه لیکل اړینه وه.

په زېرزمینی کې په ساعتونو کېناستم. پرته زما د جايداد د ویش څخه بیتسي. زما مور. زما ماشومان او زما خور ډونا. ټولو ته مې د مینې څرگندونه په جلا ډول په پاڼو کې ولیکله. په پاکټ کې مې بند کړل. تاریخ مې پرې ولیکه او پر پاکټ مې ولیکل چې: یوازې زما د مرگ وروسته باید پرانستل شي. بیتسي ته مې وویل چې وصیت نامه د الماری په پاسنی خونه کې ده!

پنځم څپرکی

د نولسم سپټمبر په سهار په پینځو بجو له خوبه راوینښ شوم او یو ځل مې بیا په راسره توکو نظر واچاوه څو رایاد کړم چې په نومورو دريو بکسونو کې کومو توکو شتون درلود. زیاتې جامې مې په یو لوی بکس چې اوسپنیزه فریم یې درلود، ایښې وې. خواړه او نور توکي مې په دوه متوسطه اونرمو بکسونو کې و. د بکسونو وړل او څکول راته یو څه ستونزمن ښکاریدل خو د میاشتو سفر او د اکمالاتو نشتوالی راته په یاد و.

بیتسي خپل کار ځای ته د تگ تیاري نیوله. ما آرام کاوه او کافي مې څښله. خپلې لور جینې ته مې ویلې و چې تر کار ځای مې په موټر کې وپسې څو موټر مې په سي اي اي دفتر کې ولاړ پاتې نشي.

بیتسي راکوزه شوه. کار ځای ته تگ لپاره تیاره وه. خپله وروستنی خدای په امانې موسره وویلې. یو او بل ته د مینې داظهارولو او یو او بل څخه مو د جدایې په مهال د محتاط اوسېدلو د تېنگار څخه پرته نور د ویلو لپاره څه نه و

پاتې. مور د نينه ځنډ لپاره سره ودرېدو. ټينگې غبرې مو سره ورکړې وې او دهغې اوبنکې زما په غومبوري راولوبدلې. په غبر کې نيولو يې ډېر خوند کاوه او هغه حقيقت چې د مياشتو جلاوتني يې را په يادوله. دغه غبر يې ته نور هم ارزښت ورکاوه. مور سره ومچول او ډاډ مې ورکړ چې له سفره به خوندي راگرځم.

دې سر وښوراوه د خبرو کولو کوښښ يې وکړ خو غبر يې بندشو. موسکا يې وکړه. مخ يې بل خوا وگرځاوه اوله دروازې ووتله.

دفتر ته د تگ په مهال جيني هم خو شپيني څرگنده کړه. ما ورته وويل چې سي اي اي د دفتر په دروازه کې به د تروريزم په وړاندې رياست د لو جستیک افسر سره وينم او هغه به ټول توکي د راتلولو (تر دې مهاله ناڅرگند. لېکوال) ځای ته ولېږدوي او د غرمې شاوخوا به خوښت وکړو. زه پوهېدم چې جيني دخندا ډک مخ نه شو ساتلی خو هغه تکړه وه. جيني ډاډ راکړ چې هغه او کېت به د بېټسي سره زما په نشتوالي کې په اړيکه کې وي. هغې ته مې وويل چې په دره کې د سمباليدو وروسته امکان لري چې د ستلايت تېلفون له لارې ورته تېلفون وکړم. دفتر ته په رسېدو مې جيني ته وويل چې موټر د دفتر مخ ته ودروي. ما د وېديو کمري له لارې ځان وروپيژانده. او امنيتي مامور ته مې وويل چې زه کارمند يم او د پذيرايې د دروازې ترڅنگ له موټره ښکته شوم.

له جيني سره مې رخصتي اخستنه پيل کړه. ټينگې غبرې مو سره ورکړې او په غومبوريو مې ښکل کړه په سترگو کې يې اوبنکې راتاو شوې. هغه تاو شوه د موټر دروازه يې خلاصه کړه. بيا موسکې شوه راويې کتل او ويې ويل چې پر ما گران يې او پر تا ويارم. بيا به راځې. موټر ته ور ننوتله. زه هم ولاړ وم د جيني موټر ته مې کتل څو مې موټر له سترگو پنا شوه. دغه يواځيني ځای و چې له سترگو مې اوبنکې را وبهېدې.

توکي له وعدې سره سم تېره شپه فرانکفورټ. جرمني ته د تروريزم په وړاندې رياست او د ځانگړو عملياتو د مامورينو لخوا لېږل شوي و. گروپ د ځانگړې فرقې او د تروريزم په وړاندې د مرکز له نماينده سره د لېږد رالېږد د تيارولو لپاره ليدنه وکړه. ميوري. ستان او پاپي بايد په يوولس بجو څوځيدلي وای. مور د خپلو شخصي بکسونو سره په لس او پينځه څلوېښت دقيقې موجود وای. ددې لپاره چې ما او ریک بايد يو څه جدي ليدنې کړې وای. نومور لير وروسته خوښت کاوه. زمور وروستی ليدنه د کاپر بلاک سره وه. د هغې په څار د دوور هوايي ډگر ته بايد چارتر سوداگريزه الوتکه کې تللي وای. د گروپ له نورو غړو سره مو د مساپرينو د ترمينل د روانېدو په برخه کې لېدل. زمور بله نابېلې موضوع د اي پينځه سي الوتکې ددې په ځای چې په رين مين هوايي ډگر کې کښيني. په

رستمېن هوايي ډگر چې دفرانکفورټ څخه د سويل په خوا يو سل اويا ميله واټن لري. کنبيناستله. زمور په رسېدا سره يو ملکې بس چې بايد فرانکفورټ ته يې رسولي وای. ترتيبات نيول شوي ول. له دې هاخوا نور داسې کوم شخصي څه نه ول پاتې چې بايد ترسره کړي مو وای.

زه په ۱۰:۳۰ بجو د ترورېزم ضد مرکز ته ولاړم او له هغه ځايه مې درې مليونه ډالر چې د کارډبورډ په بکسونو کې وو. له ځان سره را واخيستل. پيسې سل گون نوټونه و. ټول زاړه وو. په نويو بندلو کې نه وې. او ټول په لس زريزه بندلو کې وې. لس ددغه بندلو څخه په پلاستيکې بندلو کې چې هر يو يې سل زريزه بندل جوړاوه. تړل شوي و. په هر بکس کې د ددغه خبنتو لس بندل په سم ډول بند شوي وو. د هر يوه بکس تقريبا پنځلس پاونده وزن درلود نوځکه زه اړ شوم چې ددې د وړلو دپاره يوه کراچۍ پيدا کړم. ددغه دريو بکسونو هرې خوا ته څکول په بنگاره ډول يو ځانته کار و.

په لس او پينځه څلوېښت دقيقو زه د گروپ له نورو غړو سره په هوايي ډگر کې انتظار وم او د گروپ غړو په خپل منځ کې ټوکې کولې. ددغه مسلکې کسانو گروپ ته په رسېدا سره هوسا شوم. دغه ډول ماموريتونه د دوی لپاره عادي وو ځکه هغوی ډېر ځلې خطرناکه ساحو ته د دندې لپاره تللي وو. د ا شېبه هغه ډول وه لکه په کوم کمپني کې چې د نوکړۍ د ساعت د بدلېدا پرمهال ډلې سره ولاړې او په خپل منځ کې سره ټوکې کوي. دوی افغانستان ته د لومړنيو کسانو په توگه د تگ له امله خوښ ول او په افغانستان کې به د اونيو په موده د يو نا ازمويل شوي دوست سره د يوې خطرناکې کرښې تر شا چې په زرگونو طالبان او عرب جنگيالو په وړاندې واقع و. دنده اجرا کوي. مور ټول له خطر څخه خبر و او خپل خوښي(داوطلبې) موکړې وه. په ساده الفاظو که ووايم. زمور دنده وه او بايد پرته له ډېرې انديښنې مو بشپړه کړې وای. ما خپل دري بکسونه ستان ته وسپارل اوله هغه مې وغوښتل چې دغه پيسې د نور و ټوکو سره يو ځای کېږدي. فرانکفورټ ته د سي پينځه اي پرځای په موټر کې د سفر له امله مو يو څه ټوکې سره وکړې اود هغې وروسته مو توکي شاته ورواچول. مېوري. ستان او پاپي وروختل. او موټر روان شو. ما او ريك د جلسو خپله دوره پيل کړه. کله چې په دهليز کې روان شوم هر افسر چې به ددې ماموريت په اړه اورېدلي ول. راودرولم څو زمور دپاره د ښه سفر غوښتنې دعا او په ورته وخت کې به هر يو زمور د گروپ سره د يوځای کېدو ارمان کاوه. په دهليز کې مې يو پخوانی دوست چېز برانډون هم وليد او د هغه سره مې ددغه ماموريت او زما د بچيانو په اړه لنډې او جدي خبرې وکړې. د چېز سره مې ددغه ماموريت او زما د بچيانو په اړه د خبرو کولو هغه حقيقت چې ښايي کور ته ژوندی را ونه گرځم. را

ياد کړ. رېک او زه دواړه د کوفر په دفتر کې په خپل وخت حاضر شو هغه گونښی و او د هغه سره مو روغېر وکړ. د هغه د غونډې مېز گرد چاپېره کېناستو. د عادي خبرو اترو وروسته مې د خپلې تیاری ډاډ او د سفر د پلان په اړه لنډ مالومات ورکړل. کوفر مخ ته راټیټ شو او خپل لاسونه یو پر بل کېښودل. یو ځل یې ماته او بل ځل یې ریک ته وکتل او ویې ویل چې زه غواړم چې تاسې ته د تیاری امر درکړم او غواړم چې ښه یې واضح کړم. ما ددغه موضوع په باب د ولس مشر سره هم خبرې کړي دي. هغه هم راسره ومنله. ستاسې دنده داده چې شمالي تلواله زمور سره گډ کار او مرستې ته و هڅوی چې زمور پوځ ته په پنجشېر دره کې اجازه ورکړي څو سیمه د عملیاتو د مرکز په توگه وکاروو. د هغې نه پرته ستا دنده داده چې اسامه بن لادن او د هغه جگپوړي چارواکې پیدا او ویې وژنی! یو څه یې خبرې ودرولې څو هغه څه چې یې وویل تېر کړي. او بیا یې ادامه ورکړه: زه نه غواړم چې اسامه بن لادن او د هغه جنایتکاره ډله ژوندي ونېول شي. زه غواړم چې هغه مړه ووینم او نه غواړم چې ژوندي یې وساتم او په متحده ایالاتو کې د هغوی زندانول به د نورو ترهگرو د راغونډیدلو لپاره یوسمبول او جالبه نقطه وگرځي. دوی زمور په زرگونو بې گناه ښاریان ووژل. دوی حتماً باید ووژل شي. او زه غواړم ددوی د سروانو انځورونه د نېزو په سر ووېنم! زه غواړم چې د اسامه سر ماته په یو بکس کې چې د وچ یخ څخه ډک وي. راولېږل شي؟! زه غواړم چې هغه د امریکا ولس مشر ته وښایم. ما له هغه سره د دغه کار د ترسره کېدلو وعده کړې ده! کوفر خبرو ته ځنډ ورکړ او بیا بې وپوښتل چې ایا کومې خبرې چې ما وکړې په هغې ستا سر خلاص شو؟

رېک او ما یو بل ته وکتل او موسکي شوو. ما ورته وویل: کوفر ستا په خبرومې سر په پوره ډول خلاص شو. زه نه پوهېرم چې وچ یخ به په افغانستان کې له کومه پیدا کړم خو زه ډاډه یم چې په دښته کې به د نېزو سره ډېر پراته وي!! د سي اي اي سره مې د دیرشو کلونو دندې په بهیر کې لومړی ځل و چې محکمې ته د راکشولو په ځای د یو چا د مرگ امر راکول کېږي! مور ولاړ شوو. لاسونه موسره ورکړل او مور ته یې د بریالیتوب دعا وکړله. کله چې له دفتر څخه بهر ووتم. له ما ته د کوفر په ډول د خپل زړه ورتوب او ځان ښودونکې وینا د الن ولف هغه وینا (هغه ته یې پکې ماتې ورکړه. لېکوال) چې په کال ۱۹۷۸ د اگسټ په میاشت کې مې ترې واورېده. را یاد کړله. هغه وویل چې سي اي اي به افغان کمونسټ رژیم راوپرځوي او ددغه کار لپاره هڅه همدا اوس له دغه کوټې څخه پیل کوو. مور د ولف سره په مېز باندې څلور کسان په کوټه کې ناست و. چارچاپېر مې ټولوته وروکتل. او فکر مې وکړ چې نوموړی پلان بواځې د څلورو کسانو په واسطه سرته رسول خو ډېرخوښبین ښکاري!! د کوفر د دفتر

څخه دوتلو پر مهال مې همدې ته ورته احساس درلود. زمور د ژامې ماتوونکې گروپ اوو کسانو ته بې د کار خپله برخه را بېله کړه!

د همه برخه شپږم څپرکي

د سي اي اي اېس ډوله نظامي الوتکې منځ کې تته رڼا وه. سیتونه يې ډېر هوسا ول او د چوکۍ سره ازاد ځای ددې اجازه راکړه چې خپلې پښې په ازاده توگه وغزوم او د آرام هڅه مې وکړه. ماغزه مې ډېر بوخت وو او په افغانستان کې د سي اي اي ماموريت پيل کېدل د شوروي يرغل د کال ۱۹۷۹ ډيسمبر څخه تر اوسه پورې او ددغه په څنگ کې مې خپل کردار ته چې څنگه د هغې وخت نه وروسته تر اوسه پورې پرې تړلی و په داسې حال کې چې د الوتکې غږ مې په غورونو کې انگازې. په تته رڼا کې د الوتکې انجن غږ ویده کولم. فکر کاوه . په دې وپوهېدم چې د افغان مجاهدينو سره مې د سي اي اي د ښکېلتيا په بهير کې په دغه اوږده تاريخ کې څومره مهم او بدلېدونکې رول درلود.

هغې پېښې چې سي اي اي يې په لومړي ځل په افغانستان کې رانښکېل کړه په کال ۱۹۷۳ کې وه کله چې داودخان د محمد ظاهرشا د تره زوی چې د يوې مسلمانې سخت دريځه ډلې او د يو څو کمونستانو په مرسته ظاهرشاه د تخت څخه ليرې او په ايتاليا کې يې پنا ورلو ته اړ کړ. د شوروي اتحاد دپاره دغه يو طلايې چانس و چې په افغانستان کې خپل نفوذ زيات کړي. د پيريو اوږده لوبه وه چې روسانو بل گام اوچت کړ څو خپل نفوذ او کنټرول په پخواني انگليس هندي امپراتوري کې نور هم زيات کړي.

په افغانستان کې د گوتو په شمېر خلکو د پاچا په لېرې کېدو خپگان څرگند کړ. د کابل څخه بهر خلکو ډېر بې وزله ژوند درلود او زياتو يې له دې چې پاچا څوک دی يا خبر نه درلود او يا يې پروا نه لرله.

په حقيقت کې زياته برخه اسلامي رهبران چې وروسته رهبري ته ورسېدل لکه پروفيسور رباني، گلبدین حکمتيار او احمدشاه مسعود چې په ملي رهبري کې

بدلون راوراود داود په نوي رژيم کې يې زيات اومهم رول درلود. ډېره هيله لرله. خوددوی هيله هغه وخت خاورې شوه چې کله داودپه اسلامي گوندونورائپته کړه او هغه يې له هېواده پاکستان ته تښتېدو ته اړکړل.

پاکستانيانوچې د داودپه رژيم کې يې دکمونستانوله نفوذڅخه انديښنه لرله. دغواسلامپالوته ښه راغلاست ووايه اودوی ته يې مرسته او پناورکړه.

په (۱۹۷۵) کال کې ددغواسلامپالولخوا داود دحکومت پروراندي ناکامه کودتا وکړه. اوددغې کودتاله مخې اسلامپال په خپلوکې سره بېل اودغه بېلوالی ددې لامل شوچې کمونېست راغورېدونکې گوندنورهم ځواکمن کړي. داود هم يوبې اغېزې رهبرو. هغه کونښن کاوه چې روسان. امريکايان اوپاکستانيان پخپل منځ کې سره ولوبوي!

افغان کمونستان دشوروي اتحادپه لاسنيوي نورهم ځواکمن شول. په ۱۹۷۸ کال کې يې له داود څخه دکرکې اودواک ترلاسه کولولېوالتياله مخې يې داودپر حکومت کودتاوکړه اوپه پايله کې يې د داودحکومت راوپرځاوه.

افغان کمونستان پخپل منځ کې په دوو لويوډلو(خلق اوپرچم) وېشل شوي وو اودوامدارپه دې هڅوکې ووچې کوم يو گونډه رهبري په لاس کې ولري چې کله ناکله به ددولت واگې ديداشويو دووډلو ترمنځ بدلون کاوه.

سره له دې چې دروسانولويې مرستې ورسره وې خودغه مبارزې دوی حاکميت دخلکوپروراندي سر تيټی کړاودافغانستان عمومي خلکوپه منځ کې ددولت پروراندي خپگان رپورته شو. کوچنيوډلودهېواد په کچه د دولت پروراندي څرگند وسلوال مقاومت پيل کړ.

دغه مخالفت غيرمنظم. ټوټې. ټوټې اوبې له بهرنيومرستوڅخه يې پخپلو لرو تجهيزاتوپخپلې مبارزې ته دوام ورکړ.

په ۱۹۷۹ کې حفيظ الله امين دخلق له گونډڅخه رپورته شواودحکومت واگي يې په لاس کې واخيستې. په دې وخت کې ډېره نا ارامي رامنځته شوه اوپه امين باندي دروسانوباورهم ختم شوچې په پای کې د۱۹۷۹ کال دډېسمبرمياشتې د کرېسمېس په شپه(د عيسويانو مذهبي ورځ چې پر پينځه ويشتم ډېسمبرلمانځل کېږي. ژباړن) دروسانوحوصله پای ته ورسېده اوپه سترځواک سره يې پدغه هېواد نېغ تېری وکړ.

روسان دشپې دکابل په هوايي ډگرکې کوزشول. امين اودهغه دحکومت لوړرتبه چارواکي يې له منځه يووړل اودده پرځای يې بېرک کارمل دهغه پرچم گوندته د واگ واگې ورکړې. دځواونيوپه اوردوکې روسان افغانستان ته دځمکې اوهواله لارې ننوتل اودهېوادتولوبرخوته په لنډوخت کې ورسېدل.

کابل پوهنتون د روسانواشغال پر وړاندي غبرگون وښود. چې محصلين يې

پاکستان ته وتښتېدل څو زندانيان نه شي. يوځوان تاجک رهبر احمد شا مسعود له دغومهاجروسره په پېښور کې يوځای شو. په ۱۹۸۰ کې يې دکمونستانوپه وړاندې جهاداعلان کړ. نوموړي يوڅه تاجک محصلين له ځانه سره پنجشېرته بوتلل څو دکمونيسي دولت پر وړاندې جگړه پيل کړي.

همداراز نوروکوچنيوگروپونوهم رسمي مخالفت اعلان کړاوله بهرڅخه دمرستې نشتوالي له امله غيرمنظم اوغيرمجهول. له دې امله دروسانود زور لپاره لوی گواښ نه و.

دسي اي اي رول په دغه کېسي کې يوازې اتلس مياشتې وړاندې د ۱۹۷۸ کال په وروستيو کې هغه وخت پيل شوکله چې دخلق گوندکوچنی خودي تېروتنه وکړه.

دوی دهبوادلپاره يونوی بېرغ اعلان کړ. دغه بېرغ انځور يوڅوروڅې وروسته په واشنگټن پوست کې راڅرگندشو. ديوې اونۍ په دننه کې غوسه شوي الن ولف اسلام ابادته لاړ. الن په هغه وخت کې دختيځې اوسويلي اسيا د سي اي اي دڅانگومشرو.

الن د سي اي اي په دفتر کې يوافساني ډول شهرت درلود. هغه څوکاله دسويلي اسيا لپاره وقف کړي وو او دپاکستان او افغانستان د اوپراسيون دبرخې مسول و. د لومړيو سفرونو پر مهال هغه په لاهور کې د اړوند برخې مشر و او په يو ډول يې داوه گارډنر سره هر ماسپښين له ليدنې په داسې وخت کې چې هغوی RANCHITPUR OF RAINS فلم انځوراوه. خوند اخېسته! څه وخت وروسته الن په کابل اوبيا په اسلام اباد کې زموردمشر په توگه کار وکړ. هغه ددغه زون په باره کې ډېره مطالعه لرله. دهغه ښځه هم دافغان په کلتوراوقبيلوي تاريخ باندې دښه پوهېدوله امله مشهوره وه. زه په ۱۹۷۸ کې اسلام ابادته راغلم اوله ماسره خپله لومړنۍ ميرمن پاتريشه اوزمادري بچيان هم وو. زه ترټولو تيب رتبه افسروم. اسلام اباد ته د الن سفر زموردټولولپاره يوحيرانوونکی خبر و. ځکه په هغه وخت کې دغسې کوچنيودفترونوته له قرارگاه څخه دجگپوري چارواکي راتلل معمولي خبره نه وه.

زموردمشرجان ار له الن ولف سره دکتنې لپاره د تيار پر مهال داسې لکه پېشو انډېنمن و.

د رارسېدا سره سم. ولف لکه د فلم لوبغاړي په ډول هر وخت په صحنه حاضر و. مور درې واړه تيب رتبه افسران يې د سفارت د تشرېحاتو خوندي کوټې ته چې په پوکڼه مشهوره وه ځکه چې روڼ پلاستيکې چت. غولی او رازه دېوالونه يې درلودل. راغونډ کړلو.

ولف د دهغه مېز سره چې په شنه بخل پوښل شوی و کېناست. مور ټولو

ته يې په کراره او په غور سره راوکتل.

هغه بيا په خبرو پيل وکړ: زه له خپلې ميرمنې سره په انگر کې دمازيگرچای پرخوړلوناست وم. مور د ماښام مارتينير⁽¹⁾ څښل او د واشنگتن پوست اخبار مې لوست. باور مې نه راته. د اخبار په لومړي مخ باندې د نوي افغان بېرغ انځور ترسترگو شو. ماخپلې ميرمنې ته مخ ورواړاوه. ورته ومې وويل چې گرانې دغه کمونيست حراميان زمورله افغانستان سره دغسې لوبې نشي کولای! زه به دغه لعنتي رژيم رانسکوره وم. او ښا غلو زه دلته د مبارزي د پيلولو لپاره راغلی يم. زمورخلک په کابل کې دشته رژيم له امله څه نه شي کولی خومجاهدين په پاکستان کې. په پېښور او دلته په اسلام اباد کې نمايندگان لري. له دغه ځايه زموراوستاسې جنگ پيلېږي. تاسې بايددمجاهدينوپه ليکوکې خپلې سرچېنې پيدا کړئ اوما ته رپوټ رکړی. چې دوی څه شي ته اړتيا لري. ددوی جنگ څنگه پرمخ ځي اوڅنگه مورکولی شو له دوی سره لاسنيوای وکړو. تاسې بايدکاروکړی اوزه غواړم دهغې پايله وگورم.

ښه تياتر و او ډېر ښه کردار يې ترسره کړ. ماغورنيولی واوله بيا هم ځان سره مې وويل چې کاش کېره مې لرلئ خودغه صحنه چې دتاريخ پاڼې يې زما په مخ کې واړوله. ثبت کړې وای.

د ۱۹۷۹ کال په نيماي کې مور د ولف ديونخاپي امرونوله مخې دمجاهدينوپه ټولو اوو (۷) لويوډلوکې سرچېنې پيدا کړې.

د ولف پرامرونوسرېره په واشنگتن کې دده دهڅوپه مټ دامريکې دولت دپاکستان حکومت په لاسنيوي کوچنی پټې ډلې جوړې کړي څوله مجاهدينوسره بشري مرستې وکړي.

د ۱۹۷۹ کال دنوامبرمياشتې په ۲۱ مه نېټه په اسلام اباد کې يوه پېښه وشوه چې په اسلام اباد کې يې نړۍ پرمخې واړوله. هغه داچې يوې کوچنۍ جنايتکاره ډلې چې وروسته يې دکسانوشمېرپنځلس زره تنو ته ورسېددامريکې دسفارت دېوالونه مات کړل اوودانۍ ته يې اور واچاوه. دووتنواوريکې يانواودووتنوپاکستانيانوچې هلته يې دنده لرله په کې خپل ژوندله لاسه ورکړ او زماپه شمول ۱۳۸ کسان دسفارت په ودانۍ کې چې اوريې اخيستی وترپينځوساعتونوپورې بندپاتې شوو. مورپه دې وتوانېدوچې ځانونه له مرگه وساتوخوددېروخت لپاره په لړزه اوڅپخپانده وو.

له پېښې څخه وروسته دامالومه شوه چې پاکستاني حکومت دجنرال ضياالحق په مشرۍ دغه پېښې ته په دواړوپښو ولاړواودپېښې مخنيوی يې ونه کړ. چې وروسته پاکستاني چورلکودسفارت ودانۍ پرسرکشي الوتنې وکړې اوپه

(1) مارتينير يو ډول شراب دي. ژباړن

اشتباسه يې فکروکړچې تراورلاندې ودانۍ کې څوک ژوندي نه دي پاتې. له کشف وروسته يې ولسمشر ضياالحق ته خبر ورکړ چې په ودانۍ کې څوک ژوندي نه دي پاتې نوبهتره ده چې د څو وژل شويو امريکايانو جسدونو د لاسته راوړلو په خاطر د زور څخه کار وانه اخيستل شي. بهتره ده دغې ډلې ته اجازه ورکړل شي چې خپله غوسه سره کړي او په پای کې په خپله سره خواره واره شي. له پاکستان سره زمورپه اړيکو کې توپير راغی اوله مجاهدينوسره دامريکې ناڅرگنده مرسته هم په خطر کې شوه. بيا شورويانو په افغانستان يرغل وکړ. د ۱۹۷۹ کال د ډېسمبر په مياشت کې روسانودومره ناسمه پرېکړه وکړه چې دکرملين ماسټرانويې وړاندوينه نه شوه کولی.

دغې پرېکړې دامريکې دولت اړ کړ چې دمجاهدينوترشاخپل پوره لاسنيوای پياوړی کړي. او اسلامي نړۍ يې دېته وهڅوله چې له مجاهدينوسره په ليکو کې ودرېږي اوله دوی سره دخپلواکۍ په اخيستلو کې مرسته وکړي.

پرافغانستان باندې دروس له يرغل څخه يوازې څو ورځې وروسته دامريکې دولسمشركارترپه لارښوونه يو دولس کلن لوی پروگرام پيل شو چې دهغې له مخې به په بليونونودالمجاهدينوته دنظامي تجهيزاتواوبشري مرستې لپاره ورکول کېږي. چې پاکستان دولت مجاهدينو ته ددغومرستودوبشلموسوليت پخپله غاړه اخيستی و.

کله چې له مجاهدينوسره د ۱۹۸۰ کال په لومړيودريوکلونو دمرستې لړۍ گړندۍ شوه. داموضوع ټولوته څرگنده شوه چې که څه هم پاکستان زمورسره پخپل هدف (دروسانوماتې) کې شريک و خودمجاهدينوله بېلا بيلو گروپونواودافغان مجاهدينوله قوماندانانوسره يې دمعاملې خپله اجنډا درلوده.

پاکستان حکومت له پيله د(امريکې) دغه کوچني اوپټ عمليات (له مجاهدينوسره مرسته) په افغانستان کې دخپلواورمهاله سياسي موخودترلاسه کولولپاره يوه ښه وسيله وگڼله اودپاکستان لپاره يوه ساده مفکوره وه. چې دافغانستان سره بايدمرسته وشي څويوپښتون نفوذه. سخت دريزه مذهبي گوندواکمن شي اوپاکستان وکولی شي په اسانۍ سره ددوی نظريې بدلې اوپخپل منځي موضوعاتويې بوخت اودافغانستان له لارې دپخواني شوروي اتحادله اسلامي جمهوريتونوڅخه دتېلولاسته راوړل اوخپله سوداگري په اسانۍ ترسره کړای شي. پاکستان په ورته حال کې يوارامه لوېديځه سرحدولري. دپاکستان دغې موخې ځينو قوماندانانوته ډېره گټه ورسوله. دېلگې په ډول. دگلېدين حکمتيارحزب اسلامي گوندته پيسې اوتجهيزات ورکړل شواوپه ساده ډول احمدشاه مسعود(له ټولونه ښه تکتيکي قوماندان. لېکوال) به په ساده ډول په ډېر لږ څه غولاوه.

گلبدین حکمتیار د سخت دریزه عقېدې په لرلوسره په افغانستان کې د پاکستان د ستراتیژیکو موخو د ترلاسه کولو لپاره تر ټولو ښه لوبغاړی و. مسعود او د هغه تاجکوپه افغانستان کې له جهاد څخه وروسته یو پراخه نظر درلود چې د پاکستان له غوښتنوسره یې سمون نه کاوه. ددې لپاره چې دغه یو پراخیز قضاوت په نظر کې ونیسي سي اي اي یو پروگرام جوړ کړخوله هغومهمو قوماندانانوسره په جلاتوگه اړیکې ټینګې کړي چې د جګړې په ډگر کې اغېزمن وو. او د پاکستان حکومت لخوا ورته پام نه وشوی د دغو قوماندانانو د نمایندگانو پیژندنه ستونزمنه نه وه. ټولو مهمو قوماندانانو په پاکستان کې د مرستې ترلاسه کولو لپاره خپل نمایندگان لرل. مورله هر نماینده سره یو اړخیز او په جلاتوگه اړیکې ونیوې. ناسته موورسره وکړه او یوې ساده پرېکړې ته ورسېدو. معامله ډېره ساده وه. مورباید هر قوماندان ته د میاشتي نغدې پیسې ورکړې وای. (ځینې وخت موجګپور و قوماندانانو ته د میاشتي تر پنځوسو زرو ډالرو پورې ورکولې خوزیات وخت موپنځه زره ډالرعادي قوماندانانو ته ورکولې او په بدل کې قوماندانانو مورته د جګړیزو عملیاتو میاشتي رپوټ او د پاکستان لخوا له دوی سره د کېدونکې مالي اونغدي مرستولېست راکاوه. هېڅ قوماندان چې مایپېژاند زموورسره دوکه ونه کړه. دوی زموور ډاړیکو دوامداره سرچینې نه وې. په کومه سیمه کې به چې جګړه پای ته ورسېده او یا به جهاد په سیمه کې وګڼل شو. نوزموور اړیکې به هم له اړوند قوماندان سره پای ته رسېدلې. دغه پروگرام دوه گټې لرلې. یوه داچې کوم قوماندان به د پاکستان په گټه نه و هغې ته به زموور مرستې په نېغ ډول رسېدلې او بل د پاکستان لخوا مجاهدینو ته د مرستو او وسلو وپشلود هغه رپوټ سمون او کړون راته مالومېده چې د پاکستان لخوا مورته راکول کېده.

د 1988 کال په اوړي کې روسان په افغانستان کې مات شول او د دوی وتل د افغانستان څخه نور یو څرګند حقیقت و. په کابل کې زموور سفارت د څو لوېدیځواله سفارتونوله ډلې څخه یو سفارت وچې دیوشمېر پرسونل په لرلوسره یې کولی شول له انقلاب څخه وروسته حالات وڅیړي. که څه هم له سفارت څخه د پرسونل ایستل او په پایله کې د سفارت بندول دواشنګټن د لوړپوړو چارواکو موافقه وه او په ورته حال کې دغه کار روسانو او په کابل کې کمونیستي رژیم ته یوه ځواکمنه او څرګنده ضربه هم وه. په کابل کې د قرارګاډرئیس په توګه (خو واشنګټن ته د سفارت په اړه د وروستی پرېکړې لپاره منتظر) مې کونښن وکړ چې فرانک انډرسن او په افغاني چارو کې د سي اي اي مشر دې ته وهڅووم چې د سفارت پرسونل هلته پرېږدي خو بریالی نه شوم. سفارت د بندېدو په حال کې و. انډرسن او څولور پوري چارواکي په دې باوري وو

چې له افغانستان څخه به دروسانو وتنه په کمونېست رژیم باندې سخت منفي اغېزولري اودسفارت بندول به دکمونېستي رژيم نسکورول گړندي کړي. ۱۹۸۶ له می میاشتې راهیسې دغه رژیم دنجیب الله تر مشرۍ لاندې کارکاوه. نجیب الله د کې جي بې لخوا دجوړې شوې افغان څارگرې ډلې یا(خاد)د مشرۍ پر مهال خپل ځان یو بې رحمه وژونکی معرفي کړ. که چېرې نجیب الله دمخالفینولاسته ورغلی وای نودوینوتویلو دپخواني ریکارډله مخې به یې یوازې دمرگ هرکلی کړی وئ. نوله دې امله نجیب الله هم نه غوښتل چې جگړه ودروي. سربېره پردې دنجیب الله ځواکونه دمجاهدینوپه پرتله ځواکمن وواودهېواد په کچه ورسره ستراتیژیک اوځواکمن دفاعي ټکي (نقطې) وې.

ماخپلومشرانوته وویل چې دغه جگړه به راتلونکې ته ادامه ولري. که چېرې سفارت خلاص وي. زه موجودوم. په ښار کې د گړځېدلو له امله به. د روسانو څخه په وروستي افغانستان کې پېښې له نږدې وڅارلی شو.

انډرسن زمانظر دلاس په ښورولوسره ردکړاو ویې وېل چې نجیب الله به په څومیاشتوکې له منځه لاړشي اوموربه خپل سفارت په د ۱۹۸۹ کال په پیل کې کې بیاخلاص کړو. نوېې له کوموتشریفاتواومراسموېې زه له دفترڅخه وشرلم اوزه هم دښه عسکرپه توگه اسلام ابادته لاړم څودنجیب الله او هغه دجنایتکاره ډلې دنسکورېدوانتظاروباسم. ولف انډرسن او دهغه ملگروپوځه ناسمه وړاندوینه کړې وه. دنجیب الله حکومت دروسانوله وتلودرې کاله وروسته په ۱۹۹۲ کال کې راوپرځېد.

په کابل کې د امریکې سفارت د طالبانو د ماتې یوه میاشت وروسته په کال ۲۰۰۱ د ډیسمبرپه میاشت کې بیا په کار پیل وکړ!

اووم خپرکی

په ۱۹۸۸ کال کې زه اسلام ابادته ور وگرځېدلیم. مېلټ بېرډن په خوښۍ سره راته هرکلی ووايه او هغه دا حقیقت چې په اسلام اباد کې هغه یوازېنی سي. اي. اي مشر و. څرگند کړ. زما په مفزو کې هغه شک چې مېلټ د خپل عمر په لحاظ په لویه رتبه کې و. شتون نه درلود. زه په لنډوخت کې ترټولولوررتبه افسرشوم اودافغان استخباراتو دراتولولو(له قوماندانانوسره دیواړخیزواړیکو درلودل. لېکوال) دبرخې مسول شوم. د اورډې مبارزې لپاره دا زما لپاره ښه فرصت و ځکه چې په همدغه وخت کې ما له احمد شا مسعود سره اړیکې پیل کړې.

په ۱۹۸۰ کال کې کله چې مسعودله پېښورڅخه پنجشېرته روان شو نو د مسعود یو نږدې ملگری او سلاکار تاجک ځوان (مسعودخلیلي) له ده سره په

دغه تاريخي مزل کې د لارې ملگرتياو کره. په کم وخت کې څرگنده شوه چې خليلي يوڅيرک شاعر. ليکوال. په دريو ژبو غږېده. ښه ويناوال او د شمالي افغانستان په غرونو باندې د کلاشنکوف د ښکته او پورته گرځولو پر ځای هغه د سياسي موضوعاتو د پر مخ بېولو لپاره ښه لوبغاړی و.

خليلي په پاکستان کې دمسعود يو مهم استازی و او په پای کې په پېښور کې مېشت دبرهان الدين رباني اودهغه دتاجک اسلامي حزب (ښايي جمعيت اسلامي يې منظور وي. ژباړن) لپاره جگپوری سياسي مشاور وټاکل شو.

د ۱۹۸۰ کال په نيمايي کې د سي اي اي اې افسرانوله خليلي سره وپېژندل او له هغه سره يې د همکارۍ اړيکې ټينگې کړې. هغه د سي اي اي اې کوم جاسوس نه و؟! (۱) خو هغه خپلې اړيکې دکمونيسټي رژيم له نسکورېدا وروسته دافغانستان په راتلونکي کې له سي اي اي سره دخپلونظرياتودشريکولو له امله خپل شخصي نظر پراخول غوښتل! کله چې زه د ۱۹۸۸ په وروستيو کې اسلام اباد ته را وگرځېدلم. خليلي ته وروپېژندل شوم او اسلام اباد ته د هغه د هر رسمي سفر په مهال به مې له ده سره ليدنه کوله.

له خليلي سره زما دپېژندنې لېوالتيا په دې کې نه وه چې هغه د مسعود نږدې سړی دی. له مسعود سره خوموردهغه د ورور احمدضيا په واسطه (له قوماندانانوسره ديوارخيزواړيکو) له مخې اړيکه لرله. له خليلي سره زما د پېژندنې لېوالتيا د مجاهدينو د گروپونو سره د هغه د پراخه اړيکو او د هغه قوماندانو او سي اي اي اې ترمنځ د هغه په منځگړيتوب کې چې سي اي اي اې پکې لېوالتيا لرله. وه. دخواونيوپه تېرېدوسره زما دخليلي ترمنځ ځانگړې ملگرتيا جوړه شوه او زما اودده ملگرتيا ددې لامل شوه چې د سي اي اي اې سره د هغه د مرستې لامل په ډاگه کړم.

هغه په ټينگ باور سره له مجاهدينوسره د(سي. اي. اي) مرسته دروسانوماتې گڼله. هغه په دې هم باوري و چې پاکستانيانو د سي اي اي اې دغه پروگرام يو فرصت گانې خو د پښتنو مجاهدينو په گروپونو په ځانگړې ډول په هغه ډلو کې چې سخت دريزه مذهبي عقيدې لري. خپل نفوذ زيات کړي. دخليلي په باور کله چې کمونستان مات شي پاکستان به له خپلو پښتنو ملگروسره لاسنيواي وکړي خودواک واگي دوی ترلاسه اوتاجک او نور عقلي تونه دتل په شان په دويمه درجه کې پاتې شي.

خليلي له سي اي اي اې سره د اړيکو لرلوله مخې دخپل برياليتوب په زر ترلاسه

(۱) سي اي اي اې هغه اورگان دی چې پرته له ځانگړې موخې له چا سره اصلاً د اړيکو نيولو اجازه نه لري. ژباړن

کولوډېر باوري و. سي اي اي ته د هغه ښو قوماندانو ورپېژندل چې د پاکستان په خوښه نه و. دی په دې باوري کاوه چې دغه قوماندانان به دکمونيسټي رژيم له نسکورېدو وروسته دسياسي جگړې په ډگر کې د پاکستان په خوښه د پښتنو قومندانانو په وړاندې د مقاومت لپاره ښه سمبال وي. د خليلي اړيکې د قوماندانو سره د يادولو وړ وې. د خليلي پواسطه مورکولي شول چې د هېواد په کچه له ټولو توکمو مهمو قوماندانانو سره لکه دشمال ازبک، دجلال اباد د پاکستان او افغانستان تر منځ د سرحدي سيمو پښتانه قوماندانان اوحتی د کابل په لوېديځ کې له شياقوماندانانو سره موهم دده په لاس اړيکي ټينگولی شولې.

خليلي⁽¹⁾ په رښتيا هم يو افغان هېوادپال و او دی او دغه حقيقت يې د خپل څلورويشت کلنيز خدمت او قربانۍ په واسطه څرگند کړ!

خليلي په کال کې دوه ځله د پاکستان دچترال له غرنيوسيموښکته د اس په شا دپنجشېردرې ته د مسعود د لېدنې لپاره سفر کاوه. دا يو له خطرې ډک او اورد سفر و چې د تنگو لارو له امله يې اته ورځې نېولې. په سيمه کې شورويانو د هوا له لارې په زرگونه کوچني مځکني ماینونه راغورځولي ول او د هر سفر پر مهال د يوه اس يا د کچر له لاسه ورکول او يا د سړي لپاره که چېرې د ښې کارول شوې اوتنگې لارې څخه وتلی وای د يوې پښې دلاسه ورکول عادي وو! هغه له ماهم په شوق غوښتل چې يوځلې له خليلي سره يوځای سفروکړم اوله مسعود سره مخامخ وگورم خو خپلومشرانوراته (د خطر د اخیستلو وړتيا نلري) له امله اجازه نه راکوله. څوکاله وروسته پوی شوم چې د نوموړو سفرونو پر مهال خليلي مسعود ته هم ولېږدېده. دا هغه څه وو چې زما اود سي اي اي لپاره يې په راتلونکي کې ښه خدمت کاوه. د ۱۹۹۰ دجون په مياشت کې ما په رياض کې دزون دمرستيال په توگه دنده واخيسته اوددغه کال داگست په مياشت کې زمالپاره د خليلي پرېښودل په پاکستان کې زما د وخت تر ټولو سخته او غمجنه برخه وه ځکه چې هغه يورېښتيني ملگری و او په افغانستان کې دنجيب الله حکومت د سرېمبه مقاومت له امله حالات غمجن ښکارېدل. داحمدشاه مسعود شمالي ټلوالې د ځواکونو اوگلبدين حکمتيار او د نورو ورو سخت دريزه پښتنو گروپونو ترمنځ شخړې په زياتېدو وې. له دې امله د افغانستان څخه د روسانو د وتلو ستره خوشالي او د کمونستي رژيم په وړاندې د ژر کاميابۍ هيلې له خاورو سره خاورې شوې. دا هم ښکاره وه چې د متحده ايالاتو حکومت هم د افغانستان څخه خپل لاس راپرې کاوه او د روسانو سره د دواړو جگړه کوونکو خواو ته د

(1) خليلي په هندوستان کې د حامد کرزي د دولت پر مهال د سفير په توگه د دولت د استازيتوب پر ځای د جمعيت بيرغ د سفارت په ودانۍ ځوراوه. ژباړن

مرستې او همکارۍ د بندولو پر څرنگوالي باندې جدي خبرې اترې روانې وې. د هغه شېبې ليدل چې گټلو ته يې ډېرو کسانو زياته قربانۍ کړي وي او بيا له منځه ځي. ډېر گران وي. زما په اند زما تگ خليلي ته هغه حقيقت چې سي اي اي د مجاهدينو سره د ملاتړ پروگرام. داسې پروگرام چې خليلي ورته تېر لس کاله ځان وقف کړی و پای ورکوي. څرگند کړ. ما د خليلي سره د بيا ليدنې هېڅ هيله نه درلوده. زه په هغه حقيقت چې د خليلي سره به د راتلونکو شپږو کلونو پر مهال زما اړیکې دوام او بيا به هم ډېر اهميت لري. هېڅ نه وم پوهېدلی.

اتم څپرکی

د ۱۹۹۲ کال داگست په مياشت کې وروسته له هغې چې زما دنده په رياض کې پای ته ورسېده. زه لينگلي ته راوگرځېدم څو دنويو عملياتو چې (ايران د عملياتو څواک) نومېدل د مشري مسوليت په غاړه واخلم.

د ۱۹۹۲ کال د اپريل په مياشت کې کابل دمسعود تاجکوڅواکونولاسته ورغی اودنجيب حکومت له منځه لاړ. هغه وړاندوينه چې گټونکې مجاهدين به د کمونستانو په وړاندې د بدل اخستنې لپاره ستره وژنه ترسره کړي. سمه نه وه. نجيب دملگرو ملتونو دفترته پنا يووړه اود هغوی په يوه کلا کې په غير رسمي ډول ترڅلورکلونو پورې نظربندپاتې شو څو د مجاهدينو نوی رامنځ ته شوی دولت دنجيب په اړه پرېکړه وکړي.

کله چې طالبان کابل ته په کال ۱۹۹۶ او د سپتمبر په وروستيو کې ورننوتل. دهغوی تر ټولو لومړی گام دملگرو ملتونو دفتر ته په زورننوتل وڅو نجيب له دفتر څخه په کشولوراوباسي اوترټولو سوخته او وحشيانه سزا ورکړي.

په ټايم مجله کې هغه انځور چې ډاکټرنجيب الله په کې دسړک پرغاړه له ولاړې مټې په ناوړه توگه راځورند و. لويديځ ته دطالبانو دغوښتنو څرگند پيغام و. برياليو مجاهدينو د حزب اسلامي د ليدر (بنايي مراد يې جمعيت اسلامي وي. ژ) رباني تر مشرۍ لاندې په بېره يوه نوې اداره را منځ ته کړله او احمدشاه مسعود يې د دفاع وزير وټاکه.

خليلي اوس مهال په پاکستان کې ددغه نوي دولت سفير وټاکل شو. کله چې مجاهدينو د نوي دولت څواکمن او واگي يې په لاس کې واخيستل. سي. اي. اي ته په رسمي ډول امر وشو چې له مجاهدينو سره د مرستې دولس کلن پروگرام ته پای ورکړي. تر دغه وخت پورې د مجاهدينو لپاره د پخواني جوړ شوي پروگرام (د مجاهدينو سره د مرستې پروگرام. ژ) يوازې نوم پاتې و. زموږ لپاره ددغه پروگرام

بندول په دا مانا چې د هغومجاهدینوسره چې مور ورسره معاملې کړې وې. اړیکه ونیسواو خدای په امانې ورته ووايو خوپاکستانیانوته په کابل کې د روانو سیاسي حالاتو له امله فرصت په لاس ورغی څوپه افغانستان کې خپلې اجندا (موخې) ته دوام ورکړي. پاکستان له گلبدین حکمتیارسره چې دنوي دولت دبهرنیوچارو وزیر ټاکل شوی و اوددې ترڅنگ یې له نورو سخت دریځو پښتنو مشرانو ته د مرستې ورکولو ته دوام ورکړ څو دنوي تاجک دولت او نورغیر پښتون پروراندي وځنګړي. پروفیسور رباني اواحمدشاه مسعوددپاکستان له دغومرستوڅخه بې برخې واوښت له شکه چې دغه ډول حالاتوخیل منځي جګړې ته هرکلی وایه.

د ۱۹۹۲ کال په نیمایي کې داحمدشاه مسعوداوجلبدین حکمتیارترمنځ دکابل په لوېديځه برخه کې جګړه پیل شوه. دڅومیاشتوپه اوردوکې دکابل ښارویجاړاوددانی په ودانۍ ړنگ او په لوټو او خاورو بدل شو. چې د هغې وړانۍ ځیني برخې خو لا تراوسه هم د کابل په ښار کې لیدل کېږي. دپاکستان دغه ډول مرسته له گلبدین حکمتیارسره ډېره بې شرمانه وه اوخلیلي په پاکستان کې خپلوخلکواونړۍ ته له دغومرسته څخه دپردې په پورته کولوکې ډېرفعال و.

پاکستان دخلیلي دغه ډول کړنې ستړی کړ(ویې نه زغملې) نوخلیلي اودده کورنۍ دپاکستان لخوا ونیول شوو. د څو ورځو لپاره ددوی د اوسېدلو ځای تنگ و. کورنۍ یې هم وځوروله. په پای کې دی له بند څخه ازاد شوخو اته څلویښت ساعته وخت ورکړل شوچې دپاکستان له خاورې څخه ووزي. خلیلي دامریکې د تابعیت په لرلوسره وکولی شول چې خپله کورنۍ دامریکې شمالي ویرجینا ایالت ته ولېږدوي. کله چې زه امریکې ته دخلیلي له راتګ څخه خبرشوم، نو سي اي اي ددفتريته مې خبرورکړ. کوم رسمي دلیل نه وچې ما اوخلیلي یې بایدله مخې سره لیدلي وای. یوازې ددووملگروټولیزه لیدنه وه.

مابه په میاشت کې یوځل له خلیلي سره دغرمې ډوډۍ خوړله. هغه درسنيو سره ښې اړیکې ساتلې او د افغانستان دولت ته به یې کار کاوه. ځینې وخت خو به دومره په زړه پورې څه ویل چې یو څوک به د هغه په هېواد کې د روانو چارو د څرنګوالي په اړه د پوهېدلو لپاره ورته غور نیوه. د ۱۹۹۰ په نیمایي کې د افغانستان خبرونه د وروستي مخ خبرونه وو او دا د جګړه سالارانو ترمنځ په یوه ډېر وړان شوي او وروسته پاتې هېواد کې هغه نانداری وې چې دجګړې لپاره په کې ډېر لږ اویا هم هیڅ څه شتوالی نه درلود. خلیلي په خپل هېوادکې د روانو حالاتو څخه سرتکاوه او خلیلي لکه د زیات شمېر نورو افغانانو په څیر د هغه حقیقت چې د متحده ایالاتو دولت او سي اي اي. د مجاهدینو سره د بریالیتوب

د راورلو لپاره څومره مرستې وکړې او اوس مهال چې بریا یې ترلاسه کړله ليرې ولاړ دي او د هېواد په غمبزه کې د رادانگلو څخه انکار کوي. سخته کرکه کوله. دده له نوموړې سردردۍ سره سره زمورترمنځ ملگرتيا همغسې توده وه. ما له خلیلي سره دده په ستونزو کې پرته له غمشریکۍ نور هېڅ مرسته نه شوای کولی. مور په افغانستان کې نه سي. ای. ای پرسونل اونه هم سفارت درلود. او ما هم دغه پره پرځان منله. دافغانستان په اړه زمورځانگوچې په اسلام اباد کې وې ډېر کم مالومات راکول. دهغوځانگودېرپام نشه یې توکیواو اړوندچارو ته وه. په ۱۹۹۴ کال کې زه اروپاته د(ایراني عملیاتو) په دنده وگومارل شوم او بیتسي ته هم په اروپا کې جی اېس او یا عامه خدماتو په څانگه کې مهمه دنده ورسپارل شوې وه. مور دواړه اروپاته دتگ له امله خوښ و. زه له خلیلي سره بیاخدای په امانۍ ته اړشوم. وروسته خلیلي دافغانستان دولت لخوا په هند کې سفیرکړای شو. هغه د ددغه دندې لپاره وړ شخص و. په هغه وخت کې دا حقیقت چې مور به د دندو له امله له یو او بل سره بیا مخامخ کیږو. ناشونی ښکارېده.

ما په اروپا کې دڅلوروپینځوکالولپاره دپاتې کېدوهیله درلوده. خو په ۱۹۹۵ کال په اکتوبر کې دسي. ای. ای په لورپوروچارواکو کې دناڅاپي بدلون راغی. په اسلام اباد کې سیمه ایزه مشر د لورې دندې د مشرۍ په غاړه اخیستلو لپاره قرارگاه ته ورغی او ماته امر وشو څو د هغه ځایناستی شم. دا یوه دنده وه چې ما ترې انکار نشو کولی. ما هر وخت دغه دنده غوښتله. زه او بیتسي په نوموړي دنده باندې وغړیدو. که څه هم چې زمور تر منځ بل بیلټون سخت و خو دنده ډېره ارزښتناکه وه او د ۱۹۹۶ کال په جنوري د پاکستان په لورې و خوځېدل.

د ۱۹۹۶ کال داگست په میاشت کې ما بیا دافغان او پاکستان د سرحدی سیمو د عملیاتو مسولیت پرغاړه واخست. په هغه وخت کې دپاکستان ډېرپام کورنیو حالاتو ته و. سیاسي بدلون هم له نږدې څارل کېده خو د پاکستان تمرکز د هندوستان سره په اړیکو و. د هندوستان لخوا د نیول شوي کشمیري جنگیالیوسره د هند د پوځ په وړاندې د پاکستان پټې مرستې. د هندوستان او پاکستان ترمنځ اتومي جگړې ته ښه راغلاست وایه. د پاکستان حالات خراب و او د هر واکمن سیاسي گوند له امله د زیات اداري فساد په کراره خو په ډاډ سره د بربادۍ په لور روان کړی و. د دواړو لویو گوندونو--دنوازشریف تر مشرۍ لاندې دمسلم لیگ او د بېنظیر بوتو تر مشرۍ لاندې د پاکستان د پیپل(خلک) گوند د هغوی د واکمنیدو پر مهال د اداري فساد ترمنځ کوم توپیر نه و. له دې دوو گوندونو څخه به چې هر یو په واک کې و. کونښن به یې کاوه چې هر څومره زیاتې پیسې بهرنیو بانکونو ته واستوي.

په ۱۹۹۴ کال کې کله چې دگلبدين سخت دريزه قوماندانانو د مسعود د شمالي ټلوالې لخوا ماتې وخوړه نوپاکستان دغه ماتې دخپل سياست ماتې وگڼله. همدالامل وچې د ۱۹۹۴ په نيمايي کې پاکستان د ملامحمد عمر تر مشرۍ لاندې د طالبانو نوي پيدا شوي تحريک ته پام واړوه.

دطالبانو تحريک له هغوسخت دريځو مدرسو څخه چې په بلوچستان او د پاکستان په شمال لوېديزو ولايتونوکې وې راوپارېد. په سلگونو مدرسو بې کوره افغان او دپاکستان غريبوماشومانوته کور. ډوډۍ او مذهبي درس ورکاوه. له دغومذهبي مرستوسره دپاکستان دسخت دريځه سياسي گوندونو او په سعودي کې د بسپنې د څو لويو مرکزونو څخه ورسره شخصي مرستې کېدلې. په دغومدرسوکې زده کوونکيوته سخت دريځه. جدي اوحتی د اسلام د بې فکره بڼه ور ښوول کېدله. ملامحمد عمر دمجاهدينوله وخته يوتجربه کار جنگيالی و. هغه د جگړې يو ريکارډ جوړ کړ چې هغه ته يې په قران کې د زياتې پوهې شهرت ورکړ. په ۱۹۹۴ کال کې ملامحمد عمر خپل عمليات کندهارته وغزول اوپه ورو يې د رشوت خوړو او بې قانونه قوماندانانو په وړاندې جگړه پيل کړ. په لومړيووختونوکې خلکو د ملامحمد عمر تود هرکلی وکړ. ملامحمد عمر له ځان سره ملگري راټول او دطالبانو نوم يې ورکړ.

پاکستان دطالبانو تحريک له مخې په افغانستان کې خپلې سياسي موخې ته رسېدل شوني وگڼل اوله دې امله يې خپله ټوله مرسته طالبانوته متوجه کړه. دپاکستان له دغه ډول مرستې سره طالبان په ثابت اوگړندي ډول دافغانستان سويلي ولايتونو واگي لاسونو ته ورغلل.

د ۱۹۹۶ کاله په نيمايي کې طالبانود هېوادپه دريووکې دوه برخې په لاس کې واخيستې. دطالبانو تحريک چې دپاکستاني او عرب جنگياليو پواسطه ځواکمن و. دکابل په څنډوکې يې ځواکمنې دفاعي ليکې جوړې کړې او افغان اداره چې په هېواد باندې يې نازکه والکه لرله. له گواښ سره مخامخ کړله.

د ۱۹۹۶ کال داگست تر مياشتې پورې دامريکې حکومت په افغانستان کې دسياسي بدلونونو څخه اندېښنه نه درلوده.

د متحده ايالاتو حکومت په افغانستان کې يوازې په دوه برخو کې لهوالتيا درلودله. يو په دغه هېواد کې د مخدره موادو د سخت زياتوالي او بيا له دغه سيمي اروپا ته د مخدره موادو ليرېد و. دا حقيقت چې افغانستان د نړۍ واله ترهگرو د پتيدلو لپاره لويه سرپناوه، راڅرگنديده.

په هغه وخت کې په اسلام اباد کې بې ساري عمليات پيل شول. ددغو عملياتويوه برخه يې په افغانستان پورې اړونده وه چې هغه دميرعمل قاسي ښکارو. ميرعمل قاسي هغه پاکستاني بلوچ وچې دامريکې په مکلين.

ویرجینیا په ۱۲۳ سرک. په کال ۱۹۹۳ د جنوري په درويشتمه سهار د سي. ای. ای. مرکزې قرارگاه په عمومي دروازه کې د سي. ای. ای. دوه تنه مامورین مړه اودرې نوریې ټپیان کړل. میرعمل قاسي پاکستان ته په تېښته بریالی شو. سي. ای. ای. او ایف. بی. ای له ډېرو هڅو سره سره دهغه په نیولو بریالی نه شول. هغه دخپلو بلوچو ملگرو لخوا ساتل کېده. چې د افغانستان او پاکستان په سرحدې سیمو کې د کوټې او کندهار په سیمو کې یې خوځښت کاوه.

اسلام اباد یو افغاني گروپ دمیرعمل قاسي د ښکار لپاره جوړاو سي ای ای ورسره ددغه گروپ په جوړولو کې موافقه وکړه. دغه ډلې د طالبانو په اړه په سیمه کې د طالبانو د شخصیتونو او د هغوی د فعالیت څارگره مالومات راوړل او د خو سي. ای. ای. څېړونکو افسرانو دلېوالتیا سبب گرځېده. مور په اسلام اباد کې د طالبانو او په افغانستان کې پر حالاتو د پوهاوي لپاره کار پیل کړ.

که څه هم چې دغه گروپ ونه توانېده چې قاسي ښکار کړي. خو ما د اف بی ای سره د هغه عملیاتو په رهبري کې د هم غاړتوب څخه خوند واخست چې په پایله کې په کال ۱۹۹۷ د جون په میاشت کې مېرعمل ونیول شو. په دې عملیاتو کې د سي. ای. ای. د ونډې د اهمیت په څرنگوالي د پوهاوي لپاره ددغه کېسې ویل اړین دي. ما ته واضح وه چې یوه ورځ خو ژر د متحده ایالاتو حکومت به هغه حقیقت ته چې طالبان د افغانستان د پوره ادارې کولو ته نږدې دي. کله چې پوره ځواکمن شو. هغوی به افغانستان د نړیواله ترهگرو لپاره په یو بې مثاله ځاله بدل کړي. راوینن شي. ورپسې به د کانگریس نعارې او ژړا چې ولې سي. ای. ای. نوموړی حالت له پامه غورځولی دی. راوپارېږي.

مور باید د سیاسي پرمختگ په اړه د مالوماتو په ورکولو پیل کړی وای. پوښتنه دا وه چې څنگه دواشنتن خپل لړ پام دغه هېواد ته راوړوو؟ ددغه ډول هڅې د پیل په پام کې نیولو سره مو څو عامله او فکتورونه مخې ته پراته ول. په سویل کې طالبانو د جنگ سالارانو بې وسلې کول پیل کړل او طالبانو دغه عمل ددې لپاره په ټولنه کې دمخو وړو چې ټولنه دشل کلن جنگ څخه ستړې وه. طالبانوپه لومړیو وختونو کې ښه شهرت درلودخودوخت په تېرېداسره خلک ددوی نه هم ستړي شول. دطالبانوله تنگ نظری څخه چې داسلام په نام یې کوله خلک ستړي شول.

زیات قومي مشران دطالبانوله دغه کړنلارې څخه ستړي واوداهغه قومي مشران وو چې په زړه ورتوب سره دروسانو اودافغان کمونیستي ژریم پروراندي جنگېدلي ول. زه ډاډه وم چې دشرایطوپه برابرېدوسره به نوموړي قومي مشرانوحتماً له سي. ای. ای. سره دطالبانوپروراندي لاسنیوای کړی وای. خو په سویل افغانستان کې د طالبانو د سختې ادارې په نظر کې نیولو سره به داډول

اړیکې له ستونزو خالي نه وای. په شمال کې د تاجکونظامي ځواک د طالبانو پر وړاندې په جگړه کې نښتی و خوله بهرڅخه د مرستې له نشتوالي یې هغه ورو په ورو پورته کیدو او شاتگ ته اړ کړ. د شمال له قوماندانوسره اړیکې نیول هم یوڅه ستونزمن و خو زه ډاډه وم چې هغوی به له سي اي اي سره د لاسنيوي تازه کولو ته حاضر شي.

ما په دې ترتیب فکر وکړ چې د انتقالی دولت له دفاع وزیر احمد شاه مسعود سره اړیکې ونیسم ځکه چې مسعود تر ټولو ځواکمن قوماندان و او د په شمال کې یې د هر توکم گروپونو له مشرانو سره اغېزمنه اړیکې لرلې. د هېواد په کچه یې د غیر تاجک قوماندانانو سره هم اړیکې لرلې.

ما بایدواشنتن ته له مسعود سره د اړیکو تینګولو لپاره یو معقول دلیل وړاندې کړی وای ځکه چې واشنتن له طالبانوسره کارنه درلود خودواشنګین اندېښنه د نړیوالو ترهګرو لکه اسامه بن لادن اودهغه ملگروته وه چې طالبانوساتلي وو.

د ۱۹۹۶ کال په می میاشت کې اسامه بن لادن د امریکې د زیات فشار له امله خپله عملیاتي قرارگا له سوډان څخه افغانستان ته ولېږد او بن لادن په افغانستان کې د پخوانیو فعالیتونو په اساس دغه هېواد د ځان لپاره ښه امن ځای وباله. افغانستان ته دهغه له رسېدوسره سم اسامه بن لادن د سخت دریځه جهادي قوماندانانو لکه پروفیسور سیاف او یونس خالص میلمه شو.

د اسامه د جهاد باور لیک او د لوېدیځې نړۍ سره د هغه مخالف دریځ او د پیسولوی صندوق په لرلوسره ملامحمد عمر هغه خپل گران میلمه وگاڼه.

په ۱۹۹۰ کې پاکستان افغانستان اوسرحدي سیمو وزیرستان ته دنظامي زده کړو په موخه دخپلو کشمیري جنگیالیو لېږل پیل کړل. د پاکستان دولت لپاره دغه خوځښت له مانا ډک و. داځکه چې دنړیوالې ټولنې اود امریکاله دولت څخه په پاکستان فشارو چې دکشمیري جنگیالو (د خپلواکې جنگیالی) کمپونه له خپل ملک څخه وباسي.

زیات عرب ترهګر چې له خپلو ملګونو څخه په منډه کې وو په دغه کمپونو کې چې کشمیري او پاکستاني خپل خوښو (داوطلبو) په کې زده کړې کولې ځای پرځای شول. د اوسنیو لویو ډلو ترمنځ د اړیکو سرچینه له هغه وخت پیل شوې وه. کله چې د ۱۹۹۶ په نیمايي کې د ترهګرو دغه تور جوړښت په راڅرګندېدو شو. اسامه بن لادن د سي. اي. اي اصلي هدف وګرځېد.

په افغانستان کې د اسامه شتون له مسعود سره په کابل کې زما د لیدنې لپاره معقول دلیل پیدا کړ څو د اسامه او په افغانستان د بهرنیو ترهګرو په وړاندې د سي. اي. اي سره د هغه د مرستې د کولو توان او د هغه رضایت وسپړو!

زه پوهېدم چې زما پخوانی دوست خلیلي چې تراوسه په نوي ډهلي کې افغان سفير دی د مسعود سره د يوې مثبتې او بريالۍ ليدنې په ډايرولو کې اړين کس وي. مادغه وړانديز په يوه تلگراف کې د ترورېزم پر وړاندې د مبارزې مرکز ته ورو لېږه. هغوی خپله د نوموړي سفر لپاره د بوديجې ورکولو هوکړه وکړله.

نهم خپرکی

خلیلي هم د نوموړي وړانديز له امله خوښ و او له وړانديز رسېدا وروسته يې يوازې د يوې ورځې په بهير کې له احمدشاه مسعود څخه د جلسې هوکړه راواخېستله. په دومره بېره سره د دغه کار ترسره کولو سره يې زه هم حيران کړم. ما فکر کاوه چې د سي، اي، اي سره به دده دويم ځل اړیکې دده د تلوالې لخوا دومره په بېره تصدیق نه شي ځکه چې امريکې په کال ۱۹۹۲ کې د مجاهدينو سره اوږدمهاله مرسته ودروله خو خلیلي په دې نظرو چې د افغانستان په چارو کې د امريکې د حکومت لاس لرل گټور دي. د کلونو په تېرېدا سره هغه ما ته تکرار وېل چې د امريکې حکومت به په افغانستان کې د پېښېدونکو پېښو له امله خپله ونډه بيا را ژوندۍ کړي.

په کال ۱۹۹۶ کې ما او خلیلي په هندوستان کې زموږ د ليدنې او کابل ته د سفر لپاره نېټه وټاکله. ما د دغه ترتيباتو د نيولو لپاره له قرارگاه او د نوي ډهلي سره اړیکه ونيوله. او ما او خلیلي هلته په کال ۱۹۹۶ د سپټمبر په وروستيو کې سره يو ځای شوو. زه پوهېدم چې مسعود به د امريکې له دولت څخه د طالبانو په وړاندې د سياسي او مالي مرستې هيله وکړي خو ما خلیلي ته وويل چې په امريکې کې څوک اوس مهال نه غواړي چې نوموړي موضوع مطرح کړي خوداسامه او دهغه د ملگرو په نيولو باندې د امريکې حکومت د بهرنيو چارو وزارت د څار لاندې انعامونه ايښي که دغه کاروشي د مسعود په گټه به وي. کابل ته زه او خلیلي له هندوستان څخه يوځای په يوازینۍ الوتکه اريانا بوينگ-۷۲۷ | لوتکه کې راغلو. دغه يوازینۍ وسپله وه. الوتکه زړه وه او ښه ساتنه يې نه کېدله او په مينځنۍ خونه کې يې يوازې دېرش چوکۍ درلودلې. د الوتکې وړاندېنۍ برخې په لورې ټولې سره غونډې شوې وې. د اصلي دهليز باقي برخه د کارگو لپاره لکه لوی او واړه صندوقونه. لرگين کريټونه. او په نازکه بوجيو کې تړل شوي بکسونه ټول په منځنۍ برخه کې په غير منظم ډول دلی او په يوه زاړه تړپال پټۍ باندې

خوندي شوي وو. کله چې ماخيلې ته په دغه الوتکه کې دسفرکولو د خطرپه اړه خبرې کولې. دهغه يوازېنۍ ځواب داوچې گيرې دومره اندېښنه مه کوه. دغه الوتکه تراوسه هرځای ته خوندي سفر ترسره کوي او ځان يې په سيټ کې ارام کړ. زه هم چوپ شوم او قمر بند مې وټړه.

پرته له ځينې عجيبه اوازونو او د اوسپنې د زگړويو څخه ترېگرامه مو سفر بې له کومې پېښې پای ته ورسوه. بگرام هغه نظامي هوايي ډگر دی چې له کابل څخه دېرش ميله واټن لري. دروسانووله هغه څخه وروسته دنجيب دحکومت يومهم پوځي ډگرو.

په دغه ډگر باندې په تکرار ډول ډېرې جگړې شوي دي. په راکټونو، بمونو او په توپونو باندې لگېدلی او ويجاړ شوی دی. هوايي ليکه يې په داسې حال کې چې مور د موټروان رارسېدلو ته انتظار و. گونځې گونځې شوې وه. په تېرو بهترو کلونو کې دغه ډگر باندې د بيا جوړونې هېڅ کار نه و شوی. مادارياناالوتکې مامورين ليدل چې په بې مهارته توگه يې بکسونه دمخکې پرمخ نښويول او ډگر ته يې د اورېدې شېبې لپاره کتل!

په هغه ليکه چې مور پرې ولاړ و. ژور غارونه شوي وو. د الوتکو څو گراجونه وران او دېوالونه يې را لويديلي وو. د هوايي ډگر په ځنډوکې پوځي الوتکې گډوډې په داسې حال کې چې ويجاړې. کبار شوې او په ځای پاتې وې. (۱) کله چې مور د بگرام په هوايي ډگر کې منتظر و. دمسعوديوه اېم اي جې ۲۷ (۱) چورلکه چې پوځي نسواري رنگ يې ورکړی و او يو دانه دوه سوه پنځوس پاونډه بم يې درلود. پورته اودختيځ په لورې يې الوتنه پيل کړه. طالب ځواکونو د جلال اباد له لورې د کابل په خوا رانږدې کېدل. همدارنگه د ښار په لويديځ او سويلي برخه کې دفاعي کرښې يې هم تر فشار لاندې راوستلې وې.

فعلاً حالات په سيمه کې ښه وو خو د طالبانو ځواکونه ډاډه ښکارېدل او په کراره خو په تدريجي ډول يې پرمختگ کاوه په ځانگړي ډول د ختيځ له لورې. سروبي چې د کابل او جلال اباد د لويې لار په نيمايي کې دی. وروکۍ ښار و خو د هماغه استقامت څخه يې ښار ته عمومي لاره کنټرولوله. د برېښنا کوټ چې د کابل ښار ته برېښنا ورکوي په سروبي کې په همدغه لاره باندې د سيند په غاړه موقيعت لري. نوموړی بند د طالبانو لپاره مهم هدف و او همدارنگه د جهاد پر مهال د مجاهدينو لپاره هم يو مهم هدف و.

(۱) ميگ 27 روسي جوړ الوتکې دي چې د روسانو له وخته په افغانستان کې پاتې دي. ژباړن
(۲) دغوالوتکې په ۲۰۰۱ کال پورې پرته وې. کله چې د متحده ايالاتو هوايي ځواک په هوايي ډگر کې د ټولو روسي الوتکو د بمباری پرېکړه وکړه، ژامې ماتوونکې گروپ ته يې يوه اندازه ستونزې راوپارولې.

کابل ښارنږدې هره ورځ د پوره سپټمبر میاشت د طالبانو لخوا تر راکټي بریدلاندې نیول کېده. خوخلیلي وویل چې حالات خوندي دي. هغه وویل چې کابل لوی ښاردی زه اوته کوم مهم هدف نه یو او پرته له دې طالبان هسې هم هدف نه شي ویشتلې. (زماگروپ د کال ۲۰۰۱ په سپټمبر کې هم همدا ډول خبرې اوریدلې). له دغه ډاډ سره زه یو څه آرام شوم. د موټر چلوونکي د رارسېدا په هیله انتظاروو. زمورموټروان ممتازهم راوړسېد. مور یې د خلیلي کور ته ولیردلولو. دمسعودسره لیدل هم نږدې وخت کې شوني و.

په افغانستان کې هرڅه خپله همغږي لري. دکار د ترسره کولو لپاره لیدنې او پلانونه ترسره کېږي خو وخت ته ډېره لږه پاملرنه کېږي. فکرته کوم چې هېڅ دوه افغانان چې له یواو بل سره وعده کوي ځانگړي وخت ته په کې پاملرنه وکړي یوازې د ورځې کومه برخه دېبلگې په ډول (دسهارلخوا یا دماسپښین لخوا) سره یادوي. کله چې افغانان دکوم بهرني سره وخت ټاکي دوخت ټکی په کې ذکرکېږي. د شېبې لپاره بهرنی خوشاله ساتي خو بیا وروسته هوکړه شوی وخت اصلاً په پام کې نه نیول کېږي.

د کلونو په بهیر کې ما دغه حقیقت ته د (افغاني وخت) نوم ورکړ. او ما باور درلود چې د مسعود سره د لیدنې لپاره د ژر کلمې ذکر هم د همدغه کتگوری لاندې راځي.

دماسپښین نږدې څلوربجې به وي چې مور دخلیلي کورته ورسېدو. وروسته دخلیلي په کورکې وگرځېدو. دغه کورخلیلي ته له خپل پلارڅخه وریاتې واویبارغونې ته یې ډېره اړتیا لرله.

موردچای له څښلو وروسته انتظارشوو. دمانښام په اووبجو خلیلي مزدورانو ډوډی چې کباب، وریجې، پېروني اوخوندورڅټکی په کې و راوړه او ومو خورله. وروسته خلیلي خپل ځان د ورځني ژورنال په لیکلو بوخت کړ او مایې د لوستلو هڅه وکړله.

نیمه شپه یوناڅاپي خلک د حیرانیتا او ویرې په ډول هاخوا دیخوا بوخت شول. مور ته د مسعود سره د لیدنې لپاره امر وشو!

مورته دوه ټویوټا لنډکروزر راغلل یویې زماوخلیلي لپاره اودویم یې دهغوڅلورو وسلوالوکسانولپاره وچې زه اوخلیلي یې بدرگه کولو. مور یې موټرته ورته بله کړو. موټر دکابل په تورو کوڅوکې گړندي روان او په جمپونو ښکته او پورته غورځېده. د سرکونو د خرابۍ له امله په موټرکې ښکته اوپورته کېدلو خوله دې څخه زیات ناوړه حالت یې بیاپه پاتکونوکې و چې وسله وال اومجهزځوان مجاهدین سرتېري په کې ولاړو. یوسرتېری به یې د موټر ښینې ته په داسې حال کې چې نورو به یې کلاشنکوفونه تیار نیولي وو. د شپې د پټې کلمې د تبادلې

لپاره راغی.

دغو ساتونکو د طالبانو د همکارانو په لوی لاس د ورانکاری د ویرې له امله د شپې شپېر ډېر جدي گانه. زه پوهېدم چې دغه قهرجنو افغانانو ته به ډېر لږ شی ددې لامل شي چې په سړي ډزې پیل کړي.

د مسعود سره لیدنه له ویرې او بحرانه ډکه وه خو خلیلي ډاډ راکړ چې مسعود د جهاد په کلونو کې د مجاهدينو سره د مرستې له امله د سي. اي. اي څخه منندويه دی اود همغه اړیکو د بیا پیلولو لپاره هیله مند دی! زه پوهېدم چې مسعود هغه حقیقت له امله چې د متحده ایالاتو دولت د ۱۹۹۲ پر مهال مجاهدين پرېښول بې له شکه له مور سره په بیا اړیکو ټینګولو کې محتاط وي.

ماله احمدشاه مسعود سره ډېره لږه مرسته کولی شوه. مادهېڅ مالي اویادامریکې دولت لخوا رسمي مرستې ژمنه نه شوه کولی خو مسعود ته مې ډاډ ورکولی شو چې سي. اي. اي غواړي له ټلوالې سره په یوه هدف باندې په گډه کار وکړي هغه د اسامه بن لادن له منځه وړل او د هغه عرب جنگیالي له افغانستان څخه شړل و. دا هغه څه و چې مسعود هم ورته تړی و.

زماموخه داوه چې له مسعود سره د دویم ځل لپاره اړیکې ټینګې کړم او د همکاريو په پایله کې مسعود ته د گټو لاسنوی ورکړم.

د هغې توانیې چې د مسعود ځواکونو د اسامه بن لادن په وړاندې لري په پام کې نه نیولو سره. دهغه نظامي ځواک تر ټولومجهزه و. د هغه حیثیت او اغېزه د هېواد په کچه ټولو سیمو ته غزېدلې وه. هغه کولی شول چې زموږ لپاره د یو شمېر پخوانیو قوماندانو سره اړیکه ونیسي. که چېرې زه د سي. اي. اي سره مسعود همکاري ته په هڅولو کې ناکام شم. نو د نورو جهادي قوماندانو سره به زموږ اړیکې په همغه اندازسختې کړي.

مسعود په یوه ډېره ارامه کوټه کې زمورانتظارکاوه. دغه ودانۍ داطربش پخوانی سفارت واو اوس دمسعود او رباني دحکومت د مېلمستون په توگه کارول کېدله.

مسعود معمول په څېر خړ لوېدیځ ډوله خاکی پتلون. ورته واسکت او چترالي پکول درلود چې پکول به یې په مغرور ډول دسر په شانۍ برخه اېښوده. ده ډنگر بدن. زیتون ډوله پوستکی. نری مخ اوکلونښته ریره اوبریتونه لرل. شتون یې ځانته پام اړوه. که څه هم هغه په چوکۍ کې تکیه کړې وه او آرام ناست و، زما پام یې ځان ته اړوه.

هغه له ماسره دسترې مشۍ له پاره له چوکۍ پاڅېد. دهغه لاس ښورول زما سره منظم واوښغ یې زماسترگوته راکتل. محاوره مو په دري ژبه پیل کړه. سره

له دې چې په ژبه پرتليز ډول ښه پوهېدم خو په ځينو ځايونو کې را بندېدل نو د دې لپاره خپلي زموږ د ژباړن په توگه دنده اجرا کړله.

ما غوښتل چې په چټکۍ له مسعود سره اړیکې ټينگې کړم. زه پوهېدم چې خپلي مسعود ته زما په اړه په تېرو وختونو کې يادونه کړې وه. هغه زه پېژندلم او د جهاد په وخت کې زما په رول خبر و.

ما غوښتل چې ليدنه په شخصي خبرو پيل کړم. اوږدې او رسمي خبرې په دغه ډول ليدنو کې معمول دي. مامسعود ته وويل چې په ۱۹۸۸ او ۱۹۹۰ کلونو کې د هغه سره د اړیکې نيولو مسول افسر وم او له هغه سره مې د اسلام اباد څخه د ده د ورور احمد ضيا په واسطه اړیکه ټينگه کړې وه.

ما هغه ته د سي. اي. اي د هغې مرستې چې د دولت په پيل او په لومړيو کلونو کې برابره کړې وه. او همدارنگه د هغې لويې يوځای مرستې چې په پنجشېر کې مو د بيا رغونې د پروژو د ترسره کولو لپاره ((لومړۍ مرسته وه چې د مجاهد قوماندان سره مو د جهاد په کلونو کې د بيا رغونې په موخه کړې وه)) مو د مسعود سره کړې وه. يادونه وکړه.

زه پوهېدم چې په ۱۹۹۲ کال کې د متحده ايالاتو لخوا د مجاهدينو د پرېښودلو موضوع به د ليدنې يو برخه وي خو ما هڅه وکړه چې د مبارزې په اوږدو کلونو کې د مسعود سره د سي. اي. اي د همکارۍ په اړخ باندې ټينگار وکړم.

مسعود له روسانو او نجيب د کمونستي رژيم حکومت پر وړاندې د جگړې پر تاريخ په روڼ او بېل ډول وغږېده. هغه ټکي چې مسعود ياد کړل اړين اوله مانا ډک وو. نوموړی پرته له احساساتو غږېده او يوه حقيقي تاريخ ته يې لنډه کتنه وکړه. هغه دخپلو خبرو په اوږدو کې دمجاهدينو له برياليتوب وروسته دامريکې مرستې په بندولو او دمجاهدينو پر نوي حکومت منفي اغېزو باندې وغږېده.

د امريکې دولت د دغه پرېکړې اوله گلبدين حکمتيار او نورو سخت دريزو سره د پاکستان مرسته په دغه هېواد کې دخپل منځي جگړو لامل شوه. که څه هم دغه قوماندانان مات شول خو هېواد اود مسعود قوماندانانو ته هم په ډېره لوړه بيه تمام شو. اوس پاکستان له طالبانو سره مالي اومادي مرسته کوي. مسعود وويل چې هغه له ايران څخه ډېر کمه مرسته ترلاسه کوي او هر هغه پوځي تجهيزات چې له روسيې څخه يې ترلاسه کوي دهغوی په مقابل کې نغدې پيسې ورکوي. افغان دولت چې مشري يې درباني پرغاړه ده يو قانوني حکومت دی. که چېرې امريکې اونور لوېديځ ملکونه مرسته ونه کړي د طالبانو په وړاندې جگړه که ناشوني نه وي خو له ستونزو هم خالي نه ده. طالبان داسې ښکاري چې د هېواد زياته برخه تر ولکې لاندې راولي.

د شپې ترناوخته سره ناست وو. ماهم پخپل وارسره د سي، اي، اي په همکاري ټينگارو کې د عرب او اسامه بن لادن پروراندې دهغوی جگړه اوبريا به هغه ته د امريکې مرسته او مننه ور په برخه کړي. د بن لادن او د عرب په وړاندې بريا به نيغ په نيغه مسعود ته گټورې پايلې ولري ځکه چې عرب خپل خوښه جنگيالي د مسعود سره په جگړه کې هر وخت د اغزيو په ډول وو. ماهغه ته وويل چې دامريکې حکومت په افغانستان کې لېوالتيا بيازياتوي او يوه ورځ به په واشنتن کې لورپوري چارواکي په افغان چارو کې په بيا ښکېلتيا باندې هوکړې ته ورسيري.

له مور سره د مسعود اوسنی مرسته به مسعود دمتحده ايالاتو په افغان چارو کې د بيا ښکېلتيا پر مهال هغه د مرستې په لومړي کتار کې وي. مسعود ددغو همکاريو په پايله کې خپلې گټې پېژندلې اوده کوم تاوان په کې نه درلود. که چېرې په هغه ډول چې ما مشوره وکړله. عمل وشي. د گټو د زياتوالي شونتيا وه. هغه د پوره همکاري د کولو وعده وکړله خودطالبانو پروراندې يې دده دځواکونو په شاتگ اوکونج ته کېدوله امله په اسامه پسې نيغ تگ ناشونی وباله. زه هم دده دځواکونو د موقف په نظر کې نيولو سره دده له اندېښنوسره موافق شوم. زه او مسعود ددغې ستونزې دشوني اواړي لپاره دلارې دپيدا کولو. دده په لاسنيوي له نورو قوماندانانوسره داريکو پرتينگولو اوددوی د هڅولو لپاره د مرستې په څرنگوالي سره وغړېدو. مور نږدې د سهار په څلورو بجو خپله ناسته پای ته ورسوله اومسعود هم له سي، اي، اي سره داسامه بن لادن په اړه دهرډول مالوماتودترلاسه کولوژمنه وکړه.

مسعود اسامه خپل شخصي دښمن باله اوله اسامه سره عرب جنگيالي دده لپاره لوی خنډ و. د مسعود لخوا به داسامه له منځه وړل. طالبانوته په ماتې ورکولو کې لومړنی گام وي.

له مسعود سره دغه ناسته ډېره اړينه وه چې له مخې يې له شمالي ټلوالې اومسعود سره دراتلونکيو همکاريو دروازه پرانستل شوه او مسعود په راتلونکي کې زما او سي، اي، اي له هر نماينده سره په کابل کې د ليدنې لپاره هوکړه وکړله. د راتلونکي لپاره يو مهم گام و. زماگروپ (ژامې ماتوونکی) د دغې غونډې له برکته د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر په شپږو شتمه نېټه په پنجشېر کې د شمالي ټلوالې له تود او دوستانه هرکلي سره مخامخ شو. (1)

له دغې ناستې څخه وروسته طالبانوپه سروبي کې دمسعود دفاعي کرښه له منځه يوه اودمسعود کسانو د ښار د ويجاړيتا د مخنيوي لپاره پرته له

مقاومت کړېښه پرېښوده چې وروسته کابل هم په لندوخت کې د طالبانو لخوا ونیول شو.

مسعود له کابل څخه لاړ او په شمال کې بگرام د هوايي اډې د یوې سترې برخې په ګډون یې خپله لومړۍ کړېښه جوړه کړه. دغه شمالي کړېښه ۲۰۰۱ کال د سپټمبر پورې پرځای وه.

له مسعود سره زما د اعتبار رسي په تېرو پینځو کلونو کې نوره هم ځواکمنه شوه او دغه باورد دې لامل شو چې د امریکې حکومت ته یې ستراتیژیک موقیعت او یو کلک سیمه ایزه ملګری ورکړ. دقیقاً په ور وخت کې یې اجازه ورکړه چې د طالبانو او القاعده پر وړاندې خپل ځواکونه راوړاندې کړي او د جګړې پر ډګر یو ه ګړندی او مهمه بریا ترلاسه او افغانستان د طالبانو له زورواکۍ څخه خلاص کړي.

¹¹ د لیکوال دغه اعتراف څرګندوي چې د سپټمبر یوولسمې پېښه یوه ترتیب شوې سناریو وه. زیارن

له جرمني څخه د ازبکستان په لور ۲۰۰۱ د سپټمبر د 19-25 لسم څپرکی

زموږ د ګروپ برخه رمسټېن ته کټ مټ پخپل وخت راوړسېده او رامسټېن ته د ننوتلو مرحله مو په اسانۍ سره تېره کړله. د هوايي خدمتګارانو لخوا په الوتکه کې د ډالرو درۍ بکسونو اجازه لېږد راکړل شوی و او زما له اوږو یې هغه انډېښنه چې بکسونه؛ د ترانزیت په مهال لادرکه شول؛ لېږې کړله.

فرانکفورټ ته زموږ د لېږدونې د بس د پیدا کولو له امله یو څه حیرانیتا وه. ساړه ول او ورو ورو باران ورپېده. موږ باید خپل بکسونه د امنیت له نویو امنیتي لنډ مهاله خونو چې د سپټمبر د یوولسمې څخه سمدستي وروسته جوړې شوې وې، څخه تېر کړي وای.

بس مو پيدا كړ او زه له دې امله چې د بس كرايه بايد په خپله وركړو. هك پك شوم. دبس له چلوونكې ټينگار وكړ چې كه چېرې غواړو چې نقدې پيسې وركړو. بايد مارك وي او كه غواړو چې چېك وركړو بايد هغه د پيسو د شتون د ډاډه كولو لپاره كريدپټ كارټونه معاينه كړي. زما خوبنه وه چې د بس ټوله كرايه پر دولتي راكړل شوي كارټونو باندې واچوم خو بيا هم بايد مور موټرچلوونكي ته په داسې حال كې چې هغه د خپل گرځنده ټليفون له لارې د خپل دفتر سره د ۲۳۵ ډالرو د اخیستلو تصدیق وكړي. دېرش دقیقې انتظار وباسو.

زه په هغوبكسونوباندې ناست وم چې درې مليونه ډالر په كې و اود دوه سوه پينځه دېرش ډالرو د وركړې لپاره اړ و چې تر ډېره وخته انتظار وباسو. په پای كې په داسې حال كې چې باران وړېده، فرانكفورټ ته روان شو.

په هغه ځای كې چې د سي. اي. اي لنډ مهال دفتر جوړ و. زمور تود هركلی هغومره چې هيله مو درلوده. نه و. مور د سرې قالينې (هغه چې د امريكې او نورې نړۍ فلمي ستورو ته د جايزو د وركړو په مهال غوړيږي. ژباړن) غوښتونكې هم نه و خو مور فكر كاوه چې مامورين لخوا به زمور په راتلو سره هيله مند او خوبن وي. اوس دا دی مور دلته و. لومړني سي. اي. اي افسران د القاعده په څپلو پسي د سپټمبر د يوولسمې وروسته راوتلي ول او په دغه دفتر كې چارواكي هم د همدغه هڅې يوه برخه وه. برسېره پردې دفتر ته زمور راتگ دوی ته د سر درد جوړ شوی و. كارمندانو فكركاوه چې دغه گروپ وظيفې ته د پرسونل د اعزام كولو لپاره چې بنياني په نږدې راتلونكي كې ترسره نه شي. راغلي ول. په دفتر كې يوازې يو يادوه كسان په دې پوهېدل چې زموركوچنی گروپ دالقاعده دڅپلويه لپاره راوتلي دي. او هغوی هم د ماسپينين زمور د توکو د راتگ په څرنگوالي ډېر وروسته پوه شول. يو څوك په دې پوهېده چې كرس نومی امريكايی ښار ته راغلی. خوپه دې نه پوهېده چې هغه كله او چېرته شپه تېروي. په پای كې مور دالوتكې د الوتنې مسول ته ور وړپېژندل شوواوهغه وويل چې راتلونكې سهار وختي به تاشكند ته په چارتر ۱۰۰ ډوله الوتكه كې الوتنه كوو. ښه خبر و خو زموردگروپ اودسامان ټول وزن ډېر و او مور اړ ووچې يوڅه توكي را كم كړو ځكه هغې چورلكې چې له ازبکستان څخه دهندوكش له غرونوتېرېدله بايدمعياري وزن درلودلی وای.

كريس په همغه ماسپين د دوه نيمو بجو په شاوخوا كې راغی. يو څه ناوخت راورسېد. هغه اسانتيا د رارسېدلو په مهال د سپټمبر د يوولسمې پېښې وروسته د امنيتي تدابېرو د سختوالي له امله له ستونزو سره مخ شوی و. د استانبول څخه د راوتلو پرمهال له واورې سره هم مخ شوی و او له دې امله الوتكه فرانكفورټ ته ناوخته خوځېدلې وه.

کریس د ژمي لپاره لا له وړاندې توکي رانیولي وو او د هغه سره د لنډې لیدنې وروسته مو د متحده ایالاتو نږدې پوځي پوست مرکز ته افغانستان ته د ځان د مجهز کولو لپاره ولېږه.

موردراتلونکي سهار په پاوباندې پینځه بجې له خوبه بېدارشو. که څه هم چې زموږ مرستیاله ملگري زموږ د راتگ څخه خوښ نه وو خو هغوی مو او زموږ توکي د الوتکې ساحې ته په لېږلو کې ښه دنده ترسره کړله. 100- اېل الوتکه زموږ په انتظار ولاړه او زېنه ترې راښکته وه. د کارگو په مخکنۍ برخه کې د تریال څخه جوړې سره مېزونه د الوتکې د دواړو خواوو څخه راخوړند وو او زموږ د شخصي توکو. د اوبو او د خورو بکسونو د خالي خونو په منځ کې دلی ول. د مخکنۍ بیلوونکې دېوال ترشا د رنو متيازو لپاره یو پایپ (هغه پایپ چې لوېدیځوال پکې په ولاړې تشې متيازې کوي. ژباړن) او یو کېمیاوي چرچوبی هم موجود و. چوکۍ مو خوښې کړې. کله چې تریال د اوسپنیز فریم ته راکور او خوړند شو ما یوازې د الوتنې د سختوالي او نارامۍ په اړه فکر کاوه.

کله چې د کاري ډلې مشر موږ ته د غوړونو خولپوټي (هغه پلاستيکې اله چې په غوړ په کېښودلو سره بېدیانې شور غږ را ټیټوي. ژباړن) راکړل. د الوتنې پرسختوالي یې زما شک نور هم زیات کړ.

په الوتکه کې د کیناستلو ځان الوتنې ته په پرتله ډیر هوسا و. د تریال د سیتونو ها خوا ته مو پښې غزولې او حتی کولی مو شول چې کارگو یا توکو سره ه نږدې ویده هم شو. د ډېر شور له امله مو ډېرې خبرې نشوې کولی. کوچنی برېښنايي تنور هم و او پوهنیزه ډلې الوتکه کې د ډېرو ژر گرمېدونکي خواړه او د څښاک مواد درلودل. وخت مو پر لوستلو او ویده کېدلو تېر کړ او په تاشکند کې د ماسخوټن په اټه بجې او دېرشو دقیقو ښکته شوو.

په هوايي ډگر کې دسي. ای. اې افسرانو او ورسره سیمه ایزه ازیک مامورینوله مورسره ولیدل. دازبکستان د وېزو په نه لرلو سره هغومامورینواندېښنه لرله. هغوی په هوايي ډگر کې د گمرگ او د مهاجرینو اړوند مامورینو په منځ کې اړیکې او په پای کې یې هېواد ته د ننوتلو اجازه راکړله.

الوتکه په بیره سره خالي شوه او ډیو لوی روسي موټر په څار چې زموږ توکي هم پکې بار وو د متحده ایالاتو سفارت ته لاړو. کله چې توکي په سفارت کې نوې جوړې شوې لوژستیکې ودانۍ ته ښکته کېدل. زه د سفارت ودانۍ ته د سي. ای. اې د مسول پازوال سره د سفر په اړه د پلان پر څرنگوالي د ځان پوهولو لپاره ورغلم. حتی د شپې د یوولسو بجو په مهال هم هر څه بوخت ول. او مشر یې یو ځوان افسر چې ما د څو کلونو راهیسې پیژانده. دنده ښه ترسره کړله. هغه تاشکند ته په رسېدلو سره په مرکزي اسیا کې دغه هېواد ارام پیدا کړ

خو ناخپه دغه ځای ډېر بوخت او د قرارگاه څخه پکې زیاته لېوالتیا پیدا شوه. په رسېدا سره مې ټولو قرارگاه او اړوند ریاستونو لکه د ترورېزم په وړاندې مرکز. شمال ختیځه فرقه او د ځانگړو فعالیتونو فرقه ته د خوندي راتگ ډاډورکړ. شریټن هوټل ته نیمه شپه راوړسېدلو ستړي خو خوښ وو. مور په خوښۍ سره د هرکلي مېز سره د ځوانو او زړه راښکونکو انجونو په لیدلو سره چې ټولو یې بېخي لنډې لمنې لرونکې جامې اغوستې وې. حیران شوو. ریک وویل چې د هغه په باور دغه انجونو ته هوټل د بې وزلی له امله پوره جامې نه شي اخیستلی خو د گروپ هیڅ یوه هم ترې شکایت نه درلود! ډاکټر هم هوټل ته ننوتلی و او میوري ورسره سمدستي اړیکه ونیوله او هغه ته یې وویل چې د سهار د چای پر مهال په اته بجو سره وینو. په خپل منځ کې یې سره ټوکې ټکالې وکړې. دوی دواړه نږدې ملگري ول او د ټول سفر په بهیر کې همدا ډول ټوکې ټکالې کولې. زمورچورلکه هم تر معاینې او رغونې لاندې وه او په یوه ورځ کې تیارېدله.

زمورگروپ دوه پیلوټان هم په دوه ورځوکې هلته راوړسېدل. د ازبک او تاجک دولت لخوا زمور لپاره د هغوی د هوایي لیکې د کارولو اجازه هم پاتې وه. دغه موضوع دلورې دیپلوماسۍ موضوع وه او باید نېغ په نېغه دامریکې بهرنیو چارو وزارت باید ورباندې غږېدلای وای. د دغه مذاکراتو د اغېزمن کولو لپاره زمور له وسه څه نه و پوره نو مور یوازې اجازه ته په تمه وو. راتلونکې څلور ورځې مو د اجازه دراکړې لپاره په تمه تېرې کړې. پاپي خپل برېښنايي توکي. تلیفونونه اونور تجهیزات ازمویل اوچمتو کړل. دستلایت دوه تلیفونونه یې معاینه او اړوند بټری یې له چارجه ډکې کړې. گرځنده جنراتورونه مو معاینه او له تیلو مو ډک کړل. د هغې وروسته مو ټولې وسلې راواخیستلې او هره یوه مو معاینه بیا مو د کلاشنکوفو دېرش ډزې شاجورې ډکې او په هغه بندونو کې چې په افغانستان کې مو کارول. واچولې. لاسي جي پي اېس مخابراتې مو معاینه او ستان یې په کارولو پوه کړلو. بیا په بازار کې وگرځېدو او یوڅو دانې مو روسي دوربینونه چې ډېرارزان وو واخیستل. یوه دانه مولویه او غښتلې پلاستيکي بوجۍ واخیسته څو دگروپ پیسې په کې ځای کړم. بوجۍ ایله بیله پرې ډکه شوله. د وړلو لپاره نسبتا اسانه وه او ددریو بکسونو پرځای د یوه بکس څارل راته اسان و.

له ازبک حکومت سره دڅوورځولپاره د هوایي لیکې دکارونې بحث روان و. هیله کېدله چې ازبک حکومت به هوکړه وکړي خوتاجک دولت دزیات روسي نفوذله امله تراوسه بې ځوابه و. واشټن پر روسانو فشار راوړ څو تاجک دولت د هوکړې لپاره وهڅوي.

که چېرې تاجکستان دولت مورته ددوی د هوایي لیکې دکارونې اجازه راکړې

نه وای مورار ووچې دازبک خاورې له سوېل څخه دافغانستان خاورې ته دننه او د ختیځ په لورې د طالبانو تر ولکې لاندې الوتنه مو کړې وای. د شمالي تلوالب سپمې ته تر رسېدلو وروسته به سویلي لورې ته د هندوکش غرونو په سر د پنجشېر درې ته ورگرځېدلو. د وروستي ذکر شوي طرحې سره د واشنتن او د ازبک حکومت له پلوه مقاومت موجود و ځکه چې په دې ډول مور په هواکې د طالبانو د ولکې لاندې سیمه باندې څو سوه میله الوتنې ته اړ کېدلو. په دې ډول مور د دښمن د هوایي ضد بریدونو د شنډول لپاره هېڅ هوایي مرسته او د ژغورنې هېڅ مرسته نه درلودله. که چېرې د طالبانو د ولکې لاندې سیمه کې کېناستلو ته اړ شوي وای. مور ټول به یې له مرستې او په خپلو مټو وای. څو ورځې خو داسې ښکارېدله چې د تاجک دولت د اجازې پرته زموږ ماموریت په خطر کې پرېوتی و.

کرېس دافغان مقاومت ډلې له قوماندانانو سره په تاشکند کې د هغوی د کوربانو په واسطه په اړیکو تینګولوبوخت و. دغه قوماندانان دشمالي تلوالب سره ملګري ول او په په پنجشېر کې په راروانه جګړه کې د شمالي تلوالب سره همغږي ول. مور غوښتل چې افغانستان ته د ژامې ماتوونکې ګروپ تر رسېدلو وروسته وتواوښیږو چې نېغ په نېغه له نوموړو قوماندانانو او یا د هغوی له استازو سره اړیکه ونیسو. ما د پیسو بڼل د لومړي ځل لپاره خلاص کړ او هغه ته مې پنځوس زره ډالر ورکړل څو د هزاره هغه لوړپوړي قوماندان ته چې تاشکند ته دا مهال په سفر و. ورکړي. مور له هغه سره د روسانو په وړاندې د جهاد په وختونو کې ډېرې معاملې کړې وې. دی او څواکونه یې د کابل دننه او شاوخوا کې ډېر اغیز درلود. اید او ګریګ په ۲۳ م سپتمبر راغلل اوسمدستي د کاري ډلې له مشر مېخانیک سره د چورلکې د وروستنيو لاس وهنو لپاره کېناستل. راتلونکې ماسپین یې د چورلکې الوتلو ته د چمتو والي خبر راکړ. اید او ګریګ دواړه پاڅه پیلوټان ول او دواړه د متحده ایالاتو د پوځ د ځانګړو عملیاتو پخواني تجربه درلوده چې په زرګونه ساعته الوتنې یې په هر ډول چورلکو کې کړې وې. بک هم په مساوي توګه تجربه کار و. هغه د امریکې په پوځ کې روزل شوی و او هرډول مېخانیکې ماشین له چورلکې ترین انجن څخه رانیولې تر ګرځنده جنراتور او د روسي جیب تر ماشین پورې یې جوړولی شول.

دسیپتمبر ۲۵مې نېټې په سهار یې رسمي رپوټ راکړ چې د ازبک اوتاجک دواړو حکومتونو لخوا ددوی د خاورې دکارونې اجازه راکړل شوه.

تر راتلونکې سهار پورې مور خپل ګروپ ته دچمتووالي اجازه ورکړه. چورلکه مو باید د سهار په شپږو بجو بار او دوشنبې ته مو الوتنه کړې وای. هلته مو بیا تیل اچولي وای اوله دوشنبې څخه مو دشمالي تلوالب دوه کسان له ځان سره را

خيستي وای چې يويې په دوشنبه کې دشمالې ټلوالې نماينده اوبل يې يوتجربه کارپيلوټ وچې زمورله پيلوټ سره يې دهوايي ليکې په لارښوونه کې دمرستې لپاره راغلی و.

موربايددغودوکسانوپه راخيستو انجمن له کنډو څخه تېر او دهندوکش دغرونوپرسر چې د پيلوټانو په وينا ۱۴۵۰۰ فوټه لوړوالی درلود. سفر لپاره الوتلي وای.

يوولسمه ورځ مو د اړيکو توکي بايد بيا په بکسونو کې تړلي په سم ډول مهر لاک او شمېرل شوي وای. جامې مو هم بايد مينځلې وای، قرارگاه ته مو تلگرافونه ولېږل او په تاشکند کې د مرستې له دفتر سره مو راتلونکی سهار هوايي ډگر ته د سامان د لېږدولو لپاره اړيکې ونيولې.

له تاشکند څخه د تگ پرمهال د ترتيباتو پر مهال د پلان د نورو برخو څخه تقريبا ډېر انديبنمن و ځکه چې تاشکند ته نوی گومارل شوی لوژسيټکې افسر سره معامله له خنډونو خالي نه وه. سفارت ته زمور د راتگ او زمور د گروپ سره د معاملې کړلو هغه په غصه کړی و. ما بايد انديبننه نه وای کړې ځکه چې هوايي ډگر ته خوځښت ارام ترسره شو.

زما په گومان نوموړی ځوان افسر له دې امله چې مور ترې روان و. خوښ و. مور شريټن هوټل ته مازديگر لارو او راتلونکې سهار په درې بجې او پنځوس دقيقې مو د راوبښېدلو پلان درلود. مور ټول خوښ و. تېرې يوولس ورځې په داسې حال کې دندې ته د تللو خبر راکړل شوی و، له انديبننو ډکې وې. داسې ورځې چې له سخت کار او اوردو کاري ساعتونو د بيروکروتيک ځنډ له امله د سر دردی او زمور معشوقو ته د احساساتي خدای په امانۍ څخه ډکې وې. اوس انتظار پای ته رسېدلی و. سبا سهار به له خطره ډکه او د يادولو وړ کېسۍ پيلېږي!

يوولسم څپرکی

زمور روسۍ جوړه چورلکه د انجمن پرکنډو د ۱۴۵۰۰ فوټه لوړوالي باندې د

پورته كيدلو له امله په لړزه شوه. دانجومن كندواو دهنډوكش غرونوله تېرېدو وروسته دپنجشېردره موقیعت لري.

سره له دې چې زموږ چورلكه د مجربه پيلوټانو لخوا ښه رغول شوې وه په دغه كندو باندي الوتنې د چورلكې له حدودو تېرې و. زموږ بار دروند و څو زره پاونډه توکي مو د كارگو د برخې هر كونج او غار ته ور تخته كړي وو. پرته له ديپلوټانو او بک څخه د مشر مېخانيک په گډون نهه مساپر وو چې ټولو يې د شخصي توکو درنه بکسونه له ځان سره لېږدول. د بار ترټول دروند شی د لرگي هغه ستر صندوق و چې زموږ ټوله وسله پکې ځای په ځای وه. ترټولو مهم شی هغه ستره توره پلاستيکي بوجی وه چې پيسې پکې وې او اوسپنيزه پتوره مې تر راتاو كړې وه، زما تر څار لاندې وه.

اکمالاتو دولس کسان ، د هغوی شخصي توکو او اضافه تیلو په دغه لوروالي کې پر چورلكه باندي د كچې زيات بار و. زه د چورلكې په اوسپنيزه غولي باندي ناست او په خپل بکس باندي مې تکیه كړې وه. د چورلكې په وړاندیني دېوال او د ترپال چوكيو تر منځ بند وم.

د کوم سوري څخه راننوتونکې سخت ساړه باد په شا وهلم. جاکټ مې راتينگ کړ څو ځان د کنگل له تند باد څخه وژغورم. د گروپ نور شپږ غړي خو به يا د ترپال په چوكيو سره تنگ ناست وو يا خو به د توکو پر بندل ناست وو. کريس د تيارو جوړو شويو خورو ټيټ بندل ته زما مخامخ تکه كړې وه. هغه د کړکيو څخه بهر په واوړه پټ شوي د غرونو سرونه کتل. هغه مخ راواړوه د ښي لاس غټه گوته چې په دستکش پوښل شوې وه. پورته او په مخ يې موسکا خواره شوه. هغه نږدې دېرش کلن وچې سره لويه ږيره. زموږ په ډول درنې جامې. د پیک خولی او دستکش يې په لاسونو وو څو د ساړه سره ارتفاع د لوړيدا پر مهال مبارزه وکړي.

الوتکه بيا په لړزه شوه او د څرخونو غږ د څو شېبو لپاره لوړ او تېره شو. بک چې د کرس تر څنگ ناست ووروکتل. هغه سپينې غوړې په غورونو وې او د پېلوټ ترڅنگ ځای کې ناست او په غوړ سره يې غوړ نيولی و. څو شېبې وروسته هغه ټول گروپ ته وروکتل او په هوا کې يې د (U) ډول رسامي وکړله. ښی لاس يې پورته کړ. سېده يې يووړ. بيا ناڅاپي ښکته کړ. غټه گوته يې د ښه زيري په موخه پورته کړله. مور د انجمن په كندو اوښتي وو. دا يوازېنی ځای و چې (ټول موسکي شول. موټي مو داسې لکه هو چې وايې پورته کړل) زه په ځان پوه شوم چې له ويرې مې ساه بند نيولې وه. ترمخې له خطره ډکه الوتنه پرته وه خو ناوړه برخه مو ترشا پرېښود البته د فلمي صحنو سره په مخالفت کې! په پوځي چورلكو کې د ډېر شور ماشور له امله خبرې اترې كول ستونزمن

وي. مور ربړين غور خولپوټی چې گوشکیو ته ورته و د غر د را ټیتولو لپاره په غورونو کې ایښې وې. تکبه مې وکړه خو لږ آرام او حالتو ته بیا کتنه وکړم. اوس مهال د سوېل په لورې څلوېښت دقیقې الوتنه د چورلکې د کېناستلو هغه ډگر ته چې زمور د کوربه افغان شمالي ټلوالې لخوا کارول کېده پاتې وه. له دې هاخوا مور په هغه څه چې به ورسره مخامخ کېږو لږ خبر و.

د ۲۰۱۱ کال د سپټمبر په نهمه نېټه مسعود په پنجشېر کې د ځانمرګي بریدله امله د شمالي ټلوالې د بادشاهی له کړۍ څخه لیرې شو. د مسعود مړینې د شمالي ټلوالې پر رهبرۍ ډېرمنفي اغېز اچولی و. مور خبر و چې چا د مسعود د مړینې سمدستي وروسته د ټلوالې واکمن سره راټول کړي ول او په شمال کې یې له ټولو قوماندانانو سره اړیکې ټینګې کړې وې خو هغوی ته د ټلوالې د ثابت پاتې کېدو او د طالبانو په وړاندې د جګړې د دوام ډاډ ورکړي. خوموردپاچاهی د زور د ویشل کېدلو پر څرنگوالي او یا دا چې د ټلوالې په ننی کړۍ کې د واک د کنټرول لپاره مبارزې روانې وې، نه پوهېدلو.

زه پوهېدم چې زمورگروپ لپاره به ښه راغلاست دوستانه وي. خو هغه فکر چې څوک به عمومي مسول وي اودنوي رهبرغبرګون به څنګه وي اندېښمن کړم. زماورې وښورېدې اوريك ته مې مخ ورواړاوه. هغه ممتازته چې د شمالي ټلوالې سره زمور اصلي اړیکه وه او ددوه افغانانو له ډلې څخه و چې د دوشنبې څخه مود تیلو د بیا اچولو پر مهال له ځان سره را اخیستی وو.

ممتاز هغه څوک و چې په ۱۹۹۶ کې یې له ما او خلیلي سره دلومړي ځل لپاره د بگرام په هوایي ډگر کې لیدلي ول. ممتاز واضح له هماغه وخته تراوسه په همدغه نړۍ کې رالوی شوی و.

هغه خپل غټ جاکټ کې ننوتلی و. په خپل پنجشېري ډوله سپین او تور دسمال یې مخ پټ کړی و. سترګې یې پټې وې. ریک زماغورته رانږدې شوله یوه غور یې غورۍ لیرې کړې او ویې ویل: زمور انډیوال خویو څه ډار شوی دی! ماریک ته وویل: بلې نه شو کولی چې ملامت یې کړو. هغه ددومره وخت لپاره له مور سره واوځدای خبر چې په پنجشېر کې ترکوزېدو وروسته به څه ورباندې تېرېږي. ریک وویل چې هو زه هم دومره نه يم خوښ. ماوریک دواړو تکیه وکړه او په فکرونو کې ډوب شوو.

ممتاز په دوشنبه کې د شمالي ټلوالې مهم نماینده و چې د مسعود تر ټولو باوري ځوان افسر امرالله صالح سره یې کار کاوه سی، ای، اي له امرالله صالح او د هغه شمالي ټلوالې له کسانو سره په تېرو دوو کلونو کې ثابتې اړیکې درلودې. ممتاز چې اته ویشت کلن با استعداد ځوان و په انګلیسي ژبه ښه پوهېده او یو څه روسي ژبه یې هم زده وه.

ممتازيه پنجشېر کې پيدا شوى اولوى شوى و. هغه د مسعود تر ټولو ډېر خوښ و. د دوشنبه دنده ډېره مهمه وه او يوازې د مسعود باوري کسانو د دغه دندې مشري کولى شوه. ممتاز وويل: دامرالله صالح په امر به دى زمورله گروپ سره ترهغوچې په افغانستان کې وي يوځاى وي.

دويم افغان چې زمورله گروپ سره و نصير نومېده. نصير د روسانو لخوا د پيلوتى زده کړې ورکړل شوې وې. هغه د کمونيستي رژيم له ماتېدا وروسته په ۱۹۹۲ کې له شمالي ټلوالې سره يوځاى شوى و. نصير په ۱۹۸۹ کې د روسانو په گټه پيلوتى کوله. او له هغه وروسته يې د نجيب الله کمونيستي رژيم په گټه د مسعود ځواکونو پر وړاندې عملا جگړه ايزې الوتنې کړې وې. کله چې د نجيب رژيم مات او هغه يې د سړک پرغاړه له ولاړې مټې څخه راځورندشو. نصير له بريالى شمالي ټلوالې سره يوځاى شو.

زمور (لوېديځوالو) لپاره دغه کار بنياني نا اشنا وبنکاري خوپه افغانستان کې د يو رژيم څخه بل رژيم ته خپل اړخ بدلول هيڅ نااشنا کار نه دى.

نصير اوسمهال د شمالي ټلوالې يوباوري تن واوڅوځله يې مسعود ته هم الوتنې ورکړي دي. نصير په دريمه چوکى کې زمور د پيلوتانو ترمنځ ناست او هغوى ته يې افغانستان ته د راننوتلو پر مهال په بهترمورونو باندې د الوتنې مشوره او پنجشېر ته له خطرې ډکه مورونه او ځنډې له هغوى سره څېړلې. له دوشنبې څخه د الوتنې له مهاله يوساعت وروسته نصير څوکسانوته چې دغونډى پرسريې دفاعي ځاى جوړولو اشاره وکړه او ويې ويل چې هغوى د طالبانو ځواکونه دي.

کله چې ايد چورلکه له هغوى څخه بلې خواته وگرځېده نصير ورپورې وخنډل او ويې ويل چې مور ډېر تېزروان يواوپه دې سربره دوى هدف هسې هم نشي ويشتلى. اندېښنه مه کوه. که چېرې پر مخکه کسانو زمور د چورلکې د کتلو لپاره وخت لرلى بنياني چې پر مور يې شک پيدا وای ځکه چې چورلکې رنگ څر و او پنجشېر د رسېدلو سره سم مو د بدلولو پلان درلود. بک زمور دپاملرنې لپاره اشاره وکړه او ويې ويل چې د کوزېدالپاره يوازې لس دقيقې پاتې دي.

مېوري د کريس سره د کارگو ترڅنگ آرام ولاړ و. هغه په دغه ډول کارونوکې پوخ و. يو اغېزمن سړى چې د شپږو فوټو څخه لوړ قد پلنې اورې او نرۍ ملا يې درلوده. لنډۍ شوې ريره يې درلوده او توره بېسبال خولۍ يې په سر وه. جگړې ته د تگ پر مهال د ده په څېر کس ته اړتيا وي. چورلکې د بارولو وروسته ډاکټر د بار د انبار څخه پناه و. هغه ډنگر ځواکمن چې سپين وينستان يې درلودل له ارزښته کم گڼل يې اسان و(خاکساره خوى يې درلود. ژباړن). پرته له پوځي تجربې او د سي، اى، اې سره د ډېرو کلونو د ځانگړو عملياتو د تجربې څخه هغه

په ارواحي/روحياتي عملياتو ډېر ښه پوهېده. د هغه سره د تېرو شوو ورځو د يو ځای کار کولو پر مهال نامتو والی او څيرکتيا ثابته کړه (د هارورډ پوهنتون څخه يې ماسټري کړې وه: ليکوال) هغه په ډېر ښه فزيکي حالت کې و او داسې لکه تېر تېره (ځواکمن) و. پاپي د بک تر څنگ ناست و او د هغه مخابرې سره چې د ترپال چوکې لاندې تړل شوې وه بوخت و. هغه پنځه فوټه او لس اينچې لوړ، تور گورگوتي وينستان چې سپين پکې لگېدلي ول، لرل. زه د پاپي څخه اغېزمن شوم. هغه په ساحه کې پوخ و. د کار ظرفيت يې ډېر لوړ و. د هغه ښه وجدان ډېر اغېزمن کړی وم او ده او ریک خو لا له وړاندې د مارک برادرز (د فلم نوم. ژباړن) په اړوند خبرې اترې پيل کړې وې. بک زموږ د پاملرنې لپاره په ناڅاپي ډول اشارې وکړې. هغه دواړه لاسونو پورته او ټولې گوټې يې ودرولې. کوزيدا ته لس دقيقې پاتې وې. زموږ نږدې پنځه ساعته سفر پای ته رسېده. درې ته په ورکوزيدلو سره په فشار کې ثابت بدلون راته او مازغه مې په ځای شول. د چورلکې دننه حرارت ورو پورته کېده او موږ هم گرمېدلو. د کريس تر شا غرونه نور په واورو نه و پټ بلکه نصوراي رنگه او ډبرين وو. د سترگو تر شا په سر مې تيزه سر دردي هم پيل شوه. ډاکټرهم ويلي و چې د انجمن غرونو پرسريوساعت سفر ښايي ډاکسجن دکموالي له امله سردردي، داوبوکمېدنه اوستريارامنځته کړي. ما گډوډ باور درلود چې ښايي درې واړه نښې په ما کې پاتې شي. بدبختانه چې ما رښتيني اټکل کړی و. (ليکوال دلته په پنجشېر کې د ورپېښې ناروغی يادونه کوي. ژباړن)

د بک له دغې اشارې سره موږ ټولو ځانونه وښورول. بکسونه موټينگ کړل اودسمالونه موله ځانونوټاوکړل. ددغه ماموريت د طرح کولو اوږدې ورځې اوس پای ته رسېدلې وې او کوزيدلو ته يوازې څو دقيقې پاتې وې. ماله ځانه سره فکروکړچې (په افغانستان کې دمسعودشمالي ټلواله يوازېښی ساتندويه ځواک دی چې دغه لس امريکايي گروپ ساتنه به کوي. که چېرې کوم څه پېښ هم شي نوزموږ يوازېښی هيله دغه چورلکه ده او ترټولو نږدې امريکايي مرکز په ازبکستان کې و چې د ستونزې په وخت مرستې کولو څخه ډېر ليرې وو. که هغه امرکايې ځواکونه رارسدلی هم شواي هغوی د غبرگون ښودلو لپاره اجازه هم نه درلودله. چورلکه په هوا کې ودرېدله او د مځکې څخه يوازې يوه اينچه پورته وه. ساعت ته مې وروکتل، د ماسپين ۰۲:۴۰ دقيقې وې.

بک د چورلکې په دروازه کې د خوځښت د څارلو لپاره ولاړ و. هغه په داسې حال کې چې چورلکه وښورېدله راوگرځېد. چورلکې لږه جيتکه وخوړله خو بيا ثابته شو. بک موسکی شو. بيا يې لاس پورته اوغټه گوته سيخه کړله. موږ ښکته شوي وو!

بک دروازه خلاصه کړله او اوسپنيزه زينې يې برابرې کړې. د چورلکې څرخونو نصابي رنگه دورې پارولې. بک کوز شو په خولۍ يې لاس نيولی و او د چورلکې د مخ په لورې ورغی څو د خونديتوب لپاره يې وازمويي. بيا پيلوتانو د هغه په اشاره د چورلکې ماشين بند کړ. مور ټول ولاړ و او د ورو کړکيو څخه مو بهر ته کتل څو روان حالت وگورو. چورلکې څرخونه هم په کراره شول. مېوري له ټول لومړی وتلو ته ځان ټيله کاوه او غوښتل يې چې د گروپ په منځ کې هغه لومړنی امريکې يې وي چې پر مخکې يې پښه لگېدلي وي. ما او ریک يو او بل ته وکتل او په مسلسل ډول مو وختل. زه د مېوري په څار په احتياط سره ولاړم. د الوتنې څخه مې لينگي لرزېدل.

تېز لمر مې سترگې وپرېښوولې. اسمان ډېر شين او هوا نرمه وه. نصابي رنگه مخکې ته مې ورتوپ کړ او څو گامه ليرې ولاړم څو د گروپ نور غړو ته لار خلاصه کړم.

ممتازهم له ما وروسته راکوزشو. ممتازهغه افغاني گروپ ته چې دچورلکې په څرخونوڅخه يوڅوگامه ليرې ولاړو دستري مشي لپاره ورغی. کله چې مورځانونه وځنډول يوه ډله افغانان چې ټول وارخطا وو له مور سره د ستري مشي لپاره راتاو وو. اوس دوه بجې او څلوېښت دقيقې او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر شپږويشتمه نېټه وه. مور ښکته په شمال ختيځه افغانستان د پنجشېر په دره کې وو.

د ولسم څپرکي

کله چې کوزشو. څومره چې موروراندوينه کړې وه زمورهکلې هغومره گرم او دوستانه و. واضح زمور کوربه گان له دې امله چې مور ورورسېدو. خوښ و. ممتازله ښکته کېدوڅخه شېبه وروسته کنټرول واخيست او په ټوپټا ډبل سيټه هایلکس موټرو کې يې دسامان دښکته کېدو او منظم کېدو. او د گروپ غړو ته په همغه موټرو يا په روسي جیپونو کې د کېناستلو او کلا ته د لېږد هدايت وکړ.

زه د چورلکې سره ترهغې چې د پيسو لويه توره بوجی يې ترې را ښکته کړله. پاتې شوم او زما ترکنټرول لاندې په هغه روسي جیپ کې کېښودل شوه چې زه په کې تلم. د چورلکې کاري ډله او مېوري په سيمه کې پاتې شول څو د توکو را ښکته کول وڅاري او په پای کې چورلکې دروازې بندې او خوندي کړې. د نورو ټولو شمېرلو وروسته. کوچني کاروان په خوښت پيل وکړ. هغه سيمه چې چورلکه په کې کېناسته استنه نومېده. دغه سيمه دپنجشېر د سيند چې په هغه وخت کې نسبتاگرندی بهېده. ختيځه برخه وه او نږدې سل

متره پراخوالی یې درلود. د ښکته کېدلو ډگر سره نږدې په سیند باندې یو اوسپنزه پول تړل شوی و.

زه له ریک او کریس سره په روسي جیب موټر کې چې د کتار لومړنی موټر و. ناست وم. کله چې موټر د خوځېدلو لومړی جیتکه پیل کړله له پله څخه ښکته لورې تېراو سیند ور رپېده. ما نورو ته مخ ورواوه. هغوی هم حیران و او مټونه یې وښورول: ما وپوښتل ایا ستاسې په باور به مور له سیند څخه تېر شو؟ مخکې له دې چې څوک خوب راکړي. موټروان موټر ودراره او د گیرونو بدلول را بدلول یې پیل کړل.

او په پای کې هغه وتوانېد چې په کمک کې یې واچوي. کریس وویل: زما په باور ددغه پوښتنې ځواب هو دی. او موټروان کلچ راپریښی او د موټر د بلې جیتکې سره د سیند له غاړې تېرشو. سیند ته په داسې حال کې چې ورگډ شو اوبه یې شیشې ته راپاشلې. سمدستي اوبه بولت ته ورو ورنږدې شولې. او جیب موټر څپو په زوره واهه خو بیا هم مور ته اوبه را ونه رسېدلې. اوبه دلته په کراره بهېدلې. او د سیند مینځ د باسکټبال توپ په اندازه په تیرو سره پوښل شوی و.

د سیند په بېخ کې ښه کارول شوې لاره ښکارېدله. او موټروان په داسې حال کې چې موټر په صحیح لار وربرابر کړي. موټر یې ښکته اوپورته. او مخکې او وروسته رغراوه.

د جمپونو پرمهال کریس وویل: که موټر بند شي. څه به پېښېږي؟ لکه غږ یې اورېدلی وي. د موټر ماشین ولړزېد او بیا بند شو. د موټر په مخکني سیت یې ناست وم او د اوبو جریان زما د سیت د دروازې سره راټولیدلې. موټروان هم د دغه پېښېدونکې ډرامې له امله و نه خوځېده. هغه زمور پارونکې تبصرې څخه ځان کوڼ کړ او د موټر سلف یې تکرار د چالانېدلو په موخه تاووه. زمور وروسته موټر زمور له څنگه تېرېدل او څپو یې زمور موټر واهه. هغوی د مرستې هیڅ لاسنیوی ونه کړ. ما وویل: اوس ښه شوه. موټروان به په انجن باندې اوبه تېرې کړي او بیا اوبه موټر ته راننوخې او د ښکته کېدلو څو دقیقې وروسته به په اوبو کې ډوب شو! ما وروسته وروکتل او په دغه حالت باندې مې وخنډل. او ومې پوښتل: باید له سیند څخه پلي تېر شو که څنگه؟

په همدغه شېبه کې ماشین ولړزېده. بیا چالان شو. د گېر د غږ او د یوې ځواکمنې جیتکې سره موټر بیا په خوځښت پیل وکړ څو دقیقې وروسته جیب له اوبو پورې غاړې ته ووت. مور ډېر ښکته او پورته شو خو په حیرانتیا سره. وچ راووتلو! وروسته خبر شوو چې اوسپنې پل یوازې د پیاده تگ پل دی. ځواکمن ښکارېده خو د موټر د وزن سره رالوېده. د موټر په واسطه د سیند څخه د

تېرېدلو يوازینی لاره په سیند ورگډېدل و. هوایي ډگر ته د ورپورې کېدو او ریوټې کېدو لپاره د څلوېښتو ورځو په جریان کې ډېر ځلې تېر شو خو بیا هیڅ لوند او موټر هم هیڅ بند نه شو. شمال خوا ته په هغه مخکه چې د الوتنې پروخت پرې تېر شو. ولاړو. زموږ لاره د کیفیت له اړخه سرک ته ورنږدې هم نه وه. خامه لار وه. د نړۍ لار څخه لږه زیاته پراخه او دومره سوري پکې و چې موټر که هرڅومره په کراره هم خوځېده. ښکته او پورته ټوپونه یې وهل. د لومړیو څو دقیقو په لړ کې موټر پورته او په اوسپنیزه چټ کې ووېل. څو ثانیې وروسته یې ښي اړخ ته وښویولم په ښي کرکۍ کې مې سر ولگېد. زه ډېر ژر وپوهېدل چې باید ځان راټول. لنګي شخ. پښې په کونجونو کې ټینګې. منګولې د کرکې پر سر په هیندل باندې راتاو او کوناټی د سیت څخه لږ جگ ونیسم څو د جمپونو او ناخاپي بدلون سره ځان راټینګ کړم. بارک کلی چېرې چې مور اوسېدلو. یوازې د یوه میل څخه زیات واټن کې و او تر رسېدلو پورې یې له مور پنځلس دردناکه دقیقې ونيولې. بارک کلی د سرک ترغاړې له تیرو جوړ شوي کلاګانې وې. ځینې کلاګانې په عنعنوي ډول په خټو خړل شوې او د ددغه کلاګانو ترشا په گډوډ شکل جوړې شوې وې.

مور خوځېدنې ته دوام ورکړ او ترشا مو خړ-نصواري رنگه دورې پرته وې. موټروان به د سرک ترغاړې د کوچنیو دوکانونو چې د مېوو او سبزیو سره د ولاړو ماشومانو او لویانو د پاملرنې لپاره هارن غږاوه. سرک ښي غاړې ته وگرځېده او مور یوې شنډې ساحې ته ورگډ شوو. زموږ په ښي غاړه د شمالي ټلوالې د مهماتو ستر ډیپو و. دغه کلا باندې اغزن تار راتاو او په منځ کې یې د خټو یو بله ودانۍ لیدل کېدله. پاتې نوره سیمه د توپ د گولیو پر بکسونو او ۱۲۲ ملي متره راکټونه په برېښ او بې احتیاطه ډول چې اغزن تار ترې راتاو شوی و. پوښل شوې وه. د مهماتو له ډنبار څخه مخامخ تقریبا پنځوس گزه لیرې د تیرو یوه کلا وه. جیب موټر نېغ د همغه کلا دروازې ته ورغی. همدا زموږ منزل و! ریک له وروستني سیت څخه وویل: دا خو ډېره ښه شوه. مور به د مهماتو د ډیپو ترڅنګ اوسېږو. که چېرې دغه شی کوم وخت وچاوبد. مور به ټول له دورو سره گډ کړي. د دغه خوږې تبصرې سره. جیب موټر د پاتې نو رکاروان د موټر ترشا ودرېده. دورې هم راپسې راوړسېدې او ترې ښکته شوو.

ممتاز د هرکلي کمیتې مشر و. په داسې حال کې چې ممتاز د ځان نه ټیټ رتبه کسانو ته سخت او سپک امرونه کول. هغه یو لوړ ځواکمن سړی چې خړ وېښتان یې لرل جان محمد نومېده مورته د دغه مېلمستون مسول راوپېژنده. ترهغې چې مور دلته یوجان محمد به د دغه مېلمستون مسول وي. ودانۍ دغه لمنې ته څېرمه جوړه شوې وه. په منځ کې یې له تیرو اوخاورو

جورې شوې کوټې وې. افغانان چې زیات عمر یې پنځلس او شپاړس کلن وو سرتېري وو. هغوی له جیبه زموږ سامان په بیره راښکته کړ. ستان وویل چې هغه به د سامان لېږدول وڅاري. کله چې ټول گروپ سره راغونډ شو. جان محمد په کور کې راوگرځولو.

کلا د غره په ډډه باندې د دوو اصلي ودانیو په لرلو سره جوړه شوې او یوه پر بله سپرې وې. لومړی مو ښکتنی ودانی وکتله. دغه ودانی د دروازې سره ودانی ته ورته والی درلود. دا یوه اوږده ودانی وه. سره له دې چې چټ یې درلود. منځنی برخه یې بشپړه شوې نه وه. ساختماني توکي. خښتې. د ونې سټې. او د تیرو او شزو انبارونه د انگر ترنیمایې پورې پراته وو. د جورې شوې ودانی په منځ کې یو اوږد دهلیز و. مور د ودانی په سر کې په دوه کوټو کې چې یوه یې د ممتاز او بله زما و. ځای په ځای کېدلو. زموږ افغان کوربه گان په کوچنیو کوټو کې اوسېدل. دهلیز زموږ د توکو او د اکمالاتو د دلی د ایشودلو لپاره کارول کېده.

جان محمد زما د اوسېدو لپاره یوازې کوټه راکړه. ما په پیل کې د دغې کوټې قبلول دخان لپاره وړ و نه باله خوددې لپاره چې کریس جان محمد ته ویلي وو چې زه ډېر جگپوری افسر او جنرال وم. جان محمد ټینگار وکړ چې زه باید دغه کوټه قبوله کړم او دهغه سمدستي وروسته زه ښاغلی جنرال شوم. د نورو کسانو د اوسېدلو د کم ځای په لیدلو سره مې یو څه شرم احساس کړ خو دا چې صحي ستونزې مې لرلې د دغه کوټې په درلودلو سره بار بار مندوی وم. دغه ودانی د غونډی په لوره ډډه پرته وه او په بام باندې یې د اوسېدنې کتاره درلوده. د پنجشېر د درې په پورې غاړه ختیځ لورې ته د غرونو چې دره یې جوړوله. او سویل ته ښکته د هوایي ډگر په خوا چې ډگر د غونډی د کرلیچ پنا کړی و. ښه منظره درلودله. دغه ودانی سره یوه بله ټول شوې ودانې وه چې د پخلنځی یا پخلنځي په نوم یادېدل او یوه کوچنی کوټه یې د نیمگړي تشاب په توگه کاروله. تشاب په خپله د چېني یو څلور کونجه لوبنی او په منځ کې یې یو سوری او د پښو نښان پرې جوړ شوي و.

جان محمد په غرور سره وویل چې احمدشاه مسعود به هرکله چې د پنجشېر درې دغه برخې ته راغی دغه ودانی به یې د قرارگاه په توگه کاروله. او له دې پاسنی کوټې څخه زیات کار اخیسته چې په دره کې ترټولو بهتره ودانی وه.

له جان محمد سره په ودانی باندې په گرځېدو. وروسته لوی روسي مو ترچې له چورلکې څخه زموږ پر سامان بار و په داسې حال کې چې مېوري ورپسې شا ته و او هارنونه یې کاول. راورسېدل. له مو ترڅخه د سامان کوزولو پر مهال کومه پېښه

را منځ ته نه شوه پرته له هغه وخت چې موټروان د شا ته تگ پرمهال د تيرو له دېوال سره دغه لوی موټر ووهه او دېوال يې راوغورځاوه. اوجان محمدهم پخپلو کسانو باندې چېغې وهلې څوهرڅوک په سم ډول سامان ځای ته ورسوي. دگروپ هرغړی د خپل سامان په منظم کولو لگياشو. اود گروپ غړو د هغه سره د لپ تاپ راخلاصولو او د څومېزونو برابرولو کې مرسته وکړله. مېزونه مو د کاري سېمې د زياتوالي لپاره منظم کړل. د جان محمد سره د پوښتنې وروسته مور بايد په خپلو جنراتورونو تکېه کړې وای. مور له ځان سره يو دانه پينځه کېلو واته هونډه او دوه دانې يو کېلو واته هونډه جنراتورونه راوړي وو. د پاپي د ډېرې تجربې لرلو له امله د دغه زورونکو غصه کوونکو څارويو فعال ساتلو ته اړباسه. مور د پاپي ټوله او همدارنگه د بک مېخانکي تجربه په کار اچولو ته اړتيا درلوده څو دغه جنراتوران د دورو. اوردو ساعتونو او په زياته اندازه خيزنو تيلو په کارولو سره فعال وساتو. توره بوجی مې په کوټه کې دننه د وروستني چپرکټه سره څنگ ته انتقال کړله. اوسپنزه پتوره مې پرې څو اندازه او محتويات يې معاینه کړم. هر څه صحيح وو. ما پيسو ته دوام داره لاس رسي ته اړتيا لرله نو يوازې د صندوق قلفونه مې کارول (يوازینی کيلي مې له ځان سره ساتله) او دغه صندوق مې د نور خونديتوب لپاره په ځواکمن پلاستيکې رپرټيب باندې وتړه. ما د خپلو کسانو له امله اندېښنه نه درلوده خو په ودانۍ کې د زياتو افغانانو د شتون له امله اندېښمن وم او صندوق مې د نورو توکو په بندلونو کې پټ کړ. د وسلو ستر صندوق مو په دهليز کې ايښي و. د وسلې دپاره سم ځای و. ټولو په خپل وخت سره څارلی او لاس رسی درلودلی شو. ما او ريک پرېکړه وکړه چې دا چې د پنجشېر په زړه او خوندي ځای کې د کور دننه او په کلي کې د وسلې گرځولو ته اړتيا نه وه. دا چې وسلې ټولې يو ځای وې د ستان لپاره به د وسلې څارل چې هغه يې مشر و. اسان وي. خو سره له دې مور په يوه خطرناکه هېواد کې و. نو د دې لپاره د ودانۍ څخه ليرې بهرته تللو. که څه هم چې دچورلکې کوزېدو ځای ته به تللو. هروخت به وسلوال و. ډاکټرهم خپل سامان په دهليز کې د زينې ترڅنگ د زيات شمېر دارو درمل او اکمالاتو ته د اسان لاس رسي لپاره ايښي و. يو څه چې زه پرې نه وم خبر هغه پينځه گيلنه د اوبو د تصفيه کولو لپاره و. کلورين وو چې په شمالي ویرجینيا کې يې د يوه اکمالاتي مغازې څخه پېرودلي و. کله چې يې ما علت وپوښت. ډاکټر وويل چې په داسې سفر باندې د کلورينو راوړل بهترين شی دی. مور يې د څښلو اوبو د تصفيه کولو. د تشاب د سيمې د صحي ساتلو او د حمام کولو وروسته يې په پښو اچولی شو څو د بوتانو د اغوستلو څخه پيدا شوي مکروبات له منځه يوسي.

ايا مور په رښتيا سره کولای شو چې د لامبو د ډنډ کلورين د څښلو د اوبو د

تصفیه کولو لپاره وکار وو؟ ډاکټر موسکي شو او ویې ویل چې هو. په متحده ایالاتو کې په زیاتو ښارونو کې د عامه څښلو اوبو سره کلورین گډوي خو د اوبو د بوتل په اندازه د اوبو د تصفیه کولو لپاره ډېره کمه اندازه پکاریږي. د ډاکټر له لیرې اندازې څخه پوه شوم چې د ډنډ د پوره دوبي لپاره یوځل کلورین کول کفایت کوي.

د بخت د ملیتا له امله وروسته بیا مورولیدل چې له جان محمدره د دېرش کرتنو څخه زیات معدني اوبه وې چې درې ته د تېر ځل راغلي سي، ای، اې گروپ څخه دلته پاتې وې.

مور تر پایه د دغواوبو او د نورو اوبو په راوړلو سره محلي اوبوته هېڅ اړتیا پیدانکړه. دمانښام په شپږو بجو هر څه د سمون په لورې لار. د راتگ هغه بیره اوسر دردي هم له منځه لاړه او گروپ د اړتباتي توکو څخه راتاو و. پاپي د بک په مرسته لوی جنراتور د نابشپړې شوې ودانۍ چې زموږ مخامخ وه. کېښود او چالان یې کړ. د جنراتور لپاره دومره هوسا ځای نه و خو په دې سره یې غږ لیرې کېده. د شپږو بجو څخه څو دقیقې وروسته پاپي د خپل سامان وروستي سرونه او بیخونه سره وتړل او هر څه یې چالان کړل. هغه په انگر کې د لگېدلي ستلايت انتن ته د کیبل نښلول معاینه کړل د سیستم د چمتو والي اعلان یې وکړ. زه هم لپ تاپ کمپیوټر ته کېناستم اود سي. ای. اې قرارگاه ته مې پنجشېرته زموږ د گروپ د خوندي رسېدلو لپاره یو لنډ تلگراف ولیکه. مادوی ته زموږ د موقیعت د دقیق پوهاوي لپاره جغرافیایي کوارډیناټ هم ورولېږل. څو دقیقې وروسته پیغام واشنگتن ته په هوا شواو ژامې ماتوونکي گروپ رسماً خپل کار پیل کړ.

دریمه برخه
ژامې ماتوونکې گروپ
۲۰۰۱ کال د سپتمبر ۲۸-۲۶
دیارلسم څپرکی

په هغه ماښام چې مور راوړسېدو. محلي کسانو هغه خواړه چې زمور د ټول سفر په بهیر کې معیاري خوراک گڼل کېدل. په دې کې وریجې او چرگ او یا هغه څه چې د چرگ په نوم په دره کې پلورل کېدل. راوړل.

مور په غیر منظم ډول د کاري سیمې په غولي باندې د بالنټونو په دایره کې کېناستلو او د پتنوسونوڅخه مو خواړه په قاشوغو سره قابونو ته واچول. تازه پیاز، واره بانجان او تازه شنه مرچ د یو څه اندازه هغه مسالې سره چې مور له ځان سره راوړې وو. خواړه یو څه خوندور کړي وو.

اېم ار اي (په پاکټو کې تیار جوړ شوي خواړه. ژباړن) او پاور بار(یو ډول چاکلیټ چې ډېر ویتامینونه لري. ژباړن) د خوړلو څخه چې مور یې اټکل کړی و. په امن کې وو. په لومړي ماښام له ډوډۍ خوړلو وروسته ممتاز راغی او خبر یې راکړ چې د مسعود د څارگرې ادارې مشر انجنیر عارف سروري به د شپې د اتو بجو په خوا او شا کې زمور سره د لیدو لپاره کلا ته راشي.

د شمالي ټلوالې د جگپوري چارواکې سره زمور دغه لومړنی لیدنه وه نو په دې اساس زمور لپاره په زړه پورې خبر و. ځکه چې مور غوښتل هر څومره په چټکۍ سره وکولای شو له شمالي ټلوالې سره په نېغه اړیکه ټینګه کړو.

زه له رېک سره وغړیدم. ددې لپاره چې عارف او د شمالي ټلوالې نورو جگپورو چارواکو ته د رښتیني همکارۍ غږ او په عین وخت کې هغه خوښ کړو. باید په پرتلیز ډول زیاته اندازه ورته نقدې پیسې ولروڅو عارف ته یې ورکړو.

مور په پنځه سوه زره باندې سره هوکړه وکړه. زه او ریک وروستنی کوټې ته ولاړو چې پیسې په پاکټ کې بندې کړو. زه د مخکنۍ تجربې په اساس پوهېدم چې دهېڅ افغاني لوړپوړي چارواکي دا نه خوښېدل چې پیسې په نېغ ډول په خپل لاس واخلي. ما باید پیسې په کاغذ کې نغښتلې او یا مې په خلته کې د اسانه لېږدولو په خاطر اچولې وای.

زه پوهېدم چې پیسې به د لېدنې په وخت د دوی لخوا ونه شمېرل شي. زه

پوهېدم چې عارف به د پيسو د ورکړې په مهال د غبرگون د نه بنودلو لپاره ډېر وگالي.

د سي اي اي په چوکاټ کې بايد پيسې په اصلي حالت له صحيح شمېرلو وروسته وسپارل شي خو په دغسې اله گوله کې زه په پوره ډول خپلواکه وم خو پيسې په هر ډول چې اړتيا وي. خرڅ او تاديه کړم. خپله مې کولای شول چې څومره او چاته بايد پيسې ورکړم او د دې لپاره مې له قرارگاه څخه تصديق ته اړتيا درلوده. خو دغه ډول پرېکړه له قانونه سرغړونه وه. خو دغه حالت نورمال حالت نه و او په عين وخت کې زه پوهېدم چې د دغه پيسو د لگښت د څرنگوالي لپاره به په نږدې راتلونکې کې وپوښتل شم.

ما له ځان سره دقيقاً ريكارډ ساته او عادت مې وگرځاوه خو پيسې حساب. ويې پيچم او د يوه (سي. اي. اي) افسر په شتون کې يې تسليم کړم. په پنجشېر کې د څلوبيستو ورځو په بهير کې مې د پيسو زياته برخه. پينځه مليونه ډالر خپلو افغاني ملگرو ته د هغوی د اړتيا په خاطر ورکړل. د دغو پيسو ډېره کمه برخه زموږ د گروپ د اړينو موادو د لاسته راوړلو په خاطر وکارول شوه. دغه يوه زياته اندازه پيسې وې خو که د هغه لاس ته راوړنو سره يې پرته کړو لکه د طالبانو د نظامي ځواک ښکېدل. د القاعده شبکې ماتېدل او په افغانستان کې د ترورېزم دپاره سرپنا له منځه وړلو په وړاندې. په ډېر ښه ډول خرڅ شوې وې.

انجينير عارف تقريباً د اته بجو په خواوشاکې راغی. وروسته له دې نه چې ممتاز د ورځې په پېښو باندې په لنډ ډول مالومات ورکړل. ما او ريك ورسره ولېدل. عارف په رښتيا هم انجينير و او د ده لپاره مناسب لقب هم و. په افغانستان او ايران کې څوک چې د پوهنتون څخه فارغ شي. همغه لقب د ځان دپاره خپلوي او عزت يې گڼي.

عارف د دېرش کلنۍ په وروستيو کې و. نري تور وپښتان او لنډۍ گيره يې درلوده. په دره کې زما د ماموريت په مهال هغه لوېديځ ډوله ځاكي پتلون. پتلون ته ورته بنیان او نسواري رنگه واسکت اغوست زما نه په يادېرې چې هغه د خولۍ يا د سر پټولو دپاره داسې څه چې د يو افغان دپاره غير معمولي دي په سر کړي وي. هغه يو اغېزمن نطق. ځواکمن او متحرکه سړی و. هغه پارسي ژبی لوی شوی و. په پښتو ژبه په روانه توگه غږېده. هغه په روسي ژبه ډېر ښه پوهېده او انگليسي يې هم بده نه وه. هغه غوښتل چې د غونډو په دوران کې په دري ژبه وغږېرې داچې زما دري د ده د انگليسي په اندازه وه. نوموړ ممتاز د ژباړن په توگه وکاروه. عارف سمدستي وپېژندم ځکه چې زه يو د هغو دوو سي اي اي افسرانو له ډلې څخه وم چې د قوماندان مسعود سره يې په پاریس کې

په ۲۰۰۱ کال کې ليدلي و. ما هم عارف و پيژانده. ځکه چې هغه د مسعود د افغاني نننۍ ډلې (مسعود ته نږدې کسان، ژباړن) غړی و. زه او دی د هغې ليدنې وروسته بيا نه وو سره غږېدلي خو يو بل ته ورپېژندل شوي وو. ما عارف ته وويل چې ما له مسعود سره په کابل کې د ۱۹۹۶ کال د سپټمبر او دوهم ځل لپاره مې په تالقانو کې په د ۱۹۹۷ کال په وروستيو کې ورسره ليدلي وو. ما ورته وويل چې ممتاز مسعود سره په کابل کې زما ليدنې پرمهال زموږ موټرچلونکی و.

ما بيا زما د ښه ملگري خليلي د صحت پوښتنه وکړه ځکه چې هغه هم په هغه يمې چاودونه کې سخت ټپي شوی و. چې مسعود يې د سپټمبر په ۹ له منځه يووړ. ما هغه ته وويل چې زما او د خليلي ملگرتيا د ۱۹۸۸ کال څخه راپه دېخوا پيل شوه او نږدې دوستان و. عارف وويل چې خليلي اوس ډېر ښه دی که څه هم چې د هغه لنگي سخت ټپي و او د هغه لپاره په پښو گرځېدل به له ستونزو ډک وي.

داسې ښکارېدله چې د ده ښۍ سترگې نظير هم له لاسه ورکړی و. عارف پوهېده چې مسعود د ده ژوند ساتلای و. له وژونکې پېښې لږ څه وړاندې مسعود د هغه پاسپورټ د خليلي د جاکټ په مخ جيب کې د زړه په سر ايښی و. پاسپورټ په نهه دانو کوچنيو پرچو لگېدلی و او هيڅ يوه يې هم له پاسپورټ څخه نه وه تېره شوې. ډاکټرانو ويلي وو چې که نوموړو هرې پرچې د خليلي زړه وهلی وای. ښايي چې هغه يې وژلی وای.

ما ورته وويل چې په تېرو کلونو کې خليلې زما او د مسعود تر منځ د غونډو په جوړولو کې مهم رول درلود. د ۲۰۰۱ کال غونډه په پاریس کې غير معمولي وه. ځکه چې مسعود به له افغانستان څخه ډېر کم ځل بهر ته سفر کاوه. په دغه سفر کې مسعود له پاریس څخه ليدنه وکړه او د پاریس د حکومت مېلمه و. چې ترتيبات يې د فرانسې دکورنۍ امنيتي څانگې يادې اي ټي لخوا نيول شوي وو.

مسعود لدغه وخت څخه په گټه اخیستنې د فرانسې او نورو اروپايي هېوادونو د مرستې غوښتنې په لټه کې شو. مسعود لدغه ليدنې وروسته د اروپايي اتحاد له پارلمان سره په سټراسبورگ، فرانس کې وليدل څو له ده سره د طالبانو پر وړاندې د جگړې لپاره د مرستې غوښتنه وکړي. په هماغه مياشت کې په باميانو کې دوه غټې له تيرو دجوړو شويو مجسمو په ويجاړتوب سره اروپايي ټولنه ډېره ولړزول شوه او مسعود اروپايي پارلمان څخه د مرستې هيله مندو.

خليلي په هغه هوټل کې چې د مسعود چارواکي پاتې کېدل. زما لپاره د يوې کوټې ترتيبات نيولي و. کله چې ما لېست وکوت. زه د هوټل له کارکونکو سره د افغان مېلمنو په لېست کې شامل وم. زه د فرانسې څارگرې ډلو کورنی او

بهرنی ډي جي اي دواړو په ښه توگه پېژندلم. په دغه سفر کې مې خپل اصلي نوم کاروه. زه به کله کله حيرانيدم چې د ډي اېس ټي د لېست د بيا کتلو پر مهال زما د نوم په ليدلو سره څه فکر کاوه. ښايي داسې يو څه به يې ويل. چې سي. اي. اي څنگه له دغه ليدنې څخه خبر درلود او څنکه د هغوی يو افسر د افغان مېلمنو په ليست کې و؟ څنگه دغه امکان لرلای شي؟

له مسعود سره زما د اړيکو او د خليلي سره زما د شخصي ملگرتيا له امله عارف په ما باندې سمدستي باوري شو او دغه باور به دشمالې ټلوالې هغه ليدرانو ته چې له ماسره به يې په راتلونکې څو اونيو کې کار کاوه، وغږيږي. له عارف سره ملاقات ښه تېر شو. هغه غوښتل چې زموږ دماموريت په څرنگوالي باندې پوه شي. مور به څو په افغانستان کې پاتې شو؟ د امريکې حکومت د افغانستان لپاره څه پلان درلود؟ ايا شمالي ټلوالې ته به مرسته ورسېږي؟ ما دده پوښتنو ته په دقيقه توگه غور نيولای و. ما ورته وويل چې د امريکې حکومت د القاعده شبکې د ختمولو او په افغانستان کې د هغوی لپاره د سرپنا په پای ته رسولو کې مطلق جدي دی. داپه سياسي اونظامي لحاظ د طالبانو دله منځه وړلوپه ماناوو. ما عارف ته وويل چې زه د امريکې حکومت د پلان تشریحات نه لرم خو باوري يم چې د امريکې ولس مشر د امريکې پوځ ته هدايت ورکړي چې د طالبانو او د هغو عرب مېلمنو په ضد خپل ټول وس. ځواک او توان وکاروي.

ما ورته وويل چې د امريکې متحده ايالات په دې پوهېږي چې شمالي ټلواله د طالبانو پر وړاندې ترټولو زيات مخالف اغېزناکه ځواک دی او د طالبانو او د عرب جنگياليو زيات نظامي ځواک له شمالي ټلوالې سره په لومړيو لیکو کې او په لوېديځ کې. چې د تخار دلومړۍ کرښې په نوم يادېده. متمرکز و. زما ماموريت دا و چې د شمالي ټلوالې له ليدرانو سره نږدې اړيکې وساتم څو د شمالي ټلوالې هغه ځواکونه چې د امريکې له اردو سره په يو ځای د طالبانو پر وړاندې جنگېږي. همکاره وساتم او د طالبانو د له منځه وړلو لپاره د پنجشېر د درې د امريکې د پوځ د ځانگړو عملياتو د مرکز په توگه د کارولو لپاره ترتيبات ونيسم. زموږ گروپ به د ماموريت د سرته رسولو تر پايه پاتې کېدلای. شمالي ټلوالې ته بوديجه ورکول کېدله او لومړنی ورکړه په همغه مابنډام تر سره کېدله چې مور له عارف او د شمالي ټلوالې د گروپ له نوروغړو سره يو ځای کار کاوه. څو څرگنده کړو چې شمالي ټلوالې ځواکونه د راتلونکې جگړې ته د تياري نيولو لپاره څه توکو ته اړتيا لری. هغه اړين سامان چې په سيمه کې موجود نه و. د هوا له لارې به په دره کې وغورځول شي او همدارنگه په نورو هغو ځايونو کې چې مجاهدين له طالبونو سره مخامخ دي. هم وغورځول شي.

ما ورته وويل چې زموږ يو بل مهم ماموريت به د شمالي ټلوالې د لمړيو

کړېنو څخه د جي پي اېس (هغه اله ده چې د جغرافيايي شمېرو په اساس موقیعت پېژندنه کوي. ژباړن) په واسطه په نښه کړو څو زموږ الوتکې د شمالي ټلوالې د ځواکونو او د موقیعتونو په ضد بمباري و نه کړي. مور غوښتل هغه توکي پیدا کړو چې وکولای شو د شمالي ټلوالې درانده اسباب لکه ټانکونه په نښه کړو څو زموږ پیلوټانو ملگري ځواکونه وپېژندلای او په ډاډه زړه د دښمن پر ضد یرغل باندې متمرکز شي.

مور غوښتل چې له عارف سره گډ استخباراتي دفتر زموږ له گروپ سره یو ځای زموږ په کلا کې تاسیس کړو. ټول هغه څارگر مالومات چې شمالي ټلوالې به په راتلونکو څو ورځو کې راغونډول او که هغه استخباراتي مالومات چې له شمالي ټلوالې سره په لومړیو کړینو کې د دښمن فعالیتونو په باب یا له مستقیمې لیدنې څخه په لاس راتلل او یا د دښمن د مخابرو د پیغامونو څخه لاس ته راتلل. په دغه دفتر کې راغونډېدل او بیا به پرته. تجزیه کېدل او د سي اي اي سره شریک کېدلی او په بدل کې به مور له عارف سره له خپلو منابعو څخه اخیستل شوي مالومات شریک کول. د عارف لپاره دغه بڼه خبر واو ما لیده چې زما د خبرو په بهیر کې د هغه په مخ کې هوسایې راغله.

د ۱۹۸۰ کال ورسته کله چې د روسانو رول د جگړې په ډگر کې په څرگند ډول کم شو. هر یوازینی فکتور چې د جگړې په پای کې به یې په سختو شېبو کې د جگړې د نتیجې پرېکړه کوله. بلې لورې ته د قوماندانانو تسلیمېدل او د هغوی سره یوځای کېدل وو.

بې جراته شوي او بې زړه شوي او سرخوړنده قوماندانان به له مخالفې ډلې سره د خپلو تاوانونو د پوره کولو لپاره معاملو ته غاړې ایښودې.

طالبانو چې د پاکستان او د عرب سخت دريځه اسامه بن لادن لخوا مالي مرسته ترلاسه کوله. په ۱۹۹۴ کې د کندهار سویلي دښتې د پاکولو وروسته یې زیاتې کامیابۍ د پیسو په زور واخیستلې.

د یوه گوند څخه بل گوند ته تښتېدل کومه د شرم خبره نه وه. مخالف گوند ته په وفادارۍ بدلېدل ډېر اسان کار و. په ناوړه او سخت حالت کې له گوند څخه تښتېدلو ته په عمومي توگه د ښې پرېکړې فکر کېده.

د مسعود په مړینې او د طالبانو لومړۍ کړنې ته په پاکستان کې د مذهبي مدرسو څخه د داوطلبه شاگردانو د شمېر په زیاتېدو سره د شمالي ټلوالې لپاره هرڅه بې خونده او سپېره ښکارېدل.

د شمالي ټلوالې مشران له بهرنۍ نړۍ سره د ستلايت ټلويزيون په واسطه نښلېدلي و. او د سپټمبر ۱۱ مې وروسته یې د امریکې د لیدرانو ویناوې لیدلې. درې ته زموږ د راتگ خبرتیا دوی ته د مسعود له مړینې څخه وروسته د

هیلې درلودلو لپاره لومړنی کلک دلیل و. اوس مور په دره کې وو او ما هغه څه چې دوی یې دقیقاً اورېدل غوښتل.

یوه نقطه وه چې عارف یې ځوراوه. هغه دا چې ما ټینګار کاوه چې په شمال کې له ټولو هغو قوماندانو سره چې د شمالي ټلوالې اړوند و او په اړونده سیمه کې یې په خپلواک ډول عملیات کول. مور معاملې کوو. عارف په نیغ ډول وویل چې د قوماندانو سره دغه نیغ په نیغه تماس به د ستونزو حل نه بلکې ستونزې به پیدا کړي ځکه چې دغه به د واک رسی گډوډه کړي. هغه ډاډه و چې جنرال محمد فهیم چې د مسعود مړینې وروسته دهغه ځای ناستی او د شمالي ټلوالې عمومي لیدر و. غواړي چې د شمالي ټلوالې له قوماندانو سره ټول تماسونه دده لخوا اداره شي.

ما ورته په ځواب کې وویل چې زه د فهیم مقام باندې پوهېږم ولې په راتلونکې جگړه کې د بریا لپاره د سي. اي. اي مسقیم تماس په ډگر باندې د هر او ټولو قوماندانو سره چې غواړي د طالبانو په وړاندې لښکرې رامېدان ته کړي. اړین دی.

سي اي اي مخکې له مخکې زیاتو مهمو قوماندانو سره اړیکې ټینګې کړې وې لکه جنرال دوستم سره په مزار کې. اسماعیل خان سره په هرات کې. شیه قوماندان خلیلي سره په بامیانو کې او همدارنګه مور به له پښتنو قوماندانو سره چې په سویل کې وو. دې ته ورته اړیکو ټینګولو ته دوام ورکړو.

ما یوې مهمې موضوع ته اشاره وکړه او ورته مې وویل چې امریکې به د ۱۹۹۲ کال په ډول چې د مجاهدینو له کامیابۍ وروسته یې دوی ته شا کړه. ونکړي. دا ځل د امریکې دولت په دغه جگړه کې په اوږده مزل کې ده.

مور غواړو چې په افغانستان کې حالاتو ته بدلون ورکړو. کله چې طالبان له منځه ولاړل او د اسامه بن لادن او د هغه عرب ترهګر له منځه ولاړشي. هېواد به د بیارغونې په لور روان. اقتصاد به بیا ځواکمن او په پای کې به هېواد ته سوله راشي. یو سوله ییز او په اقتصاد ولاړ دولت به دا ډاډه کړي چې دغه هېواد به هیڅکله بهرنیو تروریستانو ته د امن ځای په توګه ونه کارول شي.

ددې تضمین کولو لپاره د امریکې حکومت ته پکار ده چې د یوه صادق منځګړي په توګه له طالبانو وروسته په افغانستان کې رول ولوبوي. ددې هدف دلاس ته راوړلو لپاره مور باید د هېواد له هرڅومره ډېرو لیدرانو سره اړیکې ټینګې کړو. ما په مودبانه او په ټینګه ورته وویل چې فهیم او د شمالي ټلوالې لیدران به د دوی له قوماندانو سره چې په شمال کې وو. خبر وي خو مور به له دوی سره په نیغ ډول معاملې کوو. عارف په بې مېلۍ سره دغه حقیقت ومانه خو موضوع په راتلونکو اونیو کې زموږ د اړیکو لپاره بلا ګرځېده.

له ژمنې سره سم مې عارف ته هغه کڅوړه چې ما پکې پنځه سوه زره ډالر ايښي وو، وروسپارله. هغه کڅوړه واخيسته خو ويې نه کتله او ممتاز ته يې ورکړه. ما د پيسو مقدار ورته وښود او ورته مې وويل چې دا د شمالي ټلوالې لپاره لومړنی تاديه وه. ما ورته وويل چې زه هيله مند يم چې د عارف استخباراتي ادارې ته به د دغې لومړنۍ تاديې زياته برخه د شمالي ټلوالې لخوا تصديق شي. ما عارف ته وويل چې زه غواړم د ده استخباراتي اداره وتوانېږي چې اغېزمنه دنده اجرا کړي او گډ استخباراتي دفتر بايد زرتزره تيار شي. ما ورته وويل زه ډاډه يم چې جنرال فهيم به ددغه پيسو يوه اندازه پيسې د ځواکونو په اکمالولو ولگوي خو ما عارف ته وويل چې فهيم ته په ټينگار سره ووايي چې د ځانگړو نظامي مقاصدو لپاره زياته اندازه نوري پيسې هم موجودې دي. عارف په خپلې جيبې کتابچه کې د پيسو مقدار وليکه او ممتاز ته يې تکرار کړ. زه هم موسکۍ شوم. دا ښکاره وه چې عارف د پيسو لپاره زما غوندې دوه ځله احتياط کاوه. هغه غوښتل چې ممتاز په دې توگه وتوانېږي چې د پيسو مقدار د فهيم او نورو ليدرانو د پوښتنې په ځواب کې تصديق کړي. په دې سره دغه ليدنه پای ته ورسېده. لاسونه مو سره ورکړل او دراتلونکې ماښام لپاره موله عارف سره د ليدنې پلانونه جوړ کړل.

ممتاز د گډې څارگرې ادارې په جوړولو کار پيل کاوه او کريس له هغه سره د مرستې لپاره وټاکل شو. عارف بايد له فهيم سره د کابل د لومړيو کرښو او د شمالي ټلوالې د موقیعتونو دجې پي اېس د سروې لپاره د گروپ غړي ټاکلي وای. نوموړې دنده له خطرې ډک ماموریت و. ځکه چې د طالبانو لومړۍ کرښې دومره نږدې وې چې کولای يې شول زما افسر تر نېغ اوړ لاندې راولي او مور ټولو غوښتل دغه کار چې هر څومره په احتياط سره امکان ولري. تر سره شي. زه او ریک دفتر ته راوگرځېدلو او د ليدنې په باب مې يادښت وليکه. ریک له قراراگاه په خوندي کرښه باندې تېلفون وکړ څو له هانک سي سره وغږېږم. هانک سي تازه د افغانستان د ترورېزم ضد ماموریت يا سي ټي سي د ادارې کولو لپاره په دنده گومارل شوی و.

دورځې کار مو د شپې تر نيمايي پای ته ورساوه. ما ددغه کار د سرته رسولو له امله ښه احساس درلود خو جسماً مې هيڅ ډول ښه احساس نه کاوه (لېکوال دلته د ناروغتيا يادونه کوي. ژباړن) د ماسپښين سر درد لا نور هم پسې ورزيات شو او لاندینی کولمومې هم گواښوونکي اوازونه کول. زه خپلې کوټې ته چې دودانۍ په لاندې برخې کې وه. ولاړم. يوه بستره او يو محلې جوړ شوی بالښت زما د خوب ځای و. ما د زيات ځای په درلودلو سره ځان گناهگار ځکه نشو گڼلای چې ډېر ستړی او ناجوړه وم. او دا چې گوښۍ وم. ډېر خوښ وم.

خو زه په دې نه پوهېدم چې د تشناب يوازینی اسانتیا د پخلنځي تر شا د ودانۍ په هاخوا کې ډېره ليرې وه. دوه ساعته وروسته له خوبه راويښ شوم. او دا يې پيل و. کولمې مې غرکه وې (پرسېدلې) او بايد ځان مې سمدستي تشناب ته رسولای وای.

په سويلي اسيا کې مې زياتو کلونو د تېرولو له امله د اسهال له یوناڅاپي يرغل سره پوره بلدتيا درلوده. ما د پتلون د تړلو لپاره هڅه وکړه خو ډېر ناوخت و. کوبنس مې وکړ خو کولمې مې په خپل سر د خلاصيدلو څخه بند نه کړای شوې. د تشناب کاغذ له بندل څخه مې د چټلۍ د پاکولو لپاره اورد خولپوټی راپرې کړ خو ډېر کمه بریا مې ترلاسه کړله. زه په ويره او ډار کې وم. او پوهېدم چې د انگر ها خوا تشناب ته په دغه حالت کې ځان نه شم رسولای. د ليټر په اندازه د اوبو پلاستيکې بوتل مې راواخيست او د جيبې چاقو په واسطه مې د بوتل خوله پرې کړه. د بوتل پريکړې خوله مې د کوناتييو لاندې ټينگه ورونيوله او ځان مې غلی کړ. په حيرانيتا سره نښه مې برابره وه. د گوتو په سر کښيناستم. تبجن او د بدن اوبه مې کمه وه. شرم او درد مې په ورته وخت کې احساسول. خپل ځان اود مځکې مخ مې ککړ کړل. ما په همغه شپه د ښه کېدو هيله نه درلوده او دا په افغانستان کې زما د ماموريت لپاره ښه پيل و!

خوارلسم خپرکی

زما لپاره راتلونکی ورځ تر ماسپښینه بې گټې وه. په هغه سهار وختي تر بلې ودانۍ پورې د ډاکټر د پیداکولو په هیله کور ور ولاړم.

بک د دوو پیلوټانو. ستان او مېوري دچورلکې دبیارنگولولپاره په استنه کې دچورلکې ډگر ته ولاړل. چورلکه داوسني رنگ په درلودلوسره په دره کې ښکاره نښه وه اوداهغه څه وو چې مورنه غوښتل. دچورلکې نوی رنگ به دشمالی ټلوالې دشنه کمپلاژ(هغه وسیله چې ددښمن دغولولولپاره کارول کېږي. ژ) له نمونې سره سمون ولري. زه د دوی تگ ته د تیاری او بیا په تلو ډېر لږ وپوهېدل.

ډاکټر دمعاینې داسې وسیله نه درلوده چې زما د ناروغۍ لامل څرگندکړي. هغه وویل چې سپېرو(یوډول مکروب ضد درمل) چې بازارته نوي تولیدشوي مکروب ضد درمل و. وکاروم اوهرڅه چې وي له منځه به یې یوسي. یوه دانه مې وخوړله اوکوټې ته مې ځان وروڅکاوه د ایموډیم په کارولو سره یې د ناروغۍ علایم یو څه کم کړل او یوه اندازه مایعات مې وڅښل. سهار ناوخته راوینس شوم. یوڅه ښه وم. خوبیاهم یا خو تشناب ته نږدې وم اویا خو پرېکړي بوتلانو ته نږدې اوسېدل.

له غرمې وروسته (که څه هم چې زه یې له خوړلو تېر شوم) مې له ریک سره دراتلونکوڅو ورځولپاره دپلان جوړولوپه هکله ولیدل اومهم ټکي مو طرح کړل. مور باید جنرال فهیم سره لیدلي وئ. خو د سي. ای. ای سره دهغه د همکارۍ هوکړه اودعارف هغه څرگندونې چې دامریکې ځانگړي ځواکونه کولای شي چې د پنجشېر دره د خپلو عملیاتو د مرکز په توگه وکاروي. تصدیق کړې وای.

مادعارف خبروته د شک په سترگه نه کتل خوماغوښتل چې همدغه څرگندونې له فهیم څخه په نېغه واوړم.

موردشمالی ټلوالې له لومړیو کورښوڅخه چې دکابل په شمال کې پرتې وې. د جي پي اېس کوارډیناتود اخیستلولپاره د فهیم هوکړې ته اړتیا درلوده. دگډڅارگر دفتر جوړولو لپاره موکریس په خبرو اترو کې راگډ کړ. له هغه څخه مې د بهترینو مشورو هیله درلوده.

کریس اوممتاز په لاندینۍ ودانۍ کې یوه مناسبه کوټه خوښه کړې وه اودکوټې لپاره دڅو لویومېزونو د پیداکولوکارهم روان و. کریس وویل چې د ډېوالونودپراخه ساحې(خالیگا) په درلودلوسره کولای شو چې د عملیاتو دسیمې نقشې ورسرېښ کړواوممتاز یوه اندازه لوی مقیاسه نقشې چې شمالی ټلوالې درلودلې. راوړې.

ممتاز د شپې په لسو بجوراغی او خبر يې راکړ چې جنرال فهيم. انجينر عارف او د شمالي ټلوالې د بهرنیو چارو وزير عبدالله عبدالله زموږ سره د ليدنې لپاره د يو ساعت وروسته راروان دي.

عارف تېر ماښام وويل چې د پېژندگلوی غونډه به د شپې ناوخته پيل شي. ما هيله درلوده چې تر هغې به مې ناروغي يو څه صبر وكړي. دا چې زه د پرستومانه او كمزوری شوی وم او د ارام لپاره مې اړتيا درلوده خو د فهيم سره ليدنې لپاره لېواله وم.

سره له دې چې عارف ته مې يوه شپه وړاندې پينځه سوه زره ډالر ورکړل. ما بيا هم غوښتل چې فهيم ته يوه لويه اندازه نغدي تاديه ورکړم. خو د لومړيو کړنو څواکونه د جگړې لپاره تيار کړي.

د پيسو د پام وړ اندازه به د شمالي ټلوالې مشران خوښ کړي. سي. اي. اي له دوی سره د مرستې په کولو کې جدي وه او دا به زموږ د گروپ سره په همکارۍ کې مستقيمې او مثبتې پايلې ولري.

ريک اوزه ولاړو او د تورېکس څخه مو يومليون ډالر په کاغذ کې تاو او تيار کړل. غونډه له ټاکلي وخت سره سمه پيل شوه د دوی درې موټره کاروان دخپرو او نسواري رنگه دورو په کولو سره راوړسېد.

له فهيم سره دستري مشي اوداخل ته دهغه د بدرگه کولو په خاطر افغاني کارکوونکو مندې او رامنډې پيل کړې. غونډه د ودانۍ په لاندیني پور کې چې ممتاز يکې اوسېده پيل شوه. په کوټه کې ارزانه لمخې پينځه يا شپږ چوکۍ او څو دانې محلي جوړشوي بالنېتونه هم پراته وو. دکوټې کړکۍ خلاصې وې او ارامه ورمې له مالوچوڅخه جوړې شوې پردې د بېړۍ د پردو په څېر کوټې ته دننه رانه باسلي.

ماله فهيم سره له دې وړاندې هېڅ نه و ليدلي. او که رښتيا ووايم دمسعود او شمالي ټلوالې سره د ټولو کلونو دکار په بهير کې مې دده نوم يو يا دوه ځلې اورېدلي و.

فهيم منځينی نږدې پينځه اعشاريه نهه فوټه ځواني. دربلۍ او کلک جوړښت لري گردۍ مخ او پوزه خو يې په ښکاره ډول څوځلې له دې پخوا ماته شوې اوبيا بېخايه پيوند شوې وه. چترالي پکول يې په تنده راټيټ او دگنو وربخودپاسه يې ايښی وي.

هغه د مسعود او انجينر عارف تر ټولو خوښ رنگ خړخاکي پتلون اغوست. دهغه مخ به همېشه خړپلۍ او د پنجشېر مشرانو په منځ کې غيرعادي ښکارېده. د غږېدلو پرمهال هغه عادت لري چې د سړي سترگوته څير څيرگوري او نږدې زيات وخت يې نه (زامبې) پټوي او دخبري کوونکي غبرگون سره په مساوي ډول عمل

په چوکۍ کې لږ رامخکې او خبرو ته پوره پاملرنه ورکوي. هغه په انگليسي ژبه نه پوهېږي. حتی په نېمگړې انگليسي هم نه پوهېږي. دا هغه څه و چې عارف اوعبدالله دځان دگټې لپاره د فهم سره د دغه او نورو غونډو پرمهال يې ترې گټه پورته کوله. ممتاز زموږ د ليدلو لپاره د رسمي ژباړن په توگه کارول کېده.

د ځوانيو په تېرېدوسره پوه شوم چې کله مسعود په ۱۹۸۰ کال کې راوگرځېد. فهم له هغه سره يوځای شو. هغه د مجاهدينو د کوچنۍ ډلې چې په شمال کې يې د تاجکستان له سرحد سره فعاليت کاوه، مشري په غاړه درلودله. هغه يوکلک اوسرتمبه جنگيالی و. نوپه دې اساس هغه د مسعود احترام ځان ته قايل کړاو ده ته يې ترټولو لويه دنده چې مسعود تر دغه مهاله چاته نه وه سپارلې. ورکړه.

د ۱۹۸۰ کال په وروستيو کې فهم دجنرالۍ رتبې په درلودلوسره د مسعود تر ټولو لوړ پوړی سيمه ييز قوماندان و. ماته داهم ويلي شوي وو چې که څه هم چې مسعود د فهم له شخصيت سره په ځانگړي ډول مينه نه درلوده خو دده دسيمه ييز مهارت له امله يې پرې پوره باوردرلود. په دې اساس يې هغه ډېرارين باله.

وروسته انجينر عارف اوعبدالله دواړوپه جلا ډول وويل چې دمسعودله مړينې وروسته فهم وچې دواک واگې يې په لاس کې واخيستې اودشمالې ټلوالې مشرتوب يې يوموتی وساته. دوی دواړووويل چې هغوی اودمسعودخواوشاتول ددغه ناورين له امله په لړزه او وېرېدلي وو اوفهم دواک واگې په لاس کې واخيستې اوپه ټلواله باندې د واك اچولوپه خاطر يې دمسعوددمړينې اعلان ترهغې چې په شمال کې نورو قوماندانانو ته د ټلوالې دثبات ډاډورکړل شوی نه وي. وځنډاوه.

په ماسپښين يې هغه چورلکه چې مسعوداوخليلي يې تاجکستان ته لېږدول. له ځان سره کړه او ټلوالې ټولو لوړ پوړو قوماندانانو ته پخپله ورغی. که چېرې فهم دغه پياوړې او اړينه پرېکړه نه وای کړې بنایي چې شمالي ټلواله د مسعودله مړينې وروسته په لومړيوڅو ورځوکې له منځه تللې وای.

ماله ډاکټر عبدالله سره پخواهم څوځلې ليدلي و. په لومړي ځل په ۱۹۹۷ کال کې مې د مسعودسره دليدنې پرمهال په تالقانوکې هغه وپېژاند او بيامې په ۲۰۰۱ کال د اپرېل په مياشت کې په پاریس کې دمسعودپه سياسي سفر کې چې غوښتل يې په اروپايي ټولنه کې خپل ملاتړ زيات کړي. ورسره وليدل. ډاکټر يوازينۍ هغه بل کس و چې د مسعود سره زما د ليدنو پرمهال يې په محاوره

کې فعاله ونډه لرله.

هغه منځينی قد ډنگر بدن او لنډی پاکه ريره لري. هغه هر وخت فيشنې لوېديځ ډوله جامې په تن کوي. خاكي ډوله پتلون اوسپورت ډوله جاکټ اغوندي. په انگليسي ژبه پوره مهارت لري اوده په ټولوغونډوکې دمسلكي ژباړن په توگه د دري څخه انگليسي ته په مودبانه ډول د ژباړن غلطی اصلاح کولې (ممتازبه دژباړن په توگه کارېده. ليکوال) او له هغه سره يې داصلي کليمې په پيداکولوکي مرسته کوله.

ډاکټر عبدالله يو ارامه غړېدونکی. مودب او د ښه خوی خاوند دی. هغه ته د اصلي پنجشېري په سترگه نه کتل کېدل. ځکه چې يوازې مور يې د پنجشېر وه او دغه حقيقت مسعود د ډاکټر عبدالله سره د ښو اړيکو او په هغه باندې د باور کولو څخه منعه نه کړ.

دکلونوپه تېرېدوسره مسعودهغه دمشاور ډاکټر له چوکۍ څخه د لوړپوړي سياسي مشاورپه توگه ومانه. زه نه پوهېدم چې فهم به په غونډه کې له څه شي پيل کوي خوزه ډاډه وم چې عارف به هغه ته زموردگروپ داهدافواوغوښتنوپه هکله مالومات ورکړي وي. ماله فهم څخه دمثبت غبرگون اوهرکلي هيله درلوده خوڅه موضوعات و. چې مورله عارف سره ذکرکړي و. زمورافغاني کوربه (فهم. ژباړن) ته له ستونزو ډک برېښېدل اوهغه داچې په پنجشېرکې دامريکې دپوځ په لويه کچه په پوځي يونيفورم کې شتوالی به د افغانانوله نيوکوسره مخ شي. دشمالی ټلوالې له نورجگپوړوقوماندانانوسره زموردگروپ په خپلواکه توگه تماس درلودل يوبل ممکنه مخالفت و.

ما د ليدنوپرمهال د مناقشو سره کوم مشکل نه درلود. مورهم اړ ووجې دډېروموضوعاتوسره مخالفت وکړو. ځکه مورغوښتل چې دامريکې لويې گټې خوندي کړواوشمالی ټلوالې غوښتل چې دواک نازکه کړی باندې خپل موټی خوندي کړي.

ماغوښتل چې ټول مخالفتونه دنرم روش اودصادقانه معاملې له لارې حل اوپای ته ورسېږي.

نو د دې لپاره ماپلان درلودچې د فهم سره به د هغو سرېښناکه موضوعاتودکر کوم چې دی دهغې د ذکرکولوسره بې ميلي ښايي. زمور د گروپ دشمالی ټلوالې سره په خپلواک ډول دتماس درلودوپرېکړې دبدلولوسره مخالف وو.

سي. اي. اي دشمالی ټلوالې له مهموقوماندانانوسره يوازې تماس درلودل نه بلکه مورغوښتل چې له هغوی سره په هرڅومره بېره اوخوندي ډول وکولای شوخپل گروپونه ځای پرځای کړو. دنورموضوعاتوپه اړه هم زموردريځ دغه ډول و.

دسيپټمبرله يوولسمې څخه شپاړس ورځې وروسته دامريکې دولت دالقاعدې سره دجنگ کولو دپلان باطلول نه غوښتل. دشمالې ټلوالې له قوماندانانوسره دسي. اي. اي. د خپلواکه تماس نيولوپه اړه به دفهيم مخالفت ته واشنگټن دکوچنې جگړې په توگه چې غواړي خپلې محدوده سياسي گټې وساتي. وگوري.

دپاکستانيانواو د واشنگټن غرمبهارخولاله پخواپيل و. دوی ويل چې په سويل کې دپښتنو قومونه هم مخکې له دې چې دشمالې ټلوالې سره په پوره ډول بوخت شويديدجگړې ډگرته راوړل شي.

پښتانه په عنعنوي ډول دافغانستان واکمن تېرشودي پاکستانيانوهم په لوراوښکاره ډول د تاجکيانو او نورو لږگيو د واکمنېدو له امله ديدبختی خبر ورکاوه. مانه غوښتل چې روان اور ته نور هم تېل ورگډکړم اوماته دغه مهم حالت ښه او واضح ښکارېده.

طالبانواو د هغوی عرب ملاتړودجنگي ځواک زياته برخه په شمال کې په دوه عمده کرنېووبشل شوې وه.

يومخکينۍ دېوال يې دلويديځ څخه ختيځ ته دکابل څخه جلال اباد. دپاکستان سرحدته نږدې غزېدلی و. بل يې له شمال څخه سويل ته يانې دتاجکستان څخه ښکته دکابل په سرله کرنېوسره وصل کېده. په نقشه کې داسې ښکارېده لکه غټ (L) حرف چې رسم شوی وي اودهېوادشمالې برخه يې دپنجشېر سيمې څخه چې د دوی لپاره خنډ و. بېلوله.

دشمالې ټلوالې اته زره جنگيالي وو. او د طالبانو پر وړاندې يې مخالفې ساکنې کرنې جوړې کړې وې. د دواړو ځواکونو زور په مساوي ډول زورور و او يوېل کرنې يې نشوې ماتولی. اوله يوکال څخه زيات وخت لپاره حالت په ساکن ډول پاتې و.

د هېوادپه سويل کې طالبان په دې توانېدلي وو. چې ټول پښتانه قومي مخالفين له ماتې سره مخ اوپه موثره توگه يې بې وسلې کړي (له درنو وسلوڅخه. ليکوال) په سويل کې له ټوټه شوي قبيلوي پښتنوڅخه دطالبانوپر وړاندې ديوه منظم نظامي مقاومت جوړول به د امريکې له ټولو هڅوسره سره په مياشتومياشتو وخت ونيسي.

دطالبانولومړۍ کرنې د امريکې د هوايي ځواکونولپاره بې له شکه غني چاپېريال و. زه په دې ډاډه وم چې د بمونو د غورځولو يو متمرکز کمپاين به دطالبانواو د عرب ځواکونود روحيې وژونکي وي. طالبانوزياته کاميابي دسختې جگړې له لارې نه بلکې د رشوت ورکولو او په نتېجه کې د محاصرې له لارې لاسته راوړې وې اوزياتوجنگي پېښويې ډېرې لنډې اوکمي مرگ ژوبلې درلودې.

طالبان دهغه ډول سزا اوبمبارۍ سره تراوسه نه وو مخ شوي چې دامريکې د هوايي ځواکونولخوا ورسره دوی په راتلونکي جگړه کې مخامخ کيدل. د درنې مرگ ژوبلې او د ورځې او ورځوپه دوام بمبارۍ به طالبان په پای کې له ماتې سره مخ کړي.

عرب جنگيالي امکان لري تريوه حده زيات پاتې شي او خنډ جوړ کړي خوشمالي تلواله به دهغوی مقاومت مات کړي. که چېرې موراسماعيل خان چې په هرات کې و او دوستم او عطاچې په سويلي مزارکې وو. مجهز اوسمبال کړو. دوی به په هغه سيموکې طالبان ماتولی شي. د پنجشېر په سمیه کې دطالبانوماتې به په ډاډ سره طالبان په ټول شمال کې راوغوځوي.

د امريکې د هوايي ځواکونو په مرسته به او دقوماندانانوپه واسطه دهغوسرکونوبندول چې سويل ته تللي وو. په شمال کې دطالبانوزياته برخه تسليمېدو ته اړ او يابه ووژل شي. دکابل اوشمال لوی ښارونه به دشمالي تلوالې لاسته ولوېږي. له دې امله به په سويل کې پښتانه قومي مشران دطالبانوپروړاندې دبريد لپاره زور او د هغوی په وړاندې به خوځښت پيل کړي. ښايي چې په سويل کې جگړه يوڅه وخت وغزېږي ځکه چې پښتانه ټوټې ټوټې (کوم منظم پوځي ځواک يې نه درلود. ژباړن) اودچټکې کاميابۍ ترلاسه کولولپاره په کمزوري سلاح سره سمبال و. خودامريکې د هوايي ځواک په مرسته به بېلانس او تعادل د طالبانوپه ضد واوړي. دکاميابۍ لپاره مهمه لارپه شمال کې وه او دغه کاميابي د فهم تر امر لاندې دشمالي تلوالې په ځواکونوپورې تړلې وه.

ماغوښتل چې د دغه مهم حقيقت څخه دتمرکز د بدلولومخنيوی وکړم. مافکر کاوه چې حقيقت واضح و اوپه واشنگټن کې دجگړې پلان کووونکي به زماپه ډول فکرکوي. زه نه پوهېدم چې په واشنگټن کې دامريکې دپوځ جگپوړوچارواکوپه شمال کې دفکرتمرکزکولولپاره مې مخې ته څومره لويه مبارزه پرته ده.

دجنرال فهم سره زموږ ليدنې نږدې دوه ساعته دوام وکړاودليدنې زياته برخه هغه موضوعات وو چې مااوریک دانجينرعارف سره تېرمانېام څېړلي وو. ولې موردرې ته راغلي يو؟ دهمکارۍ لپاره زموږ څه پلان دی؟ د امريکې متحده ايالات به په راتلونکوڅواونيوکې څه وکړي؟ عارف ته ورته وينامې ده ته هم وکړه او هغه موضوعات مې تشریح کړل چې اړين وو.

فهم له تشریحاتوڅخه خوښ و. ریک غوښتنه وکړه چې جنرال فهم دامکان په صورت کې دبرش سرتهږي زموږ په واک کې راکړي څو زموږ دگروپ پواسطه د

ژغورنې او پلټلو قطعې په توگه وروزل او وکارول شي. دامريکې د ځانگړو قطعاتو تر رارسېدلو پورې به زموږ روسی جوړ چورلکه به يوازېنی چورلکه وي چې د طالبانو د کرښو هاخوا ممکنه لوېدلې امریکايي پېلوټ وژغوري اوله سيمې څخه راوباسي.

فھيم د دېرشو سرتېرو په ورکولو هوکړه وکړه او د کسانو د روزلو لپاره د هغوی د هر څومره ژر غونډېدلو په صورت کې لومړني تدابېر ونيول شول. ریک دشمالې ټلوالې له لومړي کرښو څخه د جې پي اېس کوارډيناتوپه اخیستلو سره بيا هم ټينگار وکړ. ځکه موږ د بمبارۍ د پيل کېدو له نېټې څخه ناخبره و. نو په دې اساس د جې پي اېس کوارډيناتواخيستلو ته لومړنۍ اړتيا وه.

فھيم زمورگروپ دکابل لومړۍ کرښو ته د سفر لپاره د تياري نيولو هوکړه وکړه او ويې ويل چې دکابل د لومړۍ کرښې اميرجنرال بسم الله خان ته به دنده ورکړي خو د گروپ سره پخپله کار وکړي. دشمالې ټلوالې له نورو قوماندانانو سره چې له درې څخه بهر و د سي اي اي د اړيکو موضوع راپورته کړه او ومې ويل چې د دوستم او اسماعيل خان سره خو لا له وړاندې په اړيکو کې يو او د څو راتلونکو ورځو په بهير کې مې د عبدالرسول سياف سره پخپله د ليدنې لپاره پلان جوړ کړی دی.

فھيم په دغه نظرياندې نيوکې وکړې. خوپه خپل بحث کې مودب واو ويې ويل چې سي اي اي لپاره له دغو کسانو سره نېغې اړيکو لرلو ته کومه اړتيا نشته. ځکه چې شمالي ټلواله په دغو قوماندانانو باندې بشپړ واک لري. نوله دوی سره يواړخيزې اړيکې به دامر کړۍ کمزورې او گډوډې کړي او په هغو ځايونوکې به ستونزې جوړې کړي چې اوسمهال په کې نشته.

ما له قوماندانانو سره د يواړخيزو اړيکو لپاره خپل دلايل وړاندې کړل او ومې ويل چې واشنگټن به دغه اړيکو ته دوام ورکړي. د فھيم د هوکړې او نه هوکړې په پام کې نه نيولو سره به دوام ورکړي.

ماله ده سره ژمنه وکړه چې زه به له نوموړو قوماندانانو سره له اړيکو اوله هغوی سره د مرستې په اړه هغه خبروم.

هغه ته پيغام ورسېد. که څه هم دئ په دې اړيکو خوښ نه و. خوله قوماندانانو سره دنېغواړيکو حقيقت يې ومانه.

د ليدلو پرمهال يوه جالبه برخه د فھيم پر وړاندې د ډاکټر عبدالله اود عارف غبرگون و. دنظامي موضوعاتوپه وخت کې فھيم غږېده او په ښکاره فھيم مشر و. خو دسياسي بحث پرمهال به عبدالله اوعارف خپل نظريات تبادلې کول. د فھيم د خبرو د ژباړې په پای کې به عبدالله په انگليسي ژبه يا د فھيم تبصرې پراخولې او يا به يې د فھيم په تبصرو کې سمون راوست.

په يوه برخه کې ډاکټر عبدالله يوڅه وويل. دغه موضوع په خاطر چې فهيم ورڅخه په بشپړ ډول نه و خبراومور هم په هغه ټکي باندې پوهېدلو لپاره له هغه سره مرسته وکړه. کله چې عبدالله هغه تبصرې چې په انگليسي ژبه يې کړې وې په دري کې د فهيم لپاره وژباړلې. په خوله کې يې وژولې (داسې چې هغه پرې پوره پوه نشي. ژباړن) زما باور خو دا و چې که څه هم عبدالله او عارف فهيم ته د نظامي موضوعاتو په اړخ کې درناوی درلودخوپه سياسي ډگر کې د فهيم له مشرۍ سره هيڅ يو هم خوښ نه و.

په همغه ليدنه او وروسته په نورو غونډو کې ما د فهيم پر وړاندې د عارف او عبدالله په گډسلوک گمان وکړ چې دوی غواړي فهيم په نظامي برخه کې د بري اخيستلو لپاره وکاروي اوبيا يې له طالبانوڅخه وروسته په سياسي مبارزه کې څنډې او له صحنې وباسي.

ما هغه بکس چې يوميليون ډالريکې ودوی ته ورکړ او فهيم ته مې وويل چې دغه بوديجه بايد دراتلونکي جگړې لپاره دخپل نظامي ځواک د تيارولو لپاره وکاروي. ما ورته وويل چې عارف ته مې يوه شپه وړاندې 500000 ډالر ورکړل او هيله لرم چې هغه بوديجه به د عارف د سازمان (څارگر سازمان. ژ) د ځواکمن کولو لپاره وکارول شي.

ماتينگار وکړ چې د ځانگړې اړتيا پروخت کې نورې پيسې هم شته. پيسې مې د کوچني مېز پر سر چې زمور مخې ته ايښودل شوی و کېښودې. خو هيڅ يوه د بکس داخيستلو لپاره حرکت ونه وکړ. د ليدنې په پای کې کله چې د لاسونو ورکولو لپاره ټول ولاړشو. بيا هم هېچا بکس اوچت نکړ. حتی تر هغه پورې چې مورکوټه پرېښوده. بيا هم چا اوچت نه کړ. د يوې شېبې لپاره مې فکرو کړ چې ښايي دوی پيسې ونه غواړي. عارف ممتاز ته دخبرو په وخت کې د بکس داوچتولو لپاره اشاره وکړه. ممتاز بکس په يولاس اوچتولو خود ډېر وزن لرلوله امله نږدې وچې ويې غورځوي. ماته يې وکتل او موسکي شو. ما وويل چې هو يوميليون ډالر د هغه اندازې څخه چې ته باور لري. ډېر وزن لري!

زه ډېر ستومانه وم او په دروازه کې مو الله په امانې سره وکړه. زه د دفتر برخې ته لاړم. خو د ليدنې په اړه تلگراف وليکم. کله چې زه راغلم کريس د هغه پرمختگونو په اړه چې ده او عارف د گډ څارگر دفتر لپاره لاسته راوړي و خبر کړم. کوټه تياره شوې وه. نقشې يې هم په ډېوالونو پورې نښلولې وې او د ټلوالې مخابراتي آلات هم ځای په ځای شوي و. عارف څلور ځوانو افسرانو ته دنده ورکړې وه چې دممتاز تر امر لاندې نوبتي دندې ترسره کړي اولر تر لره بايد دوه کسان له دغوافسرانوڅخه په کوټه کې ويده شي. څوپه کوټه کې ۷/۲۴ (څلورويشت ساعته او په اوونۍ کې اووه ورځې) کسان شتون ولري.

ددغه گروپ لپاره بل گمارل شوی افغان حفیظ نومېده. هغه یو تجربه لرونکی جنگیالی و او دندې ته په رښتیا سره وفادار او هڅاندا فرسو.

په هغه ماسپښین حفیظ و چې هرڅه یې سرته ورسول. کریس او حفیظ سمدستي کارپیل کړ او د حفیظ په مرسته یې په هغه ورځ درې یاڅلور څارگر رپوټونه برابر کړل او کریس په راتلونکیو څو ساعتونو کې هغه واشنگټن ته لېږدول. ماله افغانانو څخه تر دوو یاد رپوټونو پورې د کارپیل کېدلو هیله نه لرله. نو ددې لپاره یو اغیزناک پیل و. او ماموریت د عارف د هڅوونکې مرستې نښه وه. کمپیوټر ته کېناستلو او د فهم سره د لیدنې پایلې مې د تلگراف په واسطه ورو لېږلې. ریک ته مې وویل چې زه به یې ولیکم او دی به یې وروسته د لېږلو وړاندې د بدلون اوبنې ورکولو په خاطر وگوري. ناروغ احساس مې کاوه سر مې گرځېده. زه پوهېدم چې ډېر کم وخت به وپاېرم. کله چې ما په رپوټېاندې کار کاوه. د گروپ نورو غړو د ورځې په پېښو باندې بحث کاوه.

هوایي کارکوونکي د چورلکې درنگولو له امله خوښ وو. او دمازیگر مهال یې دنده سرته رسولې وه. بک دکک کاغذ څخه د چورلکې دراجسټرنمبر په خاطر د نمبرو شکلونو جوړول څو د چورلکې په لکۍ نمبر ولیکي. مافکرو کړ چې دغه کار یې اغېزې دی. ځکه دغه نمبر ډېر اضافه جعلي ښکاري خودومره ناروغ وم چې تبصره مې هم نشوای کړلای. ما د رپوټ لیکل پای ته ورسول خوله پایلو یې هومره خوښ نه وم او په هغه شېبه کې دومره ورپسې ونه گرځېدل. ریک راغی چې تلگراف بشپړ کړي. پوهېدم چې د اسهال بله څپه راروانه ده سپرو (یو ډول دارو) بل ډوز (خوراک) مې له ډاکټر څخه راواخیست او د خپلې کوټې په لورې وخوځېدم.

ټوله ورځ به ویده او بیا وینې شوم. خوبیا وروسته په همغه شپه بیا دفتر ته د قرارگاه سره د اړیکې د څارلو لپاره راغلم. دلسمو ساعتونو دوخت د توپیر له امله واشنگټن په هغه شپو کې کارپیل کاوه او مورکارپای ته رساوه. نیمه شپه خوب ته لاړم. ستان او کریس مې د څارگر رپوټونو د پای ته رسولو لپاره په دفتر کې په داسې حال کې پرېښودل چې پاپي په ډېر کونښن سره سامان الات فعال ساتل او پریکړې بوتلان مې په همغه شپه بیا هم وکارول.

پنځلسم څپرکی

که څه هم زموږ ژوند په پنجشېر کې په عمومي ډول دومره آرام نه و. خو هغه

لوی میلمستون چې په استنه کې دچورلکې دکېناستولو ډگر ته مخامخ و. ډېر بڼکلی و حتی د لوېدیځ والو پام یې هم ځان ته اړولی و. دغه مېلمستون د یوڅولوېدیځوالو ژورنالستانو لخوا چې درې ته راتلل. کارول کېده..

مسعود د بڼه شهرت لرلویه زور پوهېده او د دې لپاره شمالي ټلوالې گڼ شمېر ژورنالستانو د ۱۹۸۰ کال له نیمايي څخه راپه دېخوا کوربه کړي وو.

دغه مېلمستون دڅوهغوودانیوڅخه وچې شمالي ټلوالې به ژورنالستان او درې ته بهرني چارواکي د ملاقات پروخت پکې مېلمه کول. دامنیت له نظره مور بایدپه خوندي ځای کې وای نوله دې امله مور د درې په پورتنۍ شمالي خواکې پراته و.

د بارک کوچنی کلی د لوېدیځ غرونو او د سیند ترمنځ کوچنی تړانگې ته غېږورکوله. د درې خوله د کلي په سویل کې سره تنگېدله. نوپه دې اساس که هرچاغوبنتل چې درې ته دشمال لخوا ننوزي اړ وو چې دپاتک له تلاشی څخه وروسته راننوخې.

دبارک په سیمه کې دپنجشېرسیندنږدې درې سوه متروپه واټن پراخېږي. یخ دی. مناسب ژوروالی لري او تېز بهېږي. چې د کلي ختیځې برخې لپاره یو طبیعي ساتندوی دی. سربېره پردې د درې ختیځ لورې او د کلي مخامخ غرونه لغړ او ډېرین دي چې په اسانه خوځښت په کې کشف کېږي. شمال ته چې د سیند ختیځ لوری و د کلي ها خوا د ټلوالې هغه غولی و چې د طالبانو نیول شوي ملایان به یې د زندانیانو په توگه په کې ساتل. په بڼکاره توگه دغه جگپوړي ملایان و چې شمالي ټلوالې لپاره یې ارزښت درلود. گڼ امنیتي تدابیر نیول شوي و او دکوټې پرسر یې - ZSU۲۳ ډوله دالوتکې ضد توپ موجود و چې کولای یې شول د درې لمن هم له دغه ځایه تر اور لاندې ونیسي.

زمورغولی دغونډی په سر و چې شپږ سوه فوټه جگوالی یې درلود او ورپسې د غونډیو دوهم او دریم کتار هم و. اودکلي په شمالي وروستیو برخوکې وچې شاوخوا یې ډېر کورونه چې څو ډوله جوړښتونه یې درلودل، شتون درلود. جان محمدوویل چې شورویانو دخپل یرغل پر مهال اته ځله کوښښ وکړ چې دره ونیسي اومسعود او د هغه ټلواله ماته کړي. بارک کلی د دغه یوناڅاپي ننوتلونښان و. که څه هم چې شورویانو شپږ ځله دغه کلی ونیوه. خو هېڅ وار د دغه کلي څخه شمال لورې ته پرمختگ و نه کړ. هرځل یې له دغه ځایه ددرنې مرگ ژوبلې سره ماتې خوړه.

د درې اود کلي شا او خوا اوس هم دروسي زغره والو ټانکونو د پاتې شونو او زنگ وهلیو په ټوټو لړلې ده. د جنگ د بهرحمی یو بریند او بې شرمه ثبوت و. جان محمدوویل چې په دره کې ټولې ودانۍ یوځل ړنگې شوې دي اویوځل

روسانودرې مياشتې دغه کلی اود درې خوا اوشا غونډې د ورځې څلور او پينځه ساعته په پرلپسې ډول بمبار او په توپ وويشتله! جان محمد ډاډ راکړ چې په نږدې خوا اوشا کې کوم ناچاودي توکي نشته. هغه شمېرماشومانوچې زمور د کور خوا او شا کې يې لوبې کولې. دغه خبرې تصديق کولې. هغه وويل چې دتېرو درېيوکلونورا په دېخواکومه پېښه (دماين پېښې. ژ) دغونډې په ښکته برخه کې نه ده شوې. خودغونډې پورتنۍ برخې ته موربې له کومې لارښوونې څخه نه تلو.

دافغان کلتورله مخې زمورکوربه تينگاروکړچې ټول خواړه به دوی تياروي. دغه يونيمگري پخلنځی وچې خام اوپه لاس جوړشوی کانگريټ په کې کارول شوی اودلرگي لرگيو بخاری اوتنوربې لرلو. په پورتنۍ برخه کې يې گړدی سوری وچې په لمبوسره پوښلی شو. خواړه داورلمبواودودپه منځ کې پخېدل. لوگی دسوريوڅخه تېرېده اودکوټې په چت پورې ډډل پوښ په ډول سرپېښېده. کله به دود. دومره گڼ وچې داشپزاودهغه دمرستياالانويوازي پښې ترې ليدل کېدلې. چت به زيات وخت په سترو لگنو(ستل) کې دلونودمپنځلوله امله لوندو. دلوگی دزيات والي له امله به زيات وخت خواړه دمځکې په مخ تيارېدل. له پخلنځي څخه د څو ځله ليدنو وروسته موپرېکړه وکړه چې په پخلنځي کې دحالاتوله خبرېدلوڅخه نه خبرېدل بهتردي. هغه خواړه چې مورته يې تيارول د کوربه په ټول توان سره تيارېدل. موردستمبرپه وروستيوکې هلته ورسېدلو. نوپه دې اساس په دره کې تازه پياز. سره باټينگر. کوچني شنه مرچ. گازرې اومولی پيدا کېدلې.

وريچې دخورلومهمه برخه وه. موربايدپه احتياط سره خورلي وای. ځکه زيات وخت له اشپزڅخه يوه يا دوه شگې دپاکولوپرمهال په کې پاتې کېدلې. له کلي څخه هرسههارتازه ډوډۍ راوړل کېده. ډوډۍ به هواره دتيرې په تنورپخېدله. ترمانښام پورې به دغې ډوډۍ خونديايله. زمانانتخاب هرسههارله دغې وچې اوگرمې خونديورې ډوډۍ سره دمومپلې کوچو او مریا خورل و. هگی يې هرسههارجبري په غوريوکې پخولې. دغه ډول غوري په ټوله اسياکې مروج دي. دابه دگيلن په اندازه په اوسپنيزوقطعيوکې راتلل چې نږدې په ټولوهغوخوروکې چې مورته تيارېدل کارول کېدل. غوښه به دغرمې ياشپې لخوا تيارېدله. خوهروخت په پټ اومختلف ډول پخېدله. هېڅ وخت موسره کړايې يادکباب په ډول غوښه پخه ونه لېدله. هروخت به دغوښې ټوټې چې بندونه. کوچني هډوکي اوشحم يې درلوده راوړل کېده. دغه غوښه دکورنۍ ساتل شوي خوار او کمزورو چرگانو چې د کور په شا او خوا کې په ازاده هاخوا دېخوا منډې وهلې لاسته راتله. داسې ښکارېده چې دغه چرگانو زمور د تشنابونو لاندې ويالوڅخه

خوراك كاوه. مور به چې كله پوه شوو چې همدغه چرگان يې حلال او تيار كړي دي، نو له خورولو څخه به مو ډډه كوله. دغرمې اودشپې دډوډۍ لپاره به بنورواهم تيارېدله. زيات وخت به زمينه وه. په لوبني كې به يوڅوډوله سبزي بنكارېده. زماپه گمان چې دپخلنځي كسانودسبزي زياته برخه دځانونولپاره ځكه ساتله چې دغوبنې بنې ټوټې چې مورهبڅ ونه ليدلې له هغوسره يې وخوري. خوددې ادعالپاره موركوم ثبوت نه لرلو! زماځانگړې غذا دغرمې اوبېگاه لخوا لاندشوي رومي باتينگر. پياز. بنوروااوڅوقاشوقې ورېژې وې.

جان محمدله تاجكستان څخه داوړې اوترخومرچوڅخه جوړه شوې چكني راوړه چې دخوروخونديې ډېرېښه كاوه. له ډوډوۍ وروسته خوراك يوه مڼه وه اوكه زه به بيا هم وري وم نودممپلي مربا به مې د محلي وچې ډوډۍ سره خورله. همدغه پرهبزاوژمادخېټې اوكولمودوامدارتكليف له امله مې په څلوېښتو ورځو شل پاونډه وزن له لاسه وركړ. دياوونې ورده چې هغه څوك چې غواړي ډنگر بدن ولري هغوى ته ددغه ډول پرهبزمشوره وركوم!

ځان مينځل هم يوه بله زړورتياوه! دحمام كولوسيمه لس په لسو فوتوپه اندازه وه. چې ټول بنوينده كانگرېټ و. دمځكې څخه يودانه نلكه. چې جگوالۍ يې ۱۸ انچه و. دلومړنيوڅو ورځوپه اوږدوكې به دپخلنځي ځوان افغان كار كوونكو په موقتي جوړه شوې بخارۍ باندې اوبه گرمې اوپه لگن كې به يې دگروپ هرغړي ته په جلاډول راوړلې. اوبه هروخت خړې وې. اودلوبني په تل كې به يې خړه راټوله وه. يوه پلاستيكي پيال به مويه اوبوكې دننه كړه څوځان پرې لوندكړو. بيا به موصابون وهلو. اوياتې اوبه موپرځان تېرولې. دڅوروڅوله تېرېدو وروسته مو په محلي ماركېټ كې يوه برقي حلقه (منقل) واخيسته. دغه منقل په لسو دقيقوكې كولى شول چې يولگن اوبه معتدلې گرمې كړي. كله به چې دغه بخارې كاوړل كېدله. په دهلبزكې گروپونه به يوناخپه تت شول. زه به هروخت دبرېښنا له ټكان څخه په وېره كې وم. خوپه حيرانيتاسره ترې بچ شوو. دڅواوونيبوپه تېرېدوسره هوانوره هم سره شوه اوكانگرېټ حمام ته تلل نور هم ستونزمن شول اوموربايدپه نوبت كې ناست واى. څوحمام موكړى واى. جان محمدپه كلي كې زموردجامودمينځلو ترتيبات نيولي وو. زمورداوسپدلوپه محدودځاى كې دمحدودواوبو له لرلوسره د جامو مينځل ناشونى و.

جامې به په تنكي گهيځ كې راوړل شوې او د ورځې په وروستۍ برخه كې بيا وړل كېدلې. جامې به لمدې وې. خويوڅه به يې سره ټولې اونښتځلې وې. جامې يې حتماً په سيندكې مينځلې. ځكه زمورسپين بنيانونه او نېكرونه دوخت په تېرېدوسره خړكېدل.

په لومړيو دوه ورځو کې موخواره په هغه لويه کوټه کې چې د دفتر لپاره موخوبنه کړې وه خوړل. له دې امله به دفتر ډېر نارامه او ککړو. دخوړو په وخت کې اړ وچې کار بند او کوچني مېز، کمپيوټرونه او نور سامان له مخې لېرې کړو. زمور کوربه به په بیره سره دسترخوان اوار کړ او کاسې به يې پرسر کېښودې. بيا به ترې تاوکېناستواو په قاشوغوسره به موخواره په ډېر مهارت سره را اچول څو ککړتيا ونه کړو.

د دويمې ورځې په پای کې مې له جان محمدخه وغوښتل هغه لويه کوټه چې ما پکې شپه تېروله دخوراک اود ليدنو کتنو لپاره بېله کړي. په راتلونکي سهار ممتاز کوټه وزگار کړه. زما سامان يې نږدې کوټې ته يووړ. هغه د څارگره دفتر کوټې ته لاړ او اوس مهال هلته ویده کېده. له مالوچوخه نوی جوړ شوی لمخې چې په هېواد کې هر چېرې موجود وي. د قالينې په توگه کارېده. کړکيوته يې درخت له ټوټو څخه پر دې جوړې کړې وې او الماری يې هم پاکې کړې وې.

يولوی مېز چې په يوځل يې دولس کسان ځايولی شول د يوڅو چوکيوسره د دسترخوان او دغونډې دمېز په توگه کارول کېده. د کوټې بله برخه چې يوڅوپايې چوکۍ چې له سامان ډکې په کې وې له څومېزونوسره زموراو دعارف د ليدنو او کتنو ځای و.

خواره هم په پرتليز ډول آرام او کارموهم دورځې درې ځله له مداخلې خوندي ترسره کاوه.

مورپوهېدو چې دڅښناک لپاره دپاکواوبوپيدا کول گران و. نو په دې توگه موله ځان سره داوبوپاکوونکي توکي لرل او د ځانگړې اړتيا لپاره موساتل. جان محمد هم هغه دېرش کرتنه اوبه چې تېرځل د دتروپېزم پر وړاندې دمبارزې مرکز (CTC). له غړيو پاتې وې. چې دملاقات لپاره راغلي و، راوړل شوې وې. دهغه اوبواندازه چې مورله ځانه سره راوړې وې، دوه برابره کړه.

ډاکټروويل چې که چېرې دبوټلوسرونه سرغوچ وي. اوبورنگ نورمال وي نوکولای شو دڅښناک لپاره ترې گټه واخلو. که څه هم چې دوخت په تېرېدوسره مور دحالاتوسره برابرېدلو. يوشی چې ډېر يې ځورولو. هغه دتشناب اسانتيا وه! کله چې درې ته راوړسېدو. لس کسان واودڅواونيو په تېرېدوسره دوه نور افسران هم رازيات شول. په دې مانا چې دولس نارينه اوبالغوکسانود يوه کوچني تشناب څخه گټه اخيستله. تشناب خپله اته په لسو فوټو څخه زيات پراخوالی نه درلود اودکوټې په ښۍ خوا کې يوه زنگ وهلې داوبوبرقي بخاري ايښودل شوې وه. دلاسومينځلوځای چې يو دانه دسرواوبونل اويوه ماته ائينه يې لرله. و. د اسانتياو د کارولو لپاره بايد په تشناب درېدلی. پرتوگ ښکته او په

منگولوكې دې كلك نيولى وای. خو د دوامداره ككړ چينو لوبنو پورې دې له ليگدلوڅخه خوندي وای. بيا به د پنبو په گوتوكېناستې اوشاته به دې زوركاوه. ځان به دې په دېوال پورې نښلاوه. له كېناستو وروسته به دې د لنگيو ترمنځ كتل او هدف منځ به دې په نښه كاوه. چې د چټلى د شيندلو مخنيواى شوى وى.

دغه ډېر بې ډوله او له ستونزو ډك او نا ارامه ځاى و. په ځانگړي ډول په هغه وخت كې چې اسهال به دې كولمې سره تاوولې. اصلي ستونزه د تشناب سوري و. د غولي په مخ نيړدې څلور اينچه قطر درلود خو دوه فوټه لاندې د سوري قطر سره تنگېده. كه چېرې دوه يا دريو كسانو له دغه سهولت څخه گټه اخيستلاى. ښايي چې د بدرفت كوچنى پايپ ښايي چې مشكل نه وای پېښ كړاى. خو تشناب د لسو كسانو بيا د دولسو كسانو. ټول نارينه او بالغو كسانو چې د گروپ په منځ كې د كولمو تكليف هم پسې په زياتېدلو و. زور نه درلود. د اسانتيا كار و. هغه څه وو چې سړى ترې وېرېده. په ځانگړي ډول د سهار په مهال. د پايپ بندېدل عام و او د گروپ يو يا دوه غړي خو د خرسانو غونډې جوړښت درلود. د وخت په تېرېدلو سره پوه شوم چې سهارنى تگ مې بايد له ټولو وړاندې وي. مور د ډاكټر د كلورينو مخلوط د كړكې په ژى باندې د مكروبو او د بوى د كنټرولو لپاره كېښودل. ما د لاسونو مينځلو پر سهولت باندې د مكروبو ضد صابون ايښى و او د هرځل ملاقات وروسته مې د جراح په ډول لاسونه پرې موبښل. كه چېرې د كلا څخه بهر د مورچل په ډول د نرى اورده كلا جوړولى شواى. ما به كړې وای خو د كلي ماشومانو د كلا څخه د بهر ليدلو پر مهال نه راپرېښود.

د تشناب سهولت د گروپ په منځ كې د ټوكولامل گرځېده. ځكه له دې چې ددغه حالاتوڅخه وژاړې. خندا بهتره وه. په ځانگړي ډول د پنبو په وخت كې كله به چې د پنبې مسول وپېژندل شو نوگروپ به ټولو پرې ټوكې كولې. د كولمو پر خوځښت مو عادت وگرځېد. د اكمالاتو د راغونښتو يوه تلگراف ته د گروپ كوم يوه د قرارگاه څخه د كوچنيو چې چلپيا پرې رسم وي. غوښتنه وكړله. خو وكولى شو په بهتر ډول نښه برابره كړو. (اينې تر پايه راونه رسېدلې). د اكتوبر په لومړيو كې په تشناب باندې د ورو رېوونكو مچانو لښكر دغه بدمرغي نوره هم پسې ناوړه كړله. ستان په كلي كې پخوانى ډوله د مچانو د رانيولو لپاره سربښناكه ريتاره پيدا كړله او نوموړو ريتارو د مچانو نفوس يو څه كنټرول كړ.

زموږ د سفر په بهير كې يو بل مشكل و چې موږ يې ځورولو. پاپي دمعدې دگازله زياتوالي څخه سرتكاوه. دغه سړى به سهارله خوب د وينېدلو سره سم د تيزونو اچول پيل كړل هډوشپې ويده كېدلوپورې. موربه ټولو پرې ټوكې كولې. حتى هغه ته به په قهرشوو. خو هغه به يوازې مټونه وښورول او وبه يې ويل چې

((زه څه وکړم مشکل لرم)) يو دقيقه وروسته به يې بيا دماغ يې سده کونکې گاز خلاص کړ. په دغه درد برسېره پاپي ترټولو تکړه ساحوي ارتباضي افسرو او د عمر تر دغه وخت پورې يې د تکړه افسرشهرت ساتلی و. (د سي. اي. اي) ارتباضي سيستم له هغه ټليفون او انځور او مالومات لېږدوونکي کوچني ترانزمېټر څخه چې تاسويې په فلمونوکې گوري. ډېر لوی او کارول يې ډېر ستونزمن دي.

پاپي د سفر د بکس په اندازه رسيور (لېږدونکي) ماشين درلود چې د محرمو او خوندي مالوماتو او غږ لپاره يې د کړکې په ژي باندې ايښی او د دوو لپ ټاپ کمپيوټرونو پواسطه يې کنټرول و. موربه دخپلو کمپيوټرونو پواسطه برېښناليکونه ليکل او بيا به مويه فلافي (يو ډول کمپيوټري کسټ چې د مالوماتو د لېږدولو لپاره کارول کېږي. ټي ډيسک کې اچول. پاپي به په وارسره د ټولونه کېستې ټولولې او بيا يې له يوې بشپړې پروسې وروسته قرارگاه ته لېږدولې. دغه مالوماتوله لېږدولو وروسته به يې سيستم ته بدلون ورکاوه. څو مالومات له واشنگټن څخه لاسته راوړي. زموږ د گروپ اړوند ټول پيغامونه چې له هرې منبع څخه به و. قرارگاه به زموږ د اړيکو تر نيولو پورې ځنډول.

نږدې د سلويه شمېر برېښناليکونه به موله واشنگټن څخه او دېرش يا څلوېښت کاري او څارگر رپوټونه په يوه ورځ کې لېږلو او حاصلولو له امله د پاپي لپاره ډېر ستونزمن کار و. په دې سر بېره ده د جنرېټرونو مسوليت هم پر غاړه اخيستی و. د جنرېټرونو د پاکوالي. په ورځ کې د يوا دوه ځلې د ټېلو او فلټرونو بدلون په شمول. همدا راز د کمپيوټرونو جوړول. په دوامداره توگه توکي د دورو څخه پاکولو له امله د پاپي لپاره هره ورځ شل ساعته کار و. ماله ځانه سره له پخوا پرېکړه کړې وه چې دده د معدې د گاز مشکل خودده دزياتې تجربې او ډالۍ په بدل کې ډېر کم قيمت وچې موريې ادا کوو.

شپاړسم څپرکی

په دره کې زموږ د دريمې ورځې د غرمې څخه لږ وړاندې. بک د هوايي ډگر له سېمې راغی او خبر يې راکړ چې د چورلکې لکۍ ته يې د راجسټر نمبر ورليکلی دی. هغه خوښ و او له ما يې وغوښتل چې غرمې وروسته د چورلکې سره د انځور د اخيستلو په موخه ټول گروپ هوايي ډگر ته ويسو. د ریک په باور دا ښه نظر و. موږ د غرمې لږ وروسته هوايي ډگرته زموږ د افغان پيلوټ نصير سره يو ځای د انځور د اخيستلو په موخه ورغلو.

هو. ښه نظر و او په راتلونکي کې به انځور ارزښتمن ثابت شي. خو دا ټول يو څه افراط ښکارېده. د راجسټر نمبر مې تر سترگو شو. په شنه شاليد باندې په

غټو تور رنگه حروفو باندې (د سپټمبر د يوولسمې نېټې وروسته لومړنی گروپ. ژ) ۹-۱۱-۰۱ ليکل شوي و. مخ مې راواړه. گروپ ته مې وروکتل. د ټولو خوښ شوی و او موسکې و.

مور د چورلکې د لکۍ لاندې په دوه لنډيو کتارونو کې راغونډ او په داسې وخت کې چې مو نصير څلور يا پينځه انځورونه واخيستل. موسکا کوله. دا دی مور دلته يو. د سي اي اي افسران و او په افغانستان کې د ۱۱/۹ څخه يوازې اوولس ورځې وروسته لومړني امرېکپيان و. زمور په مخونو موسکا دا حقيقت چې مور ټول په سيمه کې د شتون له امله خوښ و، ثابتوله.

د هغې ورځې په ماسپينين زمور څارگره ډله هم ښه پرمخ روانه وه. په دې اړوند د کرېس او ستان د هڅو او د حافظ او ممتاز غوره همکاري د مننې وړ دي. وروستی يادو شويو کسانو (حافظ او ممتاز. ژ) د شمالي ټلوالې د ځواکونو په واسطه د ډېرو راغونډ شويو مالوماتو له جملې څخه د ښو او مهمو مالوماتو په را جلا کولو کې د يادونې وړ توان درلود. د لومړيو کرښو په اوردو د هغو نقطو څخه چې د شمالي ټلوالې لخوا ساتل کېدې. د طالبانو د مخامخو خبرې راتوليدلې. بيا يې په تفصيل سره ليکلې او بيا حجرې (استخباراتي ډلې ته. ژ) ته ليړل کېدلې. نوموړو ټکو د طالبانو د ځواکونو د جگړې د ډگر خوځښت څارنه او مشاهده هم راليرله.

مور هره ورځ د انساني منابعو څخه چې د طالبانو د موقیعتونو څخه تېرېدل. هم رپوټونه تر لاسه کول. دغه منابع خويا د طالبانو سرتېري و چې د شمالي ټلوالې لخوا خپل شوي و او يا خو هغه ملکې خلک و چې د شمالي ټلوالې د کرښو د ننه اوسېدل او د طالبانو د کرښوخوا يې ملگري او کورنی غړي درلودل او د مالوماتو د راغونډولو لپاره يې د دښمن د کرښو څخه د تېرېدلو خطر پر ځان مانه.

کرېس د حافظ او د شمالي ټلوالې د ځوان عمره افسرانو سره د کار د بهتر کيفيت او بشپړوالي په خاطر له نږدې کار کاوه. د يوې مياشتې په موده کې د سپټمبر ۲۷ مې څخه د اکتوبر ۲۶ مې پورې زمور گروپ د څلور سوو څخه زيات څارگر رپوټونه برابر کړل او زيات يې د گډې استخباراتي ډلې له برکته ترلاسه شول.

د نوموړو استخباراتي رپوټونو له برکته د امريکې پوځ د القاعده او د طالبانو موقیعتونه په ښه درستوالي سره وپيژندل او د بمبارۍ په سيمه کې يې زيات مالي زيان را کمولی شو. دا ټول يوه ښه لاسته راوړنه وه په ځانگړي ډول د هغو شرايطو لاندې چې مور کار کاوه او د هغه دماغي فشار او د زيات خطر سره سره چې مور ته هره ورځ متوجه وو. کرېس. ستان او د هغوی افغان همکاران بايد په

هغه څه باندې چې لاس ته يې راوړي و. زيات وياړ کاوه. د مازديگر پر مهال مو د انجينر عارف سره لنډه ليدنه وکړه او هغه د کابل د لومړۍ کربنې څخه د جی. پی. اس د سروې د پيلولو لپاره د راتلونکي ورځ د ترتيباتو تصديق وکړ. هغه وويل چې جنرال فهم د گروپ په ډېر کوچنيوالي باندې ټينگار وکړ. خو د امنيتي پېښو مخنيوی وشي. د شمالي ټلوالې لومړی کربنې د طالبانو کربنو ته دومره نږدې وې چې د دواړو خواو څخه خوځښت په سترگو ليدل کېده او دا يو جدي ستونزه وه.

وروسته خبر شو چې د ايران د انقلابي قول اردو د گارد IRGC دوه څارونکي د شمالي ټلوالې سره په لومړۍ کربنه باندې په دنده گومارل شوي و او فهم له دې امله اندېښمن و چې بايد ايرانيان د امريکيانو له شتون څخه خبر نه شي. لږ تر لږه د ماموريت په دغه پړاو کې خو بايد خبر نه شي!

د جی، پی، اس د سروې لپاره ستان ښکاره انتخاب و. هغه د جی. پی. اس ماهر و او په تاشکند کې د انتظار پرمهال يې ټول گروپ د جی. پی. اس د کارولو لپاره روزلی و. مېوري هم د ستان سره د کار کولو لپاره وټاکل شو هغه د سيل (يو ډول ځانگړی ځواک. ژباړن) د ځواک سره په کلونو ساحوي تجربه درلودله. ریک د گروپ رهبري په غاړه واخيسته. هغه هم په افريکا او بوزنيا کې د جی. پی. اس د کارولو ښه تجربه لرله. عارف وويل چې په دغه مهمه هڅه کې به جنرال بسم الله خان د ریک له گروپ سره شخصاً کار وکړي. ممتاز به د گروپ سره يو ځای وي. خو ژباړه ترسره کړي. کريس د استاد سياف سره مستقم مخابروي تماس نيولی و او هغه زموږ سره ليدنې ته لېواله و. عارف د دغه خبر په اورېدلو خوښ نه و خو ويې ويل چې هغه به حافظ او يو موټر چلوونکی زموږ د بدرگې لپاره په دنده وگوماري. سياف په يوه کلي کې چې گل بهار (د پسرلي گل) نومېده او د پنجشېر د درې څخه لږ وتلی او د شمالي په اوارو سيمو کې موقیعت لري. اوسېده.

دا هغه سړک و چې د جی. پی. اس گروپ به هم پرې سفر کاوه خو هغوی د پنجشېر له درې څخه بهر د شمالي اوارو سيمو ته په رسېدلو سره ښی غاړې جبل سراج ته ور گرځېدل. دا هغه کليواله سيمه وه چېرې چې د جنرال بسم الله خان قرارگا وه وه. راتلونکې ورځ د جی. پی. اس درې کسيزه گروپ د سپېدې چاود سره سم له کلا څخه روان شول. زما د شتون پرته گروپ دغه ماموريت د تگ اجازه ورکول راته اسان نه و. خو زموږ گروپ هم کوچنی و او د گروپ هر غړي جلا ځواکمنتيا لرله. په گروپ کې زه او کريس د خپلو افغاني کوربه گانو سره د سياسي موضوعاتو د بحث لپاره بهترين کسان و او زه او کريس د سياف سره د ليدنې لپاره له دوی څخه يو ساعت وروسته له کلا ووتلو.

د درې د ښکتنۍ برخې ته د سفر لپاره د تیاری نیولو پر مهال پوه شوم چې مور د سفر پر مهال د مسعود د قبر څخه هم تېرېږو. ما له حافظ وغوښتل چې د مسعود له قبر سره ودرېږو. خو مور قوماندان ته خپل احترامات وړاندې کړو. زما دغه غوښتنې حافظ یو څه حیران کړ. هغه ما ته د څو شېبو لپاره په غور سره راوکتل. خو زما جدیت مالوم کړي. بیا موسکې شو او سر یې د هوکړې په ډول وښوراوه. په داسې حال کې چې موټروان د چمتووالي اشاره وکړه. حافظ وویل چې هغه د قوماندان یو کسټ لري چې دی ورته زیات غور نیسي. مور د جمپونو او له دورو ډک سرک ته ورودانگل او د مسعود غر په موټر کې انگازې پیل کړې. هغه په روڼ او درانه غر په دري ژبه غږیده. داسې یو لږزونکې اهنگ سره چې اورېدونکې یې له ځان سره ساته. حافظ شیخ ناست و(دومره شیخ چې دجمپونو مقاومت به یې کولای شو) زه پوهېدم چې هغه په پخواني وخت او د مسعود سره یې د ځان انځور کاوه.

زموږ خت پت شوي جیب له دې وړاندې ښې ورځې لیدلې وې. او اوس مهال په سختي کې و. کله چې مور د لومړي ځل لپاره افغانستان ته راغلو مور فکر کاوه چې د چورلکې د ډگرڅخه لنډ سفر له سختیو ډک و خو په هغه سهار د درې ښکتنۍ برخې ته پینځه دېرش میله اوږد او ظالم سفر په پرتله هیڅ هم نه و.

سرک دقیقاً په ټولو برخو د یوه نري لارې څخه زیات پراخوالی نه لري. د پخواني پاڅه سرک حتی پاتې شونې هم نشته. اصلي سرک د زغره والو گاډو په واسطه مات. د بمونو، توپونو او درنو مخکني ماینونو په واسطه الوتی. د مخکې د ښوئېدلو له امله رنګ او د شل کلنې بدبختۍ له امله ژوندی ورک شوی دی. ستر غارونه زیات ځایونو کې به کنډې په منظم ډول په سرک کې شتون درلود. سرک دومره وچ و چې پر مخ یې پرتې دورې نیردې یواښه ډبلې وې او د موټر خوا او شا به چورلېدې او تاوېدلې او څنگ ته د منظرې لیدل به یې بند او که زموږ په تعقیب کوم راروان وي. په ډاډ سره یې هغه ږوند کاوه.

سرک د پنجشېر د سیند په لوېدیځه غاړه تېرېده او د غونډیو هغه بیخ کې چې د درې لویدیځ ډېوال یې جوړاوه. تېر شوی و. په ځینو ځایونو کې ارتفاع د سیند برابره خو بیا په نورو ځایونو کې تر شپږ سوه فوټو پورې رسیري. د سرک کتنه او څارنه نه کېږي پرته له څو زرو سپین رېرواو د هغوی ځوان لمسیو څخه چې دسرک ترغاړې په سیورېو کې به د یوې مشخصې کنډې سره جوخت ولاړ و. کله به چې موټر نږدې شو نو دوی به یوه یا دوه بېلچې خاورې سوري ته ورواچولې بیا به یې بیلچه په لاس کې ونیوله. سر به یې په دې هیله چې موټروان به موټر دومره کرار کړي چې پکې شته مساپرین به ددوی د کار په

مقابل کې ورواچوي. يو څه ټيټ کړ.

د سفر پر مهال مو سرونه د چت او يا د کړکيو سره لگېدل او گونډې به مو له ډاش بورډ او يا د وړاندیني سيټونو له شا سره لگېدلې. ځينې کنډې خو به دومره لويې وې چې د لاستي هر څومره ټينگ نيولو سره سره به ټيټکی-شخه او يا له دې ناوره تر خو د ملا تير شخ کېده.

له دې زياته وارخطايي خو په هغه وخت کې چې مقابل لورې موټر سره به د سرک په نری او د سيند څخه په هسکه غاړه مخامخ شوو. وه. داسې ښکارېدله چې نا ليکل شوی شفر چې کوم موټر بايد د غونډی لورې دېوال ته ودرېږي او مخامخ موټر ته د تېرېدلو ځای ورکړي. شتون درلود. زه په هغه وخت کې چې زموږ موټر د غره ډډې ته درېدلای نه خپه کېدل. خو زيات وخت به زموږ موټروان د سرک بهرنۍ غاړې ته په داسې حال کې چې ټايرونه به يې په سلگونه فوټه هسک پان څخه په يوه اينچه واټن کې و درېده.

گرېنډ کانين (ژوره ترانگه چې د متحده ايالاتو په اريزونه ايالت کې موقیعت لري. ژ) ته په لومړي ځل په چکر باندې تلل ددغه خطرناکه سرک باندې د سفر سره پرتله کېدلې شي. مور دغه دوه ساعته سفر چې ما ښه باور درلود چې د طالب دښمن په ډزو کې نه بلکې په ترافيکي حادثه کې به يا ټپي او يا خو وژل کېږي. پای ته ورسوه.

نږدې شل ميله د درې په ښکتنی برخه کې د دواړو لوريو غونډی سره غزيرې او د سيند اوارې سيمې په يوه لوی V شکل باندې پراخېږي.

د سيند د کرليچې په غېر کې يو په زړه پورې کلی چې زموږ په وړاندې سيمه يې په شنو ونو پتوله. و. د درې په لنډو د غونډيو يوه لړی د ښي لورې څخه گڅ لورې ته تلله او د کلي حدود يې ټاکل. خو زموږ سرک د غونډيو د مخکنۍ څنډې ته چې لومړی ښي او بيا گڅ لورې ته تاوېده. وه.

د قوماندان کسټ څو ميله وړاندې پای ته رسېدلی و او حافظ تر دې مهاله چوپ ناست و. هغه راوگرځېد او ويې ويل: وړاندې د غونډی په سر د قوماندان قبر موقیعت لري. د وروستي سيټ څخه مور ورتيټ شوو. څو د شيشې څخه د غونډيو لړۍ ته ځير ځير ور وگورو. د وروستنی غونډی سر باندې تازه رغيز کار روان او د غونډی سر زياته اواره سيمه يې را لاندې کړې وه.

د اوارې سيمې په يوې خوا باندې يو شمېر موټر ولاړ و او د شنه اسمان لاندې شنه بيرغونه رپېدل چې د شهيد د قبر نښه وه. حافظ وويل چې د شهيد په قبر باندې د کوچني څلي د جوړېدلو لپاره پلان روان و او په نوموړې پروژې باندې کار ايله بيله اوس پيل شوی و.

اوس مهال دا يو ساده قبر و او خوا او شا سيمه يې د روان کار له امله چټله

او ککره وه. کله چې د غونډۍ سر ته ورسېدو او دورې باد پاکې کړې. د کلي په سر او د درې په پورتنۍ برخه کې منظره بېخي زړه راښکونکې وه. دا په دره کې د شنو ځایونو له ډلې څخه یو و چې د غونډیو له لمنې څخه تر شا او خوا غونډیو سرونو پورې په ونو او وښو باندې شین و. د پنجشېر درې زیاته برخه ډبرینه. زیره او شاړه ښکلا لري. خو دلته منظره نرمه. آرام بڅښونکې او شنه وه. د مسعود د وروستني آرام گاه لپاره بهترین ځای و. حافظ زه او کریس د ختو جوړ شوي ساختمان ته چې په سر یې کلک ترپل اچولی او د لرگیو په مټو یې درولی و. ور بدرگه کړلو یوه مستطیل شکل کوټې ته چې د لمر څخه په ترپال باندې پوښل شوې پلې لار ورغلې وه. د کوټې په منځ کې یو اورد مستطیل ډوله د خاورو وړه غونډې وه چې واضح د مسعود قبر و. د قبر سیمې ته زموږ سره یو ځای لږ ترلږه شل افغانان چې زموږ د موټر د درېدلو په مهال په سیمه کې و راغلل. ټول غلي ولاړ او مور درېو ته یې راکتل. دا چې ټولو څیر څیر راکتل یو نا آشنا او عجیبه غونډې شېبه وه خو ما ورسره مقاومت وکړ او پر ځای مې په هغه یادونو او شېبو باندې فکر متمرکز کړ چې له مسعود سره مې تېرې کړې وې. ما د خاورو ډمبوري (قبر) ته ورکتل او باور مې نه شو کولی چې یو څوک دومره زورور او ذیرک دې ددغه خاورو لاندې د همېشه لپاره پروت وي. ما د صلیب نښه جوړه کړله (د عیسویانو دعا. ژ) او د څو دقیقو لپاره مې چوپتیا غوره کړله. کله چې مور د قبر څخه را تاو او د لمر وړانگو لاندې ودرېدو. ومې لیدل چې حافظ په ژړا دی او په خپلو غمبورو مې هم اوبښکې احساس کړې.

پروفیسور سیاف هم د نېټې غلطوونکی دی (داسې یو څوک چې دوه شیان یا دوه پېښې همزمان وېولي. ولې په حقیقت کې همزمان نه وي. ژ) هغه د شورویانو په ضد د جهاد پر مهال د مجاهدینو د اوو سترو سیاسي لیډرانو له ډلې څخه و. هغه په کایرو کې د الاصره له پوهنتون څخه فارغ او له دې امله چې د سعودې د وهابي سخت دريځه عقیدې سره یې نږدېوالی درلود. هغه د سعودي د شخصي منابعو څخه مالي ملاتړ ترلاسه کاوه.

د تعلیم دغه ترکیب. مذهبي عقیدې او پیسو په لرلو سره هغه وتوانیده چې یو ځواکمن پوځ او پیروان ترلاسه کړي. د فیلیپین مسلمانانو هغه ترهگره گروپ چې په کال ۲۰۰۲ کې یې درې امریکایان یرغمل ونيول. د همدغه پروفیسور ددرنښت لپاره چې ما ورسره په نږدې شېبو کې د لومړي ځل لپاره وپېژندل. دده په نوم یانې ابو سیاف ونوماوه. د خونړۍ خپل منځي جگړې پر مهال د ۱۹۹۲-۹۴ پورې چې د افغانستان زیاته برخه یې ورانه کړله. سیاف خپل اغېزه او حیثیت له لاسه ورکړل او ورپسې کلونو پرمهال هغه د صحنې څخه جلا او ځنډې ته ووت. په ۱۹۹۴ کال کې د طالبانو د پاڅون له امله سیاف د مسعود له شمالي ټلوالې سره

بيا يوځای شو. سره له دې چې د سياسي معادلې هومره تکره لوبغاړی نه و. خو هغه بيا هم دوه زره جنگيالي وساتل او د هغه ځواکونو د شمالي ټلوالې لومړی کړنلو موقیعتونه چې د کابل د ختيځ څخه د جلال اباد په لورې و. ساتل.

زه د سیاف سره د ليدنې لپاره لېواله وم ځکه چې هغه په کال ۱۹۹۰-۹۲ د سعودي سره د اړیکو له لارې په هغه وخت کې نسبتاً ناپېژندل شوي مجاهد اسامه بن لادن سره ملگرتيا کړې وه. بن لادن لا له پخوا لوبديځ ته له قهره لېونی و او په هغه وخت کې یې هغه سازمان چې وروسته بيا مور د القاعده په نوم پېژانده جوړاوه. هغه يوازې يو سعودي شتمن سړی و چې غوښتل یې د مجاهدينو له عملیاتو سره مالي مرسته وکړي. بن لادن هغه سړی و چې پیسې یې ورکولې او جگړه یې له ليرې ځنډو خوښېدله.

مور پوهېدلو چې سیاف د متحده ایالاتو ملگری نه دی. د خلیج د جگړې پر مهال هغه د متحده ایالاتو سره په جوت او ښکاره مخالفت ډېر کلک ولاړ و خو مور هیله مند و چې د سپتمبر د يوولسمې وروسته به هغه زموږ سره همکارۍ ته غاړه کېږدي.

د شمالي اوارو سیمو څخه لږ مخکې د پنجشېر دره په یوه تنگه خوله چې سل فوټه پراخوالی لري بدلېږي. په دغه ځای کې د درې ډډې تقریباً بېخي نېغې اود اوبو جریان د چټکتيا له امله د واورې په ډول سپین کېږي.

سرک یو مور جوړوي. ناڅاپه له درې بهر کېږي او د شمالي اوارې سیمې د میلیونو(کېلومتره) په واټن پراخېږي. سرک بيا سره جلا کېږي. گڅ ښاخې یې د جبل السراج او چاریکارو په لورې او ښی لوری یې په همغه سهار زموږ منزل. د گل بهار کلي ته ورته. د سیاف وړوکې کلا دومره ښکلې نه وه خو له مور سره سترې مشی گرم و. تېره شپه کریس د مخايرې او بيا د ستلايت ټلیفون له لارې د سیاف او د هغه کسانو سره د ليدنې د دایرولو لپاره اړیکه نیولې وه. مور اصلي ودانۍ او بيا د ليدنو کتنو کوټې ته په بیره سره ور بدرگه او هلته په چوکيو کېناستلو. د لنډو مناسب ځنډ وروسته سیاف راغی.

سیاف د پنځوس کلنی په خوا او شا کې و. د سپینې او اوږدې ريرې له امله هغه د ایران مرحوم حیات الله خامنبي سره ډېر مشابهت کوي. په انگلیسي ژبه پوره مهارت لري او داسې ښکاري چې ملاقات کوونکو سره په نوموړې ژبه خبرې کول ډېر خوښوي.

سره له دې چې سیاف د ترهگری بن لادن او د القاعده په وړاندې په جگړه کې صحیح شور ماشور(تبصرې) وکړ. خو کله چې زموږ سره د همکارۍ لا څرنگوالي پر مشخصاتو باندې ټینگار وشو هغه په څرگندونو کې تټ او بې وعدې ښکاره شو. هغه له مور سره هوکړه وکړه. خو د بن لادن د عرب جگپوړي

ایمن الطواھري په نیولو کې مرسته وکړي خو کوم مشخص څه تر لاسه نشول. هغه غوښتل چې مور ته زیات لکچر(وینا) چې ولې باید متحده ایالات روم ته شړل شوي پخوانی افغان پاچا، ظاهرشا هېواد ته د راتگ څخه ملاتړ ونکړي. راکړي، ما سیاف ته وویل چې د امریکې د متحده ایالاتو په دولت کې د گوتو په شمېر چارواکې باور لري چې پخوانی پاچا د طالبانو وروستني افغانستان کې اورد مهاله اغېزه لرلی شي خو پاچا بنیایي د طالبانود ماتي سمدستي وروسته په ثبات رامنځ ته کولو کې یو څه مثبتې اغېزه ولري.

د لیدنې د پای په شېبو کې ما ورته وویل چې غواړم چې سیاف سره یو څه مرسته وکړم. خو د راتلونکې جگړې لپاره خپل ځواکونه چمتو او زموږ منگولو ته د القاعده د لیډرانو په لمسولو کې مرسته وکړي. ما له خپل وړوکې بکس څخه د سل زره بنډل راواخیست او د مېز په ها خوا، سیاف ته مې وروسپارلې او هغه هم د طبیعي خوی په اساس بنډل ورواخیست.

د هغه پیسو د ورکړې په برعکس چې ما شمالي ټلوالې ته ورکړې وې، د دغه پیسو بنډل مې په اصلي سپین پلاستیک کې پرېښود. خو سیاف یې په خپله وویني!

سیاف د پیسو بنډل ورواخیست او یو څو شېبې یې په حیرانتیا سره وروکتل او په هغه څه چې یې په لاس کې نیولي و، باور نشو کولی. بیا یې سترگې سره پراخې شولې او د خپل چاق سیاسي مشاور په لورې وروگرځېده. هغه د پیسو بنډل داسې لکه گرم کچالو یې چې په لاس کې وي، د نوموړي سړي غېږي ته وروغورځاوه.

سیاف ما ته راوکتل. سترگې یې سره تنگې شولې او ویې ویل: دا لومړی ځل دی چې تراوسه له چا څخه مستقیماً پیسې اخلم. هغه سر وښوراوه. داسې لکه څوک چې غولېدلی وي. ما ته یې په توجه سره راکتل او په شونډو یې موسکا خواره وه.

مور پاڅېدو او د متحده ایالاتو سره د مرستې له امله مې له هغه څخه مننه وکړه او لاسونه مو سره ورکړل. کریس د هغه له سیاسي مشاور سره د یوې دقیقې لپاره پاتې شو. خو په راتلونکي کې د اړیکو نیولو ترتیبات ورسره وڅېړي او له هغې وروسته مو کلا ته د راگرځېدلو دوه ساعته سفر پیل کړ. له دردونکې سفر سره سره مې په لاره له ځان سره تکراراً وخنډل!

اولسم څپرکی
د دښمن د اندازې څرگندول
سپټمبر ۲۹ اکتوبر - ۰۱ ۲۰۰۱

کله چې زه او کریس د پروفیسور سیاف سره په لیدنه بوخت وو، ریک، میوری، ستان او ممتازیه جیب موټر کې د سړک د خرابوالي له امله موټر بند کته او پورته کول. دوی غوښتل چې د جنرال بسم الله خان سره لیدنه وکړي. د جبل السراج خواته له گرځېدو څو کیلومتره سړک وروسته پوخ و. خو د بمونوله امله ځای ځای وړان شوی و.

ریک پردغه سړک دارام سفر په کولوسره حیران شو. هغه د سړک د ډېر خرابوالي له امله فکر کاوه چې پدغه هېواد کې نور هوار سړکونه هېڅ پاتې نه دي. د سړکونو ترڅنګ په پرتلیز ډول پیاوړي کورونه و. هغه کورونه چې په دره کې تراوسه مورنه ولیدلي. که څه هم چې د جګړې نښانې په کې وې او ټولوته د بیا جوړونې اړتیا وه خو بیا هم د دوامدارې پیاوړتیا نښانې په کې وې.

دوی په ناڅاپي ډول پنجرې ولیدې چې پرسرېب اغزن سیمونه راتاو شوي وو او په منځ کې یې یوه ښه ساتل شوې ودانۍ وه. د زاړه T-72 ډوله روسي ټانک د توپ برخې اولوی زاړه موټر د ودانۍ دانګر په منځ کې ولاړ او په ډلو ډلو سر تېري سفرته تیارې نیولې و. د موټر په تېرېدو سره دهیچاپام هم د موټر په لورې ونه گرځېده او خلک له هغه غبرګون سره په مخالفت کې وو چې په دره کې زموږ پر وړاندې ترسره کېده.

ریک مخامخ یوه غونډۍ ولیده چې پر سر یې څومختلفې ودانۍ جوړې شوې وې.

سر تېري د غونډۍ پر لمن له تېرېدو وروسته. دانګر دروازې ته ورسېدل. دوو تنو سر تېرو چې پاک زرغون رنگه ځاكي یونیفورم او نظامي خولۍ یې پرسرونو وې. موټرته د درېدلو اشاره وکړه. یوسر تېري چې کلاشینکوف یې درلوده حافظ سره دخبرو کولو لپاره د موټر خواته راغی. سر تېري درېیو بهرنیو ته ور وکتل او د سر په ښورولو یې د هو ځواب ورکړ.

ریک دده چې لوري ته د تریال لاندې له شپږو بوجیو په جوړه شوې پوسته کې څلور تنه سر تېر ولیدل چې 12,7 ملي متره توپ ورسره و. له یوې لنډې

مجاورې اوبهريوته له بياکتنې وروسته يې موټرته دانگرپه لورې دتگ اجازه ورکړه. موټروان سملاسي موټرخام سرک ته چې دغونډۍ په بېخ کې و وگرځاوه. دغه ځای ديوې گوريلاډلې کمپ نه بلکې يوربنتيني پوځي ځای و چې په نظم اودسپلين سره اداره کېده. خان ديوې غونډۍ پرسر دستبروديوې شپړکسيزې ډلې په منځ کې درېدلی و او مور ته په انتظار و.

درې امریکيان چې له اورده سفر وروسته په سختۍ سره له موټرخه کوز اوخان يې له موسکاسره وليد اودهركلي لاس يې وروغزاوه. هغه دهر يوه لاس په جدي ډول په زورسره وبنوراوه او ممتاز د جنرال د پېژندگلوې ژباړې ته دوام ورکړ. زه بسم الله خان يم اوزماځای ته مودراتگ هرکلی وایم. خان نږدې پينځه فوټه جگوالۍ درلود چې غونډمنډ. ورين مخ اولنډه پاکه ريره يې درلوده. په گروپ کې نورافسران چې معرفي نشول په پوځي يونيفورم کې وو. خوبسم الله خان لوېديځ ډوله ځاكي پتلون. بنیان. يوتور واسکت اونصواري رنگه دغرونودتگ بوتان يې په پنبو وو. دريک په گمان دخان عمر دخلوبنبتوکالوپه شا او خواکې و. که څه هم چې هغه يوڅه غنبتلی ښکارېده اودا دده دښه صحت نښه وه.

جنرال بسم الله خان دوی يوې ودانۍ ته رهنماکړل چې څومختلف دهلېزونه يې درلودل اودودانۍ پاسني پورکې په يوه کوټه کې يې پر چوکيو دکېناستلو بلنه ورکړه.

کوټې لويه کړکۍ درلوده چې بهرترې دشمالې هوارې سيمې په زړه پورې منظره ښکارېده او د کابل خوا ديوه نصواري رنگه تتې وربخې په ډول ښکارېده. دکوټې په کونج کې يو پاک سوتره چپرکت واوڅودانې لمپې د مېز پر سر ايښودل شوې وې. دغه کوټه بې له شکه دخان د دفتر او خوب ځای و. په کوټه کې له کېناستلو وروسته درې ياڅلورو تنو ځوانو سرتېرو په بيره ميوه او د چای ډک پتنوسونه راوړل.

د پيالو د لگېدلو او د کسانو د شور ماشور پرمهال خان د گروپ لپاره بيا هم هرکلی ووايه.

هغه ويل چې جنرال فهيم هغه ته ددوی دجی. پی. اس سروې په باب پوره مالومات ورکړيدي اوله گروپ سره د هغه شخصاً د کار کولو له امله ډاډ ورکړ. هغه دخپلې تجربې له مخې پوهېده چې دراتلونکي بمبارد کمپاين لپاره د لومړيوکړينو دقيقه نقشه اخيستل يواړين کار دی.

ريک هغه ته په تکرارسره وويل چې دامريکې پوځ به دشمالې تلوالب په شمول دجنرال بسم الله خان ځواکونوته دجگړې په وخت کې د زيان اوبنتو د کچې راتيټولو ته ډېر پام وکړي. جنرال په موسکاسره وويل چې که رښتياووايم. زه

علاقه لرم چې تاسې د بنمن ترسختې بمبارۍ لاندې ونیسۍ. ښايي چې يوڅو بمونه به زما په موقعیتونو ولوېږي او داپه جگړه کې پېښېږي. که چېرې تاسې د بنمن د سختې بمبارۍ لاندې ونیسۍ. موربه دغه ډول مرگ ژوبله له شکایت څخه پرته قبوله کړو. (1)

هغې خبرې د خوشېبولپاره بندې کړې بيا يې وويل چې هو خو بايد حتماً له احتياط څخه کار واخيستل شي. داکټورمياشتې په نيمايي کې. د بمونو څو بدمرغه سهوې وشوې چې له امله يې دشمالې ټلوالې څوسرتېري اوڅوملکي وگړي ووژل شول. خان په ارام سره دغه مرگ ژوبله قبوله کړه.

خان چې ودرېدو زه پوی شوم چې د چای څښلومراسم پای ته ورسېدل. خان وويل: ښاغلو راځی چې پیل يې کړو. خان اوگروپ له کوټې څخه بهر شول. د ډېروکار کوونکیو د منډو او تررو بل پړاو پیل شو. دودی دگروپ لپاره دروازې خلاصولې اوپه گنودهلېزونوکې يې ځانونه په دېوال نښلول څوگروپ ته دازاد تېرېدلواجازه ورکړي.

خان د دورو ډک خونبه ساتل شوی ټیوټا لنډکروزر موټرپه مخکيني سیت کې کښاست اونور گروپ او ممتاز د موټر په وروستي سیت کې ورسره ډمبار شول او د ورځې لپاره يې د اړتيا وړ توکي د موټر په شا کې واچول.

خان یوه لاسي کوچنۍ مخابره درلوده چې په دوامدار ډول يې شورکاوه. دجیب موټردخړواونصواري رنگه دوروپه منځ کې راووت اوحرکت يې وکړ. یوپیک اپ موټر يې له کتارسره يوځای شو. ریک دموتريه وروستنی برخه کې څلورسرتېري وليدل چې دموترخړنګه ميله يې نيولې اودگردونوپه منځ کې ولاړ

99.

خان د مخابرې په کارولولگياواوپه څرگند ډول مخکيني موقعیتونه يې د کتار له ورتگ څخه خبرول. په مخابره کې دلنډې محاورې وروسته. خان گروپ په لنډ ډول د جگړې ډگرپه تکتیکي حالاتو پوی کړ.

زموږ لومړۍ کرښه په کوم ډول چې تاسې هيله لرئ په هغه ډول نده. زيات شمېرلوېدېځوالو خبريالانودغه ځای ليدلې اوهر وخت يې په دواړوخواوو کې دمورچلو يوه دوامداره ليکه ليدلې ده. مورلورې نقطې تر ولکې لاندې لرواوپه مهمونقطو کې کلک دفاعي موقعیتونه لرو. لکه څنگه چې تاسې به يې وگوري ددغې غونډۍ لمن هم زمورترو لکې لاندې ده. دپېدلولپاره سخت ځايونه لروچې ډېل دېوالونه اوباندينۍ برخې يې دويشتلولپاره ځايونه لري.

(1) ښايي ځکه اوس هم د امریکې د بمباريو پر مهال د ملکي خلکو د مرگ ژوبلې له امله د شمالي ټلوالې هيڅ لور پورې چارواکې دفاع نه کوي او حتی يو ځل يې هم يادونه نه ده کړې. ژباړن

له گل بهارڅخه لوديځي خواته اودبگرام دھوايي اډې زياته برخه دغونډې له بېخ څخه دکربنې په ځينوځايونوکې له شپږوڅخه تراتوميلو پورې پراخېږي. دبگرام لوبديځې خواته يوه وتلې ټوټه وه چې دکابل په خوا غزېدلې وه.

دهسکونقطوپه درلودلوسره دخان ځواکونه وتوانېدل چې دښمن دهغوپه سيمه کې تر ډېرې اندازې پورې وڅاري اودښمن ته يې دخان څخه له وړاندې خبرولووتيايي نيولوپرته دزيات اودرانده يرغل لپاره دتيايي اجازه نه ورکوله.

خان وويل چې ددوی څارگرې ډلې دوی دښمن له حرکتوڅخه په پوره ډول خبرساتي. زمورتوپخانه اوزمادلاندينیولیکوتانکونوله امله دښمن پروړاندې د يرغل په پايله کې هغوی ته دروندزيان رسېږي اوهمدارنگه له لاندينی ليکې د اړتياپرمهال په چټکۍ سره ملاتړکولای شم. که چېرې دښمن دلاندينیولیکوپه ماتولو وتوانېږي. دښمن لپاره دغونډې دمخ پورته برید کول دسختې پېچومي اوگړنگونوله امله ډېره گرانه تمامېږي. دغونډې په سرکې يوازې يوڅوټنه کولی شي دښمن د يرغل په مقابل کې هغوی ته درانده مرگ ژوبله واړوي.

دطالبانودتوپ هدف اونښې ناسمې اوغلطې دي اوددوی هوايي يرغل برید بې اغېزې دي. مورپه دغوموقیعتونوکې ديوځل لپاره ډېرکسان نه گمارو. خوزموردځواکونوزياته برخه دساتندويه ځواک په ډول دکربنوپه شا کې پراته وي. دغه موجودکسان زمور ډېرلږ ځواک دی.

ځکه چې زه دډېروکسانوپه لومړيوکربنوکې دساتلولوپاره لوجيستیکي جوړښت نلرم. ساتندويه ځواک مودممکنه لويې برید ددفاع په خاطرپاکه خدای کول ديوه يرغل لپاره په پنجشېرکې ساتلی دی. دلته زمادځواک دتوپخانې اوتانکونوپه درلودلوسره زه په اسانه توگه ديوې ورځې لپاره برید په شاتنبولی شم اوساتندوي ځواک ترهغې له پنجشېرڅخه رارسېدلی شي.

خان مخابرې ته دځواب لپاره خبرې ودرولې اوبيايې وويل: دښمن په طرف کې به تاسې ووينئ چې هغوی په هواره کې دکليوپه نيولوسره کربنه جوړه کړېده. دوی ټول محلي خلک له کورونوباسي اودهغوی کورونه يې په سنگرونوبدل کړي دي. کورونه له تيرودجوړشوو ډبلودېوالونواوکوچنيوکړکيوپه درلودلوسره ددفاع لپاره ډېرغوره دي اودهغوی وړانول ډېرمشکل دي. دتوپ گولی مستقيماً په چتونوباندې ډېرښه کارکوي.

هغه خبرې ودرولې اوموسکايې وکړه. ويې ويل چې دهغوويشتل حتی زماکسانولپاره هم ستونزمن دي. له نږدې واټن څخه مخکيني جنگ ته اړتياشته. ددېوالونودورانولولپاره بايدله تانگونواو درانه بې پسلگده وسلې څخه کار واخيستل شي. تاسې به ووينئ چې کلي ډېرسره نږدې دي. نوپه دې اساس دجگړې لپاره جنگي خونې لري. خودوی يوازې زموردبرید په وخت کې په

هغو ځايونو کې جنگيالي اچوي.

دغه کلي دکابل په لورې هواره سطحه اوددغه ځای اوکابل په نيمايي کې غونډۍ ددويمې نېټې دفاعي کرښې په توگه کارېدلای شي. دطالبانو او عرب جنگياليو زياته برخه ساتندويه ځواک. دهغو غونډيو ترشادي چې زما دتوپ دلگېدلو څخه خوندي دي.

په ښکاره زه ددښمن دموقعيتونو د ماتولو توان نلرم خوزه اوزماکسان ترخپله وسه پورې کوبښن کوي.

ستان ترې وپوښتل. چې جنرال صيب د عرب جنگياليو په اړه څه پوهېږي؟ هوبښه پوښتنه دې وکړه. عرب قطعات دطالبانوله ځواکونو څخه په جلا ډول ساتل کېږي. په عمومي ډول هغوی دلومړيو کرښو مهم ځايونه په واک کې لري. ددوی موقعيتونه په اسانه ليدل کېدای شي. هغه تعميرونه چې هغوی اشغال کړي دي دکانکرېټ اودخاورو د بوجيو په واسطه يې تقويه کړي دي. دوی ددغه ډول پرمختگونولپاره پيسې لري. دوی ښه مجهز او په ښه توگه روزل شويدي. دوی د شيطانانو په څېر جنگ کوي. په ځانگړي ډول هغه مسلمان جنگيالي چې دچينيا او ازبکستان اوسېدونکي وي.

دغه شيطانان افغانانوته نامشابه اصلاً د ډزو پرمهال نښه نيسي. دغسې نه (هغه خپل دوه لاسونه له سر څخه پورته کړل. يولاس يې له بل څخه دوسلې دنيولوپه ډول مخکې کړاوبيا يې خپلې سترگې پټې کړې اودلاسونوپه واسطه يې وړاندې او وروسته دافغاني ځواکونو دويشتلو هغه معياري پېښې يې وکړې چې د ۱۹۷۸ کال راپه دېخوا يې دجگړې داوردوکلونوپه دوران کې ترسره کوي) اودوی (بهرني جنگيالي. ژ) تسليمېدل نه خوښوي. دوی په زړه ورتياسره جگړه کوي. دوی څه به درته ووايم. بيا يې خبرې ودرولې او ويې ويل: هو دوی هغه سرېښ دي چې زموردېږيد په وخت کې دطالبانو ځواکونه سره يوځای ساتي.

دموتېردشورله امله ريك ورکور شو څو خبرې په پوره ډول واوري. جنرال وويل. د طالبانو موقعيتونه به په لنډ وخت کې د امريکې د هوايي ځواکونو هدف وگرځي او دروند زيان به ور واوري. خو مور تاسو ته دلومړيو کرښو د نقشې په گوته کولو کې اندېښمن يو. له دې کار وروسته به طالبان او عرب جنگيالي سره توتې کړو. مور بايد له تاسوسره کار وکړو څو د نښې لپاره د لومړيو موقعيتونو يو لړليک جوړ کړو.

ښاغلی جنرال: ستاسره به دهمکاری لپاره به دامريکې ټول هوايي ځواک بدرگه وي.

جنرال په روڼ تندي ددغه نظر لپاره موسکا وکړه. انشاء الله که دا کار ترسره شي اوکه چېرې ددوی لومړنۍ کرښې په پوره ډول زيانمنې شي. نو زما ځواکونه به

وګولای شي چې ويجاړتوب يې بشپړ کړي. ايس يو وي (هغه موټر چې په افغانستان کې ورته فورنر ويل کيږي. ژباړن) موټربريک ونيواو جنرال دموټر دروازه خلاصه کړه اودموټرله ولاړېدوڅخه مخکې کوزشو. دگروپ دکوزېدو پرمهال جنرال له يوه غښتلي سرتېري سره چې افغاني کلتوري جامې يې اغوستې وې اوددريو سرتېرو په منځ کې ولاړ و. پاروونکي محاوره وکړه. هغه سړی له موسکاسره دگروپ په لورې ور وکتل او دسر په ښورولو يې سلام وکړ. جنرال دغه سړی په اوږو وټپاوه اودگروپ په لورې يې راوگرځاوه او ويې ويل چې دغه جگړن حاجي اغادی. دی ددغه ځای امردی. دده کسان په هغه سرکي دي اوزموران انتظار باسي. سخته پېچومه ده. خون ورځ بايد ډېر کارونه ترسره شي. نوددې لپاره بايد تلوار وکړو. له دې خبرو سره جنرال راتاواو د يوې تورل شوې کړې لارې په لورې روان شو. چې د غونډې ترتېرې څوکې پورې يې نيرې اته سوه فوټه جگوالی درلود. جگړن له جنرال سره دياتې گروپ تريوځای کېدو پورې انتظار شو. ريك وليد چې دجگړن په شونډو موسکاخوره وه او د سر په ښورولو سره يې دگروپ هرغړي ته درناوی کاوه.

جگړن له ټولوڅخه وروسته په لار روان شو. د جنرال د پښو گامونه تېز شول او ريك ته ښکاره شوه چې هغه دلارې له هرې کړې څوکې سره لاگړندی کېده. امريکايان له ډېرزيار وروسته په جنرال پسې نږدې کېدل. لارې ډېره پېچومه درلوده او په زياتو ځايونو کې يې جغل پراته وو. له دې امله سوسته وه. له پينځه سوه فوټه ختلو وروسته ريك پوره په خولوکې ډوب واوپه مشکله يې ساه اخيسته.

مور د تېرو څو مياشتو په دوران کې د منډې وهلو له امله منندوی و (د ورزش لپاره. ژباړن).

که څه هم ريك پوهېده چې دغه تگ دروغتيا لپاره ښه دی اوپه دې هم پوهېده چې دغه ځای ۶۵۰۰ فوټه لوړوالی لري خوله دې نورهم لورې ته خېژي. ريك اورېدل چې ستان هم دده په شاکې دی اودده غونډې په مشکله ساه اخلي. هغه پوهېده چې که چېرې لاره پلنه وای نوستان به له دوی سره په څنگ کې روان وای. ريك دستان هغه خبرې چې د شونډو لاندې يې کولې اورېدې. هغه (لعنتي غرونه) ته ورته د رټلو خبرې د ساه د اخيستلو پرمهال اورېدلې.

ريك دورځې لپاره دسامان درونديکس بلې اورې ته بدل کړ او پورته يې وکتل. ميوري د جنرال پونډې کتلې او ريك لېده چې هغه دغه کار په مشکله سره کوي. دوی ټول پوهېدل چې خان امريکيانوته ځان ښوونه کوله او د درېيو کسانو

څخه هېڅ يوه هم نه غوښتل چې خان ته اجازه ورکړي چې د هغه څخه ډېر وروسته پاتې کېدو له امله ځان وښايي او يا خداى مه کړه چې هغه ته دساه دمشکل دپيدا کېدوله امله دوى نه غوښتل چې له خان څخه وروسته پاتې شي. کله چې خان دغونډۍ تېرې څوکې ته ورسېد. هغه دنورگروپ د رسېدلو لپاره څو شېبې انتظار ودرېد. هغه دوى ته په غونډۍ باندې دختلويه وخت کې په احتياط سره کتل اودوى هم ده ته ور ورسېدل اوترې چاپېره شول. هر يو تن په مشکله سره ساه خيسته اومخونه يې لاندې و. څوکوښښ يې کاوه چې ځانونه عادي وښايي.

ممتاز د ستونزې له امله ترټولوخراب مالومېده. خوله گروپ سره ديوکېدلويه وخت يې جنرال ته په موسکاور وکتل. جنرال بېخي په عادي ډول ساه اخيسته. لکه څنگه چې تاسې گورى دغه سيمه زمادلومړۍ کړنې گځ لورى دى اودغه غونډۍ دشومالي (نوم) هوارې دښتې ته درسېدووروستۍ غونډۍ ده. تاسې کولای شى چې دجگړې ډگراودغونډۍ کړنه چې زمورښي لورې ته غزېري ووينى اوپه ورته حال کې دښمن اوزمادځواکونوموقعيتونه هم ليدلى شى. هغه دغونډۍ ليرې خواته وکتل اوبيا راوگرځېد ويې ويل: سره له دې چې دښمن مورپه پوره ډول نشى پېژندلاى څوکه وپوهېري چې غيرمعمولي خوځېدونه شته. شونې ده چې دتوپ هدف مو وگرځوي. که څه هم ددوى دتوپ نښې دقيقې نه دي خوبياهم کله کله د هغوى بخت بېدار وي. له دې خبروسره دى دغونډۍ دليرې پرتوموقعيتونوپه لورې وخوځېد. جگړن حاجي اغا د جنرال خواته ورغى. ريك په پام سره موقعيتونه وکتل. دغونډۍ مخکينۍ برخې ته دختودرې ودانۍ جوړې شوې وې اوددغوودانيو په منځ کې دگيدروودغارونوغونډې غارونه يوې بلې خواته شته و. نږدې لس سرتېرې ولاړ وو. چې گروپ ته يې په موسکا کتل اوپرهمدې مهال يې پخپل منځ کې په کراره خبرې هم کولې.

د مجاهدينو په ډول جامې يې په تن وې خووسله اونورسامان يې پاک اوسوتره ښکارېدل. دغه ځواکونه په خپته ماره اوغښتلي مالومېدل. يو زيد اس يو-۲۳ ډوله دالوتکوضدتوپ چې غبرگ ميلونه يې درلودل دغونډۍ دسرپه لورې لگېدلى و.

ريك وويل چې دتوپ دمیلونومخکينۍ برخه يې لنډه کړې ده. څودغونډۍ دڅنگ په لورې ښه وويشتل شي اوپرهمدې مهال کې له ويشتونکي سره ډېره مرسته کوي.

دورانيوتورمنځ يوکوچنى 14,5 ميلي متري ماشينگن هم لگېدلى و. دودانيوتورمنځ دغونډۍ په اواره برخه کې يو82m ملي متري هاوان هم لگېدلى و. مينځني ودانۍ ته په رسېدوسره موخپل بکسونه په ودانۍ کې کېښودل

اودخان او جگړن اغاڼه تعقيب دسمخې تياره داخل ته ورننوتو. ددغې سمخې دېوالونوبه نږدې درې فوټه پلنوالی درلوداودچت دکلکوالي لپاره يې ډبلې مټې ورکړې وې. خان زموږ د گروپ غړي ددغومتوپه ځنگل کې دهغودرېيوخلاصوکرکيوپه لورې وروستل چې دغې سمخې ته يې يوازې رڼاورکوله. خان دکرکۍ په مرکزي برخه کې اوممتازورپسې ودرېد. چې ژباړه وکړي. خان مورته له کرکۍ څخه بهردلاس اشاره وکړه او ويې وې: تاسې وينئ چې له دغه ځايه موردلاندینی اوارې ځمکې په لورې دویشتلولپاره نښه ساحه لرو. هغه گڼ کورونه وگورئ اوپه لاس يې اشاره وکړه. په هغه خام سرک باندې دطالبانو يوموتږدحرکت په حال کې دی. زموږ کسانو سرف جيب ته ورته موټروليد. چې پرسرک په تېزۍ سره روان واوترشاه يې دگردونوغونډۍ جوړولې اودودانيوديوې گڼې برخې په لورې روان و. دطالبانوله کرښې د شمالي تلوالې دغه کرښه د اته سوه مترو په واټن کې پرته وه. ميوري له جنرال څخه وپوښتل. ايا تاسې کله په داسې وخت کې په دوی باندې ډزې کوی. ځکه ډېره اسانه نښه ښکاري؟

جنرال سرف موټرته وروکتل. ويې ويل: که چېرې دخوموتږوکتارنه وي اويایې په نږدې وختونوکې پرمورډزې نه وي کړي نومورزيات وخت په دغسې موټروډزې نه کوو. مورخپل مهمات ساتو. راځئ چې بهرلارشاواوکارپيل کړو. ستان اوميوري خپل بکسونه خلاص کړل چې جی، پی، اس نقشه او قطبنامه برابر کړي. جنرال هم دوی په پام سره کتل. ستان اوميوري داړتيا ور توکي تېر مانښام د شمالي تلوالې د کرښو د نقشو په گډون يو ځای برابرکړي وو. ستان جنرال ته وويل: کولای شوچې ستا هغه نقشې چې ددغې سمې لپاره يې کاروي وگورو. خوستاسې نښانونه زموږ له نښانونوسره پرتله کړ؟

جنرال له جگړن اغاسره وغږېده او هغه يوه نقشه چې په نرم ټوکرکې پوښل شوې اودښښښې په سرکې په يوه کوچني بکس کې راځورنده کړې وه راواخيسته. ستان او جگړن په ځمکه باندې خپل نقشې ځنگ په ځنگ سره کېښودې او جگړن دهغوی موقعيت ورته په گوته کړل. ستان له هغې نقشې څخه ددغه موقعيت کورډينات واخيستل او همدغه کورډينات يې پخپله نقشه کې تطبيق کړل.

جگړن دشورويانوديوځ نقشه درلوده چې په تفصيل سره مالومات په کې و اوستان سملاسي پرې پوی شوچې دغه دوه نقشې په مختلفوښوميزان شويدي. ديوه ميزان دحساب اړول بل ميزان ته ساده حساب و. خو په خاوروباندې دگونده وهلوپه حال کې به دغه کارستونزمن وي. په همدې مهال ميوري د جی. پی. اس پواسطه څومختلف کورډينات واخيستل. هغه او ستان په گډه ددغه

دواړونقشوپر ياد شويو کورډيناټوسره موافق شول او په پام سره يې په نقشوکې په نښه کړل. ورځ هم اوږده وه. دغې سروې دماښام له شپږو بجوڅخه لږډېر دوام وکړ او گروپ دشمالې ټلوالې له ټولو کورښوڅخه کورډيناټ واخيستل. دغه ورځ له هڅواو کورښوڅخه ډکه ننگونکې ورځ وه او گروپ دکورډيناټوداخيستلو لپاره په يو وار په يوموقعيت کې د څو شېبولپاره درېدل او بيا به په جنرال پسې شاته دراتلونکي موقعيت په لورې روانېدل. غرمه هم دچرگو غوره غوښه وه. يا گروپ فکر کاوه چې دغه ډنگره اوبدرنگه غوښه دچرگې وه. وريجې. ميوه. خورگرم چای او د بوتل اوبه هم ورسره وې.

د اوږدې او گرمې ورځې په اوږدوکې جنرال خپله لېوالتيا هېڅ له لاسه ورنکړه او تر اخره پورې شاته پاتې نشو. هغه په روڼ تندې سره موسکا کوله. په داسې حال کې چې گروپ په سوکه سره په موټروکې دپنجشېر په لورې ددوه ساعته له چمپونود ډک سفر لپاره تيارې نيوو. جنرال له هريوه تن سره مخه نښه کوله او ويل يې چې له کاره ډکه ورځ وه. که چېرې دغې ته ورته څونورې ورځې کار هم وکړو. موربه افغانان ستاسې په واک کې درکړو!؟ هغه دسړک په غاړه ولاړ او ممتاز هم ورته په موسکا سروښوراوه.

ريک دگروپ په لورې موسکا وکړه او پوهېده چې دوی (دگروپ غړي) دجنرال په خوښولو سره کامياب شول. دی په دې هم پوهېده چې ددغه برياليتوب دلاسته راوړلو په بدل کې به دوی ټول راتلونکي څوورځې د بدن دغړيو په خوږېدو تېرې کړي.

اتلم خپرکی

راتلونکې څو ورځې مو د مختلفو ادارو پرکارونو ډکې وې. له نوي چاپيريال سره مو د بلېدو لپاره جگې او ټيټې تېرولې. زه تردې مهاله هم دلاندنيو کلمو په ستونزو اخته وم چې په لومړيو ورځو کې راته پيدا شوې وې. زمابدين له دې ستونزې او له ارتفاع سره د بلېدو له امله د اوبو له کمښت سره مخ شو. ماستونزه او کمزوري احساسوله خو د وخت په تېرېدو سره ښه کېدم. خو د پاپي د معدې د گيس ستونزه لاپسې زياتېدله. دگروپ له غړيوڅخه يوازې زه وم چې روغتيايي ستونزه مې درلوده. زما دناروغۍ دپړاو دغه حالت سره له دې چې پرهېزمې هم کاوه بيا هم فوق العاده و.

دهغې هيلې او همکارۍ په خاطر چې شمالي ټلوالې زمور د گروپ راتگ ته گرم هرکلی ووايه. په دره کې دگروپ له شتون څخه دځايي خلکو د خبرېدو له امله دشمالې ټلوالې د مشرانو اندېښنې هم راوپارېدې.

د پنځمې ورځې په سهار جان محمد دنويو جاموله غټې دلى سره راغى او ويې ويل چې دگروپ دغروپه خاطر يې داجامې رانيولي دي. هغه په خوښۍ سره وويل چې انجينر عارف فكر كوي چې د لوېديځ ډوله جاموله اغوستلوڅخه دمحلې جامواغوستل ښه دي. هغې دگروپ هرغړي ته بېل بېل وكتل او بيا يې يو يو پرتوگ او يو يو. دغې دگروپ هرغړي ته په لاس كې وركړل. جان محمد د غاړې هغه دسمالونه چې پنجشېريان يې كاروي او خوښوي هم دگروپ لپاره راوړي وو. چې د مالوچو له نري ټوكړ څخه جوړ شوي وو او گڼې تورې ليكې يې درلودې. هريوه دسمال درې فوټه مربع پلنوالى درلود او په حقيقت كې چې مورله هرافغان سره مخامخ شوي يو. دغه ډول دسمال يې په غاړه كې و. كه څه هم په عادي ډول يې د كاوباي (Cow Boy) په ډول له غاړې راتاواوه. خو دوى دغه دسمال د څو بېلا بېلو موخو لپاره كاراوه. مور دوى وليدل چې له غاړې به يې لرې كړل اوله همېشه شته گردڅخه به يې خولې او پوزې پرې پټول او بيا يې دښځو غوندې شال غوندې د باران اوساړه پر وړاندې كاراوه. د هوا د خرابوالي پرمهال مور داسې كسان هم وليدل چې خپلې پوزې به يې همېشه پرې پاكولې او بيا به يې بېرته له غاړې راتاو كړ.

جان محمد وويل چې دغه تورې اوسپنې ليكې دشمالې ټلوالې دغړيتوب درلودل نومونه ده. چې داحمدشاه مسعود هم ډېره خوښ وه. جان محمد زمور دگروپ دهرغړي لپاره له وړيوڅخه جوړې شوې هغه خولې وركړې چې نږدې هرافغان يې كاروي. دغه خولې له درنو وړيوڅخه جوړې شوې وې چې په سر كې پلنې او ديو بنډل غوندې تاوشوې څنډې يې لرلې. دغه څنډې په غورونورا كښته كېدلای شي (پاكول. ژ). پاكستان ته زمادپخوانيو سفرونو پرمهال دغه ډول خوليوته چترالي خولې ويل كېدې. ځكه چې دپاكستان په شمال غرب كې دچترال درې خلكو دغه ډول خولې په سر كول كلتوري دود دى.

پرتوگ او كميس ته په اردو ژبه كې شلوار كميس ويل كېږي. پرتوگ هم ډېر پېرسېدلى او ازاد دى. دپرتوگ دملا اندازه د دوو لويوكسانو برابره وه. خوله نېكه مرغه چې بگه لري او پرتوگ بدن پورې كلك نيسي. كميس يې اورده لستونې لري او عادي لوېديځ ډوله غاړې (كالر) اودوى لمنې لري چې يوه وروسته اوبله يې مخته تر زنگنو پورې رسېږي او د پرتوگ دپاسه پرتې وې. دغه جوړښت يې اغوستونكي ته اجازه وركوي چې په بهر كې د تشناب حاجت داسې ترسره كړي چې په همدې مهال كې پټ هم وي او دا هغه څه دي چې هره ورځ ليدل كېږي. دكميس پر څرنگوالي برسېره فكرنه كوم چې دگروپ كوم غړي دې ددغه ډول عمل كوښښ كړى وي. مور په لنډوخت كې په دغه ډول جامو پوښل شوو. خولې موپه موډرې پر سر و نو كړې اوله غاړې څخه مو ددسمالونو دراتاوولولپاره

تمرینونه ترسره کړل. ما په ایښه کې خپل ځانته له کتو وروسته فکر وکړ چې هرافغان به موله لیدلو وروسته سملاسي وپوهېږي چې بهرنیانو افغاني جامې اغوستي دي. مادگروپ نورو غږیو ته وکتل. حتی میوري چې لنډه گیره یې هم درلوده په اسانۍ سره بهرنۍ مالومېده.

کله چې جان محمدولار مور د نويو جامو په اړه سره وغږېدو. له واټن څخه ټول نارینه افغانان زموږ په ډول ښکارېدل اومورته ورته جامې. خولۍ. دسمالونه او د پښوکولو بوټونه اوڅپلۍ یې درلودې. خوافغانانو کولی شول چې زموږ د جامو د بدل اغوستلو توپیر په اسانه وپېژني او له یوې ډلې څخه مو بهر په گوته کړي.

پدغه قبیلوي ټولنه کې چې ژوند په کوچنیو کلیو او بېلو درو وېشل شوی دی. ټول یو تریله سره پېژني او بهرني ددوی په منځ کې دیوې خور گوتې غوندې چې په پټۍ تړل شوی وي ښکاري.

یوڅوکاله وړاندې په پاکستان کې ماله یو افغان قومي مشر څخه وغوښتل چې دخپلې سیمې څخه بل کلي ته دده خپل څوکسان ولېږي څومیر عمل کاسي په سیمه کې ولټوي (میر عمل کاسي په امریکې کې د سي اي اي دوه مامورین وژلي وو) هغه وویل چې دغه کار ناممکن دی. ته فکر کوې چې افغانان ټول یو تریله په ظاهري بڼه ورتوالی سره لري. خو یو افغان په چټکۍ سره پخپل کلي کې نا اشنا کس پېژندلای شي. زما کسان به په سیمه کې له لیدل کېدو وروسته سملاسي ودرول او وپوښتل شي. که چېرې ددوی خبرې یاپلمه په هر ډول هغوی ته شکمنه ښکاره شي. دوی به ووژل شي.

دغه هم رښتیا ثبوت شوه. موردمحلي جامودښه او په طریقه اغوستلواوله سترور یو په درلودلو سر بېره بیا هم په سیمه کې دگرځېدو پرمهال له لیرې بهرنيان ښکارېدو. یوځل کله چې زه او کریس د شمالي اوارې سیمې څخه راوگرځېدو. په لاره کې دسړک دخرابوالي له امله د څو بزگرانو د خټو له جوړو شوو جونگرو په خوا کې ودرېدو. یو شمېر ماشومانو د سړک غاړې ته څېرمه په ورشو کې لوبې کولې. دسړک دجوړېدلو دکارجریان ته یې کتل. دوه کوچني ماشومان زمورجیپ موټر ته رانږدې شول اوله خلاصو کړکیوڅخه یې مورته په حیرانتیا سره په څیرڅیر کتل. په ما او کریس پورې یې دمحلي جاموداغوستلوله امله تېزه خندا اوژر ژر خبرې کولې. یواوېل ته به ورتلل اومورته به یې په لاسونواشارې کولې. بیاددوی کوچنۍ خور ورسره یوځای شوه. دخلوروکلونوپه عمر کې وه. ډېره خوره وه. خوډېره ناپاکه. مخ اولاسونه یې په خاوروڅپړ وو. هغه ودرېده اوماته یې په څیرڅیر کتل. سترگې یې پراخې او په ژړایې پیل وکړ. لاسونه یې له مخ راتاوکړل اوله ویرې ډکې سلگۍ یې کولې. وگرځېدله. خپل ځان یې دورور په غېږ کې

ورواچاوه اومخ يې دهغه په غېر کې پټ کړ. زه اوکريس دغې صحنې ته په خندا شوواو حافظ له هلکانوسره وغړېده. هغه مورته مخ راواړاوه ويې ويل: هغه فکرکوي چې تاسې بلاگان ياست. تراوسه يې بهرنيان نه وو ليدلي. وروسته ځوان هلکان دموتربلې خواته راغلل. يوه کراچي يې ترمخې کړې وه او بل درنده بوجی په شاکرې وه. دغه يو ودرېداوکريس ته يې وروکتل. بيا يې ترې په درې ژبه وپوښتل اياته عرب يې؟ کريس په دري کې ځواب ورکړ چې هغه عرب نه دی بلکې هغه داروپا اوسېدونکی دی. دغه ځوان ورته په خندا شو ويې ويل: بختور يې ځکه چې مورعرب په هرځای کې پيدا کړو، بې له مرگه يې نه پرېږدو. گوته يې په کراره له ورمېره راتېره کړه. څوپخپلو خبرو ټينگاروکړي.

موردخپلو ظاهري بنو دبدلولوله امله په دره کې دسفر پرمهال څوځله له داډول غبرگونونوسره مخامخ شوو. څووروخې ورسته موخپل ايل ايل ډوله (لوېديځ ډول جامې. ژ) دانگراودکلي په نږدې ساحه کې اغوستلې وې. حتی دلومړيو کورښو په ساحه کې زموردگروپ څوتنومحلي جامې اونوروتولو لوېديځ ډوله جامې اغوستې.

زمورکوربه دلومړۍ ورځې. بيا ددويم ځل لپاره زمور د جامو د اغوستلو موضوع رامنځته نه کړه. څوپنجشېرته دامريکې دځانگړو ځواکونوپه نظامي لباس کې راتگ يوه لويه موضوع وه. دومره لويه چې نږدې له شمالي ټلوالې سره زمور اړيکې پای ته ورسوي.

بله موضوع چې مور يې ځورولو. دلېږد او رالېږد لپاره د وسايطونشتوالی و. هغه (سي. اي. اي) گروپونه چې له دې وړاندې يې له احمدشاه مسعودسره په پنجشېر کې ليدلي و. شمالي ټلوالې ته يې دهايلاکس پيک اپ اوډيوه ټيوټالندکروزر موټرداخيستلو بوديجه ورکړې وه. هوکړه داسې شوې وه چې دانجينرعارف کسان کولای شي لدغه موټرخه گټه واخلي خوکه د(سي، اي، اي) ملاقات کوونکي گروپونه درې ته راشي نو بايد هغوی ته دگټې اخيستلو لپاره په واک کې ورکړل شي.

دغه دوه موټر په حقيقت کې شته وو. خو د شمالي ټلوالې د ورځني کارونې له امله ډېر ځورېدلي وو. سره له دې چې هغه موټر بايد زمور لپاره هر وخت منتظر ولاړ وي. خو مور بيا هم ډېر کله د اړتيا پر مهال موټرو ته انتظار پاتې کېدو.

مورله جان محمدره دگروپ لپاره ديو بل موټر د اخيستلو په اړه وغړېدو. هغه وويل چې په دره کې ډېرکله روسي جيونه پيدا کېږي او هغه به په خوښۍ سره په مارکېټ کې شته وي. ددغو موټرونو په اخيستلو کې به دې همکاري وکړي.

مور فکر کاوه چې د استعمال کلمه بنيایي د ښه استعمال په ماناوي. خو وروسته مو انتخاب نشو کولی.

میوري مو ددغو ډول دوه یادریو موټرو درانیولو لپاره وگوماره. خو د اړتیا پر مهال گروپ ور څخه په پرتلیز ډول د شته ترانسپورتي وسیلې په ډول ډاډه کار واخلي.

جان محمدیوه ورځ وروسته دخوکارول شویو روسي جیپونوځای ته بوتلو. میوري څوساعته وروسته په گردونوټ. په گریسولرلی. خولپواله راوگرځېده. هغه درې ښه موټر پیدا کړي وو. که څه هم چې یو نه یو ډول ترمیم ته یې اړتیا درلوده. خو داسې ښکارېده چې د گروپ له غوښتنې سره سم موټر به وي. د هغودرې وړو موټرو اخیستو لپاره مو په ۲۱۰۰۰ امریکني ډالره هوکړه وکړه. خو په یو شرط چې باید ترمیم ورهغه ځایونه چې میوري په کې پیدا کړي وو. تر راتلونکي سهاره پورې جوړ کړي.

ما ورته پیسې ورکړې. خو میوري ته مې وویل چې د موټرو د را نیولو یو رسید چې د موټرو نمبرې په کې لیکل شوي وي ترې را واخلي. زه په دې پوهېدم چې یوه ورځ به د موټرو د اخیستلو لپاره وپوښتل شم. نو ددې لپاره مې غوښتل چې ددغې معاملې لپاره منلي اسناد ولرم.

میوري. جان محمد اوڅوڅوان افغانان د موټرونو د خرڅلاو ځای ته لاړل. څوساعته وروسته دگردونوله خړاوو نسواري رنگه څپواوهارنونوسره راوړسېدل. میوري په خندا و او جامې یې بیا هم په گریسوداغ داغ شوې وې. ویې ویل چې دمعاملې دجوړولو او هوکړې لپاره موډېره لویه غونډه وکړه. کله مې چې نوي ویلونه کتل. دوی غوښتل چې زاړه اوله کاره وتلي ټایرونه په کې راکړي او دیوه موټردماشین کاسه یې هم نه وه گریس کړې. دوی فکرکاوه چې زه به دموتړلاندي دمعاينې لپاره په خپورو وړلاندي نشم. خودوی ته مې دا اثبات کړه (یانې موټرمې له لاندې خوا ولید). جان محمد وویل چې ښاغلی میوري په رښتیا توندخوی اوټینگ معامله کوونکی دی اوقیمت یې تر ۱۹۲۰۰ پورې راټیټ کړ. هغه وویل چې دی اومیوري دجگړې له پای ته رسېدو وروسته باید په کابل کې دانتيك سامان مغازه خلاصه کړي اودوی دواړه به شتمن شي.

د میوري پر بیا توره هڅوسر بېره لکه څنگه چې مور فکر کاوه. جیپونو یوازې په لاریاندي دتلوتوان درلود. دروسي تخنيك هنرډېر کمزوری واوپه موټر کې د شیشو دکښته کولو وسیلې. د ایرکنډېشن سیستم اود جمپ دکمولولپاره سپرېنگونه په کې وه. دوه گېرونه یې درلودل اود اړتیا پر مهال به دې چې موټر کومک ته اچاوه نو د گېرونو دخرابوالي او گډوډۍ لامل به گرځېده. د سرکونود خرابوالي. له سیمې سره زمورنا بلدياوپه هره شېبه کې د موټر د

خرابېدو له امله زمورکوربه ټينگارکاوه چې مورپخپله موټرواني ونکړو. نومورهم په رسمي وخت کې له دوی څخه د دوو موټرو اناو غوښتنه وکړه چې همېشه راسره وي. څوسفر کې دارتيا پرمهال د ډرپور دنشتوالي له امله ونه ځنډېږو. د چلوونکو د نږدې ساتلولا مل داوچې زمورپيلوټان په ورځ کې څوځله دچورلکې دکېناستوځای ته دچورلکې دخارنې اودټوليزې معاینې لپاره تلل اوډېرنورکوچني سفرونه هم پېښېدل.

دجیپونوداخيستلوپه ورځ موله انجینرعارف سره دبلې اړینې وړنې راوړنې معامله ترسره کړه. هغه دچورلکې لپاره د ډاډورتېلو ترلاسه کول وو. زموردراتگ په وخت کې موچورلکې څوځله دهواله لارې دممكنه بشري مرستې (خواړه اونور ژ) دغورځولولپاره ځایونه خوښ کړل اوپه همدې مهال مو دC-130 ترانسپورټي الوتکې دکېناستولولپاره ځای هم وليد. هرځل دچورلکې لپاره دپوره تېلو دپیدا کولوموضوع یوجنجال و. حتی دنږدې واټن سفرلپاره هم له دغه جنجال سره مخ وو. زمورپه رسېدوسره مورته ډاډ راکړل شوچې تېل به وي. په حقیقت کې دچورلکې دکېناستوپه ځای کې دتېلوڅوټانکره ولاړول. مورپوهېدوچې تېل له تاجکستان څخه په موټروکې راوړل کېدل اودتېلوراوړلوموټرپه پرتلیزډول کوچني هم وو. بله ستونزه دموترو زوروالی اودټانکر رنګ اوپه منځ کې یې دخاورو شتون وچې تېل یې ککړول اوفلترکولوته یې اړتیا درلوده. دتېلوټانکره دچورلکې کېناستلوځای ته تر رسېدو وروسته دوه یادرې ورځې ولاړو. څوخواړه اوزنګ یې کېني. بیا به دکارونې وړ گرځېدل.

زماودانجینرعارف ترمنځ دعملیاتوپه اړه بحثونوکېدل خودتېلوپه اړه موبحث ته وخت ورکاوه. په همدې ورځ انجینرعارف وړاندیزوکړچې ده ته پیسې ورکړم څوله دوشنبې څخه تېلوپوټانکرواخلي اوله تاجکستان څخه به یې درې ته راوړي. دغه موټرپه په پرتلیزډول نوی اودتېلوټانکره یې لوی اویاک وي. ما باید د چورلکو د تېلو لپاره چې په یادشوي ټانکر کې راوړل کېدل پیسې ورکړی وای. هغه وویل چې دترانسپورت یولوی موټرهم بایدواخيستل شي چې دسرف اوپیک اپ موټرو څخه په کې توکي په اسانه اوپه یوځل په کې یوورل شي.

ماد دغودواړوموترو اخیستو ته غاړه کېښوده. عارف ته مې ۱۷۰۰۰ ډالردموترو درانیولولپاره اوپنځه زره ډالرمې د ۱۷ ټنو تېلوداخيستولپاره ورکړې. عارف وویل چې هغه به په دوشنبه کې خپلوکسانوته مخاېره وکړي چې ددغې معاملې دترسره کولوامر ورکړي اوموټرپه په دوو ورځوکې راولېږدوي.

پیلوټان هم خوښ وو. مور ټول دتېلوموترونو راتگ ته سترگې په لار وو. په حقیقت کې دتېلوموتر درې ته راونه رسېدل اویامور نه لیدل. دموترودراتگ یادونه زما. ممتازاوعارف ترمنځ یوه ټوکه وگرځېده. له عارف سره به مې په هره لیدنه

کې د تېلو د ټانکر دراتگ دوخت پوښتنه ترې کوله. زماده روخت پوښتنې وروسته به موټر يادانجمن په کندوکې دلارې د بندېدوله امله بندواو يابه د کندوپه هاخواکې د توپان له وېرې ولاړواو کله کله خوبه له کندو راتېر شوی هم واوپه يوه يادوو ورځوکې درته رارسېده. د پيسو له ورکولو څخه څواوونۍ وروسته عارف وويل چې موټر درې ته رارسېدلی دی. په حيرانتيا سره بيا هم موټر د چورلکې دکوزېدوپه ځای کې ښکاره نشو. عارف وويل چې له ټانکر څخه يوڅه تېل دانجمن کندوله تېرېدومخکې اخیستل شويدي. بيا جنرال فهيم يوڅه برخه دخپل ونظامي اړتياوو د پوره کولو لپاره په دره کې له شته ټانکر څخه اخیستي او دېته ورته هغه بل... هغه بل... او هغه بل... !!! وروستی حقيقت داشو چې دامريکې حکومت چې ۲۲۰۰۰ امریکنی ډالر يې دلادرکه موټراو اوولس ټنوټېلو داخيستولپاره ورکړي وو. له لاسه ورکړل. دا په دې مانا چې د چورلکې لپاره به پاتې تېل د اړتيا په وخت کې همېشه کم اوڅيرن وو.

کله چې په کال ۲۰۰۲ جنوري کې کابل ته راوگرځېدم اوله انجينر عارف سره مې دهغه په نوي دفتر کې وليدل. يوځل مې بيا هم ترې وپوښتل چې ايا موټر درې ته کله هم راورسېد؟ ده يوازې وخنډل او ټوکه يې په ماراوتپله اوزه هم په خندا بريالی شوم.

نولسم څپرکی

له کابل سره له لومړۍ کرښې څخه دجی. پی. اس د کورډيناټو اخیستلو ماموریت له بشپړولو وروسته موربايدېته ورته ماموریت د تخار په لومړۍ کرښه کې هم سرته رسولی وای. دغه ماموریت ډېر مشکل و. د دغه ماموریت تر سره کوونکي بايدله انجمن کندو څخه دهواله لارې تېر او بيا لوېديځو لومړيو کرښو په لور وړل شوی وای دغه سفر حتی د هوا په ښو حالاتو کې هم خطرناک او ستونزمن و.

د تخار لومړۍ کرښه درې بېلا بېلې خواوې لري چې له تاجک سرحد څخه د سويل لورې غزېدلې. دغه يوه خطرناکه سيمه وه. دشمالې ټلوالې له کرښو هاخوا يوه اواره سيمه وه چې کوچنۍ او ټيټې غونډۍ يې درلودې او د هندوکش د غرونوله شمالي څنډې سره نښلېدې.

که طالبانودغه کرښه ماته کړې وای نو پنجشېر درې ته د تاجکستان له لورې راتلونکو اکمالاتوته گواښ پيدا کېده. د مقابل لوري د ځواک تمرکز د تاجکستان له پولې څخه سويل لورې ته هغه سيمه وه چې شمالي ټلوالې په کې د غونډيو

تېرې اولورې څوکې نيولې اوله لسوڅخه ترزيات كيلومترپه اندازه سويل ته غزېدلې وې. ددغې سيمې اراضي سويل لورې ته ډېره خنډيزه کېدله اوغونډې هم په خنډيزواوزېروغرونوبدلېدلې. پرهغه سيمه جنګي عمليات تقريباً ناشوني وو. بې له دوونقطوڅخه چې د سوېل اولوبديخ لورپو ته له هغوخوړونوڅخه چې دخوړونوڅولې په کې له غرونوڅخه وتلې وې. دغه دوه تنګيوغرونو ته طبيعي دننوتلولارې درلودې اودغو ځايونوبه طالبانوته دپنجشېردرې ختيځ لورې ته د ورنږدې کېدواوبريالي کېدواواجاهه ورکړې وای.

د شمالي تلوالې ځواکونه په داسې ډول ځای پرځای شوي وو چې د تنګيودواړه څولې يې بندولې اودتخاردلومړۍ کرښې دويمه او درېيمه برخه يې جوړوله.

دغه سرویگانې بايدميورې اوستان ترسره کړې وای. دوی دواړه له درې څخه ډاکټورپه لومړۍ نېټه دسهار دسپېده داغ پرمهال دهواله لارې هلته يوورل شول. نصير چې د شمالي تلوالې پيلوټ و. هم له دوی سره په دې سفر کې يوځای و. هغه دتخاردلومړۍ کرښې ته له سلوڅخه زيات سفرونه کړي وو اودده تگ زمورله دوو تنوپيلوتانوسره په دغو کېلېچونو کې د لارښود په توګه ډېر اړين و.

د گروپ کوربه په دغه ماموريت کې جنرال بريوله خان (ښايي بريالی خان يې «بريوله خان» ليکلی وي. ژباړن) وچې د تخار په لومړۍ کرښه کې د شمالي تلوالې د ځواکونو قوماندان و.

خان عجيبه څېره درلوده. عمره يې ددېرشوکالوپه شا او خواکې وي. غښتلی اودپام وربدن يې درلود. هغې خپله قومانده اوپرېکړې په پوره ډاډ ترسره کولې. هغه دحقيقي رتبوپه اخیستلوسره دشمالي تلوالې دځواکونودتوپچي قوماندانۍ مقام ترلاسه کړی و. هغه دخانګرې جرئت په لرلوسره مشهور واوپه څرګنده يې له دوی سره مينه درلوده. هغه په انگليسي ژبه نه پوهېده خو په روسي ژبه يې پوره مهارت درلود. هغه په روسيه کې زده کړې کړې وې اوله ستان سره يې په روسي ژبه بې له ژباړن څخه کارونه ترسره کول.

بريالی خان هم د هغه همنومي بسم الله خان ته ورته ځان غښتلی او ډېر لېواله ثبوت کړ.

ستان اوميوري هم باور پيدا کړ چې دغه سروې به هم دکابل دلومړۍ کرښې په څېر په بېره اوځواکمن ډول ترسره شي. دخواجه بهاوالدين په هوايي ډګرکې يې هوايي پرسونل پرېښو اودوی دخان لخوا د جبري چای اوکلچو خوړلو مراسموته بدرګه کړی شول.

دغه مراسم دخان په يوه ښکلي باغ کې چې دخان دکورترڅنگ واوله

لومړيو کړنښوڅخه يې زيات کيلو مټره واټن درلود نيول شوي وو. له باغ څخه دلومړيو کړنښو پرخوا منظره ډېره ښکلې وه. خان خپل اوددښمن موقعيتونه ور وښودل. هغه دخپل ځواک په ټاکنه کې رښتيني و. دوی دومره ځواک نه درلود چې ددښمن کړنښې ماتې کړي اوددښمن ځواک هم دومره نه و چې ددوی دفاعي کړنښې له منځه يوسي.

سره له دې چې خان لوړه سيمه نيولې وه بيا هم دغونډيو يوه کړنښه وه چې طالبانو ورڅخه ترټولو نږدې اومخکني موقعيتونو ته دخان دځواکونوله بریدڅخه په امن کې دفاعي او اکمالاتي گټه ترې اخيستله.

خان دامريکې د هوايي ځواکونو د بمبارۍ په گټه پوهېده اودده لپاره ترټولو گټوره دا وه چې دغه لومړۍ سروې پوره کړي. ددغو کړنښو او د کابل په شمال کې د لومړيو کړنښو ترمنځ يو د پام وړ توپير دا و چې دلته د ډزو تبادلې په دوام داره توگه په سيمه کې هرلورې ته له خوځښت سره سمه کېدله.

کله چې خان. ستان اوميوري خپل جيب ته بېول هغه دوی ته خبردارۍ ورکړ چې نن به بې له شکه زمور پر وړاندې څوځله ډزې وشي. که چېرې يوازې د سپکې وسلې ډزې وي. بيا سخته نه ده. ځکه چې دلومړۍ کړنښې په اوږدو کې څو عرب قطعات دي اوباقی افغانان. خوهسې هم دښې نښې ويشتلولپاره هدف له نيولوسره ستونزې لري. دغونډۍ په مخ پورته دښې ويشتلو تجربه له ډېرو کموسره شته. هغه خبرې وځنډولې اوموسکې شو. ويې ويل: څوکه چېرې هـاوان يـې وکاراوه. بيانوز مورلپاره سخته تمامېږي. دوی دهاوانونو دويشتلو ډېر تمرين لري اودا يوازې ښی دی چې دوی زده کړی دی. نومور بايد بېدار واوسېږو.

ددې خبرې په کولوسره هغه موټرو ته لارښوونه وکړه اوپخپله دموتريه مخکني سيټ کې کېناست. هغه خپل ځوان موټروان په مټ باندې وټپاوه اوپه دري ژبه يې څه ورته وويل. چې موټروان يې کلچ پرېښود اودموتريه په ريزيې پښه ټينگه کړه. ټول يې په سيټونو ورو نښلول. دوروستيو ټايرونوپه تاوولوسره يې شگې په هواکړې اودگردونوپه جوړولوسره موټر روان شو. کله چې موټردخان له تفريحي باندې څخه يوه کاره مورته ورنږدې شو. ستان هغه پلاستيکي لاستی چې ددروازې په سرلگېدلی وي. ټينگ ونيو. څو موټر يې د ښويېدلو پر مهال چې د غونډۍ په مخ ښکته لورې روان و خور نکړي. هغه ميوري ته وروکتل. هغه هم مسک و اولاسونه يې دموتروان د سيټ پرسر ټينگ نيولي وو. سترگې يې دخوښۍ له امله ځلېدې. دموتروان چې لورې ته موټردسړک له غاړې وښويېده اوموتروان نوره هم په ريزپښه ټينگه کړه اوميوري هم په خندا شو. ستان ديوې بلې اوږدې اوسختې ورځې هيله درلوده اولاستی يې ټينگ کړ.

په هغه ورځ دوه ځلې په دوی باندې ډزې وشوې. سره له دې چې جنرال له احتیاط او د خطر د شتون سخت خبرداری ورکړی و. هغه نږدې د گروپ د لارښوونې پرمهال د خطر پروان نه لرله. هغه به د غره پر وړاندې نېغ اولک روان واومیوري اوسپان به یې هغه نقطوته رهنما کول چې د دښمن موقعیتونه به یې ښه لیدلای شول.

ځواکونو یې ټولو ښه احساس درلود. دوی ټولو خان ته له ویرې او حیرانیتا ډک احترام کاوه. هغه له هر سرې سره ټوکې اوخندا. په متونو ټپول. کله کله به یې د هغوی اغوستي کالي ور باندې برابرول او یا به یې ورته د کالیو د اغوستلو په اړه نصیحت کاوه. داسې ښکارېده چې هر سر تېری یې په ځانگړي ډول پېژاند. ښایي چې خپلوسر تېروته یې ځان ښوده او ښایي چې دوو امریکنیانو ته یې ځان ښوونه کوله. خوپه هر صورت خان دښمن ته په ځان ښودنه کې هېڅ ډار احساس نه کړ. په یوځای کې د سروې دلومړۍ ورځې له پیلېدو یوساعت وروسته خان هغوی د شپږو بجو په واسطه خوندي شوې پوستې ته بوتلل. چې ۱۴.۵ ملي متري ماشين گڼه په کې لگېدلې وه. پینځه یاشپږ سر تېری په کې وو. خان د پوستې سرته پورته شو. بیا یې مخ راوگرځاوه. له میوري اوسپان څخه یې وغوښتل چې ورنږدې شي. هغه دښمن ته نږدې په شپږ سوه متره واټن کې ښکاره ولاړ و. میوري سملاسي په خپورو وړ وخت او له جنرال سره ترڅنگ ودرېد. د ښه قضاوت په خاطر ستان هم د میوري په تعقیب د پوستې بام ته وړ وخت. خان وویل: گورئ هغه د تېرې پرځې ترڅنگ د عربانو ډله ده. خان د موقعیتونو په لورې اشاره وکړه او میوري ته یې د ښه لیدو لپاره دوربین ورکړ.

جنرال وویل: عربان ډېر تکړه جنگیالي دي. د پاکستانیانو غوندې نه دي. پاکستانیان له طالبانو څخه هم خراب جنگیالي دي. خو عرب او چیچنیان ډېر ښه مجهز دي. ښه زده کړه یې کړې اوسخته جگړه کوي او بل ددوی په موقعیتونو کې سمځې ډېرې پیاوړې دي.

په همدې شېبه کې ددوی د سرونو په هوا کې د چاودنې غږ او وړېدل شواوستان د چابکې مرمۍ غږ چې له لیرې واټن څخه ویشتل کېږي وپېژاند. سملاسي همدې ورته ځونورې چاودنې هم واورېدل شوې. دوی په ښه شوي وو. دوی خان ته مخ ورواړاوه. په همدې شېبه کې نورې مرمۍ هم ددوی په سرونو په هوا کې وچاودېدې. خان په آرام سره وویل: هوپه مور باندې ډزې کېږي. په اشاره کولوسره یې له دوی څخه وغوښتل چې د بوجیوله سرونو راښکته شي. ستان لا له وړاندې ټوپ وکړ څو ټوپکو لاندې په کنده کې ځان پټ کړي. میوري هم د ستان په څار ټوپ کړ دواړه مخکې ته ورسېدل او تر نږدې کندی پورې وړ غږېدل. دوی فکر کاوه چې خان به ورپسې وي. دوی د بام په لورې وکتل. خان لا

اوس هم نېغ ولاړ او د ډزو استقامت په لورې يې خیر خیرکتل. د خان په بنۍ خواکې نږدې د درې يا څلور فوټه په واټن له خاورو ډکه داسې چاودنه وشوه چې دماشین گڼې بوجۍ يې لږزولې. خان بنکته ټوپ کړاوددوو هک پک او حيرانه امریکنيانوخوا ته نږدې ورغی. خان په موسکاسره وویل: هغوی ویشتل نسبتاً زده کړي دي. بنایي چې د 14,5 ملي متري ټوپ نښه يې برابره کړې وه. ستان پوهېده چې روسی 14,5 ملي متري ټوپ له امریکني 50 م ډوله ټوپک سره ورته والی لري چې وژونکې وسله ده.

خان وویل: راځئ دجی. پی. اس کورډیناټ واخلو اودغه ځای مویه نقشه کې په نښه کړئ. زه به دخوتوپ گولیدو ویشتلواورورکړم. څو دغه عربان سپي ورباندې غلي کړم.

مور ددوی دغه موقعیت دمخالف په توگه د خپلو ټوپونو لپاره راجسټر او په نښه کړیدی. دده خبرې رینستیاوې. په مخابره کې دده له لنډو خبرو او خپلو کسانو ته ددښمن د موقعیتونو له کورډیناټو ویلو وروسته مو د ټوپونو د مرمیو اواز واورېدچې زموږ په سرونو تېرې شوې اود مرمیوپه چاودلو سره مخکه وښورېدله.

خان په داسې حال کې چې له پوستې څخه يې د مرمیو د لگېدلو ځای د هغه د اغېز مالومولو لپاره په ځیر سره وکوت هغه وویل: بنایي هغه سپیوته يې له ډېرې زړورتیا څخه د ډډې کولو درس ورکړی وي. هو زما کسانو ډېر ډزونه پرې وکړل او تر یو څه وخت پورې به يې سرونه ټیټ وساتي. راځئ چې لارښو. زیات کار پاتې دی.

دویم ځل د خان په ځواکونوباندې یوساعت وروسته هغه مهال ډزونه وشول چې دوی دټیټې غونډۍ پرڅوکه ددوو مخکینیوموقعیتونوپه لورې روان وو. خان دهمېشه غونډې دخپلوکسانوپه سرکې و. خوداځل هغه له وېرې ټیټ. ټیټ روان و. داځل دطالبانوموقعیتونه په پرتلیزډول نږدې وو. ستان هم په بیړه دطالبانودموقعیتونوپه لورې مخ وړاړاوه.

د ستان د اټکل له مخې به د طالبانو نږدې موقعیتونو نږدې څلور سوه متره واټن درلود او د دواړو خواوو موقعیتونو د غونډیو د سرونو جگوالی سره برابر و. یو ناڅاپه ددوی ترشا د غونډۍ په هغه ډډه کې چې د دښمن په لورې وه چاودنه وشوه. چې دتوپکوډزونه هم ورسره وو. خان په منډه شو. ستان ته يې غرونه کول خو ستان سم نه پرې پوهېده. مگر انگېرله يې چې وايي ((دخپل ژوندساتنې په خاطر منډې کړې)) دېته ورته یوڅه يې وویل: ستان هم په منډه شوچې میوري هم په ده پسې نښتی و. ستان وپوهېده چې د کلاشینکوف ډزې پرې کېږي. ځکه چې اواز يې د 14,5 ملي متري څخه یو څه تېره او جگوالی او

ټيټوالی يې درلود. د بارودو چاودنې د دوی تر شاه دوام درلود. دوی ټولو تر توپ لاندې په تېلو ځانونه سره ورننه باسل. مرمی د دوی پر سر د خاورو په ټوپي چاودېدلې او د چابکه او اشنا مرميوغرونه يې هم اورېدل.

سټان شاخواوکتل. ويني چې خان په خندادۍ. په ښکاره هغه له دې حالت څخه خنداخيست. دزې لکه څومره چې یوناڅاپه پيل شوې همدومره نڅاپي غلې هم شوې. دسټان په غورونوکې انگازې وې او دځان غړيې هم گډوډاورېده. هغه ويل چې طالبانو هم دزې زده کړيدي. د عرب ځواکونو څخه د طالبانو نوموړی موقیعت نږدې و.

خان وويل: راځی دوستانو خپل کور دینات موواخلي. مورد ددې غونډۍ تر شا کولای شو ددښمن له سترگوڅخه پټ و خوځیرو. کله چې له دې ځای څخه ولاړشو. زه به هم دتوپونو ديوڅومرميو دويشتلو امر ورکړم څو دښوډزو په مقابل کې انعام ورکړم.

دوو نورو لومړنيو کړښوته يې سفر يې له کومې پېښې ترسره کړ. چورلکې هم له کړښې څخه په ليرې واټن کې کېناستې او خان هم دوی دسروې ترسره کولوته بدرگه کړل.

سره له دې چې خان د ورځې د پيل په شان غښتلی او لېواله و. خو دا ځل ډېر محتاط هم و او په مخکينيو موقیعتونو کې د دښمن له ډزو څخه په پام سره گرځېده.

سټان ميوري ته وويل چې خان اوس پوی شو چې که چېرې دده تر کنترول لاندې سيمه کې دغو دوو امريکيانوته څه پېښ شي. نودی به د جنرال فهيم لخوا له سختو پایلو سره مخامخ شي.

هر څه دليل چې وي. ماسپښين ارام او سروې په تېزۍ سره ترسره شوه. چورلکه د خان قرارگاه ته را وگرځېده او اېډاوگريډ چورلکې ته د تېلو اچولو اجازه واخيسته. دوی د چورلکې کومکي ټانکۍ هم له تېلوڅخه ډکه کړه.

له انجينرعارف سره زموږ د چورلکې اوولس ټنه تېل باقي پاتې وو او زه ډاډه وم چې د پېشکي په ډول به د دغو تېلو اخیستل د هغه لپاره د خپگان موضوع نه وي.

خان دخدای په امانۍ پرمهال له احساساتو ډک و اوسټان اوميوري ته يې دياراتگ اوده سره يې دزيات وخت تېرولوبلنه ورکړ. سټان له جنرال سره دجگړې په کړښوکې دگرځېدو علاقه نه درلوده. خوميوري دياراگرځېدو ژمنه ورسره وکړه!

خلورمه برخه
اکتوبر ۲-۱۸. کال ۲۰۰۱
د جگړې حقیقتونه
شلم خپرکی

د تخار په لومړۍ کړبنه کې د جی. پی. اس له سروې خوورځې وروسته موراحساس کړه چې دیم غورځونې ستراتیژي څومره چې مورته په پنجشېر کې پرته وه او تعریف کېدله هغومره په واشنگټن کې ښکاره او په چټکۍ سره نه تعریف کېدله.

د اکتوبر په دویمه نېټه سي سي سي (CTC) یا د ترورېزم پر وړاندې د مبارزې مرکز خبر راکړ چې د متحده ایالاتو بمباري به د هېواد په سویلي برخه کې په همدغه ماښام پیل شي.

مور عارف خبر کړ او په شوق سره ورته انتظار و. خوبیا یې خبر راکړ چې د بمباري کمپاین به د څوروځولپاره وځنډول شي. عارف له دې پرېکړې سره خپه شو. د دې پرېکړې لپاره دلیل په سیمه کې د هوايي ژغورنې گروپ نشتوالی و او دیوه امریکني پیلوټ لپاره دهڅې ناهیلی او نشتوالی دامریکې پوځ لپاره جدي موضوع وه.

زموږ پوځ نه غوښتل چې د برید کولو له امله په ټیټ ارزښته هدفونو کې خپل پیلوټان له خطر سره مخامخ کړي.

په همدې وخت کې ډاکټر او پیلوټانوپه گل بهار کې یو سیم (1) د وزرو لرونکي الوتکې د کېناستو لپاره چې د سیاف د اوسېدلو له ځای سره نږدې و. د ممکنه ډگر د ټاکلو لپاره سروې کوله. د دغه ځای سپارښتنه د انجینر عارف او د هغه د مامورینو لخوا شوې وه. دوی فکر کاوه چې پخوا هلته هوايي ډگرشته و. د هوا له لارې دغه ځای په اسانۍ سره تر سترگو کېده. ځکه چې د شاه او خوا سیمې په منځ کې یوه اوږده او اواره ټوټه پرته وه.

ډاکټرله څومحلي کسانوسره دحافظ دژباړې په مرسته غږېدلی و. په رښتیا هم دغه سیمه په ۱۹۳۰ کال کې د بېرو (یو ډول مشروبات) دیوه جرمني شرکت لخوا د هوايي ډگر په توگه کارول شوې وه. عارف ته مې د دغه ډگر د اوارولو او برابرو لپاره لس زره ډالر ورکړل. او له هغه مې وغوښتل چې کار یې باید دیوې

(1) دا هغه ډول الوتکې دي چې تقریباً چورلکې ته ورته څرخونه لري او په پرتلیز ډول په کمه ساحه کې کېناستلی شي. ژباړن

اونۍ په اوردوکې بشپړکړي. زمور پيلوټان ډاډه وو چې L-100 ډوله الوتکه به په اسانۍ سره پدغه ډگر کې کېني او په دغه کاربه مورته د بيااکمال وړتيا راکړي. ستونزه به داوي چې د طالبانولومړۍ کړنې به په شاشوي نه وي. دغه هوايي ډگر به د توپ اودراکت ترهدف لاندې وي. خومورغوبنټل چې دغه وړوالی ولرو. حتی دلنډې مودې لپاره بياهم دهواله لارې دا کمالاتود راغورځولولپاره ترې گټه اخيستل کېدای شوه. ايدز مور د کوچني ډگر لپاره بله مرجع دهغه کتاب له مخې چې دافغان اوانگليس د جگړو تاريخ په کې و. د لوستلو له امله پيدا کړی شوه. په ۱۹۱۹ کال کې د افغان او انگليس د درېيمې جگړې پرمهال. د برتانيې هوايي قول اردو د کابل په ختيځ (بنايي منظور شمال وي او کومه يي سهوه وي. ژ) کې د گل بهار نومې يوه کوچني کلي کې يو هوايي ډگر جوړ کړی و. زمور ساختماني هڅو وروسته داثبوت په ډاگه کړ چې دغه هوايي ډگر په رښتيا هم د برتانيې پخوانی هوايي ډگر و. راتلونکي ورځ موخبر ترلاسه کړ چې دخبرواترواوردوالی په سويل کې جگړې ته د پښتنو دراوړلو په څرنگوالي څرخېده.

په اسلام اباد کې زمور مشر هم هغه پاکستانی ډول (بابولاله چې په شمال کې زمور تمرکز او هلته د طالبانو پر وړاندې به زمور پوځي هڅې تاجک شمالي ټلوالې ته اجازه ورکړي. چې د افغانستان نيمايي. شمال پاك کړي او کابل ونيسي. پښتانه به بيا ټوټې. ټوټې پاتې او کمزوری نظامي ځواک به لېري اودغه کاربه تاجکان زړور کړي چې د پښتنو سيموته ورننوځي اود طالبانوله غورځېدو دمخه سياسي گټې او پخوانی حيثيت لاسته راوړي. دغه ساز د واشنگتن په يو شمېر کړيو کې هم ډېر غړېده. په ځانگړي ډول د دولت په رياست او ملي امنيت د شورا په يو شمېر دفترونو کې.

که چېرې شمالي ټلواله په خپل ځای کې پاتې شي. نومور کولای شو چې په سويل کې د پښتنو د قابليت په لوړولو باندې تمرکز وکړو. په همدې مهال مور کولای شول چې طالبان د دوی ثابتونظامي هډوباندې داساسي بمبارۍ پواسطه کمزوري کړو. بيا د څو اونيو په اوردوکې وروسته له دې چې (سي. اي. اي) ته د طالبانو پر وړاندې د پښتنو د مقاومت دراغونډولو فرصت په لاس ورغلی وای. نومور کولای شول چې دهېواد په کچه د بمبارۍ منظم او انسجام شوی کمپاين مو پيل کړای وای.

دغه کار به پښتنو ته له طالبانو څخه وروسته د ښه نظامي موقعيت د ترلاسه کولو فرصت ورکړی وی. د حالاتو له تعبير سره سره ډېرې ستونزې وې او د دې ستونزو يوه برخه دا هم وه چې د طالبانو ځواک په قانوني ډول کوم جوړښت نه درلود. کوم ځانگړی مرکز يې نه لاره چې تر بمبار لاندې نيول شوی

واى.

د ثابتو نظامي تاسيساتو بمبار لکه د اکمالاتو ډيپوگان. د موټر جوړولو اسانتياوې او په وروستني برخه کې د پوځ متمرکز کول به ډېر لږ يا هېڅ تاثير ځکه ونلري چې د طالبانو ځواکونو زياته برخه په شمال کې راغونډ وو او د شمالي ټلوالې سره مخ وو.

داکتوبر په درېيمه مې يولیک وليکه چې په هغه کې د درېيوساحو ارزښت ټاکل شوی و او خپل نظريات مې زمورډپوځي هڅواو په شمال کې د طالبانو په وړاندې د بمبارۍ د اړتيا په اړه پکې راوغښتل.

دساحې ټاکنې چينل Channel (دفتر) يوبې جوړې اود سي. اي. اي د مشر په شمول يو اورد مهاله تاسيس شوې پروسه ده چې د هغې له مخې په ساحه کې شته سي اي اي افسران کولای شي چې د خپل لاس لاندې سيمه کې د ستونزې په اړه شخصي ارزيايي وکړي او رپوټ ولېري.

دغه رپوټ د څارگره رپوټ په توگه وپشل کېږي. نو ددې لپاره د واشنگټن د کړنلارې جوړونکې ډلې په منځ کې په پراخه ډول گرځي راگرځي. دغه کله کله کارول کېږي. نو په دې اساس دغه ساحوي ارزيايي مهمه اغېزه لري.

هانک سي راته وويل چې زما څېړنې د مرکزي استخباراتو سي اي اي د مشر لخوا په صحيح ډول منل شوی خو شونې وو چې خبرې اترې به دوام وکړي ځکه چې د مختلف پوځي ځواک لاس ته راوړنې د هغوی په وړاندې د شته خطر سره پرتله کېدلې.

ماته ويل شوي و چې شمالي ټلوالې باندې فشار راوړم چې هغوی په خپلو موقیعتونو کې ترهغې چې دمتحده ايالاتو د پوځ لخوا د عمل ترسره کولو په اړه پرېکړه نه وي شوي. مقاومت وکړي خو سره له دې بياهم ددغه کار ترسره کېدلو ځانگړی وخت نامالوم دی.

مور پنجشېر ته د ماموریت لپاره د امريکې ځانگړو ځواکونو ډلې ته هم سترگې په لار و چې مور سره يو ځای شي.

مور پوهېدو چې پنجشېر کې د ډلته (ځانگړی ځواک. ژ) ځواک کارکوونکي دده دې جوړلو اوله درې څخه ددوی په واسطه دطالبانوله هاخوادالقاعده دمشرانو پر ضد يرغل کولو په سرهم خبرې اترې روانې وې. بنيابي د امريکې د ځواکونود اې ډله به رالېږل شوې وای. که څه هم چې ددوی راتگ د ځانگړي ماموریت څرگندونه کوله. خودوی غوښتل چې کورنيو ځواکونوته زده کړه ورکړي او که بنيابي دلومړنيو کورنيو په اوږدوکې دلايزر ټاکل وکړي.

دنورو قطعواومختلفو دندو په اړه هم خبرې اترې روانې وې خو په ساده ډول دامريکې دپوځ ډلې په افغانستا ن کې په داخل کې دامريکې دپوځ په رول سره

هوکړې ته نه رسېدل. دکړې وعدې سره سم نورې ورځې په داسې حال کې په تېرېدو ويل چې زمورافغان کوربه به په تکراري ډول دامريکې دپوځ راتگ اوياددوی لپاره دهغې څخه نورمهم دېم غورځونې کمپاين دپيل کېدودوخت پوښتنې کولې.

داونۍ په تېرېدوسره په شمال کې هواپه بدلېدووه. داکتوبر په څلورمه نېټه په داسې حال کې راوبښ شوم چې سورسهارچې تېزابدونه ورسره مل وو او په شمالي غرونوباندې دباران وربښتونواوپه لوړې ارتفاع دواورې وروښت رپوټونه وکړل شوي و.

ژمی په تېزۍ سره راروان و. په ځانگړې ډول په لوړوغرونوکې په همغه سهارد درې په شمالي برخوکې دچورلکې لپاره دکوزېدومهاال دټاکلوسفرته دپای ټکی کېښودل شو.

په پوره ډول به دژمي په راتگ سره دغرونوغياني بند شي. په شمال کې به د سرکونو کار ودرول شي د ډېرو مشکلاتو ډک او د ملک په نيمايي شمالي برخه کې به هوايي عمليات د خرابې هوا له امله له خنډ سره مخ شي. په عنعنوي ډول ژمی په شمال کې دجگړيزوعملياتودکچې راکمېدنه اوددوه اړخيزوراكتي او توپچي جگړې دبدلېدنې په مانا وو. چې ځمکنی ځواک په موثره توگه نه شوای کولی. که چېرې شمالي ټلوالې ددوی د کرښو څخه بهر شوی نه وای. کابل يې نيولی نه وای. او د لوېديځ په خوايې د راتلونکو څو اونيو په جريان کې فشار نه وای راوړی. بنيایي چې دغه فرصت تر پسرلي پورې ځنډېدلی وای. د هانگ لخوا د شپې نا وخته ټليفون د امريکې د پوځ د جگپوړو په منځ کې گډوډي او حيرانتيا تصديق کړه.

هانگ وويل چې په تامپه (دځای نوم دی) کې د ځانگړو عملياتو د مشرانو لخوا هغه ته ويل شوي وچې زه بايد ددغه ډلې مشرتوب هم وکړم او رسماً د ځانگړو عملياتو ځواک په پنجشېر کې له خپل گروپ سره د يو ځای کېدولپاره دعوت کړم. زه په خپل ځواب کې ډېر نرم وم. دوی به وغواړم چې سره يوځای شي؟ مور خو هر يوې کړی. دلته ځواک. ځانگړی ځواک. سېل ځواک او خير گيډر ځواک ټولو ته سوال او د هغوی څخه غوښتنه وکړه چې زمور سره يو گروپ ولېږي. ښاغلی ته وانگ دغه حالات له واکه وتلي ښکاري. مور بايد دغه گډوډي له منځه يوسو.

دا خو هغه څه نه دي چې زه يې له پنجشېر څخه حل کړم. ما خو تبليغ کړی و. هانگ زما په اندازه پنجشېر ته د ځانگړو عملياتو د ځواکونو د لېرلو ځنډېدلو او هوکړې ته دنه رسېدلو له امله سر درد شوی و. هانگ دوه ښه خبرونه درلودل. دېمونودغورځولوکمپاين چې د اکتوبر د اوومې نېټې په ماښام پيل کېدل.

هانك وويل چې دغه يو ثابت تاريخ و. د امريكې د پوځ د سستيا له امله د جگپوړو كرنلاره جوړوونكيو مامورينو په منځ كې ناهيلي راپيدا كېدله او په ښكاره جنرال تامي فرانك په اوومه نېټه د بمبارۍ د پيل كېدو هوكره كړې وه. كه چېرې نېټه په رښتيا هم ثابتې وي. نو دا يو ښه خبرو.

بل مانه غوښتل چې شمالي ټلواله د بمبارۍ د څنډېدوله امله يو ځل بيا هم خواشيني كړم. د الفاتيم څومشران. له قرارگاه څخه د سي اي اي دويم گروپ تاشكندته د اكتوبر په څلورمه نېټه سهار مهال رسېدلى و. تر راتلونكي اوونۍ پورې به دغه گروپ سره راغونډېده او بيا بايد د جنرال دوستم له اوزبك توکم ځواکونوسره چې د مزار شريف په سويل كې جنگېدل يوځای شوى وای. په تاشكند كې د سي اي اي افسرانوله جنرال دوستم سره څومياشتې وړاندې اړيكې نيولې وې او د اړيكې له بريد څخه ډېر وړاندې نيول شوي و د الفادې اړيكې له دوستم سره ورتگ لپاره لاجريان درلود.

د الفادې مشري آر چې لخوا پرمخ بېول كېده. افسر له آر چې سره مېه ۱۹۸۸-۱۹۹۰ پورې په اسلام باد كې كار كړى و. نوموړي له يوشمېر مجاهد قوماندانانوسره كار كړى و. د قومي حالاتوله څرنگوالي او د دري ژبې سره يې ښه بلد تيا درلوده. له دې امله هغه په ساحه ارزښتناك افسرو او د امريكې د پوځ د پخوانۍ (Ranger) له افسرۍ (يو ډول ځانگړى ځواک. ژباړن) او نظامي تجربې له مخې د جنرال دوستم او د هغه له قوماندانانوسره چې د وروس لخوا تربيه شوي وو د كار كولو ښه وړتوب درلود.

ريك او ما د بمبارۍ د كمپاين تاثير په باره كې خبرې وكړې او د پنجشېر درې څخه بهر د كابل جبهې سره نږدې مود عمليا تود قرارگاه د ممکنه بدلون لپاره فكر وكړ. كه چېرې د بمبارۍ كمپاين سخت او دوامداره شي. ښايي چې د طالبانو كړنې په چټكۍ سره كمزوري شي. نو مور غوښتل چې هلته نږدې او د شمالي ټلوالې كړنې مو له نږدې انسجام او څارلى واى. د شپې په نهو بجومو له عارف سره د بمبارۍ د كړنې او يانشتوالي په باره كې خبرې اترې وكړې. زه خوښ وم چې عارف ته مې وويل چې په پاى كې داووم اكتوبر په ماښام به كاروشي. يانې بمباري به پيل شي. هغه د ځان دگټې په خاطر موسكاو كړه او ويې ويل چې دغه خبره د فترته تر رسېدو روسته جنرال فهم ته ورسوي.

د اښكاره وه چې د دويم اكتوبر له خبرو روسته عارف داخل د(ته ودرېره چې څه پېښېږي) عملي كار لپاره انتظار و. ما ورته وويل چې د بمبارۍ د پيل څخه وروسته مور غواړو چې خپل دفتر له درې څخه بهرسويل لورې ته ولېږدوو. هغه دا ومنله او ويې ويل چې د جبل السراج په خوا وشاكې به وړ ځاى ورته وگوري.

مور يوڅه نور موضوعات چې په تېروليدنو كې پرې سرسري تېر شوي وو. هم

تربحث لاندې ونيول. دعارف افسرانو دطالبانو په کړنو کې له قوماندانانو سره پراخې اړیکې درلودې. دهغو قوماندانانو و فاداري له طالبانو سره سرسري وه او دسيمه يېزوشرايطواوگټوله مخې چې دوی ترې لاسته راوړلای شوې فکر کېده چې داگټونکي خواوه.

دطالبانو د موقعيتونو پر وړاندې د امریکې د بمبارۍ د پيل کېدوله امله دوی هم په نښه کې راتلل. ددوی وفاداري نوره هم کمزوري کېده او د پام وړ اندازه پيسو ورکړه به ټول دغه ډول قوماندانان دشمالی ټلوالې سره يوځای کړي. زه هم ددغې جالبې پانگې اچونې سره موافق شوم.

مور د شلټر نومو سيسيې کسانو په اړه چې طالبانو په کابل کې بنديان کړي وو. هم خبرې اترې وکړې په کال ۲۰۰۱ کې داکتوبر په درېيمه نېټه طالبانو د شلټر نو د بشري مرستې موسسې ټول مامورين د عيسويت د کتابونو د خپرولو او عيسويت ته د مسلمانانو د رابللو په تور ونيول. شپږ غير افغانانو کسانوله ډلې څخه يې څلور اروپايان او دوه امریکني بنځې چې هيدې ميرسر ۲۵ کلنه او ډاينه کيوري ۳۰ کلنې په شمول نيولي وو.

دغه ډله دکابل په زندان کې اچول شوي او تراوسه هلته موجود وو. دطالبانو د مشرانو لخوا چې ويل يې. دغه بهرنيان به دمذهبي تبليغاتو د جرم په کولو محاکمه شي.

هغه جرم چې دطالبانو درون قانون لاندې يې دمرگ جزاوه. د 9/11 له بېښې مخکې ددغوبنديانو لپاره نړيوالو د خلاصون هڅې ناکامه شوي وې. د امریکې د بمبارۍ له پيل سره ددغو کسانو د مصونيت اندېښنې نورې هم زياتېدې. عارف وويل چې هغه دطالبانو داستخباراتو او امنيت په دننه کې دجگپوروسره اړيکي لري او فکريې کاوه چې هغه ددغوبنديانو د خلاصون لپاره پټې مذاکرې د پيسو په بدل کې پيل کولای شي. سره له دې چې مورزياتو مالوماتوته اړتيا درلوده. ماورته وويل چې هرڅومره په بيره چې کولای شي. هومره زردې دغه کار پيل کړي. دغه موضوع دراتلونکو څواونيو په جريان کې په داسې حال کې چې مورغوبنيتل دبنديانو د خلاصون لپاره پلان جوړکړو. دليدنو کتنو فرعي ببولاله وگرځېده. ماعارف ته ددغو دوو هڅو د پيل کېدو لپاره 250,000 امريکا يې ډالرو کړل.

يويشتم خپرکي

داووم اکتوبر په سهار ميوري. پيلوټانو او بک د هغو دېرشو کسانو سره چې د فهميم پواسطه زمورسره د پلټنو او ژغورنې د دندې د ترسره کولو لپاره گمارل شوي وو. وليدل.

مورنه پوهېدو چې دغه هيله وکړو. خوفهيم وويل چې دغه کسان ده دلبنکرله بهترينو کسانو څخه راخوښ کړي. خو هغه څه چې بيا ميوري وليدل. هغه بدل وو. د دغو دېرشو کسانو له جملې څخه ډېر د نوموړې دندې د ترسره کولو لپاره بنکار بدل. خو څلور وکسانو دغې دندې ته له گمارنې سخت سر وټکاوه. نو ميوري هم سمدستي ولېږل. ډېريو کسانو له ځانسره کلاشينکوفونه راوړي وو خو هېڅ يوه د وسلې لپاره مهمات نه درلودل. شپږو کسانو هېڅ وسله نه درلوده او درېيو کسانو بوتان نه لرل. محلي جوړې شوې پلاستيکي خپلې يې په پښو وې. لومړني څو ساعته ميوري د کلاشينکوفونو او د هغوی لپاره د مهماتو او د بوتونو د اخیستلو لپاره د بوديجې په لگښت تېر کړل. سره له دې مو بيا هم له فهميم څخه وغوښتل چې دغو شپږ ويشتو کسانو لپاره يونيفارم. بوتونه (مصرف به يې زمور په اوږو ي. ليکوال) برابر کړل.

په لومړي ورځ مې د اېس اې آر يا د پلټنو او ژغورنې د ډلې زده کوونکو گډوډ گروپ تر سترگو شو. بک د چورلکې په وروستۍ برخه کې د اېس اې آر د عملياتو لپاره د دوه گډيو دروازو د ليرې کولو د هدايت کار ترسره کاوه او ميوري دغه گروپ په دوو. ديارلس کسيزو گروپونو ووېشه. د هرې ډلې د پرمخ بېولو لپاره يې افسران هم وټاکل. ميوري گروپونو ته د چورلکې د لومړنيو تجربود حاصلولو. د چاپېريال جوړلو او د لاسونو پواسطه د اشارې کولو او د وېشتلو ډيسپلين زده کړه ورکوله.

زده کوونکي ډېر لېواله وو او د ميوري د خوښولو لپاره يې ډېر زيار گاله. تر مازديگر پورې اساسي زده کړې وکړې او ميوري کورته د گټورې ورځې د درلودلو له امله خوښ راوگرځېد.

ميوري راتلونکي دوې ورځې همدې ته ورته د ژغورنې تمرينونه تر سره کړل. چورلکه به په هوا شوه او د ښکته کېدلو په سيمه کې به يې په اوږده او ټيټه کړۍ کې په گړنديتوب سره الوتنې کولې او بيا به په آرامه ښکته شوه او وروستۍ لمبې (دپاملرنې لپاره کمياوي رڼا بلول. ژ) به په داسې حال چې په چورلکه به دورې راتاوبدې. گروپ د چورلکې وروستۍ برخې ته د ناڅاپه ننوتلو لپاره راباله. د ميوري تر څار لاندې د ډلې مشر به له چورلکې څخه بهر توپ کړاو خپلې ډلې ته به يې د دوی دموقعيتونو په لورې لارښوونه کوله.

له دې وړاندې دوو يادريو تنوا فغانانو په چورلکه کې سفر کې و او دغه تمرينونه به گروپ تر ډېره بريده په خدا او خوښۍ کې ترسره کول. د تمرينونو په جريان کې کومه بده پېښه رامنځته نشوه او د اکتوبر د هلم په ماسپښن ميوري دغه گروپ د بېړنيو پلټنو او د ژغورنې د عملياتو د بريالي ترسره کولو جوگه و باله خو په دې شرط چې دامريکې ترڅارلاندې يې ترسره کړي.

زموږ چورلکې او د امريکې د هوايي ځواک لخوا د ژغورنې او پلټنو د عملياتو په گډه ترسره کولو کې لويه ستونزه په افغان اسمان کې دامريکې د پوځ او زموږ د چورلکې ترمنځ د اړيکو نشتوالی و.

موربايدله او اکس دهوايي خبرداري او کنټرول بېسيم له چورلکې سره چې د دغې هڅې دنده يې پرغاړه درلوده اوله سي اي اي اېس (نېرډې هوايي مرسته) سره چې د غورځېدليو پيلوټانو او هوايي ساتنه به يې کوله اړيکې درلودلې وای.

د دغې اسانتيا د نشتوالي له امله ناشوني ښکارېده چې امريکايي پوځ به زموږ چورلکې ته د دغه ژغورنې په ماموريت کې د برخه اخيستلو اجازه راکړي.

مورځکه بختور وو چې د ژغورنې ماموريت ته هېڅ اړتيا پيدان شوه. د اکتوبر مياشتې تر نيمايي پورې دامريکې پوځ د ژغورنې او پلټنوليپاره خپلې وړتياوې پيدا کړې. يوه چورلکه او غړي يې په شمال کې په ازبکستان کې ځای پرځای کړل او يوه چورلکه يې په سويل کې د پاکستان د کوېټې په عمومي سيمه کې چې جیک اباد نومېده ځای پرځای کړه. نو مور د اېس اي آر يوگروپ بېرته جنرال فهميم ته وروسپاره او بل ديارلس کسيز گروپ مو د هوايي ډگر په شاوخوا کې د نخايي پېښو لپاره وساته.

د اکتوبر په اوومه د هوايي بمبارله پېلېدو وروسته پايلو ته په انتظار سره تېره شوه. په همدې وخت کې کريس اوسټان گلېهارته له سياف سره د بيا ليدنې لپاره ه لارل شو د هوايي ډگر دکارجريان وگوري. دوی په يوه نيمه بجه بېرته راوگرځېدل او دا خبر يې راوړ چې هوايي ډگر نېرډې د تيارېدو په حال کې دی.

دوی هلته په ناخپي سفر ټول مامورين د سخت کار او د نډې د ترسره کولو پر مهال ليدلي وو. دغه مامورين د بدلون لپاره دامريکې يې وخت (پخپل وخت کار کول) ژ تابع شوي وو. مور هريوپه ماسپښن کې دخپل سامان په برابرولو يوڅه وخت تېر کړ. خو لومړی کړنې ته د سفر تيار ونيسو او د بمبار د کمپاين جريان له نډې څخه وڅارو. په هغه وخت کې مور فکر کاوه چې د بمبار د مرکز په دکابل په شمال کې په لومړيو کړنو او له تخار سره په لومړيو کړنو باندې وي.

د څو ورځو په اوږدو کې د درانده بمبار او ټکولو له امله شمالي ټلوالې هم د طالبانو د کړنو د ماتولو هڅې پيل کړې. په هغه ماسپښن جان محمد. ما ته راغی او ويې ويل چې هغه کولای شي زموږ په کور کې د ستلايت او ډېش

تلویزیون نصب کړي. د بي بي سي او سي اي اي ځپونې به تعقيب کړای شو. مورھک پک شو. ستلايت تلویزیون په پنجشېر کې؟

هو شونې و. ډېش انټن همدلته محلي د المونيموله پاتې شونوختوڅخه جوړشوی وچې د ليرې ختيځ څخه راوړل شوی اوکړې لښتې يې درلودې څوکاسه کلکه ونيسي. برېښنايي توکي يې له تاجکستان څخه راواردشوي وو. دغه برېښنايي توکي په اسانۍ سره نه ترلاسه کېدل او قيمتي هم و. خوجان محمدهمه مکمل سپټونه پيدا کړي وو.

د څوساعتونوپه وخت کې کېدی شول چې ستلايت تلویزیون فعال شي. مورڅکه ډېرلېواله ووچې دخبرونوتړي وو. له قرارگاه سره اړیکې يوازې د دندې اړوندې اړیکې وې او د ترورېزم پر وړاندې دجگړې په اړه د پېښو او په امریکې کې د 9/11 سپټمبر وروسته د پېښوڅخه بې خبر وو.

له خپلې ژمنې سره سم جان محمدهمه له څلور يا پينځو افغانانو راغی چې د لکروسرونه او بېخونه. چې د تلویزیون سيم نه بلکې کبار ښکارېدل. له څوساعته کار وروسته تلویزیون خپل شکل لاسته راوړ. پاپي له دوی سره دسيم دکيلوپه برابرولوکې مرسته وکړه. څو د جنراتور د برېښناپه نشتوالي کې هم کاروکړي.

پک چې له ميوري سره د سار(SAR) له تمرين څخه راوگرځېد. هغه هم دغه مرستې ته ور ودانگل. هغه خو په ژبه نه پوهېده له مستريانوسره دسرپه ښورولود(ريسيور) ياخپې اخيستونکي ماشين په برابرولوهورې ته ورسېد.

کله چې دشپې په نهوجوهانک په کابل باندې دلومړي بمبارۍ څخه ويلي وو. مور څوکسان بام ته وختلواودسويل ترانکې په لورودرېدو. څو د کابل په لورې بې ځنده منظره ولرو. مورفکرکاوه چې ديمونوپيرکې چې د کابل پرسر په ورېڅوکې به انعکاس کوي ووينو. ډېرې ونه وينوخودهرکلي ور و.

ريک هيله درلوده چې تلویزیون به دمبارڅخه مخکې تيارشي او بيا وکولای شي چې د سي اي اي ځپونې له لارې يې وگوري. دادقيقاً هغه څه ووچې په 1991 کال کې مويه رياض باندې دسکډميزايلودبريد پرمهال وکړ. کله به چې د سکډميزايل غر راغی نوسملاسي به مو سي اي اي ونياوودسکډ لوېدل به مو ولېدل.

دتلویزیون انځورونه او د چاودنو غر زماو بېتسي (دليکوال مېرمن. ژ) لپاره د ډېرې نا ارامۍ سبب گرځېده. ماښام نهه بجې راوړسېدې اوتېرې شوې لس دقيقې وروسته بياهم څه نه و. يوتېز زېرنگه پيرک دکابل په لورې ترسترگوشو. ماهيله درلوده چې د چاودنې غرمبهار واوړم خومور ډېر لېرې وو. سره له دې چې مورپه خپل منځ کې نارې وهلې اويواوبل مويه شاتپول.

سملاسي څونورو پړکونو هم ليرې اسمان وځلاوه. ریک ته مې مخ ور وړاوه.

سگريټ مې له جيبه راوويست او ريك ته مې ور وغزاوه. دغه صحنه د لمانځلو وروسته.

د سپټمبر له يوولسمې نېټې وروسته له يوې مياشتې څخه په كمه موده کې مويه كابل کې د دوى پروراندي بمباري پيل كړه. په هغو طالبانو او عربو باندې چې اسامه بن لادن او دهغه جگپوړوساتنه يې كوله. بمونه غورځول. مادويم سگريټ راواخيست او د ښه ژوند په هيله مو دودكړ.

له انگرڅخه غرمبهار راغى چې د لاسونوپه پر كولوسره يې ولمانځه. د تلويزيون غرمبهار چې جان محمدراپيداكړى و. افغاني مستريان او زموږ افغان كاركونكو په انگر کې خواره واره وواو د خوښۍ خبرې يې كولې. موږ هم ورگډ شو او كه رښتيا ووايم په دغسې ځاى کې دسي اېن اېن تلويزيون په ليدلو هك پك شوم.

د څو دقيقو په اوږدو کې تازه خبر وچې ويل يې: په افغانستان کې د امريكې پوځ لخوا د طالبانو او القاعده پروراندي د بمبارۍ كمپاين په نهو بجو پيل شو. خوبدبختانه د چاودنو ژوندي انځورونه نه وو.

ممتاز راڅرگند شو او د لمانځلو لپاره موږ وغبرسره وكړ. هغه موسكى او خوښ و. د طالبانو پر وړاندې موږ د بمبارۍ داغېز په هكله مو خبرې سره وكړې. هغه غوښتل چې انجينر عارف ووينو څو دغه ښه خبر ورورسوي. موږ د يو ساعت لپاره كېناستو. سگريټ موڅكول او سويل ته د لومړۍ كرنسوپه لورې د سفر په اړه سره غږېدو.

موږ په خپل پلان کې نيمگري وو. داسې ښكاره شوه چې د اكتوبر په اوومه نېټه د بمبار ډگر بې اغېزې ښكارېده. په راتلونكي سهار خبر شوو چې د امريكې پوځ د هېواد په كچه (31) هدفونه وپشتلي وچې له دغې جملې څخه په كابل کې يوازې درې بمونه غورځول شوي وو. د دغو هدفونوله جملې څخه زيات يې مهم ولې كم ارزښته وو. لكه د ټانكونو د بيا جوړولو وركشاپونه. دلښكرو د لېرلو وروستي ډگرونه او د خورو او توكيو گدامونه. خو د لومړۍ كرنسې جنگي موقعيتونه يې هېڅ وپشتلي نه وو.

انجينر عارف د سهار په اووبچوپه غير معمولي ډول لده سره د ليدنې لپاره لږ د وخته راغى.

كه د عارف له څېرې څخه مو اندازه اخيستلې واى. د شمالي ټلوالې د لوږپوړو چارواكو خپگان د لومړۍ شپې له بمبارۍ څخه له ورايه څرگندېده.

عارف وويل چې هغه د بمبارۍ د پيل له امله خوښ دى خوله كابل سره د لومړۍ كرنسې قوماندانانو د عرب او طالبانو د موقعيتونو پروراندي دهېڅ بم د غورځېدلو رپوټ رانه كړ. يو گدام او د پوځي موټرو د ترميم اسانتياوې يې له منځه

وري دي.

په لومړيو کورنيو کې دعارف کسان دمخبرې دمخاوروپه ثبت کولو کې اورده تجربه لري. هغوی دطالبانو د اېچ اېف مخبروله لارې خبرې اورېدلي وې او په ټيټه کچه يې دطالبانوپه منځ کې دسکون خبر ورکاوه اودمبارۍ پايله محدوده ښکارېده.

دعارف په دعاسره مې ستان اوډاکټر جنرال بسم الله خان قرارگاه ته د خو ورځولپاره ولېږل. مورغوبنېتل چې لومړۍ درجه څارگر مالومات دمبارۍ دپايلې اودمبارلپاره دراتلونکيو همدفونوپه باره کې ترلاسه کړو. ستان اوډاکټر ددغه اورده اوسخت سفر ياندي دسهار يوولس بجې حرکت وکړ. کله چې ددوی موټرله خلاصې ساحې څخه چې دگدام خواته وه تېر شو او دبارک کلي په لور لاړل ماوويل چې دگروپ يوې برخې د سويل په لورې حرکت وکړ. که چېرې دمبارۍ حرکت زيات نشي نو دوی به يوازېني خلک وي چې هغه خواته ديوڅه وخت لپاره موجودوي.

هانک په همغه ماسپښين سي ټي سي ته دترورېزم پروراندې دمبارزې رياست ته تليفون وکړ. هغه وويل چې دولس مشرلپاره دسهارغونډه. چې لده سره ډي سي اي هم په کې گډون کړی و دبم غورځونې دکمپاين دپيل کېدپه اړه وه. او ويې ويل چې شمالي ټلواله دې ترڅلوروياپينځوورځولپاره په دغه ځای کې تم شي. څو طالبان دمبارۍ پواسطه کمزوري شي.

ماهانک ته وويل چې که چېرې دتېرې شپې هڅې زموروروستۍ هڅې وي نو دطالبانو دجنګياليو پروراندې دمبارۍ دېرې اغېزې هيله بايدونکړي. ماورته پخوانۍ ارزيا بې بياتکرارکړه اوومې ويل چې دشمالي ټلوالې ځواکونه دامريکې دمهمې اولويې مرستې په نشتوالي کې ښکاره دومره ځواکمن نه دي چې له خپلوموقعيتونوڅخه رابهرشي اودکابل په لورې حرکت وکړي.

هانک وويل چې دکابل دنيولولپاره پرېکړه دکرنلارې دجوړونکې ټولنې په منځ کې په خپله يوبحث دی. پاکستانيان. روسان او ايرانيان ټول په ښکاره ډول په کابل باندې دتاجک پلوه حکومت بريالي کېدلواو ورسره دوينې تويېدلوله امله اندېښمن و.

په واشنگټن کې زيات وخت په دې تېرېده چې ملگري ملتونه اجازه ورکړي څو ديو ازا دکابل واگې په لاس کې واخلي اوتول مخالف ځواکونه. تاجک او پښتون له ښارڅخه بهر ياتې شي. مایوازي کولای شول چې خپل سر په حيرانتيا سره وښوروم. ما او هانک په دې هيله خدای په امانې سره وکړه چې راڅه (نن شپه څه پېښېږي)

انجينرعارف دشپې په نهو بجو ددويمې غونډې لپاره راغی خوداخل زه او هغه

دېمبار په مضمون باندې ونه غږېدو. زه دعارف نظرتو غورښوم چې هغه څنگه کولای شي په هېواد کې دطالبانو ترولکې لاندې سيموکې عمليات ترسره کړي. ځوښ لادن او دهغه لوړپوړې چارواکي راوښيي. عارف وويل: دی په دې فکر دی چې دمجاهدينو پخواني قوماندانان چې دمسعود او دشمالی ټلوالې سره له پخوا راهيسې همکار و. پدغو ځانگړو دندوکې چې مورتر بحث لاندې نيولې وې همکاري وکړي. خودطبيعي خوی په لرلويانې دپيسوپه بدل کې. ماله عارف څخه وغوښتل چې له هغو قوماندانانو سره چې دی پرې باور لري اړيکي ټينگې کړي اوله هغوسره وغږېږي چې هغوی داسامه او دهغه دجگپوړو پروړاندې څه کولای شي. عارف ژمنه وکړه چې په هغه مابنډ دطالبانو له کرښو څخه هاخوا پيغام لېږدوونکي ولېږي. څوله هغو قوماندانانو سره چې دکابل په ختيځ کې اوسېږي اړيکې ټينگې کړي.

دعارف استخباراتو داسامه بن لادن لوړپوړی چارواکی ايمن الظواهري هلته په گوته کړی و. مور د شلترنو د بنديانو په اړه بيا هم بحث وکړ. عارف وويل چې دی دکابل استخباراتو د امنيت د ودانۍ له لوړپوړي غړي څخه د هغه په خوښه د بنديانو د خلاصون په اړه دمعاملې کولو دځواب هيله لري. ماعارف ته وويل چې دغه موضوع ته جدي پاملرنه وکړي. دېمبارۍ په پيل سره که طالبان هرڅومره گډوډ هم وي دامريکايي او اروپايي بنديانو سره به سخته کړنه وکړي. کله چې عارف لار زه بېرته خپل دفتر ته لاړم. څو ورځې تېرې شوې پېښې قرارگاه ته ور ولېږم.

ريک او کريس مې وليدل دواړه ناست او مخونه يې دپنجشېر په دسمالونو باندې نيم پټ کړي دي. کريس درېيو شمعوته اور ورکړی و څو دغه مضر بوی چې له پاپي څخه راروان و له منځه يوسي (ليکوال دلته دپاپي دمعدې دڅراوالي له امله د بدبوی يادونه کوي. ژ) له بده مرغه ما هم بله چاره نلرله نو اړشوم چې له دوی سره مېز شريک کړم. مخ مې په دسمال پټ کړ او کريس مې وپوښته چې څومره شمعه پاتې دي؟ هغه وويل چې دوه بکسونه نور هم لرم. ښايي چې څلوېښت دانې وي.

ما پاپي ته وروکتل او ويې ويل چې ښايي دغه تعداد مو يو ساعت يازيات وخت لپاره کافي وي. زه بايدن شپه په بېره رپوټ وليکم. پاپي هم په خندا شو او زه هم په خندا شوم.

دوه ويشتم څپرکی

دټبرې ورځې دحالاتوپه جاج سره راتلونکي ورځ چې داکتوبر لسمه وه. ډېره

اړينه وه. ورځ له سپکوپېنبوسره پيل شوه. يوه دېم غورځونې ستراتيژي اوپل افغانستان ته دځانگړو عمليا تو دپرسونل ننه ايستل.

ورځ ديخ حرارت اودوريځوله دك اسمان سره چې دباران گواښ يې كاوه پيل شوه. دسهارله اووبجوڅخه لړمخکې مې يوه پياله کهوه جوړه کړه اوانگړته ووتلم څو دېبستي سره دپرمختللي جيوستېشنري ستلايت ټليفون دسيستم له لارې خبرې وکړم.

ماله هغې سره دبل سيستم له لارې چې پخوانی اريډيم (يو ډول کيمياوي عنصر چې ژېړنگ لري او د فلزاتوپه جوړولوکې ترې گټه اخيستل کېږي. ژ) اوتېټ مدارلرونکی ستلايت و. څوځلې غږېدلی وم. دغه ټليفونونه د سر درد واو د ستلايت سره وصل يې ډېر وخت نيوه. کله به دې چې ټليفون ته ځواب ورکاوه نوتماس به قطع شو. له دې سره سره مې لدغه سيستم څخه دلومړي ځل لپاره ښه تماس ونيو. خود دغه سيستم دروښانوالي او قوت لرلوته حيران وم. تردې چې د دې غږمې واورد او د هغې له فعاليتونو خبر شوم او د ماشومانوله حال احوال څخه خبرشوم اوتر دې چې زمور درې سپي په څه حال کې و(ټول چت پوزي سپي و. ليکوال) خبرشوم اوخونديې وکړ. ماهغې ته وويل چې که څه هم وزن مې له لاسه ورکاوه ښه احساس مې کاوه. سپيرو (يوډول انټي بېوتیک دارو. ژ) ښه کارکاوه. مادې ته مشوره ورکړه چې کله شمالي ټلواله د دوی له دفاعي کړنښوڅخه راووزي. دکابل په لورې حرکت وکړي اوزه دامريکې متحده ايالاتونه راوگرځم نوموربه پينځه ياشپږورځې په نوي اورلين کې تېرې کړو. موردواړه هلته نه ووتللي. که څه هم چې څوځله مودغه ښارته دسفرپه اړه خبرې کړې وې.

بېټسي هم له دغه نظر سره موافقه شوه. دبهرني خدمت دوه کسان (مېړه اوبڼځه. ژ) له چاسره چې بېټسي له اورده مهال راهيسې ملگرې وه. لويزوناکې تقاعد اخيستی واوپه باټن راگ کې يې کوردرلوداوپه نوي اورلين فرينچ کوارټرکې يې دوه چپرکټه اپارتمان درلود چې دخپلورخصتيوپر مهال يې ترې گټه اخيستله. دوی مورته بلنه راکړې وه چې هروخت مور دغه ځای ته په سفر راشو. کولای شو چې له دغه ځايه گټه واخلو. دغه نظرمور د مثبتې هيلې راتلونکې راکړه. دبېټسي سره مې دالله په امانې پر وخت ښه احساس کاوه.

په همغه سهارکله چې زه دقترته ورننوتم اودتورې کهوې غټه پياله مې ډکوله. زه د ريك په ليدلو حيران شوم. هغه ډېرپه قهراوڅپه و. پاپي هم هلته و او داريکوکنټرول يې کاوه. ريك دهغه ټليفون له امله چې د سي ټي ايس يا د ترورېزم پر وړاندې دمبارزې رياست نوي جگپوري افسر فرانک-اې کړی و او دسهارپه درې نيمو بجو يې له خوبه راپاڅولی و. چې بياسملاسي پاپي ځواب

ورکړی و ډېر په قهرشوی و. دغه موضوع (چې ریک یې له امله په قهر) د هدف د کوارډیناتو موضوع وه او فرانسک - ای د سینټ کام⁽¹⁾ لخوا تر فشار لاندې و خو د دغو کوارډیناتو تصدیق وکړي. چې په هغه ځانگړو کوارډیناتو کې ملکي خلک موجود وو. زمورگروپ باید سملاسي تصدیق ورکړی وای چې موضوع همدغه ډول ده.

پاپي فرانسک ته ویلي و چې دغه هیله ځکه ناممکنه ده چې زمورگروپ په هدف باندې دسترگولرلو ظرفیت نلري. دغه منطقه نږدې پنځوس میله سویل خواته زمورله موقعیت څخه واټن لري او دلته خونیمه شپه هم ده. په دې خبره فرانسک له حد څخه زیات په غصه شوی و. او بنکنځل یې کړي و. ما چې دغه کیسې ته غورښولی و. زه هم په قهرشوم. د تېرو څو روځو په تېرېدوسره مورديسي ټي سي سره یوه اندازه ستونزې لرلې. دوی زمور ورځینی رپوټ او استخباراتي رپوټونه چې مور ورلېږل نه لوستل. موربه نن ددوی پوښتنې ته ځواب ورکړ او راتلونکي ورځ به یې د همدغو مالوماتو بیا غوښتنه کوله.

مور دوی ته دکابل په شمال کې د جگړې په کرښه د طالبانو او عربانو د هدف موقعیتونه هم ورکړي و. دغه کوارډینات مودانجینر عارف له استخباراتي افسرانوسره چې زموردگدا استخباراتي دفتر یوه برخه وه په گډه اخیستي وو او مور ډاډه وو چې دغه کوارډینات او هدفونه دقیق و. خو هېڅ امکان نه و چې مور هلته دملکي وگړو نشتوالی تصدیق کړی وای. زمور د شمالي ټلوالې کوربه گانوداډ راکر چې دکابل په شمال کې له دغه هوارو سطحو څخه ملکي خلک د طالبانو لخوا په زور له خپلو کورونو شړل شوي دي خوپه دې هېڅوک هم نه پوهېدل چې خپله په هدفونو کې څوک موجود وو. د قرارگاه لپاره دا حقیقت او مناسب نه و چې له مور یې د دغه اندازې د زیاتو او نور مالوماتو هیله او د مالوماتو د تصدیق غوښتنه کړې وای. ددغه دلایلو سره فرانسک یادکوم بل یوه قهرېدل د پاپي یازمور هر یوه سره د منلو وړ نه وه. ماریک او پاپي ته ډاډ ورکړ چې زه به دغه موضوع وروسته له دې چې په قرارگاه کې د ورځې کار پیل شي له هانک سره مطرح کړم.

مور گلبهارته هوایي سفر پلان کړ خو هوایي ډگر وگور او وستان او ډاکټر هم له ځانه سره راواخلو. خاوند رپوټ راکر چې نصیر زمور افغان پیلوټ له خپلو ځواکونوسره په باگرام هوایي ډگر کې غږېدلی و او د الوتنې لپاره هوا ډېره خرابه وه. له کړکۍ مې بهر وکتل او په ډاډ سره باران ورېده. انجینر عارف په داسې حال کې چې باران ورېده راغی او خبر دا و چې دافغان شلټرنو دیوه بندي

(1) سینټ کام : د جگړې پر مهال هغه دفتر دی چې د جگړې د پر مخ بېولو قوماندې او اداره ترې ورکول کېږي. ژباړن

له پلار سره اړیکه ټینګه شوې وه او هغه ومنله خو زموږ سره د ژغورنې په پلان نیولو کې مرسته وکړي. دغه سړی دخپل زوی سره د ملاقات لپاره هره اونۍ دغه زندان ته ورتلو. عارف ډاډه وچې دغه کس به د زندان د امنیت اود بندیانو دځای په اړه مالومات راکړي. دغه سړی په هغه ماښام دلته راتلو او عارف هم موافق شوڅو دغه کس زموږ سره د لیدنې اود مالوماتو لپاره وغږوي.

په دودیز ډول دغه دافغاني وخت ثبوت و. افغاني وخت دقیق نه وي یوازې یو اټکل وي. دغه سړی دوه اويا ساعته وروسته راغی په هغه ماسپښین ما هانک ته د تلیفون کولو کوشښ وکړ خو هغه په غوندو کې بوخت واو دوی ویل چې ترناوخته به بوخت وي. زه قرارگاه ته د فرانک د بې ادبه خبرو او زموږ د لیکونو د نه لوستلو په ستر اوسه هم په قهر وم.

ما غوښتل چې زه له هانک سره پدغه موضوع باندې وغږېږم نوزه ځکه په انتظار په اندېښنه کې کېناستم اود مهمو موضوعاتو په اړه مې رپوټونه لیکل.

تلیفون وگڼېداو دا زما پخوانی ملگری مایک و. هغه په ۱۹۹۶ کال کې په اسلام اباد کې زما مرستیال و. هغه دځانگړو عملیاتو د فرقی ساډ مرستیال و او په پنجشېر کې زما د وخت پرمهال یویا دوه ځله سره غږېدلي وو. زه حیران شوم چې هغه خبرې په دې پیل کړې چې قرارگاه خپه وه. په دې چې تراوسه مې افغانستان ته د ځانگړو عملیاتو قطعاتو د ننوتنې لپاره ترتیبات نه و نیولي. هغه زه وپوښتل چې ددغې ستونزې لپاره به زه څه وکړم؟

له ما بېخې ورکه شوه. ما ورته وویل چې زه ددغه موضوع سره هیڅ کار نه کوم. زه دلته په افغانستان کې د شپږو (سي اي اي) افسرانو سره ناست يم اود بهر د نیاسره محدودې اړیکې لرم او د مرکزي قرارگاه سره اونورونظامي قطعاتو سره په دې موضوع کې غیر مستقیم تماس لرو.

دغه دامریکې دپوځ ستونزه ده. د سپټمبر په ۱۹ له متحده ایالاتو څخه زموږ له سفر څخه وړاندې مور له خپلو پوځي نمایندگانو څخه تکراراً د اشتراک غوښتنه وکړه. خود ځانگړو عملیاتو پخپل منځ کې د ماموریت کولو په اړه دومره شخړې وې چې پایله یې هېڅ وه. قرارگاه څه فکر کاوه چې موږ دوی د ستونزې په اړه څه کولای شول؟ څومره چې زه غږېدم هومره په قهرېدلیم. مایک له ماو غوښتل چې له دگروال جان ملهولاند چې د تاسک فورس ډگر قوماندان و. سره خبرې وکړو.

نوموړي غوښتل چې د عملیاتو قرارگاه د کرشي خان اباد په هوايي ډگر کې چې د ازبکستان د تاشکند څخه شمال لورې ته تقریباً سل میله واټن لري جوړه شي. مایک وویل چې زه باید د دگروال ملهولاند سره په دې چې څنگه د ځانگړو ځواکونو د اې گروپ پنجشېر ته راوړي څو د ژامې ماتوونکي گروپ سره یوځای شي وغږېږم.

مايك ته ماوويل چې كه چېرې په قرارگاه کې چازموررپوټونه لوستلي وي. دوى به پوهېږي چې لاله پخوا د ډگروال ملهولنډسره دوام دارتماس لرو. ډگروال واضح وويل چې افغانستان ته د ځانگړو ځواكونو د لېږدولو واك او اختيار د سينټ كام اوسوكام يا د ځانگړو عملياتوله امریت سره دی.

دهغه د تکراري وړاندیزونوسره سره بياهم دغه ډول امر پياده کول شونى نه ښکارېده. د دې څخه لایده يې داوه چې هغه په دې نه پوهېده چې څرگنده کړي چې داې گروپونودنده به څه وي؟ نوپه ښکاره توگه خو مور دلته په ساحه کې دغه ډول موضوعات نشول حل کولای. ما ميك ته وويل چې كه رښتيا ووايم دغه ټول چټيات دي. داهغه موضوع ده چې هلته په قرارگاه کې د کړنلارې دټولنې په منځ کې بايد حل شي. هغه وويل چې دغه ډول کړنې به دي په ستونزو کې رانښکېل کړي.

ماورته وويل چې كه چېرې خلك هلته زماڅخه خپه وي او يا زما د گروپ د کارکولو له ډول سره خپه وي ا: کولای شي چې کونټي مې ښکل کړي (ښکښل. ژباړن) ۲: کولای شي چې له دغه ځايه مې وباسي کورته مې بوځي.

ښايي چې دوى دلته له وظيفې خوندواخلي. ماورته وويل چې دا هغه ستونزه ده چې بايد هلته برابره شي اوبيا د دغه چټياتولپاره ماته ټليفون ونکړي. ټليفون مې بند کړ او اوگرځېدم څوریک پيدا کړم. ومې ليدل چې ريك کريس. پاپي. ايد. گريگ او بک ټول چوپ ناست او په حيرانتيا ماته گوري. ماخپلې اورې وځنډلې او يوازې مې وويل چې ښه داخوهم يوه خوندوره محاوره وه. اياتاسې فکرکوى مايك به د دغه موضوع په اړه زماپه احساساتوپوهېدلى وي؟ پينځه دقيقې وروسته ټليفون بياوشرنگېده اوداخل راوډ و. راوډ د ځانگړو فعاليتونود فرقې مشرو. هغه غوښتل چې له ماسره وغږېږي. هغه وويل چې څه حال دی؟ مايك وويل چې ته خپه اوپه غصه وې؟

زه تر هغې آرام شوى وم اوپوهېدم چې دا يوچانس دی څو خپلو موخو ته ورسېږم. ماورته وويل چې هوزه خپه وم. ما دقرارگاه د پام په نشتوالي باندې چې زمورځوابونوته پام نه کاوه بياکتنه وکړه. زه پوهېدم چې د ترورېزم پر ضد مرکز نوى په جوړېدودى خوداسې ښکاري چې هيڅوک زمور رپوټونه نه لولي او پايله يې په نيمه شپه کې د دوى لخوا لمسوونکي ټليفونونه وي او هغه پوښتنې کوي چې هغوته مورڅلرويشت ساعته وړاندې ځواب ورکړى وي او يا د دغسې مالوماتو د تصديق غوښتنه کوي چې هغوته مورکوم امکانات هېڅ نلرو. لکه په شمالي سيمو کې چې دکابل څخه دووويشت ميله واټن لري څوک خوښت لري؟ او بيا مايك ماته ټليفون کوي او وايي چې قرارگاه له ماڅخه غواړي چې خپله سسټي پرېږدم. راپاڅېرم او افغانستان ته

د ځانگړو ځواکونو د لېرلو موضوع حل کړم. د ترورېزم پر وړاندې د مرکز او د شمال ختيځې فرقې ترمنځ په سلگونو افسران د دغو وظيفو د اجرا کولو لپاره موجود و او په قرارگاه کې نورې برخې وې چې دهغوی يوازې دنده دا وه چې د سي اي اي او د امريکې د پوځ او نورو دولتي عناصرو ترمنځ انسجام او همکاري رامنځته کړي. ماته داسې ښکاره شوه چې د دغو ستونزو لپاره چې ما يې يادونه وکړه حل په قرارگاه کې دننه دی.

راډ ډېرېښه سړی دی او دخپل اعتبار په خاطر يې ماته اجازه راکړه چې وغږېږم. هغه په ډېرام او په ښه ډول يې ځواب راکړ او د پينځلسو دقيقو په شاوخوا کې ستونزو ته په بيا کتنې وغږېدو.

ما هغه ته دهغو ستونزو په اړه چې له قرارگاه سره مودپوښتنو، ځوابونو او غوښتنو له مخې لرل او دهغو مالوماتو په اړه چې په سي اي اي کې يادښت شوی او ثبت شوي وځانگړي مثالونه وړاندې کړل.

راډ و منله چې افغانستان ته د امريکې د پوځ لېرولو موضوع ښکاره بايدواشنتگن حل کړې وای. راډ ژمنه وکړه چې دغه موضوع به د ډي سي اي سره په همغه ورځ مطرح کړي او هانک او کاپر به دې ته وهڅوي چې د سي اي اي جوړېدونکي ساختمان او دغه عمليات له نږدې په لاس کې ونيسي.

زما گروپ د سي اي اي د هغولسو گروپونو څخه و چې افغانستان ته د دندې ترسره کولو لپاره لېرل کېدل لومړی گروپ و او ټولې ستونزې مخکې له دې چې نور گروپونه رالېرل کېږي بايد حل وای. وروستی موضوع چې له هغه سره مې ياده کړه هغه د طالبانو پر وړاندې زموږ د کمپاين داغيزې نشتوالی او د هغو حالاتو وه چې په لومړيو کورښو کې شمالي ټلواله ورسره مخ وه.

دغه کمپاين درېيمې ورځې ته داخل شوی و خولواتراوسه هم د طالبانو لومړی کرښې نه وې ويشتل شوې. د شمالي ټلوالې مشران اندېښمن و او هغه څه چې مور ليدل د دښمن له محاورو څخه دا څرگندېده چې طالبان نور هم تشويقوي او د دوی مورال ډېر لوړ و. راډ وويل چې زه بايد د ساحې د حالاتو د ارزيايې لپاره بل رپوټ وليکم چې په هغه کې حالات څېړل شوي وي او په شمال کې حالات وروسته د دې چې که مورخپله ستراتيژي د پخوا راوگرځوو او د شمالي ټلوالې د ځواکونو پر وړاندې طالبان وټکوو. د حالاتو بدلون په کې څېړل شوی وي.

داځل مې چې تليفون کېښود. نسبتاً ډېرېښه احساس مې کاوه. زه له ريك او کريس سره وغږېدم او پرېکړه مې وکړه چې د راډ هغه نظر چې ويل يې بايد د ساحې د حالاتو دارزښت ټاکنې لپاره بل رپوټ وليکم. ښه نظر و. دا يوازېښی رپوټ و چې ما باور درلود چې وبه لوستل شي او ما غوښتل چې زموږ نظريې په واشنگټن کې دکړنلارې د بحث يوه برخه وگرځي. زه د رپوټ په

ليکلو بوخت شوم.

شمالي ټلواله په افغانستان کې دامريکې پوځي مداخله ديوه خوب دربنستينوالي په ماناگوري. بلې نوموړې ټلواله په هېوادکې ترټولوبڼه پوځي ځواک دى خوددوى داحتياط. پرسونل اودلوجستیک د نشتوالي له امله نشي کولای چې پخپلومتودجگړې څپه دطالبانواودهغوى دعرب ملاتړوپروړاندې وگرځوي. که چېرې دطالبانولومړى کړښې له منځه یوسوشمالي ټلواله کولای شي چې شمالي سيمې اوکابل تر ولکې لاندې راولي.

طالبان به په کابل کې دپاتې کېدلوکوښښ وکړي خوکوښښ به وکړي چې سويل اوخیتخ اوسنکته لور ي پکتيا. پکتیکااوگرديزته وتښتي. دشمالي ټلوالې مشران په دې پوهېږي چې دامريکې د دولت په منځ کې د دوى لخواوکابل دنيولوپروړاندې مقاومت شته خودجگړې ډگرحقيقت به ددغه عمل پېښېدل حتمي کړي.

که چېرې شمال غرب کې امريکې دتخار لومړى کړښه بمبارکړي نوشمالي ټلواله به هلته هم دکړښې د ماتولو توان پيداکړي. تالقان به ډېرژر ددوى لاسته وغورځي اوشمالي ټلواله به ترکندوزه ځان ورسوي. دامريکې په مرسته به قوماندان دوستم اواستادعطا مزارشريف ونيسي اوهمدې ته ورته به اسماعيل خان به هرات ونيسي.

دځواکمنې بمبارى له امله به دلومړيوځواوونيوپه پای کې دافغانستان نيمايي برخه شمال ترخپلې ولکې لاندې راولي. که سم اوکه غلط وي خوشمالي ټلواله به له کابل څخه هاخوا د تگ کوښښ ونکړي. ځکه چې دوى کابل ته دخپلې مورنۍ ځمکې په توگه گوري اوچې طالبان کابل پرېږدي کابل ته د دوى ورتگ دتاريخ په اوږدوکې عادلانه اونژادي حق او د جگړې په ډگر کې حقيقت بولي. دوى پوهېږي چې ترکابله هاخوا خوځېدنه به ځواکمن سياسي خطرات منځته راوړي اوشمالي ټلواله خپله هم وايي چې دوى له کابل څخه هاخوا د بريد لپاره بنسټيزې وسيلې او لوجيستیک نلري.شمالي ټلواله به حتماً په نږدې وخت کې دمسعودسياسي اجنداچې دلويې جرگې او د موقتې ادارې جوړښت و په رامنځته کولوکې مناسب رول ولوبوي. يوه داسې اداره به رامنځته کړي چې په هغه کې به تاجک او نور لږکي يومناسب رول ولوبوي.

پاپي يوازې له نيمې شپې څخه لږوړاندې دساحې ارزښت ټاکنې رپوټ ولېږه. زه وروسته خبرشوم چې دغه رپوټ ډي سي اي اغېزمن کړى و او د اکتوبرپه يوولسمه نېټه يې چې راتلونکې ورځ وه ولسمشرته تشریح کړې وه. په غونډو کې اوس معياري بحث دا وچې که چېرې شمالي ټلواله کابل تر ولکې لاندې راولي. پاکستانيان به څومره څپه شي او په سويل کې دپښتونودهځونې او

خوځښت لپاره بايدخه ترسره شي.

دې سي اي خپله وويل چې موربايدپه شمال کې شمالي ټلواله له پرې خلاصه کړوڅوتالقان اوکندوزترولکې لاندې راولي. د دوی چټکه کاميابي په شمال کې طالبان او عرب جنگيالي په لومه کې رانيولی شي يابه تسليم شي اويابه له منځه يووړل شي.

شمالي ټلواله بايد دکابل په شمال کې راتال کړوڅوپښتانه او(پاکستانيان. ليکوال) کرارکړو. زمورکاميابي به په شمال اوسويل کې پښتانه قومونه حرکت ته غښتلي کړي. هوداهغه څه وچې ماذکرکړي وخودادومره څه وچې دغه دپرېکړې لپاره کړکېچن حالت له منځه يوسي اودجگړې ډگرديکار ورستراتيژي منځته راوړي. که څه هم چې دغه بحث پای ته ونه رسېدخوپه هرترتيب مابياهم يواوردليک (نه ارزښت ټاکنې رپوټ) وليکه اودغه ليک دشمالي ټلوالې دمشرانونظريات دلومړي کرښې ديمباري په باره کې اوپه عين وخت کې ددوی لخوا دکابل دنيولو وروسته دمشکلاتودديداکولوپوهېدنه په گوته کوله.

عمده مطالب په کې دايکل شوی ووچې شمالي ټلواله زمورله همکاريومنندويه ده خوکه موردهغوی سره دجگړې په ډگرکې مرسته وکړواوکه ويې نکړودوی به دژمي تر راتگ دمخه دکابل دنيولولپاره خپلې هڅې پيل کړي. شمالي ټلواله پرې باوري ده چې دکابل نفوس به هغوی ته ځکه ښه راغلاست ووايې چې دغه ښارپه بنسټيز او عنعنوي ډول يوتاجک پلوه ښاردی. ماورته وليکل چې دشمالي ټلوالې سره په پوره ډول زموردمرستې بندول ددې لپاره چې دپښتنواوپاکستانيانو نيوکې کرارې کړويوه اشتباه ده. دشمالي ټلوالې سره زمورپوره مرسته به دشمالي ټلوالې په راتلونکي سياسي فعاليتونوباندې زمور اغېزه غښتلي کړي.

ماخپل ليک لانه و لېرلی چې له اسلام ابادڅخه يورپوټ راغی چې ديمباري لومړی څلورورځې يې دسياسي خپگان په سترگه کتلي وو.

په اسلام ابادکې د سي اي اي ځايي مشرليکلي وچې پښتنواوس پنجره نوره هم ټينگه سره نيولې ده اوطالبان له ملاعمرڅخه نور راتاوبدل. رپوټ په دې تاکيدکاوه چې دپاکستانيانورول ددغه کړکيچن اوله ستونزوډک حالت کې مهم باله. دا يې هم ويل چې دپاکستان ولسمشرجنرال مشرف د پاکستان داستخباراتودای اېس اي په شبکه کې پراخ بدلون راوستلی اومذهبي اومحافظه کار ډايرکټرجنرال اودهغه انډيوالان يې لا د سپټمبر د يوولسمې له پېښې وروسته له دندې لېرې کړی و. چې له امريکې سره دنيردې همکاري مخالفت کاوه. اي اېس اي نوی اعتدال خوښوونکی مشرته دجنرال مشرف لخوا د سي اي اي سره دترورېزم پروراندي دپوره همکاري امرورکړل شوی و. رپوټ کې راغلي

وچې ای اېس ای دافغانستان حالاتوسره په کلونوبلدتیا درلوده اولاله پخواخه یې په پېښور کې دپراخه نژادي (دافغان دولت په تبعید کې) دولت دجوړېدلولپاره ډېرې هڅې روانې کړې وې. مشرليکلي وو چې موربايدپه دغه هڅه کې دپاکستانیانوسره له نږدې کاروکړو. په سویل کې باید تمرکز وکړو او د بمبارۍ کمپاین دراتلونکوڅواوونيو لپاره په کرار کړو او د طالبانو د لومړی کرښې څواکونه په خپل حالت پرېږدوله دې امله باید دغه اصلاً یوه سیاسي مبارزه وي نه پوځي مبارزه. پرېږدی چې دطالبانو پر وړاندې په پښتنو کې مقاومت زیات شي. هغه هم په داسې وخت چې سي اي اي او ای اېس ای هلته یووسله وال مقاومت رامنځته کړي دغه به دطالبانو وروسته په سیاسي پروسه کې میزان برابر کړي. مادغه پیغام په پوره بې زړه توب ولوست. دغه دناکامۍ او دسیاسي حیرانتیا لپاره یو حتمي امر و. دغه هڅه چې پاکستانیان یې افغان لوبې ته بیارابلل یوه پرېشاني اوربښتینی اشتباه وه. دوی ددغه ملک لپاره خپله سیاسي اجندا لري اوداهغه څه نه وچې دامریکې دولت یې دطالبانو وروسته په مهال کې څرگندېدل غوښتل. دواشنګتن هڅه په افغانستان کې ديوې گټونکي جگړې لپاره له ستونزو او خنډنو ډکه مبارزه وه.

درویشتم خپرکی

له انجینرعارف سره مایه خپله لومړی لیدنه کې داژمنه کړې وه چې امریکې پوځ به دشمالی ټلوالې څواکونوته د هوا له لارې اړین پوځي توکي راوغورځوي او همدارنگه به بشري خوراکي اکمالات دهغو ملکې خلکو لپاره چې دشمالی ټلوالې ترولکې لاندې دي دهواله لارې وروغورځول شي.

ما دغه موضوع ترورېزم پرضدله مبارزې مرکز سره دلیک له لارې یاده کړې وه. که څه هم چې یوشمېر ستونزې وې چې باید ددغې هڅې له ترسره کیدو وړاندې اوارې شوی وای. خو هغوی ډاډه ول چې دوی له دې کارته غاړه ږدي او هغوی به بشري هوایي ماموریتونه ترسره کړي.

که څه هم چې ددغه کار په ترسره کولو سره به دوی دغورځونې سیمې په زیات درستوالي سره په نښه کړې وای خود امریکې هوایي پوځ نه غوښتل چې دیادوشویو توکو لومړنی غورځونې له تیتې ارتفاع څخه ترسره کړي.

په افغانستان کې دطالبانو څواکونو په سلگونو امریکې جوړ اورد واټن ویشتونکي سټېنګرمیزایل او همدارنگه په سلگونو روسي اوبیلا بیل له ځمکې څخه د هوا ضد میزایل لرل. د اېس ای ار (د پلټنې او ژغورنې) د ظرفیت دنشتوالي له امله یې دبار وړونکو الوتکو غورځونې باید کړې وای. خو ډېر زیات خطر یې درلود. لومړنی غورځونې یې باید له اوویشته زره فوټه لوړوالي څخه

ترسره کړې وای. ددغه کارلپاره یوه اوږده پراخه او اواره سیمه پکاروړه چې پنجشېرډره ترهغه مهاله ترې بې برخې وه. خوکه د غورځونې ارتفاع راپټه شوی وای بیا شونې وه.

د اکتوبر په لسمه نېټه مورته خبرراکړل شو چې اېن اېس سي پرېکړه کړې چې دخورلومړۍ غورځونې په شمال کې د تاجکستان له پولې یوازې سوېل لوري ته په اوارو سیمو کې چې دخواجه بهاولدین ختیځ اوسوېل ته غزیدلې وې ترسره کړي.

څلور سي-IV ډوله الوتکې د زرگونو پاونډه خوړو د غورځونې لپاره ټاکل شوې وې.

مورته ویل شوي و چې دخوړو دغه ډېي چې زمورابم ار اي⁽¹⁾ ته یا په ډیوکې دخورلوتیارې شوې غذا ته ورته دي دملکي بشري سازمان دکارونې لپاره جوړې شوې وې او په هرپاکټ کې پوره اندازه خواړه و چې یوبالغ سړي پرې دیوې ورځې لپاره بسنه کولی شوه.

جنرال فهیم دغه ماموریت ته په خوشالی سره هرکلی ووايه اومیوري په خپله خوښه وغوښتل چې شمال ته وروگرځي اودخپل ملگري جنرال بریالي خان سره دغورځونې دسیمې لپاره نقشه جوړه اوکواردینات یې واخلي څو له غورځونې وروسته دغه بکسونه لادرکه نه شي.

میوري زمور د چورلکې په واسطه د اکتوبر په دولسمه نېټه تر خواجه بهاولدین ور پورې کېده او د هوایي بشري مرستې غورځونې د اکتوبر په دیارلسمه نېټه سهار وختي ترسره کېدې.

د میوري له کوزېدا وروسته چورلکه د شپې د تېرولو لپاره دوشنبې ته لاړه څو تېل واچوي او دوه اضافې افسران چې غوښتل یې زمورله گروپ سره په پنجشېر کې یوځای شي له ځان سره راواخلي. په داسې حال کې چې میوري ته دگریگ اونصیرپواسطه الوتنه ورکول کېده زموردگروپ څلورغړي سوېل درې ته ښکته دموتروپه کاروان کې لاړل. کریس او اید په یوه موټر کې اوسټان او ډاکټر په بل موټر کې وو. کریس پلان درلود چې له سیاف سره یوځل بیاووینی او اید غوښتل چې په گل بهار کې زمور د نوي بشپړ شوي هوایي ډگر دسپیناوي لپاره رسمي سروې وکړي. ستان او ډاکټر بگرام ته دجنرال بریالي له څاگره مامورینوسره دپاتې کېدولپاره ور روان وو. دوی کونښن کاوه چې د دقیقوهدفونولپاره اضافه مالومات ترلاسه کړي.

پریديټر یا(دایرونکی ځناور) یو د بې پیلوټه الوتکونوی توکم په افغانستان کې د

⁽¹⁾ په پاکټ کې بند تیار جوړ شوي خواړه دي چې معمولاً پوځ یې د وظیفې پر مهال کاروي. ژباړن

څو ورځې راهسې په کار پيل کړی و. د دغه دایرونکي ځناور د ماموریتونو د ترسره کولو په اړه زمورگروپ (له اړوندو کسانو سره) نېغ په نېغه په اړیکه کې نه و. مور د دغې دایرونکي ځناور یا بې پیلوټه الوتکو د الوتنې له حقیقت څخه یوڅه پاتې شوني مالومات درلودل. مور پوهېدو چې دغه پریډیټور د ماموریتونو پرمهال (دوزخ اور) چې له نوموړیو الوتکو څخه د وېشتونکیو توغندیونو د مسلح ول. دغه میزایل د دښمن د ډېرو غښتلو موقعیتونو د له منځه وړلو لپاره اودهغوبې زغرې موټرو د ویجاړولو لپاره چې اسامه او د هغه جگپوړو ورسره علاقه لرله، جوړ شوي دي.

د دغه دایرونکي ځناورو الوتنې په مور باندې ډېر لږ اغېز درلود. تقریباً د غرمې پرمهال له واشنگټن څخه تلیفون راغی ریک او زه په کار ځای کې وو او لیکونه مو لوستل. پاپي تلیفون ته ځواب ورکړ. هغه تر یو څه وخت غور ونيو او بیا یې د تلیفون مایک په لاس بند کړ او ویې ویل چې د پریډیټور د ماموریتونو مشر د تلیفون په کرښه دی. هغه وایي چې ایامور د هغه نوي جوړشوی هوایي ډگر چې د شمالي په اوارو سیمو کې د گل بهار نومي کلي خواته پروت دی، مالومات لرو؟ دغه کس غوښتل چې زمور د هوایي ډگر په اړه له یوچاسره وغږېږي. نوماد تلیفون غوړی پورته کړه. له هغې خوا څخه مې د یوځوان نارینه پوځي ډوله غږ واورېد. له پېژندگلوی وروسته هغه وویل: صاحب زمور پریډیټور د طالبانو لخوا د یونوي جوړشوي هوایي ډگر په سرگرځي او د نقشې کوارډینات یې په لاندې ډول دي. هغه د عرض البلد او طول البلد نمبر راته ووايه او ما له ځان سره ولیکه. ما نمبر ریک ته ورکړ او هغه ته مې د نقشو د بندل په لورې چې د مېز هاخواته ایښې وې اشاره وکړه. غږ دوام وکړ. سي اي اي تایدکړې چې دا د طالبانو نوي جوړې شوې ځای دي چې د تېرو لسو ورځو په شاوخوا کې پرې ودانیز کار دوام لري.

پریډیټور هغه سرف موټر چې دخامې ځغاستې دلارې په خوا کې ولاړدی او دوه سري چې لوېدیځ ډوله جامې یې په تن دي د دغې لیکې خواته پلي گرځي، په نښه کوي. دوی یقیناً چې افغانان نه دي اومور باور لرو چې هغوی القاعده دي. یوډنګر او لوړ قد لري مور فکر کوو چې په خپله بن لادن دی! مور غواړو چې له تاسې سره د دغودوو کسانو او جیب موټر پر وړاندې د دوزخ میزایل له برید کولو د مخه پوښتنه وکړو. ما ورته وویل چې تر څو چې مور نقشې گورو تر هغې باید انتظار وکړې.

ماریک ته مخ ورواړاوه او ورته ومې ویل چې ستا به باور رانشي خو زه فکر کوم چې پریډیټور کریس او ایډگوري او ایډ باندې یې د بن لادن گمان کړی دی. دوی غواړي چې د دوزخ داور په ډزو سره یې له منځه یوسي. ریک د نقشې هغه ټوټه

راوړه چې دگل بهارسيمه په کې کښل شوې وه اوکواردینات يې دگوتې په واسطه په کې تطبيق کړل. رښتیا هم دده د شهادت گوتې لاندې نقطه زمور د گل بهار د هوايي ډگر لیکه وه. هغه وویل زماخدايه دوی ایداوکریس وژني!

زه بیا دتلیفون په کرښه شوم او هغه ځوان سړي ته مې وویل چې برید ودروي. ځکه چې هغه دوه کسان دسي ای ای اې افسران دي. زمور د گروپ غړي دي. هغوی دسي ای ای اې لخواپه جوړشوي هوايي ډگرگرځي. داپه ډیر واټن سره دشمالی تلوالب دکنترول په سیمه کې دننه دی او د طالبانو کرښې له دغه ځایه نږدې شپږ یا اووه میله د لوېدیځ خواته دي.

ایازه ډاډه وم؟ زه بالکل ډاډه وم. مور سي ای ای او ترورېزم په وړاندې ریاست ته په دوام دارډول ددغه ډگردوانیز کار دپرمختگ په اړه رپوټ اوجغرافیایي کورډینات خوځله ورلېږلي ول!

زه به يې ومنم که دامریکې پوځ پرې خبرنه وي خوځنگه ښایي چې سي ای ای اې تري ناخبره وي اوتردې لا ناوړه يې دا وه چې دوی ځنگه د لومړیو کرښو څخه په دقیق ډول خبر نه لري؟ خپه شوي ځوان افسرماته ډاډ راکړ چې دی به ټول اړوندپرسونل له دغې ناسمې پېژندگلوی او تېروتنې څخه خبر او پرېډیټور ته به د طالبانو د کرښو پر سر بیا لارښوونه وکړي .

که چېرې دغه افسرله مور سره اړیکې ټینګې کړې نه وای. پرېډیټور به کریس او اید تر برید لاندې راوستلی وای.

دا یوه بله پېښه وه چې دوی زمور لیکونو ته پاملرنه نه کوله. موربل مودب خوغبنتلی لیک ټولو هغودفترونوته چې زموردگروپ څخه يې ملاتړکاوه ولیږه. ددغه پېښې د کر مې په کې کړی و. مور فکروکړچې په مساوي ډول دپام وړ او عجیبه خویې لادا وه چې ایداوکریس له دې چې ددوی پرسرداړونکي ځناورگرځي اودوی ددوړخ⁽¹⁾ د اور تر برید لاندې راغلي و، هېڅ خبرنه و. زه فکروم چې دغه خبر د دوی څخه هغه خوند چې د دفتر د کارونوڅخه يې بهرپه تفریح کې تېراوه بېرته واخیست.

راتلونکی سهارچې داکتوبرمیاشتې دیارلسمه نېټه وه. میوري دهغې بشري خوراکي مرستو د غورځېدنې په اړه خبر راکړ چې په خواجه بهاوالدین کي وختي په هغه سهار تر سره شوې وه. هغه وویل چې جنرال خان د دغې مرستې دترلاسه کولوپاره بهرته په پوره ډول تیار ورغلی و. میوري د غورځېدنې د ځای مرکز لکه ځنگه چې د هوايي ځواکونولخوا هدایت شوی و، په نښه کړی و. دی او خان د سلوڅخه له زیاتو کسانو او له پینځو لویو موټرو سره انتظار و څو ورشي او

(1) امریکایان په خپل تکنالوژي ډېرنازېري او ددې دپاره د هر نوي يا نسبتاً ځواکمن میزائل دپاره داسې يو طبيعي نوم خوښوي چې ډیر ویروونکی وي. ژباړن

د خوړو لکه څنگه چې هيله کېدله غټې بندلې راغونډې کړي. په ډاډسره د دوه سې - ۱۷ ډوله الوتکو غږ سهار په دوه نيمو بجو له هوا څخه واوريدل شو.

ځنډ ووت او بيا په خلاصه هوا کې له پورته لورې څخه د راغورځېدنې غږ او ور سره په سلگونو ټک او خرپ او ازونوپه بدرگې سره داسې لکه د پټاکيو د چاودېدو غږونه واورېدل شول. اوازونه ژر د سوېل په لورې په ورکېدو شول. دا هغه اوازونه نه وو چې ميوري يې هيله درلوده. لويې بندلې چې د کارگو د پراشوت څخه راوغورځېږي هر يو يې د درب اواز کوي. وروسته کسان د غورځېدنې سيمې ته ورغلل او د هغو گروپونو د رڼا پواسطه يې په مځکه باندې په سلگونو کوچني ژېړ رنگه بندکي وليدل چې په سرونو يې تړلي وو. ميوري خودانې راټول کړل او دموتېر گروپونو رڼا ته يې په غور سره وکتل. دوی په حقيقت کې د هغو انفرادي خوړو پاکټونه وو چې مور يې د رسېدو هيله کوله. دغه پاکټونه ټول چاودېدلي وو. دننه خواړه يې سره گډوډ شوي او په خاورو لړل شوي وو. دغه کسانو چې څومره پاکټونه په شپه کې پيدا کولی شول، راغونډ يې کړل. خو دغه په پراخ ډول سره د څو ميلونو په واټن سره تيت شوي وو. زياته اندازه يې چې ميوري وليدل چاودېدلي او خراب شوي وو.

د سپېدې چاود سره سم په سلگونو افغانان د غره په سيمه کې له کليونه رابنکاره شول. د غورځونې سيمې ته لاړل او د خوړو پاکټونه يې له سيمې څخه داسې راټول کړل لکه چرگې چې دانې ټولوي!

مور ته څرگنده وه او د دفاع وزارت هغه فلم چې د سي - ۱۷ له دننه څخه يې اخيستی و، تصديق شو. پراشوټونه يې نه وکارولي. خواړه د الوتکو له وروستۍ برخې څخه چې په لويو او د کلک پنډکاغذ څخه د جوړ شوي کانتينرونو کې بند شوي اوراټېل وهل شوي وو. چې سملاسي وروسته هغه سره مات شوي او خواړه په انفرادي ډول ځمکې ته غورځېدلي وو.

د اووه ويشت زره فوټه لوړوالي څخه د خوړو له غورځونې وروسته خواړه د سرعت وروستني پړاو ته رسېدلي او د غورځونې په سيمه د ميلونو په واټن سره په پراخ ډول تيت شوي وو. دوی له ځمکې سره د کوچني مزايل په ډول چې له لگېدنې سره سم چاودنه کوي، لگېدلي وو. دغه غورځونه دشمالې ټلوالې مشرانو ته يوځل بيا د خپگان سبب وگرځېد. يوځل بيا مور لويې وعدې کړې وې. خوپه دې ونه توانېدو چې سرته يې ورسوو.

د ماسپنين پرمهال له مور سره ډگروال مل هولانډله خپلې قرارگاه څخه چې د کرسې خان اباد په هوايي اډه کې واوله تاشکندڅخه شمال لورې ته نږدې سل ميله واټن درلود. له خوندي تليفون څخه اړيکه ټينگه کړه. مل هولانډ وويل چې د سينټ کام له لورې هغه ته اجازه ورکړل شوې چې پنجشېر ته د اکتوبر په

پنځلسمه چې دوه شپې ليرې وه يود اې (A) گروپ دننه کړم. ما هغه د نورو اجازو په اړه چې د ازبکستان د حکومت د هوايي ليکو څخه مو بايد لرلاى، وپوښت. مل هولانډ وويل چې هغه تراوسه مالومات نه لري خو هغه له امر سره سم خوځښت کاوه. ما ورته وويل چې مور به له شمالي تلووالې سره اړيکه نيسو څو د کوزېدو لپاره ښه سيمه خوښه کړو. ما ور سره ژمنه وکړه چې زموږ پيلوټان به د دوى له هوايي کار کوونکوسره د تليفون په کرښه وي څو په خوندي هوايي ليکه باندې راشي.

امريکايي پوځ په پای کې پنجشېرته زمورسره د يوځای کېدو لپاره د اې گروپ د لېرلو پرېکړه کړې وه خو زه د دغه ماموريت د تيارېدو لپاره د عمومي انسجام او اړيکو د نشتوالي له امله ځورېدم. د ازبکستان او تاجکستان دواړو سرحدونه د الوتکو ضد په مېزايولوباندې ساتل شوي وې. ځينې ځايونه يې د روسي ځواکونو لخوا ساتل کېدل. له رسمي انسجام او اړيکو پرته يو ناڅاپي او په خپل سر الوتنه د دې لامل کېده چې په نوموړو سرحدونو باندې له شوني ډزو سره مخ شي. د ماښام په شپږو بجو چورلکه له دوشنې څخه د ميوري او دوه اضافه افسرانو په گډون راوگرځېده. دوه نوي راغلي کسان د سي اي اي اې افسران ول. فرېډ چې د اړيکو افسر و د پاپي د دفتر غړی و. فرېډ له سي اي اي سره په نړۍ کې د دندو پرمهال يوکلک او اغېزناک شهرت درلود. مور هم د ده له گروپ سره د يوځای کېدنې له امله خوښ وو. پاپي دوه نوي همکار ته اړتيا درلوده او مور هيله مندوو چې د فرېډ په راتگ سره به پاپي ته شل ساعته کار را لږ کړای شي.

بل کس چې براد نومېده هغه د ځانگړو فعاليتونوله فرقې څخه ځوان افسرو. هغه په نږدې وختونوکې له ځانگړو ځواکونوسره د څوکلونود دندې ترسره کولو وروسته له (سي اي اي) سره يوځای شوی و. دا ښکاره شوه چې براد په پوځي او د لايزر د نښه کولو په سيستم سوفلام کې ماهر و او له ځانگړو ځواکونوسره يې دغه دندې ترسره کړې وې. سره له دې چې سي اي اي د هدف په نښه کول (د لايزر پواسطه) د ترسره کولو اجازه نه درلوده او دغه کار د امريکې په پوځي پرسونل پورې محدود و، براد د سوفلام يا د لايزر پواسطه د نښه کولو سيستم ټول اړين توکي له ځان سره راوړي ول. نوموړې يوه سپکه لايزري اله ده چې يوه سر تېري ته ددې اجازه ورکوي چې د جگړې په ډگر کې د يوه ځواکمن رهبري لايزر يا (هوننيار بمونو) پواسطه هدف په نښه کړي.

مور د سوفلام سيستم په لرلوسره خوښ وو. ښايي دغه سيستم د اې (A) گروپ لپاره چې داکټور په پنځلسمه پنجشېرته د ماموريت لپاره لېرل کېدل، گټور تمام شوی وای.

دگروپ له نويو غړيو سره د پېژندگلوی له گڼې گونې وروسته ميوري ماته اشاره

وکره چې له هغه سره ووينم. هغه له ورايه خوښ ښکارېده او خندل يې. گيرې فکرو کړچې په چورلکه کې به نورڅه له دوی سره راوړل شوي وي؟ مخکې له دې چې زه ځواب وکړم. هغه دوام ورکړ چې زه لس مليونه نغدې لرم. په دغه کې يې زه ځکه بندکړم چې ماله قرارگاه څخه دنوروييسوهيله نه درلوده. په ډاډسره افغان کار کوونکو دکلک کارډ بورډ له کاغذه جوړشوي څلورلوی بکسونه دهلېزته راوړل او په کلکه پلاستيکې تسمه باندې سرغوچ شوي ول. ميوري بکسونوته اشاره وکړه او ويې ويل چې دسي. ټي. سي له نويوکسانوسره يې نورې پيسې هم رالېږلي دي. په دوشنبه کې مشر رانو وويل هغه خوښ وچې موردهغه پيسې دهغه له لاسه واخيستلې. هغه وويل چې دومره اندازه پيسې چې دده په ځواکې پرتې وې، دی يې له انډېبنې سره مخ کړی و. ريك هم له مورسره يوځای شواوميوري دپيسوڅېر هغه ته هم ورکړ. ريك يوبکس په لغته وواهه او ويې ويل دوی فکرکړی چې موربه دغو پيسوته اړتيا لروځکه چې هغه نورې درې ميلیونه موډېرې ژر مصرف کړې!

هغې سم وويل ځکه چې وروستی توربکس چې خالي کېدلوته نږدې شو جنرال فهيم ته دپيسو وروستنی ورکړې تقريباً بانک له نيستی سره مخ کړ. مایه بکسونوباندې تسمې ته وکتل او بکسونه يوځل خلاص شوي وو.

ميوري وويل چې بلې زمانه ياده وتلي و. ران بکسونه يوځل خلاص کړي څو شمېر يې تصديق او وپلټي. ما ورته وويل چې مور بايد هر بکس پخپله وگڼو څو اندازه يې تصديق کړو. خپل ساعت ته مې چې وکتل نن شپه مو هم کولی شول خو يو څه ناوخت و. زه غواړم چې د پيسو گڼل په دقيق ډول ترسره شي، درې بکسونه بېرته مهر کړو او يو بکس يې د کارونې لپاره پرېږدو. راځئ چې ددفترپه کونج کې يې پرېږدو بيا به سبا ورځ کار پرې وکړو.

دنويوکسانوځای پر ځای کېدلوله امله په دفتر کې بياگڼه گوڼه اوبېره شوه. دخوراک لويه کوټه چې له انجينرعارف سره مو د غونډو لپاره کاروله. نيمه برخه دنويوراغلوکسانولپاره دخوب ځای ته بېله کړه. جان محمددخوب لوی او هوار بالښتونه او يوه لويه سور رنگه پرده پيدا کړه. څوپه کوټه کې يې څوړنده کړي اونويوراغلوکسانوته يوه کوچنۍ پرده او خصوصيت ورپه برخه کړي.

ما ممتاز پيدا کړ او هغه مې له دې چې د اې گروپ ددولس کسيزگروپ پنجشېرته داکتوبرپه پنځلسمه شپه دمamorيت لپاره راځي اودهغوی لپاره په کومه ودانۍ ياکورکې مورته ځای پيدا کول اړين دي خبرکړ، ورته ومې ويل چې زمورگروپ ته ددوو نويوافسرانو دگډون له امله زمورد او سپېدلوځای تنگ دی. د اې گروپ بايدپه کوم بل ځای کې ځای پرځای شي.

ماخپلويپلوټانوته وويل چې له نصيرواوحافظ سره په بارک کلي کې دښکته کېدلولپاره يومناسب ځای خوښ کړي اوبایدچې له ممتازسره اړيکه ونيسي.

خودگروپ دراتگ لپاره دامنيت اود لېرلو لپاره تيارى ونيسي. ماممتازته وويل چې له انجينرعارف سره دراتلونكي سهارلپاره دغونډې چمتووالى ونيسي خود اي گروپ دراتگ په اړه خبرې اترې وكړو. كله چې زه په هغه ماښام خوب ته دتللو لپاره تيارېدم فكرمې وكړچې هرڅه دسمون په لورې روان دي خوزه څومره لريوهېدم!

ديلان بدلون څلرويشتم څپرکى

تقريباً دسهارپه دووبجوزه دکولمودپخوانى گډوډى له امله راوينس شوم. له دې پخوا ډېرښه وم او د سپېرو د داروهغه ډوزچې ډاکټرراکړى و، هغه مې هم خلاص کړى و. مافکرکاوه چې له دغه ستونزې څخه خلاص شوى يم. دبخت دملتيا له امله يوجورشوى بوتل تيار او زما په انتظار و.

د ناروغۍ د نښې دهرې څپې تر منځ مې دشپې په تېرېدوسره خال خال خوب وکړ. دسهارسپېدې چاودسره مې د ډاکټرطبي الاتو باندې بريد وکړ څونورې سپېرو (يوډول انتي بيوتیک دارو. ژباړن) پيداکړم. ايموډيم اوتاکمېت (يوډول دارو) مې هم راپيداکړل، يو بله اورده ورځ وه.

ممتاز زمور دفتر ته راغى او ويې ويل چې انجينرعارف به زمورسره د وړانديز شوې لېدنې لپاره په نهه نيمو بجوراځي. ريك اوزه ورته سترگې په لارو. مورپه پاى کې يوڅه مثبت لرل چې دهغه سره مو د امريکې دځانگړوځواکونوداوردې مودې ماموريت چې پنجشېرته راروان و، تربحث لاندې ونيسو.

دهغه نيمگړي اومايوسه هوايي بشري غورځونې له امله چې يوه ورځ ترمخه وشوه، مارېک ته نظرورکړچې شمالي ټلوالې ته پنځه سوه زره امريکايي ډالروکړوڅوپه سيمه ايز ډول دخوراوانوروتوکورانپونه وکړي. هغه هوکړه وکړه. مورټوربکس راواخيست څوپيسې وگڼواوبندې يې کړو.

زه په ځانگړي ډول دهغه دبوديجې درارسېدلوله امله منندوى وم چې يوه شپه وړاندې رارسېدلې وې ځکه چې شمالي ټلوالې ته ددغه ورکړې دورکولووروسته به دهغه درې مليونه ډالرو له جملې چې مورله ځان سره راوړې وې د يو سل او شل زره څخه يوڅه زياتې پاتې وای. په نهه نيمو بجوعارف راغى. ځکه چې زموردلیدنوپخوانى ځاى ددوه نويوکسانوله خوا کارول کېده. نومور بايد دعارف سره دليدنولپاره داستخباراتوگډ دفترکارولى وای.

کله چې له عارف سره کېناستوهغه يوڅه مايوسه ښکارېده. په هغه وخت

چې جبري چای اوکافي تيارشول، زه يې په لامل پوه شوم. دعارف له خولې تېره شپه ناوخته دشمالي ټلوالې مشرانو غونډه کړې وه. خودځانگړوځواکونو دگروپونو په ماموريت باندې خبرې اترې وکړې. پرېکړه چې د نورگروپ په واسطه وړاندیز شوې وه اودجنرال فهيم په واسطه تصويب شوې وه دا وه چې دځانگړوځواکونو دولس کسانو شمېرېخي زيات و. يوازې دوه سرتېري بايد راولېږل شي او هغوی بايد د متحده ايالاتو د پوځ د يونيفارم په ځای ملکي جامې په تن ولري.

ريک او زه بنيادي چې وراخطا ښکاره شوي و. کله چې عارف خبرې پای ته ورسولې، دهغه سر داسې لکه مخکې او وروسته چې زانگې، ښکارېده. هغه زمورځواب ته انتظار و. ما له ده وپوښتل چې ولې دوی له هغه موضوع چې مور دوه اوونۍ وړاندې څېړلي او هوکړه موسره پرې کړې وه، پښېمانه شول؟ عارف وويل چې له ده سره ليدنوپر مهال مور ټينگارکاوه چې دځانگړوځواکونو او گروپونه به دشمالي ټلوالې ځواکونو ته زده کړې ورکړي. عارف وويل چې ښکاره دشمالي ټلوالې ځواکونه په ساحه کې دجگړې يوويشت کاله تجربه لري اوجنرال فهيم وويل چې ترهغې اندازې چې امريکايان پوهېږي فکر نه کوم چې داسې کوم شی دزمورځواکونو ته برابر کړي چې هغه به هغوی ته د راتلونکې جگړې په ډگر کې گټور تمام شي.

د دې څخه پرته په يونيفارم کې د امريکايي پوځ شتوالی به شمالي ټلوالې ته دهغوی له گاونډيانوسره ستونزې راپورته کړي.

اودهغه امريکايانوپه ضدبه کرکه اوغوسه راپورته کړي چې دشمالي ټلوالې سره يوځای کارکوي. زموردراتگ په لومړۍ ورځ ریک اوما دانجينرعارف سره دليدلوپه مهال مود ځانگړو ځواکونو گروپونوشونی رول دطالبانود موقيعتونو د لايزر په واسطه د نښه کولو په اړه کوم بحث ونه کړ. په هغه مهال دامريکې دپوځ له خوا ددغه ماموريت په اړه کومه کلکه پرېکړه نه وه نېول شوې يا لږترلږه ما اوريک ته دقرارگاه سره داريکوپه مهال څه نه وو ويل شوي يا ډگروال مل هولاند چې په ازبکستان کې و هم څه نه وو ويلي.

خودشمالي ټلوالې په واسطه دغه پرېکړه د اي گروپونوماموريت ته دا احتمالي لويې ډبرې ښويدل و. ما ورته د اي ټي ډي (دلايزر په واسطه دهدف نښه کول) په واسطه دجگړې په ډگر دامريکې دښاري ددقت اولگېدنې په اړه تشریحات ورکړل. ریک په دې وتوانیده چې د الفا يا ځانگړو ځواکونو د عملياتوپه څرنگوالي اوڅه ډول توکي به کاروي د الوتکې سره به څه ډول اړیکې لري مورکونښن کاوه څوتاکيد کړوچې د اي گروپ او د هغوی د اېل ټي ډي (لايزر په واسطه دهدف نښه کول) په باره کې دغه ډول واضح اوپوره مالومات او ددغه

دندې د ترسره کولو لپاره د پوره گروپ دشتوالي دارتيا په اړه د پوره او ښکاره مالوماتو دورکړې له امله. عارف هوکړه وکړه چې دغه موضوع به د جنرال فهم سره بيا څېړي.

هغه وويل چې ددغه موضوع په اړه ماته په همغه ماښام خبرا کړي. د جلسې دوام په پايله کې مودشلتېرنو د موسسې دافغان بندي له پلار سره دراتلونکې مرکې په اړه خبرې وکړې. دغه مرکه د کريس او حافظ په واسطه وروسته په سهار کې ترسره کېدله.

عارف هيله مند و چې دغه ليدنه به مرسته وکړي او د نجات د ماموريت د ترسره کولو د څرنگوالي لپاره ښه پلانونه په لاره واچوي.

ماپلان درلود چې د بشري مرستې د همکارۍ لپاره نقدي تاديه ورکړم خو پنجشېر ته د امريکايي ځواکونو د راتگ په اړه د پرېکړې ناخاپي بدلون له امله مې پرېکړه وکړه چې تريوڅه وخت پيسې له ځان سره وساتم خوما يوه بله موضوع رپورته کړه. که څه هم چې دا يونظرو چې د ډاکټر عبدالله سفر د امريکې متحده ايالاتو ته او د ادارې له لور پورې چارو او کوسره دهغه ليدنه به دهغه انديښنوپه بدلولو کې گټور تمام شي چې په واشنگټن کې يې زيات لري او وايي چې د شمالي تلوالب په واسطه د کابل نيول به سختې ستونزې رامنځ ته کړي. ډاکټر عبدالله پخوا څوځله له واشنگټن څخه ليدنه کړې وه او هغه يو واضح عريدونکې، ځلاندوياندوی او په عامه غونډو کې يې خپل ځان ښه اداره کاوه. د تېرو وروځوپه بهير کې هغه د سي اين اين او د بي بي سي له تلويزيون چې د کابل سره دنږدې لومړيو کرښو څخه يې خپرونې کولې، راښکاره شو. زما په فکر هغه د شمالي تلوالب د نظرياتو پلانونو او د پريکړو په څرگندولو کې اغيزناکه دنده ترسره کړه. عارف له دغه نظر سره روښانه شو او ددغه شونې لېدنې د بحث په مهال هغه راژوندی خوشاله شو. هغه ددغه نظر سره هوکړه وکړه او وعده يې وکړه چې په فهم او ډاکټر عبدالله سره به په هغه سهار دغه موضوع وڅېړي.

له دې سره غونډه پای ته ورسېده او عارف په بېره سره لاړ. د عارف د تگ سره سم پنځه سوه زره ډالر موسم دستي بېرته خپل تور صندوق ته واچولې. په همغه وخت کې ما فکرو کړ چې د شمالي تلوالب سره د اي گروپونو دراتگ په اړه د موضوع ناکامي په دې کې وه چې مورددغه ماموريت په اړه کافي اندازه وضاحت نه و ورکړې چې په حقيقت کې دغه ماموريت د شمالي تلوالب په گټه دی. د شمالي تلوالب ځواکونو هغه ډول زده کړې چې د اي گروپونو هغوی ته برابرولی شوې، اړتيا نه درلوده. دوی کوچنی خوښه تنظيم شوي پوځ و، نه غير منظم جنگيالي. زه په دې هم ناکامه شوم چې د ډاکټر عبدالله کتنه له واشنگټن څخه د کړنلارو جوړوونکو د ډلو د مخالفت اندازه په ياد وساتم. دغه

دواړه پېښې به په راتلونکې ورځوکې بيا مور په تکراري ډول وځپي. دعارف دتگ څخه لږ وروسته دشلترنودزنداني له پلار سره مو مرکه پيل شوه.

کریس اوحافظ دغه مرکه په مخ بووله چې په مرکه کې دهغه ځوان کس پلار او ترونه شامل و. زه هم دغوندې په پيل کې ورگډ شوم خو د دغه دواړوکسانولپاره د دوی داهمیت ارزښت وينا وکړم.

دوی دواړه صادق ښکارېدل. پلاريې د په حالت کې د ښکېلتيا له امله يوڅه ساده او ډېراحاساساتي ښکارېده. له دې چې دی ددوه سي اي اي افسرانوسره په يوه کوټه کې ناست واودکابل دزدان څخه دخپل زوی د خلاصون په اړه غږيدل. هيڅ متاثرنه و. ماکریس دغه کار ته پرېښود اوزه لارم خودعارف سره په غونډه کې دطرح شويوموضوع عاتو په اړه رپوټ وليکم. کریس اوحافظ دغوندې څخه د څومخه د مالوماتو په درلودلوسره چې دزدان دبهرنی برخې يوه خاکه (نقشه) اودننه برخې يوه نقشه چې دده زوی په کې زنداني او د زندان د ساتونکو په اړه هم په کې مالومات ول، ترلاسه کړه. دزدان دبهرنی برخې نقشې هغه انځورته ډېرورته والی درلود چې موردستلايټ له لارې اخيستی و. مورباوردرلود چې بنديان هلته شتون لري.

کریس دغه دوه کسانوڅخه يوشمېر پوښتنې، لکه دزدانيانو روغتيا، هوساينه، درملنه اوددوه امريکايي مېرمنودځای په اړه دمالوماتوپوښتنې وکړې. پلار راتلونکې اوونۍ دخپل زوی سره په زندان کې دليدنې سمدستي وروسته بله غونډه هم چمتو شوه. ریک ډگروال ملهولاند ته چې په تاسک فورس ډاگرکې وټليفون کړی واوهغه يې دشمالې ټلوالې سره دځانگړو ځواکونو د گروپ پنجشېر درې ته دراتگ په اړه د پرمختگونوڅخه خبرکړی و. مل هولاند تصديق کړه چې دغه لومړی اي گروپ چې او ډي اي ۵۵۵ يا Tripple Nickle⁽¹⁾ نومېده ددغه گروپ لومړنی دنده به دلایرزه واسطه دهدف په نښه کول وي.

ریک اومل هولاند د يونيفارم موضوع هم وځپړله اومل هولاند ټينگارکاوه چې دده کسان به په يونيفارم کې دننه کېږي نه په ملکې جاموکې. مل هولاند اوس هم پلان درلود چې او ډي اي ۵۵۵ (د دغه يوځي گروپ نوم. ژباړن) دپنځلس اوشپاړس اکتوبر په شپه رادننه کړي. کله چې کارونه يوڅه کرارشول، ریک او ما لس مليونه ډالر وگڼل ځکه په دوشنبه کې بکسونه خلاص شوي ول. ما غوښتل چې هرڅومره ژرمقدار تصديق کړم.

ما فکرکاوه چې په هر صندوق کې به پنځه ويشت مليونه وي خو د ناڅرگنده دلاملونو له امله شمېر توپير درلود.

(1) Triple) د درېو په مانا دی او (Nickle) د اوسپنيزو پيسو پنځه گون ته ويل کېږي يانې درې پنځه گونه يا (555) په مانا دی. ژباړن

لس مليونه وو، په توربکس کې د پيسو دکېښودلو وروسته ما اوریک ټول بکسونه په احتياط سره وټړل او د هر صندوق په سرمو د مبلغ اندازه د هغه رېر ټيپ چې په سرمو ترې تاوکړای و، وليکله. پوښتنه د پيسو د خوندي کولو وه. دغه څلور بڼه صندوقونه ډېر لوی و او داسې ځای نه و چې پکې مويټ ساتلي وای. د څو ځلونا سموکو پوښتونوله امله مې پرېکړه وکړه چې په ښکاره ځای کې يې کېږم.

د دفتر له توکو مويوکونج پاک کړ او دوه لوړ دېوالونه مو ترې جوړ کړل. سمدستي له دغه ځای څخه به يا د کېناستو چوکۍ په توگه او يا به د کافي ډيپالې يا د اوبو د بوتل دکېښودلو ځای په توگه کار اخيستل کېده.

دغه ځای د يوې سترگې خوب، آرام غږېدلواو يا دلوستلو لپاره مناسب ځای ثبوت شو. دا زمونږ د خوب لپاره تر ټولو لوړ بيه (قيمتي) توشکه وه. د پيسو د رارسېدلو څخه يوه اونۍ وروسته مورته د سي اي اي د مالي افسر له خوا ټليفون راغی. کله چې زه د ټليفون په کرښه شوم هغه له دې چې د ليکونوله لارې مې د لس مليونو رسيدونو تصديق کړی وای، مننه وکړه. بيا يې له ما پوښتنه وکړه چې ايا موږ دغه پيسې په يوه خوندي صندوق کې ساتو؟ ما ورته وويل چې صندوق نه لرو. هغه پوښتنه وکړه: نو بيا پيسې چېرته ساتی؟ ما ورته وويل چې تراوسه پورې په همغه لېږدونکو بکسونو کې دي او د دفتر په يو کونج کې مو ساتلي دي. د ټليفون دکرښې له هغې خوا يوڅه غلمغال، ژوولې او د غوسې ډک غبرگون راغی. کله چې مې يوڅه ساه واخيسته ويې ويل، چې دغه ساحې ته به د راتلونکې اکمالاتي سفر په دوران کې يودانه خوندي صندوق درولېږم. ما ورته وويل چې نه مننه: مور هيڅ لار نه لرو چې دلته زړپاوندې وزن لرونکی صندوق هاخوا او دېخوا وليږدوو. د دې پرته ښايي چې درې يا څلور صندوقونو ته اړتيا ولروڅو دومره پيسې پکې وساتو. نورې غالمغالې او دمقراراتو ذکر يې وکړ. ما خبرې ورماتې کړې او ومې ويل: گوره پيسې زموږ د دفتر په سيمه کې دی چې شپه او ورځ لږ تر لږه د سي اي اي يوافسر ورسره شتون لري. هيڅ افغانی د دفتر ساحې ته دبدرگې پرته نه راننوځي نو د دې لپاره پيسې د گروپ غړي له نږدې څار څخه بې برخې نه دي. په شته شرايطو کې څومره چې شونتيا لري هومره خوندي دي. بيا مې خبرې راغبرگې کړې او ومې ويل: سربيره پردې دغه صندوقونه د يوې سترگې خوب لپاره بهترين ځای جوړوي. زه وروسته په هغه ماسپښين له هانک سره وغړيدم. هغه زما ليک پنجه شپږته د ځانگړو ځواکونو د لېږلو شمېر او د هغوی د يونيفارم د څرنگوالي په اړه لوستلی و. ما ورته وويل چې زما په فکر د ځانگړو ځواکونو لخوا د اېل ټي ډي (LTD) يا د لايزر په واسطه د طالبانو د مرکزونو په نښه کول به فهم و هڅوي څو درې ته د گروپ ننوتل

ومني.

سره له دې ما د سينټ کام دننه دکړنلارې جوړوونکو او د دفاع وزارت څخه ډاډ غوښته چې د او ډي اي دغه گروپ ته به په رښتيا هم د دغه مهمې دندې د ترسره کولو اجازه ورکړل شي او که د اي گروپ دلته راشي او د اېل ټي ډي ماموريت ترسره نه کړي. دابه داسې ښکاره شي چې ما شمالي ټلوالې مشرانو ته ددې دپاره چې د او ډي اي ځواکونه د دوی هېواد ته رادننه کړم، دروغ ويلې واو دابه سي اي اي او د امريکې دپوځ ارزښت ته په جدي ډول زيان ورسوي اوزمور ماموريت به له خطر سره مخامخ کړي. هانک وويل چې هغه به دغه موضوع د امنيت د ملي شورا د مشرانو په غونډه کې راياده کړي. هغه وويل چې ډاکټر عبدالله د سفر نظر و اشننگين ته يوبڼه نظرو.

هغه زياته کړه چې دی به په دغه موضوع د بهرنيو چارو وزارت او د امنيت د ملي شورا سره پرې کار پيل کړي. په هماغه مابڼام د يوولس بجوڅخه لېرواندې ممتاز راغی ويې ويل چې هغه دشمالي ټلوالې د جگپوړو چارواکو سره په يوه غونډه کې چې د ځانگړو ځواکونو پنجشېر ته د راتگ په اړه پوښتنه ده. گډون کوي. هغه وويل غونډه به ناوخته ترسره شي او انجينر عارف به د دفتر ته راتلونکی سهار د پايلاسره راشي. په ورته وخت کې ريک يولیک راوښود او په هغه کې ويل شوي و چې د (د ځانگړو فعاليتونو فرقه) افسرانو يو شمېر د درانده کارونو کارگويپراشوتونه پيدا کړي دي او په جرمني کې د امريکې هوايي ځواکونو يوې هډې ته ليردول شوي دي. اوزمور افسرانو بايد د هوايي ځواکونو د کارگويبار پرسونل دخوړو ديوې بلې بشري مرستې دښه سمبال لپاره چې دهواله لارې به ترسره کېدله، روزنه ور کړې وای. داځل يې خواړه دپراشوتونو په ذريعه په لويو بندلو کې راغورځول. دوی فکر کاوه چې دغه باري کارگود شپاړسم اکتوبر دسهاروختي ساعتونو کې کولی شي چې راوغورځول شي. په خواجه بها والدين کې به دغورځولو ساحه يوځل بيا وکارول شي. داځل به خواړه په ښه اودگټې اخستنې وړ حالت راوړسپړي. ريک نظر راکړ، براد چې نوی راغلی کس و بايد د مېوري سره ولاړ شي خو د هغه سره په تيارولو کې مرسته وکړي. دوی د ديارلسم اکتوبر په ورځ يوځل بيا خواجه بها والدين ته ورپورې شي څوله جنرال بريالي خان سره بيا يوځای شي. مورتلويزيون دانگرڅخه دننه دهلبز ته چې د دفتر د سيمې څخه لير دباندي و، وری و. د هوا د باراني او سره کېدلوله امله موټلويزيون حتی د دهلبز يا پتنځي لاندې هم نور په بيديا کې نشوکتلاي. افغان کارمندان له دې امله چې ټلويزيون کتلو ته يې نوره اجازه نه درلوده، مايوسه ول. مورهم يوڅه مايوسه شوو.

درې ياڅلور ورځې مود بي بي سي او سي اي اي اېن اېن دواړه شبکې درلودې خو بيا سي اي اي اېن موله لاسه ورکړو. جان محمد وويل چې دهغه تخنيکرو فکر کاوه چې

سي ابن ابن ځکه سگنل بندوي چې په پټه او د غلې په توگه دکارولو مخه يې ونيسي (لکه مور چې په وړيا ډول نوموړې شبکه کتله)⁽¹⁾. زما په باور ښه دليل يې دا و چې جان محمد په سي ابن ابن باندې د ښکلو ښځينه وياندويانو ته په کتلو گناهگار شوی و! د هغه افغان کارمندان به کله چې د سي ابن ابن د خبر په مېز باندې ښځينه راښکاره شولې، يو څه به مغشو ش شول. پاپي وويل چې د بي بي سي تلويزيون په درلودلو سره له دغه خطراتو څخه نور په امن کې و. ځکه چې د بي بي سي ښځينه نطقې واضح د دوی د ښکلا له امله نه وې گومارل شوې. کله چې ممتازلار، په دهليز کې کېناستلم، او د د بي بي سي د خبرونو د کتلو لپاره مې هڅه وکړله، سر مې گرځېده. د بدن اوبه مې کمه وه او يو څه تبجن هم وم. گېریت (يو ډول نوشابه، ژباړن) هم مرسته کوله. ايموډيم هم د ناروغی د نښو نښانو په راکمولو کې مرسته کوله.

زه پو هېدلم چې د سپيرو په خورلو سره به د څو ورځو په بهير کې نورمال حالت ته راوگرځم. د کېسۍ يوه برخه مې وکتله چې يوه افغانه کورنۍ چې د افغانستان په سوېل په کندهار کې اوسېدل، بمبار شوې وه.

دغه يوازيني انځورنه وو چې ټوله ورځ مې په دغه تلويزيون ليدل. يو ژوبل شوی سړی چې په يوه تذکره کې پروت و. په يوه دهليز کې چې د روغتون په نوم ترې کار اخستل کيده، پروت و. يوه کوچنۍ نجلۍ په يوه چپرکټ کې پرته وه چې په سر يې پټۍ راتاو شوې وې کېمرې ته په مایوسۍ سره کتل.

ايد وويل چې خدایه وبه وايي چې مور يوازې ملکي خلک بمبار کوو!؟ څو ځله دغه يوه کورنۍ دوی په تلويزيون ښودلی شي (ځکه چې يوه افغانه کورنۍ ده که و هم وژل شي، ددې ارزښت نه لري چې د يوه تلويزيون په ښښنه راڅرگنده شي. ژباړن) ما خپل سر د کرکې په ښودلو سره وښوراوه. سر مې هم گرځېده او د خپلې کوټې په لورې وخوځېدل! د وړاندینۍ دروازې څنگ ته د خلو ټوکړۍ ته ورغلم څو د اوبو دوه خالي بوتلې راواخلم.

زه ډاډه وم چې د سهارد رارسېدلو وړاندې به دواړو بوتلونو ته اړتيا پيدا کيږي.

(1) سي ابن ابن او زيات شمېر نور نړيوال تلويزيونونه د ليدلو په مقابل کې کارېدونه پلوري او له دې لارې عايد لاس ته راوړي، ځينې وخت کېدلای شي چې د کارېد د اخستلو پرته وليدل شي چې ليکوال ورته اشاره کوي. ژباړن

پنځه ويشتم څپرکي

د پنځلسم اکتوبر په سهار د تلگراف په واسطه خبراکیل شو چې ارجي او د الفا پاتې گروپ تاشکند ته رارسېدلی او افغانستان ته د راننوتلو لپاره وروستی تیاری نیسي. د ځنډ یوازې لامل یې د ازبکستان او تاجکستان حکومتونو څخه د الوتنې لپاره وروستنۍ اجازه وه. الفا گروپ له جنرال عبدالرشید دوستم سره چې د شمالي ټلوالب جگپوری قومندان و او په لوېدیځه برخه کې په سیمه ییز ډول په خپلواکه عملیات کې چې دهغه ځواکونه د مزار شریف په سویل کې متمرکز و. د سپټمبر د یوولسمې څخه څومياشتې وړاندې سي اي اي د جنرال دوستم سره په تاشکند کې د هغه د استازي په واسطه په اړیکه کې وو!

دوستم یو کلاسیک جنگ سالار او یو رښتینی فرصت طلبه (هغه څوک چې له وخت نه گټه اخلي) او د خپلو غوره شخصي گټو په خاطر دخپلې وفاداری په بدلولو او معاملو جوړولو کې ډېر ماهر دی. هغه په شمالي کې دازبک لړکیو (عقلیت) رهبر دی.

د جهاد په کلونو کې د جوزجان د ملېشو قومندان و. د جوزجان ملېشه یو ځواکمن ځواک وه چې روسانو ته یې خدمت کاوه. هغه په ۱۹۹۲ کال کې کله چې پوه شو چې د نجیب الله کمونست رژیم راپرځېږي، د مجاهدینو د لیکوسره یوځای شو.

د کلونو په تېرېداسره هغه زور کله ډیر او کله به هم لږ و خود ۲۰۰۱ کال په پیل کې د شمالي ټلوالب اومسعود سره یوځای شو او بیا د طالبانو په ضد د جگړې لپاره خپل قومي ټاټوبي مزار شریف ته را وگرځېد.

جنرال دوستم ته د سي، اي، اي، د دویم گروپ د لېرلو لپاره دوه ساده خومهم لاملونه موجود و. لومړی دا چې دوستم سره د الفا گروپ د ځایونې او راوستلو په خاطر د اړین وخت لپاره ټینګې اړیکې درلودې. هغه دکمېت په لحاظ هم شهرت درلود او د جگړې د ډگر یو اغېزمن قومندان و چې په پرتلیز ډول مجهز او ښه روزل شوي ځواکونه یې درلودل. زه که څه هم چې د سي، اي، اي، گروپ د لېرلو لپاره موجنرال دوستم د پنجشېر څخه بیدیا کې لومړی قومندان خوښ کړ. پوهېدم چې جنرال فهیم او د شمالي ټلوالب مشران به له دغه پرېکړې څخه نا رضا وي. سره له دې چې جنرال دوستم دمسعود سره جوړه کړې وه، هغه په خټه

ازبک و. هغه د جهاد په وختونوکې دروسانولپاره په ډېرځناورتوب سره جنگېدلی و. او په سختو جگړوکې دمسعود د ځواکونوسره څوځله ټټر په ټټرشوی و. دشمالی ټلوالې مشران په هغه بې باوره او هغه یې نه خوښېده. همدارنگه دویم ځواکمن قومندان په مزارشریف کې استاد عطا و.

هغه یو باوري تاجک او دمسعود دشمالی ټلوالې یو جگپوری چارواکې و. د عطا ځواکونه په ځواکمنتوب کې تقریبا د دوستم د ځواکونوسره مساوي وو، د مزار په ختیځ کې متمرکز وې. زما اوریکی سره دلومړیولیدلوپه مهال جنرال فهیم د عطا څوځله یادونه کړې وه او ویل یې چې عطا په مزار کې ډېر غښتلی و او مور باید له هغه سره معاملې وکړو. د او ډي اي ۵۵۵ گروپ د رانوتنې موضوع تراوسه دحل دنشتوالي له امله ما نه غوښتل چې انجنر عارف له دې چې مور غوښتل چې د سي، اي، اي یو گروپ دوستم سره د یوځای کېدلولپاره په راتلونکو څو ورځو کې لیرو، خبر کړم. میوري او براد خواجه بها والدین ته د تگ لپاره وروستني چمتووالی و نیوه. د براد لپاره به د پېژندگلوی بڼه ماموریت وي ځکه چې مېوري دخورد غورځونې ماموریت یوځل تردې وړاندې هم ترسره کړی و او د جنرال بریالي خان سره یې ښې اړیکې درلودې. اړیکو ملگرتیا او باور به براد ته هم ولیردول شي. دسهار په لسو بجو عارف راغی او مور یوه لنډه غونډه درلوده. هغه وویل چې دشمالی ټلوالې یوه شپه وړاندې ناوخته دخوساعتونولپاره درې ته د اي گروپ دراتگ موضوع وڅېړي. جنرال فهیم له دې روښانه هدف چې د طالبانو د موقیعتونو د لایزر په واسطه په ښه کول و، د ټول گروپ دراتگ سره هوکړه کړې وه خود اي گروپ دشمالی ټلوالې سره د عملیاتوپه مهال باید ملکی جامې واغوندي. عارف وویل چې دشمالی ټلوالې مشران دلایز ماموریت دې ته وهڅول چې د اي گروپ درې ته د دندې لپاره دراتگ سره هوکړه وکړي. زه په ادبي ډول غور و م بیا مې عارف ته وویل چې زه له دې چې اي گروپ راتگ هوکړه شوي، منندوی یم خودا غوښتنه چې دوی باید یونیفارم په تن ونه لري یوه جدي تیروتنه ده. ما وویل چې زه به له دې سره سره دغه شرط له قرارگاه او په تاسک فورس ډاگر کې له ډگروال مل هولاند سره هم یادونه وکړم. ما عارف ته وویل چې زموږ د سي اي اي دویم گروپ په تاشکند کې و او د جنرال دوستم سره د یوځای کېدلولپاره وروسته دهغه چې لوجسټیکې چمتووالی اودهوایي لیکې اجازې یې اخیستي وای، تیاروو. عارف هم په برابره توگه په ادب سره غورښولای و و بې وویل چې د ماموریت دغه پلان یوه جدي تیروتنه وه. هو، دوستم هم دشمالی ټلوالې جگپوری غړی دی خواستاد عطا هم په مزار کې دشمالی ټلوالې یومهم قومندان و.

جنرال فهیم به له دغه پریکړې له امله خپه شي. ما یوازې دومره ځواب درلود

چې دغه پرېکړه زما د قرارگاه له خوا وروسته دېنه فکرڅخه شوې وه او دوستم سره مور نېغ په نېغه په اړیکه کې وو. دالفا گروپ ننوتنه او هلته تگ به هر ورو ترسره کېږي پرته له دې چې د فېم نيوکې په نظر کې ونیول شي. یوشی چې د عارف په شخصیت کې مې خوښېده هغه دا چې په شخړه ایزه مسایلو باندې به په ډانگ پېېلې ورکړه او راکړه کوله او بیا به هم دهغې وروسته مودب پاتې کېده. مور به د وارو دا احساس کاوه چې بل وگړی (ددوی مشران. ژباړن) د دغه جدي موضوع په اړه ناسم دی خو مور خبرې اترې مثبتې اومسلکي ساتلې. عارف غونډه پای ته ورسوله او له ما یې غوښتنه وکړه چې د ډاکټر عبدالله سره په ماسپښین کې د هغه وړاندیز په اړه چې د واشنگتن څخه د ده د لیدلې په اړه تېره ورځ کړی و، خبرې اترې وکړم. عارف وویل چې عبدالله د دغه لیدنې په اړه لېواله و. کله چې دغه موضوع د شمالي ټلوالې د تېرې شپې په غونډه کې یاده شوې وه، جنرال فېم هم له دغې موضوع ملاتړ کړی و. مور د لیدنې لپاره وخت وټاکه. عارف وویل چې ممتاز به دیوه موټر چمتووالی ونیسي څوما او ریک د عبدالله کوچنۍ باندې ته چې د استانبول لاندې وه، ورسوي.

ریک په کرشي خان اباد کې ډگروال مل هولاند ته ټلیفون کړی وڅو ورته ووايي چې شمالي ټلواله له دې سره هوکړه وکړله چې د ځانگړو ځواکونو گروپ ته هرکلی ووايي خو ټینگار یې وکړ چې باید ملکي جامې په تن ولري. د ډگروال غوسه راوپارېده، هغه غوښتل چې کسان په پوځي یونیفارم کې وي. ریک ډگروال ته ډاډ ورکړ چې دغه موضوع به د بیا لپاره د ډاکټر عبدالله سره د ماسپښین په مهال وڅېږي. مور هیله مند و چې عبدالله به په حالاتو باندې د سیاسي اغېزې سره برابر او همغږي وي. ریک هم ډگروال مل هولاند ته ډاډ ورکړ چې مور فکر کوو شمالي ټلواله باید د یونیفارم د موضوع په اړه خپل دریځ بدلولو ته وهڅول شي.

ډگروال وویل چې دغه موضوع په سوکام⁽¹⁾ کې د ده د امرونو کړۍ (سلسله مراتب) ته ورسوي خو هغه هیله مند و چې د یونیفارم د موضوع د هوکړې او نه هوکړې په پام کې نه نیولو سره به ده ته نن ماښام د ځانگړو ځواکونو د ننوتنې امر وشي.

افغانستان ته د ځانگړو ځواکونو د ورنناباسلو له امله په هغه باندې ورځ په ورځ فشار زیاتېده. ریک د الوتنې د لیکې د اجازې د ورکړې پوښتنه ترې مطرح کړله خو مل هولاند وویل چې په دې اړوند کوم خبر نشته. ممتاز مو په همغه ماښام د ځانگړو ځواکونو د گروپ د راتگ څخه خبر کړ او له هغه مو وغوښتل

(1) (Socom) سوکام د ځانگړو ځواکونو مرکزي قرارگاه ده چې د عملیاتو د پرمخ بېولو مشرتوب کوي. ژباړن

چې د لېږد او رالېږد وسېلې په سيمه کې چمتو کړي. زمور پيلوتانو باور درلود چې د استنې په هوايي ډگر کې چې زمور چورلکه ولاړه وه، د متحده ايالاتو د ځانگړو ځواکونو د راتگ لپاره ترټولو ښه ځای دی. ستان به د ځانگړو ځواکونو د رارسېدلو وړاندې هغوی ته د ښکته کېدلو محل د کېمياوي څراغونو په واسطه په نښه کړي.

د امنيتي دلایلو او د ناڅاپي حيرانتيا لپاره د امريکې پوځ خپلې ځانگړې دندې د شپې په تياره کې ترسره کوي. د دوی د چورلکو مامورين د شپې په مهال د الوتنې په تکتیک کې په نړې کې تر هرچا ډير ښه دي. ددغه ډول عملياتو سره چې په ډگر باندې د دوستانه ځواکونو لخوا ورته هرکلی ويل کېږي. د ښکته کېدلو ځای په ځانگړي نښه باندې په نښه کېږي چې په هغې سره پيلوتان د شپې د دوربينو په واسطه په اسانۍ سره ليدلای شي.

د يوه نامناسبه ځای د نښه کېدلو په پايله کې پيلوت اړ کېږي چې ماموريت ته پای ورکړي او خپلې قرارگاه ته وگرځي.

ستان د سېمې د ښه او منظم په نښه کولو دپاره ښه انتخاب و. ما د ترورېزم په وړاندې رياست مشر کوفر بلاک ته ټليفون وکړڅو د امريکې د پوځ د بمباري ستراتيجي ورسره وڅېرم او په ورته وخت کې يې د هغه ستونزو او رېږونو څخه خبر کړم چې مور د شمالي ټلوالې سره د يونيفارم د موضوع په اړه درلودل. کوفر خبر راکړ چې د امريکې مرکزي قوماندې قرارگاه په مزارشريف او کندوز سيمو کې هدفونه په نښه کوي او دا ځکه چې په کابل کې هومره ارزښتناکه هدفونه نه ترسره کېږي.

زه د دې په اورېدلو سره هک پک شوم. د تېرو دوو اونيو په ترڅ کې مور د قرارگاه اوسينت کام(مرکزي قوماندې) ته د کابل سره په سيمه کې د طالبانو د پوځي ځايونو په سلگونو جغرافياوي کوارډينات ورکړي دي. اوارې سيمې چې د کابل د شمال څخه د شمالي ټلوالې د کرښو په وړاندې د چاريکارو او بگرام سره نږدې غزېدلې وې. د هدف لپاره يو غني چاپيريال و. داسې يو چاپيريال چې په ټول افغانستان کې نه پيدا کېده. ما له دې پرته وويل چې د کابل په خوا اوشا سيمه کې د طالبانو بمباري يوه سياسي پرېکړه وه، نه يوه نظامي پرېکړه. په مزاراوکندوز کې د ملکي خلکو دسراومال زيان يوازې د کابل په شمال کې د اوارو سيموسره په لويوالي کې برابردي. مور ترخپله وسه پورې کونښن کاوه چې سينت کام ته سم کوارډينات ورکړو. کوفر وويل چې په رښتيا هم هغه سياسي مناقشه چې د کابل په اړه بايد څه وشي اوشمالي ټلوالې ځواکونو ته د کابل په دښار په نيولولپاره داجازې ورکولووروسته دا احتمالي سياسي ناهيلي او پايلو په اړه د اېن سي سي په منځ کې لفظي شخړې تر اوسه هم دوام لري.

او ډي اي ۵۵۵ گروپ د دننوتنې په اړه کوفر وويل چې واشنگټن نن سهار خبرورکړل شو چې ازبکستان او تاجکستان د دوی د خاورې څخه افغانستان ته د نن شپې لپاره د دغه گروپ د ننباسلو اجازه ردکړې ده او وايي چې دوی د حالاتو د ارزښت ټاکنې لپاره زيات وخت ته اړتيا لري.

زه ديوې خواه ددوی د بې ميلي سره ارام هم شوم. نوموړې موضوع ماته وخت راکړخو داکټر عبدالله اوانجينرعارف سره ديونيفارم په اړه خبرې اترې وکړم. ما له دې پرته تاکېد وکړ که د او ډي اي گروپ کله هم دلته راغی دوی ته بايد اجازه ورکړل شي څو دلايزر ماموريت د دوی اصلي دنده وگڼل شي. کوفر ډاډ راکړ چې په دغه موضوع باندې کار روان دی. په حيرانتيا سره که څه هم چې دوی د هوايي ليکې اجازه د او ډي اي ۵۵۵ گروپ لپاره ردکړی وه د ازبکستان او تاجکستان حکومتونو د سي اي اي د الفا گروپ دپاره اجازه ورکړه. پلان اوس دالفا و چې د شپاړسم او او لسم اکتوبر په شپه بايد د دندې لپاره الوتنې کړې وای. په ښکاره ډول ازبکستان او تاجکستان په افغانستان کې د سي، اي، اي له پټو عملياتو څخه په ملاتړ کولو کې کومه ستونزه نه درلوده. خودوی تر اوسه په ښکاره ډول په سيمه کې دامريکې دپوځ د عملياتو څخه د ملاتړ کولو لپاره سياسي موضوعات نه وو حل کړي.

کوفر وويل چې دغه دلورې سويې ډيپلوماسي موضوع ده. دولس مشراود دوی دواړه حکومتونو ترمنځ تليفوني اړيکې نيول شوې وې څو درېرونو او ستونزو ډکه دغه موضوع حل کړي. کافر ډاډ راکړ چې هغه به ماته د تيلگراف له لارې د دغه ډيپلوماتيکه تمرينونو د نتايجو په هکله راتلونکي سهار خبر راکړي. ما ممتاز له دې چې د او ډي اي ۵۵۵ گروپ دندې دراتگ څخه ديوڅه وخت لپاره وځنډيده او هيله مند يو چې په راتلونکو څو ورځو کې به اجازه راکړل شي. ما ورته تاکېد وکړ چې د اي گروپ يوازې وځنډيده خو راتگ يې لغوه شوی نه دی. ممتاز وويل چې هغه به سمدستي لارښي څو دغه خبرعارف ته ورسوي له دغه خبر سره مې دهغه په غړکې ارام وموند.

د عبدالله سره زمورليدنه د مازديگر په پينځو بجو پيل شوه. عبدالله داستنې څخه سويل لورې ته د څوميلوپه واټن يوه بانډه (تفريح لپاره کوچنی ځای. ژباړن) درلوده. چې يو کوچنی سړک د غونډۍ لورې ته ورغلی و چې ده ته يې دسيند او د درې په ختيځ لورې کې د غونډيو يوه ښکلي منظره ورپه برخه کوله. لکه څنگه چې هيله مند وم، عبدالله يوازې و. گرم ښه راغلاست يې راته ووايه. هغه لکه په عادي ډول لويديځ ډوله جامې په غاړه وې او وروسته د جبري چای د راولوڅخه هغه په نرمه چوکۍ باندې د ارام کولو په وخت مور ته هرکلی ووايه. هغه تردې مهاله زمور د همکارۍ څخه خوښ و او ويې ويل چې هغه پيسې چې

مور ورته تر اوسه ورکړي وې، له هغې څخه منندويه دی. دا هم رښتیا وه چې دکابل په شا او خوا کې شمالي ټلوالې دیمبارۍ هیله درلوده خو هغه پوهېده چې دیمبارۍ څرنگوالی او ډول د سیاسي فشار تر اغېزې لاندې دی. د هغه صادقانه خبرې د دې لامل شوې چې زه په واشنگتن کې د سیاسي حالاتو بحث ته چې مور ورسره مخامخ و، دروازه وپرانیزم.

ما ورته وویل چې هلته اندېښنې وې چې په کابل کې د تاجکو بریا به له پښتنو څخه دغچ په خاطر چې د طالبانو ملاتړ یې کړی و، د وینو د ډنډ د جوړېدا سبب وگرځي. دا اندېښنې هم وې چې د شمالي ټلوالې له خوا د کابل نیول به هغوی دې ته زورکړي چې د پښتنو کلتوري سیمو سوېل اوختیځ ته لاس ور وغزوي خو د طالبانو وروسته د قدرت په شریکولو کې د سیاسي خبرو اترو لپاره مهم اوستراتیژیکه گټه لاس ته راوړي. ډاکټر عبدالله وویل چې دی له دغه اندېښنو څخه خبردی خو هغوی دستاینې ورنه دي. ده وویل چې په ۱۹۹۲ کال کې د احمدشاه مسعود ځواکونه په کابل کې له ښه راغلاست سره مخامخ شول. یادونه یې وکړه چې دغه ځواکونو د کابل د نیولو په مهال دخلکوسره ښه سلوک کاوه. په کابل کې اعدام، په زندان کې اچونه، او محکمه کول د هغه چا چې له روسانو یا د نجیب الله رژیم سره خدمت کړی وي، نه ترسره کېده. عبدالله وویل چې دا د پاکستانیانو او پښتنو هغه پروپاگانډ دی چې غواړي دشمال تاجک او نور لږکي له صحنې څخه جلا اوله پامه وغورځول شي خو یو محافظه کار پښتون حکومت چې د پاکستان د زیات نفوذ لاندې وي، واگې ترلاسه کړې. ډاکټر عبدالله له دې هم خبر و چې د جهاد د وختونو یو جگپوړی پښتون قومندان عبدالحق هم په واشنگتن کې دکرنلارې جوړونکوسره نېغ په نېغه په اړیکه کې و او د یو څو شتمنو افغان - امریکایي سوداگرو ملاتړ یې درلود چې هغوی د امریکې د کرنلارې جوړونکوله ټولنوسره غښتلي اړیکې درلودې. د غښتلي سیاسي هیلو پرته عبدالحق د مسعود او د تاجکو همیشنی مخالف و. د بهرنیو چارو په وزارت اود اېن اېس سي مهمو چارواکوپه منځ کې د هغه ډېرشهرت د ستونزو لامل گرځېده ځکه چې ده به هم د تاجکوپه وړاندې هغه منفي نظر چې د کابل څخه د هغوی لیرې سائل او په سوېل کې په پښتنو باندې تمرکز و، له ځان سره درلود. عبدالله هیله درلوده چې که چېرې دی له واشنگتن لیدنه وکړي او د جگپوړو کرنلارې جوړونکې ډلې سره وويني، دی به وتوانیږي چې دشمالي ټلوالې سیاسي کرنلاره ورته په ښکاره الفاظوکې بیان کړي او هیله مند و چې دهغه کسانو بې باوري او اندېښنې به له منځه یوسي کوم چې دافغانستان دتېرڅه دپاسه شل کلن ځورېدلي او کړېدلي تاریخ باندې نه پوهېږي. زه هم له دې چې د ده لیدنه له واشنگتن څخه مهمه ده، موافق شوم. ډاکټر عبدالله دا وړاندیز هم وکړ

چې له ده سره په دغه لیدنه کې دشمالی تلوالې د نننۍ کړۍ او د مسعودکشور ورور ولي مسعود هم ملگرتیا وکړي. ما کونښن وکړ چې دغه نظرته زما منفي غبرگون پت کړم خو بريالی نه شوم. ولي او د هغه ورور احمد ضيا مسعود دواړو دا تجربه او خلا نه درلوده چې په لويديځ سياسي غونډې کې په اغېزناکه توگه دشمالی تلوالې استازيتوب وکړي. ډاکټر عبدالله زما رېروونکي غبرگون ته موسکي شو، ويې ويل چې شمالي تلواله د ولي مسعود په شاملولو کې جدي ده. په دغه کار سره به نوموړې ليدنې ته د مسعود د کورنۍ په ورگډولو سره مشروعيت ورکړل شي او واشنگټن ته به څرگنده شي چې شمالي تلواله حتی د مسعود د وژنې وروسته هم سره متحده او يو ځای ده.

د ولي مسعود د سياسي مهارت او توان په اړه مور دواړو هيڅ نظر ور نه کړ. عبدالله وويل چې د شلم اکتوبر وروسته هغه هر وخت کولای شي چې واشنگټن ته سفر وکړي.

ما ورسره وعده وکړه چې خپل دفتر ته د رسېدلو سره به دغه پيغام د سي، اي، اي قرارگاه ته ورسوم. ما باور درلود چې هر څومره ژر دغسې ليدنه ترسره شي، هومره به بهتره وي. د غونډې په بهير کې مې ورته وويل چې د نن شپې د ځانگړو ځواکونو د ننوتلو پلان وځنډيد.

بيا مې د گروپ درې ته تر رسېدلو وروسته د هغوی د يونيفارم موضوع ياده کړله. ما ورته وويل چې يونيفارم لرل نه يوازې هر سرتېري ته اهميت لري بلکه په واشنگټن کې ددغه موضوع د اغېزې د پاليسي جوړونکو لپاره هم ډېره مهمه ده. ډاکټر عبدالله کوچنی موسکاوکړه او ويې ويل چې هغه د يونيفارم د لرلو په اهميت ښه پوهېږي. هغه وويل چې دی په خپله د ځانگړو ځواکونو په يونيفارم درلودلو سره ملاتړ کوي خو ويې ويل چې د شمالي تلوالې د رهبري په دايره کې به نور کسان د بهرنيو ځواکونو په ښکاره ډول ښودلو سره د خپل ځان سپکاوی وگڼي!؟

د شوروي اتحاد خاطرې اوس هم ژوندی دي او همدارنگه د بمباری بې اغېزې کمپاين او د طالبانو او د عرب ځواکونوپه وړاندې د بمباری د اغېزې د نشتوالي له امله د شمالي تلوالې په مغزو کې د متحده ايالاتو حکومت د هغه وعده په اړه چې د طالبانو په وړاندې د جگړې کول و، پوښتنې راپورته کړي دي. هغه وويل چې د خپلوملگرو سره به په نوموړې موضوع بيا وويني او د دغه موضوع په اړه به د مثبتې پریکړې لپاره زور واچوي. ما د غونډې د پرېښودلو پر مهال د پرمختگ احساس وکړ.

شپږويشتم خپرکي

د شپاړسم اکتوبر پر سهار مو د مختلفو خبرونو په رارسېدو سره پيل کړ. لومړی له ژمنې سره سم زما او د کوفر تر منځ د پنځلسم اکتوبر د خبرو په څار د کوفر څخه يو هيله مند ليک راغی.

د شپاړسم او اولسم اکتوبر په شپه د سي اي اي لخوا مزار شريف سيمې ته د الفا گروپ د لېرلو په سر د کړنلارې جوړونکې ټولنې په منځ کې يو بل مېز(بحث) چې د شمالي ټلوالې او د کابل د شاوخوا په اړه بايد څه وشي، رامنځ ته کړ. ولس مشر په شمال کې د ژامې ماتوونکي گروپ لخوا د ترسره کيدونکې څېړنې څخه خوښ و او د شمالي ټلوالې د لارې دخلاصون سپارښتنه يې وکړه(ليکوال دلته د شمالي ټلوالې د لومړيو کرښو څخه د کابل په لورې پرېښودل منظور دي. ژباړن).⁽¹⁾

افغانستان ته د پوځ د ځانگړو گروپونو په لېرلو کې د ځنډ له امله، د کابل په شاو خوا د شمال په سيمو کې د طالبانو په وړاندې په جگړه کې د سملاسي پرمختگ د اړتيا فکر را پورته شو. په پای کې کوفر ما ته دا لاندینی دندې را وسپارلې.

ما بايد د جنرال فهم سره بيا ليدلي وای څو ډاډ مې ورکړی وای چې د امريکې حکومت د شمالي ټلوالې سره غواړي کار ته دوام ورکړي او همدارنگه بايد فهم مې هڅولی وای څو خپل ځواکونه د جگړې لپاره په بشپړه توگه تيار کړي.

ما بايد فهم ته د هغه د جنگيالو، په پنجشير کې د ملکي خلکو سره د بشري مرستې او د شمالي ټلوالې هغه قوماندانانو لپاره چې د هېواد په شمال کې يې فعاليت درلود په ځانگړي ډول استاد عطا ته چې هغه د سي اي اي د الفا ټيم د

⁽¹⁾ د بون د پرېکړې په اساس د کابل ښار ته د طالبانو د ماتې وروسته بايد لومړی د (ISAF) ځواکونه راغلي وای، چې شمالي ټلوالې د دغې پرېکړې په مخالفت کابل ته راننوتل او ځای ځای يې پښتانه وځورول. ژباړن

هغه له سيال جنرال دوستم سره يو ځای کېدلو له امله خپه کېده، نقدې پيسې ورکړې وای.

دا يو خوشاله وونکې خبر و ځکه چې زه ډاډه وم چې د تېرو څو ورځو خپگان او مخالفت د شمالي ټلوالې شوق سور کړی و. د سهار په اوو بجو ميوري چې په خواجه بهاودين کې و. د پاپي سره يې د سپکې لېږدونکي مخابراتې چې زمور په کور کې د لوی مرکزی سيستم سره تړل شوې وه، اړيکه ونيوه.

د هوا له لارې د خورو بشري مرستي اکمالات که څه هم چې د همغه سهار د دوو بجو پورې ځنډېدلي و په کاميابۍ سره تر سره شوي وو. د سي اي اي لخوا ورکړل شوي پراشوتونه، د خورو درندې بندلې په ټاکلي ځای باندې روغ رمت را غورځولي وو.

جنرال بريالی خان خوين و او د سهار له سپيدې چاود سره سم يې جنرال فهم ته د دغه خبر له امله د مخابراتې اړيکه ونيوه. د خان کسان د وروستيو بندلو په راغونډولو بوخت و، خان وويل چې هغه پلان لري چې په همغه ماسپښين به د خورو وېشل پيل کړي.

مور هوکړې ته ورسېدو چې ميوري او بړاډ هلته د دغه پروسې د څارلو لپاره پاتې شي او د اولسم اکتوبر په سهار به دوی د چورلکې په واسطه له هغه ځايه را پورته کړای شي. په پای کې مې يو څه بنيگنې انجينر عارف ته وړاندې کړې. خو بيا مې د سنت کام⁽¹⁾ لخوا ليک ولوست چې په هغې کې د ازبکستان او تاجکستان لخوا د الوتنې لپاره د اجازې ردولو او د شمالي ټلوالې د ملکي جامو موضوع ته پکې له غوسې ډک غبرگون شوی و. د ترورېزم په وړاندې د رياست څخه د سهار په تلگراف کې ليکل شوي و چې دغه ځنډ په وزارت دفاع باندې په افغانستان کې د امريکې د پوځ د بوت اېښودلو موضوع د پرمختگ د نشتوالي له امله د اېن اېس سي يا د امنيت شورا لخوا نور فشار هم زيات شوی و.

که څه هم چې د ژامي ماتوونکي گروپ په پنجشېر دره کې شل ورځې تېريري او په شپاړسمه او اولسمه شپه د الفا گروپ د مزارشريف سيمې ته ننوځي، تر دې مهاله د امريکې يو پوځي هم افغانستان ته نه دی ننوتلی. دغه حقيقتونه تېره ورځ د اېن اېس سي په غونډه کې د دفاع وزير ته په خورمنه توگه په گوته شوي و.

په پای کې د هانک لخوا يو تلگراف راغی، ليکل شوي و چې د کرنلارې جوړونکو ډلې له خوا په ځانگړي ډول د بهرنيو چارو وزارت لخوا د ډاکټر عبدالله د ليدنې غوښتنې ته لومړنی غبرگون منفي و.

(1) سنت کام: د امر ورکولو مرکزي قوماندانۍ ته وايي چې انگرېزي متن يې (Central Command) يا مرکزي قوماندانۍ ده. ژباړن

د بهرنیو چارو وزارت څکه د ډاکټر عبدالله د لیدنې مخالفت کړی و چې د افغانستان سیمه ایز ګاونډیان به د امریکې لخوا د شمالي ټلوالې د بهرنیو چارو وزیر د مهلمه کولو ته د تاجک شمالي ټلوالې ته د سیاسي تصدیق په سترګه وګوري. پاکستانیان به په ځانګړي ډول له دغه خوځښت څخه خپه شي او بیا به دغه لیدنه په سویل کې په پښتنو قومونو باندې هم منفي اغېز وکړي.

تلګراف دا هم زیاته کړه چې دغه وړاندیز شوې لیدنه به د سي اي اي د قرارگاه لخوا څکه ملاتړ شوې وه چې دغه لیدنه به د اېن اېس سي ټولنې⁽¹⁾ ته په ډاډه توګه وښيي چې څنګه د ځواکمنو تاجکو سره معامله وشي.

هانک لیکلی و چې په دغه موضوع باندې به کار کولو ته دوام ورکړي. عبدالله او شمالي ټلوالې ته دغه زړه برونونکی خبر و چې ما باید ور رسولای وای. ما له ځان سره پرېکړه وکړه چې یوه ورځ یا زیات وخت یاد نه کړم څو د ترورېزم په وړاندې مرکز یا سي تي سي ته وخت ورکړل شي چې کونښن وکړي او موضوع زموږ په ګټه حل کړي.

انجینر عارف په همغه نهو بجو راغی څو د شلټر نو موسسې د بندیانو د ژغورنې په اړه تازه پرمختګونه راسره شریک کړي. لنډه خو مثبتې غونډه وه. عارف وویل چې هغه کابل ته یو افسر لېرلی او د کابل په استخباراتو کې یې د طالبانو له جګپوري افسر سره بیا اړیکه ټینګه کړې. دغه اړیکه ګټوره ثابته شوه.

د عارف افسر او د طالبانو دغه افسر سره وینه شریکه وه (خپلوان و. ژباړن) د شلټر نو د بندیانو د پرېښودلو دپاره د طالبانو دغه افسر له والتیا درلوده چې د پیسو لپاره معامله او خبرې اترې وکړي.

د ده موقف ته په نظر او هغه شمېر خپلوان چې د کابل په پولیسو او امنیتي اورګانونو کې یې لرل د طالبانو دغه افسر ډاډه و چې د بندیانو چټک خلاصون او د هغوی لېږدونه د شمالي ټلوالې کرښو ته ترتیبولی شي.

د زندانیانو د خلاصون لپاره یې څلور ملیونه ډالر د انعام په توګه غوښتل. هغه د پیشکې په ډول د کومو پیسو هیله نه کوله خو تاکید یې کړی و چې د دغه ماموریت د سرته رسېدلو په پایله کې د دغه مقدار پیسو غوښتونکی دی. ما ورته وویل چې د دا ډول خطرناک خو مهم ماموریت د ترسره کولو دپاره څلور ملیونه یو مناسب انعام دی خو باید موږ په احتیاط سره په مخ لاړ شو.

د طالبانو افسر باید په پوره ډول مالومات راکړي چې دهغه پلان به څه ډول پیل شي او د ټولې پروسي په بهیر کې به د بندیانو د خونديتوب لپاره څه ډول ګامونه اوچت کړای شي او له هغه وروسته چې زندانیان زموږ لاسونو ته راشي موږ به هغه ته د پیسو دورکړې لپاره یو ترتیب جوړ کړو.

(1) اېن اېس سي يا د امنیت ملي شورا. ژباړن

د طالبانو دغه افسر ته به تر هغه هيڅ پيسې ور نه کړل شي خو چې زندانيان د شمالي ټلوالې تر ولکې لاندې سيمي ته په خوندي ډول لېږدول شوي نه وي. عارف هوکړه وکړه چې ددغه افسر سره به په چټکې کار ته دوام ورکړي. زه د افغانانو په ټولنه کې هغه اړيکو ته حيران شوم چې دوه دښمنې ډلې چې د ژوندي پاتې کېدلو لپاره په جگړه کې سره ښکېل دي وگړو ته دا اجازه ورکوي چې د داسې يوي سترې موضوع لپاره سره يوې معاملې کولو ته هوکړه کوي.

عارف وويل چې د طالبانو افسر او د هغه ادعاوو ته بايد د احتياط او شک په سترگه وگورو خو هغه د دغه سړي د شخصي گټو لپاره د خپل لوري د تېر ايستلو دا ډول عمل ته حيران نه و او د ده په نړۍ کې (دده په نظر. ژباړن) هر هغه هونسيار سړی چې په دغه ډول بايلونکي او له لاس ورکونکي حالت کې را ښکېل شي، بايد دغه ډول کار وکړي.

په پای کې مې عارف ته وويل چې زه غواړم چې د فهيم او ډاکټر عبدالله سره هر څومره چې ژر وي، ووينم. ما ورته وويل چې د واشنگټن څخه زه مثبت خبر لرم. غواړم چې د شمالي ټلوالې سره د طالبانو په وړاندې د جگړې لپاره د ځانگړو تياري نيولو لپاره نقدې پيسې ورکړم.

کله چې دروازې ته د قدم وهلو په حال کې و څو خدای په امانی وکړو عارف وويل چې هغه ته اوس ياد شول چې ډاکټر عبدالله غوښتل چې له ماسره په راتلونکي دوه ساعتونو کې وويني. کله مو چې لاسونه سره ورکول. عارف وويل چې ممتاز به د غرمې په مهال د موټر تياری وکړي څو عبدالله ته مو وروليري.

ډاکټر عبدالله ما او ریک ته بيا د درې په کوزه برخه کې په خپله کلا (د ښاره وتلې تفريحي کور) کې انتظار و. دا ځل مې دغه کورته په ښه پام سره وکتل را وکتل. دغه ځای ته د باندې ويل يو څه تبليغ کېده. دوه کېسۍ کور(دوه منزله/چته . ژباړن) چې د لويديځ ډوله سيوري لرونکې چت يي درلود.

ماته ويل شوي و چې د پوښل شوي برنډې مخ لورې ته چمن او گلان هم کړل شوي. سره له ښکاره غفلت کولو دغه کور اوس هم د پنجشير د سيند او د درې زړه رابښکونکې منظره لرله.

د کور په دروازه کې عبدالله له سره د روغې وروسته مور په هغه کوټه کې چې واضح د اوسېدلو کوټه ښکارېدله کېناستلو ته بلنه راکړه. يوه عصري چوکې چې سپين څادر پرې غوړيدلی و ، څلور نوري کوچنۍ چوکې وې، د کړکۍ خواته يو مېز و چې په سر يې د ټاپينگ يو ماشين او ورسره يو سټلايت ټليفون په مېز باندې په داسې ډول ايښی و چې د څرخېدونکي چوکۍ څخه په اسانۍ سره د لاس په غزولو سره را اخيستل کېده.

د کوټې په کونج کې يو دوه کسيزه چپرکت چې سپين څادر پرې غوړېدلی و،

پروت و. ټول بنياسته او په منظم ډول سره اېښودل شوي و. ډاکټر عبدالله زموږ د آرامه خبرو اترو څخه په ناڅاپي ډول سره هغې جرگې ته د ځان پوهولو لپاره زموږ پام کړ چې هغه فکر کاوه چې په واشنگټن کې به د هغه د بحثونو موضوع وي.

هغه د جهاد په تاريخ باندې وغږېده او د شورويانو په وړاندې د مسعود تاجک ځواکونو رول وښود، د افغانستان د راتلونکې په اړه يې د مسعود سياسي نظريو ته يوه کتنه وکړه.

عبدالله شمالي ټلوالې ته د واشنگټن په منفي نظر باندې پوهېده او تاکېد يې وکړ چې دی دغه سفر يو فرصت گڼي څو هلته خپله سوانح په سمه توگه ثبت کړي. له دې امله چې دغه سړی په واشنگټن کې د جگپوړو سره د ليدلو د اړتيا په اړه خبرو اترو ته دوام ورکړ، زړه مې پرې وخورېده!!

د پخوانيو ليدنو په بهير کې عبدالله د بهرنيو چارو او د افغانستان د څانگې له مسول سره ليدلي و او په دوهمه ناسته کې يې د افغان د چارو له مرستيال سره ليدلي و. دواړه په پرتليز ډول لوړ رتبه افسران و. دا ځل هغه هيله درلوده چې د بهرنيو چارو له وزير او د ولسمشر لپاره د ملي امنيت له مشاور سره ليدنه وکړي نو په دې اساس د ده پيغام به داخل ډېر اغېزمن وای.

دده له ليدنې سره د منفي غبرگون په اړه مې هيڅ ونه ويل خو زه پوهېدم چې دده ليدنه او کتنه به تر سره نه شي. سي اي اي کولی شول چې تر خپل وس پورې د دغه ليدنې د ترسره کيدلو لپاره هڅه وکړي خو په پای کې دغه پرېکړې ته د سياسي نظريو توگه کتل کېږي او د بهرنيو چارو وزارت به د ورځې په بهير کې خپل نظريات وړاندې کول.

بيا هم خوشالوونکي خبرې اترې وې. د طالبانو په وړاندې د جگړې د څرنگوالي په اړه په کې هڅوونکي نظريات تبادلې شول. حقيقت دا و چې له ډاکټر عبدالله سره مې هروخت خبرې او بحث خونېده. کله چې موو له ډاکټر عبدالله سره په خبرو بوخت وو، باران هم پيل کړی و. موږ په خپل موټر کې د خپل کار ځای په لوري وځوځيدلو.

د باران لومړی سيلی د موټر په بنسټه باندې دوري په خټو بدلې کړې. حرارت هم را ټيټېده او زه په داسې حال کې چې له موټره ساړه څاڅکي را څڅېدل، ورپرېدولم. په موټر کې د اوردې چوپيټا وروسته ریک وويل چې ياره ته خو خپه ښکارې، څه خبره ده؟ زما په فکر غونډه خو ښه پای ته ورسېده، هو ستونزه همدا ده. که چېرې دغه سفر تر سره نه شي هغه به مايوسه شي. يو بله بېلگه چې موږ د هغوی هيلې راوپارولې او بيا مو تر سره نه کړې. ریک وپوښتل چې ايا ته ډاډه يې چې دا سفر به تصديق نه شي؟

ما ریک ته مخ ورواړوه او ومې ویل، ملگریه هیڅ شوني نه ده ځکه چې د سهار تلگراف ټول په ښکاره ډول په گوته کړي و. زه د افغانستان او پاکستان لپاره مرستیال سکرټر پېژنم. هغه د جهاد په کلونو کې په پېښور کې سلاکار جنرال و. او بیا د ۱۹۹۰ کال په وروستیو کې په اسلام اباد کې د امریکې د سفارت مرستیال و.

ما او هغه د مسعود سره په ۱۹۹۷ کال په مني کې په تالقانو کې لیدنه وکړه. د موټر د څنگ له کړکۍ مې ښکته د درې په لورې وکتل. مور تقریبا دوه سوه فوټه د غونډۍ مخپورته ختلي و. باران هم د موټر ښیښه د خټو څخه یو برخه پاکه کړې وه.

د هغه تاجک نه خوښیږي. ستا په یاد دي چې ددغه کال په لومړیو وختونو کې د طالبانو په وړاندې په جگړه کې د مسعود د ساتلو په خاطر د هغه سره د مرستې بحثونه و. نو دغه کس د مسعود سره د هر ډول مرستې کولو مخالفت کاوه.

د ده په وینا مور باید یوازې افغان ته اجازه ورکړو څو افغان ووژني او مور خپل هدف ته چې د بن لادن نیول دي، باید هیڅ ورنږدې نه شو. یو سخت چمپ د دروازې سره په کلکه ووهم او په خپل مټ درد ته مې په کرکه او په غوسې سره وروکتل. په هغه وخت کې د ده د څېړنو سره یوازینی ستونزه دا وه چې طالبان د خپلو پاکستانیو او عرب ملگرو په مرسته د غښتلي کېدو په لورې روان وو.

مسعود یوازې وو او که چېرې مسعود مات شوی وای نو طالبانو به افغانستان خپل کړی وای. مور به نن ورځ دلته په دره کې په دغه موټر کې خپل کوناتي د جمپونو له لاسه ښکته او پورته نه کولای. مور به اوس په تاشکند کې ناست وای او په دې به مو فکر کولی چې څنگه وکولای شو چې د طالبانو په وړاندې گروپونه یوځای کړو او د هغوی په وړاندې پاڅون را منځ ته کړو.

اوه ویستم څپرکی

د اکتوبر پر اوولسمه نېټه د ترورېزم په وړاندې ریاست خبر راګر چې د الفا گروپ ټول اته غړي د مزارشریف سویلي سیمې ته په بریالیتوب سره ننوتلي او د جنرال دوستم د ځواکونو سره د مهالوېش سره سم یو ځای شويدي.

تلگراف لږ خو موجز و او د څو جملو په لوستلو سره مې احساسات وپارېدل. په شمالي افغانستان کې مو دوهم گروپ دندې ته تیار و او پلان هم جوړښت غوره کاوه. د الفا گروپ د امریکې د ځانګړو ځواکونو لخوا لېږدول شوی و. دا د

امريکې د پوځ لخوا په سيمه کې لومړني عمليات و او دا هم د پرمختگ په لورې يو بل مهم گام و. د الفا گروپ د اړيکو سيستم زموږ ارتباتي سيستم سره ورته والی درلود نو په دې اساس مور کولای شول چې دوه اړخيزه خوندي اړيکې ولرو.

ريک الفا گروپ ته د ښه راغلاست لپاره لنډ ليک واستاوه او همدارنگه د عطا شونی منفي غبرگون په اړه هم ترې وپوښتل او له هغوی څخه يې وغوښتل چې د وخت او شرايطو په اجازې له مور سره د خوندي مخابرې له لارې اړيکه ټينگه کړي. که چېرې د عطا لخوا کومه ستونزه راخوټېدلای، مور مخکې له دې چې د جنرال فهيم سره مو په همغه سهار ليدلي وای، بايد پرې خبر وای.

د تېرو څو ورځو په تېرېدو سره هوا د ژمي په کېناستلو سره نوره هم خرابه شوله. شمال خواته د هندوکش د غرونو لوړه ارتفاع کې د سختې واورې اټکل شوی و او جان محمد وويل چې د يوې اونۍ يا زيات وخت په تېرېدو سره بايد د انجمن کنډو د موټرو د ټرافيک لپاره دراتلونکي پسرلي تر وروستيو پورې بندشي. سره له دې چې سهار شين اسمان و. د تودوخي ټيټوالي بيا هم اړ کړو چې د ژمي درنې جامې واغوندو.

ايداوگريگ پلان درلود چې دوشنبې ته په چورلکه کې الوتنه وکړي خو هغه اکمالات چې مور درې ته دراتگ څخه يوه اونۍ وروسته له قرارگاه څخه غوښتي و، راولېږي.

هغه الوتکې چې همدغه اکمالات يې له امريکې متحده ايالاتو راوړي و، دوشنبې ته يې سي اي اي يو درې کسيزه گروپ هم را لېږودولی و. څو هلته د سي اي اي لنډ مهال دفتر جوړکړي. د دوی لومړنۍ او اصلي دنده دا وه چې زموږ او د سي اي اي نورگروپونه چې په شمالي افغانستان کې فعاليت کوي ملاتړ کړي. زمورافغان پيلوټ نصير په استانه کې دښکته کېدلو له ځايه د شمالي ټلوالې دمخابرې له لارې دهواله ناظر(کتونکي) سره چې د درې په پورتنۍ برخه اود انجمن کنډوپه سيمه کې اوسېده د هوا د کنټرول اوکتنې لپاره اړيکه ونيوله خوبياهم ځکه چې هوا هره شېبه بدلون کولای شو، نوهوايي کارمندانوسفر ته دتيارېدولپاره سملاسي توب کاوه. مخکې د دې نه چې دوی چورلکې ته ولاړشي ما بک ته د پنځه اتيا زرو ډالروبنډل چې د المونيم اوفلزي په نازکه پاڼوکې پيچل شوی و، ورکړڅو دوشنبې ته نوي راغلي افسرانو ته يې ورکړي.

مور ته د کوربه افغانانو له خبرو اترو څخه وروسته دا څرگنده شوه چې په دوشنبې کې لږ ښه موټر پيداکېږي. ریک د ران سره د برېښناليک له لارې اړيکه نيولې وه او له هغه يې غوښتي و چې درې دانې کارول شوي سرف (SUV) ټوپټا

موټر⁽¹⁾ وپېري. ران بايد موټر د شمالي ټلوالې استازي امرالله صالح ته ورکړي څو هغه يې درې ته راولېږي. جان محمد ډاډ راکړچې پينځه اتيا زره ډالره د دريو موټرو د پېرلو او همدارنگه په غرونوباندې د هغوی د راوستلو ټول لگښت پوره کړي.

مور يوازې داهيله درلوده څو موټردانجومن له کنډوڅخه راتېرشي، هوا به وتر هغې بڼه وي، او د ژمي په پيل سره به ډيره سخته نه شي. بنيابي چې دوی به زموږ د تيلو ټانکر او کاروان هم هلته پيدا کړي، هوهمداسې ده؟! تورصندوق مې خلاص پرېښود. ما اوریک يو سل اووه مليونه ډالر وگڼل څو جنرال فهيم او ډاکټر عبدالله ته يې د همغه سهار د ليدنې په مهال ورکړو. دشمالي ټلوالې دغښتلي کولو په اړه د کوفر له پيغام وروسته ماغوښتل چې دغه ليدنې ته ارزښت ورکړم هغه ډول ارزښت چې دشمالي ټلوالې د رهبرانو هغه شک چې د امريکې دحکومت د صداقت او د هغوی په ژمنه يې درلود، په له منځه وړلو کې مرسته وکړي. د يو سل اووه مليونو ډالرو څخه يې اوه سوه پنځوس زره د فهيم لپاره وې چې بايد د خپلو ځواکونو د جگړې دتيازي نيولو لپاره يې ولگوي او دوه لکه پنځوس زره د هغه ملکي وگړو د بشري مرستو د برابرولو لپاره وې چې د جگړې ډگرونو ته نږدې وو. دغه لگښت دملکي خلکو دجگړو له کرښو راباسل او په دره کې خوندي سيمو کې د بيا ځای په ځای کولو او همدارنگه د هغوی لپاره دخورو او د ژمي د لباس د رانيولولپاره و. ما په ځانگړي ډول غوښتل چې قومندان عطاء سره د پيسو مرسته وکړم څو د هغه غوسه د قومندان دوستم سره د تېرې شپې دالفا گروپ د يوځای کېدنې له امله پارېدلې وي، سره کړم. د دوه لکه پنځوس زرو يوبل جلا بڼدل مو په کاغذ کې پيچلی و او د بڼدل په سر مې په دري ژبه د عطا نوم پرې ليکلی و. زه ډاډه نه ومه چې دغه پيسې به عطا ته ورسېږي خو ما غوښتل چې دسي اي اي هغه هڅه چې غوښتل يې د دوستم او عطا ترمنځ اوبه سرې کړي، روښانه کړم. د يو سل اووه مليونو څخه وروستني څلورلکه پنځوس زره ډالر د انجينرعارف او د هغه داورگان د ورځني عملياتو او د طالبان قوماندانانو ته د شوني بدو په خاطر وې څو هغوی د شمالي ټلوالې سره د يو ځای کېدلو لپاره وهڅوي. ما د پيسو د لېږدولو لپاره کوښښ وکړ چې يوه کڅوره پيدا کړم خوارشوم چې په يوه ناپاکه او مات شوي کلک کاغذي کارتن کې يې ورتخته کړو. د دې لپاره چې د پيسو وزن ډېر و نو اوږ شوو چې د کارتن بېخ په پلاستيکې تسمه کلک وټرو. غونډه د آستنب څخه لاندې په يوه ودانۍ کې چې زمورپکې لومړی ځل و، ترسره شوه. دا ودانۍ د غونډې په اړخ باندې پرته وه چې دپنجشېرسينداوختيځ لوري ته

(1) (SUV) په افغانستان کې ورته سرف يا فورنر ويل کيږي. ژباړن

يې د غونډيو يوه پراخه منظره درلوده. جوړښت يې اغېزناک و ، په رښتيا په باندې کې يانې د ښار څخه بهر يو تفريخي کور و او ددغه نوم ورکولو ارزښت يې درلود.

په منځ کې يې دوه ودانۍ نورې وې چې بهرني دېوالونه يې دباسکېټبال په اندازه د غټو تيروڅخه جوړشوي و. د انگر چاپېره چمن يې دومره شين او منظم ساتل شوی ولکه دگالف [يو ډول لوبه. ژباړن] د کلب په ډول او همدارنگه ونې او بوټو ته يې ښه پاملرنه کېدله دکورسامان يې هم ډېر عصري، لوېديځ ډوله فرنيچر ، غولی يې په روښانه کاشيو باندې جوړشوی او په افغاني گل لرونکو قالينو باندې پوښلی و.

دېوالونه يې دغولي څخه تر چت پورې په خونډور سپين رخت ټوټوباندې پوښل شوي و. دغه کور د يوه شتمن افغان سوداگر و چې په ۱۹۸۰ کال کې د امريکې متحده ايالاتو ته تښتېدلی و. په دره کې د جگړو په مهال دغه وداني ډېره زيانمنه شوې وه. د احمدشاه مسعود څخه د مننې لپاره چې روسان يې په زوره دافغانستان څخه وتلوته اړکړي وو، دغه افغان سوداگر نوموړی کور مسعود ته د سوغات په ډول ورکړی و.

کور په سم ډول رغول شوی و او درې ته د لوړ پوړو لېدونکو لپاره د مېلمستون په توگه کارېده. په حيرانتيا سره هغه دوه ژورنالستان چې مسعود يې وواژه په همدغه کور کې د مسعود سره د مرکې لپاره د انتظار کړی و. ما د کلک کاغذ څخه جوړ شوی کارتن له ځان سره واخيست اوکور ته دننه مې يوړ. کله چې دغونډۍ کوټې ته لارښوونه راته وشوه په بې احتياطي سره مې په کوټه کې دننه په چوکۍ باندې کېښوده.

د جبري لاسونو ورکړې^(۱) اوسټري مه شي وروسته مور ټول په نيمه کړۍ کې په هوسا چوکيو باندې کېناستو.

جنرال فهميم زما ترڅنگ کېښناست او ډاکټر عبدالله او انجينر عارف د هغه ښي خواته ناست وو. ريك زما گڅ خواته واو ممتاز چې د يادښت اخيستې دننه يې اجراکوله هم دده څنگ ته و. له دې امله چې دغونډې دجوړېدوغوښتنه مې کړې وه، ماته د غونډې د پيل بلنه راکړل شوه. زه په چټکۍ سره په پنجشېر کې زما گروپ دراتگ څخه تراوس مهاله په پرمختگونوباندې په صادقانه ډول وغږېدم. ما دېمبارۍ له امله د دوی په خپگان په ځانگړي ډول دکابل سره په لومړۍ کرښه باندې اعتراف وکړ. ما يو څه نورو تېر وتنو ته هم اشاره وکړه. په خواجه بهاودين کې دبشري مرستې په خاطر د خوړو د غورځولو ناوړين مې يوه بېلگه ورکړه ما همدارنگه برياليتوبونه هم په گوته کړل لکه دانجينرعارف اغېزمنه څارگره اداره او

(۱) په لوېديځ کلتور کې د سټري مه شې په وخت د لاسونو ورکول ډېر رواج نه لري. ژباړن

په گل بهار کې نوی جوړشوی هوايي ډگر. ما دغه دريو افغانانو ته ډاډ ورکړ چې د امريکې حکومت طالبانوته په ماتې ورکولو هغوی د واک څخه په لرې کولو او د القاعده او بن لادن په وړاندې جگړې ته په دوام ورکولو کې ژمن دی. د دغه وړاندیز په بهير کې مې له جنرال فهيم سره نېغ په نېغه خبرې کولې. په هغه باندې متمرکز وم او دا چې هغه په سترگو کې سړي ته مخامخ کوري ما هم ورته مساوي غبرگون ښکاره کاوه.

ما ورته وويل چې د شپاړسم اکتوبر په وروستيو ساعتونو کې دالفا گروپ په بريا سره د جنرال دوستم سره يوځای شو. د ځانگړي ځواکونو د اي گروپونه پنجشېر ته د دندې د اجرا کولو په خاطر وروسته د دې څخه چې د ازبکستان او تاجکستان حکومتونو سره بيورو کروتیک موضوعات پای ته ورسېږي، راځي. دا يو واضح او مثبت ثبوت و. د امريکې حکومت زموږ شريک دښمن ته په ماتې ورکولو کې صادق او وعده ورکوونکی دی. ما ورته وويل چې شمالي ټلوالې ته مې دغې غوندې ته له ځان سره يوه زياته اندازه پيسې راوړي دي، مور غوښتل چې ډاډ ورکړو. خو جنرال فهيم د جگړې لپاره د خپلو ځواکونو د پوره تيارې لپاره مالي اسباب ولري او همدارنگه وتوانېږي چې د ملکي وگړو او د شمالي ټلوالې هغه قومندانانو سره چې د پنجشېر څخه د باندې او د هېواد په شمال لويديځه سيمو کې دي، اړينه مرسته او همکاري وکړای شي. په چوکۍ باندې کارتن ته مې اشاره وکړه او ورته ومې ويل چې په دغه صندوق کې يو اعشاريه اووه مليونه ډالري دي. د ټولو سترگې د کارتن په لورې واوښتې، زه پوه شوم چې زموږ افغان کوربانان د پيسو د دومره شمېر له امله خوښ شول. د پيسو د وېش په باره کې مې مالومات ورکړل د ځانگړو هدفونو لپاره لکه پوځي عمليات بشري مرسته او څارگر مالوماتو د کارولو لپاره مې د پيسو شمېر ورته په گوته کړ بيا مې د قومندان عطا د پيسو په اړه خبرې اترې وکړې. ما ورته وويل چې د جنرال دوستم سره د سي اي اي د گروپ د يوځای کېدنې پرېکړه د شمالي ټلوالې رهبران په ځانگړي ډول عطاخپه کړی دی. ما په مزار کې د عطا پوځي ځواکمنتوب او د هغه ارزښت په گوته کړ او اعتراف مې وکړ چې د دوستم سره د سي اي اي د ښو اړيکو پراختيا وه چې د الفا گروپ په چټکۍ او خونديتوب سره هلته ورساوه. د شرايطو په برابروالي مورکولای شو چې د عطا او د هغه د ځواکونو سره نېغ په نېغه اړيکې ونيسو. په ورته وخت کې دغه دوه لکه پنځوس زره ډالر چې ما د عطاء لپاره جلا کړي دي. د هغه مهمو قومندانانو سره چې په لويديځه برخه کې دی. سره زموږ د مناسبې معاملې د کولو يوه نښه ده. زه هيله مند وم چې جنرال فهيم به دغه خبرې د قومندان عطا تر غوږونو ورسوي او ډاډه يې کړي چې هر څومره ژر امکان ولري هغه ته دغه پيسې ورسوي. فهيم وروسته له دې

چې د بودیجې لپاره له ما منني وکړي. په صادقانه ډول ځواب راکړ. هغه وویل چې هغه موضوعات چې مایې یادونه وکړه، په ځانگړي ډول د بمبارۍ داغېزې نشتوالي موضوع له رېرونو ډکه وه. دا ښه خبر و چې د امریکې حکومت د طالبانو په وړاندې د جگړې د راوړلو له پلان سره خوښت کوي. هغه تاکید وکړ چې په دغه جگړه کې د بریالیتوب لار د هوایي ځواک په زور او په بمبارۍ کې نه دی بلکه بریالیتوب د شمالي ټلوالې د ځواکونو لخوا د طالبانو او د هغوی د عرب ځواکونو په وړاندې په ډگر باندې په جگړه او هغوی ته په ماتې ورکولو کې دی. هغه وویل چې د قومندان عطاء سره به نن ورځ اړیکه ونیسي او هغه ته به زموږ د مرستې ډاډ ورکړي. هغه وویل چې غواړي له قومندان عطاء سره د دې لپاره چې د جنرال دوستم سره د سي اي اي ګروپ یوځای شوی هلته په حالاتو باندې وغږیږي. بیا ډاکټر عبدالله وغږېد او د بودیجې له ورکړې یې مننه وکړه. هغه هم جنرال فهیم ته ورته موضوعاتو باندې وغږېد. هغه خبرې وځنډولې کوچنۍ موسکايي وکړه او بیا یې وویل چې دغه زموږ لخوا سیاسي پرېکړه نه وه. د لومړیو کورنیو سره د ملکې خلکو لپاره د بشري مرستې په خاطر هرکلی وایو او د سي اي اي لخوا دغه کړنه به د شمالي ټلوالې د رهبرانو د خوښۍ سبب وگرځي. هغه وویل چې د امریکې متحده ایالاتو ته د هغه پلان شوی سفر به د بهترې جگړې د پر مخ بیولو په اړه د نظریاتو توپيرونه له منځه یوسي. د ځانگړو ځواکونو د یونیفارم موضوع یې ذکر نه کړه. شته کسانو ته مې د امریکې حکومت ته د دغه موضوع د ارزښت یادونه وکړه. امریکايي سرتېري د دې لپاره چې د شریک دښمن په وړاندې و جنگېږي، دلته راځي. د شمالي ټلوالې سره څنګ په څنګ ودرېږي. دوی باید په ملکي جامو کې نه وي. بیا هم ډاکټر عبدالله او انجینر عارف خپلې اندېښنې څرګندې کړې. کله چې ما خبرې خلاصې کړې، ډاکټر عبدالله بیا په انګلیسي ژبه خبرې پیل کړې. هغه وویل چې د شمالي ټلوالې د مشرانو لپاره نوموړې یوه حساسه موضوع ده او سره له دې چې فهیم په خپل مقام باندې ثابت دی، د شمالي ټلوالې د ټولو مشرانو لخوا دغه پرېکړه تر اوسه ټولو په پوره توګه نه ده منلې.

ډاکټر عبدالله د ګروپ خبرو اترو ته دوام ورکاوه او زما په باور د نظریاتو د توپیر شته والی درلود. د جنرال فهیم د پوهېدو لپاره یې خپلې خبرې په انګلیسي ژبه ژباړلې. ما دري ژبه دومره زده وه چې هغه څه چې ډاکټر عبدالله به ویل، پرې پوهېدل.

هغه د بحث په اوږدولو او د نظریاتو د توپیر په اړه هیڅ ونه ویل. ممتاز چې په غونډه کې تر دې مهاله د ژباړن په توګه دنده اجرا کوله. د ډاکټر عبدالله د غږېدا پرمهال غلی ناست و. له دې سره غونډه و ځنډېدله. ریک او زه د تودې

خدای په امانی په ویلو سره له کوټې بیدیا بدرگه شوو. زه پوهېدم چې زموږ سره تر موټره د ممتاز د بدرگې پر مهال ډاکټر عبدالله، عارف او فهیم د پیسو په گټلو بوخت وو. (1)

زما د وېش سربېره، ما په دې کې چې د پیسو اصلي وېش به څوک کوي. شک نه درلود. زما یوازینی هیله دا وه چې جنرال فهیم دا په یاد ولري چې قوماندان عطا ته باید دوه لکه پنځوس زره ډالر ورسیري.

ما نه غوښتل چې په داسې وخت کې چې د الفا گروپ یې په منځ کې را ښکېل وي. جنرال عطا او دوستم یو پر بل ډزې وکړي!

په همغه ماسپینین مور ته خبر راکړل شو چې زموږ چورلکې له دوشنبې څخه خواجه بهاودین ته الوتنه کړې وه. میوري او براد یې له ځان سره را اخیستی و خو د لوړو غرونو په سر د خرابې هوا له امله اړه شوه چې بېرته دوشنبې ته وگرځي. نوموړي کسان په دوشنبې کې د شپې لپاره پاتې او سهار یې بیا د راتگ هڅه کوله.

له دغه خبر پرته نور ماسپینین او مازدیگر دواړه هوسا تېر شول او د ورځې د پرمختگونو له امله مې مثبت احساس کاوه.

ما یو لیک ولیکه او په هغې کې مې د غونډې په اړه عمده مطالب او د پیسو د رکړې له امله زموږ د دريو افغاني همکارانو د متاثره کیدلو طرح مې هم پکې وکړله.

د عبدالله د هغه ادعا په اړه چې د یونیفارم موضوع تراوسه تر څېړنې لاندې ده. ځانگړې یادونه وکړه: کارونه د سمون په لورې خوځېدل او د شپې د ډوډۍ خورلو وروسته په انگر کې د ریک سره د سېگار(یو ډول غټ سگرت. ژ) په گډه څکولو ته انتظار وم. ځان ته مې اعتراف وکړ چې زه باید تر دې ډېر پوهېدلی. تقریباً د شپې په اته بجې د ترورېزم په وړاندې له ریاسته څخه د خوندي تلیفون په کرښه اړیکه ونیول شوه او ویې پوښتل چې ایا زموږ گروپ کولی شي چې د ډگروال ملهولند سره په همغه ماښام د او ډي اي ۵۵۵ گروپ دندې ته د لېږلو پخلی وکړي؟

سینټ کام د ترورېزم په وړاندې ریاست ته خبر ورکړی و چې ډگروال ملهولند پلان شوې ننوتنه(دندې ته د گروپ لیدل. ژباړن) ترسره کوي خو دوی نه وو توانیدلي چې د ټاسک فورس ډاگر(د نظامي هدې نوم. ژباړن) سره اړیکه ونیسي خو دا رپوټ تصدیق کړي. د ترورېزم په وړاندې ریاست هم نه و توانېدلی چې اړیکه ټینګه کړي. زه د دغه خبر په اورېدلو سره بالکل چوپ او گونگ شوم!!

د دغه هڅې په اړه زما گروپ سره هیڅ ډول اړیکه نه وه نیول شوې او اوس

(1) یوازې د څو میلونو ډالرو په بدل کې شمالي ټلوالې د افغانستان خپلواکي وپلورله. ژباړن

مهال د دغه لوی ګروپ د هرکلي د پاره ناچمتو و. د تروريزم په وړاندې رياست تصديق کړه چې ازبکستان او تاجکستان دواړو هېوادونو د خپلو هېوادونو له لارې دغه الوتنې ته اجازه نه ده ورکړې.

ټاسک فورس ډاګر سره د پخوانيو پلانونکو خبرواترو په درلودلو سره پوهېدلو چې د او ډي اي 555 او ګروپ به په اي ايچ 53 ټيټ غږ لرونکي چورلکو کې الوتنه کوي.

دوی به اوس د دغه هېوادونو په هغه سرحدونو باندې چې دواړه يې له مخکې څخه تشيال (فضا) ويشتونکی روسي جوړ غوره ميزايلو باندې سنبال و، ناخبره او په پټه الوتنې کوي.

دوی په لوړه ارتفاع د ډارونکې او خرابې هوا سره مخامخ شوي و. دا يو هغه حقيقت و چې مورکولی شو چې ورته تصديق يې کړو ځکه چې د هندوکش په سرونو باندې د همدغه هوا له حالاتو زموږ خپله چورلکه دوشنې ته دورځې په پيل کې وګرځېدله. د پوهاوي څخه پرته الوتنه په دې مانا ده چې دکوزېدلو محل به نه وي په نښه شوی او د شمالي ټلوالې امنيتي چاپېريال به دنا اشنا(احتمالاً خطرناک. ليکوال) خلکو دليږې کولو لپاره شته والی ونه لري.

د سي اي اي ګروپ پرسونل به هم شتون ونه لري څو په سيمه کې تر کوزېدلو وروسته د او ډي اي لپاره انتظار او د لېږد او رالېږد وسېلې ولري. دغه پرېکړه په لومړي سر کې يوناورين و د شپې لخوا د او ډي اي 555 ګروپ د ننوتنې په اړه يواځيزه نا انسجام شوې پرېکړه يوه بې باکه او نا سنجول شوې پرېکړه وه چې سړي پرې باورنه شوکولای.

که چېرې کومه غمجنه پېښه د دې لامل شوې وای چې د دغه اي ګروپ غړي يې ټپي يا وژلي وای. بنيایي چې د امریکې پوځ لخوا د دغه جګړې قانوني کولو او څارلو باندې يې لويې منفي اغېزې لرلي وای خو د شيطان غورونه دي کانه وي اوس مهال دوه چورلکې دي چې د امریکې د ځانګړو ځواکونو سرتېري د زيان په لور روان کړي او د دوی خونديتوب بايد ترهرڅه لومړی شوی وای. ریک کرشي خان اباد هوايي اډې ته د خوندي مخابرې له لارې اړیکه ونيوه. ډګروال ملهولاند د اوس لپاره شتون لري خو مور دا تصديق کولای شو چې او ډي اي 555 ګروپ په دوو ټيټ غږ لرونکو اېم اېچ 53 چورلکو کې پنجشېر ته د دندې لپاره ولېږدول شول.

په دره کې د ښکته کېدلو اټکل شوی وخت يې نن ماښام لس بجې دی د دوی د هرکلي او هغوی ته د هرڅه برابرې لپاره مو د دوه ساعتونو څخه هم کم وخت درلود.

ما ممتاز ته دروازه وروټکوله او په دې مې خبر کړ چې د اي ګروپ درې ته د

خوځښت په حال کې دی. او له هغه مې وغوښتل چې د ګروپ د رالېږدولو لپاره اړين وسايط تيار کړي. او همدارنگه د دولسو نويوکسانو لپاره د اوسېدلو ځای او هغه نورڅه چې ما يې هيله درلوده د دوه زروپاونډه وزن په شاوخوا کې د هغوی توکولپاره ځای برابر کړي. ممتاز وويل چې له جان محمد به غوښتنه وکړي چې دغه کار ترسره کړي او دی پخپله به انجينر عارف له دغه خبرکړي څو د ښکته کېدلو په ځای کې عملي امنيتي تدابير ونيسي. په چارچاپېره غونډيو باندې ډېرکلي وو او په دې شپه کې د دوو چورلکو کوزېدل به هرومرو د خلکو وسوسې پيدا کړي. د دې لپاره چې د اې ګروپ لخوا دوستانه ډزو(هغه ډزې چې په ناپوهايي سره د دوست په وړاندې وشي او امريکايان يې عادتاً په افغانستان کې کوي. ژباړن) پېښه او يا هم په سيمه کې د اې ګروپ په وړاندې د چورلکې څخه د کوزېدو په مهال د طالبانو د ملگرو له خوا په هغوی بريد ونه شي. بايد ټولې هڅې په کار واچول شي. ریک د هرکلي ګروپ منظم کړی و او هوکړې ته رسېدلي و چې هغه د کوزېدلو ځای په نښه کولو کې مسوليت لري.

مورباور درلود چې راتلونکې چورلکه به د استنې په هوايي ډگر کې ښکته کېږي. زموږ د تېرو بحثونو په مهال زموږ پيلوټانو د ځانگړو ځواکونو پيلوټانو ته د همغه ځای جغرافيايي کوارډينات او هلته د رسېدلو لپاره يې د ښې لارې د کارولومشورې ورکړې وې. ډاکټر به د بېرني حالت لپاره له طبي سامان الاتو سره تيار زموږ د ګروپ دکوزېدلو په مهال شتون ولري. ریک د هرکلي ګروپ رهبري کاوه او ما د پاپي سره د مخابرې د نوکړيواله دنده اجراکوله.

د ریک ګروپ دوه روسي جیپونو ته ورکوز شول او په توره شپه کې په داسې حال کې چې دموتروغرمبهارې په کراري سره ورکېده، خوځښت وکړ. زه د دفتر په ارامه سيمه کې کېناستلم او پاپي د قرارگاه څخه يې ليکونه او پيغامونه سمبالول او همدارنگه د ټاسک فورس ډاگر (ديوې هوايي اډې نوم. ژباړن) څخه يې هغه تليفون ته غور نيولی و چې د راتلونکې ګروپ ددریځ او د سفرتازه حال يې راکاوه. ما يوازې د حالت د خرابوالي په اړه فکر کاوه. ما د دغه احمقانه او نا انسجام شوي هڅې د شوني سياسي پایلې او د پېښې په صورت کې د القاعده په وړاندې د امريکې حکومت په جگړه باندې د منفي اغېزې په اړه فکر کاوه خو ما ته دغه انديښنې هغه وخت بې ارزښته ښکاره شوې کله چې ما د دغه ماموريت د او ډي اې 555 ګروپ او د دوه چورلکو کارمندان چې بې له اړتيا يې په خطر کې اچول، په اړه فکر وکړ. ریک د اېچ اېف⁽¹⁾ لاسي مخابرې له لارې له ما سره اړيکه ونیوه څو رپوټ راکړي چې د ښکته کېدا ډگر د څراغونو(ځانگړي

(1) اېچ اېف لور فريکونسي لرونکي مخابرې دي چې پرته له اورده انتن څخه تر ډېر لرې واټن پورې پرې اړيکه ټينگېدلی شي. ژباړن

خراغونه چې پیلوټان یې د شپې په دوربینوکې په اسانۍ سره ویني. ژباړن) په واسطه په نښه شوی او ممتاز د یو جیپ اوټویټا پیک اپ موټرو سره سیمې ته راغلی دی. انجینرعارف د درې د اړوند څانگې له قومندان سره اړیکه نیولې او له هغه یې غوښتي و چې د کوزېدلو ځای امنیت ساتلو لپاره خپل ځواکونه ولیري. تر دغه وخته مور د خپل توان تر کچې چمتووالی ونيوه. دلسو بجوڅخه لږ وړاندې ډاگر ټاسک فورس خبر راگر چې چورلکې له خرابې هوا چې تېز باد او یخ هم لري، سره مخامخ دي.

دوی تر ورسه او توان پورې کونښن کاوه خود هوا تر نښه کېدا پورې دا هڅه نښه نه ښکارېده. ریک ته مې د دغه خبر د رسولو لپاره اړیکه ونيوله. د شپې په لس بجواوینځه څلویښت دقیقوباندې ډاگر ټاسک فورس خبرراکړچې دغه دوه ټیټ غږ لرونکي چورلکې دخرابې هوا له امله را وگرځېدلې او اوسمهال هوایي ډگر ته د راگرځیداپه حال کې دي. زه د دغه خبر په اورېدلو خوښ شوم. دمخاېرې له پازوال څخه مې مننه وکړه او له هغه څخه مې وغوښتل چې له ډگروال ملهولاند څخه وغواړي خو له ماسره سبا سهار اړیکه ونیسي ترڅو د دغه ماموریت پېښې ته بیا کتنه وکړو. زه ملهولاند ته په غوسه وم او فکر مې کاوه چې دغه پرېکړه له پرته له شکه یو بې باکه اوناسمه پرېکړه وه. نن شپه مو د دغه سرتېرو د لېرلولو له امله ناسمه ډز وکړاو دوی ترې بچ شول خو دا هغه مرمی وه چې په لومړي سر کې باید ویشتل شوې نه وای (لیکوال دلته بلا وه اوبرکت یې نه وه اصطلاح څخه منظور دی. ژباړن)ماله ریک سره تماس ونيوه او ورته مې وویل چې خراغونه له منځه یوسي اوکسان کورته راوگرځوي. له هغه مې وغوښتل چې ممتاز ته ووايي چې زه به سبا ته د شپې د دغه پېښې په اړه چې ولې د ننوتنې څخه مخکې اړیکه نه وه نیول شوې، مالومات ورکړم. زه هم نوموړې لیدنې ته لېواله نه وم.

اته ویشتم خپرکی

راتلونکی سهار د سپیده چاود سره سم د انجینر عارف د راتگ او له ما څخه د تېر ماښام د گروپ د ننوتنې د ناوړه هڅې په اړه د هغه د پوښتنې په تمه وم خو د ده لخواحتی تر غرمې پورې کوم احوال را ونه رسېد. زه دغه کار د یوه قهرجنې لیدنې څخه هم ډېر اندېښمن کړم. د غرونو په سر هوا تر اوسه خرابه وه او زموږ

هوايي کارمندانو د مخابرې له لارې خیر راکړچې هغوی به د هوا حالات د دوشنبې د هوايي ډگرڅخه وڅاري. دوی وویل چې که چېرې هوا ماته شي هغوی به مورته خبرراکړي. احتمال یې وخو بیا هم زموږ چورلکه به په دوشنبه کې د یوې بلې ورځې لپاره هلته ولاړه وي.

تېر ماښام ریک وویل چې هغه به ستان او ډاکټرله ځان سره دېگرام هوايي اډې ته بوځي او هلته به د جنرال بسم الله خان د څارگرې شبکې سره شپه تېره کړي. د دغه سفر له امله به له یوې خوا د هغوی مورال غښتلی شي او له بلې خوا به د طالبانو په کرښو د بمبارۍ اغېزه له نږدې ارزيايي او همدارنگه وگوري چې ایا زموږ د نغدو پیسو ورکړه تراوسه پورې په کاراچول شوې او کنه؟ د دوی د تگ وروسته مې قرارگاه ته یوشمېرلیکونه ولیکل او د هغوی کاپي مې په ټامپه⁽¹⁾ کې سینټ کام یا مرکزي قوماندانۍ ته هم وروپېرلې. د ناکامه ننوتنې او اړوند پېښو په اړه مې مالومات په کې یادکړل. په دغه لیکونوکې مې ځان هغوی سپین او له غوسې ډک غبرگون وښود. ما د دغه پېښې له امله په شمالي ټلوالې باندې داغېزې کچه نشوه اندازه کولای خوما دومره څرگندولی شوه چې اغیز یې منفي دی.

دغرمې لږ وړاندې ممتاز راغی او ویې ویل چې انجینر عارف غواړي په همغه ماښام په اووه نیمو بجو له ماسره لیدنه وکړي. ما ممتازته وویل چې زموږچورلکه په دوشنبه کې د هوا د خرابوالي له امله بنده پاتې ده او د ځانگړو عملیاتوهغه توکي چې مور د عارف لپاره د اسامه بن لادن او د القاعده په وړاندې د کارولو لپاره راغونښتي و. په گډون د ټیټ غږ لرونکي ټوپک او ټیټ غږلرونکي توپانچې دوشنبې ته رارسېدلي دي او کله چې چورلکه راوگرځي، له ځان سره به یې راوړي. ماغونښتل چې عارف ته مخکې له دې چې نن ماښام یې وویښم، یو څه ښه خبر ورکړم. د غرمې وروسته مې له جان محمد سره د هغه سرک په اوردو چې د درې شمال ته غزیدلی و په چکرووتلم. که څه هم چې هوا له ورځوډکه او یو څه سره وه. ورځ آرامه او خوشالوونکې وه. دپنجشېرسیند هم دسرک غاړې ته غزیده. دسیندغاړه دکوچنیوونواوگڼوبوتوله امله شنه وه اوسطحي اوبه هم په کراره بهېدلې. دبارک دکلي په پنا کېدو سره اودسرک دمورسره څنگ ته داوبو په منځ کې یوکوچنی طبیعي ډنډ و چې پینځه متره یې پراخوالی درلود. د ونو یوه لیکه او د گڼوبوتوچې دسیند ترغاړې دمخکې په نرۍ ټوټه شنه شوې وې، نوموړي ډنډ ته ښکلا وربښله.

دلرگیوڅخه جوړې شوې هېلۍ (د نورو مرغانو د جلب لپاره د ښکار په هیله

(1) ټامپه د یوې سیمې نوم دی چې (Centcom) یا د امریکې د پوځ مرکزي قوماندانه له هغه ځایه ورکول کې ده. ژباړن

لکه لومه. ژباړن) د اوبو په سر لامبو وهلې اوځای په ځای د تار په واسطه په تیرو تړل شوې او درول شوې وې.

دېره زره رابنکونکې منظره وه. ساده بې غږه او چوپتیا وه. مور هلته یو ځای ولاړ و. د هیلو د بنکار او په دره کې د ډېروکلونو د جگړې ویجاړتیا وروسته د ژوند د بیا عادي کېدو په اړه په کراره په دري ژبه غږېدلو. پلي تگ ته مو دوام ورکړ او دسرک په اوردو مو یو بل کرلیچی هم پیدا کړ.

هلته دسیندپه ختیځه شیله (ارخ) باندې چې مورته مخامخ ویوله خاورو جوړشوی کور و چې په منځ کې یې یوه ودانۍ او چارډیوالی وه چې مخ ته یې یوه اواره ټوټه ځمکه چې تقریباً لس متره مربع پراخوالی یې درلود، پرته وه. د چارډیوالی ټولې خواوې دجگ اغزن تار په واسطه په پوره ډول ساتل شوې وې او یوازې یوځای په کې خلاص وچې لویه دروازه یې لرله.

د خاورو جوړه شوې بله ودانۍ د دروازې څخه یوازې یو څه دننه وه. جان محمدوویل چې داهغه زندان دی چې شمالي ټلواله پکې نیول شوي جگپوري طالب ملایان ساتي. هغه وویل چې اوسمهال تقریباً دېرش ملایان پکې زندانیان دي. کله چې یوڅه ورنږدې شوم ومې لیدل چې څلور یا پینځه کسان چې اوردې جامې یې اغوستې وې د گټارې په منځ کې د ودانۍ مخې ته ولاړ و. جان محمد وویل چې هغوی دشاوخواسیمې پاکوالی کوي. د خورو په مقابل کې باید دوی هره ورځ کار وکړي. دپنجرې څخه بهر دوه سرتېري چې کلاشنکوفونه ورسره و، ولاړو.

جان محمد وویل چې د طالبانورهبان پوهېدل چې په دغه ځای کې په دقیق ډول څوک زندانیان و اودقیقاً دغه زندان چېرې موقیعت لري.

د ملایانوسره ناوړه سلوک نه کېده خو ددوی ژوند او حالت له ستونزو ډک و. هغه وویل چې دوی د بیمې کرنلارې ته ورته بېلگه ده ځکه دوی مهم ملایان دي او د دوی سره ښه سلوک د شمالي ټلوالې د هغه بندیانو چې د طالبانوسره په زندانونوکې و، طالبان د هغوی په وړاندې د دوی سره د ډېرزیات ظلم څخه منع کول. کله چې مورخپل کورته د راتگ په حال کې و مور د دغه ملایانو له زندان څخه د تېرېدو په مهال لس یا زیات ملایان ولیدل چې د چارډیوالی په منځ کې په یوه کوچ کې یې د کومې پروژې کار چې د مځکې کېدل و، سرته رساوه. دا ځل مې ولیدل چې په دواړو ودانیوکې کرکۍ نه وې یوازې درې یا څلور نري اوردې چاوکتونه (نری اورد غار) د مځکېني دېوال په پورتنۍ برخه کې و چې زما په فکر یوڅه رڼا او باد ورپرېښوده د دوی لپاره ژوندپه رښتیا هم سخت و.

الفارگروپ ماسپښین مهال تلیفون وکړ، له ارجي سره وغږېدلو او د دوستم له خواگروپ ته دهرکلي په اړه یې مثبت خبراکی. ظاهرًا دوستم زیات وخت خپل

ځواکونه د اسونو په واسطه لېږدول. او الفا گروپ اوسمهال رسماً د اسونو د کاروان غړي و. ستونزه د اسونو په سپرلي کې نه وه ځکه چې دغه اسونه د امریکې متوسط اسونو څخه کوچني وو. ستونزه په هغه زینونو او مېخونوکې و چې افغانانو کارول. زینونه کوچني او د نرۍ څرمنې څخه جوړ شوي و او شاتنی هغه موره چې امریکایي زینونه یې لري، نه لرله.

د دې څخه لا زیاته ستونزه یې په رکاب (کریب) کې وه چې امریکایي لویې پښې په کې نه ځایدلې. دویم ستونزې جوړولې خو ارجي وویل چې هغوی په هماغه ورځ قرارگاه ته پیغام لیږلی او له هغوی یې غوښتي چې ژر تر ژره امریکایي زینونه او گل مېخی ورولیږي. ارجي وویل چې قومندان عطا د دوستم سره د الفا گروپ د یوځای کېدلو له امله لږڅه خپه و.

دوستم ارجي ته ډاډ ورکړی و چې چې د ده او عطا ترمنځ به هرڅه آرام وي. او د هغه دغه ډول خپگان زموږ تر منځه د اوږد مهاله سیالی او مخالفت یوه برخه ده.

ارجي د دوستم د ځواکونو لپاره په راتلونکي څو ورځو کې د هوا له لارې د وسلې او مهماتو د غورځولو غوښتنه کړې وه. دغه غورځونه به په هغه سیمه کې ترسره شي چې د الفا گروپ ته پېژندل شوې او په نښه شوې وه. داپه دې مانا چې ټول اکمالات به د دوستم ځواکونو ته ورکړل شي.

ما ارجي ته څرگنده کړه چې د اکمالاتو غورځونه ښایي د نوموړو قومندانانو تر منځ د ستونزو د جوړېدو لامل وگرځي. په داسې حال کې چې د الفا گروپ به یې په منځ کې رابښکېل وي. په ورته وخت کې ما ارجي ته ډاډ ورکړ چې زه به په جنرال فهیم فشار راوړم څو له عطا وغواړي چې آرام شي او د دوستم سره همکاري ته دوام ورکړي.

په هماغه ماسپښین د څلورو بجو په شاوخوا کې مو د ډگروال ملهولاند پسي ډېر تلیفونونه وکړل څو د تېرې شپې ناکامه ننوتنه وڅېړو او د راتلونکې بریالی هڅې دپاره پلان جوړکړو.

هغه ومنله چې د بریالي هرکلي لپاره یې باید زما دگروپ سره اړیکه نیولې وای خو هغه له دې چې سینټ کام ورته او ډي اي 555 گروپ د ننوتنې اجازه لکه څنگه چې د ده خوښه وي ورکړې وه. هغه نه ماتېدونکې و. د ده سره بحث کول بې مانا و. ملهولاند وویل چې د اي گروپ همدغه ماښام دندې ته ولېږي خو د هوا د حالاتو وړاندوینه څرگندوي چې د هوا حالت د تېر ماښام څخه هم ناوړه دي.

د راتلونکي نولسم اکتوبر لپاره هر څه برابر او سم ښکارېدل. هغه وویل چې سینټ کام ته به خبر ورکړي چې د گروپونو د راتگ د ماموریت لپاره به همدغه

ثابته نېټه وي. ما له هغه وغوښتل چې زما گروپ سره په اړيکه کې شي او له خپلو پیلوټانو وغواړي چې له گریک او ایډ سره سبا ورځ چې له دوشنبې څخه راگرځي، وغږېږي. د شپې ډوډۍ تیاره وه. ممتاز راغی او خبر یې راکړ چې انجینر عارف په همغه ماښام ترتیب شوې لیدنه کې گډون نه شي کولی. په راتلونکې ورځ هم نشي کولی چې حاضر شي ځکه چې د مسعود د مرگ څلویښتمه ورځ وه. مراسم او دعا د مسعود د قبر په سیمه کې د ورځې په اوږدو کې ترسره کېدل.

زه پوهېدم چې ممتاز د څلویښتمې ورځې د لمانځلو او ارزښت په اړه رښتیا ویل ځکه په اسلام کې د یو چا د مرگ وروسته د ویر کولو دغه یو مهم پړاو دی. سره له دې بیا هم ما فکر کاوه چې دغه ډول ښایي عارف د تېرې شپې د ای گروپ د ځنډېدلو له امله خپله غوسه څرگندوي.

ارام ماښام وچې یوازې مور څلور د دفتر په ساحه کې ټک ټک کاوه او بوخت و. بهر باد چلېده، هوا سره وه او زه هم نسبتاً په وخت خوب ته لاړم. د مهماتو د ساتلو گډام ته د شپې د یوه بار ورونکي موټر راتگ له خوبه راوینس کړم. تقریباً د یوساعت په دوام د درندو بکسونو په زوره د کوزېدلو له امله گړنگه و. دا هم یوڅه د اندېښنې وړ و خو په وروستی برخه کې غږ لکه دوه شیان چې په زوره سره په مځکه راوغورځېږي، تبدیل شو.

له کړکۍ مې بهر وکتل او ومې لیدل چې یوشمېر سرتېري داسې شیان لکه یوسلو دوویشتم ملي متره راکټونه د دوی د خلاصو غارونو څخه د موټر شا ته وړي او په چټکۍ سره بې احتیاطه او بې ترتیبه غورځول کېدل، او دلۍ یې ترې جوړوله. یوازې دومره مې کولای شول چې کټ ته بیا د خوب لپاره لاړشم. که چېرې دمهماتو انبار او گډام انفجار کړی وای، زه یې په درد هسې هم نه پوهېدل. په حقیقت کې پاتې شپه مې ډېر ارام خوب وکړ.

نهه ویشتم خپرکی د ای گروپونو ننوتل

د نولسم اکتوبر پر سهار د ښوڅېړونو په رارسېدو سره پیل شو. د ترورېزم په وړاندې ریاست د لیک له لارې خبر راکړ، د هر څه دلایلو په اساس چې وي، د روسانو له خوا فشار یا د امریکې د پوځ له خوا د شپاړسم اکتوبر په شپه د الفا گروپ په بریالیتوب سره د ننوتنې له امله او یا هم په امریکې کې د ادارې د جگپوړو چارواکو د هغه تجربې له امله چې د دغه لوړ پوړو مامورینو د لاسونو په تاوولو یا فشار اچولو کې یې لرله. دواړو د ازبکستان او تاجکستان حکومتونو د او ډي ای 555 گروپ د هوا له لارې د ننوتنې لپاره رسماً اجازه ورکړه. که چېرې

دهوا حالات اجازه ورکړي، د اي گروپ به نن شپه الوتنه وکړي. په دوشنبه کې زموږ هوايي ډلې خبر راکړ چې دغرونو په سر هواپاکه ده او دوی به د سهار په اتوبجوخوښت وکړي چې درې ته به لس نيمې بجې راورسيږي.

ستان ډاکټر اوريک د بگرام څخه تر اوسه نه وو راگرځېدلي نوځکه زه پلى لارم څوممتاز دچورلکې د راتگ او له دې چې نن ماښام د اي گروپ راتگ تصديق شوی او داخل يې وخت معلوم و، خبر کړم. له دې چې د څلوېښتمې ورځې په مراسمو کې به ممتاز ته دغه خبر مزاحمت کوونکی وي، بخښنه مې ترې وغوښته خو هغه د دغه خبر په اورېدو خوشال شو. هغه وويل چې مخکې له دې چې هغه مراسمو ته ولاړ شي هغه به دښکته کيدلو په ځای کې په همغه ماښام د رالېږدونې لپاره چمتووالی ونيسي. همدارنگه کله چې ماسپښين هغه راوگرځي د اي گروپونو د هرکلي لپاره به هم ترتيب ونيسي. له دې چې له انجينر عارف سره مې تېره ورځ ليدنه ونه کړه ما وانگېرله چې شمالي ټلواله تر اوسه هم په دې پرېکړه ټينگه ولاړه ده چې د اي گروپونه درې ته د راتگ په مهال بايدملکي جامې په غاړه ولري. زه په مخابره باندې د ډگروال ملهولاندېدغبرگون څخه پوهېدم چې هغه به خپل کسان په يونيفارم کې راليري. دڅلوېښتمې ورځې د مراسمو په ترسره کېدو سره نن ورځ دشمالي ټلوالې د کوم جگپوري مشر ليدل ناشوني ښکارېدل. له دې امله چې د څلوېښتمې ورځې مراسم تر سره کېدل، نن ورځ دشمالي ټلوالې دکوم جگپوري مشر سره زموږ ليدنه ناشوني ښکارېدله. ما نشو کولای چې دغه موضوع ورسره وڅېرم. او ډي اي به راشي يا په يونيفارم کې او يا د يونيفارم څخه پرته او بيا به وگورو چې څه پېښيږي. د موټرو د راتگ د غږ له امله ميوري راغی اود چورلکې څخه يې توکي راوړل. ټول دروازې ته ورغلو ميوري خوښ ښکارېده او په ورين تندي يې موسکا کوله. له ما يې وپوښتل چې (گيري) فکر وکړه چې زه به له ځان سره څه لرم؟ ما ورته وويل چې نور لس مليون ډالر! هغه وويل چې نه د هغه څخه يوڅه بهتر دی خندا يې کوله او ويې ويل چې سل پاونډه ستار بکس (يو ډول کافي)کافي لرم. زه د دغه خبر له امله خوښ شوم خونه پوهېدم چې ولې قرارگاه د دې فکر کړی وچې ستار بکس کافي راوليري. هغه وويل چې ايا تا ته په ياد نه دي چې د بيا اکمالاتو په خاطر مو لويه غوښتنه کړې وه. کريس په کې د سل پاونډه ستار بکس کافي او د انجيل کتاب غوښتنه کړې وه. مور ټولو وخنډل خو دا دی دلته راورسېدل. دوی هغه دوه دکافي چنوونکي اوسپنيز چاپنک هم چې کريس يې غوښتنه کړې وه، رالېږلي دي. هو انجيل يې هم راليرلی دی. براد دستار بکس دکمپنی دوه لويې کڅورې را واخيستې او هره يوه يې ديوه پاونډ څمکنی کافي څخه ډکه وه. دپيک اپ موټر په وروستی برخه کې دوه د اخيستنې کڅورې پرتې وې. مور ټول هلته

په حيرانتيا سره ولاړو. د دېرشو دقيقو په بهير کې مور تازه اوگرمه کافي بيا وڅکله. مور جان محمد ته وروښودله چې دا پخوانی ډوله کافي چټوونکې څه ډول کارول کېږي اوباید څومره کافي پکې واچول شي. دورڅې په بهير کې وروسته بيا هغه دوه نغري دکرسیون (يوډول تېل چې دسونگ موادو په ډول کارول کېږي. ژباړن) بخاری د پخلنځي دکړکۍ په باندینۍ برخه کې جوړې کړې وې او ځوان افغان يې د دغه لوبنو دمسولينو په توگه ټاکلی و. داځای زموردکافي دکان وگرځول شواو جان محمد له دې امله چې ځای يې ډېر پاک ساته زمور له خوا وياړ اخيستونکی شو. هغه هره ورځ يو لوبنی دکافي څخه ډک او تيار درلود حتی د شپې د ډوډۍ څخه تر ډېره ناوخته پورې. دمورال ساتلو لپاره دغه ټيله فوق العاده وه او د سهار د کا في لومړی پياله هغه څه وچې مور ټول به ورته انتظار و. زه نه پوهېدم چې کړيس به کله هم هغه غوښتل شوی انجيل لوستی وي خود ترورېزم په وړاندې د رياست د لوجستیک افسر دغه له فکړه ډک عمل و چې د انجيل په اخيستلو او ده ته په راليرلوکې يې اضافه هڅه کړې وه.

دېرشم څپرکی

ريک ستان او ډاکټردکابل سره له لومړۍ کړنې څخه دغرمې لږ وروسته راوگرځېدل او خبر يې راکړ چې يو ساعت وړاندې په موټر کې د راتگ پرمهال يې د قوماندان مسعود د قبر د غونډۍ سر د وېرکونکو څخه ډک وليد. ما په دغه مراسمو کې د گډون هيله درلوده خو ونه بلل شوم. مانه غوښتل چې په داسې حال کې چې زمور کوربانو خپل احساسات څرگندول، نابللی ورشم. په مراسمو کې زمور گډون به دهغوی پام اړولی وای اوما احساس وکړ چې دوېر او خپگان څرگندولو لپاره دغه وخت دهغه چا لپاره دی چې دقومندان سره اوسېدلي او دهغه سره يې په يو ځای جنگېدلي دي. دکړکۍ بهرنۍ برنډۍ دکافي د څښلو له امله په چټکې سره پام ځان ته واړوه.

ستان، ریک او ډاکټرددغه کافي لومړنی پيالې په بیره وڅښلې. فکر يې کاوه چې دکافي دوهمو پيالو تر ډکولو وړاندې به خلاصه شي!

ممتاز زمور کورته دڅلور بجو په شاوخوا کې راغی هغه په غوسه، خپه اوغلی ښکارېده، ويې ويل چې دقومندان مسعود لپاره مراسم ډېر پاروونکي ول. زه پوهېدم چې هغه ټوله ورځ ټرلي و. د ده لپاره دا سخته ورځ وه. ما ورته وويل چې دغرونو په سر هوا ښه ده او زمورچورلکې له دوشبې څخه خوندي راوړسېدې.

مور هيله مند و چې د اې گروپ به دخپل مهال وېش سره سم په همغه ماښام راوړسېږي. ممتاز وويل چې هغه به په انجمن کنډوکې دهواله ليدونکي

څخه د هواحالات وپوښتي او همدارنگه د شپې مهال د گروپ د ليرلو لپاره موټروانان او موټرونه د ښکته کېدلو په محل کې انتظار کړي. د ماښام په شپږو بجو موډتاسک فورس ډاگر سره په تاشکند کې تماس ونيوه او ريک ډډگروال مل هولاند سره خبرې وکړې. دهغه ماښام لپاره د هوا حالات ښه اټکل شوي و خو په لوړو ارتفاعو کې د يخ سره دمخامخ کېدو خطر و. ۵۵۵ گروپ دندې ته تيار و. دگروپ يوولس غړي به په دوه ټيټ غبرلونکو اېم اېچ 53 ډوله چورلکو کې دندې ته دتللو لپاره الوتنه کوي. په استنه کې د کوزيدلو اټکل شوی وخت لس بجې و. ايډاوگرېک هلته انتظار و او د چورلکوله پيلوټانوسره يې لس دقيقې يازيات وخت تېر کړ خو د هوايي کرښې د خراغونو په واسطه دمخکې په نښه کول، او دمخکې جغرافيايي کوارډنيات سره وڅېړي. جان محمد راغی اوله ما او رېک يې وغوښتل چې د اې گروپ داوسپدلولپاره دويم کور له نږدې وگورو. دغه کور زموږ د ځای څخه تقريباً پينځه سوه فوټه لرې و او د بارک دکلي په يوه غاړه باندې پروت و. دا يو داوسپدلو دوديز کور و چې دختوچورلکوي لورو دېوالونوپه واسطه درې کوچنی ودانۍ چې هغه هم له ختوچورلکوي شوې وې، چاپېره وو.

لومړنيودوه ودانيو يو شمېر کوټې لرلې چې هره يوه يې پاکې اورناوې. دکوټو غولي خام و او د نويواوڅيرو قالينو په واسطه پوښل شوي و. دريمې ودانۍ دتشناب اسانتيا هم درلوده. (غولی يې له کانکرېټ جوړ و چې په کونج کې يې يوغار و او داوبو يوه لويه بوکه وه چې دکمود په توگه کارېده. (ليکوال) يوه کوچنۍ سيمه يې درلوده چې دپخلنځي لپاره کارېدله. جان درې ځوانان درلودل چې ټولويې په پاک کاري او جاروکولو کې ډېر ستونزې گاللې، هغه ډاډ راکړ چې دغه ځای به درې ته دمېلمنودراتگ څخه وړاندې اوسېدلوته تيار وي. هغه وويل چې دمېلمنولپاره به تازه خواړه، چای اوکافي کورته دسرټېرودراتگ سره سمدستي تيار ولري. کله چې رېک اوزه خپل ځای ته راروان و، ومو ليدل چې دغه نوی کور دمهماتو ډيپوټه څومره چې زمورځای ورنږدې و، هغومره واټن کې پروت و. زما په فکر چې جان محمد غواړي چې ځان ډاډه کړي چې که چېرې دمهماتو ډيپوچاودنه وکړي، بايد مور ټول په کې له منځه ولاړشو. رېک وويل چې هغه تراوسه هم د 122 ملي متره راکټونو غرچې درې شپې وړاندې هاخوا دېخوا غورځېدل، اوري.

په استنه کې په حقيقت کې دکووزيدلودوه ځايونو شتون درلود. پاسنی سيمه په اسانۍ سره دوه چورلکې په ورته وخت کې ځايولای شي. په پرتليز ډول کوچنی دويم محل دغونډۍ په ښکته لورې کې اودسيند سره په افقي سطحه پروت و. شمالي ټلوالې خپل دوه اېم اې 17 ډوله چورلکې په ښکتنی ساحه کې

درولي وې. مور هم خپله چورلکه ددوی دچورلکو سره یو ځای ودروله خودشپې دهوایي عملیاتولپاره پورتنی ساحه خالي شي. که چېرې د ای ګروپ یې لېږد او زالیږد ترسره کاوه باید دسویل لخوا مخامخ ، د درې ښکتنی برخې اودبارک دکلي له مخ څخه تېر اوبیا په سیند کې دکړلیچې سره چې لورې ته چې دره پراخېږي، را ګرځولي وای. دکوزېدلو دځای دنښه کوونکو څراغونو په شتون سره به دراتلونکې چورلکو پیلوتانو ته په داسې حال کې چې ځای ته رارسېږي دخودقیقولپاره په اسانۍ سره سره لیدلای شي.

ډاکټر به یوځل بیا هم دخپلو طبي توکو سره دعاجل وخت لپاره منتظر ولاړ وي. کړیس به له ممتاز سره له نږدې څخه کارکوي خو ډاډه شي چې ټول موټرو د موټر چلوونکي شتون ولري اود ای ګروپ به په چټکۍ سره موټرونوته واچوي. مېوري اوسټان غوښتل چې ګډون یې په کې کړی وای. ما هم هوکړه کوله خوپه موټرو کې ځای لږ و نو د دې دپاره باید زه له پاتې نور ګروپ سره په خپل ځای کې پاتې وای. دشپې په نهو بجو د هرکلي ګروپ تیار او د کوزېدلو ځای په نښه شوی و. رېک داېچ ایف مخابرې په واسطه له مور سره اړیکه ونیوه او ویې وویل چې ممتاز سره د لېږد له وسیلو(موټرو) راورسېد. څلوردانې هایلوکس پک اپ موټرونه او څلور سرف جیپونه وو. تقریباً په نهو نیمو بجو زه، میوري اوسټان دکور بام ته وختلو. مور د شپې عینکې هم درلودې خوچورلکې دکوزېدلو ځای ته دتېرېدو په حال کې ووینو.

یوارام مانېام واودتېرو دوه شپو څخه لږ څه تاود و، اسمان هم پاک و. سپورمۍ هم دخپلوتیاره جاموڅخه د راوتلو په حال کې وه چې پریمانه چار چاپېره رڼا یې خوروله او د عینکوسره یې مرسته کوله. دراتلونکو چورلکو پیلوتانو د الوتلولپاره د دې څخه غوره شپه نشوه پیداکولای.

په لس نیمو بجو ما او ریک د مخابرې له لارې اړیکه ټینګه کړه خو د راتلونکو چورلکو دراتګ حالت سره وڅېړواود ټاسک فورس ډاګر لخوا وروستنی پیغام په نهو بجو او پنځه څلویښت دقیقو باندې راغلی و. هغوی خبر ورکړی و چې الوتنه دمهاال وېش څخه لږ وروسته پاتې ده ځکه چې د غرونو په لورو څوکو د تیز باد او ساړه سره مخ دي. مور یوازې دومره کولای شول چې انتظار وکړو. بیا دشپې په لس نیمو بجو مور شمال لورې ته دچورلکو وهونکو(درز لرونکې) څرخونو غږواورېد. دوی ټیټه الوتنه کوله او دغږڅخه مور پوهېدوچې د درې په منځ کې سیده دسیند دجریان په څارسره راروان و. ماریک ته په داسې حال کې چې دوه توررنګه چورلکې زمورپه سر دتېرېدلو له امله غرمبهارکاوه، تقریباً یو سلو پنځوس فوټه په لوړوالي سره یې الوتنه کوله، دلایي مخابرې په واسطه اړیکه ونیوه. دوی زمور له موقیعت څخه په چټکۍ سره تېرې شوې او دکلي څخه لږ

وراندي گڅ لورې ته چې غټ کړليچي و، وروگرځېدلې. دوی تقریباً یومیل دکوزیدلو ځای ته ورنږدې شوې وې خو کله چې دوی د درې کړليچي ته ورننوتلې، دماشینونو غږ یې بدلون وکړ. دا ښکاره وه چې دوی سرعت په کراره او په هوا کې درېدلوته یې تیاري نیوله. مېوري هڅه کوله چې ددرې ښکته لورې ته په پام سره وگوري. میوري وویل هغوی ښکته کېدلوته تیاري نیسي د دې فکرکوي چې دکوزېدلو کوارډیناټو کې موقیعت لري خو دوی یو میل یا لیرې زیات واټن لري. غږ بیا بدلون وموند او هغه وویل هو خدایه دوی خوښکته کېږي. دا خو ټوله سره گډه وډه شوه. ریک مخاږه وکړه چې د درې په پورتنۍ برخه کې دوه چورلکې دکوزیدلو په حال کې ویني. بیا سمدستي یوې چورلکې پورته خوځښت وکړ او له بلې چورلکې څخه لیرې ولاړه. کله چې ریک دپېښې په اړه وغږید، دوهمه چورلکه هم پورته شوه. داسې ښکارېده لکه دکوچنی غونډۍ څخه چې پورته شي اوبیاښکته شي تقریباً یوه دقیقه ځنډ و، بیا دواړه چورلکې په هوا شوې اود ماشینونو یې غږمېهار زیات شو. دکور دپام څخه مور ولیدل چې دواړه چورلکې زموږ خواته بیرته راروانې شوې، درې سوه فوټه لورې شوې اود درې شمال لورې ته زموږ په سرونو تېرې شوې. دکوم علت په اساس هغوی د کوزېدلو ځای غلط کړی و. د555 گروپ یې په دووبیلا بیلو ځایونو کې کوز کړي وو. په مخاږه کې د ریک غږ مات شو. هغه وویل چې هغوی به له هغه ځایه حرکت وکړي خو گروپ پیدا کړي. دوی سره بېل بېل و. دوهمې چورلکې گروپ ډېر لرې د درې په ختیځه برخه کې ښکته کړی و. ریک ته مې ځواب ورکړ چې میوري ستان او زه به پلي ووځو خو هغوی ولټوو. داسې ښکاري چې مور ته به لومړنی گروپ ستاسې څخه نږدې وي. هلته به سره وگورو مور په زینوکې ښکته منډې کړې. څراغونه موهم راواخیستل او د کلي په خوامو ښکته د استانې په لورې حرکت وکړ. مور ډېر گړندي روان و تقریباً منډې ته نږدې و. له ځان سره مې پوښتنه پیدا کېدله، چې څنگه کېدلای شي چې دغو کسانو د کوزېدلو ځای غلط کړی وي. یواځیزه ښکته کېدل خوهم نه و. دښکته کېدلو ځای هم په نښه شوی و. دوی خوبایدله دوه میله واټن څخه هم لیدلي وای. ولې دغه دوه چورلکوگروپ سره بېل کړ؟ که څه هم چې دوی پوهېدلي دي چې دوی په صحیح کوارډیناټوکې نه ښکته کېږي، گروپ یې ښکته کړاوبیا یې ولې یوځای ښکته نه کړل. تقریباً دکلي څخه یومیل بیدیا، سرک دسیند غاړې سره غزېده. دکوچنیو کانالونو یوه لړۍ د سیند او سرک تر منځ بهېدله. میوري له دغه لنډې سیمې ورپورې شوخو هغه نقطې ته چې مور فکرکاوه چې لومړی چورلکه پکې کښیناستله، تېز ورورسېږي.

مورختیځ او زموږ مخامخ لورې ته چې سیمه په غونډیو بدلېدله. څراغونه مو ولیدل. هغه سیمه چې لرگي ول، دځنگلي واښو په واسطه پوښل شوې

وه، يوشمېر څراغونه ښکارېدل چې ها خوا اوډيخوا گرځېدل. ميوري وويل چې هغه به زموږ د سرتيرو ډله وي. دوى پوهېږي چې په غلط ځاى باندې ښکته شوي دي اومورته اشارې کوي. هغه په منډه شو او د ولاړوکانالونواوبه يې هاخوا ديخوا وشپنېدلې. د څراغونو په خوا ورغى.

ما او ستان هڅه وکړه چې په هغه پسې ورورسېږو خو هغه اوس دمنډې په حال کې و څراغونه هم زموږ په لورې راروان و. ميوري ورغږکړ مور امريکايان يو. دېخوا وگورئ، مور امريکايان يو! مور دميوري څخه تقريبا شل فوټه ليرې وچې هغه دسيندغاړې ته ورورسېد داوبو بهير دلته گړندى واوپه شپه کې داوبو د ژوروالي مالومول ناشوني و. ميوري تراوسه هم اورده قدمونه اخيستل او داوبو يڅ جريان ته يې يوه سخته اوسطحي غوټه وروکړه. هغه په گنډيتوب سره لامبو وهله اوپه تياره دلامبوله امله داوبو په سر سپين څر ښکارېده. ستان او زه ودرېدلوڅو دا منظره وڅارو. سيند دلته پراخه وخوزموږ ښى خواته تنگ و. ستان تيرې وليدې چې دسيند هاخواپورې کېدلې اومور د تيرې په لورې حرکت وکړ. مېوري دسيند هاخواته ورسېد او د څلور فوټه جگ دختوله پولې (مورې) سره مخامخ شو. هغه دسيند له غاړې دڅس اوڅاشک (يو ډول بيکاره بوټي) څخه په تيزى سره تېر شو او بيا دپنجواوېښو وهلوپه مرسته دښوښې پولې سرته پورته شو. کله چې ميوري ودرېده، څراغونه تقريبا د لسو فوټوپه واټن کې واو د ده په لورې يې وربلوې. هې امريکايان يوازه يو امريکايي يم او دلته راغلى يم چې له تا سو سره وگورم. ولې ځواب نه راکوى؟

هغه کسانوچې څراغونه يې نيولي ومېوري ته ورنږدې شول. مېوري وليدل چې دوى دامريکې ځانگړي ځواکونه نه بلکې يوڅو افغانان وچې د دغه شوراو نا کرارى له امله له کورونوبهر راوتلي و.

ميوري چې په خټو لړلى و، اوټول لوند او دسر ويښتان يې ټول په سر باندې سربښ و. هغوى ته په بهرنۍ ژبه کې چېغې وهلې. دوى ښايي فکر کړى وي چې دى دبهرنۍ فضا کس دى. له نېکمرغه هغوى سره وسلې نه وې. زه اوستان دسيند څخه پورې غاړې کې و. چې ور پورې شوو، ميوري هم زمورگڅ لورې ته و. ديوشمېرموترو څراغونه هم زموږ په خوا ښکته او پورته کېدل. مور پوهېدوچې زموږ د هرکلي گروپ دى اود اې گروپ په لټه کې و.

موترو خپل لوري ته بدلون ورکړ اومورهم ددوى په خوامنډې پيل کړې. مېوري هم زموږ مخې ته راغى او د 555 نيمايي گروپ هم همدلته په سيمه کې و. دوى خپل توکي په يوه کړۍ کې د دفاع دپاره ايښى و. زموږ د رارسېدوپه انتظار و يوسرتېرى چې وارنټ افسر ډي د کړۍ څخه راووت او د رارسېدونکي ډلې په لورې په پام سره ورغى. ميوري هغه ته په داسې حال کې چې خپل لوند اوپه

خټو ککر لاس يې وروغزوه اوويې وويل: اي ملگرو، زما نوم ميوري دی: افغانستان ته په خیرراغلی. موټر تقریبا شل فوټه لیرې ودرېدلو او د درېدو څراغونه يې بل و. ما وليدل چې ریک د موټر څخه ښکته شو او ما اوریک د ځانگړو ځواکونو گروپ ته د رسېدو لړڅه وړاندې سره يوځای شو. ما خپل لاس وروغزوه اوومې ويل: افغانستان ته راتگ له امله درته هرکلی وایم: مور دسي ای ای هغه گروپ یو چې تاسې به ورسره دلته کار کوی.

سرتېری یوڅه حیران ښکاره شو. د ده د اورې هاخوا مې وليدل چې د ای گروپ نورغري زمور په خوا د حرکت په حال کې و. ما ورته وويل چې مور موټر لرواومور به تاسې سمدستي وروسته دهغې چې ستاسې پاتې کسان پيدا کړو خوندي کورته ولېږدوو. کله چې تاسې هلته ځای په ځای شوی تاسې ته به تازه کافي اوتازه خواړه هم تیار وي راځی چې توکي مو موټر ته ورواچوو او پاتې ملگري مو پيدا کړو. کله چې دا کار ترسره کېده، ساعت ته مې وروکتل دا وخت د شپې يوولس بجې وې. کریس وويل چې د دغه او ډي ای نيمايي گروپ سامان څلوربيک اپ موټرې ډکې کړې. هغه وويل چې دغه موټر بايد سامان ولېږدوي او بيا د هغې خوا څخه خالي موټر دگروپ بلې برخې سامان ته راولېږدوي. وارنټ افسر (ډي)⁽¹⁾ زمور سره هوکړه وکړه. د دغه گروپ دوه کسان اوزمور دگروپ څوکسان د خوندي کور په لورې ولاړل. د 555 گروپ پاتې برخه موسهار په دولس بجو او دېرشو دقيقو پيدا کړه. دوی هم خپلو توکو په واسطه يوه دفاعي کرښه جوړه کړې وه. د دې لپاره چې يا چاپيداکري وای او يا هم د سهار سپېدي چاود لپاره انتظار و، دگروپ قومندان تورن آر له دې امله چې مور يې وليدو، دېر خوښ شو. په دولس بجو او پنځه څلويښتو دقيقو مو د او ډي ای ټول گروپ خوندي کورته راوړساره. د ژمنې سره سم جان محمد هم د خپلو هلکانو په واسطه گرمه ډوډی، چای او کافي هم تیار کړي ول. ستار بکس کافي وه. مور د تورن آر⁽²⁾ او د هغه کسانو ته خبر ورکړ. په سپين او رڼا کور کې دننه مې وليدل چې ټول گروپ په يونيفارم کې و مور په دې چې ولې دغه دوه چورلکو د کوزيدلوځای ورک کړی و، هيڅ پوه نه شوو. مورگمان وکړ چې يا خو پيلوټانوته ناسم جغرافياوي کوارډينات ورکړل شوي او يا د هغوی فکرونه گډوډ شوي او فکر يې کړی چې دوی په هدف باندې دي خود هرکلي گروپ لا نشته. د دغه تيروتنې له امله څوک ژوبل نه شول خو تيروتنه شوې وه.

(1) وارنټ افسر هغه مسول کس وي چې د گروپ د غړيو د خوځښت او خوندي اوسېدلو مسوليت په غاړه لري. ژباړن

(2) ليکوال د خپلو مامورينو د نومونو د پټ ساتلو لپاره د شخص د نوم يوازې يو حرف ليکی دی، هيله منديم چې لوستونکو ته د قضاوت په مهال په ياد وي. ژباړن

مور انجينر عارف ته ډېره ستاينه كړې وه چې ځانگړي ځواكونه په شپه كې هم په خپل هدف باندې د كومې ستونزې څخه پرته كېنستلی شي اومور به د اي گروپ دكوزېدلو ځای ته د رسېدلو وروسته د څو دقيقوپه بهير كې هغوی راوباسو. ددې په ځای لکه مور چې په منځني ختيځ كې ويلي وو، دا يو تاريخي توپير و. د درې د ټولو برخوكلي وال په دغه لټون باندې خبر شول اوزياتوكسانوخوپه لټون كې برخه هم واخيسته. زه ډاډه وم چې دشپې دپېښې مالومات انجينر عارف ته دسهار دسپيدي چاودسره سم رپوټ كړای شوي و او همدارنگه له دې چې گروپ په يونيفارم كې راغلی هغه ته خبروركړل شوی و. انجينر عارف سره دمعاملې كولوپاره يوبله په زړه پورې ورځ وه!

يودېرشم خپرکی

د ۵۵۵ د گروپ په راتگ سره ددې لپاره چې دورځې زيات كار مومخې ته پروت وپه پرتليز ډول وختي پاڅېدلو. موربايد د اي گروپ په همدغه سهارزموردشمالی ټلوالې كوربانو دحالاتواوموضوعاتو څخه خبر كړي وای اوهمدارنگه هغوی مو انجينر عارف ته ورپېژندلي وای. له هغوی موغوښتي وای چې ۵۵۵ گروپ يې بگرام ته لېږدولی وای څو له جنرال بسم الله خان سره يوځای شوي وای. مااوريك له ستان څخه وغوښتل چې د اي گروپ سره يوځای شي څوموراودهغوی ترمنځ اړيکه ټينگه شي. ستان ددغه رول دپاره ښه انتخاب و. ځکه چې هغه دجنرال اودهغه مهموافسرانو سره ښې وظيفوي اړيکې درلودې. دې ته په مساوی ډول اړين داوچې دستان مهارت په روسي ژبه كې به د اي گروپ زمورافغان كوربانو ترمنځ داسانه پوهاوي سبب وگرځي. مېوري مخکې له مخکې د اي A گروپ دڅوكسانوسره ملگرتيا جوړه كړي وه اوهغه هم په خپله خوښه دستان سره بدرگې ته تيارشو. ريك، كريس، ستان، مېوري اوزه ۵۵۵ گروپ خوندي سمخې⁽¹⁾ ته پلي ورغلو. سرتېرو خپل ټوكي ددې په هيله چې دورځې په وروستی برخه كې به ددندې لپاره سويل ته ولېږل شي، تيارول.

دگروپ غړي ارام ښكارېدل اوواضح دوی له دې چې افغانستان ته رارسېدلي

(1) خوندي سمخه هغه ځای ته ويل كېږي چې د راکټ او مرمی د اصابت په پايله كې مقاومت ولري، دغه ډول سمخه معمولاً د غره په لمن، د ځمکې لاندې او يا هم د مخکې په مخ د ځانگړو كانكريټي ديوالونو څخه جوړې وې. ژباړن

و، خوښ و.

دوی له دې امله چې مور ورته داوسپدلونښه ځای، ستاړیکس کافي اوتازه خواړه ورکول، پام نشو اړولای. دوی دلته دراتگ سره فکر کاوه چې هغوی به بهرپه سخته هواکې دکمپونولاندې په خوندره کارکوي. دغه هوسايي اوارامتيا دهغوی دپاره تقريباً دخپگان سبب گرځېده (ليکوال دلته د خپلو ځواکونو ستاينه کوي. ژباړن). تورن آر اوساتندويه افسر ډي او د گروپ جگپوړوغړوته د دې په اړه چې ورځ به څنگه تېره شي، مالومات ورکړل. همدارنگه مې هغوی له هغه پلان چې له مخې يې گروپ نن ورځ د بگرام هوايي اډې ته ليرديدده، خبر کړل. ما اوريک ستان اومپوري هلته پرېښودل څوتول گروپ ته تشریحات ورکړي. کله چې مورکورته راوگرځېدو، ممتاز خبر راکړ چې انجينر عارف غواړي چې په لسو بجو د ليدنې لپاره دلته راشي. ریک د اې گروپ ته بيا ورغی څودگروپ مشر دانجينر عارف سره دليدنې لپاره راوغواړي.

ليدنې ته دتياری لپاره ډېرلږڅه اړين و (موضوع ښکاره وه. ژباړن) مورقرارگاه ته تېر ماښام يولنډ تلگراف وليږه څوهغوی د او ډي اې 555 گروپ دخوندي رارسېدلوڅخه خبر کړو خوما بيا هم غوښتل چې ددغه عملياتو له پوره تشریحاتو څخه يې هم خبر کړم. ماغوښتل چې د اې گروپ لپاره زمور د هرکلي گروپ د تياري نيولو، دکوزېدلو ډگر په احتياط سره په نښه کول، دلارې په اړه دخانگړوعملياتو د پيلوتانو او زمور د پيلوتانو تر منځ مخکې له مخکې اړيکه اودکوزيدلو دځای لپاره دجغرافيايي کوردنياوتوتايبډ او تصديق په سم ډول بيان کړم. ما باور نه درلودچې تاسک فورس ډاگر به د اې گروپ د هوايي ډگر د غلطولو او په پايله کې دگروپ په يوځای کولوکې دگډوډۍ او حيرانتيا درامنځ ته کېدلوله امله کومه موضوع جوړه کړي خو که چېرې داسې شوي هم وای، ما ددغه موضوع حقيقت په رسمي تلگراف باندې غوښتنه کوله. دسهارپه ليکونوکې يو ليک مخ ته راغی چې يوڅه خپگان زېری يې درلود. د اېن اېس سي يا د امنيت د ملي شورا په کچه باندې د سي اي اي لخوا د همپښني فشار سره د بهرنيوچارووزارت بې لا خره اوپه ټينگه سره دواشننگټن څخه دډاکټر عبدالله ليدنه رد کړه. ما بايد عارف له دغه موضوع خبر کړی وای. عارف په خپل وخت راغی. کله چې ما اوريک هغه دغونډوکوتې ته بدرگه کاوه، دهغه طبيعت خوښ ښکارېده. هغه واضحاً له دې چې د اې گروپ رارسېدلی و، خوښ و.

ماله هغه څخه دتېرې شپې دگډوډۍ او حيرانتيا له امله بخښنه وغوښتله او د دغه ستونزې پړه مې دلومړۍ چورلکې په ستونزمنوتوکو باندې ورواړوله. زه ونه پوهېدم چې عارف دزما په کېسۍ باور راغلی وي څوهغه دغه موضوع دلاس په ښورولو سره له منځه يووړله. هغه وويل چې اړينه داوه چې د اې گروپ دلته

خوندي راغلی وي! عارف غوښتل چې د اي گروپ بگرام ته د تگ په وخت باندې پوه شي. ما ورته وويل چې هغوی همدا اوس هم دتياری نیولوپه حال کې دي. کله چې لوژستیکې چمتووالی اود جنرال بسم الله خان سره اړیکه ونيول شي. گروپ سوېل ته ددندې لپاره چمتو دی. ما ورته وويل چې ستان اوميوري به دگروپ سره په دنده وگومارل شي خود جنرال بسم الله خان سره اړیکې ترتيب کړي. کله چې ماوويل چې زه غواړم چې عارف دگروپ قومندان ته وروپېژنم. خوله يې له خدا ډکه شوه. کله چې ریک لار شو آر را بدرگه کړي ماله خان سره وويل چې هو هغه خو په پوځي يونيفارم کې دی! تورن آر کوټې ته د ریک څخه مخکې رانوت اودعارف مخامخ مېرته ودرېده. عارف ولاړشواو آر په داسې حال کې وروکتل چې ورکور شوخولاس ورکړي. دعارف له مخ څخه موسکا هيڅ ورکه نه شوه. اولکه دنور وخت په څېرېې داوسېدلودځای اودخورو دښه والي په اړه پوښتنې کولې. تورن آر عارف ته ډاډ ورکړ چې ۵۵۵ گروپ څنگه چې زموږ افغان کوربان هغوی ته دتگ امر ورکړي، تياردي. عارف هغه پوښتنه چې ما يې انتظار کاوه، ترې وکړه. آيا د آر کسان به د دښمن دځايونو په وړاندې د جگړې په ډگر دلايزر په واسطه په نښه کولو عمليات ترسره کړي؟ آر په چټکۍ سره ځواب ورکړ. صاحب: دا يواځنی دليل دی چې مورافغانستان ته راغلي يو. څنگه چې دبگرام په هوايي اډه کې ځای په ځای شو، مور به د دښمن ځايونه د بمبارۍ لپاره په نښه کړو!

دعارف مخ هم موسکی شو، ويې ويل چې داخو نښه زېری دی. سويل ته دغوښت لپاره به چمتووالی دليدنې وروسته سمدستي پيل شي. دعارف يا زموږ دنوروافغان کوربانو له خوا ديونيفارم موضوع په هغه وخت يا وروسته هم هيڅ ذکر نه شوه. ما باور درلود چې د آر لخوا د لاييزر په واسطه هدف نښه کولو پوښتنې ته مثبت ځواب ديونيفارم موضوع حل کړه. دامريکې لخوا دشمالی ټلوا لې دښمن په وړاندې د بم غورځول دشمالی ټلوالې رهبرانوته له دې چې د اي گروپ څه ډول لباس په تن ولری، ډېر زيات ارزښت درلود. ما اوریک دانجينر عارف څخه الفا گروپ شتون ته دقومندان عطا دغبرگون په اړه وپوښتل. عارف يوڅه ارام اوخپه شو. هغه وويل هلته حالت جدي دی. هغه د سي اي اي لخوا دپيسې دورکړې څخه منندوی و خود دوستم سره دالفا گروپ شته والی دمنلو ورنه و. عطا د مزار شريف په سيمه کې يو لوی قومندان و او مزار شريف په دوديز ډول دتاجکو تر ولکې لاندې سيمه ده.

عطا له دوستم سره اړیکې درلودې اوله دې چې ماښام د هوا له لارې وسلې غورځول کېږي، خبر شوی و. عطا خبر داری ورکړی و چې که چېرې دوستم ته دغه وسلې وروغورځول شي، هغه به ددوستم په ځواکونوبريد وکړي. ما عارف ته

وويل چې له دغه ډول عمل سره به واشنتن ډېر زيات خپه شي. دالفا گروپ دغرو ژوند به له اړتيا پرته په خطر کې واچول شي. ددې ثبوت چې دشمالې ټلوالې دوه قومندانان ددبښمن مخې ته په خپل منځي جگړو کې ښکېل دي. په واشنگټن کې دزياتو کسانو دانظر چې دامريکې دمرستې تمرکز بايد په سويل کې دپښتنو سره وي، تصديق کړي!

ماله عارف ته سپارښتنه وکړه چې له جنرال فهيم څخه وغواړي څو عطا اړ کړي چې ارام شي اود دوستم په وړاندې دجگړې هرډول پلان له منځه يوسي. عارف هوکړه وکړه چې له فهيم به وغواړي چې د ورځې په بهير کې له عطا سره اړيکه ونيسي. په دې وخت کې زه پوه شوم چې د بهرنيو چارو وزارت لخوا د ډاکټر عبدالله د ليدنې ردول ښايي چې د يوې مثبتې پايلې لپاره وکارول شي. دابه زما د هغه تبصروچې په لويديځ افغانستان کې دشمالې ټلوالې د دوه لويو قومندانانو دجگړې اغېزه يې په واشنگټن کې په گوته کوله، په ځواکمنولو کولو کې مرسته وکړي. ماله عارف څخه له دې امله چې دبهرنيو چارو وزارت دډاکټر عبدالله ليدنه ونه منله، بخښنه وغوښته خوداپه واشنگټن کې دلورو پورو چارواکو له خوا دشمالې ټلوالې داورد مهاله هدفونوپه وړاندې دهغوی بدگماني تصديق کوي. ما ترخپله وسه کونښن وکړڅوشمالې ټلواله په افغانستان کې زمورتر ټولو ځواکمن ملگری په توگه وروپېژنم اوفشارمې راوړڅودامريکې دېم غورځونې کمپاين ټول زور دلته په شمالي کې دطالبانوپه وړاندې متمرکز کړي څوشمالې ټلوالې ته دبريد کولولار پرانستل شي. زما بحثونوتر اوسه پورې دسي اي اي رهبري کړۍ اود ملي امنيت د شورا له منځه د نورو کسانو په منځ کې د دغه ستراتيژي دسمولولپاره رضا کړي دي اوهيله مند يم چې په پايله کې د رهبري پاتې کړی به هم له دې هوبنياري چې په شمال کې په جگړه باندې تمرکز وکړي، خبر شي. سره له دې ددوه جگپورو قومندانانو ترمنځ جگړه د دې په سر چې څوک بايد د سي اي اي گروپ مېلمه کړي او يا څوک يواندازه وسله اومهمات بايد تر لاسه کړي، به داپه ډاگه کړي چې دشمالې ټلوالې سره له مرستې بايد ډډه وشي اوپه دوی باندې دطالبانوپه وړاندې دجگړې په رهبري کولو کې باور نشو کولای. عارف په مطلب پوه شو اوويې ويل چې له دې امله چې عبدالله به ونه توانېږي چې دامريکې متحده ايالاتو ته سفروکړي، خپه شو اودی به عبدالله پخپله ددغه پرېکړې څخه خبر کړي. عارف ډاډ راکړ چې هغه به له جنرال فهيم څخه وغواړي چې د دواړو قومندانانو تر منځ منځگړيتوب وکړي او هغوی وپوهوي. ليدنه له دې سره چې عارف تصديق کړه چې هغه به له ممتاز وغواړي چې د اي گروپ سويل بگرام ته ولېږدوي، پای ته ورسېده. عارف وويل چې دمازديگر پورې به هرڅه چمتو کړي. دالفا گروپ سره مې دمخبرې له لارې اړيکه ونيوه. آر جي د

دوستم سره له ليدنې همدا اوس راوتلی و. اوهغه هم تصديق کړه چې عطا گواښ کړی و چې که چېرې د دوستم ځواکونو ته د هوا له لارې اکمالات او وسلې راوغورځول شي، هغه به د دوستم په ځواکونو باندې بريد وکړي. آر جي وويل چې حالت ترينگرې ښکاري اوله ما يې وپوښتل چې د درې په دغه برخه کې له شمالي ټلوالې په منځ کې څه پيښيري؟

ماورته وويل چې له جنرال فهيم مووغوښتل چې راودانگي څودواړه قومندانانوسره اړيکه ونيسي اود دغه شوني خطرله رامنځ ته کولو څخه يې لاس په سر کړي. ماله آر جي څخه دعطا دبريد په صورت کې دهغه پلان په اړه وپوښتل. هغه وويل چې دوستم ډاډ راکړچې هغه به دوی ته د بريد په وخت کې په کافي اندازه کسان د الفا د ساتنې لپاره ورکړي. آر جي وويل چې هغه احساس کوي چې د خوندي ساتنې دغه ډاډ قبول کړواونور خپل کارته دوام ورکړو. که چېرې عطا بريد وکړ، الفا گروپ به د حالاتو د پرمختگ سره سم عمل وکړي. ماورته وويل چې دماښام لپاره د وسلې غورځول وځنډوي خو آر جي وويل چې بايد ترسره شي. د دوستم ځواکونه اکمالاتو ته اړتيا لري. اودامهمه وه چې د پنجشېرڅخه دباندې په شمال کې دشمالي ټلوالې له قومندانانوسره د سي اي اي مرستې پيل شي. دماسپښن وختي برخه مودعارف سره ليدنې د پايلو او د دوستم اوعطا ترمنځ په حالاتو باندې درپوت په ليکلوتېره کړه.

ماواشننگين ته سپارښتنه وکړه او فکر مې کاوه چې دوستم ته دوسلې دغورځولوبندول به ترهغې چې حالات له خطرله راوځي، هوبښياري وي. وسله مهمه وه خودوستم دوسلې په دومره لوی بهران کې نه و. د دې په هيله چې جنرال فهيم به راودانگي، ديوې يا دوه ورځو لپاره داکمالاتو په غورځونه کې ځنډراوستل به يوه ښه کړنلاره وي څو له اړتيا پرته اورته ته تېل ورگډ نه کړو. ممتاز په درېو بجو راغی اوخبر يې راکړچې د جنرال بسم الله خان سره ټول انسجام اوترتيبات بشپړ شوي. په شپږو بجو د اي گروپ ته د لېږد وسېلو برابرول بشپړ شي څو هغوی خپل توکي بار کړي. ما په تياره کې دگروپ لېږدول په دغه کورور دلوړو او ژورو او له خطرله ډک سړک له امله اندېښنه وښوده. ممتاز ډاډ راکړچې دهغه موټروانانوپه دغه سړک باندې ډېر ځله موټرواني کړې. دوی سړک سره دومره بلديت لري چې په پتوستر گوهم پرې موټرچلولی شي. ماورته وويل چې همدا دليل دی چې زه يې اندېښمن کړی يم. ممتاز په دغه ټوکه پوه نه شو. مورستان ته يوروسی جيب موټروړکړڅود۵۵۵ گروپ سره په خپل موټرکې سفر وکړي اوهمدارنگه په بگرام کې خپل ترانسپورت ولري. دشپږو بجو لږ وړاندې مودهغوی سره جيب موټرته دسامان په بارولو کې مرسته وکړه. ریک اوزه د اي گروپ کورته ورغلوڅو هغوی سره مخه ښه وکړو. دمهالوېش سره سم ممتاز د يو

شمېر پيک اپ موټرواوسرف جيپونوسره هلته موجودو. د هغه کسانو دسرتېرو دتوکو د لويواودرنوبکسونو په ورلو بوخت و. په همغه سهار مودشپې د سفرلياره له دوی سره د توکو په چمتووالي او دلی کولوکې مرسته وکړه. ما د دغه بکسونو دپورته کولو هڅه وکړه. فکر کوم چې دمخکې څخه مې يواينچ پورته کړاوبيا تسليم شوم! تقريبا دوه سوه پاونده وزن يې درلود. دغه ځوان افغانانودغه بکسونه موټر ته اچول او يو يو يې د دريو کسانو سره په گډه پورته کول. يوځل دځانگړو ځواکونو يوه سرتېري هغه افغانانوته چې دبکس دپورته کولوکوښښ يې کاوه، ورغی. هغه په عادي ډول دغه بکس په يولاس کې ونيوه. اوپه يوه اسانه حرکت سره يې خپلې شا ته راوخرخاوه. هغه دوه ځله خپلې مټې وښورولې خوبکس لږ نورهم پورته کړي او بيا يې داننتظار موټرو په لورې حرکت وکړ. دغه دوه افغانان او زه سرتېری ته چې سخت زور يې وکړ، په داسې حال کې چې خولې موخلاصې پاتې وې، وروکتل. ما دخوندي تليفون له لارې دتوريرېزم په وړاندې په مرکز کې له هانک سره اړيکه ونيوه. هغه هم دالفا په شا او خوا کې د حالاتوله پرمختگ څخه اندېښمن و. خوار چې دمهالوېش سره سم په همغه ماښام داکمالاتودغورځولوتينگه سپارښتنه کړې وه. آر چې وويل چې دوستم دخپل څو لوړپوړي چارواکي له عطا سره د ليدنې لپاره ليرلي دي. او دوستم ډاډه وه چې دغه بحران به حل شي. هانک وويل چې ځکه چې ار چې سره هلته په سيمه کې لوړ پوری چارواکي دي. هغوی به د نوموړي سره دندې په اجراکولوکې مرسته وکړي.

داکمالاتوغورځېدل به ترسره شي. ماله دغه پرېکړې سره ارام احساس نه کاوه خو هرڅه چې پيښدلای، هغه به پيښري. ما يوازې هيله درلوده چې الفا د ډزوپه منځ کې رابښکېل نه شي خوزه نه وم خبر چې په همغه شپه دالفا گروپ څخه مور ته د ډزوپه منځ کې په رابښکېدلوکې ډېر خطر و. په همغه ماښام د لسو بجو لږ څه وروسته په داسې حال کې چې د دفتر کارونه مې خلاص کړي وو او د چپرکټ په لورې تگ ته تيارېدم، زمورسويل لورې ته داتومات وسلوناڅاپي ډزې دکلي په سرکې واوريډل شوې. دکلا شينکوفونو ډزو دوام وکړ. ډاکټر د خپلې کوټې څخه دهليز ته راووت اوويې ويل چې د وسلوکرېټ به خلاص کړو اومننظر به واوسي. زه دکور بام ته د شپې دعينکوسره وروختلم. سمدستي دگروپ څو نور غړي راسره يوځای شول. اسمان شين واوشپه هم سره وه. بام ته د ختلوسره سم د ډزوغږ نورهم تيز او تېره شو. حتی د شپو د عينکوڅخه پرته مور د ټوپکو د خولو پرکې چې د غونډۍ په ډډه کې دکلي هاخوا وې، ليدلې. د شپې دعينکوپه شين رنگه ځلا کې مور وليدل چې څوکسان د غونډۍ په ډډه باندې په لاره کې د خوځښت په حال کې و. او د هغه کسانوپه وړاندې چې د دوی په لورې دغونډۍ

له ښکتنۍ برخې د ونوله کرښې څخه د دوی په لورې روان و، ډزې کولې. دېل اړخ دټوپکوله خولو څخه هم پرکې کېدلې او داسې ښکارېدله چې هغوی دغونډۍ په پورته لورې ډزې کولې. کریس راغی او ویې ویل چې ممتاز په داسې حال کې چې خوښ اوستری هم و، راغی. ویې ویل چې انډېنمن نه شی. داډزې یوازې د واده دمراسمود لمانځلو لپاره کېږي. مور د غونډۍ په لورې وروکتل ومولیدل چې تقریباً څلورسوه فوټه لیرې دټوپکودخولوپرکې او شورماشور زموږ په خوا راروان و. ما ورته وویل چې د واده مراسم نه زما کونایي!! هر کس یو یوتوپک راواخلي. راځئ چې د راتلونکو مېلمنو لپاره انتظار شو. مور لاندې ښکته شواو زه او ریک په دهلیز کې په داسې حال کې چې دگروپ هر غړي د کرېټ څخه یو یوکلاشینکوف اود وسلې غاړه کی چې دېرش ډزې اوڅلوښت ډزې شاجورې پکې وې، راواخیستلې. ریک وویل چې د دې لپاره چې دسیند لوری او کلي لاندینۍ برخه موتر نظر لاندې وي، دلاندینۍ ودانۍ بام ته څوکسان باید وروخېژی.

مور به دغه بام وساتو او یوکس به دپخلنځي په بام وگمارو. هغه به وکولای شي چې دروازه او د غونډۍ لاندې لاره په هغه لوري وساتي. دا ښه پلان و. ټاکلو ځایونو ته مو د تگ لپاره بیره وکړه. ډزې یوڅه کراره شوې. خوبام ته درسېدلوپه مهال ډزې بیا ډېرې شوې. دټوپک د خولو پرکو تقریباً دوه سوه متره لیرې دغونډۍ ډډې هم رڼا کړې خودهیڅ مرمی لوری زموږ په لوری نه و. مور د بام په څوکی سرهونه تیت کړل اوپه انتظار مو ورکتل. ممتاز څوورځې مخکې اعتراف وکړچې دطالبانوپلویان دلته په دره کې موجود دي. ښایي چې د۵۵۵ دگروپ له امله چې تېره شپه راغلي و، خبر شوي وي. دغونډۍ په اړخ باندې لنډ مهاله تبادلې بیا وشوه. په یوه شي باندې چې زه پوهېدم هغه دا و چې دا دلمانځلواوڅوښۍ ډزې نه وې. تقریباً پینځه دقیقې نور هم کېناستلواو ډزې په کراره لیرې کېدلې. د غونډۍ په سر کسان داسې ښکارېدل چې دغونډۍ په لمن کې له کسانو څخه پورته خواته په خوځښت او لیرې کېدل. په پای کې کسان د لویوتیروسیمو ته ولاړل او زموږ له سترگو پناه شول. بیا ډزې ودرېدلې. پینځه دقیقې دکومو ډزوڅخه پرته تیرې شوې. د غونډۍ په لمن کې مې خوځښت ترسترگو شو.

ما د ممتاز غږ د لویې دروازې څخه واورېد. بیا مې داډې غږ دپخلنځي له بام څخه واورېد. مخکې له دې چې داوسپنې دروازه له زنگېدلو سره خلاصه شي، یوڅه شور ماشور واورېده. ممتاز په خبرو پیل وکړ. له بام څخه ښکته شوم او زموږ د ودانۍ په دروازه کې مې ولید. هغه وویل: جنرال گيري خیر اوخیرت دی. تاسې کولای شئ چې آرام وکړئ. هغه په انډېننه کې وخوځه یې وکړه څو په

خدا يې تېره کړه. ماترې وپوښتل چې دا ډزې دڅه لپاره وې. او هلته څه پېښه وه؟ ممتاز تپ تپانه کېده او کوبښې يې وکړ چې ځان آرامه وښيې خوناکام شو. ويې ويل څوکسان لاندې د ښار له زندان څخه وتښتېدل. مور پسې ورغلو. هيڅ ستونزه نشته. ما وپوښتل: د طالبانو زندانيان وتښتېدل؟ نه مجرمين او داړه ماران و. ما د سر په ښورولوسره د هوځواب ورکړ او د پېښې په اړه مې نور هيڅ ونه ويل. دهغه څخه دا ضافه حقيقت د پيدا کولو لپاره نورې پوښتنې نه وې پاتې. زه تقريباً دخداي پاماني ويلو ته تيار شوم چې هغه وويل: هوډېره شوې مې وه. جنرال بسم الله خان له بگرام څخه اړيکه نيولې وه. د اي گروپ ستان او ميوري ټول تقريباً پنځلس دقيقې وړاندې خوندي راوړسېدل. له ممتاز څخه مې د دغه خبر له امله مننه وکړه او بيا مې دنوروکسانوسره يوځای وسله بېرته کړېت (صندوق) ته واچوله.

دوه دېرشم خپرکي

راتلونکې سهار دکافي څښلوپه مهال دتېرې شپې راغلو ليکونوته کتنه وکړه. دالفا(هغه گروپ چې ددوستم سره په مزار شريف کې يوځای شوی و.) لخوا يولنډ ليک راغلی و او پکې ليکلي يې و چې دوسلې او مهماتو غورځونه تېر ماښام دمحال وبش سره سمه تر سره شوه. په ليک کې ددغه اکمالا تو د غورځونې له امله دعطا غبرگون په اړه څه نه وليکل شوي. رېک دخوندي مخابرې له لارې الفا گروپ سره اړيکه ونيوه. دهغوی دمخابرې افسر تصديق کړه چې غورځونه ښه ترسره شوه او ټولې بندلې ترلاسه شوې او حالات آرام دي. آر چې او دالفا گروپ نور غړي ددوستم سره دليدنې لپاره تللي و. رېک له هغه وغوښتل چې آر چې هر څومره ژر چې وخت پيدا کړي له مورسره اړيکه ونيسي. دا چې دعطا لخوا سمدستي کوم غبرگون نه و، د ستايلو وړ وه. خودورځې په بهير کې به څه پېښ شي، داهغه څه و چې موريې انديښمن کړي و. دترورېزم په وړاندې له مرکز څخه يوپه زړه پورې ليک راغی چې ددوستم او عطا ترمنځ په کې د حالاتو څېړنه شوې وه. په تلگراف کې ليکل شوي و چې د دغه ستونزې دحل ځواب يو دا و چې بايد دعطا سره ديوځای کېدلو لپاره دسي اي اي بل جلا گروپ ولېږل شي. دعطا دجنگيالو شمېر د دوستم سره برابر و او دمزار شريف په سيمه کې دجگړيزو عملياتو دپيل سره سم دشمالې ټلوالې ددواړولو يو قومندانانوسره سم د سي اي اي د گروپ شتوالی مهم و. سي تي سي (دترورېزم په وړاندې د مبارزې مرکز) نظر ورکړی و چې دالفا گروپ په منځ نيم شي او دگروپ نيمه برخه دعطاسره يوځای شي. دغه سمون به دلنډ وخت لپاره وي ځکه چې دواړه

گروپونه به د کارمندانو د کموالي سره مخ شي خوسي ټي سي د اضافه کارمندانو د لېرلو لپاره بېرني هڅې روانې کړې وې. زموږ لپاره چې دلته د مېز چار چاپېره ناست وو، دابنه نظر څرگند شو خوزموږ لپاره ددغه پرېکړې په اړه دالفا گروپ د نظر څرنگوالي په زړه پورې و. دقرارگاه څخه وروستي ليک کې ليکل شوي و چې سنټ کام (مرکزي قوماندای) غواړي چې دپنجشېر درې د اي بل دوهم گروپ هم واستول شي. مرکزي قوماندانی او ټاسک فورس ډاگر مخکې له مخکې دلوژستيکو ترتيباتونيو لپيل کړي و. له دې څخه پرته، ددې لپاره چې دلته د فعاليتونو د انسجام او ددواړو او ډي اي گروپونو (ځانگړو ځواکونو) لپاره ديوه امر دشتون په خاطر د او ډي اي اړوند سي سي اي (د قومندې او کنټرول کسان) دگروپ پنجشېر ته رالېرلو په سر هم بحث روان و. ريک وويل چې په عنعنوي ډول دځانگړو ځواکونو يوگروپ ديوه تورن يا د لوږپورې ساتندويه افسر (هغه افسر چې دگروپ د غړو او توکو د ساتنې شول وي. ژباړن) لخوا قومنده کېږي. ددې لپاره د او ډي اي (دځانگړو گروپونو بل نوم. ژباړن) څوگروپونه ساحې ته ليرل کېږي. ددغه گروپونو لخوا به دهوا له لارې د هدفونه په نښه کولو په سيالي غوښتنې کېږي او د او ډي اي قومندان د يوځي خورو له کمښت سره هم مخامخ و. د منابعو لپرلوته په لومړيتوب ورکولو کې به د کمښت ستونزه رامنځته کړي. په هر ځل دځانگړو ځواکونو د او ډي اي او سي، سي، اي د دويم بریدمن لخوا قومنده کېږي او د هغه رتبه دا اجازه ورکوي چې د هوايي مرستې لپاره سياليزې غوښتنې انسجام او د هوايي دارايی (شتو) وپيش وکړي. زه له دې سره لېواله شوم، مور نظر دا و چې له هغوی و غواړو چې د او ډي اي دويم گروپ خواجه بها والدين ته ولېرل شي څو د جنرال بريالي خان سره د تخار په لومړۍ کرښه باندې کار وکړي. او د او ډي اي، سي، سي، اي (قومندې او کنټرول کسان) گروپ زموږ تر څنگ په هغه ودانۍ کې چې د او ډي اي لخوا خالي شوي وه، ځای په ځای کړای شي. ريک وويل چې هغه به له ټاسک فورس ډاگر سره اړيکه ونيسي څو له هغو د دغه اضافه ليرنې په اړه وپوښتي.

دسهار په اووه بجو او لس دقيقو ممتاز راغی او د انجينر عارف لخوا يې يو پيغام چې غواړي هغه له مور سره وڅېږي، راوړ. مور د ليدنو او کتنو کوټې ته چې دې ودانۍ ته مخامخ وه، سره د کافي ولاړو. ممتاز خپه ښکارېده او دا ښکاره وه چې مخکې له دې چې هغه د عارف پيغام راواوړوي، بدخبر و. هغه وويل چې د شمالي ټلوالې د مشرانو گروپ تېره شپه د دوستم او عطا ترمځ د حالاتو د څېړلو لپاره غونډه درلوده. ممتاز په شرمندوکي سره وويل چې د دوی غونډه په دې سره هوکړې ته ورسېده چې د الفا (Alfa) گروپ بايد هرومرو د دوستم څخه راووځي. جنرال فهيم او د شمالي ټلوالې مشرانو د سي اي اي هغه پرېکړه چې د

دوستم سره بايد يو گروپ يوځای شي، يوه جدي تېروتنه ده. دا هغه ځواب نه و چې ما يې هيله درلوده. زه پوهېدم چې په هيڅ وجه به سي اي اي شمالي ټلوالې ته اجازه ورنه کړي چې زموږ د سيمه ايزه گروپونو د لېږد د څرنگوالي پرېکړه په زور سره بدله کړي. الفا گروپ مخکې له مخکې شتون درلود. بايد پاتې وای اولر تر لږه درې گروپونه د راتلونکو دوه اوونيو په بهير کې د رالېږلو لپاره تيارېدل. ما ممتاز ته وويل چې زه پوهېږم چې په دره کې دشمالي ټلوالې مشران له دې چې موږ د هېواد په لويديځ کې دشمالي ټلوالې قومندانانوته په خپلواک ډول گروپونه ولېږل، خپه دي. سره له دې زموږ پلان داوچې د سي اي اي او د ځانگړو ځواکونو گروپونه د هېواد په کچه داغېزمنو قومندانانوسره يوځای کړو څو د طالبانوپه وړاندې جگړه په ښه ډول په مخ يوسي. دغه ستراتيژي داسې پرېکړه نه وه چې دشمالي ټلوالې ځواک ته په پټه زيان ورسوي. موږ د عطا هغه انديښنې چې د دوستم سره د سي اي اي اړيکې به هغه له ډگره غاړې ته وباسي. پوهېدو خو دا په حقيقت کې داسې نه وه. موږ د عطا سره د سي اي اي د پرسونل د يوځای پلان باندې مخکې له مخکې خبرې اترې کړې وې او ښايي راتلونکو يوه يا دوه ورځوکې تر سره شي. ما له ممتاز وغوښتل چې دغه پيغام انجينر عارف ته ورسوي. زه پوهېدم چې زما له دغه ځواب سره هغه خوښ نه و خو هغه هوکړه وکړه چې هغه به هر څومره ژر چې وکولای شي له انجينر عارف سره ليدنه وکړي. څو زما خبرې هغه ته ورسوي. ممتاز په اته بجو بېرته راوگرځېد. عارف هم واضحاً چېرته نږدې کارکاوه او ممتاز له لومړي ځل څخه هم ډېر خپه ښکارېده. انجينر عارف هغه څه ته چې ما د دوستم او عطا د حالت په اړه ويلي و، په پام سره غور نيولی و خو د شمالي ټلوالې پرېکړه بدله نه شوه. د الفا گروپ بايد د دوستم څخه راووځي. ما په چوکۍ کې تکیه وکړه سړمې وښوراوه او په مودب ډول مې ورته ورته وويل ممتاز ه- د امريکې د دولت تر ټولو لوډيوډوچارواکو دا پرېکړه کړې چې د سي اي اي گروپونه به د ټولو اغېزمنو قومندانانو سره چې د طالبانوپه وړاندې په مخالفت کې درېږي پرته له دې چې د هغوی مذهبي، نژادي او قومې پس منظر په پام کې ونیول شي، د هغوی سره دندو لپاره يوځای کړي. موږ دوهم گروپ د دوستم سره د امنيتي او اداري دلایلو او همدارنگه ځکه چې هغه يواغېزناکه قومندان دی، ولېږه. موږ به يوگروپ عطا ته هر څومره ژر چې چمتووالی ونیول شي، ورولېږو. موږ د الفا گروپ د دوستم څخه راونه باسو. لطفاً عارف ته ووايه چې دا پرېکړه د امريکې د دولت پرېکړه ده. زه په خوښۍ سره کولی شم چې دغه موضوع د عارف او يا د شمالي ټلوالې له نورو مشرانوسره هر ډول چې دوی غواړي، وڅېرم. کله چې دروازې ته د تگ په حال کې وم، ممتاز ته مې موسکا وکړه او په شا مې وټپاوه. هغه يوازې يو

پيغام ورونکی و. هغه ته ځان ډېر ښکته ښکاره شو ما هم پرې زړه وخورېده. زه بايد دا ومنم چې ماته هم ځان ډېر ټيټ ښکاره شو. دغه حالات ښه روان نه و. مور د دوستم او د عطا د حالت په اړه ښه هيله درلوده. هغه ډول خبر چې دغه کړکېچ له منځه يوسي او عطا د مرستې کولو ته وهڅوي. کله چې زه او ريک دفتر ته راوړسېدو، کريس موسکا وکړه. هغه د الفا گروپ څخه راغلی تلگراف په لاس کې و. دا هغه ښه خبر و چې مور ورته اړتيا درلوده. آر چې ليکلي و چې دوستم تېره شپه د عطا له استازو سره په داسې حال کې چې آر چې او د الفا گروپ څو نور غړي په کوټه کې شتون درلود، ليدلی و. دوستم د گروپ غړو ته ويلي و چې د هغه لپاره به دا وړ وي چې د سي اي اي ټوله مرسته يوازې دى ترلاسه کړي ځکه چې امريکايان افغانستان ته د شمالي ټلوالې سره طالبانو ته په ماتې ورکولو کې د مرستې کولو لپاره راغلي دي. امريکايان غواړي چې دغه يوه گډه هڅه شي او هغه اکمالات چې په همغه ماښام مو ترلاسه کړي دي د عطا سره په مساوي ډول شريک کړل شي. دوستم خپلو خبرو ته دوام ورکړ او ويلي چې د عطا استازي او د هغو ټول قوماندان چې د اکمالاتو راغورځېدلو ځای ته بدرگه کړي او وڅاري. بيا به دغه توکي زموږ کېمپ ته راوړل شي او هلته به په مساوي توگه وويشل شي. قومندان عطا چې هروخت تيار شو کولای شي خپله برخه يوسي. دوستم وويل چې د سي اي اي لخوا په راتلونکې کې ټول راغورځېدونکي مرستې به په مساوي ډول وويشل شي.

آر چې وويل چې په غونډه کې د دوستم له خوا د ښمن په لورې له سخاوت ډک غبرگون ته ټول هک پک و. د دوستم دغه پرېکړه د هغه د ځانگړتياوو څخه بهر وه. د دوستم دغه يو ناڅاپي پرېکړه د عطا قومندانان دومره حيران کړل چې نور يې هيڅ ونه ويل خو يوازې له هغه يې مننه وکړه.

الفا گروپ د دوستم له قرارگاه څخه ليدنه وکړه خو د عطا قومندانانو ته د وسلې او مهماتو لېږدول چې هغوی د هایلوکس پيک اپ موټر په کاروان کې خپله برخه وړله، له نږدې وکتله. آر چې وويل چې د الفا گروپ د نيمايي کولو نظر سره موافق دی. هغه په همغه سهار دا خبر له د دوستم سره شريک کړ او دوستم هم له دغه حرکت سره هوکړه کړې وه. د عطا سره هم په همغه ماسپښن د ليدنې لپاره وخت ټاکل شوی شو آر چې له عطا سره دغه نظر شريک کړي.

دا يوفوق العاده خبر و. زه پوهېدم چې جنرال دوستم يوهوښيار ساحوي قومندان دی او زه هر وخت په دې عقیده وم چې هغه زيات د عمل سړی و، نه يوسياسي ټگ برگ او غولوونکی سړی! د سي اي اي د اکمالاتو د شريکولو پرېکړه يې يوڅيرک عمل و. د سي اي اي گروپ نيمايي کول او عطا ته نيمايي برخه گروپ ورلېږلوسره د هغه هوکړه هم څيرکتيا او له ليدو دوستم اوس په لوړځای

ولاړ و. عطا ته يې د دوستم سره د همکاري کولوڅخه بله لار پرې ايښې نه وه. په داسې نه کولوسره به عطا هغه ته کوچنی او ټيټ سړی پېژندل کېده څوک چې طالبانوته په ماتې ورکولوکې نه بلکې په خپل شهرت کې او لويي ته تړی دی. که چېرې عطا دوستم سره همغږی ته تيار شي، دا به دجنرال فهيم دپښوڅخه قالينه راوباسي. د دې لپاره چې دوستم او عطا په خپل منځ کې همکاري ولري او اکمالات سره وويشي، د الفا گروپ د مخې لېرې کولو لپاره کوم دليل شتون نه لري. که چېرې دا کارهغه ډول چې ما فکر کاوه ترسره شي نو جنرال دوستم ته ديوې پگړۍ د کولو پوروی کېږم. انجينر عارف په همغه ماسپښن زمورکورته تقريبا درې نيمې بجې راغی او مور نوي دقيقې غونډه درلوده څو دا موضوع حل کړو. د دوستم دا ښه نيت چې د قومندان عطا سره يې دهرڅه شريک کول و، هغه بحثونه چې عارف د ليدنې په مهال رامنځته کړل له منځه يووړل. د مزارشريف په سيمه کې ديوېل سره پرېکړه اومرسته کوي او د ماموريت په بشپړولوکې چې د طالبانود ځواکونوماتول و، مرسته کوله. دغه حالت په پنجشېر کې دشمالی ټلوالې دمشرانو د لاس څخه وتلی و. الفا گروپ دوه برخې کېده چې يوه برخه يې براو (BRAVO) نومول کېده له عطا سره يوځای کېدله. مورهرڅومره ژر چې کېدله دواړه گروپونه تقويه کول او په ځانگړو او ډي اي گروپونو باندې مو فشار راوړ څو له دواړو قومندانانوسره د دندې لپاره گروپونه يوځای کړو.

ما هغه ته د سي اي اي هغه پرېکړه واضحه کړه چې په شمالي افغانستان کې د شتون په صورت کې د هرڅومره اغېزمنو قومندانانوسره د گروپونو يوځای کولو موضوع کې د بحث لپاره هيڅ ځای شتون نه لري. انجينر عارف اوپه دره کې دشمالی ټلوالې نور څه نه شوکولای خودغه حقيقت د رامنځ ته کيدا له امله غاړې اېښودلوته اړ و.

دري دېرشم څپرکی

ددوه ويشتم اکتوبر سهار په ساړه اوپاکه هواپيل شو. مورخپل ځانونه دسهار مهال دستارېکس کافي دخوپيالوپه څښلو، داوبو په لگن کې د خاوروڅخه ډکواوبوپه واسطه د حمام کولو، ما د تازه سيمه ييزې ډوډۍ سره د ممپيلود کوچو په خورلوباندې ځان بوخت کړ. ايډاوگريک دوشنبې ته د اکمالاتو د وړلوپلان درلود. د غرونوڅخه د هوا حالاتوښه وړاندوينه شوې وه. دپاک اسمان په ټيټه ارتفاع کې بادونه راپورته شوي و. دوی د وختي سفر لپاره په بېره سره تياری نيولو. دوی دهندوکش دغرونو هاخوا په فيض اباد کې هم بايد درېدلي وای اودراگرځېدا څخه وړاندې په همغه ماسپښن بايد يوځل په خواجه بهاودين کې

هم درېدلي وای څوېرې بڼې کړي او د جنرال بريالي خان سره اړیکه ونيسي. چورلکه به دېرې د لېږدولو لپاره راتلونکې ورځ ورتله. په فيض اباد کې دهغوی دنده اېل-سل ډوله الوتکې لپاره د انجینر عارف لخوا وړاندیز شوی ممکنه هوايي ډگر سروې اوکتل و. د ترورېزم په وړاندې ریاست هره شونې لار لټوله چې شمالي افغانستان ته توکي واستوي او دهغه نظر چې ویل یې چې اېل-سل ډوله الوتکه کولای شو چې د شمالي ټلوالې په منځ کې د ماموریت لپاره وکاروو، تګي او غیرحقيقي ښکارېده. عارف وویل چې شمالي ټلوالې د فيض اباد دغه هوايي ډگر د ثابت وزرونو لرونکې لپاره کارولی دی او هغه فکر کاوه چې اېل-سل ډوله الوتکه هم کولای شي چې هلته کېښي. زموږ پیلوټان لېواله نه وو. فيض اباد د هندوکش د غرونو په ليرې پرته سیمه کې پروت او له دې امله بیا د هندوکش په ناباوره غرونو باندې د باروړلو لپاره زموږ چورلکه یې له خطر سره مخامخوله. د غرونو څوکې دومره لوړې وې چې هرڅومره توکي چې فيض اباد ته لېږل کېږي، هغه به تر راتلونکې پسرلي پورې هلته بند پاتې وي څو هوا بیا پاکه شي او د چورلکې د الوتنې لپاره لار خوندي شي. خو بیا هم موږ سروې باید ترسره کړې وای. ممتاز دفتر ته راغی اوله دې چې انجینر عارف غواړي له مورسره ماسپین کې لیدنه وکړي، خبر راکړ. د ممتاز غبرګون ته په پام سره چې ارام اوله موسکا ډک و زه هیله مند کړم چې راتلونکې لیدنه به د تېرې ورځې له لیدنې څخه چې مخکې او وروسته او منفي نظریات تبادله شوي و، ډېره زیاته مثبتې وي. ریک په ټاسک فورس ډاګر کې د ډګروال ملهولاند ټلیفون ته ځواب ورکړ او دوی د دویم اې ګروپ او د او ډي اې، سي سي اي (د قوماندې او کنټرول مرکز) ګروپونو د ممکنه ننوتنې لپاره پلانونه وڅېړل. په هغه وخت کې پلان دا و چې دواړه ګروپونه باید د پنجشېر درې ته راوړل شي او په راتلونکې ورځ د اې نوی ګروپ شمال ته جنرال بريالي خان ته ورولېږل شي څو د تخار په لومړۍ کرښه باندې کار وکړي. دخواجه بهاودین په سیمه کې مودشپې ننوتنې لپاره د کوزېدلو ځای نه و ټاکلی نو د دې لپاره باید د اې ګروپ یوبل ګام اخیستی وای او د پنجشېر درې ته راغلي وای. د هغې وروسته دورځې په بهیر کې زموږ د چورلکې په واسطه هلته تللي وای. ملهولاند وویل چې هغه غواړي چې نن ماښام ننوتنه ترسره کړي ځکه چې دهوا د حالاتو رپوټ ښه وړاندوینه کوله. انجینر عارف د ماسپین په درې بچې راغی، خوشال ښاکارېده. دجنرال دوستم هغه پرېکړه چې له مخې یې له قومندان عطا سره وسله اومهمات شریکول، په مزارشريف کې کړکېچ پای ته رسولی و. عارف وویل چې جنرال فهیم د دوستم له دغه پرېکړې څخه ډېر خوښ و او د عطا سره یې نیغ په نیغه خبرې وکړې. له هغه یې وغوښتل چې د دوستم سره پوره همکاري وکړي. د سي اي اي هغه پلان چې الفا

گروپ نيمایې برخه بايد له قومندان عطا سره وي هم پرته له کومې ستونزې لېږدول شوی و.

زه پوهېدم چې د درې څخه بهر د قومندانانوسره په نېغ ډول دمعاملې کولوموضوع به په راتلونکې موربیا ښکار کړي. خوداوس دپاره اوبه ارامه بهېدلې! ریک دډگروال مل هولاند سره سهار وختي خپله پرېکړه خپلې وه. هغه ته يې زمورهغه غوښتنه چې د او ډي اي دوه اضافي گروپونه بايد راولېږل شي، رسولې وه. يوه هغه يې دجنرال بريالي خان سره دتخار په لومړي کرښه اوبل يې زمورسره دلته په بارک کلی کې مېشت شي خود او ډي اي گروپونه سره په لومړيوکرښوکې و، اړيکه ولري. ریک هغه ته د او ډي اي/سي، سي، اي (دقوماندې اوکنترول عناصر) ددندواودهغوی دشتون له امله دکابل اوتخار دلومړيو کرښوپه وړاندې دهوايي بریدونو د سرته رسولو لپاره دوراندیزونو له زیاتوالي هم خبر راكړ. عارف ننوته تصدیق کړه اوويې ويل چې دا زمورهڅوته دهر کلي وړ زیاتوالی دی. هغه دکوچنی خدا سره وويل چې هغه هیله مند دی چې د او ډي اي/سي سي اي گروپ به دطالبانوپه وړاندې دېمونوپه غورځولوکې زیاتوالی راولي په ځانگړي ډول دکابل سره په لومړي کرښه باندې. موردشلتړنوموسسې دزدانیانو دمالوماتودراتولودهڅودپرختگ اودپرختگ دنشتوالي په اړه خبرې وکړې. دافغان زنداني پلار درې ته تراوسه دهغه پوښتنې لپاره چې کریس ورته دنده سپارلي وه، کوم ځواب نه و راوړی. عارف وويل چې دشمالی ټلوالې هغه افسرچې دطالبانوداستخباراتواوامنيتي اورگانونوله جگپوروسره يې اړيکه درلوده، کابل ته تللی وڅودهغوی سره زموردانعام تصدیق اوپه دغه هڅه کې دهغوی وفاداري کچه واخلي خودهغه راگرځېدل هم ځنډیدلي و. ماله عارف وغوښتل چې دزما اودجنرال بسم الله خان ترمنځ دليدلو چمتووالی ونيسي. ما تراوسه دهغه سره نه وليدلي، ما غوښتل چې هغه له نږدې ووينم. عارف وويل چې جنرال بسم الله دوه درځې وړاندې زما دليدنې پوښتنه کړي وه. عارف وعده وکړه چې دفتر ته درسېدلو سره سم به جنرال ته ټلیفون وکړي خوراتلونکې ورځې ته د ليدنې لپاره تياری ونيسي. هغه وويل چې دتصديق لپاره به ممتاز ته خبر ورکړي خوتر هغې زه بايددکابل سره لومړيو کرښوته د راتلونکې ورځې لپاره تياری ونيسم. دتگ څخه مخکې عارف وويل چې دځانگړوځواکونو د دوه گروپونود لېږلود پرېکړې په پایله کې بايد هغه سمدستي خبر کړای شي.

دعارف دتگ وروسته زمورچورلکه د دوه حيرانتياووسره سم راورسېده. پيلوټان اوبک دکوزيدلود محل څخه په موټر کې دغټ زېري سره سم راورسېدل. هغه کارتې کې چې يوکوچنی برېښنايي تنور په کې و، یخچال هم دسرف موټر له شا څخه راوتلی و. دگروپ دغروڅخه يوې ډلې په داسې حال کې چې باور يې نه

راته د کلک کاغذ کارتن ودانۍ ته ولېږداوه. گريگ سمدستي د يخچال په خلاصولو پيل وکړ او جورج د موټرو څخه دوه کرته روسي بالتیکه بېر چې په نيم ليتره بوتلو کې و، راوړل.

ايد چې زما ترڅنګ ولاړ و، وويل: مشره مور له تا څخه د بېرو د راوړلو ترمخه ستا د هوکړې ونه پوښتل که چېرې ته موافق نه يې نو يوازې هو يا نه ووايه. ما د گروپ غړو ته چې ټول زما په شاوخوا ولاړ وو وکتل، د دې دپاره چې ټول يې واورې په زوره سره وويل: که د اعتدال سره سم وي او زموږ د کوربانواحاساساتو ته احترام وشي يانې د هغوی په مخ کې ونه څښل شي او بوتلان يې په مځکه ونه غورځول شي نو بيا سمه ده.

له دې سره د ټولو په مخونو موسکا خپره شوه. وروسته کله چې ما او ريک په انگر کې سره کېناستلو، ما ورته وويل چې زه يوازې په هغه وخت کې چې کوم يو زموږ امتياز ته تاوان ورسوي او يا زموږ افغان کوربانو سره تربکومه موضوع جوړه کړي، دبېرو په شتون نيوکه کوم. ما له ځان سره وعده کړې وه چې ترڅوچې په افغانستان کې وم، زه به شراب نه څښم. ما ددغه گروپ لارښود کول جدي گڼل او غوښتل مې چې بايد په هروخت کې څک او بيدار وم. ما هيله نه درلوده چې ددې وعده لپاره به زه ازمويل کېږم خو دا دی اوس له ازموينې سره مخامخ شوم. زه بايد خپلې وعده ته رښتيني وم. د روغتيا دوام دار خرابوالي او د سپيرو (يو ډول انتيبوتیک دارو. ژباړن) کارولو راسره ددې وعده په ساتلو کې مرسته وکړه. اصلي خبر د همغه ماښام د شپږ بجو په شاوخوا کې راوړسېد. د او ډي اي د گروپونو لېږل ځنډول شوي وو. په لوړه ارتفاع کې هوا نوره هم په خرابيدو وله. ډگروال ملهولند وويل چې تر سبا به انتظار وکړي.

راتلونکی سهار درويشتم اکتوبر هوا حتی د تېرې ورځې څخه هم ښه وه. په پرتليز ډول توده هوا وه. پاک اسمان او پاکې او سپينې ورځې په هوا کې په کراره الوتلې. که څه هم چې تېره شپه دغرونوپه سر هوا خرابه وه، په دره کې هوا ښه وه. ډگروال مل هولند ښايي چې نن شپه د گروپونو په ليرلو وتوانيرې. د سهار د لسو بجو څخه لږ وړاندې د کابل سره لومړۍ کرښې ته روان شوم. ممتاز هم زموږ سره بدرگه و او د موټر په مخکني سيټ کې کېناست. زه په خپل همېشني ځای، د وروستني سيټ په منځ کې کېناستلم.

مور خپل روسی جيب کاروه او د پاکې هوا لپاره مې کرکۍ خلاصې کړلې. د هوا د پاکوالي سيستم (اير کنډيشن. ژباړن) يې نه درلود او يوازې بې سيکه او د ډورو ډکه هوا له دغه کوچنيو سوږو رانوتله. موټروان هم ټيپ ته کېست ورواچوله او مور يې د يوه چنگن غږ په واسطه چې په ډاډ سره ايراني سندرغاړې وه، خوشاله کړو. د ۱۹۹۴ کال څخه راپدېخوا په افغانستان کې نه وه ثبت شوې نو

په دې اساس سندرغاړی باید ایرانی وي. ما خپل ځان ارام کړ او لنګي مې د سیتونو څنډوته وغزول او دواړه لاسونه مې د سیت د سر څخه راتاو کړل خو ځان ټیګ کړم او د جمپونو سره مقاومت وکړم.

زه دغه لیدنې ته په انتظار وم. ما غوښتل چې د جنرال بسم الله سره وپېژنم ځکه چې هغه د دغه مهمې جګړې مهم لوبغاړی و. هغه د او ډي اي او زما د ګروپ کوربه هم و. زه دستان له خوا خبرېدلې چې د او ډي اي 555 په راتګ سره له دې چې دلايزر په واسطه دمهمو هدفونو په نښه کولو وړتيا لري، دېمونوپه غورځولوکې کوم ډپام وړ توپير نه دی راغلی. ما غوښتل چې له دوی هم واورم چې ددښمن په وړاندې په بمبارۍ کې ولې زیاتوالی نشي راوستلای.

ستونزه خو دارزښتناکه موخونشتوالی نه و. ما غوښتل چې د دغه حالت په اړه د جنرال بسم الله خان نظریات هم واخلم. د واشنگټن او سینټ کام سره دېمونودستراتیژی د بیا بحث لپاره به دغه غوره انرژي وي. یوڅه باید شوي وای. ما انجینر عارف ته ويلي و چې د او ډي اي د ځای په ځای کولو سره به دېمونوپه غورځولوکې زیاتوالی راشي. اوسمهال دوی په لومړیو کرښوکې و. شپه اوورځ یې کار کاوه خودېمونوپه غورځونه کې کوم مهم بدلون نه وراغلی. د سینټ کام لخوا ورځنی پلان شوي هوایي بریدونه اوس هم د طالبانو د هدفونو په ډېره وروستۍ برخه باندې متمرکز کېدل لکه اکمالاتي او په ځانګړي ډول لوژستیکي برخې یې د لړلیک په لومړۍ برخه کې وې.

د درې لاندینۍ برخې ته هرسفر ډېردردناک و. روسي جیپونه دلته اساسي مشینونه دي اوځواکمنې پرزې یې ددې دپاره چې ډېره سزا وويني سختې جوړې شوې دي. دپخواني شوروي اتحاد په واسطه په ۱۹۳۰ کال کې جوړشوي موټرونو د افغانستان په سرکونوکې ډېرښه کارکاوه. د ارام لپاره په دغه جوړي شوي موټر کې هیڅ پرزه نه وه اېښودل شوې. په هوا ولاړ جوړښت یې سخت شیخ واوچمپ ته یې هیڅ غبرګون نه ښود(د لېکوال موخه په موټر کې د جمپینونو نشتوالی دی، ژباړن). دموټر د وروستنی سیت څخه چې زما ځای و، ما دومره نه شولیدلای چې په سرک کې راتلونکې سوره او دسرک څخه راوتلي کاني ته تیارۍ ونیسم نوپه دې اساس په ما باندې ددغه څنډونوسره دلګېدلوله امله پوره اغېزه راغورځېدله.

زما ګڅ لورې ته دسیند ها غاړې ته په زړه پورې منظر و د لیدلوله امله به دجمپونوسره د لګېدلو توان په سخته پورته کاوه. د درې دخولې پای ته رسېدلو سره سم مخکې له دې چې دشمالی اوارې سیمې ته ورننوزي د دې سیمې لیدلو ډېرخوندکاوه. دهغه پوخ سرک یوه ټوټه چې دبسم الله د دفتر تر دروازې غزېدلې وه، زمورلپاره یو بدلون اوخوند اخیستل و. جنرال زمور لپاره دخپلې

قرارگاه د دروازې په مخکنۍ دروازه کې چې د غونډۍ په سر وه، انتظارو. جنرال دچوکۍ غاړې ته رامخکې شواوڅنگلې يې په خپلو زنگونونو کښېښودې او په پوځي حالت باندې يې چې يوازې د دفتر له کرکۍ بېديا پيل کېده، تبصرې پيل کړې. ښاغلی گيرې له دې چې تاسې د شمالي ټلوالې سره همکاري کوي، مور مندوی يو. له هغه بوديجې چې تاسې جنرال فهم ته ورکړې وه، ما ښه گټه پورته کړله اوله دې چې تاسې په مزار کې زمورقومندانانوته وسلې اومهمات وغورځول، زه مننه کوم. په ځانگړي ډول د اې گروپ ميوري اوستان له شتون څخه هم مندوی يم.

هغه خبرې يوڅه وځنډولې. موسکا يې وکړه اوبيا يې خبرو ته دوام ورکړ. خوکه رښتيا ووايم که څه هم چې د اې گروپ دلته راغلی بيا هم دکابل په شا اوخوا کې په بمبارۍ کې ډېر لږ توپير راغلی دی. هغه له چوکۍ پورته شو او په کوټه کې دلويې کرکۍ په لوري ورغی. ښاغلی گيري هلته وگوره په سلگونه د طالبانوموقیعتونه، د عربانوموقیعتونه هم په درجنونو دي، ټول په ډېره اسانۍ سره ليدل کېږي او په اسانۍ سره پېژندل کېږي. بيا هم ستاسې يوه يا دوه الوتکې په داسې حال کې چې په سوېل کې د بمبارۍ څخه يو بم ورياتي وي، دلته راځي. طالبان په داسې حال کې چې هرسهار خپلې کرښې گوري، خداکوي بيا هم کوم زيان نه دی ور اوښتی! ما هيڅ ونه ويلې دهغه تبصيرو ته مې غورځولې و. زه د دغه کرښو څخه شاته يوه ښه روزل شوې قوه لرم اوزياته برخه يې په پنجشېر کې ده. مور په مناسبه توگه ښه مجهز اوکسان موځواکمن اوښه روزل شوي دي. دبريد په انتظار دي خوکه رښتيا ووايم زه دومره ځواکمن نه يم چې ددغه لوړونقطوڅخه ښکته لورې پرمختگ وکړم اودکابل په لورې لار خلاصه کړم. ستاسې د هوايي ځواک دمرستې په نشتوالي کې نه شم کولای چې داکار ترسره کړم. دوعدې سره سم دطالبانوکرښې ماتې کړه اود دوه يا دريو ورځو په بهير کې به کابل ونيسم. هغه په چوکۍ کې تکیه وکړه او په څيره يې دستونزې څپه تېره شوه. زه پوهېږم چې ددغه ځنډ لپاره دلایل شتون لري. په واشنگټن کې سياسي بحثونه، پوښتنې، وېره او ډارشته خودغه ځنډ زما دسرټېرو په منځ کې سرخوړی رامنځ ته کوي. ژمی هم راروان دی اوژرترزره به دغه لورې څوکې په واورو وپوښل شي. مورنه غواړو چې يوبل سوژمی دلته په دغه سړوکې تېرکړو. خپل ځان يې راټول کړ او داسې ښکاره شول چې پر بدن يې د زور څپه راغله ويې ويل: ښاغلی گيري، نو ځکه درته وایم چې که څه هم چې د بم غورځونې کمپاين پرمختگ هم ونه کړي، زه به بيا هم مخکې له دې چې ژمی راورسیري، په کابل باندې بريد وکړم.

زه ويره لرم چې بريد د بريالی شي خو زه ترخپله وسه ټول ځواک او

شته (منابع) کاروم.

ما د ده له لورینې او رښتینولۍ څخه مننه وکړه. ما ورته وویل چې زه به هم په مساوي ډول په رښتینولۍ سره خبرې وکړم. تاسې سم وایئ. بمباري دلته هغه ډول چې ما فهم ته ويلي و، نه ده. د کابل راتلونکې چې ددغه کرکۍ څخه بهر ستا او ستا د دښمن ترمنځ پرته ده، همدا اوس په واشنگټن کې د بحث لاندې ده.

زما په باور حالت روڼ او ښکاره دی. طالبان دلته د کندوز او مزار شریف په شاوخوا کې مات او د هغوی ځواکونه په شمال کې په لومه کې رابښکېل او بیا به له منځه یوړل شي. په دغه کار سره به په سوېل کې پښتنو ته د بريالیتوب دروازه پرانستل شي.

زه باور لرم چې ډېر ژر به هغه کسان چې اوس په واشنگټن کې بحث کوي، په دغه حقیقت پوه شي. زه دلته د دې دپاره چې ستاسې وړاندیزونه واخلم، حالات پخپله له نږدې وڅارم او له واشنگټن سره به د هغه مهماتو په واسطه چې له دغه ځایه یې ټول کړم، وجنگېرم.

بسم الله خان موسکا وکړه، ولاړ شو ویې ویل: ډېر ښه. زه هم همدومره غواړم. راځی چې کار پیل کړو. هغه حرکت وکړ او ما او ممتاز هم د دروازې په لورې د هغه پسې ولاړو.

په تویټا سرف ډوله جیب موټر کې چې اسماني رنگ یې درلود، په څر نصواري رنگه دورو باندې پوښل شوی و، سپاره شوو. موټر چلوونکی یو ځوان سرتېری و. نوي څر رنگه ځاكي جامې یې په تن وې. د جنرال او دغه امریکایي مېلمه د جگړې په کرښه په موټر کې د گړځولو څخه یې خوند اخیست.

بسم الله د موټر په مخکني سیت کې او د لاسي مخابرې سره بوخت و. هغه په بني لاس کې نیولې وه او د موټر د سیت څخه یې دباندې نیولې وه. زما په باور د ښه انتن لپاره یې بهر نیولې وه.

کله چې مور د هغه له دفتر څخه د لویدیځ په لورې په عمومي سړک باندې د جبل السراج څخه د چاریکارو په لورې و خوځېدلو، جنرال وویل: مور د سرتېرو د بدرگې پرته په یوه موټر کې سفر کوو. هغه وویل چې زموږ مخامخ د هغه غونډۍ راوتلی سر د طالبانو لخوا ساتل کېږي او هغه د یوې غونډۍ تېره سر ته چې د شمال څخه سویل ته غزېده چې تقریباً د اوارو سیمو څخه یې ارتفاع تر دوه زره فوټه لوړیدله، اشاره وکړه. دوی هلته دروند توپچي لري او د بمباری د پیل څخه راپدېخوا هغوی د هر جذاب هدف په وړاندې په بیرته سره ډزې کوي او یو موټر چې تیز حرکت کوي او تنها وي، کوم جذاب هدف نه دی.

کله کله د دې لپاره چې د هدف د خطا کېدلو له امله خپله غوسه له منځه

يوسي، هغوی د توپ خوله کلي يا کوم بل ځای ته وربرابروي.

جنرال په هغه څه چې مور ليدل، شننه پيل کړه. د کورونو هغه کوچنی ډله چې د سرک دواړه غاړو ته پراته ول په دورو خړپړ، و نې يې راځورند، پوټکي يې موبنل شوي او وچې وې. بسم الله خپل سر وبنوراوه او ويې ويل: د دريو کلونو درنې او دوام داره وچکالی نښه ده. ددغه ځای خلک ډېر زغمي او فصلونه يې وچ دي. حيوانات يې هم له تندې مري او څاگانې يې له ډېر ه وخته وچې دي. زه فکر کوم چې افغانستان خدای هم هېر کړی دی!

زه په ۱۹۹۶ کال زما کوربه ملگري مسعود خليلي سره يو ځای په دغه سرک باندې تللی وم. په هغه وخت کې دغه سيمه ډېره شنه، زرغون باغونه يې درلودل او دمنې فصلونه يې ښه مست وو.

د جوارو فصلونه ځليدل او هندوانو د سرک ترغاړې کتارونه جوړ کړي ول. د جگړې له امله د سختې ويجاړتيا سره سره د فصلونو پريمانتيا او د منطقي طبيعي ښکلا سرې ته هيله او وعده ورکوله. دغه اوسنی صحنه چې مخکه يې وچه شوې او للمه فصلونه د لمر لاندې مړاوي ول، مایوسونکې منظره وه. مور د سوېل په لورې په خوځښت و. دغه سرک ته يې د کابل زور سرک ويلې. په ۱۹۸۰ کال کې شنو او زرغونه مخکې، گڼ شمېر کليو او بانډو او د سرک تر غاړې رغوونکې عرضې د مجاهدينو لخوا د روسي ځواکونو په وړاندې چې د بگرام لويې اډې ته به له دغه لارې تلل او راتلل، کمينونه نيول.

د ونو په لنډولو، د سرک ترغاړې د ودانيو په وړانولو سره بيا هم مجاهدينو بريدونه و نه درول نو روسانو د ختيځ په لورې څو ميله وړاندې يو بل سرک جوړ کړ. دغه نوی سرک د پخواني سرک سره موازي غزیده خو په شنډه او ډبرينه مخکه کې تېرېده چې د مجاهدينو د بريدونو په وړاندې يې دفاع په پرتليز ډول اسانه وه خو دغه سيمه د ويجاړتيا او زيان له امله بربنډه او ويروونکې ښکارېدله. مخکه د سوېل په لورې مخ په ځورېدله. د چاريکارو ښار زموږ په وړاندې را نږدې او پراخیده. د موټر د غږ سره سم مو يو بې سيکه غږ واورېده. دا يو تيز او خرخيدونکی غږ وو، زه پوهېدل چې د توپ مرمی وه او زموږ په سر په اسمان کې گړندی تېره شوه. په همدغه شېبه کې د ښار څخه خاورې راپورته او گڼ شمېر ټوټې شوي توکي د تورو وريځو د کړۍ څخه په هوا کې هاخوا دېخوا ولاړل. جنرال بسم الله د مخابرې له لارې کوښښ وکړ چې اړوند کس سره اړيکه ټينگه کړي. موټر چلوونکی يې په مټ تپاوه څو موټر گړندی کړي. د دوه نورو چاودنو دورې او لوگي تقريبا په مسلسل توگه له هماغه ځايه راوخوتيدلې. جنرال په مخابره کې خبرې خلاصې او زما په لورې راوگرځېد او ويې ويل: دغه حراميانو بازار د توپ د ډزو لاندې ونيوه او دغه سيمه د مارکېټ او گڼه گونې سيمه ده.

دوی پوهېږي چې دوی دلته زیات شمېر ښځې او ماشومان وژلای شي. هغه دښمن ته په دري ژبه څه وویلې خو زه پرې پوه نه شوم. بیا یې وویل چې مور باید د بازار په لوري خوځښت ته دوام ورکړو اوزه باید د هغوی سره مرسته وکړم، پوهېږې؟

ما سر وښوراوه او ومې ویل چې بلې، هو راځی چې مرسته وکړو. ممتاز ته مې وروکتل. هغه هم څومره چې ما احساس کاوه، هومره ترینگی ښکارېده. موټراوسمهال ډېرگرندی روان و. هغه اندېښنه چې موټر به کنټرول له لاسه ورکړي، فکرته راغله. هغه ژامې ټینګې کړې وې اوسټرېنگ یې دگوتوپه سرونو نیولای و، لېرلېږه درې نورې چاودنې هم وشوې خودامهال مور د بازارغاړې ته ورنږدې واوښته موله سترگوپناه وه. کله چې مور ښار ته ورگډشو و حرکت مو کرارکړ او بسم الله موټروان دچاودنې ځای ته وربرابره کړ. مور وړاندې ولیدل چې لوګي پورته کېدل. فکر کوم اورلگېدلی و. موردهغه ځایه چې دخلکوګڼه اوګڼه راټوله وه. تقریبا نیم بلاک لیرې ودرېدلو! جنرال مخکې له دې چې زه له وروستني سیت څخه راپورته شم، له موټرښکته اوښکني ته یې ورمندې کړه. وړاندې کوچنی څلورلارې وه اوهرې خواته یې درې وړې شوي لرګي اوغرفې پرتې وې. دااوس دوژلوساحه وه. اوزموروروسته دغرفې مخامخ دیوې ودانۍ څخه داورلمبې پورته کېدلې. هرډول کباراوپاتې شوني په کوڅه کې هرې خواته پراته ول. هرې خواته جسدونه په غیر منظم ډول پراته او په خاوروککړشوي ول. جامې ټولې تورې اوداغ داغ شوې وې. خلکو مندې وهلې څوخیلوملگرواودکورنۍ غړو ته لاس رسی وکړي، د درد او غوسې غرونه اورېدل کیدل. جنرال دگودۍ په منځ کې په مخابره خبرې کولې، تقریبا دچا ورته پام هم نه و. زه هم ددې دپاره چې په صحنه کې ورگډشوم، دده وروسته ودرېدم. ماهم په یوڅه باندې پښه کېښوده، ښکته مې وکتل دانسان په یوه لاس باندې چې گوتې یې پورته وې، درېدلی وم. گوتې هم طبیعي ډول ته ورته راټولې شوې وې خیتې مې غورهار وکړاوساه مې وویسته، په احتیاط سره مې دلاس څخه پښه په داسې ډول لکه چې ما خورکړی وي، راپورته کړله. جنرال دسرتېرو کوچنی ډلې ته لاس وښوراوه او د دوی په خوا ورغی هغوی ته یې امرونه کول اودټیپیانو په لوري یې ورته اشارې کولې. کله چې هغوی په کارپیل وکړ، هغه وویل، ښاغلی گيږي دکلي خلک دزخمیانوسره دمرستې په کولوپوهېږي. مور دومره مرسته نه شوکولای. طالبان ښايي ددې په هیله چې راټول شوي خلک ووژني، یویا دوه نورفیرونه هم وکړي. لکه دده په خبروچې هغوی پوه شوي وي زمورڅخه تقریبا درې سوه فوټه لیرې یوه زوروره چاودنه وشوه. اودڅلورلاري لوېدیځ لوري ته ودانۍ پرې ولگېدې. تکر یې دومره زورور وچې زه یې په مخکه راوغورځولم

اودپراته لاس ترڅنگ ولويدم. جنرال زه له مړوندڅخه راوښولم او په پښوې ودرولم. هغه وويل گوره دوی په رښتيا هم شيطانان دي. راځه چې ځو. له چاريکاربازارڅخه راووتلو او تقريباً يوميل يا زياته اندازه دسوپل لورې ته ولاړو. جنرال موټروان ته اشاره وکړه چې دعمومي سړک څخه گځ لورې ته خام سړک چې وړاندې دونوديوه کتار په لورې غبرگېده، وروگرځي. دونوپه يوه کتار کې يوه ډوب شوي سړک ته وروگرځېدلو چې د دواړو خواو څخه د ونوپه واسطه پوښل شوی و. د تودوخي درجه هم ټيټه وه او سړک نسبتاً اوارو. ما جنرال ته د دغه هونښيار سړک جوړونکوله امله څخه حيرانتيا څرگنده کړله. جنرال وويل چې دا سړک نه دی. دا د اوبو يو پخوانی کانال (وياله) دی چې تقريباً دوه کاله کېږي چې وچ دی او مور يې د دې دپاره چې د موټروډورې ښکاره نه شي او په غونډۍ باندې دلعتي طالبانودنظرڅخه پناه وو، کاروو. له دې چې ونوښه سيوره کوله، ډېر مندوی وم. جنرال وويل چې د بگرام هوايي اډې ته دشا له خوا لاره په کار وه. جنرال وخنډل او ويې ويل چې دشمالی په اواروسيموکې دشلوکلونوڅخه دزيات وخت جگړې په کولوسره هغه ددغه عرضي مخکې اينچ اينچ سره آشنا دی.

دلومړيوکړښوپه پتوځايونوکې به درېرواودطالبانوموقبعتونه به له نږدې گورو. بيا به د اې گروپ، ميوري اوسټان چې په اډه کې چې دکنټرول له برج څخه خپله دنده ترسره کوله، ووينو. مورديکانال څخه ووتلواو اوسمهال دسوپل په لورې په پرتليز ډول په کرار روان و. په هغه تنگ سړک کې چې دروسي پوځ وړانې ودانۍ وې په منځ کې کور وړ غزېدلی و، روان و. د ويجاړو ودانيو يوې ډلې ته په رسېدلو سره جنرال هغه ودانۍ چې جوړښت يې سړک ته راوتلی و اشاره وکړه، ويې ويل چې دا د روسانو د ټانک د رغونې مرکز و. د مور دښار څخه په کراره تېر شو او ددوروستی ودانۍ د سپورې شاته ودرېدلو. کله چې له موټرښکته شوو ومې ليدل چې دسمڅو يوکتار دسړک له غاړې سره په موازي ډول زمورچپ لورې ته غزېدلی و. زمورڅخه تقريباً شل متره په واټن کې ديوې سمڅې شاته يوڅه سرتېري ولاړو. جنرال وويل چې دازما ځواکونه دي اودغه سمڅې زمورلومړۍ کړښه ده. طالبان د درې سوه مترو په نږدې واټن کې همدې ته ورته دسمڅوپه کتار يې لومړی کړښه جوړه کړي ده. دلته بايد مورمحتاط واوسېږو. له دې سره خلاصې سيمې ته دسمڅوپه لورې حرکت وکړ. له هغه سرتېرو سره چې جنرال ته انتظار و روغېر وکړ. جنرال دسمڅې په يوه کوچ کې يوننوتي زينې لار ته اشاره وکړه هغه له ما وغوښتل چې دسمڅې افسر سره د دغه زينې له لارې ښکته لاړشم. ويې ويل چې اوس به دښمن له نږدې وگورې. کوټې ته ديوې زينې رڼا دهمدغه غار څخه چې مور کاروه، اوهغه دوه سمڅې چې دوسلې دپاره يې دسمڅې په مخکنۍ برخه کې جوړې کړې وې، راتلله. دهغه

لرگيومتوچې زما مخامخ ددرانده بام دحمایه کولولپاره لگېدلې وې، زما په مخ يې سيوری جوړ کړی و. جنرال هم راننوت او یوڅه غبرگ شوڅودکړکی څخه د دښمن لومړۍ کړښې وويني.

زه هم دسيمې دکتلو لپاره ورکورشوم اوومې ليدل چې تقريبا درې سوه متره ليرې په شنوواښوکې پوښل شوي له ختوجوره پوسته ښکارېدله. هغه کوټې چې گورې هغه دطالبانو دفاعي سمخې دي. واښه يې دکوتوجورښت پتوي خوستا گځ لورې ته د کوچنيو ونوترڅنگ وگوره يوطالب دی او د دوربين په واسطه موخاري. دجنرال د لارښوونې په بنسټ مې وليدل چې يو طالب دکوچنيو ونوترڅنگ په خپورو روان دی. بيا زما ښۍ خواته پرک شو. دسترگوداړولوپه وخت کې مې دماشين ټوپک د ډزو غږ واورېد. جنرال وويل، فکرکوم نن دوی ډارېږي. دوی زمور په ضد ډزې کوي. زمور ښۍ خواته درنۍ ډزې ولگېدلې. لږ ځنډو بيا دوهم ټوپک هم دلومړي ټوپک سره يوځای او دا ځل مرمۍ زمور په سمخه باندې ولگېدله. هغه وويل ښاغلی گيري راڅه چې ځو. کله چې ددروازې په لورې ځې کونښن وکړه چې ددېوال ترڅنگ ووسې. په سيوره کې موترهغې چې ډزې يوڅه ودرېدلې، انتظاروکړاوبيا د خاورينې زينې له لارې رڼا ته په بیره سره لاړو. دسمخو دېوالونه په پوره اندازه لوړوچې مور يې د دښمن څخه پناکړي و. ډزې په چټکې سره ليرې شوې اوبيا ودرېدلې. کله چې دلمرلاندې ولاړواو خبرې موکولې، جنرال حالت راته تشریح کړل. دواړوخواووزيات وخت په يوېل ډزې نه کوي. ځکه نه غواړي چې د اړتيا پرته مرگ او ژوبله وزغمي. دوی فکرکوم له دې چې په چاريکاروباندې يې دتوپ ډزې کړې وې، اندېښمن دي. دوی ښايي فکرکړي وي چې مورڅه پلان لرو. کله چې حالت يوڅه آرام شو. مور دموتريپه لورې حرکت وکړ. بيا دکنټرول برج دليدلولپاره ولاړو. ختيځ لورې ته په حرکت و او د شوروي اتحاد د هوايي اډې دستروکنډوالوڅخه تېرشوو. دلته اوهلته ويجاړې شوې الوتکې پرته وې اوچېرته چې ويجاړې شوې وې. هلته پاتې شوي وې. حتی دوه ماشينه روسي الوتکې داسې لکه دلومړۍ نړيوالې جگړې الوتکې چې په فلمونوکې ښودل کېږي، ورانې اوغوڅې خو په منظم کتار باندې ولاړې وې. کله چې مور د الوتکې دکېناستلو ليکې ته ورگډ شو موتروان دموتريپه اکسلټرياندې پښه ټينگه کړه اوگادې يې گړندی کړ. جنرال زمور په خوا راوگرځېد اوويې ويل، طالبان زمورگځ لورې ته هغه کلي تر ولکې لاندې لري. دوی کولای شي چې دالوتکې ضد توپ په واسطه مور د اور لاندې ونيسي. دوی هلته په ډېر ځواکمن ډول ځای په ځای اوله هغه ځايه د دوی لري کول به د ډېروژوندونوپه بيه ولوېږي. نود دې په خاطر بايدموتريگړندی وچلوو. دکنټرول بورج يا ودانۍ هم يوه لويه حيرانتيا وه. ما ديوه ډېرلوی اولورې ودانۍ هيله درلوده خوپه حقيقت کې دادوه چته

لرونکې (دوه ودانۍ په يوه محوطه کې. ژباړن) ودانۍ وې او د څارنې کوټه يې په سروه. مور موټر نږدې ور ودراره او دافغاني غالمغال کونکي افسرانوله خوا هرکلی وشو. ټول دجنرال سره دلاس ورکولوپاره خوښ و. د ودانۍ دېوالونه د مرمبو او بمونو د ټوټو د لگېدلو له امله داغ داغ و. دکنټرول کوټې ته دکنکريټ څخه جوړه شوې يوه تنگه زينه ورغلې وه. ستان اوميوري هلته ديوه کوچني مېز څخه راتاوبدل اوپه نقشه باندې يې کارکاوه. دکوټې سويلي اوختيځ دېوالونه سره جوخت د555 گروپ شپږغړي وڅودانې تلسکوپونه دهغو څخه چې ښکاريان يې دنښه کولوپاره کاروي، لوی ول. مخاېرې توکي، نقشې، دوه يا درې ډوله دوربينونه اونورتوکي په کوټه کې خواره ول. دکرکۍ څخه بهرصحنې ته ټول کسان متوجه ول. دبام له خوا چې دزينې په کومه سوره موررانوتلو، هغه دهوان مرمبې دلگېدلو له امله سوری شوې وه. دکانکريټ ټوټې د چت او د زنگ وهلي گاډرڅخه راڅوړندې وې. په هيڅ کرکۍ کې شيشې نه وې، دکنټرول کوټې نني دېوالونه اوچت دمرمبودلگېدلوله امله داغ داغ ول. په دغه ځای کې کار کول له ورايه څرگندېدل. جنرال بسم الله خان مخکې له دې خپلوافسرانوته ورشي، دستان، ميوري اود اي گروپ دڅوکسانوسره يې روغېروکړ. ستان اوميوري د اي گروپ له خوا دکارکولوڅخه ډېرمتاثره وو. مسول خور دظابط ته يې وروپېژندلم. هغه دلومړۍ کرښې حالات په صادق ډول وڅېړل. دلومړۍ کرښې هغه سيمه چې دوی ورسره مخامخ و، په زياته اندازه ارزښتناکه هدفونه درلودل. هغه کرکۍ ته بوتلم اودطالبانو يوموقيعت چې تقريبا يوميل ليرې و او د دوربين پرته ليدل کېده، راوښود. هغه وويل چې دگروپ لخوا دالوتکوغوښتنه ډېرځله له پامه غورځول کېږي ځکه چې دالوتکو برید دهبوادنوروبرخوته پروگرام شوي دي. 555 گروپ غوښتنې ته په هغه وخت کې چې الوتکې ته په بل ځای کې دموظف شوي هدف څخه يوڅه مهمات ورپاتې وي، ځواب ورکوي. يوه يا دوه الوتکې به راتللې اوزيات وخت به يې کمزوري بمونه راورل نه دوه زره پاونډ لرونکې بمونه چې دسمخودورانولولوپاره په کارېدل. گروپ دشپې په مهال له دې ځايه هم ورنږدې کېدل حتی دطالبانودموقيعت سره تړولونږدې ځای ته دکارلپاره ورمخکې کېدل. دوی په دوام دارډول خپل ژوندپه خطرکې اچاوه اودهيجاني طالبانوڅواکونوله خوا چې دوی ورسره مخامخ کېدل، هره ورځ پرې ډزې کېدلې. دغه افسر واضح زره مات شوی وڅوکوښښ يې کاوه چې مثبت واوسي. هغه له دې سره چې دسي سي اي (قوماندې اوکنټرول عناصر. ژباړن) گروپ په راتگ سره به د555 گروپ له خوا دېم اچونې غوښتنې ته پام واورول شي. ماله ستان سره دحالاتوپه اړه وليدل خو هغه هم دخور دظابط ټولې خبرې تاييدکړې. دجگړې په ډگرديپالوونشتوالي له امله زمورکوربانه هم متاثره کېدل. دقطعبې مسول ډگروال

شمالي ټلوالې ته دامريکې دوعدونشتوالي له امله بې قدره کوونکې تبصرې وکړې. ستان وويل چې دټېروخوورخوپه بهير کې دگروپ دژوند داوسپدلو حالات نسبتاً ښه شوي دي. دوی دلومړني ځای څخه چې دخټوجورشوي چاردېوالي په منځ کې په دوه کوټوکې چې دتشناب سهولت يې نه درلودنسبتا يوه ارام ځای ته وړل شوي ول خو دوی زياتو بوتلي اوبوته اړتيا درلوده ځکه چې حتی د اوبو د پاکولو تابلت (دارو)هم نه شوکولای چې دغه اوبه خوندي کړي. ماله دې چې راتلونکی سهار به دوی ته اکمالات کوم، وعده ورکړه. له ستان مې وغوښتل چې د او ډي اي له گروپ سره د اړتيايي توکوپوره لړليک برابرکړي. دتگ وخت واو ما هم له دوی سره خدای پاماني وکړه. دا هغه ځای و چې عمل ترسره کېده او د دښمن په ضدجگړه ترې پيل کېدله. امريکايي سرتېري اود سي اي اي افسرانو خپل ژوندونونه په خطرکې اچول. فخر مې احساس کړخوپه عين وخت کې له دې زه هم بايد ورسره وای يوڅه کستمې هم احساس کړه خوددې سره سره له دې امله چې هغوی ته مرسته اوملاترته رسېده يوڅه په غوسه شوم. په واشنگټن کې کړنلاره جوړوونکې له دې چې شمالي ټلواله بايددکابل ښارونيسي او کنه، زره نازره کېدل. دا هغه پوښتنه نه وه چې له واشنگټن موکړي وای. زما په فکر دحالاتوسره برابره اومناسبه پوښتنه خوداوه چې ايا مورغواړو چې طالبانو ته ژرماتې ورکړواو کنه؟ که چېرې ځواب هو وای نو بيا دغه هدف ته درسېدلو لارپه شمالي کې دطالبانولومړی کړنې بمبارکول دشمالي ټلوالې لارخلاصول و. په سويل کې دطالبانوپه وړاندې دپښتنودمنظم مقاومت دنشتوالي سره سره دکابل لوېدل دشمالي ټلوالې په لاسونوکې که ژر وای اوکه وروسته وای، يوحقيقت و. په ورته وخت کې دلومړی کړنېسره امرېکايان په خطرکې و، دوی د بمونو د غورځولو هيله درلوده. دماښام په شپږمې خپل کورته ستړی، په دورو څر پر اوښخ راوړسېدو. ممتازله دې چې دا سفر يې ترتيب کړی و، مننه وکړه. سفر زره ماتوونکی خوپه عمومي ډول گټورو. ریک دستړي مه شي وروسته وويل چې د دوه اضافي او ډي اي گروپونوراتگ نن شپه ټاکل شوی دی. ډگروال ملهولاندوړوسته دهغې چې زه له کوره وتلی وم، ټليفون کړی واونظريې ورکړی وچې دا دوه گروپونه بايددې په ځای چې دغرونوپه سرتېرشي بايدپه خواجه بهاودين کې ښکته شي ځکه دهندوکش څخه هاخواپه لوره ارتفاع کې دهوا حالاتوړاندوينه ښه نه وه. تېرې څو ورځې د هوا حالات ښه و خو د شپې به بيا ډېر خرابيدل. هغه ويلې و چې کولای شي نن شپه گروپونه په خواجه بهاوالدين کې ښکته کړي او د هوا د ښه کېدلو په صورت کې به راتلونکی ورځ د سي سي اي (د کنټرول او قوماندې غړي) گروپ به درې ته د هوا له لارې ولېږدوي. براد د جنرال بريالي خان سره د گروپ راتگ ته تياري نيولی و. د گروپ

چورلکې به د ښکته کېدلو هغه ځای چې اید او گریگ خواجه بهاوالدین ته د سفر په مهال کارولی و، وکاروي. ریک له براد سره اړیکه نیولې وه او له هغه یې غوښتې و چې د پلان د بدلون له امله له جنرال بسم الله خان څخه هوکړه واخلي او له هغه وغواړي چې نن ماښام د گروپ هرکلي ته تیاری ونیسي.

ډېر کارونه و چې باید ترسره شوي وای خو ریک وویل چې هر څه تیار دي. بسم الله سمدستي له جنرال فهیم سره اړیکه ونيوه، جنرال فهیم د تخار له لومړی کړښو څخه د لیدنې په سفر و. فهیم هم نوی پلان تصدیق کړ. اید او گریگ د ډگروال مل هولند د پیلوټانو سره د خوندي تلیفون له لارې اړیکه ونيوله خو هغوی ته د ښکته کېدلو د ځای جغرافیاوي کوارډینات او نور اړوند مالومات ورکړي.

دوی خبر ورکړ چې د کېمیاوي څراغونو په واسطه د مځکې په نښه کول به جنرال بسم الله ترسره کوي. ریک ډگروال مل هولند له پلان څخه خبر کړ او ټول د پلان له امله خوښ او راضي ول.

د شپې په اتو بجو او شل دقیقو د ټاسک فورس ډاگر قرارگاه خبر راکړ چې هغه چورلکې چې د او ډي اي دوه گروپونه لېږدوي، په الوتنه یې پیل وکړ او په خواجه بهاوالدین کې به په لسو بجو او دېرش دقیقو ښکته شي. مور له ممتاز غوښتنه وکړه چې انجینر ته دغه خبر ورسوي او هغه به بیا جنرال بریالی خان خبر کړي.

ریک له براد سره د مخابرې له لارې اړیکه ونيوه او هغه ته یې پیغام ورساوه. براد خبر راکړ چې د جنرال بریالی خان او د هغه کسان د چورلکې راتگ ته تیار دي. مور هم انتظار کېناستلو. د شپې په نهو بجو او شل دقیقو ممتاز زموږ دفتر ته پداسې حال کې چې پر مخ یې ښکاره ویره لیدل کېدله، راغی. جنرال فهیم د جنرال بریالی خان سره د چورلکو د کېناستلو په ډگر کې یو ځای شوی و. د اې گروپ د ښکته کېدلو ځای یې نه و منلی ځکه چې د هغه په باور دا ځای ډېر بریند او خلکو په اسنای سره لیدلی شو. فهیم غوښتنه کړې وه چې د گروپونو راتگ دې وځنډول شي او چورلکې دې بېرته ازبکستان ته وگرځول شي. ما په هغه څه چې اورېدل مې، باور نه راته. د کوزېدلو ډگر بریند و او خلکو په اسنای سره لیدلای شو؟ مور خو هغه ځای د خپلې چورلکې لپاره ډېر ځلې کارولی دی او هیچا هم خپل غږ اوچت نه کړ. ما هڅه وکړه خو ممتاز ته په غوسه نه شم ځکه هغه یوازې پیغام ورونکې و. ما ورته وویل چې پلان ته دومره ناوخت بدلون ورکول خوناشونی دی. د دېرشو څخه زیات امریکایي سرتېري همدا اوس په چورلکه کې دي هغوی له خطر سره مخامخ دي او د دغه ډول احمقانه دلیل دپاره د پلان بدلول به یو بې ځایه تېروتنه وي.

ما له ممتاز و غوښتل چې انجينر عارف خبر کړي خو له فهم سره اړيکه ونيسي او له هغه و غواړي چې پريکړې ته بدلون ورکړي. ریک د براد سره د مخابرې له لارې اړيکه ونيوه خو له ددغه موضوع په اړه وپوښتي.

ما او ممتاز د ټاسک فورس ډاگر هوايي ډگر سره اړيکه ونيوه او هغوی وويل که څه هم چې ناڅاپي مخامخ بادونه (هغه بادونه چې د حرکت په وخت کې ورسره مخامخ کېږي. ژباړن) شته والی لري، الوتنه دوام کوي او د ښکته کېدلو اټکلېزه وخت لس بجې او پنځه دېرش دقيقې دی. ما ورته وويل چې د ښکته کېدلو د محل سره د ستونزو د راخوټيدلو له امله ښايي چې مور د ماموریت پای ته رسېدا ته اړ شو خو په راتلونکي لس يا پنځلس دقيقو کې به يې پخلی وکړو. دغه خبر له امله د مخابرې په هغه پای کې غبرگون خوشالونکې نه و. د مخابرې افسر وويل چې هغه به له ډگروال مل هولنډ سره اړيکه ونيسي او زموږ د مخابرې د دوهم ځل اړيکې لپاره به يې د مخابرې سره انتظار کړي.

کله چې ممتاز په نهو بجو او دېرش دقيقو راوگرځېد، د هغه مخ ته په کتلو سره پوه شوم چې هغه ناوړه خبر لري. جنرال فهم بيا هم د ماموریت په پای ته رسولو تاکېد کړی و. د ممتاز سره مشاجرې کومه مانا نه درلوده. ما له ریک و غوښتل چې له ټاسک فورس ډاگر سره اړيکه ونيسي او ډگروال ملهولنډ له دغه حالت خبر او د هغه ته د ماموریت د پای ته رسولو سپارښتنه وکړي.

کله چې ریک د مخابرې کولو لپاره ولاړ، ما له ممتاز سره په ادبي ډول شخړه پيل کړه. ما ورته وويل چې زه په دې نه پوهېږم چې زموږ چورلکې هلته په رڼا ورځ د څو ورځو لپاره الوتنې کولې او د شپې لخوا د گړندي کېناستلو او بيا د سيمې څخه په بېره د وتلو سره مخالفت وشو؟

د چورلکې هره الوتنه خطر لري خو بيا د دښمن تر ولکې لاندې سيمه باندې اوردمهاله الوتنه خو لا ډېره خطرناکه تماميږي او سربېره پر دې په وروستی دقيقه کې د الوتنې دبېرته گرځولو پرېکړه خو بايد يوازې د رښتيني او جدي امنيتي ستونزو د شتون پرمهال ونيول شي. ما ورته وويل چې هيله مند يم چې دا د فهم د بې سنجشه او بې باکه پريکړو له ډلې څخه نه وې او د امريکې د ځانگړو ځواکونود کوربه کولو په وړاندې د شمالي ټلوالې د کرنلارې د بدلون اشاره خو بېخي بايد نه وي! ریک په داسې حال کې چې ما خبرې پای ته ورسولې را وگرځېد، ويې ويل چې په غوسه شوي ډگروال مل هولنډ قرارگاه ته د الوتنې د گرځولو سره هوکړه وکړه خو هغه د شمالي ټلوالې څخه په راتلونکي سهار ددغه پرېکړې د جوتونې او تشرېح غوښتنه وکړله. ما له ممتاز سره خدای په امانې وکړ اوله هغه مې و غوښتل چې عارف ته زما پيغام او ډگروال مل هولنډ غبرگون ورسوي. ما او ریک د فهم دغه پرېکړې په اړه خبرې وکړې. زما باور دا و چې د

فهيم د وروستی د قيقې پريکړې تر شا سياسي دلايل شته. په خواجه بهاوالدين کې څه روان و چې فهيم يې د وروستی د قيقې دغه پريکړې ته چې بايد امريکايي پوځونه نن شپه هلته ښکته نشي، اړ کړ. په راتلونکې سهار پردغه موضوع د پوهېدلو هيله مې درلوده. د شپې خدای په امانې مو سره وکړه او خپل ځان مې د خوب ځای ته وروڅکاوه!

الفا گروپ او د مزار شريف په سويل کې جگړه څلور دېرشم څپرکی

د 2001 زېږديز کال د اکتوبر د مياشتې درويشتمه نېټه وه. ار چې خپل دروبين متمرکز کړ او مخې ته پراته اواره سيمه يې په څيرڅير وکتله. هغه د غونډې سرته نږدې راوتلي پرېنې چې داواري سطحې څخه تقريباً پنځوس يا شپيته فوټه لوړې وې، تکیه کړې وه. روسي جوړدوربين چې په تاشکند کې يې د لسوڅخه په لږوډالرواخيستلی و، په حيرانتيا سره ښه کيفيت لرونکی و. د عرضي تفصيل (کاپې، لوټې، لورې او ټيټې. ژباړن) او هغه ځواکونه چې په اواره کې ځای په ځای شوي او دندې ته ليرل شوي و، په اسانۍ سره ښکارېدل. دوستم تقريباً درې سوه پلي ځواکونه چې زيات يې سيمه ايزه مليشه ځواکونه ول، درلودل چې د تېرو څلورو يا پنځو ورځو په بهير کې يې تيارې کړې وې. تقريباً دوه سوه گزه اواري سيمې ته چېرې چې د وچې شوي سطحې پولې سيمه کې څلور ضلعی شکل غوره کاوه، وڅوځول. دغه ځواکونه به په راتلونکې کې برخه واخلي خو د اوس دپاره هغوی د طالبانو شونې برید په وړاندې چې تقريباً په سيمه کې له دوی څخه اته سوه گزه ليرې و، د خوندي ساتونکو په توگه له هغوی دفاع کوي. دوستم د طالبانو له خوا د هغوی په وړاندې د برید وېره نه درلوده خو دا چې طالبان به څه وکړي، چا نه شوه ارزولی. د دوستم ځواکونو طالبان د تېرو څو ورځو په بهير کې په تدريجي ډول وټکول. د طالبانو سترځواک يې دشمال او د مزار شريف په خوا وځغلول. آر چې وويل د طالبانو کرښو ته په سيمه کې بيا په څيرڅير سره وکتل. طالبانو د مخکې د ژورولو لپاره زيات وخت نه درلود خو هغه نقطې چې دوی

ټاکلې وې، ښې وې. د دوی شاته لوړ ډگرېبه د دوی زید اېس یو-23 (یوډول د الوتکې ضد توپ چې د پلي هدف په ضد هم کارېدلای شي. ژباړن) توپ په واسطه د ډزولپاره ښه سیمه وه. دوی لږ تر لږه دوه دانې زید اېس یو-23 ډوله الوتکې ضد توپونه او ټي T-55 ډوله دشورویانو د وخت ټانکونه درلودل. جگړن اکرم چې د دوستم د درستیز یا ارکان حرب د افسرانوله ډلې څخه و، اوس د الفاکروپ سره دارتباتي افسر په توگه په دنده گومارل شوی و. د زرو طالبانو چې په هغه ځای کې په انتظارو، اټکل وکړ. دوی د دفاع اوځنډ لوی ځواک و چې د طالبانو د ځواک اصلي زور ته یې اجازه ورکوله چې د مزار سره نږدې کلک دفاعي موقعیتونه جوړ کړي. د الفاکروپ څو ورځې وړاندې په منځ نیم شوی و چې نیمه برخه یې قومندان عطا چې په دغه سیمه کې تاجک رهبر و، آر چې او دگروپ دريوغريو د دوستم او دهغه دازبک جنگیالو سره پاتې شول. تېرې درې ورځې په زړه پورې وې. دوستم مزار شریف ته د سوېل له خوا ځان نږدې کاوه او عطا هم د ختیځ له لورې ځان ورنږدې کاوه. بریاوې هم په زړه پورې وې. ازبک ډبرو کوچنیو سرتېرو له دې چې په ډبرجرات اوزره ورتوب جگړه کوله او په ښکاره ډول دخپل ژوند لپاره یې ډبره لږه پاملرنه لرله، د آر چې احترام ځان ته قایل کړ. دوستم د جگړې ستراتیژي ډبره ساده وه. چېرې چې د ښمن پیدا کړی، په ټول زور سره یې په سر وواهه او وروسته پاتې به یې شیطان پسې وړي. باب چې د ځانگړو فعالیتونو د فرقې یا ساډ پخوانی افسر او د گروپ د جلا کېدو وروسته یې د آر چې د معاون په توگه کار کاوه. د آر چې څنگ ته پرېښې ته تکیه وکړه او ویې ویل. آر چې ستا په فکر به پلان څه وي؟

آر چې خپل سر وروگرځاوه او ویې ویل: زه فکر کوم چې دوستم به خپل سپاره سرتېري د طالبانو د کرښو په وړاندې مخامخ وړولیري او د ښمن به د موقعیتونو په منځ کې په خرپ سره له مخکې سره ونښلوي. په اواره سیمه کې پلي پوځ به په اسانوسپرو سرتېرو وروسته په داسې حال کې چې د ښمن په ښی او گځ خواوې د ډزو لاندې ونیسي، و خوځوي. دوستم توپچي به هڅه وکړي څو د ښمن زید اېس یو-23 د الوتکې ضد توپ په ښه کړي. باب هم اوارو سیموته په څیر سره وکتل او ویې ویل چې هو: دا ښه اټکل دی. دا ځکه چې د تېرو دريو ورځو د جگړې په بهیر کې دوستم دقیقاً همدغه ډول برید وکړ. زما په نظر جنرال هغه نظریه (چې هر حرکت یو ځل کار وکړي، هغه لاره وڅاره) کاروي آر چې خپل سر وښوراوه او د اوراې سیمې په لنډو د طالبانو د موقعیتونو په لورې یې ور وکتل. ارمان چې د او ډي اې گروپ هم زموږ سره وای او د سي اي اې اېس غوښتنه یې کړې وای. د لایزر ټاکونکي په واسطه مور کولای شول چې د طالبانو په کرښو کې موستر غارونه جوړ کړي وای. هیله لرم چې د ټاسک فورس

ډاگر هوایي قرارگاه هغه پلان چې دهغې له مخې باید د او ډي اي يو گروپ نن شپه نئاباسي، عملي کړي.

د دوی تر شا خوځېدنه پیل شوه. دوی دواړو د فرانک (د گروپ بل غړی) په لوري وروکتل. فرانک خپل گځ لوري ته وکتل او له ځان سره یې وویل: دا دی جگړن اکرم هم راغی. زما په باور د گډا د پیل وخت رارسېدلی دی. اکرم په هغه وقار سره لکه څوک چې د اس په شا را لوی شوی وي، په اس سپارلي کوله. هغه د اس جلو را کش کړ او په اسانه اشاره یې اس ودراره او له اس څخه ښکته شو.

هغه د پینځه دېرش کلنۍ په عمر و او لس نیم فوټه قد، ډنگر او سپین پوستکې یې درلود. د هغه دا ډول څیره د تاجکي مور او ازبک پلار پایله وه. هغه د دوستم د همېشني پوځ یونیفارم تیاره شین خاكي پتلون، د ساحې جاکټ او تور بوټونه په پښو ول. سلام ښاغلیو: هغه له ارجې او باب سره په بیړه لاس ورکړ او فرانک ته یې سر د سلام په توگه وښوراره. هغه لاسي ساعت ته وروکتل ویې ویل: مور په راتلونکو لسو دقیقو کې برید پیلوو. لومړی به ټانکونه او توپونه ډزې پیل کړي څو د شیطانانو سرونه ورټیټ کړي ورپسې به مور د درنو ماشین گڼو ډزې پیل کړو. هغه د شمال خواته د دښمن په لورې ټیټو غونډیو په لورې اشاره وکړه. جنرال هلته د 14.5 ملي متري څو ماشین گڼې ځای په ځای کړيدي او هغه به د دښمن په ښي اړخ ډزې پیل کړي. ورپسې به په لاندینۍ برخه کې پلي پوځ د دښمن په گځ لورې برید وکړي او په اس سپاره سرتېري به د دښمن د کرنښو په منځنۍ برخه ورودانگي. ارجې او باب یو بل ته وکتل او اکرم ته یې موسکا وکړه. اکرم د اس په لورې ورغی او ویې ویل: راځی تاسې ته جنرال بلنه درکوي چې د هغه سره د جگړې د پیل کوونکو په توگه بدرگه وکړي.

اکرم خپل ځان سمبال او ترهغې چې ارجې او باب په خپلو اسونو سپاره شول، انتظار وکړ. ارجې د اس ښه سپارلي کوله ځکه چې هغه د ۱۸-۱۹ کلنۍ پر مهال د مونټانو په شنو ورشو کې اس ځغلوته کړې وه. حتی ارجې هم د ازبکې کوچنیو رکابونو څخه نا ارام و. هغه په رکاب کې یوازې د بوټ څوکه ځایولای شوله. یو ځل هغوی هڅه وکړه څو ځانونه په نری څرمنې پوښل شوي لرگینو ځینونو باندې عادت کړي خو په کوچنیو او شخو سیتونو باندې د شا برابرول ورته د دردونو ډکه تجربه وه.

کله چې دوی د جگړن په څار سره په اس سپرلي کوله، ارجې د ترورېزم په وړاندې د مرکز لوژستکې څانگې څخه غوښتل شوي لویدیځ ډوله د ځینونو د پیروډلو او په راتلونکې اکملاتي غورځونه کې د رالیرو لپاره له ځان سره غلې دعا وویله! جنرال دوستم د خپلو جگپوړو افسرانو په منځ کې ولاړ و. هغه غټ خو

کلیک جوړښت یې درلود. منځنۍ ونه، نصابي خاکې پتلون، تور بوټونه او د وړيو څخه جوړ شوی دروند تور رنگه جاکټ چې نظامي ډوله لیکې یې درلودلې، په ځان کې و. هغه لېنگۍ ته ورته اسماني رنگه شی چې یوه ټوټه ترې ښکته خورند وه خو د دسمال په توگه ترې کار واخیستل شي، په سر و.

د سرتېرو وریځې او بربټ تک تور ول. هغه په ځواکمنتیا او ډاډه توب سره چې ځان ته یې احترام اړاوه، حرکت کاوه. هغه د امریکایانو هغه ستونزې ته چې د اس سره یې د ښکته کېدلو پر مهال درلود، موسکې شو. هغه خپل لاس ارجې او د هغه کسانو ته وروغزاوه او په دري ژبه یې وویل: پخیر راغلی دوستانو: سره له دې چې ارجې په دري ژبه ښه مهارت درلود، اکرم د گروپ د نورو غړو لپاره ژباړه کوله. مور د څو دقیقو په بهیر کې جگړه پیلوو. دوستم د جگړې ډگر په لورې اشاره وکړه.

طالبانو په سیمه کې د ځانونو لپاره د ژورو ځایونو د کېندلو وخت نه دی لرلی او دا زموږ دپاره گټوره ده. د تېرو دريو ورځو پر مهال په جگړه کې مو د هرې ورځې په بهیر کې هغوی ته ماتې وراړولې ده. دا هم زموږ دپاره گټه ده خو هغه عرضي چې دوی ټاکلې ده، د هغوی لپاره گټوره تمامیږي او په دغه اواره سیمه کې هغوی ته درسېدلو لپاره مور ته اوږده سپارلي مخې ته پرته ده. هغه خبرې ودرولې او سیمې ته یې وکتل. که چېرې مور د توپونو او د ټانکونو لپاره پوره مهمات درلودلای مور به په هغوی درنه بمباري کړې وای او د هغوی د کمزورتیا لامل به گرځېدلې وای. ځکه چې دوی دتوپ له درانه او دوامدارې بمبارۍ سره عادت نه دي له دې غوره خو به دا وي چې هغه امریکایي الوتکې چې تاسې یې ژمنه کړې وه، د هغوی دموقیعتونوپه وړاندې زموږ دخوځښت څخه بمباري کړې وای. هغه خپل لاس اوچت کړخود آر چې له خوا ځواب مخه ونیسي او ویې ویل: نه ملگره: زه شکایت نه کوم کارونه به ټول دالله دغوښتنې سره سم راشي نومورچې څه لرو دهغې سره به معامله کوو. نن به مرگ ژوبله درنه وي خوکولا ی شوچې دښمن دسیمې څخه پاک کړو. دوستم خپلوافسرانوته مخ ورواړوه اوویې ویل: ډگروال نظام الدین لطفاً دتوپ اورته اشاره وکړه. بیا مې گروپ ته مخ ورواړوه. راځی چې اسان تیار کړواو په مخ لورې وخوځیرواوبرید دپیل کېدا سره سمه تماشه کړو. ار چې اس ته وروخوت اوځان یې ځین باندې برابرکړ. خپلو توکو ته یې په بیره وروکتل. دهغه کلاشینکوف چې اوسپنیزه ماتېدونکی کنډاغ یې درلود دهغه په گڅ لورې له غاړې راخوړند و. یو اېم 9m اتومات توپانچه یې په ښي ورون باندې تړلې وه. د مهماتو بند چې دکلیک پراشوټي تړیل څخه جوړشوی و او د کلاشینکوف مرمبوڅلورشاوورې پکې وې، په سینه تړلی و. هغه دمرمبو ضد زغره په ځان نه درلوده اوچترالي له وړیو جوړه خولۍ (پاکول. ژباړن) یې

په سروه. يوازې دهغه اسماني رنگه جينز پتلون او اېل اېل ډوله بوتانو د ده چاپېره افغاني جنگيا ليو څخه هغه بېلوه. آر چې، باب اوفرانک چې دواړو ده ته ورته سمبال وو او هغه ته ورته لباس يې درلود. مخ يې ورواړوه او ويې ويل انډيوالانوتاسې چمتو يی؟ فرانک خپل سر وښوروه. هو په اسونوسپرو پوځ کې، دا دی يوه بله ورځ! جگړن اکرم دکتار مشرتوب پيل او دوی هم د دوستم اودهغه دافسرانو په لورې چې دجگړې د ډگر په لورې خوځېدل. وڅاره. اېم 30 ډوله درانه توپ د ډز زورور غږ مځکه ولېرزوله. اودڅوټانيو په ځنډ سره بله مرمی هم وړاندې په هدف باندې د لگېدلو له امله وچاودېدله. آر چې وليدل چې دلمبو، خاورو، لوگيو غوټه راپورته او هر ډوله ټوټې دقيقاً د طالبانو د کرښو دمينځ په سر اسمان لورې ته والوتلې. جگړه پيل شوه. د دوستم دټولوکرښوله خوا ډزې پيل شوې. 14.5 ملي متره ماشين گڼو د دښمن په گځ لورې دگوليوباران پيل کړ. اېم-30 ډوله توپونو(دوستم څلوردانې درلودل. ليکوال) درنې بمبارۍ ته چې ډېره دقيقه وه، دوام ورکړ. درانه روسي جوړ هوانونو غرمبهار پيل او د غونډۍ هاخوا ډډه يې په نښه کړله. آر چې گولۍ په داسې حال کې چې هدف يې په نښه کاوه، وڅارله اوله دقت څخه يې متاثره و. مرمی که څه هم چې دجسامت په لحاظ ډېرې ځواکمنې نه وې، خودقيقاً په نښه غورځېدلې. دغه وسلې د دوستم د ډېروخوښواو په تجروبوکې پوخ شوي د روسانو له خوا روزل شوي ملېشه ځواکونه چې دجهاد په لومړيوکلونوکې يې په شمالي افغانستان کې وېره اچولې وه، زيات رسوا اوپه ناوړه نوم مشهورو، کاروله. په اسونو سپاره دوه ډلې دغونډۍ دشا څخه راوخوځيدلې اوپه چټکې سره يوتربله څنگ په څنگ چې د ټولومخونه د دښمن په لورې وو، کتارجوړکړ. دغه ډول جوړښت دبريد لپاره يواصلي او تازه جوړښت و. آر چې د سرتېروپه منظم اوډيسپلين سره خوځښت له امله اغېزمن اولېواله و. دسرتېروسل کسيزه ډله دڅوټانيوځنډ څخه وروسته دطالبانودکرښوپه وړاندې په کراره ډول سره وروخوځېدله. دوهمې سل کسيزې ډلې لومړۍ ډلې ته ورته په احتياط اومنظمه توگه خوځښت وکړ. آر چې پوهېده چې دبريد لپاره دغه ډول کلاسيک ډول و ددې لپاره چې ځای په ځای شوي دښمن باندې لويه راغونډه شوي لړزه وارده کړي. سره له دې هغه پوهېده چې ددغه اغيزې ترلاسه کول ناشوني ول ځکه چې هر سرتېری به ددښمن په لورې دسپارلی په مهال بېلابېل غبرگون ښوده، ځينوزره ورويا بې ځايه زره ورويه ددوی اسونه په پوره چټکۍ سره په دښمن ورځغلول اوځينونورويه هڅه کوله څودوروستی زورسره يوځای پاتې شي. حيواناتوبه هم شور، حيرانتيا، لوگي او دورو ته غبرگون ښوده. ځينې به دبريد لپاره وړاندې تلل او نورو به هڅه کوله چې دگوليودلگېدلوځای څخه ځانونه وژغوري. ديوه اوږده واټن څخه وروسته به په

اسونوسپور پوځ خواره واره شو او د دښمن دموقیعتونوپه وړاندې به دبرید لړزه لږه شوله نوځکه دوستم برید په هغه ډول چې چمتو شوی و، مخته بېوه. شپږسوه کسيزه ډله به دسلوکسانوپه لیکه کې برید ته برابرېدل او په لومړۍ څپه به یې هدف په مرکز باندې وردانگل. دوهمه ډله به دلومړۍ ډلې څخه یوڅه کېنې خواته وردانگي خو د برید اغېزه زیاته اولړزه یې بهر لورې ته خواره شي. دریمه ډله به دوو ډلوڅخه ښی خوا او د لومړۍ ډلې له څنگه تېرېدله اوراتلونکودریوډلوه په خپل نوښت سره دغه مرحله تکراروله. په دې ډول به دښمن داوردې مودې په بهیر کې په خپل موقیعتونوباندې دتکراري بریدونو سره مخامخ کېده خو د یو لوی برید جبران ترې واخلي. ددښمن دکربنوڅخه ډزې سپکې وې ځکه چې دتوپ اودرنوماشین گڼو د گولیو باران طالبان د دوی په سطحی غارونوکې پتېدلو ته مجبورکړي ول. اوس دتوپ ډزې په پای ته رسېدو وې اودهاوان ډزې هم کمېدلې ځکه چې دبرید لپاره دلومړنیومرستندویه ډزولپاره په کافي اندازه مهمات نه ول. ارجې پوهېده چې دوستم دوه ټي-55 ډوله ټانکونه ذخیره درلودل اودبرید دسختېدا په صورت کې دکارولولپاره راباسل څوزید اېس یو-23 توپونه په نښه کړي. خوترهغې د ډزو لاندې په پرانیستی ډگر کې اورده سپارلي پاتې وه. کله چې ددوستم دځای په ځای شوي پلي پوځ ترڅنگ د زید اېس یو-23 دتوپ مرمی ولگېدله، دراروانومرمیو غږپه لوریدوشو. دتوپ اوددرنوماشین گڼوډزې دپلي پوځونودموقیعتونوترڅنگ یوازې څوسرې گولی د دوی ترشا دسپرو پوځونوپه خواکې ولگېدلې. اس سپرو پوځونوپه مساوي ډول په کراره شواو ار چې ولیدل چې ځینوکسانوخلې وسلې بدلولې. کلاشینکوفونه یې داستعمال لپاره په داسې حال کې چې سپارلي یې کوله، برابر کړل. کله چې په اسونوسوارو کسان دپلي پوځ کړنې ته وروسیدل. دډلې په منځ کې یوافسر په خپلورکابونوباندې ودرېده اوتوره یې راباسله. د ډزوسره سم په لورغرامترغورونوشواوداسونوکتار وړاندې په بیره اوزور سره رسی لکه یواس، په خوښت شو. څوگامه وروسته اسونه جوړه جوړه شول. په اسونوسپاره کسانوداسونوورمېرونوچې هغوی یې گړندیتوب ته هڅول، کاره شول. آر چې هم په بدن باندې دخوښی څپه احساس کړله. دسوارو دوهمه ډله د کوزېدلو نقطې ته د رسېدلووروسته جوړښت غوره کړ. کتار یې جوراوبیا دبرید لپاره خواره واره شول. طالبانوهم اوسمهال دکربنې له هرې خواډزې پیل کړې وې اوار چې باور درلود چې که چېرې دطالبانوپه ضد دبرید په پیل کې دتوپ ډزې نه وای شوي، ددوی له خوا اوسنی ډزې به ډېرې ځواکمنې وای. زید اېس یو-23 ډوله توپونو اوس په زغرده سره ډزې کولې او زورورې گولی د انسانانو او اسونو غوښې پرې کولې. پلي پوځ چې د وچې ویالې په سیمه کې ځای په ځای

شوی و، پاڅېدل او ددبمن د گځ لورې په خوا په کراره و خوځېدل. دوی په ملا کې تپت او هغه ځانگړې منډه چې خلک یې په هغوی باندې د ډزو پر مهال غوره گڼې، داسې لکه سړی چې تیز باران ته په منډه سره ورننوځې، کوله. دا د بڼې او پولادې رهبري نښه وه. د آر چې تر شا د لورې څخه ټانک ډز وکړ او آر چې د هغه په سر د گولۍ د تېرېدا له امله د مخکې لړزه احساس کړله، له دې سره هغه د خپل اس اړخونو ته ځنډ ورکړ او د جگړې په لورې چې د هغه په تر مخ په تیزی سره روانه وه، و خوځېد. چاودنه د دبمن د بڼې اړخ څخه په لوره سیمه کې وشوله. د دوستم ټانکستانو زید اېس یو-۲۳ توپ په نښه کړی و. د بڼې د له منځه وړلو د ډاډه کولو لپاره یې دوه گولۍ هم اور کړې. آر چې په یوه کوچني تېنډي (غونډۍ غونډې) د دوستم او د هغه د افسرانو سره یو ځای کېناست. دوستم او د هغه ټول افسران دوربين ته ورتپت شول خو د جگړې پرمختگ څرنگوالی وگوري. داسونو د پښو درېولو سیمه چې له لا مخکې نه د توپ د گوليو د چاودلوله امله تته شوې وه، نوره هم د لیدلو لپاره خړه پړه کړله. د جگړې غږ د هغه (دوستم) لپاره د یوغت روغېر په مانا و. هغه هډوکوپه فعالیت پیل وکړ. هغه اوس ډېر متمرکز او چمتو و. په اسونو سوارو پنځم کتار هم د سیمې په لنډو و خوځېد او وروستنی کتار هم له اسانو څخه د کوزیداسیمې ته ورنږدې کېده. دوستم خپل اس دهغوی په لورې وروگرځاوه. خپل لاس یې پورته کړ او د جگړې په لورې یې اشاره وکړه. راځی ملگرو، راځی چې جگړه وڅارو. مورله دغه ځایه څه نه شو لیدلی اوله دې سره هغه دخپل اس اړخونو ته ځنډ ورکړ او د جگړې په لورې چې دهغه په مخکې په چټکۍ سره روانه وه، ورغی. باب په داسې حال کې چې اس مخکې تگ ته وهڅوه، وویل: کثافت زه پوهېرم چې هغه به همدا وویل: آر چې او فرانک څخه یې اس مخکې کړاوگرندی یې کړ څو له جنرال سره یوځای شي. لوگی او دورې په کمېدو وې، آر چې ولیدل چې په اسونو سپاره د طالبانو کرښې ته ورنږدې کېدل. ددوی شاوخوا سیمه د ټپي انسانانو او اسونو څخه ډکه وه. ددوی مخکې صحنې چې په وحشیانه ډول په ډلو ډلوانسانان وژل شوي وو، له درد اووېرې ډکې صحنې وې. زید اېس یو-23 ډوله توپ گوليو په انسانانو باندې دلگېدلوله امله ډېر زیات اړولی و. بدنونه یې چاودلي، ټوټې ټوټې، ورنونه دلته او هلته پراته چې څښتن یې په شلیدلو او په وینولړ لوجاموکې چې نعوبنډل شوي به وو، لادرکه پراته و. دوستم په لوړغږ یوڅه وویل: اوسني گامونه یې په پوره چټکۍ بدل کړ. آر چې د اس رکابونه راکش کړل او اس گرندی شو. آر چې خبر و چې فرانک دهغه گځ لورې ته اوباب یې دبڼې لورې وروستنی برخه کې دی. پرته د فکر کړلو څخه آر چې پوه شو چې خپله براونینگ توپانچه یې د بند څخه راوباسلې او په داسې حال کې چې دبڼې پښې سره یې توپانچه په لاس کې

تيته نيولي وه، سپارلی کوله. ډزودوام کاوه او ددوی په وړاندې په سپارو برید کوونکو باندې متمرکزو. ډزې په هوا کې ددوی په سرونو تېرېدلې او د دوی خوا اوشا لگېدلې او آر چې د هغه نښې غور خواته دمرمی د تېریدا سرعت احساس کړ. طالبانو په وړاندې په اسونوسپاره پوځ اغېزه باندې پوهېدل. دڅو شېبو لپاره دسلگونوپه اسونوسپارو کسانوپه یوځای چېغې حتی د وسلو د غرخه هم لورې شوې. اوس هغوی دطالبانو په کرښو باندې ورختل او په سلگونوکسانو او دهغوی اسونود دود، دورو، شور او وارخطايي سره هڅه کوله او په خوځښت کې له گوله رامنځ ته شوه. دوستم ددښمن ښي اړخ ته پام واړوه. آر چې ولیدل چې داپه مخکې موقیعتونه زیات خالي اود کرښې هاخوا سیمې د وېرېدل شویو کسانو چې د منډې په حال کې و، څخه ډکې وې. طالبانوته ماتې ورواوبنښله. دوی ددې دپاره چې داسونوځواکمنتیا وساتي، حرکت په کراره کړ. آر چې ښي خوا څخه یوخواشنا کسان راپورته شول او په تېزۍ سره وپېژندل شول چې هغوی طالب جنگیالي دي. له سرونوسترې تورې پگری او په عجب ډول جوړې شوې گیرې، اسانه نښې وې. سره له دې چې آر چې د هغوی په لورې توپانچه ورواړوله. هغه دمخ اوشا او خوا څخه د ډزوغږ واوړېده اودگروپ نوروغړو دطالبانو دجنگیالوپه وړاندې ډزې وکړې. آر چې په یوه کس دوه ځلې ډزې وکړې چې دغه کس شاته په توپونو ولوېد او بیا مخکې ته راوغورځېده. آر چې له دغه گونځې شوي جسم څخه په داسې حال کې چې دهغه په ویشتلواوس هم ډاډه نه و، تېر شو. فرانک د آر چې تر څنگ و. تقریبا دڅلور یا پنځه فوټوپه واټن لیرې سپارلي یې کوله. دتښتېدونکو طالبانوله ډلې څخه یوتن راوگرځېد څوله دوی سره مخامخ شي او کلا شنکوف یې اوچت کړ. فرانک په همغه باندې ډزې وکړې. آر چې ولیدل چې مرمی د سړي په سینه اوسرباندې ولگېدې. ټنډه یې دوینې اوهدوکوسره توټې او وشیندل شوه. پگری یې له سر لوره شوه او بدن یې په خړاونصواري رنگه مخکې باندې راوغورځېد. آر چې ولیدل چې دوستم په یوه څنگ کې ولاړ او کوښښ یې کاوه چې خپل افسران سره راټول کړي. ددوی وړاندې دغونډۍ په ډډه باندې چې له هغه ځایه دجگړې ډگر ښکارېده. یوزید اېس یو ۲۳ - ډوله توپ واودوستم کوښښ کاوه چې په هغه موقیعت باندې برید ترتیب کړي. هغه خپل توکي ښکته کړل او دیوه کس څخه کلاشنکوف، دوه شاجورې یې واخیستې او په خپل درانه جاکټ کې یې ځای په ځای کړې. آر چې هغه څه چې دوستم ویل، نه اوړېدل خو حقیقت واضح ودوستم دبرید مشري په غاړه واخیستله. دوستم ته کسان راغونډ شول او کله چې دوستم په غونډۍ باندې ورختل پیل کړل، دشلوڅخه زیاتو کسانو په شمول دهغه لورپوري افسران له ده څخه راتاو شول، دوی یوه پراخه کرښه جوړکړه او په لورې غونډۍ یې ختل پیل

کړل. جگړن اکرم خپل لاس وخرخاوه او ار چې ته يې غږو کړ. له هغه يې وغوښتل چې خپل کسان پلي کړي او دلته يودفاعي موقیعت جوړکړي خو ددوستم له شا څخه چې هغه د برید رهبري کوي، ساتنه وکړي. له دې سره هغه له خپل اس څخه ښکته شو او نږدې سرتېرو ته يې چېغې کړې شو هغوی راغونډ کړي او د رتبې مطابق نظم رامنځته کړي. آر چې دخپلواسونوکنترول يوه ځوان افغان جنگيالي ته چې له سيمې څخه يې اسونه ليرې لېږدول، ورکړاوبيا دباب اوفرانک سره يوځای شو. دوی ځانونه برابرکړل او کلاشينکوفونه يې له بندونو خلاص اوقيدونه يې هم خلاص کړل. افغان ځواکونوهم داسونوڅخه ښکته اونيمه کړی دفاعي موقیعت يې جوړکړ. ددښمن دکړنې په گڅ لوري باندې درنه جگړه روانه وه او په اسونوسپاره پوځيان په هغه طالبانويسې چې دکړنې څخه تقريبا دوه سوه متره ليرې په يوه تنگه لاره باندې تښتېدل، اسونه څغلول. ار چې مخ ته وکتل څو دوستم دزید اېس يو-23 موقیعت ته ورنږدې کېدونوکسانو کې په گوته کړي. دوی ټولو کلاشينکوفونه په اتومات حالت کې چلول او د ټوپکو ډزو غږ لوړ او ټيټ کیده. په ډزو کې د شاجورو د خالي کېدلو له امله لږ ځنډ راغی او ارجې د دوستم غږ چې کسانو ته يې په دري ژبه د پرمختگ غږونه کول، واورېد. ډزونه په اتومات حالت کې پيل شول. د ډزو غږ لوړ او ټيټیده. په ډزه کې بيا ځنډ راغی او د خوښی ناڅاپي چېغې پورته شوې. دوی د ټوپ د سنگر څنډې ته ورسېدلې او د طالبانو د جنگياليو په منځ کې و. د څو شېبو وروسته ډزې ودرېدلې او يو ځوان افغان جنگيالي د زید اېس يو-23 ټوپ د موقیعت په څنډه باندې چې د جگړې ډگر ښکته لورې ته وربرابره وه، ودرېد! دواړه لاسونه يې د اسمان په لورې اوچت کړل. کلاشنکوف يې په ښي لاس او د يوه طالب د بدن څخه پرې شوی ستر چې له وښتانو يې نيولی و او په روڼ او انگازې کوونکې غږ باندې يې د الله اکبر(الله ستر دی) چېغې وهلې. جگړه پای ته ورسېده. د جگړې په ډگر باندې ډزې په کراره شوې. خال خال ډزې دلته او هلته وشولې، بيا ودرېدلې. په ډگر باندې چوپټيا راغله او کسانو د فکرونو رنولو لپاره ځانونه وځنل. دوی شاوخوا خپلو ملگرو ته چې په يو ډول په خلاص ډگر د سپارلی کولو څخه ژوندي راوتلي وو، وکتل. لکه اشاره چې ورته وشي، په وینو لږلي ډگر باندې ټولو ولاړو کسانو د بري لورې چېغې پيل کړې. الله اکبر⁽¹⁾ تکرار ويل کېده! ارجې په همدغه شېبه فکر وکړ چې سره له دې چې د طالبانو په وړاندې جگړه د پای ته رسېدلو څخه ډېره ليرې ده، د جگړې پایله ښکاره ده: طالبان به له منځه ځي!

(1) دوستم يانو هم د الله اکبر نازې وهلې هغه هم د امریکایانو تر څنگ. ژباړن

پنځه دېرشم خپرکي

د څلرويشتم اکتوبر پر سهار مختلف خبرونه رارسېدلي وو. د ځانگړو ځواکونو د دوه اضافه گروپونو د راتگ دځنډولو په اړه مو قرارگاه ته خبر نه و ورکړای. نو په دې اساس په راغلو تلگرافونو کې هغې موضوع ته کوم غبرگون نه وښودل شوای.

د مزار شريف په سوېل کې د الفا گروپ تېر ماسپښين د طالبانو په وړاندې د دوستم د ځواکونو په واسطه د بريالي جگړې د پای ته رسېدلو خبر راکړ.

الفا گروپ په راتگ او د عطا سره د وروستي اوربند څخه وروسته د دوستم د ځواکونو د مزار شريف په سوېل کې په جگړه بوخت دي. دوی په کراره سره طالبان د خپلو دفاعي موقیعتونو څخه په شا او د شمال خوا د مزار شريف په لورې وځغلول. د هوا په ځانگړي حالت کې په اسونو سپاره شپږ سوه پوځيان چې د جنرال دوستم لخوا رهبري کېدل، په سپين ډگر باندې د طالبانو په دفاعي کرښو باندې نيغ په نيغه ورودانگل. دا د جگړې يو کلاسيک او پخوانی لويديځواله ډول و خو توپير يې په دې کې و چې په دې جگړه کې چا ترومېت (د ساز هغه اله چې پوځونو ته د امر ورکولو لپاره کارول کېږي. ژباړن) نه غړول کېده.

دوستم د مزار له سوېل څخه يوازې پنځه دېرشم ميله ليرې و. د سي اي اي گروپ چې اوسمهال د قوماندان عطا سره و او د براوو په نوم يادېده، خبر را کړ چې د عطا کسان هم په مساوي ډول بريالي وو. د الفا (د سي اي اي هغه ساحوي گروپ چې په مزار کې د دوستم سره مېشت و او د طالبانو په وړاندې په جگړه کې د امرېکې هوايي ځواکونو ته د بمباری لپاره طالبان په نښه کول. ژباړن) گروپ سره د يوځای کېدلو لپاره د څلرويشتم اکتوبر په ماښام تاسک فورس ډاگر هوايي اډې مشرانو غوښتل چې د ځانگړو ځواکونو يو گروپ ددې لپاره چې هغوی د لايزر په واسطه د هدف په نښه کولو توان درلود او د مزار په سوېل او ختيځ کې به د شمالي تلوالب لپاره په جگړه کې بری نور هم زيات کړي، د دندې په موخه راننابسي.

د ترويزم په وړاندې له مرکز څخه د هانک د ليک مطابق دغه برياليتوبونه د اېن اېس سي (د ملي امنيت شورا) سره د غونډې پر مهال وڅېړل شول او په پای کې د بهرنيو چارو وزارت د مزار سره د لومړيو کرښو په وړاندې د هوايي بریدونو د زياتېدلو غوښتونکی شو.

هانک وويل چې هغه له دې چې بمباري بايد د کابل سره په لومړی کرښه باندې راغونډه شي، بحث وکړ او د او ډي اي 555 (د ځانگړو ځواکونو هغه گروپ چې د کابل پر لومړی کرښه باندې شمالي تلوالب د ځواکونو سره د طالبانو په

وراندې د هوايي بمباري د هدايت لپاره پراته وو. ژباړن) گروپ خپل کسان د طالبانو سره په پنځه سوه مترې کې درلودل او که چېرې د بمباري تمرکز هلته وای، ښايي چې بريا او بريا مو ترلاسه کړې وای.

برسېره پردې هانک ليکلي و چې د مېز شاوخوا نارضايتي وه او ويل کېدل چې جنرال فهيم ځان سپموي. خوځښت نه کوي او انتظار باسي څو ټول کار د متحده ايا لاتو بمباري تر سره کړي.

مور څو ځلې خبر ورکړی و چې شمالي ټلواله د متحده ايالاتو د بمباري د مرستې پرته دومره ځواکمن نه دي چې د طالبانو ځواکونه چې د کابل او تخار سره ددوی په وړاندې راغونډ شوي دي، له منځه يوسي. د ټولو رپوټونو او دلته په شمال کې د حالاتو د تحليلي رپوټونو سره سره بيا هم په واشنگټن کې د کړنلارې د ټولنې په منځ کې حيرانتيا وه.

ريک له براد سره په خواجه بهاوالدين کې اړيکه ونيوه. څو هلته د پرمختگ په څرنگوالي پوه شي. جنرال فهيم د جنرال بريالي خان سره د سهار د سپيده چاود په مهال د ځانگړو ځواکونو د گروپونو د راتگ لپاره بل هوايي ډگر ولټوي، ليدنه کړې وه. دغه نوی ځای د اوسني ځای څخه اووه يا اته ميله واټن درلود. براد ریک ته په همغه سهار د نوي ځای د سروې د اجرا کېدلو ډاډ ورکړ. مور ټاسک فورس ډاگروهوايي ډگر ته د دغه مالوماتو له امله خبر ورکړ. دهغه ماښام لپاره د هوا د حالاتو وړاندوينه ښه نه وه خو مور د دعا لپاره خپل لاسونه پورته نيولي و.

مور اوس يوازې د براد رپوټ ته په انتظار و. عارف سهار وختي راغی. هغه مثبت و او د تېر ماښام ستونزې يې په گوته کړلې. هغه وويل چې نوی ډگر غوره ځای او د ځانگړو ځواکونو دوه گروپونه کوربه کولای شي.

له چای مې غورپ وکړ او بيا د عارف په لورې په چوکۍ کې ورمخکې شوم. اجازه راکړه چې رښتيني وغيريم. تېره شپه مور ته وويل شول چې د کوزيدلو ځای جوت او خلک يې په اسانۍ سره ليدلای شي. دا خو عجيبه وه ځکه مور خو هغه ډگر د چورلکې د کېناستلو لپاره د ورځې له خوا هم کاروه. د جنرال فهيم لخوا ددغه ماموريت د ځنډولو اصلی دليل څه و؟

عارف مخکې له دې چې ځواب ورکړي خبرې وځنډولې: ښاغلی گيري لکه څنگه چې ټاسې پوهيرې جنرال فهيم له دې امله چې د امريکې د ځانگړو ځواکونو د شتون له امله خلک خبريري، اندېښنه لري.

پروفيسور رباني زموږ اورد مهاله سياسي رهبر تېر ماښام په ناڅاپي ډول د خواجه بهاوالدين څخه ليدنه کوله. طبعاً کله چې هغه په سيمه کې د جنرال فهيم د راتگ څخه خبر شوی دی، هغه د جنرال فهيم سره په سيمه د ليدنې لپاره ټاکېد کړی و.

جنرال فهيم له دې امله چې رباني به د امريکې د ځواکونو د راتگ څخه خبر شي. اندېښنه درلوده او ځکه يې نوموړی ماموريت وځنډاوه. د څو شېبو لپاره مې پرې فکر وکړ او له هغه مې وپوښتل: نو بيا فهيم ولې د ځانگړو ځواکونو د راتگ سره د رباني د خبرېدلو له امله اندېښمن دی؟

دا مالومات خو به بې له شکه ډېر ژر د عامه خلکو د پوهاوي سبب وگرځي. عارف غلی شو او بيا مې وويل: او يا ايا جنرال فهيم له دې امله چې رباني به د ځواکونو د راتگ څخه خبر شي او بيا به رباني افغانستان ته د امريکايانو د راوستنې لپاره عامه امتياز واخلي، اندېښنه درلوده؟⁽¹⁾

عارف وړه خدا وکړه او متونه يې وښورول: هغه د تاجکانو او درياني او فهيم ترمنځ په شونې سياسي موضوع باندې نه غوښتل چې تبصره وکړي. ما ورته وويل: هرڅه دليل چې وي داپېښه تکرارېدلی نه شي. په هوايي ډگر کې دامنيتي دلايلو لپاره مورکولای شو چې ماموريت وځنډوو خودشمالي ټلوالې په منځ کې دسياسي موضوعاتو په اساس نشو کولای چې ماموريت وځنډوو. عارف موضوع بدله کړه او د شلټرونوموسسې زندانيانو موضوع يې راپورته کړله.

هغه نوي لاره پيدا کړې وه. د هغه کسانوپه زندان کې ديوه ساتونکي سره اړيکه نيولې وه او هغه ويلي وچې دی او دهغه اووه انډيولان غواړي چې بنديان د شپې پرمهال دکابل سره نږدې له مخکې ترتيب شوي ځای ته ولېږدوي. دوی هر يوه يومليون ډالريه دې شرط چې کورنۍ يې بايد د عملياتو څخه وړاندې په پنجشېر کې خوندي ځای ته ولېږدول شي، غوښتنه وکړه.

زما لپاره دغه پلان کمزوری ښکاره شوه. د عملياتو د امنيت ساتنې لپاره ډېر کسان شامل وو. د عملياتو څخه وړاندې اته کورنۍ د طالبانو د کرښو څخه د راپرلو څخه به طبعاً طالبان خبر شي. ما عارف ته هدايت وکړ چې د ساتونکي سره اړيکو ته دوام ورکړي خو څرگنده مې کړه چې دغه کار هيله مند نه ښکاري او فکر کوم کابل کې د طالبانو د استخباراتوله لوړپوړي چارواکي سره پخوانی معامله چې دهغې له مخې يې زندانيان دشمالي ټلوالې کرښو ته لېږدول، ډېره حقيقي ښکارېدله.

د عارف د تگ وروسته ما اوريک د ځنډول شوي ماموريت په اړه دهغه په تبصرو باندې خبرې اترې وکړې. زما په باوردا موضوع دشمالي ټلوالې په کورني سياست باندې اړه لرله. پروفيسر رباني يو پخوانی ساتونکی و د تاجک واکمنه ډلې جمعيت اسلامي ريس او وروستنی ناکامه ولس مشرو چې د ۱۹۹۲ او ۱۹۹۶ کلونوپه بهير کې يې هڅه وکړه چې په افغانستان باندې واکمني وکړي. د طالبانوپه واسطه دکابل څخه درباني د حکومت د شړلو څخه په

(1) د شرم ځای دی چې دا ډول خاينان او هېواد پلورونکي اوس هم په واک کې دي. ژباړن

وروستيو کلونو کې مسعود د رباني او د هغه د جمیعت اسلامي گوند څخه دلیرې کېدلو په خاطر ځان گوښه کړ.

مسعود دهغه قوماندانانو او سیاسي رهبرانوسره چې د طالبانو او د رباني له پلې څخه نه وي د افغانستان د ژغورنې لپاره متحده اسلامي جبهې یا (FSAIU) سره مخالفت درلود، پراخه نږدېوالی او اړیکې درلودې.

د افغانستان د ژغورنې لپاره متحده اسلامي جبهې انګېرل چې د مسعود دمړینې سره یې د سیاسي پلې ملکیت ترلاسه کړ. که چېرې مسعود ژوندی وای او طالبانوماتې خورلي وای زه ډاډه یم چې مسعود به متحده اسلامي جبهه (FSAIU) د طالبانو څخه په وروستني افغانستان کې دخپلو سیاسي اهدافو د لاسته راوړلو لپاره د سیاسي متحد په توګه په داسې حال کې چې رباني به یې له صحنې جلا کړي وای، کارولې وای.

په هماغه ماسپښین تقریبا په یوه بجه براد د خواجه بها ودین څخه اړیکه ونیوه او بدخبر یې درلود. نوی وړاندیز شوی ډګر په حقیقت کې هم داوسني ځای څخه اته میله په واټن کې پروت وخوله بده مرغه جنرال بریالي خان له دې چې سړک دزیات شمېر ملکې خلکوله خوا کارول کېده او د څولویو کلیو ترمنځ تېر و، یا دول هېرکړي و. د شپې له خوا په سړک باندې غیرمعمولي سفر کړل به بې له شکه دخلکو پام راوړوي. له دې مهمه خدواوه چې دکوزیدلو دغه ډګر د سیند په پورې غاړې پروت و او ورپورې کېدل د بېړۍ په ذریعه شونی و. د سیند دواړو غاړو ته موټر شتون درلود، سره له دې چې جنرال بریالي خان دکاروان مشري په غاړه درلوده، د سروې ګروپ په سیند پورې کېدلو لپاره شل دقیقې انتظار و. مورله براد و غوښتل چې جنرال بریالی خان ته ووايي چې موربه دکوزیدلو دهغه ډګر چې څه وخت راهیسې یې کاروو، مشوره ورکوو.

مور ډګروال مل هولاند ته تلیفون وکړ څوموضوع وڅېړو. ریک حالات او په وروستني شېبه کې د تېرې شپې د ماموریت د ځنډولو ترشا حقیقت تشریح کړ. مورمل هولاند ته وویل چې د جنرال فهیم له خوا نوی وړاندیز شوی هوایي ډګر د امنیتي پېښې په وخت کې د دفاع لپاره کمزوری دی اومور به داوسني ډګر په کارولو باندې تاکید وکړو. ډګروال هوکړه وکړه، ویې ویل چې د ځانګړو ځواکونو د دوه ګروپونو راتګ به دراتلونکي ماښام پنځه ویشتم اکتوبر پورې وځنډوي. دالوتکې هغه کاري ډله چې تېره شپه یې په هوا کې ډېر ساعتونه تېرکړي ول، کولای شي یوڅه آرام وکړي. ریک ملهولند ته ډاډ ورکړ چې موربه دانجینر عارف اوداړتیا په وخت کې د جنرال فهیم سره له خبرو اترو وروسته حل کړو او ده ته به یې تفصیلات په راتلونکې سهار ورکړو.

د ماښام نوره برخه موقرارګاه ته د لیکونوپه لیکلو چې د تېرو څلرویشو ساعتونو

پېښې او دراتلونکې ورځې لپاره زموږ د پلانونو څرنگوالی په کې و، تېره کړه.

شپږ دېرشم څپرکی

د اکتوبر په پنځه ويشتم سهار په داسې حال کې چې د څو اوونیو په تېرېدلو سره مې ډېر ښه احساس کاوه. د دفتر ساحې ته وخوځېدل. وزن مې نور هم په لږېدو و او پتلون مې په ملا کې ازاد شو. لږترلږه هغه څه چې ما وزغمل یو څه مثبتې پایلې یې لرلې. (لیکوال دلته د وزن د کموالی له امله خوښي څرگنده کوي. ژباړن) د تشناب سیمه اوس هم د حد څخه زیاته کارول کېدله او د ککړتیا ویرې لا اوس هم شتون درلود خو دا چې د ځناورو (لیکوال د گروپ د غړو څخه هدف دی. ژباړن) د سهار د لېدنې څخه ورمخکې کېدل، یو څه مرستندویه تمامېدله. برېښنايي بخارۍ (لیکوال حلقه غوندې تاو شوې منقل څخه هدف دی. ژباړن) له برکته مو د شاور دپاره تودې اوبه درلودلې خو زموږ کوټې لا تر اوسه هم ډیرې سرې وې.

ددې لپاره چې د سهار د سپیدې چاود سره له خوبه پاڅېدل، زیات وخت مخکې له دې چې بل څوک گډوډي وکړي ماکولای شول چې شاور واخلم او د مینځلو د ښانک د اینې سره د ډیرې د خریلو لپاره پینځه دقیقې ولگوم. سره له دې چې د تودوخې درجه لوېدله، کړېس اوس هم په انگر کې د خوب په چپړیکې کې ویده کېده. زما په باور د هغه لپاره دغه ماموریت د یادولو وړ پېښه وه او هغه دلته د هرې دقیقې څخه خوند اخیست. د استخباراتو دفتر یې هم په جوش کې و او د ورځې یې په منځني ډول لس استخباراتي رپوټونه چمتو کول.

د پخلنځي کارکونکې اوس خپلې ورځنۍ دندې چې د راتلونکې سهار لپاره دوه چاینکه کافي تیارول و، پای ته رسولې وې. د گروپ څخه چې هر یو لومړی پاڅېده، باید گازی بخاری لمری چالان او بیا یې د گروپ سره د سهارې ستړي مه شي لپاره کافي تیاره جوړه کړې وای. ددغه ماموریت څخه وړاندې مې د ستار بکس کافي سره دومره علاقه نه درلوده خو د اوونیو په تېرېدو سره د انستانت (هغه کافي چې تیاره جوړه وي او په پاکټو کې بند وي. ژباړن) کافي د دوام داره څښلو له امله اوس ددغه کافي لومړی تودې پیالې ته په خوند سره په انتظار وم. زه به د خپلې کافي سره په انگر کې کېناستلم او د غونډیو په سر د د لمر راختلو چې دره به یې رڼا کوله، څخه ډېر خوند اخیست.

زما لپاره د ورځې دغه ځانگړی وخت ډېر بهترین وخت و. د پروډ ورځې په پېښو به مې بیا فکر کاوه او د راتلونکې ورځې د فعالیتونو لپاره به مې پلان

جوراوه.

هروخت به مې ددې لپاره چې څه نوې حيرانتياوې به مې انتظار کوي، فکر کاوه. يو پرمختگ چې ما له ځان سره وڅېره هغه د هانک هغه پلان چې له مخې يې درې ته زما او ريك ځايناستي افسران د لسو ورځو په بهير کې راتلل، و. هانک وويل چې کوفر بلاک ډاډه و چې زموږ ورتگ به په هغه پوځي او سياسي ستراتيژيو په بحثونو باندې چې په واشنگټن کې سره څکول کېږي، رښتيني اغېزه ولرو. مه هم گډوډ احساسات درلودل. ما غوښتل چې پاتې شم او شمالي تلواله په داسې حال کې چې د خپلو ليکو څخه خلاصيري او کابل نيسي، وگورم.

هغه بحث چې د کابل سره د شمالي تلوالې سره بايد پوره مرسته وشي او کنه، په واشنگټن ډي سي کې زما شتون اړين و، د سي اي اي د هغه افسر په توگه چا چې د شمالي تلوالې مشران پېژندل او کولای شول چې حالت په واضح ډول تشریح کړي، بنايي د بم غورځونې د ستراتيژي د بدلولو او د شمالي تلوالې د ځواکونو د خلاصون سبب وگرځي، ورته اړينې سپارښتنې ورکړم. کله چې ممتاز له خوبه پاڅېده او تيار شو، ما هغه د لنډو خو د مهمو خبرو دپاره گوښه کړ. ما ورته وويل چې د جنرال فهيم په لخوا نوي وړانديز شوی هوايي ډگر د منلو وړ نه دی او د هغه لوی شمېر ستونزې مې ورته په گوته کړلې. ما له هغه وغوښتل چې له عارف سره اړيکه ونيسي او که چېرې هوا سمه وي نو نن ماښام به گروپونه اصلي ډگر کې ښکته شي. ممتاز د عارف سره له ليدنې راستون شو او خبر يې راکړ چې عارف به په همغه سهار د ليدنې لپاره دلته راشي.

ممتاز ارام ښکارېده او له همدې له امله زه پوهېدل چې راتلونکې ليدنه به له شخړې ډکه نه وي. کله چې د انجينر عارف سره ما د جنرال فهيم لخوا د وړانديز شوي ډگر ستونزې وڅېړل، هغه د پخواني ډگر په کارولو هيڅ نيوکه و نه کړه. هغه غوښتل چې يوه مشوره راکړي. هغه وويل چې په هغه ماښام د راتلونکو ځانگړو ځواکونو د گروپونو له ډلې څخه به يو د جنرال بريالي خان سره يوځای او بل يې دلته په دره کې د بارک په کلي کې ځای په ځای شي.

دغه دواړه سيمې د جنرال فهيم له نيغې ولکې لاندې دي. عارف وويل چې جنرال له تاسې څخه هيله لري چې ټول هغه نور ځانگړو ځواکونو گروپونه چې تاسې غواړي چې په هېواد کې پراته قوماندانانو ته چې د فهيم له نېغ کنټرول څخه ليرې دي، وليږي. لومړی پنجشېر ته راشی او بيا که شرايط برابر ول دغه گروپونه په شمال کې د شمالي تلوالې د نورو قوماندانانو سره يو ځای کېدلو لپاره ولېږل شي.

هغه وويل چې په دې ډول به د شمالي تلوالې لپاره د قوماندې او کنټرول

لپاره جوړښت ساده کړي او د نورو شمالي ټلوالې اړوند قوماندانانو ته به دا واضح کړي چې په عمومي ډول دغه هڅه د شمالي ټلوالې سره له نږدې همغږي شوې او د شمالي ټلوالې د جگپوړو لخوا ورسره په پوره ډول هوکړه شوې ده.

ما هڅه وکړه څو موسکي ته شم. ما دومره فکر کاوه چې فهم هېڅ غاړه نه ايردي. ما ورته وويل چې زه له دې چې جنرال غواړي چې په خپلو قوماندانو پوره ولکه ولري منندوی يم او زه په دې هم پوهېږم چې جنرال هڅه کوي چې د هر ځانگړي قوماندان سره د ځانگړو ځواکونو د هرگروپ د موظف کېدلو په صورت کې تر زياتې اندازې پورې گټه ترلاسه کړي خو بيا هم که چېرې هر نوی گروپ لومړی درې ته الوتنه وکړي او بيا له درې څخه د خپل هدف په لورې ولاړ شي، دا به د راتلونکي ماموریتونو د ترتیب او کنټرول لپاره ډېره بې اغېزې لار وي.

دهندوکش د غرونو په سرالوتنه حتی که هوا ښه هم وي، له خطر څخه خالي نه وي او دا چې ژمی یو نابیره راغی نوموړې هڅه به نوره هم له خطر سره مخامخ کړي. ما ورته وويل چې مور به د سي اي اي گروپونه د ازبکستان څخه نیغ په نیغه بېلابېلو قوماندانانو ته د دندې لپاره ورليږو خو له جنرال فهم سره به یې مخکې له مخکې همغږي کوو څو هغه له قوماندانانو سره اړیکه ونیسي او ددغه ماموریت په اړه د فهم هوکړه ډاډ کړي!

دا به دقومندان له خوا دپوښتنې په وخت د فهم امتیاز ډاډه کړي. دا هغه ځواب و چې عارف ورته سترگې په لارو. هغه وويل چې زما ځواب به جنرال فهم ته ورسوي.

دشلترونوموسسې د زندانيانو په حالات باندې بيا وغږيدو. دعارف افسر په کابل کې دطالبانو له جگپوړي استخبارتي مامورسره د څوځله ليدلوڅخه وروسته راستون شوی و. ددوی غونډه دعارف له خولې دساده پلان په جوړولوچې په لاندې ډول و، پای ته رسېدلی و. لومړی به دطالبانو يو يا دوه افسران د طالبانوله کرښوتېراوچاریکاروته ورسېږي. هلته به دعارف له کسانوسره ليدنه کوي. وروسته له دې چې هغوی ته څلور ملیونه ډالر انعام وښودل شي. دوی به دطالبانوافسر سره په کابل کې دمخبرې له لارې دپيسودشتون تصدیق ورکوي.

دطالبانوافسر به بيا زندانيان خلاصوي او هغوی به په دوه موټروکې دکابل څخه دشمال په لورې په نوي سرک باندې چې دطالبانوافسر به په لومړي موټر کې وي خودطالبانوله پاتکونوڅخه په اسانۍ سره تېرشي، لېږدوي. دطالبانودلومړيوکرښوسره نږدې به هغوی عمومي سرک پرېږدي اود وچې ويالې په واسطه به يوه کوچني کلي ته چې دشمالي ټلوالې له لومړيوکرښوسره نږدې و، ورسېږي. دشمالي ټلوالې دلومړيوکرښوسره نږدې هوکړه شوي ځای ته به پلي

ځي او هلته به دشمالې ټلوالې ځواکونه ددغې ډلې سره ويني. دعارف افسر به هلته شتون ولري خود زندانيانو او طالبانو له جگپوري افسر سره اړيکه ټينگه کړي. وروسته له دې چې زندانيانو لېږد ترسره شي، په چاريکارو کې دعارف کسانو سره به دمخبرې له لارې اړيکه ونيول شي او دطالبانو د افسر دوه کسانو ته به پيسې ورکړل شي. هو زما په فکر دايوساده پلان دی پرته له دې چې په نوي سرک باندې ددېرورده منزل څخه چې لږ ترلږه دېرش ميله واټن واوڅوک خبر چې له څومره پټکونو او څو زره عرب او طالب جنگيالو څخه به ددوی موټر تېرېدل، بيا به په دنننه کې چېرې چې انسانان نه وي دغه پنځلس کسيزه ډله چې له دې ډلې څخه اته کسان به ويروول شوي ملکې کسان وي چې دشمالې ټلوالې دپذيرايي گروپ دپيدا کولو هڅه او هغوی سره به بيا اړيکه نيسي! هو فکر کوم دايوساده پلان دی! ما عارف ته وويل چې زه د زندانيانو د کابل څخه دشمال په لورې د ليردولو د څرنګوالي په اړه اضافه مالومات غواړم. دطالبانو افسر دپاټکونو څخه دتېرېدلو لپاره څه ډاډګر نه او ويسا لري په ځانګړي ډول که ننگوونکې وي. واشنگتن خو واضح دغه پلان چې مور او وس واورېد، نه مني. ریک د ډګروال مل هولاند سره دمخبرې له لارې اړيکه ونيوه څوپه هماغه شپه دځانګړو ځواکونو د گروپونو ننه ايستنه تصديق کړي. دننګته کېدلو ډګر ته دهغوی رارسېدل به دنيمې شپې څخه لږ وروسته وي او ریک وويل چې هغه به په هوايي ډګر کې موجود وي څواو ډي اي-585 گروپ او ډګرمن اېچ او د SOCCE (د ځانګړو عملياتو د کنټرول او قوماندې عناصر) گروپ ته ستړی مه شپې اوښه راغلاست ووايي. مل هولاند ریک ته وويل چې د ځانګړو عملياتو د کنټرول او قوماندې د غړو گروپ سره به د ډلټا ځواک (يو ډول ځنګړی ځواک. ژباړن) درې سرتېري هم يو ځای وي څو د شلټر نو موسسې د زندانيانو د خلاصون لپاره د ژغورنې شونې پلان جوړ کړي. ریک بيا مخبره زموږ پيلوټانو ته ورکړه او هغوی د ننه ايستنې د سر پيلوټ سره ډګر ته د رسېدلو او د بڼې لارې د مشورې لپاره لس دقيقې خبرې وکړې. ریک ماسپښين په درې بجې خواجه بهاوالدين ته ولاړ. مور ټول انتظار و او لاسونو مو د بڼې هوا د دوام په خاطر د دعا لپاره پورته کړل.

اوه دېرشم څپرکی

پاتې نور ماښام هم په آرام سره تېر شو. د ماښام د ډوډی خورلو وروسته مور ټول د دفتر ساحې ته ولاړو څو راغلي ليکونه ولولو. ما هانک ته چې د ترورېزم په وړاندې مرکز په کار ځای کې و، تليفون وکړ. هغه وويل چې رسنۍ هغه تبصرې چې گواکې د طالبانو په وړاندې د امريکې د بمباری ستراتيژي ناکامه ده،

پيل کړي دي. د کابل سره د جبهې څخه رپوټونه هم د شمالي ټلوالې د پوځي قوماندانو څخه هم دې ته ورته د ناهيلۍ تبصېرې خپروي. هغه وويل چې که څه هم چې د پي سي (د مشرانو کمېټې) کمېټې ددغه موضوع په سر سره بيله شوې ده، د ملي امنيت شورا غواړي چې په افغانستان کې د امريکايي ځواکونو شمېر زيات کړي.

اصلي ستونزه د امريکې د پوځ له خوا د ځانگړو ځواکونو په ليرلو کې کمزورۍ پرمختگ و. هانک وويل چې که چېرې د ځانگړو ځواکونو دوه گروپونه چې د ماموريت لپاره انتخاب شوي، ليرل په بريل سره ترسره شول، نو د امريکې پوځ به په سيمه کې يوازې د ځانگړو ځواکونو دوه گروپونه اويوه ډله د ځانگړو عملياتو د قوماندې او کنټرول غړي په سيمه کې ولري.

د پوځ په ستراتيژۍ کې د شمالي ټلوالې سره د کابل د معاملې د څرنگوالي د بنې ورځايول اوس هم ربرينه موضوع ده. هانک له هغوی سره زما نااميدي هم شريکه کړې وه خو ما پرته له دې چې موضوع ته نوره ټيله هم ورکړم، څو پرېکړه اخستونکې په سيمه کې په حالاتو باندې په پوره ډول پوه کړو نور هيڅ هم له وسه پوره نه و.

کله چې د گروپ غړي خوب ته ولاړ، ما هم ځان ته د پيسو پرېکسونو نيالي جوړه او پرې وغزیدم. د ځانگړو ځواکونو د ننه ايستنې ماموريت د پايلې لپاره د رېک له خوا ټليفون ته په انتظار وم. پاپي تر اوسه هم د راتلونکو پيغامونو په ترلاسه کولو بوخت و. د پاپي له خوا ځينې وخت د گاز د خلاصولو څخه پرته نوره کراره کراري وه. ما هم هلته سترگې پټې کړې او د لسو مليونو ډالرو پر سر پروت وم. د سهار په تقريبا لس نيمو بجو باندې په مخابرې ټکار (لکه لرگي چې سوځي. ژباړن) وکړ او د رېک غږ پاک او روڼ راغی. پاپي له توشکې په بېره راپورته شو او ځواب يې ورکړ.

د گروپونو د ننه ايستنې ماموريت بې له ستونزې بشپړ شوی و. دواړه گروپونه په خوندي ډول ښکته او اوسمهال د جنرال بريالي خان سره مېلمانه وو. ډگروال اېچ او (دشخص نوم. ژباړن) SOCCCE يا د ځانگړو ځواکونو د قوماندې او کنټرول غړو او د ډلتا ځواک درې سرتېري دريک اوزمور پيلوټانوسره دښکته کېدلو ډگر ترڅنگ په کوچني کور کې ويده شول. د اې گروپ يا او ډي اې-585 ليرورسته په همغه سهار چېرې چې جنرال بريالي غوښتل، دلومړۍ کرښې سره دکار ترسه کولو په موخه وڅوځېدل. مورددوی سره د اېچ سي اي اې يوه ارتباطي افسرته اړتيا درلوده او براد ددغه کار لپاره بهترين انتخاب و. زه دفتر ته دسهار د اوو بجو څخه لږ وروسته راغلم څو دسهار پيغامونه ولولم او ليکونو ته يې ځواب ورکړم.

پاپي د بگرام هوایي اډې ته دستان اومېوري په اړیکیزو(ارتباتي) توکو باندې د کارکولو لپاره روان و. دوی د مالوماتو د لېرلو سره ستونزې درلودل. پاپي غوښتل چې د هغوی (سیستم) کې ځینې برخې بدلې کړي. کریس هم غوښتل دهغه سره یوځای لارشي څو دستان سره د څارگره مالوماتو د غونډولو په پروسه باندې چې د جنرال بسم الله خان له کسانو سره و، مشوره او په همغه ماسپینن د بگرام څخه دراگرځېدنې پرمهال په گلپهار کې له پروفیسور سیاف سره غونډه وکړي. کریس اوس هم کونښن کاوه چې پروفیسور سیاف وهڅوي چې داسامه بن لادن یو جگپوری چارواکی یو داسې ځای ته چې هغه په کې یا ژوندی ونیول شي او یا ووژل شي، خوښ کړي. زما په باوردیو ناهیلی ماموریت و خود کریس زیاتې علاقې له امله مې هغه وستایله. ده او پاپي بارک کلي ته دبېرته راتگ وخت دمانښام شپږ بجې ټاکلی و. په لس نیمو بجو د خواجه بها و دین څخه چورلکه راوگرځېده. مور د گروال اېچ او دهغه کسان په هغه کور کې چې د او ډي اې-555 گروپ له خوا کارول کېده، ځای په ځای کړل.

او ډي اې - 585 گروپ هیله درلوده چې ماسپینن مهال به په کار پیل وکړي. دا په زړه پورې خبر و ځکه چې مور هېله مند و چې د گروال اېچ به نسبت او ډي اې-555 ته زیات هوایي بریدونو د غوښتنې توان ولري. د امریکې د دولت په چوکاټ کې د(ښه) تلگرافي پیغامونه د سمدستي توب په مطابق په ښه کېږي چې عادي، لومړیتوب ورکوونکې، ژراو پیک (دېر عاجل. ژباړن) په ډول وي چې تر لاسه ژر پرېکړه وکړي. د پیکې دود درښتني عاجل وخت دپاره کارول کېږي. زما په سي اي اې کې تقریباً دوه دېرشو کلونو په دوره کې مې د لسو تلگرافونو څخه زیات نه دي لیدلي چې د پیکې په واسطه نښان شوي وي. د غرمې څخه لږ وړاندې مور د اسلام اباد څخه تلگراف چې په پیکه نښان شوی و، تر لاسه کړ او پیکې لیکلي و چې د افغان مجاهدینو پخوانی قومندان عبدالحق او دهغه د همکارانو یو گروپ د جلال اباد څخه شمال لورې ته د څومیله په واټن کې د طالبانو له خوا څارل شوي دي. ظاهراً په همغه سهار د سپیده چاود په وخت عبدالحق او دهغه کوچنی ډلې د پېښور له لارې افغانستان ته راننوتلې وه او د ښار شمال اوختیځ ته چېرې چې هغوی هیله لرله چې د عملیاتو مرکز تاسیس کړي. اسلام اباد له دې چې عبدالحق په پېښور کې و، خبر درلود خود دغه عملیاتو په پلان کولو کې یې لاس درلود.

عبدالحق د دوو افغاني - امریکایي مشهورو سوداگرو له خوا چې سره وروڼه و او هغوی باور درلود چې د پخواني قومندان په توگه عبدالحق کولای شي چې د طالبانو په وړاندې په مبارزه کې اغېزمن رول ولري، ښه باور و خورا دوه وروڼو په

افغانستان کې د سياسي او پوځي حالاتو څخه په ډاروونکې توگه دنا پوهی سره سره له عبدالحق څخه ملاتړ او هغه يې خپلوهیلو ته وهڅاوه. دغه دوه وروڼه چې په پېښور کې په هوټل کې په ارامه پراته ول، د عبدالحق سره دمخبرې له لارې اړیکه درلوده. دوی اسلام اباد ته په ډار سره تېلفون کړی اوله هغه يې د عبدالحق او د هغه کسانو د ژغورلو لپاره څوک چې دمحاصره کېدلو او د طالبانو له خوا دنيول کېدلو له خطر سره مخامخ و. دامريکې دپوځ دمرستې غوښتنه کړې وه. دڅو اونيو لپاره چې نا ارامي هم په کې زياتېدلې، ما د دې لپاره دامريکې دمتحده ايالاتو مرستې ډاډه کړم، د دغه دوه وروڼو هلې ځلې څارلې. ما عبدالحق دجهاد له وختونو بڼه پيژانده. دجگړې په وخت کې هغه يوفعال او اغېزمن قومندان و چې دکابل په ختيځ اوسوېل کې يې ځواکونه اداره کول. وروسته له دې چې هغه پرماتن باندې دختلوله امله يو پښه له لاسه ورکړله، دامريکې دولت هغه متحده ايالاتو ته راوست او هلته يې يوه باکيفيته مصنوعي پښه ترلاسه کړله په هر ترتيب، وروسته له دې چې هغه افغانستان ته راوگرځېد، دجگړې په ډگر باندې ځان دخطر سره دمخامخ کولو سره يې لېوالتيا لږه شوه او پرځای يې په پېښور کې دمطبوعاتو سره لوبې پيل کړې. هغه يوفصیحه وينا وال شو او مطبوعاتوله هغه سره مينه پيدا شوه.

په سي اي اي کې دننه هغه دهالي وو د عبدالحق په نوم شهرت وموند اوله هغه ځايه يې په خوله جگړه پيل کړله. د 1996 څخه تر 1992 په بهير کې دمجاهدينوله خوا درامنځ ته شوي حکومت کې يې هيڅ رول ونه لوباوه نوځکه ما فکر کاوه چې هغه هلې ځلې چې له هغه څخه يوداسې سياسي شخصيت جوړ کړي چې وکولای شي دطالبانو حکومت وننگوي، هسې دوخت ضايع کول وو. عبدالحق داسې قبيلوي او قومي مرستې مرکز لکه حامد کرزي چې دکندهار په شمال په ترينکوټ کې ځواکمن قومي ملاتړ ترلاسه کړ، نه درلوده.

ما د دې وړاندوينه چې که چېرې عبدالحق د دغه ډول قومي مرستې دمرکز دجوړېدلو پرته دجلال اباد سيمې ته وردننه شي هغه به دطالبانوله خوا ووژل شي، کړې وه!! اوس دفلم دغه کېسه په يوه وژونکي حقيقت بدله شوې وه. دقرارگاه څخه دخودقيقويه بهير کې يوتلگراف راغی. دپېښور په سيمه باندې دارونکې ځناور الوتکه (بې پيلوټه الوتکه چې پرمختللي وسله باندې مجهزه وي. ژباړن) چې ددورخ اوريه مېزايلوباندې سمبال وه په سيمه کې الوتنې کولې. د پېښور څخه د جلا اباد په لورې د عبدالحق او د هغه د گروپ د پيدا کولو او په سيمه کې د حالاتو د ډاډه کولو لپاره له پولې څخه ورواړول شوه. يو ساعت وروسته د قرارگاه څخه يو تلگراف راغی او په کې ليکل شوي و چې پرېډيټر الوتکې په رښتيا هم عبدالحق او د هغه گروپ چې پوره کلابند شوي وو، پيدا کړي

ول. د ترويزم په وړاندې رياست خبر ترلاسه کړی و چې پريډيټر الوتکې د طالبانو شو سرف ډوله جیپونو په ضد توغندي توغولي وو او د هغوی په له منځه وړلو کې بريالې شوې وه خو دغه کار هم طالبان د هغوی په څارلو کې ځنډمن نه کړل.

داسې ښکارېدله چې د طالبانو لخوا د عبدالحق نیول یو حتمي حقیقت و. د ورځې په پای کې د انجینر عارف د مخابراتې د کنټرول ګروپ د طالبانو ترمنځ په مخابراتو کې د خبرو کولو پر مهال غور نیولی و او خبر شول چې عبدالحق او د هغه شل کسيزه ګروپ د طالبانو لخوا ونیول شو. په سیمه کې د طالبانو مسول افسر په کابل کې د مشرانو څخه د زندانیانو سره د معاملې د څرنگوالي د امر غوښتنه کړې وه.

په پای کې عبدالحق او د هغه یو خپل باید محاکمه او بیا د ویشتونکې ډلگۍ له خوا وژل شوي وای. دهغه د ګروپ پاتې غړي باید د همغه ورځې په پای کې راځوړند شوي وای. سیمه ییزه طالبانو ته ویل شوي و چې دا ټول کسان د وژلو وړاندې باید سخت شکنجه شي. دا پرېکړه په همغه ماسپښین ترسره شوله. دا هم د طالبانو د سختې بې رحمۍ یوه بله یادونه وه؟⁽¹⁾

د عبدالحق د مړینې له امله په شمالي ټلواله باندې منفي اغېزه خپره شوله. د مطبوعاتو په واسطه د ناسمو رپوټونو چې ګواکې امریکایي چورلکو د عبدالحق د ژغورنې لپاره پوره هڅه ونه کړه، دا ډول ګونګوسې نورې هم زیاتې کړې او زموږ شمالي ټلوالې ته د عبدالحق راننه ایستلو له امله د سي اي اي د لخوا د یو اړخیزه عملیاتو یوه بله بیلگه وبلله.

وروسته انجینر عارف وویل چې که چېرې مور دغه هڅه د هغوی سره شریکه کړې وای هغه کولای شول چې په سیمه کې د شمالي ټلوالې طرفداره قوماندان د عبدالحق او د هغه ګروپ ته ورپېژندلای وای. ما له دې امله چې عارف ډېر مودب خو څه یې نه اورېدل، ونه شو کولای چې د سي اي اي لاس لرل رد کړم.

دغه هڅه د سي اي اي لخوا د شمالي ټلوالې له پامه غورځولو او په خپل سر د تېروتنو د رامنځ ته کول یو بل روڼ مثال و. په پنځه نیمو بجو مې د هانک سره خبرې وکړې او د عبدالحق په مرگ باندې هم وغږېدلو، په دې چې بې تجربه کسان په استخباراتي فعالیتونو کې ځانونه ښکېل کړي څه پېښېږي، محاوره پای ته ورسوله. هغه دوه افغاني الاصله امریکایان چې د ادارې له ډلې سره یې

(1) د ابوغریب په زندان کې د جنګیالیو سره د شوي ظلم او سپکاوي په پرتله د عبدالحق وژلو ته بې رحمې ویل مناسب نه ده، د جګړې په مهال د مخالف لوري گېله کول ماشومانه باور دی ژباړن

نږدې او ځواکمنه اړیکه درلوده د دې لامل شول چې ځانونو ته د عبدالحق نامناسبه پاملرنه ورواړوي چې بدبختانه د هغه ناسم گمان چې گواکې دی په افغاني کېسۍ کې لاتراوسه یو لوبغاړی دی، نور هم تغذیه کړ. ددغه کار پایلې ویرجنې او غمجنې وې.

هانک د شمالي ټلوالې سره د معاملې د څرنگوالی په سر د کړنلارې هغه مباحثې ته چې په واشنگټن کې یې دوام درلود، اشاره وکړله. مور د افسرانو یوه ډله چې د الفا او د براوو گروپونو سره د گروپونو د بشپړیدلو او ځواکمن کولو، په سویل کې د کرزي سره د یوځای کېدلو په خاطر د یوه گروپ د تیارولو لپاره، دندې ته د تگ لپاره چمتو درلوده.

کرزي ځان هغه یوازینی پښتون چې په سویل کې د ویروونکې دندې لپاره چې د طالبانو په وړاندې د مقاومت رامنځ ته کول و، لاسونه راوښکاره کړ. سره له دې چې هغه یو نظامي قوماندان نه و، کرزي یو غوره سیاسي رهبر و او هغه څو کاله وړاندې د طالبانو لخوا په کوپټه کې د هغه د مړینې وروسته د هغه د رهبري مېراث واخېست. هانک مشوره راکړه څو په شمال کې په حالاتو باندې یو بل سیمه ییزه او د حالاتو د ارزښت ټاکنې یو بل رپوټ ولیکم. هغه وویل چې د سي اي اي او زموږ د پرمختگ له امله ولس مشر خوښ دی او د امریکې د پوځ د بمباري د ستراتیژي د بدلېدا په صورت کې په شمال کې د حالاتو د بدلېدا او له فکره ډک وړاندیز به په سپینه ماڼۍ کې د موضوعاتو په بدلولو کې مرسته وکړي.

ما ورسره په همغه ماښام د رپوټ د لیکلو وعده وکړه څو راتلونکی سهار د هانک د وظیفې سره سم یې هغه په دفتر کې تیار ولري. د هانک سره د خبرو کړلو وروسته د ټلیفون ترمخې کېناستلو او د امریکې د حکومت او د هغه په جگپوړو په هغه ناپوهي چې نه شي کولای دلته په افغانستان کې اساسي نظامي حالات درک کړي، فکر کاوه.

ښایي زه په هغه کچه د هغه څه په اړه چې زما په باور ساده و، هومره روڼ او واضح خبر نه وم. د طالبانو د نظامي ځواک زیاته برخه او د هغوی د بهرني ملگري گروپونه د القاعده په گډون د احمد شاه مسعود د شمالي ټلوالې په وړاندې دلته راغونډ شوي ول. دلته په شمال او په سویل کې د طالبانو د کرښوترشا په اسانتیاوو باندې د بمباری کولو د طالبانو په پوځي ځواک باندې د جگړې کولو په توان او خوښۍ باندې ډېر لږ او حتی هیڅ اغېز نه درلود.

کوم معمولي پوځ شتون نه درلود او واضح زموږ بمباري اغېزناکه نه وه. دا باید په ډانگ پېیلی حقیقت وي چې دلته یوازینی پوځي ځواک چې غواړي او کولای شي د طالبانو په وړاندې اغېزناکه جگړه وکړي، هغه د مسعود شمالي

تلواله ده خو بيا هم د متحده ايالاتو د پوځ د مرستې او د درنې بمبارۍ پرته هغوی دومره ځواکمن نه و چې د طالبانو کرښې ماتې کړي. مور بايد د بمبارۍ د کړنلارې ته بدلون ورکړی وای او د کابل او دتخار سره په لومړيو کرښو باندې مو متمرکزه کړې وای. په مزار کې د دوستم د ځواکونو لخوا بری به په شمال کې د طالبانو مقاومت له منځه یونسي. دغه هدف ته د ورسېدلو اصلي کيلي د جنرال فهيم د ځواکونو سره وه.

تر څو چې د جنرال فهيم ځواکونه ساکن او بې اغېزې وي ترهغې به طالبان د هېواد په کچه واکمن وي. د کابل په لورې کرښو ماتې، د لويديځ او کندوز په خوا د جنرال بريالي خان او په مزار شريف کې د دوستم د ځواکونو بری به په سوېل کې د طالبانو په رهبري باندې د پام وړ اغېزه ولري. په سوېل کې ناخوښ قومي مشران به د طالبانو په وړاندې د وسلو اخیستلو ته وهڅوي. په سوېل کې جگړه لږه ډاډمنه او بنيایي د څو میاشتو لپاره وغزول شي خو په شمال کې د طالبانو د ځواکونو ماتې به په سوېل کې د طالبانو په وړاندې بریا حتمي کړي.

ځینې وخت به حیران شوم چې که چېرې په واشنگټن کې وای په ځانگړی ډول په روانو خبرو اترو کې بنيایي ددغه ټکو په راولو کې له اوسه ډېر اغېزمن نه وای. دلته په پنجشیر کې داسې ښکارېدله لکه زه چې په تور او ژور سوري کې نارې وهم. ناوخت ماښام مې د ارزښت ټاکنې رپوټ وليکه او خپل فکر مې په هغه څه چې ورته مې د یوه لنډ، موجز او منطقي وړاندیز فکر کاوه، راوښوونست. د نیمې شپې څخه لږ وړاندې مې رپوټ ورولېږه. د ماښام په اووه بجې عارف راغی څو ما اوريک د ډاکټر عبدالله سره د غونډې لپاره ولېږي.

د بې بې سي پر ټلويزيون مې ډاکټر عبدالله ډېر لیده او هغه د شمالي ټلوالې لپاره ځان يو بااستدلاله او فصیحه ويناوال ثبوت کړ. په انگلیسي ژبه د غه پوره مهارت او د ښکلي لويديځ ډوله لباس د ټلويزيون د خبريالانو په منځ کې چې د لومړی کرښې څخه لويه شمېره ديخوا راوښتلي، يو مشهور شخصیت وگرځاوه.

د عبدالله سره زموږ لیدنه بيا هم په استنه کې د هغه په کوچنی باندې کې ترسره شوله. په زړه پورې لیدنه وه او په دره کې دومره لنډ وخت چې ما له هغه سره لیدلې او کتلي و، ما هغه ډېر خوښ شو. ډاکټر عبدالله په همغه شپه ډېر آرام او خوښ و. هغه له کېنې پرته د بهرنیو چارو وزارت هغه پرېکړه چې امریکې ته یې دهغه د لیدنې څخه ملاتړ ونکړ، په بهرنیو چارو وزارت باندې د ناکامۍ پړه ورواچوله او ویې ویل چې یوازې وخت به دا څرگنده کړی چې د بهرنیو چارو وزارت دغه پرېکړه یوه سهوه وه.

مور د کابل په اړه د پرېکړې لپاره د اوسنی هڅې په اړه هم خبرې اترې

وکړې. هغه وويل چې په واشنگټن کې د ځينو کړيو په شمالي ټلواله باندې د بې باورۍ له امله هم خبر لري. ما ډاکټر عبدالله او عارف ته وويل چې زما او ریک او د گروپ ځينو نورو غړو ته ځايناستي په نږدې وخت کې راروان دي. خو زه هلته په روان کړنلارې جوړونکي بحث کې گډون وکړم. عارف له دغه پريکړې سره خوښ نه و خو عبدالله وويل چې د شمالي ټلوالې څخه په واشنگټن کې زما له شتون څخه هرکلی کوي. ددغه کار د ترسره کېدلو لپاره تر اوسه کوم ثابت پلان نه و رامنځ ته شوی او په پای کې بنيادي دا کار هيڅ ترسره هم نه شي.

څو ک خبر و بنيادي کړنلاره او ستراتيژي د منطق د ځواکمنيدلو او دلته په حقيقتونو باندې د پوهېدلو په صورت کې بدلون ومومي، بنيادي مور ټول د يوې اوونۍ په موده کې کابل ته ورسيدو. انشاالله مو ورسره وويلې! کريس او پاپي زموږ تر راتگ وړاندې رارسېدلي وو. کريس زما او ریک دپاره يو کېسې چې د ځانگړو ځواکونولخوا ورته ويل شوې وه، درلوده. دوه ورځې وړاندې د تنکۍ غرمې پر مهال د قوماندې برج د طالبانو لخوا د ۵.۴۱ ملي متري توپک په واسطه د مستقيمو ډزو لاندې راغی. د بدلون او حيرانتيا لپاره داخل د هغوی نښه برابره وه او گولۍ د دېوال په بهرنۍ برخه او ځينې يې د کرکۍ څخه دننه رانوتلې.

له مېوري څخه پرته نور ټول په مځکه راپرېوتل. ميوري چې په مېز يې خپلې پښې ايښې او خپل چاقو يې تېره کاوه. يو چا پرې غږ وکړ چې ځان پټ کړي. هغه موسکې شو ويې ويل: د طالبانو ډزې خو ډېرې سپرنې او بې نښې وې. که چېرې هغوی ما په دومره واټن کې په نښه کولای شي، هغوی د دې مستحق دي چې ما ووژني. هغه په اوسپنه باندې د چاقو تېره کولو او تيغ کشولو راکشولو ته په داسې حال کې چې مرمېو د کانکرېټ ټوټې او دورې راپورته کولې، دوام ورکړ. ما او ریک دغه کيسۍ ته په ډار غور نيولی و. ما فکر وکړ چې مېوري بايد دلته راولېږدوو. زړه ورتوب خو يو ډول وي خو داخو بېخي بل څه وو! ما له ریک وغوښتل چې مېوري ته تليفون وکړي او هغه ته د بيرته راتگ امر ورکړي. ما د ارزښت ټاکنې رپوټ پر ليکنه پيل وکړ.

پنځمه برخه

سوېل

د کندهار په شمال کې جگړه

اته دېرشم خپرکي

د جیپونو او پیک اپ موټرو وړوکی کاروان په هغه کوچني سړک چې د موټرو ټایرونو پکې لښتي او ويالې جوړې کړې وې او د يوې کوچنۍ غونډۍ په سر د

کلاگانو يوې ډلې ته چې دېوالونه يې له خټو جوړ شوي وو، ورروان و. کريگ د ايوکو گروپ چې په سويلي افغانستان کې د سي اي اي لومړني عملياتي گروپ و، مشر و.

هغه د کاروان په لومړي موټر کې و او له ځان سره يې لنډې توپک درلود. فرانک چې د ځانگړو فعاليتونو پخوانی استخباراتي افسر و، د کرگ د مرستيال په توگه دنده ترسره کوله او له ځان سره په کزار ډول په داسې حال کې چې په سر کې يې د لوړو او ژورو او بريندو تيرو څخه موټر خطا کاوه، ښکښلې کولې. کريگ فرانک ته وروکتل، موسکي شو ويې ويل: فرانک که چېرې موټر په کراره ونه چلوې، هرې لورې او ژورې ته د ښکښلو کړلو له امله به د ښکښلو کلمې هم درخلاصې شي.

فرانک و خندل او بيا يې د موټر شترينگ گځ او ښی لورې ته په زوره سره تاو راتاو کړ څو موټر د خاورو په سر کې د راوتلې تيرې څخه وژغوري خو ناکام شو. هغه په سيټ کې پورته او سر يې په چت باندې ولگېدوسره سم وويل: نه مشره ځکه چې که چېرې په انگليسي ژبه کې د ښکښلو کلمې راخلاصې شي نو بيا روسي ژبې ته اوښتی شم. روسي داسې يوه ژبه ده چې سړی په رښتيا هم په کې ښکښلې کولی شي.

کريگ و خندل او سر يې وښوراوه. دا سر کې يا هغه څه چې د سر کې په نوم ياديږي، ملا هم ښکښلو او لعنت ويلو ته اړ کولا شي! کريگ دکورونو هغه ډلې ته چې ددوی په مخ کې و، وروکتل. فکر يې هغه ملاقات ته چې په راتلونکو څو دقيقو کې يې درلود، ورواوبښت.

حامد کرزی يو نا آشنا شخصيت درلود. منځنی ونه او ډگر بدن درلود. هروخت به يې ښايسته جامې په تن کولې حتی په بيديا کې هم! هغه رښتيني ښاغلی او ښه سړی و. هغه ډنگريدن، لنډه وهل شوې او خړ رنگه ږيرې د پوهنتون د پروفيسور په ډول ښکاره نه يو افغان قومی مشر چې د طالبان په وړاندې يې خلک راپورته کول.

سربيره پردې هغه د چا خبره کرزی د اوسپنې سخت منځ و. سر ټمبه زړور و حتی تر بې پروايۍ پورې زړور و! په سوېل کې د پښتنو په منځ کې د طالبانو په وړاندې د وسلوال مقاومت په رامنځ ته کولو کې کرزی يوازې پښتون رهبر و چې د امريکې دولت سره يې په خپله خوښه مرستې ته راودانگل!

هغه د سپټمبر د يوولسمې څخه څو ورځې وروسته په اسلام اباد کې د امريکې په سفارت کې د متحده ايالاتو دولتي چارواکو او د سي اي اي افسرانو سره ليدلي و. کرزی يو مشهور شخصيت و. هغه د روسانو په وړاندې د جهاد پرمهال يو فعال کس و او د خپل پلار سره چې په کندهار کې يو مشهور پښتون

قومي رهبر و، د سياسي مشاور په توگه کار کړی و. د ۱۹۹۰ کال په وروستيو کې د طالبانو په واسطه د حامد کرزي د پلار د وژنې له امله د کرزي کورنۍ مخالفت د طالبانو په وړاندې سخت او ښکاره شو.

حامد کرزي د خپل پلار د مقام د ساتلو لپاره گام واخېست. د هغه خاموش وقار، په انگليسي ژبه پوره حاکميت او سياسي مهارت، نوموړی پاکستان ته د تښتېدلې افغاني ټولنې په منځ کې په يوه سياسي څيره مشهور کړ.

په پاکستان کې د لومړيو ليدنو پرمهال کرزي افغانستان ته په بيا راتگ ټينگار وکړ. څو د کندهار په شمال په خپل قومي ټاټوبې ټرينکوت کې د طالبانو په وړاندې وسلوال گروپونه رامنځ ته کړي. کرزي ته د سي اي اي وړانديز دا و چې تر هغې چې د امريکې حکومت په سيمه کې توکي او شته ځای په ځای کړي، څو وکولای شي د کرزي او دهغه ملگرو لپاره د توکيو، وسلې، مهماتو او جگړې لپاره هوايي مرسته برابر کړي، انتظار وباسي. کرزي انتظار ونه کړ.

د سويلي لويديځ پاکستان، کوټې څخه چې يوازې درې کسان ورسره وو، لومړی د بار ورونکې موټر په شا او بيا د موټر سايکل په واسطه د طالبانو د ولکې لاندې سيمې څخه تېر او د ټرينکوت شاوخوا زيرو غرونو ته يې ځان ورساوه.

زيات شمېر قومي مشران د هغه سره يوځای شول خو د وسلې او د مهماتو نشتوالي او همدارنگه د يوه داسې مېکانيزم نشتوالي چې له مخې يې له بهر څخه مرسته ترلاسه کړې وای، د کرزي هڅې له پيل څخه دځنډونه سره مخامخ کړې وې.

په سيمه کې د طالبانو همکارانو په کندهار کې د هغوی مشران ژر خبر کړل او د هغوی غبرگون هم گړندی او څرگند و. د کرزي او د هغه د همکارانو د پيدا کولو او له منځه وړلو لپاره ستر نظامي عمليات پيل شول. په کمه وسله مجهز، خواره واره او په پراخه ډول وېشل شويو همکارانو له امله کرزي له سيمې څخه منډې ته اړ شو. کرزي او د هغه کوچنی گروپ چې د ټرينکوت په ليرې پرتو غرونو کې کلابند ول، پاکستان ته په خوځېدو شول. د شپې او ورځې د گرځېدلو په بهير کې په پوله باندې د تېرېدلو لار پيدا کړله. کرزي هم د عبدالحق د تقدير څخه ايله بيله ځان خلاص کړ.

کريگ د لومړي ځل لپاره د اکتوبر په وروستيو کې په کوټه کې د کرزي سره وروسته له دې چې سويل افغانستان ته يې د ايکو گروپ د رهبري کول په غاړه واخيستل، وليدل.

ايکو گروپ د کرزي سره د کار کولو او په سيمه کې د هغه د راگرځېدلو لپاره د مرستې د مرکز جوړولو او همدارنگه د هغه همکارانو ته د هوا له لارې د وسلې

غورځولو د چمتو کولو دنده په غاړه وه. کریگ او کرزي سمدستي په کار باندې پیل وکړ. کریگ د ځانگړو فعالیتونو د فرقې یو باتجربه افسر دی چې د سي اي اي سره یې د نړۍ په کچه په ځانگړو عملیاتو کې تقریبا شل کاله تجربه لري. هغه یو عادي انسان نه دی! شپږ فوټه قد، ډنگر او سخت ځان لري. کریگ ترټولو ښه ساحوي افسر دی. فرانک د خاورو له سړک څخه د یوې ډبرینې او شډلې ساحې په لورې چې د خټو د کورونو په خوا غزیدلی و، موټر وروگرځاوه او نور کاروان هم دده په څار روان و. کریگ په داسې حال کې چې په سړک کې د لورو او ژور د شتو له کبله ښکته او پورته غورځېده، ښي لورې ته څیر څیر وروکتل. هغه د کرزي د جنگیالو یو ګروپ چې د او ډي اي - ۵۷۴ ګروپ څخه را چاپیر و، تر سترگو شو.

څو موټر ولاړ وو او د سهار د اکملاتو له ډلې څخه صندوقونه د موټرو دننه او شا ته دلۍ ول. کریگ ولیدل چې مخابراتي توکي یېچمتو ول او د ځانگړو ځواکونو ځینې سرتېري ښکارېدل چې د مخابراتي له لارې (د مخابراتي شفرې یې ټکساس ۱۲ و. لیکوال) د طالبانو د هغه موقیعتونو په وړاندې چې په تنګي کې د لورو ونو د یوه اوږده کتار سره چې تقریبا زر متره واټن یې درلود، د هوايي بریدونو غوښتنه کوله. ګروپ د تیرو څخه جوړې شوې ټیټه کلا کې ځای په ځای شوی و او د هغه ځای څخه چې کریگ د کرزي سره په کې لیدنه کوله، تقریبا ۲۵۰ متره لیرې واټن درلود.

کله چې کریگ د سرف موټر څخه ښکته شو. دټکساس ۱۲ ګروپ دمشر په لورې لاس وښوراوه او هغه هم ورته لاس وښوراوه. کریگ فرانک ته وویل: داسې ښکاري چې زموږ د ځانگړو ځواکونو دوستانو هغه توکي چې تېره شپه راغلي، خلاص کړي دي. زموږ مجاهدین هلته ولېږه څو خپله برخه اکملات ترې رابارکړي او بیا هلته دکرزي ځای ته راشي. فرانک موسکې شو، دښې ادارې لپاره خوښي درته غواړم! دستار بکس کافي خوهر ورو باید په اکملاتو کې وي. ژامي ماتوونکې ګروپ دستار بکس کافي دراغوښتلو پرېکړه بې ځایه نه وه. هېله مند یم چې ټکساس ۱۲ ګروپ دازېری چې کافي په اکملاتو کې نه ده راغلي، رانه کړي. فرانک د نورو موټرو په لورې وروگرځېد او خړ او نصواري رنگه دورې چې دوی جوړې کړې وې، په داسې حال کې چې دګروپ په لورې ور روان و، وخوځېدلې. فرانک هم له ځان سره وژومېده او ګریک داسې یوڅه ترغورونوشول که چېرې کافي ونه لري نوله شور او جنجال ډکه ورځ به وي. ګریک په داسې حال کې چې فرانک ځوان افغان ته چې دګروپ دژباړن په توګه یې کارکاوه، خبرې کولې، ور وکتل. بیا راوگرځېد او په راتلونکې لیدنه باندې یې فکر وکړ. هغه دبل موټر غړواوړېده او ددوی په لورې خوځېده، اومخ یې ورواړوه. هغه دکرزي ابې رنگه سرف موټر چې ددوی په

خوا تېز روان و، دلکۍ په څار يې دورې روانې وې، وليده. گریک د ودانۍ لويې دروازې ته ور روان شو. دموتېر تر رسېدو انتظار شو. موتېر هم رانږدې کېده له ځان سره يې موسکا کوله. دکرزې سره دليدنې لپاره خوښ و. هغه دکرزې سره کارکړلوڅخه دومره خوښ او دهغه يې دومره درناوی وکړ چې تردې وړاندې يې له هيچا سره د کار کولو په مهال په دې کچه درناوی په یاد هم نه و.

په کوټه کې يوه ارامه سوفه (يودول عصري چوکۍ. ژباړن) او يوه بله چوکۍ چې يوسپرننگ هم ترې راوتلی و، له توکو ډکه وه. يو کوچنی د لرگي مېز او ورسره څو دانې نورې چوکۍ او يو چپرکت چې چوکات يې له لرگي جوړاو په پلن بېرې پيرل شوي رسي دتوشکې په توگه کارول کېده. کړکۍ ټولې خالي څلورکونجه مربع وې حتی دکړکيو لرگين چوکات يې هم لوت شوې وې. دا دسيمې هغه خلک و چې د بې وزلي ښکار شوي ول. په سوفه باندې کېناستل. دگرم چای پلاستيکې پيالې يې ددوی ترمنځ دچوکۍ په بالښت باندې کېښودلې. کرزی لږ رامخکې شواو په غلي غږ يې خبرې پيل کړې. گریک: ووايه دهېوادڅخه څه خبر لرو؟ جگړه څنگه پرمختگ کوي؟

صاحب که رښتيا ووايم حالت ښه پرمختگ کوي. گریک په ملا کې کور شواو په مخکې پروت پاکت يې راواخيست. هغه وويل: دانقشه ده، کولای شو چې پرمختگ په کې په گوته کړو.

دټکساس ۱۲ گروپ نوي راغلي (تکتیکې) ظابط دمخبرې له لارې ديوې بي-52 بم غورځوونکې الوتکې سره دطالبانو هغه موقیعت چې همدا اوس تصدیق شواو په دره کې تقريبا زر متر لرې واټن لري د هوايي برید لپاره په اړیکه کې دی. خور دظابط د ځانگړو جغرافياوي کوارډيناتو باندې د برید کولو لپاره په لازمي مرحله باندې کارکوي. هغه يوه کوچنی خويوه جدي سهوه وکړه. هغه په دې ونه پوهېده چې هغه کوارډيناتو چې هغه يې په هوا کې د څرخيدونکې بي-52 الوتکې لپاره لوستلې، هغه کوارډينات په دره کې دطالبانو موقیعت نه بلکې دخپل گروپ دموقیعت کوارډينات دي! بمبار کوونکې افسر دکوارډيناتو تصدیق غوښتنه وکړه اوځوان خور ظابط هغه ته ډاډ ورکړ چې نوموړي کوارډينات هغه موقیعت دی چې دی يې غواړي چې هوايي برید پرې ترسره شي. بي-52 الوتکې يودانه او بي يو-31 ډوله بم چې دوه زره پونډه وزن لري اودټکساس ۱۲ گروپ له خوا په ورکړل شوي کوارډيناتو په سمون (مطابق) پروگرام شوی و، را وغورځاوه. بم دهغه ارتفاع څخه چې راخلاصېږي تقريبا نيمه دقيقه نيسي څوپه هدف باندې ولگېږي.

گریک دچای له کرسی څخه پيالې ليرې کړې وې اوددوی ترمنځ يې دافغانستان نقشه غوړولي وه. هغه دختيځه ولايتونوپه لورې اشاره وکړه اوکرزی

ته يې د تنبېدونکو طالباڼو خبرې کولې چې په دې وخت کې د هوا يوه ډېره ځواکمنه څپه ودانۍ ته راننوتله چې دېوالونه اوچت يې ټوټې ټوټې او گريک يې په کرزي وروښلوه. دواړه يې په کوټه کې د شليدلونځکوپه ډول سرکونډی او په بل مخ واپرول. د چاودنې زور دوی راپورته او مخ لوري ته يې وغورځول. زور يې ددوی د سزو څخه هوا په زوره راوباسله. بيا د فشار او زور څپه تېره شوه. يوه ارامه او بې حسه چوپتيا يې پرېښودله. کريگ په هوښ کې و، سره له دې چې ټول بدن يې خور و خو دا خور د يوه ژور ټپ خور نه ول. داسې و لکه يو ځل چې هغه د د سيند په څپو باندې لويه کوله او د يوې سترې څپې سره مخامخ شو چې لاندې يې ډوب کړ او تقريباً نيمه دقيقه يې د سيند په تل کې پرمخکته وواهه.

هوا د دورو او لوگي څخه ډکه وه. کريگ شاوخوا وکتل، ويې ليدل چې د ودانۍ وروستنۍ دېوال او د چت اړوند برخه له منځه تللي وو.

کرزي د ده څخه څو فوټه ليرې پروت و. په گځ لورې راغښتل شوی، جامې يې شليدلې او ککړې شوې وې. کريگ کرزي ته په خپورو ورغی او هغه يې په مخ راواړوه بيا کريگ خپل بدن ورمخکې کړ خو د گڼ شمېر راغورځېدونکو ټوټو څخه يې وژغوري. کريگ خپل غومبوري د کرزي پر مخ کېښودل او د هغه ساهو ايستل يې احساس کړل.

هغه له کرزي راپورته شو او د هغه پر بدن يې لاس راتېر کړ خو مات شوي هډوکي او نور ښکاره غوڅ ځايونه وگوري. پر مخ يې څو عادي زخمونه ول او د هغه پر ټنډه خو سربيرن زخمونه لا له وړاندې راجوتېدل خو کريگ کوم گواښوونکې او جدي ټپونه پيدا نه کړل. هغه د کرزي ترڅنگ کېناست او خپل ځان يې وکوت. هغه په شا باندې څو ځايه سره خالونه درلودل خو ښايي چې د دېوال د ړنگېدلو پر مهال پرې څه شې راپريوتی او د هغه په ډډه لگېدلی وي. د ورمېر او د سر په شا څو ځايه غوڅ شوی و. هغه داسې احساسوله لکه هغه چې موټر وهلی وي. ټول ځان يې درد او مېرې مېرې کېده. غورونه يې ترنگېدل او داسې ښکارېدل لکه غږ چې له ليرې ځای څخه راځي. هغه د پېښې پر څرنگوالي نه پوهېده خو دومره پوهېده چې ترڅنگ يې يوه لويه چاودنه شوې ده. هغه چې شاوخوا وړانۍ او ويجاړتيا ته وکتل، پوه شو چه هغه له دې چې کرزي ژوندی پاتې دی، ډېر بختور دی. بم کټ مټ په هدف باندې ولگېد اوله تيروجوره هغې چارډېوالي چې ترشا يې دگروپ زياته برخه يا په کاربوخت واو يا ولاړ ول، په لس متری کې ولگېد. دکرزي درې سرتيري چې په دېوال باندې ناست ول، ارام يې کاوه اود د دې ځايه يې په لنډو دطالبانو د موقعيتونو په منظم ډول ډرنگېدلوانتظار کاوه، هواته پورته اوبدونونه يې ټوټې ټوټې شول.

د ځانگړو ځواکونو دوری تنه سرتېري هم په کې مړه شول. پاتې نوريې برسیرن او ځینې یې ژور تپیان شول. ځینې سرتیري چې په سیمه کې یې اکمالات لېږدول، هم تپي شول. ایکو گروپ افسر فرانک چې د خاورو کورسره نږدې چې لېدنه ترسره کېدله، هم غورځولي اوبې هوبنه کړي و خود عادي گرولو اوسر بیرن تپونو پرته هغه روغ رمت و. همغه ماسپینن ډېر وروسته گریک د فرانک سره یوځای په همغه سیمه وگرځېد خو هغه بشپړه گډوډي چې د جغرافیایي کوارډیناتو په لوستلو کې دیوې کوچنۍ تېروتنې څخه رامنځ ته شوي وه، وگوري. که چېرې بم لس متره نور هم نږدې لگېدلی وای او یا د تیرو دډېوال په هغه خوا چې گروپ کارکاوه لویدلی وای، بنایي د لېدنې په کوټه کې ټول وژل شوي او همدارنگه یو ځواکمن ملي رهبر به موله لاسه ورکړی وای!

نهه دېرشم خپرکی

گریک دموتېر په بانټ باندې د دورین د لید ثابتولو لپاره اودمخامخ غونډۍ په څیر کتلو لپاره ورکورشو. هغه شپيته تنه سرتېري جنگیالي چې تېره شپه د غونډیو د خوندي کولو لپاره لیږلي و، ځای په ځای شوي ول. هغه و لیدل چې دا کسان د سهار په سره هوا کې په سیمه کې خوځېدنه کاوه. خوځایه کوچني اورونه بلیدل اوشنه اسمان په لورې ترې سپین لوگي پورته کېدل. د هر اور څخه درې یا څلورتنه دسهار دجای لپاره د اوبو د ایشیدلو په هیله ترې راچاپېرول. گریک دغه لیکې ته په غور سره وکتل او ویې لیدل چې جنگیالو تېره شپه لږ دفاعي موقیعتونه جوړ او دهغوی توکي د هر دفاعي موقیعت څخه چاپېره پراته ول.

کمزوری دیسپلین یې درلود خودغه کسان با تجربه سرتېري نه ول. د سیمه ییزه کلیو کسان ول. ځینو خو د 1990 کال یا دروسانو او یا افغان کمونست رژیم په وړاندې د جگړې تجربه درلوده خو حتی دغه کسان هم اوس دوکاندران او یا بزگران و. دکلي په هوسا ژوند کې یې وخت تېرکړی و. گریک د غونډۍ د تېرې څوکې څخه چې ده څارله یوازې درې سوه فوټه ترې لرې و. هغه پوهېده چې تقریبا اته سوه متره وړاندې په غونډیو باندې د طالبانو څوسوه کسيزه ځواک شته.

د تېرو څلورو ورځو په بهیر کې دکرزي ځواکونو دامریکې د هوایي ځواک په مرستې طالبان دسویل په لورې په یوه ثابت گام باندې وتښتول. دطالبانو په منځ کې مرگ او ژوبله درنه وه چې دوی به هرځل ددفاع لپاره کونښن وکړ له اسمانه به د بمونوباران پرې پیل شو او ددوی ترڅنگ به یې مرگ او ویجاړتیا رامنځ ته کوله. دا د شک خبره نه وه چې دکرزي کسان په غونډۍ باندې ارام او په ډاډه

زده پراته ول. ددغه اوردې اوکراره جگړې پای ډاډمن و. طالبانوماتې خورلي وه خو هغوی تراوسه په دغه حقيقت نه پوهېدل. گریک خپل چار چاپېره وکتل اودخپلې کرښې توپیر ته یې موسکا وکړه. هغه دفاعي موقیعتونه چې افغان ځواکونو برابرکړي وو په ښه ډول جوړشوي وو چې ژور غارونه او په سربې د خاوروڅلي او غټې تیرې یې پرې ایښې وې.

توکي ټول په منظم ډول اېښودل شوي و او په هر موقیعت کې یوکس حتی دچای خورلواود وریزو دتیارولوپرمهال هم یوکس په هر دفاعي موقیعت کې شتون درلود. د ایکو گروپ⁽¹⁾ درې غړو دگریک سره د جیب موټروسره نږدې کار کاوه اودکمپ په کوچنی بخاری باندې یې کافي تیاروله. راکې چې دگروپ ارتباطي افسر و، خپل توکي برابرول څودقرارگاه څخه دسهار دمالوماتورا کره ورکړه ترسره کړي.

فرانک چې دگریک دویم کس و دځانگړو فعالیټونو دفرقې له غړي جوز سره یې دسیمې نقشه لوستله. ددوی وسلې او دساحې توکي دوی ته نږدې ایښي ول. ټولود اېل بین اېل (یو ډول شنه کاوبي ته ورته پتلونونه. ژباړن) ډوله دساحې جامې اوبوتان په پښواودامریکې دپوځ دتوکو بندونه چې له کلک ټوکر څخه جوړشوي، دتوپانچو نظامي بندونه اودمهماتو کڅوړې چې په افغانستان کې د سي ای ای ټولو غړوانتخاب و، لرل. ددوی څخه یوازې شل گزه لیرې د ځانگړو ځواکونو د او ډي ای -74 گروپ شپږغړي دسهار په دندو بوخت وو، چې مهمه یې دکافی جوړول اودورځې لپاره یې نور توکي برابرول و. گریک فرانک ته لاس وښوراوه اودځانگړو ځواکونو دسرتېروسره دسترې مه شي اودورځې دمبارۍ په اړه دمالوماتواخیستلو لپاره ورغلل.

دهوایي ځواک تکتیکې افسر گریک ته وویل چې هغه یوه بي-52 ددوی موقیعت ته راغونښتي اوددېرشو دقیقو په بهیر کې به راورسیري. دهمدغه سهار نورې هوایي بمباریو ته لومړیتوب ورکول کېده خودورځې په بهیر کې به هغوی په زیاته کچه دهوایي بمباری غوښتنه کوي. له دې سره گریک اوفرانک په غونډې پرتو افغانانوته خطر وگاله. دمعاينه کولو لپاره یې دتگ زړه وکړاوهغوی درې ته دیوې تنگې لارې چې تقریبا سل گزه ښکته وه، لاړل.

ښایسته شین آسمان و یوازې دسویل په لورې ځای ځای سپینې ډېلې وربځې لیدل کېدلې. هوا یوڅه سره وه خو په ماسپینین کې د تودوخې درجه څلوېښتوته رسېدله. گریک وویل: په طالبانو باندې دیمونودغورځولواودهغوی له ژړا او بڅښنې ډکې (کونو) ته د سزا دورکولوله پاره غوره ورځ ده. په داسې حال کې

(1) د نظامي قطعاتو د یو او بل څخه د اسانه توپیر لپاره د امریکا پوځ د انګلیسي ژبې د حروفو د اوازونو لکه (A)، الف (E) ایکو کاروي. ژباړن

چې هغوی قدم واهه اودسهار يې خوند اخيست، گريک فرانک ته وويل چې هغه غواړي راتلونکې شپه اي سي ۱۳۰ A-C توپ لرونکې الوتکه دطالبانو پرموقيعتونو بمباري وکړي او په متواتر ډول بمباري به دهغوی دمورال په ما تولو کې مرسته وکړي. اي سي-130 الوتکه چې 105 ملي متري او 40 ملي متري توپ او دخومبله لرونکې توپک به په طالبانوشپه پر يوه ژوندي دوزخ بدله کړي. کسان بلې غونډې تېرې څوکې ته ورپورته شول اودخوردظابط حيدر له خوا چې د څو باتجربه سرتېرو له ډلې څخه و اود کرزي د جنگيالودهدمغه گروپ سره يوځای جنگېده، ورته هرکلی وويل شو.

کرزي تقريبا څلور سوه جنگيالي راغونډ کړي واود دغسې پوه کس لرل هم دحيرانتيا خبره نه وه. حيدر ډېره لږه انگليسي ژبه زده وه خو ده اوگريک پرې مفاهمه کولای شوه. گريک په سيمه کې يوه گډ وډ دفاعي موقيعت ته اشاره وکړه او حيدر په ماته اوگوډه انگليسي وويل: هو بڼه نه دی جوړشوی. زما کسان ستړي دي. دوی وايي چې دښمن په منډه دی. د انديښنې وړنه ده! گريک وويل: هو دښمن په منډه دی خو هغه بيا هم سرى ويشتلی شي! هغه لاسونه پورته کړل او توپک دنيولوپېښې يې وکړې. ظابط حيدر به بايد ځواکمن واوسي. خپل لاس يې کور کړاوتور غړي ته يې اشاره وکړه او ويې ويل چې ځواکمن ځواکمن! هغه وگرځېد اوسريې وبنوراوه. شاوخوا يې وکتل فرانک او کريگ ته يې اشاره وکړله او ويې ويل: چای مو خوښيږي؟ حيدر هغه اورته چې څو فوټه ليرې بلېده او تور شوی چاينک چې بخار ترې راپورته کېده، اشاره وکړه. دوی د اور په لورې وروان شول او د مخامخ غونډۍ څخه پرې ډز وشو څو نورې پرلپسې ډزې هم وشوې او سهار په سره هوا او تنگي کې يې غږ په کراره انگازې کولې.

دوی ټول د درې په هاخوا د طالبانو موقيعت ته د کتلو لپاره ورودرېدل. افغانانو هم خپل موقيعتونه باندې ولاړ شول او ټولو د درې په ها خوا دډزوځای ته په څيرڅير سره کتل. دغونډۍ په سر خوځېدنه وه. گريک لومړی دوه بيا درې کسان چې تورې جامې يې اغوستې وې دغونډۍ دهغې تېرې څوکې چې گريک اودهغه کسانوته نږدې وه، وليدل. نوموړو دريو کسانو يوه کرښه جوړه کړله. لاسونه يې دخپلو سرونوپورته دهر يوه سره يو يو کلاشينکوف اوچېغې يې وهلې غږ د دوی په لوري په کراره رسېده. غږ يې بې سيکه اوگډ وډ اوڅوک پرې نه پوهېدل. بيا دغه دريوکسانومخکې گامونه واخيستل او دغونډۍ په ډډه ښکته لورې د دوی په خوا وروان شول. گريک خپل دوربين راواخيست څودا دري کسان په کې له نږدې وگوري. دوی په غور سره خوځېدل. په کراره سره يې چټکتيا زياتيېدله. دغونډۍ په ښکته لوري په يوه عامه لار باندې روان ول. دوی ازادې تور رنگه جامې اوتورې پگړۍ په سرونووې. په سينوباندې يې دتوکو لپاره له کلک

توکر جوړشوي بندونه اودمهماتولپاره يې په کې کڅورې هم درلودلې. گريک فرانک او حيدر ته وويل داچې دوی دکوم هېواد دي، وړاندوينه يې سخته ده خو دومره پوهېرم چې سيمه ييزې جامې يې په تن نه دي. نوموړي درې کسان د درې تل ته ورسېدل او اوس يې اورده گامونه نور هم گړندي کړل بيا يې منډه پيل کړه. په داسې حال کې چې گريک اوفرانک ورته په حيرانتيا سره کتل، نېغ دغونډۍ په لور ور روان وو. دا درې کسان څه هوډ لري؟

دوی پرته له ستونزې په خوځښت کې دي. ديوبل څخه درې يا څلور فوټه په اندازه ليرې روان ول. کرښه يې جوړه کړې اودهغه ځای په لورې چې گريک اودهغه افغان ملگري انتظارکوي، ورگوري. بيا دکرښې له لاندې برخې يوه افغان چې دغه درې کسان يې په داسې حال کې چې په تدريجي ډول له ډگرڅخه راتېر شول، چېغه کړله. دوی دچيچنيادي، چيچنيا! نورو افغانانو هم دغه کړيکه پيل کړله. دغونډۍ په سر دافغانانوپه منځ کې د ډار يوه داسې سخته څپه راغله چې ما په اسانۍ سره احساس کړله. دهرې جگړې په مهال دطالبانوسره د چيچنيانوديوه گروپ دشتون گونگوسې او رپوتونه شته ول. دوی سخت دريځه، ځواکمن جنگيالي، ښه روزل شوي اودخپلو وسلوسره دپوره مهارت په لرلو مشهور وو. څو ورځې وړاندې ديوې ځانگړي اوسختې جگړې وروسته دکرزي په ځواکونوکې دوژل شويوله ډلې څخه يې يوشمېرپه سرونوکې په يوه يوه گولۍ لگېدلي او وژل شوي ول. دا دافغانانولپاره ډېره لويه خبره وه ځکه چې دوی اصلاً توپک ښه نه برابرې او پرځای يې په الله باورکوي چې هغه به گوندې نښه وربرابره کړي. دوی فکر کاوه چې دغه ډول دقيق ډز کول دچيچنيانوکاردی. گريک په حيرانتيا سره دافغانانولاندینۍ اوپورتنۍ کړښوته وروکتل هغه ليدل چې پردوی وېره کېناستله. شپېته وسلوال کسان د دريوکسانوڅخه چې ددوی په لورې دمنډې په حال کې دي، ډارپرې!

هغه ظابط حيدر راوښووه اوله هغه يې وغوښتل چې خپلو کسانوته دويشتلوامر ورکړي. هغه ورته دوسلې نيول اوپرهغې د ډزې کولوپېښې وکړې. حيدر وگرځېد اوخپلو کسانوته يې دډزوکړلو امرورکړ. په دوی اوس وېره راغلې وه اودکلاشينکوفونودراخيستلو لپاره خواره واره شول. په داسې حال کې هغوی شاجورې ورواچولې اومرمنۍ يې په توپکوتېرې کړې، دشور يوڅپه خواره شوه. حيدر خپل کلاشينکوف تيارکړ اودغونډۍ څوکې ته ورغی اوهغه دريو کسانوته چې تورې جامې يې اغوستې وې اود دوی په لورې په بې رحمانه ډول په منډې وهلې، وروکتل. هغه بل امر ورکړ. خپل توپک يې اوچت او ډزې يې پيل کړې. توپک بې مټ ته جټکه ورکړه. بيا يې په ماشه گوته ټينگه کړله او درې يا څلور ډزې يې په وار خلاصولې.

نور يې اورده فايرونه كول ، توپک يې بې ولکې د اسمان په لورې جگ او تبت کېدل او په دوامداره توگه يې مټونو ته جټکه ورکوله چې دا د ډزو په مهال د ويرې اغېز وي. خو ثانيې وروسته ډزې پای ته ورسېدلې او کريگ په حيرانتيا سره وکتل چې تر اوسه هم نوموړی درې کسان په داسې حال کې چې شاوخوا مځکه يې لږزیدله، زمور په وړاندې د منډې په حال کې و.

پرمځکه باندې د ډز لگېدلو له امله مځکه چاوده او لوټې او کاڼې يې د اسمان په لورې الوخول. نوموړو دريو کسانو خپلو اوږدو گامونو ته دوام ورکړ. کرښه يې ماته نه کړه او په تدريجي ډول يې منډې ته دوام ورکاوه. افغانانو خپلې دېرش ډزې شاجورې خلاصې کړې او ډزې د خو شېبو لپاره و ځنډيدلې. دادرې کسان هيڅ ونه لگېدل او کريگ له حيدر څخه وغوښتل چې کسانو ته د ډزو د دوام امر ورکړي. د ډزو زير غږ په داسې حال کې چې ډار شويو لاسونو ډکې شاجورې توپکو ته ورواچولې، راغی. د ډزو غږ د کرښې په لاندې برخه کې نور هم لوړ شو. سړی يې تقريباً کوناوه ، کريگ په غورونو کې د شهادت گوتې ونيوې خو غږ بند کړي خو بيا هم دا دريو جنگيالو روغ رمت منډې ته دوام ورکړ. دوی اوس د غونډۍ بېخ ته رانږدې شوي وو. کله چې د کسانو په منځ کې چوپیتا خپره شوله، دوی د راروانو کسانو چې الله اکبر نعرې يې وهلې، واورېد.

دوی د منډې په حال کې تکرار د الله اکبر چېغې وهلې. دا د افغانانو د حوصلې دپاره ډېر څه و او د چيچنایانو غږ خو لاتردې هم ناوړه و! لکه اشاره چې شوې وي دغه شپيته کسيزه ډلې مخونه واپړول او د خپلو موقیعتونو څخه په منډه شول! کريگ هغوی ته د درېدلو چېغې وهلې. دده خواته نږدې کس يې له مټه راوښو خو هغه ځان ته ټکان ورکړ. کور ور ولاړ او د غونډۍ په ډډه کې د نورو ملگرو سره په داسې حال کې چې هغوی هم د بېرې منډه کوله، يو ځای شول.

کريگ او فرانک د غونډۍ په ډډه کې دريو چيچنایانو ته وروکتل او هغوی هم اوسمهال دوی ته ورنږدې کېدل. فرانک وويل چې دا درې هغه زړور کسان دي چې ما په خپل ټول ژوند کې نه وليدلي او يا خو لېوني مورکوسي دي! (دا هغه اسلامي جذبې وه چې رښتيا هم نوموړو کسانو لويديځوالو ته ثبوت کړې وه. ژباړن) په هرصورت زه نه غواړم چې دلته پاتې شم او له هغوی سره ووينم! کريگ ستا څنگه خوښه ده؟

کريگ وگرځېد او ويې ويل: راځه چې له ورايه ورته ځانونه وروپيژنو! هغه د غونډۍ په ښکته لورې منډه پيل او ورسره فرانک هم يوځای شو بيا يې چټکه منډه پيل کړله خو د تښدېدونکو افغان ځواکونو سره يو ځای شو. کريگ او فرانک د ځانگړو ځواکونو د او ډي اي - ۵۷۴ گروپ سره يو ځای شول او د هغه دريو چيچنایانو ته چې اوسمهال ددوی لخوا په خالی شوي موقیعتونو باندې ولاړ وو،

په هک پکتيا سره ورکتل.

کريگ د هوايي گروپ تکتیکي بازوال افسر ته ورغړ کړ او له هغه يې وپوښتل: ايا هغه بي - ۵۲ ډوله الوتکه اوس هم زمور په سرونو الوتنه کوي؟ هو صاحب هغه زمور په سرونو گرځي او د هدف لپاره د جغرافيايي کوارډيناتو منتظر دي. کريگ په داسې حال کې هغه دريو چيچنایانو ته چې اوسمهال يې د تښتېدلو افغانانو د توکو پلټنه کوله، ورکتل ويې ويل: راځی چې د همغې غونډی د سر جغرافياوي کوارډينات ورکړو. هغه دريو واړو ته به د بلنې يو کارت وروليرو! کله چې د مخابرې له لارې د بريد غوښتنه په بهير کې وه، کريگ هغه دريو کسانو ته ورکتل او هغوی اوس هم چېغې چې واضحاً ښکښلې وې، وهلې!

د نوموړو دريو کسانو څخه يوه کس خپل لينگي خواره کړل او په دواړو لاسونو يې خښتگ ونيو څو په ښکښلو ټينگار و کړي. يو بل ته يې کوناطې ورواړول. ويې ښورول او بيا وگرځېدل او په خدا شول. (فکر کوم په لويديځه ټولنه کې دغسې يو څه د ښکښلو او د پيغور په مانا دي. ژباړن) هوايي تکتیکي افسر خبرې پيل کړې: يو دوه زره پاونده بم... بيا يې خبرې وځنډولې او بيا يې دوام ورکړ: يو دوه زره پاونده بم راروان دی. په نښه باندې د لگېدلو پورې پينځه ويشت ثانيې وشمېری. کريگ ولاړ شو او دده مخامخ دريو کسانو ته يې وروکتل: دا د زړه ورتوب هغه بهترينه منظره وه چې ده تر اوسه ليدلې او يا په حقيقت يې تراوسه ترې اورېدلي هم نه وو! يوازې دري کسان چې په شپږ يا اووه سوه متره پراخ او خلاص ډگر باندې په شپېتو کسانو چې هغوی پرې ډزې کولې او تر پايه يې يوگام هم ځنډمن نه کړل. هغوی اوس ولاړ دي او پر هغه کسانو چې دوی سپکاوی وړ واړوه، مسخره کوي.

کريگ له هغه څه چې دوی ته (منظور يې چيچنایان دي. ژباړن) ورپېښدل زړه خوږېده خو دده کسان بايد بېرته ډاډه شي او هغه وقار او حيثيت چې دوی له لاسه ورکړی و، يو څه برخه يې بېرته لاس ته راوړې وای. کريگ باوري و چې ده او کريگ کولای شول چې نوموړي درې کسان په داسې حال کې چې په غونډی راپورته کېدل، وژلي وای خو د افغانانو له ډلې څخه هيڅ يوه هم نشو ليدلی او ښايي په دغه کار سره د فرانک او کريگ په لورې د افغانانو له امله يو څه کينه له دې امله چې د هغوی وقار ټيټ شوی و، راپارېدلی وای (ليکوال زما په باور هڅه کوي څو خپل کسان د افغانانو له شپيټه کسيزې ډلې څخه ډېر زړور معرفي کړي. ژباړن) او په دې ډول به ټوکه پر چيچنایانو تمامېږي! کريگ ساعت ته ورکتل. شل ثانيې پاتې وې. هغه لږ مخکې شو او ښی لاس يې د دريو کسانو په لورې پورته کړ او په کراره يې د نيمې دايرې په ډول وړاندې او وروسته کړ. د چيچنایانو څخه يوه کس خپل لاس پورته او منځنی گوته يې د سلام په توگه ونيوله. (په لويديځ

کلتور کې دا ډول حرکت د ښکېل مانا لري. ژباړن). جي بي يو-۳۱ ډوله بم د هغه چينايي ترڅنگ چې په وياړ سره ولاړ ول، د يوه فوټ په واټن کې ولگېد. د غونډۍ سر د لويې چاودنې له امله په اور او لوگي کې پټ شو. د کريگ شاوخوا افغانانو باندې د خوشالۍ څپه راغله. د يوې شېبې لپاره کريگ فکر وکړ چې هغه د پرکنده چاودنې په زړه کې د انسان څېره وليدله خو هغه دومره په چټکۍ سره تېره شوه چې فکر يې وکړ چې هغه يوازې يو تصور کړی دی! (1)

خلوېشتم خپرکی

داکتوبر اووه ويشتم سهارمود يوشمېر جالبه تلگرافونوپه رارسېدلوپيل کړ. يوتلگراف دامريکې دپوځ مرکزي امریت سينټ کام جنرال تامې فرانک اوجنرال فهيم ترمنځ په دوشنبه کې د ليدنې وړانديز شوی و. د فهيم لپاره به دا ښه فرصت وي خو خپله قضيه باندې دجنرال تامي فرانک سره نېغ په نېغه وغږېږي اوفهيم ته په کابل باندې دبريد پلان ته دبيا کتلوا اجازه ورکړي.

د ترورېزم په وړاندې مرکز کې له جنرال فرانک څخه پرته هانک د سمندري ځواکونوقومندان اوکولاند د مرکزي امریت د ځانگړو عملياتومشر چې په افغانستان کې په عملياتوبوختوځانگړوځواکونومشري په غاړه لري، هم شتون ولري. داچې جنرال فهيم له وړاندې په دوشنبه کې و، اوعارف غوښتل چې دگډون لپاره هلته ورشي، غوره فرصت و. زه ددممتاز سره يوځای په استانه کې هوايي ډگرته په موټرکې لارم څوعارف د اته نيمو بجو الوتنې څخه وړاندې له نږدې وگورم. عارف دغه ليدنې ته سترگې په لار و. هغه وويل چې دی به له ممتاز وغواړي چې د وړانديز مالومات بايد جنرال فهم ته دوشنبې ته د هغه دچورلکې د رسېدلو وړاندې دمخابرې له لارې ورورسوي. عارف په ليدنه کې زما گډون وپوښت. ښه نظر وما هم هوکړه وکړه چې د گډون هڅه به وکړم. زه دخر نصواري دوروچې دچورلکې دپورته کېدوله امله تا ويدلې اوتلونکي چورلکې ته يې خدای پاماني ويله، ليرې ودرېدل اوله ځان سره مې ددې دپاره چې هرڅه څومره په بېره سره ترسره کېږي، فکريوورم. دسهارتلگرافونوداهم ويل چې زما دگروپ لپاره څلورځايناستي تېره ورځ تاشکند ته رارسېدلي دي. زما ځايناستي زما يوپخوانی دوست اود زما هم نومی، گيري نومېده. دويم گروپ (لومړی گيري لقب مې ځان ته کېښود. ليکوال)هانک سره دوشنبه ته يوځای په سفر راته. ما فکر وکړ چې زه اوریک هم بايد دوشنبه ته دجنرال فهيم اوجنرال فرانک سره په ليدنه کې دگډون اوزمورځايناستوته دکوتک

(1) ښايي دغه يوه معجزه وه چې د نوموړي امريکايي په سترگو کې يې د بم په لمبو کې د انسان څېره جوړه کړې وي. ژباړن

په وردگو کې ځانگړي امریکايي ځواکونه چې عام افغانان یې ځورول

د کندهار په شمال کې کرزی د سی ای ای سره

جنګي کلا مزار شریف سي ای ای د دوستم یانو سره

په شبرغان کي طالب زندانيان

دورسپار لولپاره سفر ورکړو. کریک اومپوري هم باید دوشنبه ته دخپل نوبت دبدلون دپاره له مورسره تللي وای. کله چې زه خپل دفتر ته راوگرځېدل. میوري هم هلته وخوهغه خپه و. هغه له دې چې دی دېگرام څخه ولې ایستل شوی و، دتشریحاتو غوښتونکی و. دده له خولې دځانگړو ځواکونو کسانو دده له لاسه هرڅه خورل او هرڅه بڼه روان و. ما ورته وویل چې قرارگاه زموردگروپ دځینوکسانولپاره ځایناستي رالیږي. دی اوکریس هم قرارگاه ته دورگرځېدلولپاره خوښ شوي دي نودتگ لپاره دتیارۍ نیولوپه خاطر هغه ته دلته اړتیا وه. زه ددغه حالت څخه مایوسه شوم. ما مپوري ډېر خوښېده زه پوهېدم چې هغه احساسوه چې دی ډېر ارزښتمن کار ترسره کوي خودده هغه کېسې چې ددښمن دډزو دخطریې بې باکه گڼلی و، زه ځورولم اوما دهغه دخوندیتوب په اړه اندېښنه درلوده. هیچا تراوسه ونه ویل چې امر ورکول اسان کار دی. په همغه سهار په نهو نیمو بجو باندې دچورلکې څخه دمخبرې په واسطه خبر راکړ چې چورلکه دچټکو بادونو، درنودورسره مخامخ ده اودخوزه فوټه لاندې ارتفاع څخه لیدل تقریباً نا شوني ول. اید وویل چې په دوشنبه کې دکنټرول برج هم په مساوي ډول دخرابې هوا رپوت ورکړ او هغه وویل چې دخودقیقو په بهیر کې به ددورودتویان ترورکېدلوپورې دهوایي عملیاتو ددرولولپاره پرېکړه ونیول شي. یویا خودقیقې وروسته اید بیا دمخبرې له لارې خبر راکړ چې هغه پنجشېر ته راگرځي. دهوا حالات دومره ترینگلي وو چې دبل هوایي ډگر لیدل هم سخت وو. تر دوشنبه خوسفرکړل له لیرې خبره وه. ریک اوزه چورلکې ته دلېږد لپاره دکوزیدلو ډگر ته ولاړو. چورلکه په خوندي ډول راوگرځېده. عارف دېک په څار له چورلکې رابښکته شواوسره له دې چې هغه موسکا کوله، عارف ټکان هم خورلی و. هغه وویل کله چې دوی لوړو بادونو ته ورسېدل، الوتنه نوره هم ستونزمنه شوه اودچورلکې په منځ کې هوا په دوروکړه شوه. هغه دکرکۍ څخه بهر دنصواري رنگه تا ویدونکو دوروپرته بل هیڅ شی هم نه شولیدلای. عارف وروسته وویل چې هغه له دې امله چې درې ته په خوندي ډول راستون شو، خوښ دی. هغه وویل چې که چېرې هغه دشمالی تلوالې په کومه چورلکه وای، هغه به ژوندی نه وای راوتلی. ځکه چې هغه چورلکې دومره ناوړه تحنیکي ترمیم لري چې په هغه حالاتوکې به یې هره یوه په ډاډ سره راغورځېدلې وای. موردهوا دحالاتوداجازې په صورت کې راتلونکې ورځ دهغه په همدغه ډول سفر باندې بحث وکړاوپه حیرانتیا سره عارف وویل چې هغه به په خوشالی سره سبا ته یوځل بیا دتگ کوښښ وکړي.

شپږمه برخه
دېگرام په هوایي اډه کې ژامې

ماتوونکي او ۵۵۵ گروپ
د اکتوبر وروستی - ۲۰۰۱
يو څلوېښتم څپرکي
د ورځي جگړه

ستان په لاس باندې ساعت ته وروکتل، تقريبا لس بجې وې. سهار ترې تېر شوی و. هغه دجنرال بسم الله دجې ۲- (استخبارات. لیکوال) مرکز سره په تېرو څلورويشتوساعتونوکې دطالبانو دڅوڅښت په اړه داستخباراتي مالوماتو دراغونډولو لپاره دسهار وخته ليدنه کړې وه. هغه ته جگړن نان الله هم دهغه د دفتر په شاوخوا کې دطالبانوپه هدفونوباندې دامريکې د بمبارۍ نشتوالي له امله دشکایت اورده کېسه واوروله. ستان خپل دفتر ته ولاړڅولیکلي رپوټونه قرارگاه ته وليږي خوويې نه کړای شو چې د قرارگاه سره اړیکه ونيسي. پاپي باور درلود چې هغه په ستونزه باندې پوهيږي او له ستان سره يې د راتلونکې ورځې لپاره وعده وکړه چې هغه به له بگرام څخه پخپله ليدنه کوي څو له ځان سره کيبل او اړیکه جوړونکې اله وروري او ستونزه حل کړي. يوازې د همدغه کار لپاره پاپي هوايي ډگر د ۵۵۵ گروپ موقیعت ته په موټر کې ولاړ. کله چې د هغه ټوپټا موټر په مور باندې تاو شو، په گڼو ونو کې يې د کنټرول پخوانی برج ترسترگو شو. موټر د ودانۍ ترڅنګ ودراوه. د شمالي ټلوالې درې يا څلور سرتېري د ودانۍ ترڅنګ ولاړ وو. ستان پوه شو چې هغه زمور ساتونکي دي او د طالبانو د ځواکونو لخوا په دغه موقیعت باندې د نيغ برید خطر نه بلکې د اورده واټن څخه د درنو ماشين گڼو او د هاوانونو د برید خطر و. دغه ډول برید ددومره وخت په بهير کې تکراربدلې چې ټول يې بيدار اوسېدلو ته اړ باسل. په دغه ډول بریدونو کې تراوسه څوک ژوبل شوی نه وو خو ترشا د کانکرېټ په دېوال باندې د هغه زرگونو خلکولپاره چې مرگ ته لېواله وي، د ۱۴.۵ ملي متري ټکار او لگېدل څه د ټوکو او غير مستقیمه يادونه نه وه.

ستان د هغه موټر چلوونکي څخه چې يو ويروونکی سرتېری و، د مخ په ښی خوا د بمي پرچو/ټوپټو له امله داغونه،ښی سترگه د شيدو ته ورته رنگه دايره ښکارېدله، له هغه څخه يې مننه وکړه او په لاس يې هغه ته تر بېرته راتگه پورې د انتظار اشاره وکړه. د موټر څخه په ښکته کېدا سره، ستان د افغان خوردظابط سره چې د سيمې مسول و، په روسي ژبه ټوکه وکړله. د داسې ډول خلکو سره چې په برج باندې د برید پروخت به هغوی جگړه کوي، خواخوږي او د هغوی په ذوق برابرېدل يو ښه نظر و. د ودانۍ په دېوالونو باندې د جگړې ښې وې. د بم ټوپټو او په زرگونه مرمېو د لگېدلو له امله خال خال وه. ودانۍ د ننوتلو په لاره

کې دروازه او چوکټ نه وو. يو دهليز يې درلود او د برج سيمې ته يوه کانکريټي زينه تللې وه. حتې د ودانۍ ننيې دېوالونه هم د مرمبو د لگېدلو له امله داغ داغ شوي وو. ستان له دې امله چې ودانۍ د دومره زيان د رسېدا سره سره بيا هم ولاړه او کار ترې اخېستل کېږي، حيران و. د ناپاکه زينو څخه رنگ د ډېر وخت رهيسې له منځه تللی و او د زينې د پورونو په منځ باندې د ختلو پړوخت د زرگونو گامونو د ايښودلو له امله د هر پور منځ وران شوی و. مرکزي کوټې ته د ننوتلو لار په چټ کې د مربع شکل غونډې غار و او ددغه غار په دريو غاړو کې د اوسپنې کتاره له پخوا څخه پاتې وه. د شنه اسمان له امله کوټه رڼا وه او د کړکيو د شيشو څخه بهر منظره ډېره په زړه پورې وه. خودا چې په زرگونو طالبان د ودانۍ سويل لورې ته د کربنې مخامخ پراته ول، ستان په دغه ودانۍ کې ځان برېښ او د دښمن برید ته جوړ احساساوه. دکوټې په منځ کې له لرگي جوړ شوي دوه مېزونه دنقشوپه واسطه پوښل شوي او د ډي اي ډگروپ د غړودشخصي توکو سرونه اوبیخونه پرې پراته وو. خودانې اېم-4 ټوپک او دپخواني اېم-16 ډوله ټوپکونوي لنډ شوي ډولونه او ور سره دنظامي لوړو فريکويستي لرونکې مخابراتې، داوبوبوتلې، دتیارو جوړ شوي خوړوبکسونه اودشپې څو دانې دوربينونه هم پرمېز پراته ول. په کوټه کې داته چوکيو له ډلې څخه څلورفعلاً 555 گروپ دغړوپه واسطه کارول کېدلې او هغوی ددوه سترگو ددوربين او د نښې کولو لپاره لوی دوربين دهغه کړکيو لپاره چې دښمن ته ورمخامخ وې، برابرول. مېوري اويو خور دظابط يومېز ته چې دخور دظابط دکتابچې څخه يې دطالبانودهغه نوي موقعيت جغرافياوي کوارډينات چې نن سهار ليدل شوي و، رانقلول. مېوري اونوموړي خور دظابط سره روغېر وکړ، ستان چوکۍ ورنږدې کړله. مېوري ترې دکارجريان وپوښت. دظابطانوعمومي مشر چې دخليج جگړې څخه يې هم تجربه لرله، دمېوري ملگری شوي و، خپل سريې په کراره وښوراوه اوله حيرنتيا اومايوسې ډکه موسکا يې وکړه ويې ويل بس د معمول په څېردی! دسپي په بدن کې دسپروڅخه دلته هدفونه ډېردي اوکه چېرې دوه يادری چورلکې زموردغوبښتنوپه اساس هوايي برید وکړي، موربه ځانونه بختور وبولو. مېوري وويل هود هوايي بریدونودپاره نن ورځ پنځه شپيته الوتکې په دنده گمارل شوي څوپه کندهار، مزار، اوجلل ابادکې هدفونه په نښه کړي. دبريدونولومریتوب دټانکونودبیا جوړولوورکشاپونه اوپه سويل کې دتوکو دساتلوځايونه، په دوهم مقام کې دخواکونوقرارگاه اودکابل په سويل کې داکمالاتودډيپوبمبارول دي. که نوموړوهدفونود بریدونو وروسته الوتکې نورڅه ولري، بيا به زمورحق وي. ستان سر وښوراوه. زه په دغه ستراتيجي باندې نه پوهېرم ددښمن په سلگونو، زرگونو طالبان اوعرب جنگيالي يوازې د دغه کړکۍ څخه بهر پراته دي. مور دټانک

اودخواکونودراتوليدلو، توپچي او يو د الوتکو ضد توپ موقیعتونه دبريدونولپاره په نښه کړي دي. بمباري په گدامونو، راغونډه ده. نابیره دکرکی سره ناستوکسانوترمنځ يودم دخوښی خبرې پیل اودکرکی څخه یې سویلي ختیځ لورې ته اشارې کولې. ستان اومېوري هم دهغوی شاته دکېناستولولپاره وروخوځېدل. دهوایي ځواکونو دځانگړوتا کتیکونوماهر چې د او ډي اي او د امریکې هوایي ځواک په هوا کې دالوتونکي الوتکې ترمنځ یې اړیکې اداره کولې، دطالبانود موټرو یوکاروان چې تقریبا یوسلو او پنځوس طالبان یې یوه گډ مرکز ته چې دخواکونودراغونډېدلو دځای په توگه پېژندل شوی و، د څوڅښت په مهال په نښه کړي ول. داغوره نښه وه. فېل الوتکې ته امرورکړه، داهداف باید دویشتلو پاتې نه شي. د او ډي اي ډگروپ دوهمه درجه امنیتی افسر ډي ورڅخه نوموړې غوښتنه وکړله. ستان یودانه اضافه پروت دوربین راواخیست اودکرکی په لورې وخوځېد. ستان دکاروان ترشا په دورو چې تقریبا شپږیا اووه درنه روسي جوړدټرانسپورت موټرې وې، تمرکز وکړ. ستان په موټروکسان لیدل چې څوک ناست اوڅینې یې ولاړاودټایرونوڅخه دورې د دوی په شاوخوا کې راتاوبدلې. ستان له ځان سره په زوره وویل: دوی فکرکوي چې موریې نه شوژوبلولی! د خونديتوب افسر ډي ستان ته مخ ورواړوه او ویې ویل: که چېرې مور او اکس⁽¹⁾ هوایي خبردار اواداري سیستم د دغه برید لپاره وهڅووچې یوه بی-52 راولیږي، څو دې حرامیانوته وښیوچې موردوی ته څومره ژوبله وراړولی شو. فېل د او اکس دغه الوتکې سره چې په سیمه کې یې دهمغه سهار دبمباری دماموریت دکنټرول لپاره گرځېدله، دمخبرې له لارې اړیکه ټینگه کړله. دټایگر ون (لومړی پړانگ. ژباړن) دی: دالوتکې څخه ددښمن له خوا په درنه اشغال شوي ځای باندې چې زما د اوسني موقیعت څخه سویل لورې ته 1.5 کېلومتره واټن لري. د لومړي یرغل غوښتنه کېږي. په نوموړي موقیعت کې دد ښمن یو سلو پنځوس سرتېري، اووه لوی موټراوددښمن نا مالوم شمېر نورجنګیالي هم شته! اړخنډ وشو، بیا په مخابره کې لکه لرگي چې وسوځي، غژهار اوبیا غږ راغی. ټایگرون داکنټرول دی. ستا غوښتنې ته ځواب منفي دی ځکه دنن ورځې دهدفونوگېډۍ ته دبړید په ورکولوکې لومړیتوب ورکول کېږي. په انتظار اوسه، ښایي دسهار په وروستیوکې ځوالوتکې په واک کې درکړو. موربه حالت ترڅارنې لاندې ونیسوکنټرول مرکز به له ټایگرون سره دالوتکې دشتون اودهغه وخت دڅرنګوالي په صورت کې اړیکه ټینگه کړي. کنټرول مرکز اوس له اړیکې خارجېږي! دکرکی سره دولارگروپ په منځ کې دمایوسی زگېروي پیل شو. داد حکومت له خوا هغوی ته بله مایوسی اودپامه غورځول و! دوی ته ښایي یواږف-16 الوتکه اویا که د دې څخه نورهم بختور

⁽¹⁾(Awacs) د هوایي خبرداري اړوند څانگه ده. ژباړن

شول، ورته کومه بي-52 چې يويم ولري اودگوتوپه شمېر طالبان ووژني په واک کې ورکړي نه داسې بي-52 چې کولای شي طالبانوته سترزيان ورواړوي. که دکوم کوچني برید وروسته دجنرال بسم الله دمخبرې گروپ به په مخابروکې دطالبانودقومندانانوخبړې چې ويل به يې امرېکايان څومره کمزوري اوبې اغېزې دي، هغوی د يویا دوه بمونوپه غورځولو څومره لږ زیان اړولی شي، ثبتولې. دا خبر زه ماتوونکې وه. ستان دوربين کېښوداو ميوري ته يې مخ ورواړوه زه غواړم دفترته لاړشم اودنوموړي حالت په اړه ژامې ماتونکی گروپ اوقرارگاه ته پيغام وليکم. بنيایي چې دغه پيغام بدلون رانه وړي خو غواړم چې د یادونې لپاره يې وروليږم. هغه وگرځېد څوولارشي. مېوري وويل: راځه چې نن شپه کار وکړو. زه غواړم دبدلون لپاره له نږدې کار وکړم. تېره شپه موبخت کار وکړاوالوتکې موترلاسه کړې. بنيایي چې نن شپه موبخت بيا کاروکړي. ښه خبره ده زما هم خوبنه ده!

د شپې جگړه

ستان دخپلې نسواري رنگه له بخمل جوړشوې سپورتي کورنۍ په ځای دشمالی ټلوالې شين باله پوښ واغوست او د وسلې او مهماتو د کڅوړو خلاصې څنډې ټينگې کړې. هغه سره بې غږه، کنډاغ لرونکی کلاشينکوف اوننه ملي متره براونينگ اتومات توپانچې دهرافغان سرتېري بخل راپاړوه!

هغه له توروړيو جوړه شوي خولۍ پرسر وه اوپه مخ باندې دچاپيريال تطابق (چاپيريال ورته والي) لپاره دومره رنگ وهلی وچې په شپه کې درنا په مقابل کې خپله څيره پټولی شوله. دشپې دوربين يې په غاړه کې پروت و. دکوټې دروازه يې خلاصه شوه اودمېوري (بسمې)ته ورته څيره ښکاره شوه. ستان لس بجې دي اودتگ وخت دی. موټر دلته دي اود ۵۵۵ گروپ غړي خپل زینونه چمتو کړي دي. ستان درنا څراغ چې دچت څخه ديوه برېښنايي تارپه واسطه راڅوړندو، بند اودکوټې څخه راووت. مېوري يې ترمنځ و، اودپیک اپ موټرپه لورې وروان و. ستان وليدل چې د ۵۵۵ گروپ غړي ددواړه پیک اپ موټروشاتو توکي ورغوځوي. ستان هم خپل کوچنی بکس دلومړي موټر شاته چې نورله کلک تریل جوړشوی بکسونه پکې هم په کې پراته ول، ورواچوه.

جگتورن آر چې د او ډي اې دگروپ سرگروپ و، ټول راوغوښتل ويې ويل: ايا ټول چمتو یی؟

راځی چې په موټرونوکې سپاره شو. ستان خپل ځان ورځای کړ اودتوکو په بکسونوپې تکبه وکړله بيايې زنگونونه دزنې په لور راوکاړل اوخپل کلاشينکوف يې دپښوپه منځ کې چې د چې خولې يې داسمان په لورې وه، کېښودل.

دموترانجن چلان شواو دموتردکنترول برج په لورې وخوځېد. دا د عملیاتو هغه مرحله وه چې دستان ډېره خوښېدلې. نوموړي کسانو دکنترول برج سره له موټروښکته کېدلو وروسته دشمالی ټلوالې هغه موقیعتونوپه خوا چې دطالبانوسره مخامخ پراته وو، په نښه شوې لارې څخه په احتیاط سره ورتلل.

گروپ دشپې عملیاتولپاره خوداسې موقیعتونه چې له ټولوڅخه یې ددوی په وړاندې ددښمن د هوایي بریدپه وخت کې ښه ترصد کولای شو، کارول. دشپې دورین ددې لپاره چې نوموړې لار د داسې سیمې ترمنځ چې مخکنی ماینونه اونورناچاوده مهمات په کې وو، شکمنه وه اوموقیعت ته تررسېدلو وروسته به دوی ددښمن سره په نږدې واټن کې پراته وي. دلومړیو شپوپرمهال هغوی دکار لپاره یوه نقطه چې دطالبانوڅخه یوازې پنځه یا شپږسوه متره لیرې وه، خوښه کړي وه. دوی دطالبانوموقیعتونوته دومره ورنږدې شوي وو چې طالبانود هوایي تکتیکي افسر ټیټ غږ یې اورېده اودوی طالبانوته دومره ورنږدې وو چې دشپې په چوپتیا کې په داسې حال کې هغوی دتکتیکي افسردخبروغږچې د دښمن دموقیعتونوجغرافیاوي کوارډینات یې رپوتول اورېده، ډزې وکړې. ستان اومیوړي دواړه په دغه ماموریتونوباندې دتگ لپاره اړ نه وو. دلایزپه واسطه دهدف په نښه کول د ای گروپ دنده وه خودادگروپ گډه هڅه وه، دا د یوه گروپ په توگه دخطر شریکولوپه مانا هم وه. له دې پرته د لومړۍ کرښې په دغه برخه کې دوی د ورځې په نسبت دشپې پرمهال دالوتکوپه راغوښتلوکې ښه بحث درلود اوداسې عملیات چې پر دښمن باندې اور او ویجاړتیا ور واړوي، سری اړ کاوه چې غږیتوب وکړي. لومړۍ کرښې ته لار په داسې سیمه کې کړه وړه تللي وه چې روسي نظامي کنډ کپر شوې الوتکې په کې هرې خواته پرتې وې. د دوی راتاو شوي، سوځیدلي اومات شوي فرېمونه د دغه هوایي ډگردکنترول لپاره په کلونو د بې رحمانه جگړې یو ثبوت و.

روسي اېم ۱۶ ډوله جنگي الوتکه. یوه ای اېن ۱۲ ترانسپورت الوتکه یوه زړه شوې دوه وزره الوتکه چې دگروپ هیڅ غړي نه پېژندله، خودانې لویې ای اېل ۷۶ ډوله باروړونکې الوتکې چې خنداور جوړښت یې درلود، اوپه قطارونو وران او ویجاړشوي چاودېدلي لوی فرېمونه پراته وو. ستان به په دغه ویجاړې شویوالوتکوکې دگرځېدلوڅخه ډېرخوند اخیستی وای خوهغه پوهېده چې مخکه په نا چاوده مهماتو ډکه او دغه الوتکې ډېرېښودلووروسته تکرار دالوتکواوتوپونو له خوا بمبارشوې وې. دوژل شویوالوتکودسیمې څخه تېراودونویوه کتار ته ورسېدل. اورډې وچکالی دونودورې مخه نیولي وه خودخوځښت په وخت کې دپتیدلولپاره ښه ځایونه لرل. دنن شپې دعملیاتولپاره دخاوروهغه لوړځلی چې دښمن ورته مخامخ و، خوښ شوی و. دمخاږې توکي دخاورې دخلي دبیخ سره

ددې لپاره چې د هوايي تکتیکې افسراو د سامان الاتو غیراوغاري، کېښودل شو. د اې گروپ دريوکسانو ځانونه دخلي په سردهغه خاورو بوجيو ترشا چې خوورځې وړاندې يې ايښې وې، ځای په ځای کړل. ستان اومپوري هم دهغوی سره په هغه موقیعت کې چې اوس يې معمول گرځېدلی ددوی سره يوځای شول. وسلې يې له غاړې ليرې کړې، لاس رسي ته نږدې يې کېښودلې او د سوفلام SOFLAM⁽¹⁾ توکي دکار لپاره تيار شول. دورځې په پيل کې په نښه کېدونکې هدفونه څېړل شوي وو او د هدفونو لړليک جوړ شوی و. نوموړي لست يو پراخه لست نه و. ددوی د دريو الوتکو څخه دزياتو الوتکو هيله نه درلوده اوداسې ښکارېده چې دغه الوتکې دامريکې د سمندري ځواک الوتکې وې اوله دې امله چې دوی الوتکې وړونکې بيړی څخه ترهدف پورې اورد واټن طی کوي، په هوا کې په هدف باندې دلر وخت لپاره گرځي. ستان دهغه دموقیعت او ددښمن ترمنځ خلاصې سيمې ته وکتل. دطالبانو ترټولو نږدې موقیعت تقريبا پينځه سوه گزه ليرې و. هغه ډاډمن و چې دښمن دگروپ دکار اود هدفونو دپېژندلو دڅرنګوالي څخه ناخبره وو. دشپې ددوربين دنه درلودلوله امله، طالبان دشپې پرمهال رانده وو. ستان پوهېده چې دی اودگروپ نورغري دښمن ته نه ښکاري خوبيا هم په خلاص ډگر کې ددښمن دتوپک خولوته پريوتل قهرماني وه. دشپې په يوولس بجې اوڅلويښت دقيقې دهوايي تکتیکې افسرجگتورن آر د پښې په بنگرې وټپاوه او په غورکې يې په کراره وويل چې دسمندري ځواک دوه اېف اې/ 18 ډوله غومبسې(الوتکې. ژباړن) په شلودقيقوکې دلته رارسېدونکې دي. هرې يوې دوه دانې پنځه سوه پاونډه رهبري کېدونکي بمونه لېږدوي. دهدفونو جغرافياوي کوارډيناټو غوښتنه يې وکړه. غومبسې به دخلورهدفونو ویشتلوهڅه وکړي. جگتورن آر دخاورو دخلي سره خپلوکسانوته ورنږدې شوڅودالوتکې دبريد لپاره دهدفونوښه سلسله خوښه کړي. لومړی هدف چې دورځې په پيل کې کشف شوی و، دخټويوه چاردېوالي وه چې د ځواکونو دراغونډيدلو په توگه کارول کېدله. دماښام څخه لږ وړاندې دموترويو دوهم کتارهم نوموړي ځای ته راغلی و يوتي T-55 او زيډ اېس يو-23 توپ راتلونکي هدفونه وو. دغه هدفونه تقريبا يوه اونۍ دگروپ په نظرکې واودهغوی په مخکې په يوه څرگنده ځای کې پراته ول چې هغوی ددوی ليدل نورنشوزغملی.

دطالبانو دامريت د پوستې د بام په سر دخوانټونو او ودانۍ ته د ورختونکو او راوتونکو کسانو د درنې گڼه گوڼې له امله پېژندل کېده. ددفاع په خاطرڅودانې

(1) يو ډول روسي جوړ د الوتکې ضد توپ چې دوه جوړه خولې لري، او د روسي پوځونو پاتي شوني دي. ژباړن

اېم 14.5 ملي متره درنې ماشين گڼې اېښودل شوې وې. هيله داوه چې دېمباري پروخت به د دغه برخې مسول جگپوري افسر ویده وي.

څلورم هدف د اېم 30 ډوله توپ يونټ او دوه درنه توپونه چې دلومړي کړنې څخه تقريبا يوميل وروسته ځای په ځای شوي وو، و. دغه توپخانې تازه جوړې شوې وې واضح دکومې ژر پېښېدونکې پېښې په وړاندې ددفاع دزياتولوپه خاطر! د سوفلام (SOFLAM) لایزر چې برېښي و په سترگونه ليدل کېږي. د ودانۍ يوې ډلې ته چې لومړی هدف و، ورورسېد. هوايي تکتیکې ماهر اوس د راروانې اېف اي/18 ډوله الوتکې له پيلوت سره دمخبرې له لارې په اړیکه کې وه. دالوتکې غږ یوناڅاپه لوړشو. کوچنی ځنډ شو، بيا د هوايي تکتیکې افسر وويل: خپل دوربينونه موليرې کړی! هريوه دشپې دوربينونه غيرفعال کړل. په همدې شېبه کې ورانوونکې رڼا پرک اولړزونکي غږ د جگړې په ډگر تېر شو. داورد نارنجي اوسور رنگه توپ اسمان ته پورته اود ځان سره يې خاورې، اوسپنې، جسدونه پورته اود يوشمېر طالب جنگياليو دخوب ځای چې اوس پرکنډواله بدل و، څخه خوتيدونکې لوگي داسمان په لورې پورته کېدل. دلږځنډ وروسته دسوفلام لایزريه دوهم باندې وربرابر کړ. دوهمه اېف اي اي-18 ډوله الوتکه راروانه اونښه يې تصديق کړه. بيا هم دغبرگوانجنونو غږ غږمبارکاوه او يوبل توپ هوا ته پورته شو. ستان داخل وليده چې د تي-55 په سرکونجی برج په هوا کې تاوېده اود موقعيت څخه دو يلې شوي اوسپنې پرکې، تورې دورې، دلرگيو اونورو اوسپنو توپې داسمان په لورې پورته شول. لومړی الوتکې يوپراخه څرخ وکړ او دوهمه هغه يې د برید دپاره راروانه وه. سوفلام لایزر دطالبانو پوښته په نښه او پيلوت هدف تصديق کړ. بم په همدغه ودانۍ نه بلکه ترڅنگ په بله ودانۍ وغورځېده خوچاودنه دومره ځواکمنه وه چې د ودانۍ منځ داور توپ روښانه اود ودانۍ کړکۍ چې دخښتوپه واسطه بندې شوې وې، والوځولې. په لومړۍ کړنې باندې بې سده شوي ټولو طالبانو په ډزوپيل وکړ. زيد اېس يو-23 دالوتکوضد توپ يې اسمان ته په هر لورې په دې هيله چې نا ليدلې الوتکه به ولگيږي، و ډزولې. کلاشينکوفونه، درنې ماشين گڼې اوحتی توپانچې يې هم په هر لوري ډزېدلې. د ستان په سرباندې يوه گولۍ تېره شوه اوڅوگولۍ ددوی ترمنځ دخاوروپه څلي کې ولگېدلې. ستان خپل ځان ټيټ کړ او يوازې سر يې د خاوروڅلي څخه ددې دپاره چې څلورم هدف دېمبار په وخت کې وگوري، راوتلی و.

څلورم پينځه سوه پاوڼده وزن لرونکی بم د دوو اېم-30 ډوله توپونوترمنځ وچاودېده اوچاودنې هواته پورته اوپه بدرنگ شکل يې واړول. بيا دټوپکودمرمبوټيټې چاودنې پيل شوې اود اوبه شوي اوسپنې پرکې اوتالنده

چاودنې اسمان ته پورته شولې. دطالبانو د کربنوسره ډزې ژرودرېدلې او کسان ټول دراغور ځېدونکو ډبرو او داوسپنې له ټوټو څخه په غاړه کې پټ شول. هوايي تکتیکې افسر له دې امله چې نوموړو دوه پیلوټانو بڼه دنده اجرا کړله، مننه وکړله. د خاورو د ځلي ترشا کسانو د یوله بل سره په خوښۍ سره لاسونه ورکړل. تردغه مهاله نوموړي برید تر ټولو غوره برید و چې دوی د غوښتنې سره سم ترسره شو. سبا سهار به د بدلون لپاره جنرال بسم الله خان خوشاله وي. ستان ددې دپاره چې د ترورېزم په ضد ریاست ته ددغه بریا په اړه رپوټ ولیکي او هغوی ته هغه پیغام چې که چېرې الوتکه دهغوی په واک کې ورکړل شي په دغه لومړۍ کړنښه کې به بمباري څومره اغېزمنه او څومره ویجاړتیا منځ ته راوړي، ورسوي. د کابل سره په لومړۍ کړنښه په همغه شپه نورې الوتکې د بمباری لپاره را ونه لېږل شوې.

دوه څلوېښتم څپرکی

داکتوبر په اته ویشتمه په دره کې هوا سره، اسمان پاک و او د غرونو او دانجمن په سر د هوا د حالاتو کتونکي د الوتنې اجازه ورکړله. زمور پیلوټان دوشنبې ته د عارف دلېږلو او له هغې خوا د ګروپ ځایناستو او د اکمالاتو راوړلو لپاره چمتو وو. د الوتکې انجینران په همغه سهار د چورلکې په معاینه کولو باندې د تېرې ورځې د دورو د توپان سره د مخامخ کېدلو زیات وخت ولگاوه څو یاتې ستونزې له منځه یوسي. ممتاز انجینر عارف هوايي ډګر ته د الوتنې لپاره د مهالوېش څخه نیم ساعت وړاندې ولېږد او. ما له عارف سره د جنرال فرانک د لیدنې په اړه خبرې اترې وکړې.

اړتیا نه وه چې ما عارف ته له دې چې راتلونکې لیدنه د جنرال فهیم او د شمالي ټلوالې لپاره څومره ارزښت لري، یادونه وکړم. خو ما ورته یادونه وکړله چې دنوموړې لیدنې لپاره باید جنرال فهیم بڼه چمتو وي ځکه جنرال فرانک غواړي چې د جنرال فهیم د ځواکونو د کچې او تشکېل او په کابل باندې د برید پلان، د تخار سره په لومړۍ کړنښه باندې د برید او په پایله کې د تالقانو په ښار باندې د فشار راوړلو د څرنګوالي په اړه به د مالوماتو غوښتنه کوي.

په ورته وخت کې باید جنرال فهیم د جنرال فرانک څخه د راتلونکې جګړې لپاره د هوايي بمباری د مرستې او هر هغه اړین اکمالاتو او توکو چې د جګړې لپاره د سرتېرو د پوره چمتووالي لپاره کار وي، واضح غوښتنه وکړي.

همدارنگه جنرال به دا پوښتنه چې ولې جنرال فهیم په طالبانو باندې تراوسه برید نه دی کړی، په داسې حال کې چې جنرال دوستم او عطا دواړه د مزار شریف په سیمه کې د برید په حال کې په کراره خو ثابت پرمختګ کوي، مطرح کوي. ما ددې دپاره چې جنرال فهیم او په خپلو ځوابونو کې سېده او

رښتيني وي، ټينگه سپارښتنه وکړله. جنرال فرانک ددغه ليدنې وروسته پرجنرال فهيم او د هغه په توان باندې چې وکولى شي په برياً سره يو پلان شوى برید پرمخ بوځي، بايد ډاډمن ولاړ شي.

زما جيپ موټر د پنجشېر د سيند په نيمايې کې د اوبو شړپهار او د باسکټبال توپ په اندازه په غټو تيرو باندې د ختلو له امله ښکته او پورته کېده. چورلکه هم هوا ته پورته او د هوا په لورې والوتله. ما چورلکه ترهغې چې په اسمان کې په يوه وړه نقطه بدله شوله کتله او ددې هيله مند وم چې جنرال فهيم د مېز په هاخوا د زورور امريکايي افسرانو سره د کېناستلو پرمهال پرځان باوري واوسي.

يو ساعت وروسته زه، ریک او کريس د کار مېز سره د سهار دتلگرافونو د لوستلو لپاره ناست و او له چورلکې مخابره وشوه. گريگ په تليفون باندې خبرې کولې او خبر يې راکړ چې د تيلو پايپ خراب او فلترې يې بندې دي. دوى غواړي د فيض اباد څخه لږ هاخوا چورلکه د جوړولو لپاره ښکته کړي.

هغه آرام ښکارېده ځکه چې په دښته کې د چورلکې بېړنۍ او ناڅپي ښکته کېدنه يوه ورځنۍ پېښه وه. هغه مخابره قطع کړه او ويې ويل چې د ستونزې دکچې د څرنګوالي د پوهېدا په پايله کې به هغوى له مور سره اړيکه ونيسي.

د دوه ورځو په بهير کې دا د الوتکې دوهمه جدي ستونزه وه. ما د چورلکې په اړه يو ځل د خدا وړ تعريف اورېدلى و. د چورلکې د فعاليت پر مهال لس زره خوځېدونکې پرزې په خواره کلکه توگه د جلا کېدلو کوښښ کوي او دلته ستونزې په تيلو کې د خاورو شتوالى و چې مور يې کارولو ته اړ و. سيمه ييز پټرول چې مور د جنراتورونه لپاره کارول دومره خيړن ول چې ټانکۍ ته مو د جرابې(فلتر. ژباړن) له لارې اچول فلتر به يې بيا هم ډېر ژر خيړن کړ. کله خو به جنراتور يو ساعت وروسته هم بند شو او زموږ د اړيکو افسران به يې ښکښل او لعنت ويلو ته اړباسل. بک وويل چې په عادي ډوله هغه د تيلو فلتر په عادي ډول د هر اته ساعته سفر وروسته بدلول خو اوس اړ دى چې هر دوه يا درې ساعته وروسته سربيره پردې چې دا يو جدي حالت و ځکه چې فيض اباد د هندوکش په ليرې پرته سيمه کې دى او د کېناستلو لپاره ناکافي اندازه ځاى پيدا کېږي.

په خپل منځ کې مو دا پوښتنه چې که چېرې په داسې حال کې چې چورلکه د غرونو په سر واى او د کېناستلو لپاره ځاى هم نه واى، فلتر هم د خاورو له امله وربند واى څه به پېښ واى، مطرح نه کړله.

زه نه پوهېدم چې ددغه ناپوښتل شوي پوښتنې د ځواب سره به زه څو ورځې وروسته زه په خپله مخامخ کېږم. ډېرش دقيقې وروسته گريگ خبر راکړ چې د تيلو فلترونه يې بدل کړل او اوس انجنونه هم نرم چليږي. دوى دوشنبې ته بيا په خوځېدو ول. هغوى پلان درلود چې په دوشنبه کې چورلکه په احتياط

سره معاینه او ټانکی یې په تېلو پرېمینځي او له پاکه تېلو یې ډکه کړي. دوی شپه په دوشنبه کې تېره کړي او راتلونکی مازدیگر راگرځېدل. همغه مازدیگر ما ځان بیا هم ناروغ احساس کړ. بس نو نوره مې د څه هیله کړې وای؟ زما د ناروغی نښو او نښانو د نه راتگ یوه اونۍ تېرېدله. په همغه ماښام خوب ته پرتلیز ډول وختي لایم او په لاس جوړ شوي بوتلان مې لاس رسي ته نږدې کېښودل.

د ري څلوېښتم څپرکي

راتلونکې ورځ د اکتوبر نهه ویشتمه زما لپاره د سهار په څلور بجو د طبیعت لخوا د نابېرې کړیکې سره پیل شوه. زه دې ته چې سیستم مې دومره وخت حوصله کړې وه، حیران وم. د تگامت (یو ډول مشروبات. ژباړن) له یوه غورپ سره مې د سپیرو یوه ټابلېټ تېره کړله او بیا د ځان پرېمنځلو لپاره د اوبو د تودولو لپاره و خوځېدل. هوا حالاتو هم زما حالاتو ته ورتوالی درلود. ټیټې څرې وریځې وې او د باران گوانښ یې کاوه.

لږ وروسته د دوشنبې څخه تلگراف راغی او زموږ د چورلکې موقف یې تصدیق کړی و. دوی پلان درلود چې د تیلو ټانکی په همغه سهار پرېمینځي او که هر څه سم وي نو د الوتکې ټول کارکوونکي به د سفر لپاره د راتلونکي ماسپښین په دووه بجو الوتلو ته چمتو وي.

تلگراف د تاشکند څخه دوشنبې ته زما د ځایناستي دوهم گيري سفر هم تصدیق کاوه. مهالوېش سره سم به د گروپ نور درې غړي نن ماسپښین په الوتکه کې راشي خو دوهم گيري به د جنرال فرانک سره په غونډه کې د گډون لپاره په دوشنبه کې پاتې شي.

زه ددې دپاره چې دوهم گيري زما د ځایناستي په توگه خوښ شوی و، خوښ وم. کله چې زه د مسلک اړوند په شرکت کې ښوونکې وم، هغه زما شاگرد و. هغه څو کاله ایراني عملیات اداره کړي وو. سره له دې چې هغه په افغان عملیاتو کې نیغه تجربه نه درلوده، د هغه پارسي ژبه زده وه او دلته په دره کې پکارېدله.

ما او ریک د ډلټا گروپ د دريو سرتېرو سره چې د ډگروال اېچ او د ځانگړو عملیاتو د قوماندې او د کنټرول عناصرو دگروپ سره یو ځای راغلی وو، لیدنه وکړه.

دوی د ځانگړو ځواکونو د گروپ له ټولو سرتېرو سره چې مور ورسره تراوسه پېژندلي وو، د عمر په لحاظ ځوانان وو او د دوی له ډلې څخه یې یو هم دلته په افغانستان کې له حالاتو څخه په پوره ډول خبر نه وو.

دهغو ماموريت د شلتر نو موسسې د زندانيانو د شوني خلاصون او ژغورنې لپاره د لومړني پلان جوړول و نو په دې اساس تراوسه چې مور هر څه په دې اړوند ترلاس کړی وو، هغوی ته تشریح کړل. کريس په نوبت سره ددې پلان په اړه ټول مالومات ورکړل. هغه ورته د طالبانو خوی او ځانگړنې، د هغوی جوړښت او د قومي او کورنيو اړیکو د جوړښت په اړه د دې لپاره چې د عارف افسر د طالبانو د استخباراتو افسر او د زندان د چارواکو ترمنځ د زندانيانو د خلاصون لپاره په ترسره کېدونکو خبرو اترو باندې پوه وي، مالومات ورکړل. مور دوی ته د لومړيو کرښو څخه د نږدې ليدنې لپاره سپارښتنه وکړله خو د نوموړوپه دفاعي موقیعتونو باندې د زندانيانو د تېرولو پرمهال په شته رپرونو باندې پوه شي.

د لومړيو کرښو د ليدنې او د څو نورو ورځو د خبرو اترو ورسته هغوی مور ته د جوړشوي پلان سره راغلل. دا يو بل پخوانيو پلانون ته ورته ساده پلان و! دلته ځواک يو غړی به د سيمه ايزو موټرو په يوه کوچني کاروان کې د شمالي ټلوالې له کرښې تر شا کابل ته د نوي سړک مخامخ کومې سيمې ته ولاړ شي. کاروان به بيا د طالبانو د دومره زياتو دفاعي موقیعتونو څخه تېرېږي او پاتکونو څخه به د کابل پر نوي سړک تر زندان پورې د تېرېدلو هڅه کوي. دوی به بيا د زندان لاره پيدا، زندانيان به له ځان سره را اخلي او بيا به د کابل څخه بهر يوه ټاکل شوي ځای ته لېږدوي او په پای کې به د امريکې پوځې چورلکې زندانيان له سيمې راوباسي. لازمه نه ده چې ووايم خو مور قرارگا ته د هغوی د پاملرنې لپاره ددغه پلان په اړه هيڅ هم ونه ليکل.

زما په باور حتی سرتېري هم په دې پوهېدل چې پلان هم شونی نه دی او هم د منلو وړ نه دی! د نوموړو سرتېرو څخه مو د ژغورنې د پلان په اړه بيا هيڅ هم وا نه اورېدل!

د همغه ماسپښين په څلورو بجو زموږ چورلکه په استنه کې د گروپ د دريو ځايناستو سره ښکته شوله. د ریک ځايناستی جورج يو کلک او ډېر ښه شهرت درلودونکې افسر و او د دوهم گيري او جورج په درلودلو سره به ډله د باوري لاسونو په واک کې وي.

مور دوی ته هرکلی ووايه. دا چې ستان ښکته په بگرام کې و او براد په تخار کې و، د خوب لپاره اضافه ځای هم ډېر و. د ماښام ډوډی څخه وروسته مو د تشریحاتو مرحله پيل کړله چې نوموړي نوي کسان په دره کې د حالاتو خبر کړو. مور هغوی ممتاز او جان محمد ته وروپېژندل. بيا مو د ډگروال اېچ او د هغه گروپ ته د ورپېژندلو لپاره بدرگه کړل. ماجورج ته وويل چې راتلونکې سهار به د پيسو مسوليت ورته وسپارم دا په دې مانا چې پيسې به په رسمي ډول گڼل

کېږي او بيا به جورج زما د خونديتوب لپاره د پيسو رسيد پانه امضا کوي. مور قرارگا ته يو تلگرافو وليږه خو هغوی درې ته د گروپ ځايناستو د رارسېدلو له امله خبر کړو. زه بيا هم په پرتليزه توگه وختي ويده شوم، ځکه اوس هم په نس کې له گډوډۍ څخه ځوريدلم.

څلور څلوېښتم څپرکي

زمور د پلان سره سم زه مېوري، کريس او ریک د دېرشم اکتوبر په ماسپېنين بايد دوشنبې ته د جنرال فرانک او جنرال فهيم تر مينځ په ليدنه کې د گډون لپاره سفر کړی وای.

دا به واشنگټن ته زموردېرته گرځېدلو سفر لومړی گام وي. زه بايد له دې چې دا پلانونه شنډيږي، له لومړي سر پوهېدلای. په دره کې داکټور دېرشم سهار په درنو او ټيټو وريځو پيل شو. د هواکټونکي په رپوټ د غرونوپه سر درنې واورې لوبدلې وې او د وړاندوينې مطابق به هوا لږترلږه د ټولې ورځې په بهير کې همدا ډول وي.

مور په دره کې ترسبا پورې پاتې وو. زه پوهېدم چې هانک به د جنرال فهيم دشمالې ټلوالې د ځواکونو د ملاتړ په خاطر زمور دېم غورځولود ستراتيژۍ دپاره زما له تبصرو څخه ملاتړوکړي خو ما غوښتل چې هلته وای څوپه دواړو خواوو معامله کې خپلې کتنې او مشاهدې وردننه اوښايي چې د جنرال فرانک سره د پرمخ گام اخيستلو لپاره دښې پرېکړې په اخيستلو کې مرسته وکړم.

په دره او د کابل سره په لومړۍ کرښه باندې به دومره گڼه گڼه نه وي. محدوده بيماري چې په عادي ډول ترسره کېږي هغه به هم د هوا د خرابوالي له امله په ټپه ولاړه او دانجينر عارف په نشتوالي کې به زمور پر روانو استخبارتي پروگرامونو لکه د شلټرنو د موسسې د زندانيانو لپاره د پلان او يا داسامه بن لادن د لوړپوړو د رانيولو او د عملياتو د انسجام لپاره ډېر لږ او پراتيفي فعاليت روان وي. زه د جورج سره د کوټې په غولي باندې د پيسو د گټلو لپاره کېناستلم.

پېسې مو د بندلونو څخه په ډير پام سره وشمېرلې.

د پيسو يوه دلی به مې وگټله. د مقدار د ليکلو لپاره به مې يو کاغذ ورباندې سرېښ او بيا به مې جورج ته وروسپارله. هغه به گټلې او مقدار به مو سره تصديق کاوه. د هرې دلی سره مو همدې ته ورته پړاو تکراره. ما له ځان سره د پيسو دورکړې او تسليمۍ اصلي اسنادو په گډون د هغه چې په دغه کتاب کې يادې شوې او ځينې نورې چې په دې کتاب کې نشته، درلودل!

په دره کې زمور د دري دېرشو ورځو په بهير کې ما ۹.۴ مليونه ډالر ورکړل. جورج د لږ څه باندې اته مليونه ډالرو لپاره لاسليک وکړ او زه له دې امله چې

مسوليت هغه ته ورپه غاړه شو، خوښ وم. ما جان محمد پيدا كړ او هغه ته مې په كلي كې د لومړني ښوونځي د بياجوړولو او هغه ته د نويو توكو د رانيولو لپاره لس زره ډالر وركړل. د ښوونځي دواړه ودانۍ چې يوازې د تېرو اتلسو مياشتو په بهير كې بيا رغول شوې وې، هغه اړتيا لکه كړكۍ، دروازې، مېزونه او تورې تختې نه لرلې.

ما د پيسو وركړې ددغه پلان څخه هغه ته له پخوا نه و ويلې هغه هك پك ولې د دغه عمل څخه خوښ و. هغه وويل چې د غرمې وروسته به ولاړ شي او له ښوونكو به وغواړي چې د مهمې بيارغونې او همدارنگه د ښوونځيو د ماشومانو اړتياو وړ توكو لپاره يو لړليك برابر كړي.

هغه ما ته كلكه غاړه راكړه او ويې ويل چې كلي به زمور گروپ هيڅ هير نه كړي. په مخ يې اوښكې راغلې او درك مې كړه چې د ده د مېلمه پالنې او د بدرگې د مننې لپاره مې ښه عمل ترسره كړي و.

ما له هغه وغوښتل چې د كور ټول كاركوونكي په انگړ كې د غرمې لړ وړاندې راټول كړې څو زمور گروپ د هغوی څخه د مننې لپاره د پيسو سوغات وركړي. هغه په خوشالي سره ورغی.

ما كاركوونكو ته ددغه وړانديز لپاره د گروپ شته غړي ټول راغونډ كړل. هر يوه اشپز ته — (تر دغه مهاله مو دوه اشپزان لرل كه څه هم چې له دواړو يې يو ښه اشپز هم نه جوړېده) دوه سوه ډالر وركړل.

د كاركوونكو ځوانانو هر يوه ته مو سل سل ډالر او حتی د كلي ډوډي پخوونكي (نانواي) ته چې تر كوره يې ډوډۍ راوړله، سل ډالر ترلاسه كړل. د كلي نايي هم د خپلو هڅو لپاره سل ډالر ترلاسه كړل.

هغه د تېرو څو اونیو پرمهال هره اونۍ زمور دفتر ته راته او زمور له هيڅ يوه يې پيسې نه اخيستلې. وروسته مې جان محمد را گوښی كړ او هغه ته مې د شخصي لگښت لپاره پنځلس سوه ډالر وركړل. هغه په دره كې زمور د ژوند د هوسا كولو، د خورو ښه كولو او زمور د سالمې روغتيا لپاره دومره هڅې وكړې چې د وركړل شويو پيسو هر واحد لياقت يې درلود. د غرمې په مهال د افغاني كاركوونكو يوه خوشاله ډله زمور په خدمت كې وه! د قرارگاه څخه تلگرافونو يو غمجن خبر درلود.

د كابل سره پر بدبختي او د شمالي ټلوالې سره د معاملې پرڅرنگوالي مناقشو دوام پيدا كړی و. د بم غورځونې كمپاين ته د پاملرنې نشتوالی د انډېښنې وړ و ځكه چې تر دې مهاله زمور هڅو د طالبانو د ځواكونو د جگړې په توان او رضایت باندې ډېره لږه اغېزه كړې وه.

ريك په خوندي تليفون باندې د خبرو كولو لپاره ډېروخت ولگاوه څو زمور د

سفر پلان په هغه صورت کې چې مور د درې څخه په وتلو بريالي شو، ترتيب کړي. هغه شمېر امريکايي نظامي او نورې الوتکې چې اوسمهال يې د واشنگټن، فرانکفورټ او د تاشکند ترمنځ الوتنې کولې، هيله مند و چې زموږ کوچنی گروپ به د سوداگريزو الوتکو پرځای په نوموړو الوتکو کې الوتنه وکړو. په همغه ماښام ما او رېک په انگر کې سېگار (يو ډول سگريټ چې د عادي هغو څخه يې غټ دي. ژباړن) وڅکول. د باران له دورو او څاڅکو څخه د امن لپاره دېوال ته نږدې ودرېدلو. زما فکرونه په دوشنبه او هلته په کېدونکې غونډه باندې راتاوبدل. ما هم د هوا په څېر ځان گډوډ احساساوه نو ځکه بيا هم نسبتاً وختي ویده شوم.

پنځه څلوېښتم څپرکي

د هالووین (د اکتوبر يو دېرشمه د عيسويانو مذهبي شپه. ژباړن) سهار لوند او سوړ پيل شو خو په ماسپينين کې د هوا د ماتېدلو وړاندوينه شوې وه. ما د ماسپينين پورې له دوشنبه د ليدنې د پيل په اړه د تلگراف هيله درلوده خو ما او رېک دوشنبه ته تليفون وکړ او له هانک سره مو اړيکه ټينگه کړله. هغه ملاتړ وښود او ويې ويل چې ليدنه ښه وه خو د ليدنې زياته مايوسونکې برخه يې د فهم کړنه او ښودنه وه. ليدنه د جنرال فرانک په لويه نظامي سي - ۱۷ ډوله الوتکه چې هغه د گرځنده دفتر په توگه کاروله، ترسره شوې وه.

هانک باور درلود چې د ليدنې چاپيريال فهم رالاندې کړي و ځکه چې جنرال فرانک او د هغه لوږپوري افسران (ټول جنرالان و. ليکوال) او د سمندري ځواکونو مشر يوه پلو ته او جنرال فهم، عارف او د يو ځوان ژباړن بل لورې ته وو. جنرال فرانک د فهم څخه په کابل باندې د بريد طرحه اوله هغه يې د بريد د پيل نېټې د اېښودلو لپاره فشار راوړ. په ځواب کې فهم د کابل سره خپل موقيعت او دده په وړاندې د طالبانو او د عرب جنگياليو د دفاعي موقيعتونو زور طرح کړ.

فهم وويل چې له هغه سره وعده شوې وه چې د ځانگړو ځواکونو شته والی به درنه بمباري منځ ته راوړي خو هغه ترسره نه شوه او د بمباری محدودیت ته د اغېزې او پراختيا له پلوه دوام ورکړل شو. جنرال فرانک د هغه څخه د کابل سره په لومړۍ کړنښه او همدارنگه د تخار څخه د تالقانو په لورې د بريد کولو ځانگړی پلان او وخت څرگندولو لپاره ټينگار وکړ. جنرال فهم له دغه غوښتنې سره يو څه وارخطا شو خو بيا هم وتوانیده چې

خو تشریح کړې چې د ده ځواکونه په یوازې ځان نه شي کولای چې د طالبانو او د عرب جنگیالو دفاعي کرښې ماتې کړي. که هغه دا ځواک لرلای نو هغه به لا له وړاندې خپله برید ترسه کړی وای.

هغه وویل چې له ژمنې سره سم بمباري باید ترسره شي خو طالبان کمزوري شي او که جنرال فرانک د دغه ډول همکارۍ ژمنه نه شي کولای نو فهیم به په خپله برید ترسره کړي ځکه چې هغوی د غونډیو په سرونو په دفاعي موقیعتونو کې بل ژمی نه شي زغملای!

هانک وویل چې جنرال فراک د کابل سره په لومړۍ کرښه باندې د بمبارۍ راغونډولو ژمنه وکړله او له فهیم یې وغوښتل چې په پنجشیر کې د سي، ای، اې او ډگروال اېچ سره خپل پلانونه شریک کړي.

په عمومي ډول لیدنه بریالی وه، سره له دې چې جنرال فرانک له فهیم څخه په پوره ډول نه و اغېزمن شوی خو هغه باور درلود چې له فهیم سره په گډه کار کولای شي.

په طالبانو باندې د بمبارۍ د ستراتیژۍ بدلول رښتیا هم یو ښه خبر و. دا هغه څه وو چې مور ورته د بمبارۍ د پیل څخه چې د اکتوبر پر اوومه نېټه یانې څلرویشت ورځې وړاندې وه، په هیله وو. که چېرې د بمبارۍ ستراتیژي بدلون ومومي او مورطالبان وټکوو، زه ډاډه یم چې شمالي ټلواله به له دفاعي کرښو راووځي او د کابل څنډو ته به په دوه ورځو کې ورسیري.

د ورځې په دولس نیمو بجو ممتاز دفتر ته راغی او ویې ویل چې د انجمن په سر هوا رڼا ده. په دره کې ورځې پورته شوې او لمر هم سر ښکاره کړی و. دوشنبې ته د سفر کولو لپاره مو پرېکړه هر څومره ژر چې ډگر او چورلکه د الوتلو لپاره چمتو شي، ونيوله.

مور څلورو بېړنۍ خدای په امانې وکړه او توکي مو دباندې موټرو ته وروباسل او په استنه کې د هوایي ډگر په لورې وخوځېدلو. که څه هم چې دنده مو په نیمايې کې پرې ایښې وه، زه هیله مندوم. د دوشنبې څخه د هانک خبر مثبت و. د امریکې د پوځ په مرسته به فهیم وکولای شي چې په دواړو مهمو کرښو کې په اسانۍ سره بریا ترلاسه کړي. په شمال کې د شمالي ټلوالې ځواکونو طالبان په کراره د مزار ښار ته ورغونډول. که څه هم چې طالبان پرې نه پوهېدل خو دا د طالبانو د حکومت د راپرځېدا پیل و! زموږ گروپ د مسلکې کسانو په لاسونو کې و. جورج هرڅه په والکه کې اخیستي وو او دوهم گيري به یا د چورلکې سره د راگرځېدلو په مهال او یا به سبا ته راوگرځي.

مور خپل توکي ځای په ځای کړل. زه او ریک په هغه چوکي باندې چې د ښکته غبرگېدلو او د کارگو د لویې دروازې د مخکنې غاړې سره تړلې وه،

کېناستلو. د نوموړو چوکيو سره يوه کرکی وي او د وړاندینې برخې څخه ډېرې هوسا وي خو بيا هم تاوان يې دا و چې دا چوکۍ د چورلکې هغه برخه کې چې په اسانۍ سره خلاصیږي او د دوه لويو پټيو(رسی) سره (ما دځواکمنې رسی دعا کوله. ليکوال) تړلی وي. ریک زما مخامخ چوکۍ کې کېناست او يو بل ته مو گټې گوتې برابرې کړې. د هميشه په څير، چورلکه د شمال په لورې لورې ارتفاع ته والوتله.

د کرکې بهر منظره د شپږويشتم سپټمبر پر مهال چې مور پرې را تېر شوي و په پرتليز ډول زيره او شنډه وه. تر دېرشو دقيقو پورې مو يوازې د غرونو په تېرو څوکو واوړه ليدله. کله چې د ۱۴۵۰۰ فوټه لور د انجمن کنډو سر ته پورته شوو لاندې مو درنه واوړه وليدله. نور نو د راتلونکي کال تر پيل پورې دغه کنډو د موټرو پر مخه تړل کېږي.

غونډۍ په بالغو او له تيرو ډکو غرونو باندې بدلېدلې او د واوړو غرونه په داسې حال کې چې چورلکه پرغرونو ورختله، له مور ډېر لوړېدل. بک د پيلوټ برخې ته ورغی او د ايد او گريگ ترڅنگ ودرېد. ما فکر وکړ چې هغه د بڼې منظرې د ليدلو په هيله ولاړ خو کله چې د انجمن کنډو سر ته ورپورته شوو، زمورتر مخه په دره کې د درنو څرنگه وريځو په ليدلو چې ترانگه يې ډکوله، هک پک کړلو.

د چورلکې دواړو غاړو ته د غرونو لورې څوکې د واوړو ډکې او راوتلې وې. نابېره د درنه باد سره مخامخ شوو. چورلکه وړاندې وروسته او بڼکته او پورته ولړزیدله. مور د راگرځېدلو په حال کې و او چورلکه بيا دلورې ارتفاع په لورې د ختلو پيل وکړ. بک د پيلوټ له ځای څخه راغی او سر يې وښوراوه. مور درې ته د بيا گرځېدلو په حال کې و. د چورلکې څخه د کوزېدلو په مهال بک وويل: ياره له خطره ډکه پېښه وه! ریک وويل هو د وريځې موږه له خطرې ډکه بڼکارېدله. بک هم سر وښوراوه. ايد دوشنبې ته تليفون وکړ او هغوی هم وويل چې وريځې څو زره فوټه را بڼکته شوي دي او په دغه غرونو باندې د الوتنې کول د روسې لوبې روليت(د قيمار لپاره د څرخ ډوله تخته يا خو هغه لوبه چې په گردی شاجوره کې يو مرمی اچوي او قمار ته ناست ټول کسان يې په نوبت سره په سر ايردي او ماشه ټينگوي. ژباړن) ته ورته لوبه وي. يوازينی ناوړه پېښه به د تيلو د فلتر د خيرن کېدلو له امله د سره غمي بلېدل وي ځکه په هغه غرونو کې کېناستل شوني نه ول. له دې ځای څخه په هر ځل تيرېدا سره، به زه په خولو کې خيشت پيشت وم! د مازديگر پنځه بجې لکه په مهالوېش چې وېشل شوي وي، په دره باندې وريځې خلاصې او شرکنده باران يې راپرېښود. مخکې هم دلته باران شوی و خو دپرخې څخه لږ گړندی و. دلته زمور د شتون په بهير کې دا لومړی باران و،

زه حيران وم چې زموږ د کور بام چې د لمر په واسطه د کلکې شوې (خامې) خټې څخه جوړ شوی و، څنگه ددغه اورښت مقاومت کوي؟
 ما جان محمد ته د شپې د ډوډۍ د تيارولو هدايت کاوه، هغه ډاډ راکړ چې بام نه ځاڅيري. ما هڅه وکړه چې پر خبرو يې باور وکړم. ددغه ودانۍ په چتونو باندې ودانيزه کار بې جوړې و او د کار نمونه مو په بارک کلي کې زموږ د دفتر په بام باندې په خپله وليدله. داسې ښکارېدله چې جوړونکي لومړی دېوالونه جوړ کړي او بيا يې په دېوالونو باندې د گاډو پرځای دولس اينچه چارتراش تېرونه چې ټولو يې په منځ کې تقريبا يو گز واټن درلود، اچولي ول. د تېرونو په سر يې د کريټونو تختې اچولې وې. په لرگيو باندې روسي ژبې حروف اوس هم ښکارېدل. په سر يې د بوسو او خټو گډ شوی مخلوط چې تاوده لمر د تيرې په ډولکلک کړی و، اچولی و.

بيا هم که خټه هرڅومره سخته هم شي، خټه خو خټه وي. باران هم تيز و. زه خپلې کوټې ته د شپې په اته بجو او دېرشو دقيقو راوگرځېدلم خو آرام او د بي بي سي د لسم ځل هغه تکراري خبر پرځای چې د طالبانو په وړاندې د امريکې د بمبارۍ کمپاين يې ناکام گاڼه، کتاب ولولم. کوټې ته د دروازې د خلاصولو پرمهال د اوبو د ځاڅکو د غږ له هرکلي سره مخامخ شوم. د کوټې په رڼا کې مې په دېوال د اوبو وياله وليدله چې په غولي باندې يې په کراره سره ډنډ جوړاوه. جان محمد کسان راغونډ کړل او په کوټه کې دننه او د کوټې شاوخوا کې يې د چينايانو د اور ډلې په شان هاخوا دېخوا وگرځېدل. ستونزه يې پيدا کړه او د دومره شيانو له ډلې څخه يې د ټينس د لوبې يو توپ چې د بام په نالۍ کې بند شوی و، پيدا کړ. کله چې هغه ليرې او ولاړې اوبه روانې شي، بيا د اوبو د څڅېدلو بندول اسان کار و. د کوټې پاکول هم گران کار و خو نوموړي هلکان په دغه دنده کې په تجربو کې پاخه ښکارېدل، کوټه هم ژر منظمه شوله. زه د خوب ځای ته لاړم خو خوب په اسانۍ نه راته ځکه چې په غور کې مې په غولي باندې د اوبو د څڅېدلو غږ انگازې کولې. ما بايد اندېښنه نه وای کړې ځکه چې چتونه هيڅکله هم نه ځاڅي!

اومه برخه
 د بمبارۍ زياتېدنه
 ۱-۴ نومبر ۲۰۰۱
 شپږ څلوېښتم څپرکی

راتلونکی سهار چې د اکتوبر لومړۍ نېټه وه، هم دتېرې شپې په کچه لنده وه

، باران دوام وکړ. توپان نو رهم چټک شو او اوسمهال دانجمن په کنډواو شمالي لوري په غرونوهم اورښت کېده. ژمی په بیره رابښکارېده. دپینځو راتلونکي ورځولپاره هم هوا خرابه اټکل شوې وه.

ریک کونښن کاوه چې انجمن دغرونوپه سر دالوتنې اود درې څخه دوتنې اورانتوننې لپاره بله لارولټوي. په گل بهارکې زموردهوایي ډگرډجورېدوکار دپای ته د رسېدلوڅخه دوه اونۍ تېرېږي، تراوسه مو هم ترې گټه نه وه اخستلې. ریک فکرکاوه چې په منځنۍ کچه ثابت وزرلرونکې الوتکه چې تاشکند ته په نږدې وختونوکې راغلی وه، ښایي چې دگل بهارله هوایي ډگرڅخه چې دهندوکش دغرونوپه سردالوتنې پرځای دشمال اولویدیځ له لورې راننوخې، کارواخلي.

په تاشکند کې دهوایي عملیاتو افسرو پیلوټان دگل بهار دهوایي ډگرډکارولوسره هوکړه وکړه خولومړی باید زموردپیلوټانوله خوا سروې اوتصدیق شوی وای. اید اوگریک هوکړه وکړه چې دهوا دحالاتودښه والي په پایله کې به گل بهارته د سروې دترسره کولو لپاره الوتنه وکړي. دغرمې پرمهال له ستان سره چې په بگرام کې و، وغریدلو، هغه وویل چې د بمباری په سخت والي او یا چټکوالي کې هیڅ بدلون نه دی راغلی. او ډي اي-555 گروپ اوس هم دکابل سره په لومړۍ کرښه باندې د بمباری لپاره یوه الوتکه په واک کې ورکول کېدله. براه دتخارڅخه همدې ته دورته حالت خبر راکړ. زه دهانک پرهغه خبرو چې ویل یې ددوشنې لیدنه مثبت وه، نورهم شکمن کیدلم خوماسپښنې ناوخت په بمباری کې بدلون راغی ولې هغه دمزارشريف په لومړۍ کرښه باندې ترسره شوی و. دالفا گروپ خبر راکړ چې په همغه ورځ د بي ۵۲ ډوله او بي ۱ ډوله الوتکوپه واسطه درنې بمباری ترسره شوې چې دطالبانو شمېر مهم موقعیتونه یې په نښه کړل. په مخابروکې دطالبانو خبرې چې شمالي ټلوالې ثبت کړې وې، څرگندوله چې طالبانوته درنه مرگ ژوبله چې شمېر یې د لوړپوړو قومندانانو په گډون تردرې سوه کسانو لوړېده، وراوښتی ده. شمالي ټلوالې داهم وویل چې د بمباری له امله د وراوښتي وړانۍ اومرگ ژوبلې دپوره اندازې دڅرگندېدلو وروسته په مخابروکې دطالبانو خبرې دوبرې اودار ډکې وې. پرته له دې دمخابرو خبروداهم څرگندوله چې په کابل کې دپوځ قرارگاه په کندوز کې دطالبانو قومندانانوته مزارشريف ته دلویو پوځي اکمالاتو دورلیرلو امرکاوه.

کابل، دبامیانو ولایت له لارې اووه سوه طالب جنگیالي مزارته ورلېږل خوپه سیمه کې دامریکې د درنې بماری له امله د هغوی ورتگ ستونزمن ښکارېده. دا هڅوونکی خبر وهغه څه نه و چې په دوشنې کې یې ژمنه شوې وه خو لږ تر لږه د بمباری په تمرکز کې پرمختگ و.

دمزار په شاوخوا کې د جگړې په ډگر، د طالبانو ترمنځ په مخابراتو کې له خبرو اترو څرگندېده چې د درنې او دوام داره بمبارۍ اغېزې د بې تجربه طالب جنگياليو په منځ کې ښکاره وېره او ډار رامنځ ته کړی دی. د ورځو په موده دغه ډول فعاليت به هغه حقيقت چې طالبان رښتيا هم څومره کمزوري وو، ثبوت کړي. سره له دې ما د دغه ازمېښتي دورې لپاره دکابل سره د جگړې ډگرته ترجيح ورکړې وای او د مزارسره د طالبانوماتې به داثبوت کړې وای چې د بمبارۍ دا نوی کمپاين سم کمپاين و. څو ورځې وړاندې پاپي د ډي وي ډي فلمونو يو پاکټ چې له ځان سره يې راوړی او بيا يې هيرشوی و، پيدا کړ. هغه په بېره سره زموږ يو سوني لپ ټاپ کمپيوټر د دفتر څخه بهر په دهليز کې برابر کړ، څو بېلابېل فلمونه مو وليدل. هغه لپ ټاپ کمپيوټر ته مو د غږ دکيفيت دښه کېدلولپاره اضافه لوډسپيکري وروټرلې.

له بده مرغه دپاپي د فلمونو خوښه دومره ښه نه وه. موږ داسې غمي (فلمونه) لکه دلويې کوڅې دلويس دبانک غلا چې لوبغاړی يې يوځوان او ستوېم کوېن نومېده. بل فلم يې ددوږخ داتلانوځای دی؛ په نوم وچې دې فلم کې هم ستوېم کوېن رول لوبولی دی او دې ته ورته درې ياڅلور نور فلمونه هم وو. دا چې ستوېم کوېن کردار ددغه دوه فلمونو وروسته څنگه ژوندی پاتې شوی، زما د فکر ليرې څخه ليرې ده. تر ټولو اوسنی فلم يې د اوسپنې پاور د فلم دويمه برخه وه. زه هيڅ ونه توانيدم چې دا فلم له سره ترپايه وگورم. هرځل به چې کېناستم، يويا دوه صحنې به موکتلې. ما د فلم ځينې برخې خوښې شولې. په ځانگړي ډول د (زه کوچنی يم) له برخې څخه تقريبا په همغه ماښام داووه نيمو بجو پر مهال، دگروپ څوکسان په دهليز کې ستوېم کوېن يوفلم چې په کې ډېر الميان يې وژل، ننداره کوله. دپيلوټانوله کوټې څخه دغورځېدنې غږ اوچېغې راغلب.

ما فکروکړ چې جگړه پيل شوه خوداغېر دچت له امله چې سوری و، اوبه ترې راننوتلې چې دېوال ته دسرېښ شوي الماری ترشا تويدلې او الماری يې مځکې ته راغورځولې. دچېنيانو داورڅخه دراتاوېدلو په ډول ځوان افغانان دپيلوټانو دکوټې په چت، د دهليز په چت په بېره سره ها خوا ديخوا وگرځېدل اوله کوټې څخه يې لوند شوي توکي، لنډې جامې، او کتابونه واېستل. د اراميتا وروسته مې يوه پياله کافي راواخيستله اودخپلې کوټې په لورې وخوځېدل.

او ه څلوېښتم څپرکی

د تېرې ورځې د هوا وړاندوينه ناسمه وه. دنومبر دوهمه ورځ سره وه خوورېځې نه وې. د هوا ناظر دمخاږې له لارې خبرا کړ چې دانجمن کنډو دالوتنولپاره روڼ دی. له دوشنبه سره مودمخاږې له لارې اړیکه ونيوه. هلته هم باران وخوپه هوايي ډگر کې هوايي عمليات ترسره کېدل. د تگ لپاره مې چمتووالی پیل کړ او هغه جامې چې د تېرو خوورځوپه مهال مې اغوستلې، بېرته خپل ورین (له وړیو جوړ) بکس ته واچولې، داسې ښکارېدله چې دا سهار به یوهوسا سهاروي. خودبگرام څخه دستان په واسطه دمخاږې کړلوله امله دغه حالت بدلون وموند. د او ډي اي 555 گروپ یوسرتېری د تېرو دوه ورځو راهیسې ناروغ شوی و او د ځانگړو ځواکونو ډاکټرنه وتوانیدلی چې دسرتېري دناروغی لامل څرگند کړي. هغه لوړه تبه اوتیزسردردي لرله چې حتی مورفین (یو ډول د درد دارو. ژباړن) یې هم درد هوسا نه کړ. ډاکټروړاندیز وکړ چې سرتېری باید دازبکستان په کرشي خان اباد کې د ځانگړو ځواکونو هډې ته ولېږد او. مورهم سمدستي غبرگون وښود. دالوتکې کارمندان چې ډاکټريې ترڅنگ و، هوايي ډگرته لاړل څوگل بهار ته الوتنه وکړي. ستان به د 555 گروپ سره دسرتېري په لېرلو کې مرسته وکړي څوپه گل بهار کې زمورچورلکې ته وروسپاري. بیا به له هغه ځايه استنې ته راشي څومورڅلورنفره چې دسفرپلان موډرلود، له ځان سره دوشنبې ته یوسي. ممتاز هوايي ډگرته له مورڅلوروسره دمخه ښې لپاره لاړ. داځل خوزه ډاډه وم چې دوشنبې ته به ورسېږو. ما ورته وویل چې دمزارپه شاوخوا کې په بمبارۍ کې زیاتوالی یوپرمختگ اوهمدارنگه دکابل اوتخارسره په لومړیو کورښو باندې د ورته بمبارۍ لپاره خبرداری دی. فکرته کوم چې زما په خبرويې باورکړی وي خوموسکی شو اولاسونه موسره ورکړل. په نهه بجې زمورچورلکه دسویل خواڅخه یوه ناڅاپه راننوتله. مور دلاسونواو پښوپه وهلوسره وروختلواوریک اوزه بیا دکارگوپه برخه کې کېناستلو. سرتېری دچورلکې دمخکنی برخې په ښی خوا باندې پرتذکره کې واچول شو او ډاکټريې ترڅنگ ناست و. زمور ډاکټرهم لاړځکه چې ده هم دهغوی ډاکټرڅخه اضافه هڅه نشوه کولای. په نهه بجې او یوولس دقیقوموسفرپیل کړ. دانجمن کنډوپرلورې موهغه ثابت په مخ پورته ختل چې اوس مهال ورسره اشنا و، پیل کړ. سرتېري غلی و، اوله وړیو جوړه شوي پیک داره خولی یې په سترگو ایښې وه. ډاکټروویل چې سرتېري ښايي یو ډول دمغزو دپرسوب ناروغي ولري. که هغه وي، نو جدي اوبیرني طبي پاملرنې ته اړتیا لري.

هرڅه عادي اوتکراري ښکارېدل ترهغې چې بک مې یوځل بیا دپیلوټ ځای ته دخوښت پرمهال ولید. مور یوازې دانجمن کنډوتېرې څوکې ته ورپورته کېدلواوزما ترڅنگ دکوچنی کړکي څخه بهر هوا پاکه ښکارېدله. بک دسپارلی برخې ته راغی او ډاکټرته په غورکې دخبرو کړولوپاره زنگون وواهه.

بک زموږ خواته راوکتل. سړيې وښوراوه او په لاس يې د بيا گرځېدلو اشاره وکړه. مور راوگرځېد او درې ته و خوځېدلو، ايا زموږ په وړاندې هوا بدلون وکړ؟ زه پوهېدم چې دا يوه جدې پرېکړه وه. اوداسې يوه پرېکړه چې پيلوټانو په اسانۍ سره نه نيوله. په ځانگړي ډول چې سرتېري په داسې ځانگړي روغتيايي حالت کې وي.

زه په داسې حال کې چې راوگرځېد او دکوزيدلومحل ته دخوځېدلو په حال کې و، ډېرځپه شوم. مور دچورلکې له وړاندینې دروازې ووتلو، بک دچورلکې څخه د تذکرې په اسانۍ سره دباسلو لپاره، دکارگولويه دروازه خلاصه کړه. ددې کار د ترسره او چورلکه خپل ځای ته وليږدول شوه، ايد اوگريک راغلل خودپېښې په څرنگوالي مور پوه کړي. داځل دتيلوفلټر موضوع وه. دلومړي فلټر لپاره غمی په هغه وخت کې چې دکنډوسرته وختلوسور شواود دوهم فلټر لپاره غمی په هغه وخت کې چې په کنډوباندې په مخ څورکوزيدلو، سور شو. ايد وويل چې که چېرې يوفلټر خپرن وای، ما دالوتنې لپاره چانس درلود خو ددواړو فلټرو دچټل کېدلو په صورت کې دا کار شونى نه و.

هغه دانجمن قابليت اوتوان په داسې حال کې چې دټانکۍ څخه نيغ په نيغه خاورې زبېښې، نه وازمويلى.

هغه نه غوښتل چې دا ورځ په داسې حال کې چې لوړوالى يې ۱۴۵۰۰ فوټه وى او کېناستلو لپاره بله ساحه هم نه وي، پيل کړي.

د فترته تر رارسېدلو وروسته خبر شوو چې پاپي دتاسک فورس ډاگرله هډې سره په اړيکه کې واوهغوى يې زموږ دچورلکې په وړاندې له ستونزې څخه خبر کړل. ډگروال ملهولاند دسرتېري دلېرلو لپاره دماسپېښين په درې بجو خپلوکسانوته دراتگ امر ورکړ. دطبي دلایلو لپاره نوموړي ماموريت به دتاسک فورس ډاگر لومړني عمليات وي چې دورځې له خوا يې ترسره کوي. دقيقاً په درې بجې مورته خبر راکړل شو چې الوتنه دمهاال ویش سره سمه پيل شوله اوددېر شوقپوه بهير کې چورلکه دخرابۍ سره مخامخ اوداسې شونې وه چې په لوړه ارتفاع کې به هوا نوره هم خرابه شي.

همدا لامل و، په پنځه بجې تاسک فورس ډاگر خبر راکړ چې الوتنه بيرته قرارگاه ته دگرځېدلو په حال کې ده. د دغه انډېښنوڅخه پرته، دالفا گروپ څخه خبر اوس هم مثبت و. دسهار پر مهال دهوا له لارې د مهماتو او نورو اکمالاتو غورځونه په برياليتوب سره ترسره شوي اوتوکي يې په مساوي توگه ددوستم او عطا ترمنځ ويشل شوي ول. دوستم دطالبانو د سخت مقاومت سره سره دشولگر سيند درې څخه دمزار په لورې دشپرميله په واټن مخکه رالاندې کړي وه. امريکايي بم غورځوونکو الوتکو د دوستم ځواکونو لپاره دروځې په مهال تکنيکې هوايي مرسته

برابره کړې اودغه مرستې ددوستم دځواکونوپه برياليتوب کې مهمه ونډه لري. تاسک فورس ډاگرخبرراکړچې راتلونکې ورځ بل طبي ماموريت پرلاره اچول کېږي. داخل، په هرترتيب، په لويديځ پاکستان کې دجېکب اباد له هوايي اډې څخه به دوه سي اېچ ۵۳ ډوله چورلکې الوتنه کوي. دا الوتنه به په يوه سخت اوزيره عرضي باندې چې دطالبانودتینگې والکې لاندې ده، ترسره کېږي. دډگروال ساک اېچ گروپ به د مځکې په نښه کولودنده ترسره کوي خوموردراگ وخت ورځينې وپوښت څووکولای شودگروپ څوغيږي په ځانگړي ډول ډاکټرانتظارکړو چې داړتيا په وخت کې مرسته وکړي. مورتلول د خوب ځايونوته په دې هيله چې دسهاروختي به د دوه سي اېچ ۵۳ ډوله چورلکودراگ خبرراکول کېږي، لاړو خوددوی د راتگ خبر تر لاسه نه کړ.

اته څلوېښتم څپرکي

راتلونکي سهار وختي مور ټول د دفتر په سيمه کې راغونډ شو څو د طبي ماموريت د څرنگوالي په اړه راغلي تلگرافونه ولټوو.

په تلگرافونو کې په دې اړه هيڅ هم نه ول نو ريك ډگروال اېچ ته د پېښې د څرنگوالي په اړه د مالوماتو لپاره ورغی. ډاکټر د بي بي سي د چينل په چالانولو سره مور ټولو ته ماتې راکړه. نطق د يوه سي اېچ 53 ډوله چورلکه هغه خبر چې د کابل په سويل کې د څو ميله په واټن کې سهار وختي لوېدلې وه، ورکاوه. د يوولسو سپرو کسانو له ډلې څخه يې څلور تېيان شول او ټول کسان د دوهمې سي اېچ-۵۳ چورلکې په واسطه ژغورل شوي ول.

گونگوسې دا وې چې نوموړې چورلکه د ځانگړو ځواکونو د يوه ژوبل شوي سرتېري د لېږدولو لپاره لېږل شوې وه خو داچې سرتېري چېرې موقعيت درلود، هيڅ يادونه نه وه شوې. ريك د ډگروال اېچ څخه راوگرځېد او د غورځېدنې تصديق يې وکړ. واضحاً د کاروان لومړی چورلکه د لوړو بادونو او ډورو سره مخامخ او چورلکه د تېټې الوتنې له امله د کومې غونډۍ له سر سره لگېدلې او غورځېدلې وه. دوهمه چورلکه سمدستي ناسته او ټول کسان يې راپورته کړي وو خو ماموريت بايد له منځه تللی وای.

دهوايي ځواک په دې چې ايا لوېدلې چورلکه د جوړونې لپاره کاري ډله وروليږي او قرارگاه ته يې د بيا راوستلو هڅه وکړي او که په بشپړ ډول يې ورانه کړي څو دښمن ته ترې انکار وکړي، بحث درلود.

زمور پيلوټانو پرېکړه وکړه چې هغوی بايد د انجمن په کنډو باندې زمور د چورلکې په واسطه الوتنه وکړي خو د چټکو بادونواو په ځانگړي ډول د څيرنو تيلو

اوبند شويو فلټرونو د ستونزې له امله دا هڅه له خطرې ډکه وبلله او مور هم د انتظار پرته نور هيڅ هم نشو کولای!

د ماسپينين په درېو بجو ټاسک فورس ډاگر خبر راکړ چې په همغه شپه به هغوی بل طبي ماموريت ترسره کوي. ځانگړي ځواکونه د خپل ناروغ ملگري لپاره راتلل. دا ځل ددغه ماموريت لپاره دوه سي اېچ - ۴۷ لوی دوه څرخه لرونکې باروړونکې چورلکې ټاکل شوې وې او په استنه کې د ښکته کېدلو په ځای کې بايد د مهالوېش سره سم (د څلورم نومبر په لومړيو ساعتونو) د سهار په دوه بجو رانښکته شوې وای.

مور ته يې دا هم وويل چې هانک، دوهم گيري او د سمندري ځواکونو مشر کالنډ له دوشنبه څخه تاشکند ته تللي او په همغه شپه به هغوی هم په نوموړو چورلکو کې وي. مور څلورو کسانو د ژوبل شوي سرتېري سره يوځای الوتنه کوله. د څه دلایلو په اساس زه پوهېدم چې داځل به له درې څخه په وتلو بريالي کيږو. دلته زموږ د پاتې کېدنې په بهير کې دا لومړی ځل و چې هوا دومره ستره شوې وه چې سړی يې کنگل کاوه. مور د ښکته کېدلو ډگر ته د سهار د يوې بجې څخه لږ وړاندې ورسېدلو. د يوه ژوبل شوي سرتېري لپاره که څه هم چې په تذکره کې وي، له رېرونو ډک سفر و. د ډاکټر د وينا سره سم سرتېری په همغه حالت کې و، سره له دې چې درد يې سخت و، داسې ښکارېدله چې سرتېري مقاومت کولای شو.

زما موټر چلوونکی يو ځوان سرتېری و چې ما وړاندې نه و ليدلای. هغه د شمالي ټلوالې دريښي په تن او د کورنۍ په سر يې نری جاکټ اغوستی و. هغه بوټان په پښو ول خو لاس ماغو (دستکش. ژباړن) يې په لاس نه ول. کله چې ما جامې د لېږد لپاره چمتو کولې، په وړين بکس کې مې يو جوړ اضافه دستکش چې له ښو وړيو جوړ ول، پيدا کړل. ما نوموړي ځوان ته ورکړل او په دري ژبه مې ورته وويل چې دا زما لخوا هغه ته يو سوغات دی.

هغه باور نه راته خو په لاسونو يې کړل. گوتې يې په کې تاو راتاو کړې او بيا يې په ژړا پيل وکړ! هغه زما لاس ونيوه او له ما يې مننه وکړله. زه د خپل کوچني عمل په واسطه د هغه دومره احساساتو له امله وشرمېدم. زما باور نه راته چې هغه د دغه سوغات او په ځانگړي ډول د دسکشو وړتيا ته حيران وي.

دا بې له شکه لومړی ځل و چې هغه په خپل ژوند کې دسکش ترلاسه کړي وو. په دره کې هيڅ افغان هم د ده په څير دلاس ماغو نه درلودل. دقيقاً په دوه بجو د شمال لورې څخه د درنو انجنونو غږ راغی. مخکې د چراغونو په واسطه په نښه شوې وه او د ښکته کېدلو ډگر هم اوار او پراخ و، حتی دغه دوه لويې چورلکې هم په کې په اسانه توگه کېناستلی شوې. کله چې چورلکې رانښکاره

شولې او په نښه شوي ډگر باندې کېناستلې، د څرخونو په واسطه جوړې شوې ساکنې برښنا د پورته کېدونکو دورو په منځ کې پرکې کولې. تاوېدونکو څرخونو څلا کوله او د څرخونو په سر يې يوه ژير رنگه تاوېدونکې دايره جوړه کړې وه. دا يوه ويړه وونکې ليدنه وه! دواړه چورلکې په يو وخت کېناستلې او انجنونه يې چالان ول. د چورلکې وروستۍ زينو سره د الوتکې کاري ډلې په بېره سره صندوقونه راښکته کړل، په چورلکه کې ناست مساپرين هم راښکته شول، زه او ريك ورغلو او دوهم گيري مو هلته پيدا کړ. ما او هغه سره روغېر وکړ. د چورلکو د غړ له امله زه د خبرو پرمهال د هغه غورونو ته ورکور شوم. زه له دې امله چې هغه ته مې افغانستان ته د راتگ ښه راغلاست ووايه، خوښ وم خو د واک د ورسپارلو لپاره مې د زيات وخت ارمان درلود. ممتاز مې هلته شاوخوا کې پيدا کړ او خپل ځايناستی مې ور وپيژاند. ممتاز ته مې خپل دريم يا څلورم ځل د خدای په امانې ويلو وروسته د هانک د پيدا کولو په هيله و خوځېدل. هغه هم د ريك سره ولاړ و. مور د چالان انجنونو په تېز غړ کې يو بل سره ستري مشې وکړله، د سمندري ځواکونو مشر کالند هم راغی او د هغه سره مې هم روغېر وکړ. د سي اي ايچ-47 چورلکې د ډلې مشر ما او ريك ته د هغه د څارلو لپاره لاس وښوراوه. شاوخوا مې وکتل. ميوري او کريس د سرتېري په تذکرې پسې روان ول. مور په بېره سره په خپلو ځايونو کې کېنا ستلو او د چورلکې کارکوونکي ته مې په داسې حال کې چې الوتنې ته يې تياری نيوله، وروکتل. په چورلکه کې دننه بالکل توره شپه وه او د هريوه په سترگو د شپې عينکې وې. د چورلکې ډلې څخه دوه کسان د چورلکې په وروستۍ برخه کې کېناستل او پښې يې له چورلکې څوړند کړې. دواړو ماشين گڼې خپلو ځايونو ته د دې دپاره چې دارتيا په وخت کې پرې ډزې وکړي، برابرې کړې. د چورلکې مخکې برخې په همدا ډول ماشينگڼو باندې سمبال وې. نوموړی توپک څوميل لرونکي توپک وو چې د ډزو پروخت يې مېلونه تاوېری او ډېر زورور دي. د شپې د عينکوله امله شنه رڼا چې د الوتکو کارکوونکي په سترگو کې يې انعکاس کاوه، هغوی ته مور د بېگانه په ډول ښکاره کولو. مور غړ تپت و وونکې الې په غورونو کې خوبيا موهم د دوو چورلکو د ماشينونو په داسې حال کې چې گړندۍ کېده، اورېده. د يوې جټکې وروسته هواته پورته شوې. ساعت ته مې وکتل د څلورم نومبر د سهار دوه بجې او شل دقيقې وې مور د پنجشېر درې څخه د وتلو په تکل کې وو.

نهه څلوېښتم څپرکي

د څلورم نومبر تر ماسپښين پورې مور تاشکند ته ونه رسېدلو. زموږ سي اي ايچ

47⁽¹⁾ ډوله چورلکوکړشي خان اباد کې دامريکې دځانگړوخواکونوهدې ته چې دتاشکند څخه تقريبا سل ميله واټن درلود، لېږد اوپه خالي خيموکې چې د او دي اي گروپونو افغانستان ته دننوتلولپاره يې د چمتووالي سيمې په توگه کاروه، ځای په ځای کړلو. مورله ترپل جورشوي کتونوباندې په داسې حال کې چې سترې اوساره هم نيولي وو، پريوتو، هيله مو درلوده چې په هډه کې د سي، اي، اي شته گروپ به زموږ د راتگ څخه خبريږي.

په پای کې دابل جېم چې د ځانگړو فعاليتونوپخوانی افسر وروسته دپوساعت پلټنې څخه پيدا کړلو. هغه ويل چې له دې امله چې د سي اي اي د بريدونو هوايي افسر نه وتوانيدلای چې مور تاشکند ته دلېږد لپاره دکومې الوتنې په مهال ویش کې وردننه کړي، يوڅه اله گوله رامنځ ته شوې وه. په تاشکند کې زمورد مرستې په مرکز کې زموردنشتوالي په مهال دپرمختگ لپاره کوم بدلون نه و راغلی. په پای کې دماسپښين په دريو بجوزموږ اړوند چورلکې بنکته تاشکند ته ولېږدولو. مورشارتن هوټل ته وردننه شوو او د هرکلي نجليو (جناکبانو) دهغه لنډ لمن لرونکو جاموپه ليدلو چې زمورپه نشتوالي کې نورې هم کوچنۍ کړې وې، هک پک شوو! زه په شاوړ کې دتودواوبولاندې چې زما پراوړوولي راټويدلې، شل دقيقې ودرېدم اوله ځان سره مې داژمنه وکړه چې زه به هيڅکله هم دتودو اوبو قدر هير نه کړم.

مورپه هوټل کې ډوډۍ وخوړله. ايله بيله مې روسي بالتیکه دريم نمبر (يوډول شراب) وڅښل. بالتیکه نهه ډوله ده. دريم نمبر يې معتدل بيريدي چې امريکايي هغو ته ورته خوند لري اونهم نمبر يې کساک (يوډول شراب) دخوند لپاره جوړوي اودشرابوهغه اندازه چې په عادي بيروکې وي، په دې کې درې برابره وي. روسی بيروخوندسوراوپوست و. دچورلکوکارکوونکومورته خبر راکړ چې په تاشکند کې يوه گلف سټريم ۵.۶ الوتکه شتون لري. ریک زمورد سيمه بيزه اوپراتيفي افسر سره څوځله تليفوني اړیکه د دې لپاره چې څرگنده کړي چې ايا مورکولای شو چې دغه الوتکه وکاروو او کنه، نيولې وې. اوکه ځواب منفي وای نو بيا موپه سوداگريز الوتکوکې ځانته ټيکتونه اخيستل. په پای کې دمانبام په اتوبجوريک ته تليفون راغی اوخبر يې راکړ چې مورکولای شوپه ۵-۶ ډوله الوتکه کې الوتنه وکړواوپه هوايي ډگر کې راتلونکې سهارپه اووه بجې بايد شتون ولرو. په همغه شپه مې دماشوم په ډول خوب وکړ. تازه اوپاکې پردې ډېرې خوندورې وې. کورته په گلف سټريم الوتکه کې تلل زمورلپاره د خوب ليدل ول. مور په فرانکفورټ کې بيا تېل واچول اودهغه وروسته شمالي ويريچينيا د ډوول هوايي ډگرته

(1) سي اي اي 47 ډوله چورلکه دوه څرخه لرونکې چورلکې دي چې د امريکې پوځ يې د لېږد رالېږد لپاره کاروي، ژباړن.

وخوځېدلو. په شپږ نيمو بجونښکته شوو. نری باران ورېده چې گروپونه يې د تورو تيروڅخه جوړشوي هوايي ډگر کې ځلول. دروازه خلاصه شوه مورپه دروازه راغونډشووالته ميوري ترټولومخکې و. دمياوري معشوقه دهغه ستري مشي لپاره راغلې وه. ریک ته خپله مېرمن سره د دوکوچنيوماشومانوراغلي ول، کريس اوزه وروسته ودرېدلوڅويوځای کېدنه ترسره شي. بيا مورهم ددغه مراسمويوه برخه وگرځېدلو.

ماشومانوغوښتل چې دپلارالوتکه وگوري. کله چې هغوی په لاسونواوپښووهلوسره الوتکې ته ورختل، مېوري خدای پاماني وويله. ما اوکريس خپل بکسونه کوچنی اوروڼ ترمينل ته وروڅکول څودعامه ټليفونوله لارې خپلوکورنيوته ټليفونونه وکړو. کريس غوښتل چې خپل پلار ته ټليفون وکړي اومخکې له دې چې دخپلې مېرمن اوماشومانوسره چې له ښاره بهرول يوځای شي، له خپل پلارسره څوورځې پاتې شي. ما هم بيتسي ته ټليفون وکړاوهغې له دې چې زه د ډيولس په هوايي ډگر کې يم اوکورته به په ټکسي کې ورشم، خبره کړله. زه دهغې دغړپه اورېدلو سره ډېرخوښ شوم اوپوهېدم چې اوس رانږدې شوي وه. ریک اودهغه کورنی زمورترڅنگ تېرشول. ټولوخندل اوپه يوځای يې خبرې کولې. مورورته دخدای پامانی لاسونه وښورول. مېوري اودهغه معشوقه لا له وړاندې تللي ول. کله چې زه اوکريس له ترمينل څخه بهرشولو، په هډه کې يوه ټکسي ولاړه وه. ما کريس ته اجازه ورکړه ترڅو نوموړي ټکسي له ځان سره يوځي، زه دبلې ټکسي په هيله ودرېدم. باران هم گړندی شو، هواسره وه. څودقيقې وروسته زه دننه ولاړم اودکوم چا څخه مې دټکسي په راغونښتلو کې دمرستې غوښتنه وکړه. کله چې زه بهرانتظارودرېدم هرپلوخاموشي وه. کوڅه هم تياره وه. باران ودرېده اوزه با الکل تنها ولاړوم. زه پوهېدم چې يوازې پينځه څلويښت دقيقې وروسته کورته دراگرځېدلواوله مينې ډک ښه راغلاست مې په انتظار و. خوهغه څه چې موروکړل، پرهغې د فکرکولوپورته مې هيڅ هم ياد ته نه راتلل! دا دسپټمبر ديوولسمې بريد څخه يوازې څوورځې وروسته ما د سي اي اي يو اووه کسيزه گروپ دندې ته رهبري کړ. دوی هغه لومړني امريکايان وو چې شمالي افغانستان ته لومړی ځل لارل اوتروربزم په وړاندې په نوي اعلان شوې جگړه کې يې لومړی پراوسرته ورساوه. مور ډېر ليرې ځای ته تللي وو، داسې يوځای ته چې د اونيو لپاره په خپلواورو او له پوره مرستې موپورته ځانونه له خطر سره مخامخ کړي وو. د ماموريت هدف موترلاسه کړ. په شمال کې دطالبانوماتې اودکابل نيول يوازې د اوس څخه نهه ورځې ليرې وه. خوزمورد هڅوپايلي ښکاره وې، بريا حتمي وه، خو زه دلته يوازې ولاړ وم. دتشریفاتولپاره هيڅ فعاليت هم نشته يوازې زه يم اودټکسي په انتظار ولاړيم! سره

له دې ټولود سي اي اي دکارونه همداډول طبيعت لري. همپشه همداسې وي سخت له خطرې ډک کاربه په خطرناکوځايونوکې په وياړ، سيالی او وړتيا سره ترسره کړې خو په پای کې هيڅ مننه اوشاباسی نه درکول کېږي. ټکسي ودرېدله اوچلوونکی يې له ماسره په ډگي(ډاله) کې دېکسونوپه ايسودلوکې مرسته وکړله. زه په وروستني سيټ کې کېناستم. د ټکسي چلونکي ته مې وويل، کورته مې ويسه!

اتمې برخه
دکابل نيول
پنځوسم خپرکی
۱ - ۱۴ نومبر
کال ۲۰۰۱

داکتوبردخلورم په سهاردوهم گيږي⁽¹⁾. دبحري ځواکونوقومندان کالنداوهانک دکافي څښلوپرمهال په شمال کې حالاتوته بيا کتنه وکړه. دجنرال فهيم سره په دوشنبه کې داکتوبر ددېرشمې نېټې ليدنه دافغانستان په شمال کې دامريکې دېمباري په ستراتيژي راخرخيدله اوفهيم دطالبانوپرېهغه کرښو باندې چې دکابل سره په شمال اوهمدارنگه په هغه لومړيوکرښوچې په تخارکې ورسره دده ځواکونه مخامخ دي، دامريکې دهوايي ځواک لخوا ددرنې هوايي بمباري غوښتنه وکړله. فهيم له دې امله چې دامريکې دمتحده ايالات دمزار په شاوخواکې دښمن ټکوي په داسې حال چې دکابل اوټخارسره دطالبانواصلي مرکزيت له پامه غورځوي، له يوه اورده بحث اودجنرال فرانک له خوا فهيم څخه په کابل باندې دهغه دبريد دپلان په اړه دخوستوپوښتنووروسته ليدنه په دې هوکړه چې دامريکې دمتحده ايالات دېمباري کمپاين دکابل اوټخارسره لومړيوکرښوباندې متمرکزکوي، پای ته ورسېدله. دنومبرپرلومړي نېټه په شمال کې په ځانگړي ډول دمزاراوکندوزپه سيموکې چې دجنرال دوستم او قومندان عطا ځواکونودطالبانوپه وړاندې په کراره خوثابت پرمختگ کاوه، په بم غورځونه کې ناڅاپي اودپام وړزياتوالی راغلی و. دتخارپه لومړي کرښه باندې هم لويه بمباري ترسره شوي وه چې د بي-52 اوبي-1 ډوله الوتکودطالبانوشپږمهم مرکزونه په نښه کړل. تردرې سوه پورې طالبان اودهغوی يوجگپوړی نظامي

(1) دوهم گيږي د ليکوال ځايناستی و چې د ده په ځای دندې ته راغلی و او نوم يې هم گيږي و نو ځکه ليکوال ورته دوهم گيږي ويلي دي. ژباړن

قومندان يې وواژه. شمالي ټلوالې له خوا د طالبانو ترمنځ په مخابراتو کې د خبرو د ثبت له مخې دا څرگنده شوله چې د کندوز په گرنيزيون کې حالات خرابېدل، سيمه ييز قومندان غوښتل چې ټول نظامي اکمالات مزارته ولېږي. ښه خبره دا وه چې د بمبارۍ زياتوالي په همدغه سيمو کې دوام وکړ. ناوره خبره دا وه چې د کابل په شاوخوا کې د بمبارۍ په زياتوالي کې هيڅ بدلون نه و رامنځ ته شوی.

ممتاز وروسته له دې چې په همدغه سهار يې په استانه کې دوهم گيري ته هرکلی ووايه، خبر ورکړ چې جنرال فهيم او عارف دورځې په وروستيو کې له مهالوېش سره سم له دوشنبې راگرځي. ممتاز وويل چې فهيم د پيغام له مخې هغه غواړي چې هرڅومره ژر دوهم گيري، هانک او دبحري ځواکونو قومندان کالند سره ليدنه چمتو شي. د انښکاره وه چې د فهيم له خوا لومړی پوښتنه به د کابل په شاوخوا کې د بمبارۍ زياتوالی چې تاسې يې ژمنه کړې وه، چېرې ده، وي. نوموړې پوښتنې ته ځواب وځوداسې ځواب چې فهيم ته د منلو وړ نه و. په همدغه ورځ ليدنه په رښتيا هم ستونزمنه وه. فهيم په خپلو خبرو کې مودب خو په خبرو تينگ ولاړو.

هغه وويل چې د اکتوبر د دېرشم په ليدنو کې د شويو وعدو په اساس هغه د شمالي ټلوالې ځواکونه د کابل په شمال کې د طالبانو په کرښو باندې د برید لپاره تيارول. هغه د خپل پلان عمده برخه طرح کړه او د سويل په لورې پر دوه غاښو چې د کابل په لورې په دوه عمومي سرکونو پراته ول، راڅرخيده. هغه شل ټانکونه، شل دانې روسي بي ايم پي ټانکونه (زغره وال گاډي چې پرسونل لېږدوي) پنځوس دانې توپونه، او تر دولسو زرو پورې ځواکونه د برید لپاره چمتو درلودل. د دغه شمېر څخه پرته فهيم د طالبانو پر کلکو دفاعي موقیعتونو چې په ژورو څوړونو او د دوی د لومړيو کرښو مخامخ په کليو او باندو کې يې اچولي وو، په درنې او دوام داره بمارۍ باندې تاکېدو کړي. هغه وويل چې د بمبارۍ پرته برید ښايي له ناکامۍ سره مخامخ شي ځکه چې زغره وال ځواک يې لږ او په وسلو باندې د غير مستقيمو د زوا داره کول ستونزمن وو. هانک او دبحري ځواکونو قومندان کالند له فهيم سره په لنډ وخت کې د بمبارۍ د کمپاين د بدلون وعده وکړه. د وعدې کړل اسان وڅوسرته رسول يې رښتین وو. د کابل په شاوخوا کې د بمبارۍ پر موضوع باندې تراوسه هم د امريکې د حکومت د لور پورې پرېکړه کوونکو ترمنځ خبرې اترې کيدلې. لويديځ لورې ته، د کندوز او مزارش اوخوا کې جگړه ييز عمليات اوس هم ښه روان و او په سيمه کې مهم پرمختگونه کېدل. داسې هيله کېدل چې مزاربه په راتلونکې څو ورځو کې د دوستم ځواکونو ترخپلې والکې لاندې راولي.

هوايي، بمبارۍ ته يې دوام ورکاوه. که چېرې دشمالې ټلوالې دځواکونوله خوا مهم څوسرکونه اوغرونه ونيول شي، سويل ته دطالبانو دپرشاتگ لاره به بند شي. دمزارنيول به په شمال کې دطالبانومرال ولړزوي. بيا به دامريکې د بمبارۍ ټول زوراوتمرکز دتخارسره لومړۍ کرښې ته بدلون ومومي اودشمالې ټلوالې ځواکونه به چې دجنرال بريالي خان له قوماندې لاندې ول، وتوانېږي څوکرښه ماته اوتالقان رالاندې شي، دا به په کندوزاوسيمه کې دطالبانوپرځواکونوباندې دزيات فشارلاامل شي.

دتالقانواوکندوزترنيولووروسته به دکابل پرلومړۍ کرښه بمبارۍ متمرکزه شي. سره له دې چې دا پوځي ستراتيژي امريکايي جگړه پلان کوونکو درک کوله خو د کابل ښار د نيولو هغه مهم اوحياتي ارزښت چې د شمالي ټلوالې مشرانو ته يې درلود، له پامه غورځولی و. د شمالي ټلوالې له خوا د کابل نيونه به د طالبانو په وړاندې بريا حتمي او د شمالي ټلوالې د کلونو مبارزې ته به مشروعيت وروبخښي.

جنرال فهيم او د شمالي ټلوالې نور مشرانو ته دهغې موضوع تشریح چې په شمال کې جگړه د کابل د ارزښت له انډوله دوهم مقام لري، يوه ناشوني دنده وه. د فهيم دفاعي بحثونو په دې چې د کابل نيول به په شمال کې د طالبانو د مرال په ټيټولو کې يو مهم گام او همدارنگه په سيمه او په خوا وشا کې به د هغوی راپرځېدل گړندي کړي، راخرخيدل.

له بله پلوه د مزار او د کندوز نيونه به په کابل کې دطالبانوپه رهبرانواودهغوی دځواکونوپه مرال باندې لړتاثيرولري اوبيا هم دکابل څخه دطالبانودشرلولپاره يوه لويه جگړه ترمنځ پرته وي. هغه هڅه چې له مخې يې فهيم اودشمالې ټلوالې نورمشران دامريکې په هغه ستراتيژي چې دکابل نيول به وروستی گام وي، پوهول. فهيم اونورومشرانوداسې انگېرله چې دامريکې دحکومت په منځ کې دلورپوروچارواکووترمنځ دشمالې ټلوالې له خوا دکابل په نيولوکې لويه سيمونه موجوده وه. دامريکې دحکومت سره دکلونوپه موده دمعاملې کرلوله امله شمالي ټلوالې ته دا تريخ حقيقت چې دامريکې دحکومت دلورپورو پرېکړه کوونکو په منځ کې ځواکمنه تاجک ضدپله شته، څرگندکړ. په دېرشم اکتوبرليدنه کې جنرال فرانک اودهغه لورپوروافسرانوته داحقيقت چې جنرال فهيم ځان سپموي ځکه غواړي چې دطالبانوروسته سياسي مبارزې ته خپل نظامي ځواک وساتي، څرگند و. دوی پرته له شکه پوهېدل چې فهيم دطالبانوپرهغه ځواکونوباندې چې هغه ورسره مخامخ و دامريکې دمتحده ايالاتوله خوا په درنې بمبارۍ باندې ددې دپاره تاکېد کاوه چې متحده ايالات درونديارله مخې ليرې اودده دپاره دکابل نيول اسان شي. کابل دوروستي گام

ستراتیژي دشمالی ټلوالې هغه ویره چې دامریکې حکومت نه غواړي چې په سویل کې دپښتنوڅخه تاجک توکمه سیاسي گټه لاس ته راوړي، راپارولې وه. د فہیم تحلیل سم و. له هغې هوکړې پرته چې د دېرشم اکتوبر پرمهال رامنځ ته شوي وه، جنرال فرانک هغه نظرته چې هغه پرشمالی ټلواله کابل ته دطالبانو په وړاندې دجگړې دپرمخ بیولواعتقادنه لري، دوام ورکاوه. دکابل د نیولو او د واک د لېږدولو موضوع دامریکې کړنلاره جوړوونکې ترهغې وروستنی شېبې چې دکابل ښاردشمالی ټلوالې لاسونوته ولویده، ځورول. دشمالی ټلوالې له خوادکابل د ښار د نیولو او کابو کولو په اړه جدي سپمونې شته وې.

که څه هم چې د فہیم ځواکونودکابل په شمال د شومالی اواروسیموکې دجگړې په گټلوکې مهم رول درلود، په واشنگټن کې د مشرانوډلې هڅه کوله چې یوداسې دکار وړ پلان چې له مخې یې تاجک ځواکونه له ښارڅخه بیدیا وساتي او پرځای یې دکابل د ادارې او پولیسي چوپړتیاوو لپاره یوبهرنی ځواک وگوماري. په امریکې کې کړنلاره جوړوونکودکابل سره په لومړی کړنښه باندې د بمباری دراخړخونې دوخت په اړه ترهغه چې حالات دلته په خپله پریکړې په لورې پرمختگ کاوه، بحث ته دوام ورکړ. دنومبریه څلورمه نېټه د فہیم سره دلیدنې څو ورځې وروسته هانک اودبحري ځواکونوقومندان کالند له درې څخه لاراودوهم گیری هم ترهغې دښه تاسیس شوي ژامې ماتوونکې گروپ د ادارې لپاره پوره چمتو و. په لویدیځ کې نظامي حالات اوس هم ښه روان وو. دنومبریه شپږمه نېټه رپوټونه راغلل چې طالبان په مایوسی اوبیره سره مزارته ملاتړ لیردوي. امریکایي تکتیکي هوایي بریدونو طالبانو ته زیات شمېر د سر زیان ور رسولی و. په هغه جگړه کې چې دیوه مهم اوستراتیژیک لوی کلي چې (دره سوف) نومېده د نیولولپاره ترسره شوه، پرته له شلوکسانوچې په منډه بریالي شول، نوریې ټول په پوره ډول له مخکې ورک کړل. هغه ملاتړ اومرستې چې دمزارشریف څخه ورلیږل کېدلې، دامریکې د هوایي ځواکونوله خوا وټکول شوې. دنومبریه اوومه نېټه دوهم گیری دجنرال بسم الله خان سره په جبل السراج کې دهغه په قرارگاه کې دلیدنې په موخه په موټرکې هډوکي دردونکی⁽¹⁾ سفر ترسره کړ. جنرال په کابل باندې د برید جوړېدونکو پلان ته بیا کتنه وکړه. جنرال په داسې وخت کې چې دلویې کړکۍ سره چې هاخوا یې دشمالی دجگړې د ډگرڅوڅېدونکې منظره وه، ناست وو. هغه ستونزې چې ده د جگړې دپلانونوپرمهال درلودلې وڅېړلې. طالبانودکلونوپه موده خپل دفاعي موقیعتونه ځواکمن کړي دي. لاندې هریوکوریو حقیقي جنگي کلاده چې چتونه یې ډبل شوي. دپوالونه یې ځواکمن کړي دي. دیوځایي دزولپاره یې ساحه تاسیس کړي ده. سخته بمباري کولای شي

(1) لیکوال دلته د سرک د خرابوالي له امله سرتکوي. ژباړن

چې ددغه کورونوڅخه زيات کورونه ياپه پوره ډول ويجاړاویا هم زيانمن کړي. که چېرې بمباري دوام داره اوځواکمنه نه وي، شمالي ټلوالې له خوا ددغه موقیعتونونيوول به ډېرگران تمام شي. په ځانگړي ډول د وخت تيريدا سره ځکه چې طالبان به دغه ليکوته مرسته راوړي، حالات به نور هم سخت شي. بسم الله خان وويل چې هغه ددريوڅخه ترڅلوروورڅوشپه او ورځ بمبارۍ ته اړتيا لري.

کوچني کلي اوکورونه چې دده مخامخ ول، بايدويجاړشي. بسم الله وويل چې هغه به په لومړۍ کړبنه پينځه کيلومتره پراخه بريد کوي چې دځواکونودتمرکز يوه نقطه به لويديځ ته دکابل په زاړه سړک اوپه مساوي ډول ځواکمن غړي به ختيځ ته دکابل په نوي سړک باندې بريد ته متمرکز کوي.

دامريکې دالوتکوله خوا دبمبارۍ لپاره دبنه چمتووالي په پايله کې بايد لومړني بريدونه بريالي شي. که چېرې دامريکې تکتیکې الوتکې دراتلونکوڅوورڅوپه موده کې په داسې حال کې چې بريدونه پرمختگ کوي او دوی دطالبانودفاعي بريدونو ته په بیره غبرگون وښيي، دعمومي بريا دترلاسه کولولپاره به ډېرزيات فرصت موجود وي. درې ته په موټرکې دراگرځېدلوپرمهال دوهم گيري ليدنې ته بيا کتنه وکړله. بحث بالکل لکه دفهيم سره دخلورم نومبرليدنې ته ورته والی درلود. هغه څه چې دغه دواړوجنرالانوويل، مانا درلوده، دوهم گيري دهغوی هغه ويناوې چې پرته له امريکې دځواکمنې تکتیکې بمبارۍ دبريد وړاندې اودبريد په بهير کې دشمالي ټلوالې ځواکونونه شوکولای چې لومړی کړبنې ماتې اونبارته ورننوځي.

که چېرې شمالي ټلوالې د طالبانو ځواکونه دامريکې دهمکارۍ پرته ماتولای شوای، هغوی به له ډېر وړاندې داکارکړی وای. هغه پوښتنه چې دوهم گيري کورته په کند کپرسړک باندې دراتگ پرمهال سوچ کاوه، هغه دکړنلارې جورونکې دکابل سره په شمال کې دحقيقي حالاتوپه څرنګوالي باندې پوهول ول. نوموړي پوښتنې ته صادقانه ځواب دکابل سره په لومړۍ کړبنه باندې دبمبارۍ دوخت اوهغه پرېکړه چې بايدشمالي ټلوالې ته دکابل د ښار د نيولواجازه ورکړل شي او کنه، دلته په شمالي افغانستان کې دجگړې په ډگر باندې شرايطوڅرگندوله نه هغه غونډو چې په واشنگټن کې لوړپوړو چارواکو داپرولې!

د پنځشېر دره ۱۰ نومبر ۲۰۰۱

دوهم گيري د انجينر عارف سره چې مخ يې له اندېښنې، خپګان او غوسې څخه ډک و، کېناست. ممتاز هم عارف ته ورته خپه و. دوهم گيري په داسې حال کې چې عارف ته موسکۍ شو فکر کاوه چې

نوموړې ليدنه به له ستونزو ډکه وي. عارف چې د ليدنې د دايرولو غوښتنه يې کړې وه، خبرې پيل کړې. اغا(بناغلی) گيرې، زه بايد په دانگ پيلی وغږېږم. جنرال فهيم او د شمالي ټلوالې لوږپوړو چارواکو نن سهار د حالاتو د بحث لپاره ليدنه وکړه. جنرال خپه دی. سره له دې چې جنرال فرانک، اغا(بناغلی) هانک او د سمندري ځواکونو مشر ژمنې وکړې، د کابل سره په لومړۍ کرښه اوس هم درنه بمباري نشته. سربيره پردې د قوماندان عطا او دوستم څخه خبريرو، اوس خو حتی د جنرال بريالي خان څخه د مخابرې له لارې رپوټونه دا په گوته کوي چې په نوموړو سيمو کې د متحده ايالاتو الوتکې په دښمن باندې درنې بمبارۍ ترسره کوي.

هغه خبرې وځنډولې او دوهم گيرې ته يې څيرڅير ورکتل وې وويل: زه جنرال ته له دې چې ولې دلته جدي بمباري نه ترسره کېږي، څه ځواب ورکولای شم؟ دوهم گيرې ورمخکې شو او عارف ته يې وروکتل: انجينره زه پوهېږم چې دلته تر اوسه هم محدوده بمباري ترسره کېږي خو د مزار او کندوز په شاوخوا کې حالات (خوب است!) (ښه روان دي) دوهم گيرې عادت درلود چې د ممتاز او عارف سره د خبرو پرمهال خپلو خبرو ته د پارسي لغتونه او نيمگري جملې ورگډې کړي. زيات وخت به دغه گډون هغه قرينه چې گيرې به پرې غږېده، پوره کوله. زيات شمېر طالبان وژل کېږي او دوستم تقريبا مزار شريف ته رارسېدلی دی. طالبان د کندوز او مزار څخه د سويل په لورې په شا تگ کوي او د امريکې الوتکې هغوی ټکوي. هر څه بسيار خوب است(هر څه ښه روان دي). عارف په بې اعتنايې لهجې سره وويل چې هو هو زه پوهېږم چې د تخار په کرښه بمباري زياته شوې ده خو اغا گيرې د کابل په اړه څه وايي؟

انجينره زه د ترورېزم په وړاندې په رياست کې د هانک سره په اړيکه کې يم. لکه څنگه چې هانک دلته درې ته د سفر پر مهال وويل: د متحده ايالاتو پوځ هڅه کوي چې د زياتې بريا لپاره دښمن ډېر ځلې او سخت په دغه سيمه کې په نښه کړي.

دا چې دوستم او عطا ښه پرمخ روان دي، دوی غواړي چې د جنرال بريالي خان د تخار ولايت په لورې کرښه ماته او تالقان ونيسي. او له دغه کار سره به په شمال کې د طالبانو د تقدير سرغوځ شي. بيا به تمرکز په کابل او د طالبانو د موقيعتونو په ټکولو راوڅرخي څو جنرال بسم لله خان ته د بريد اجازه ورکړي. د خبرو په مهال د دوهم گيرې غږ پسې غټېده او غټېده. دا هم د ده د پخوانيو ځانگړنو څخه يوه وه. عارف خپل لاسونه پورته او ورغوي يې د گيرې په لورې تقريبا داسې لکه د هغه څخه چې د څپېرې دفاع کوي، پورته کړل وې وويل: ولې کابل د پلان په وروستۍ برخه کې شامل دی؟

مور د شمالي ټلوالې ښه او مجهزه ځواک د برید لپاره چمتو لرو. د جنرال فهیم هغه راغونډ شوی ځواک چې دلته دی په پرتلیز ډول د دوستم او عطا ځواکونو ته ډېر لوی دی. دوستم مزار ته د خوځښت په مهال ستاسې د هوایي ځواک د درنې مرستې سره سره په اونیو وخت ونيوه. که چېرې فهیم ته هغه ډول مرسته برابره شي، کابل به په دوه یا دريو ورځو کې ونیسي. اجازه راکړه چې له تا وپوښتم. ایا د دغه ځنډ تر شا کوم سیاسي دلیل شته؟

عارف مخکې له دې چې گړي ځواب ورکړي خبرو ته دوام ورکړ. واشنگټن ته د ډاکټر عبدالله وړاندیز شوې لیدنه رد شوه او د تکراري ژمنو سره سره په دره کې د جنرال فهیم ځواکونو ته د هوا له لارې د اکمالاتو او مهاتو غورځېدنه ترسره نه کړله. تاسې اوس په بامیانو کې د خلیلي سره یو گروپ لری او هغه د بمبارۍ مرسته ترلاسه کوي. ستا څخه وړاندیني افسر جنرال گړي په خپلو خبرو کې چې ویل یې د پنجشیر په تاجکو باندې په واشنگټن کې بې باوره دي، رښتیني و.

گړي وویل: هغه ټکي چې تا ورته اشاره وکړه، سم دي خو په دې کوم پټ پیغام نشته. انجینر عارف: زه یوازې دومره ویلی شم چې د متحده ایلاتو هوایي ځواک مرسته به د کابل سره لومړۍ کرښې ته راځي. هانک تېره شپه وویل چې که چېرې د جنرال بریالي خان ځواکونه په کامیابی سره کرښه ماته کړي درنه بمباري به د کابل سره لومړۍ کرښې ته راوگرځوي.

ما په تخار کې د براد سره یوازې دېرش دقیقې وړاندې خبرې وکړې. د تخار د جبهې سره بم غورځونه په مخ روانه ده او جنرال بریالی خان په دې باوري دی چې هغه به نن ماسپښین خپل یرغل پیل کړي. انجینره بمباري ښايي چې سبا ته دلته را متمرکزه شي. عارف په چوکۍ کې وروسته شو او لاس یې په خپلو نړیو تورو وښتانو راټېر کړ. هغه خپل لاسونه د مېز په څنډه کېښودل ویې ویل: هو ښاغلی گړي سبا! سبا خو مهرباني وکړه هانک، جنرال فرانک او هر یوه ته ووايه چې که چېرې سبا ته دامریکې بمباري پیل نه شي نو جنرال فهیم به خپلو ځواکونو ته د امریکې د بمبارۍ پرته د یرغل امر ورکړي. هغه لاندې د مېز سرته او بیا یې پورته گړي ته وروکتل، ویې ویل: په مزار او کندوز کې بری په هغه صورت کې چې که چېرې مور د کابل سره په لومړۍ کرښه ناکام شو، بې ارزښته ده!

د کابل سره لومړۍ کرښه

۱۱ نومبر ۲۰۰۱

دوهم گيري وختي پاڅېدلی واودتېرې شپې په زره پورې خبرونو ته يې بيا کتنه کوله. په شمال کې دکندوزاومزارپه شاوخوا کې جگړه ښه روانه وه اوپه زرگونو طالبانو دمزارله سوېل څخه کابل اويا دمزارختيځ کندوزته په شاتگ کړی او هوایي ډگرله تراوسه هم دطالبانوپه ولکې کې و. قومندان سيدجعفري چې دعطا اړوند قومندانانوله ډلې څخه و، نهرين په ولسوالی کې ديوه مهم پله نيولوته ورنږدې شوی وڅوسويل ته دهغوی يوه لاره بنده کړي. جعفري په همغه ورځ درې زره طالب بنديان ونيول. قومندان خليلي په يوولسم نومبر دياميانوپه ښاردبريد پلان درلود. که چېرې هغه بريالی شي، سوېل ته به يوه بله لارهم وربنده کړي.

شمالي ټلوالې دطالبانوپه مخابروکې دخبرو ثبت مالوماتوداڅرگندنه کوله چې په تالقانوکې طالب قومندان ملا دادالله په کابل کې دطالبانومشرانوته خبرورکړي چې دتالقانوپه شمال کې حالات بې هيلې دي او هغه ښارتخليه کوي. دی اولرتړلږه پنځلس نورلورپوري طالب قومندانانوکندوزته په شاتگ کاوه. دلسم نومبرپه ماسپښين دبريالي خان ځواکونوپه خپل ټول وس سره دتخارلومړی کرښې په اورديوړغل پيل کړ.

جگړه په زور سره روانه وه خودتېروڅوورځودبمباری کمپاين دطالبانود مشرانو د کنترول جوړښت کمزوری کړی و. دطالبانوتينگښت له منځه تللی واود يوولسم نومبر په سهاردجنرال بريالي خان ځواکونه دتالقانوپه لوري دناڅاپي خوځښت اوپه زرگونوپه شا کېدونکو طالبانو دڅار لپاره چمتو وو.

بريالي د ورځوپه اوږدو د ښاردنيولوهيله درلوده. هغه له دوه سيمه ييزمهمو طالب قومندانانو عبدالله قرد اوبشيراحمدسره چې په ښارکې پاتې وو. اړيکې نيولې اودهغوی دوفاداری داخيستلو(له دوی سره ديوځای کېدلولپاره. ژباړن)لپاره خبرې اترې روانې وې. دنومبر په لسمه نېټه دوهم گيري دهانک سره خبرې وکړې. هانک وويل چې په کابل باندې داوردې مودې ژمنه شوې بمباري به دنومبر د ديوولسمې په سهارپيل شي.

دوهم گيري سمدستي د ډگروال اېچ سره وليدل. هغه هم همدغه ښه خبردتاسک فورس ډاگرله هوایي اډې ترلاسه کړی واودهغوی هغه ستراتيژي چې په کابل باندې دیرغل پروخت دژامې ماتوونکې گروپ اود او ډي اې ۵۵۵ گروپ دجنرال بسم الله خان له ځواکونوسره ډېرې لويې مرستې ډاده کړي، تريحث لاندي ونيوله. دکابل سره په لومړی کرښه باندې په مخابره کې دخبروپرمهال ستان ددوهم گيري سره دجنرال بسم الله خان دیرغل دوه اړخيزه پلان ته بيا کتنه وکړه او هغه وويل چې داو ډي اې ۵۵۵ گروپ اودسي، ای، اي غړي به هم په دوه گروپونو وویشل شي. ستان وويل چې نن د پينځه ويشتو بریدونو په هيله دي.

زموردگروپونوڅخه يوبه دطالبانو د کړنښوپه لويديځ برخه کې دکابل پر زورسړک باندې په هدفونوکار وکړي. ډاکټر به له همغه گروپ سره وي. کوچنی کلی شته په ځانگړي ډول اغېلک اواستالف دسختوچارمغزوپه ډول دي چې ماتول يې يوڅه ستونزمن دي. جنرال بسم الله هڅه کوي څودارونده برخې قومندان شمالي ټلوالې دپيسوپه بدل کې تسليمېدا ته وهڅوي خوزياتې هڅې ته اړتيا ده. زه به دهغه گروپ سره دکابل په نوي سړک چې دطالبانو د کړنښوختيځه برخه ده، په هدفونوباندې کارکوم.

هلته موجوده خورونوترانگه ډېره سخته ساتل کېږي اونن ورځ زمور تمرکز دهمدغو کړنښو د دفاع پرماتولو دی څودجنرال بسم الله څواکونوسبا سهارخپل يرغل پيل کړي. کله چې يرغل پيل شي. موردواړه گروپونه به دلومړی کړنښ سره جگړې تراخري امکان نږدې اوسو څو وکولای شودممکنه سخت مقاومت په وړاندې نږدې اوگرندی هوايي مرسته راوغواړو.

دوهم گيري له هغه غوښتنه وکړه چې جگړې ته ډېرونږدې نه شي. هغه پوهېده چې دوی به دده دغه اخطارته پاملرنه ونکړي. په ورته وخت کې زه به له انجينرعارف وغوارم چې ژامې ماتوونکې گروپ ته مخکې خوځېدنې لپاره اسانتياوې برابرې کړي. واضحا دمباری دکمپاين درابدلېداپه صورت کې جبل السراج ته دژامې ماتوونکې گروپ د ورلو پلان ډاکټورپه مياشت کې نيول شوی و. ممتاز وويل چې په هغه وخت کې دژامې ماتوونکې گروپ لخوا ددفترپه توگه دکارولولپاره يوه ودانۍ ټاکل شوې وه. مور غواړوچې دبسم الله سره نږدې واوسو څو وکولای شودهغه دجگړې دډگرستراتيژي د بدلون په صورت کې مالومات له تاسوسره گډ کړي. کله چې مورسفرته توکي تيارکړو، له تاسې دواړوسره به اړيکه ونيسو،سويلي لورې ته زمور د دفترورل اوهلته کارته دسامان تيارول به ټول څلورساعته وخت ونيسي. بلې مور درسره موافق يواوزمورپه اړه اندېښنه مه کوه مور پلان نه لرو چې جگړې ته ډېرونږدې شوخوپه دې کې شک نشته چې گروپ به دجگړې دپيل پروخت دټوپک د ډزو د ورسېدلو واټن پورې ورنږدې کېدلوکې په ما فشار راوړي. په ياد ولری چې ستاسې دنده دشمالي ټلوالې سره د طالبانوپه وړاندې دجگړې په پرمخ بيولو کې مرسته کول دي نه داچې تاسې په خپله په کې له نږدې گډون وکړي. ستان وويل: هو صاحب بې غمه اوسه! دوهم گيري فکروکړچې داړيکې د پای ته رسېدلوپرمهال يې دستان په غږپه نيمه خوله خدا ترغورونوشوه.

د سهار پنځه نيمې بجې وې او دوهم گيري د جنرال بسم الله او ممتاز سره په جبل السراج کې په هغه نوې کلا کې چې چې اوس مهال د ژامې ماتوونکو گروپ د دفتر په نوم يادېدلې، ناست و. تېره شپه جنرال ممتاز راغوبنتی و څو دوهم گيري سره راتلونکی سهار وختي ليدنه ترتيب کړي. په نږدې مېز باندې کافي خوتيدله او نوموړي درې کسان د جگړې په ډگر په حالاتو باندې غږيدل. پرون ورځ حالت ډېر ښه پر مخ ولاړ. ستاسې کسانو او ځانگړو ځواکونو دواړو ښې دندې ترسره کړې. په لومړي نمبر سرک باندې دښمن سخته جگړه وکړله خو هغه هوايي بريدونه چې ستاسې کسانو راغوبنتل، پرېکړه کوونکې وو. لطفا خپلو کسانو ته زما لخوا مننه ورورسوه!

گيري ځواب ورکړ: مننه جنرال صاحب زه به ستاسې مهربانه کلمې هغوی ته ورسوم. خو ستا په باور به نن ورځ جگړه څنگه پرمخ ولاړه شي؟

هغه ځواب ورکړ: د طالبانو زيات ځواکونه پر شا شول عربانو او نورو بهرنيانو يو شمېر ځواکونه سره يوځای کړي دي او نوموړي د دښمن سخت گروپونه دي چې د کابل څخه د دفاع لپاره به سخته جگړه ترسره کړي. د ختيځ په لورې په دوهم سرک باندې مور کولای شو چې د کابل په لورې ژور پرمختک وکړو خو لومړی نمبر سرک به له دې زيات ستونزمن وي خو د الله په مرسته او ستاسې د الوتکو په مرستې سره به مور ماښام ته د کابل دروازو ته ورورسيږو.

اغا گيري اوس به زه خپله اصلي پوښتنه مطرح کړم. ايا د امريکې حکومت به پخپله د کابل ښار پورې له مور سره مرسته وکړي؟ هغه خبرو ته ځنډ ورکړ او له کافي يې غورپ وکړ. دوهم گيري ددغه پوښتنې هيله درلوده. هغه وويل جنرال صاحب: زه بايد رښتيا درته ووايم. په واشنگټن کې اوس هم هغه اندېښنه چې کابل ته د رسېدلو سره سم به ستاسې ځواکونه د غچ اخستنې لپاره لويه وژنه وکړي، شته. ما هڅه وکړله څو واشنگټن ډاډه کړم چې داسې څه به ترسره نه شي خو پاکستانيان واشنگټن ته د هغه شکايت چې که چېرې د شمالي ټلواله کابل ونيسي څه به پېښ شي، دوام ورکوي. جنرال خپل سر وښوراوه ويي ويل: اغا گيري: پاکستانيان به ترهغه چې يو پښتون ځواک جوړ او په رسمي ډول يې کابل تر ولکې لاندې نه شي، مور انتظار کړي.

دا کار خو تر مياشتو وخت نيولی شي. هغه خبرې وځنډولې او د کوټې کونج ته يې لکه سړی چې فکرونه راغونډوي وروکتل: د غچ اخستنې لپاره به هيڅ وژنه ترسره نه شي. له دغه پلوه شخصاً زه ډاډ درکوم. مور ته رپوتونه را رسيږي. د مخابرو له لارې مالومات او د همدارنگه د انساني منابعو څخه هم مالومات لرو چې د طالبانو مشران له کابل څخه تښتېدلي دي. زيات شمېر يې د تېرې شپې

په بهير کې تښتېدلي دي. هو زما په ځواکونو کې زيات کسان شته چې کورنۍ يې د هغوی په لاسونو ځورېدلي دي. هغه خبرې وځنډولې بيا يې گيرې ته نيغ سترگو ته وروکتل ويې ويل ما ورته جدي امر کړی دی چې وژل او ظلم بايد ونه شي! د مرگ درد بايد چا ته ورته کړل شي. زه له تا غواړم چې واشنگټن ته دغه ډاډ وروسوې خو مشرانو ته دا هم ووايه چې نن شپه به کابل زما لپاره خالي وي. سبا سهار به ښار د طالبانو د ساتونکو څخه پاک وي. خو څنگه ډاډه يې چې هغوی به د ښار د ساتلو لپاره جگړه و نه کړي؟ اغا گيرې دا افغانستان دی. په کابل کې د طالبانو مشرانو په داسې حال کې چې پوځ يې له دورو سره گډ شو، ننداره کوله.

په تېرو لسو ورځو کې په زرگونو طالبان ووژل شول. دوی ماتې خورلې ده او هغوی ته به سويل او ختيځ ته ددوی د ملگرو په لورې پاکستان ته ورتښتي. په ما باور وکړه. دا زما هېواد دی، زه پرې پوهېرم.

گيرې سر وښوراوه: جنرال صاحب زه به واشنگټن ته ددغه ليدنې وروسته پيغام وليرم خو سره له دې کابل ته د شمالي ټلوالې په ورننوتل د ملي شورا (ابن اېس سي) په دريځ باندې ډاډه نه يم. جنرال خپله کافي خلاصه کړله او پياله يې به مېز باندې کېښوده. جنرال گيرې زه بايد تا ته په پوره صداقت ووايم چې زه به کابل ښار ته پرته له دې چې ستا د ملي امنيت شورا پرېکړه کوي او کنه، ورننوځم. زه بايد د بې گنا ښاريانو دساتلو لپاره ورشم.

اوس اجازه غواړم. بايد د نن ورځې جگړې ته چمتووالی ونيسم. کسان ولاړ شول. لاسونه يې راکړل او جنرال هم له کوټې څخه په بېره سره ووت. ممتاز هم پسې روان شو. هغه بيا ودرېد او ويې ويل: گيرې سبا ته کابل ته د ورننوتلو لپاره بايد مور او تاسې چمتووالی ونيسو. ته هم گروپ کابل ته د جنرال د ځواکونو پر مهال هلته ورنناباسې. ته بايد هلته موجود وې شو واشنگټن ته د هغه وروسته چې مور تاجک شيطانان ښار بيا ونيسو، سم مالومات ورکړې.

مازديگر پيل و چې درې موټريزه کاروان د جنرال بسم الله خان ودانۍ ته ورننوت. هغه دغه ودانۍ د خپلې قرارگاه په توگه کاروله او په چاريکارو کې يې موقیعت درلود چې د جبل سراج څخه پينځه ميله د سويل لورې ته واټن درلود. کله چې موټر د عمومي سړک څخه چې د کابل زور سړک و، وروگرځېدلو دوهم گيرې وليدل چې ودانې د ښار په سويلي څنډه کې د غونډيو په يوه تېره ډډه باندې موقیعت درلود چې د کابل په لورې ترې اوارې سيمې ښې اداره کېدلې. ليرې واټن کې د توغنديو چاودنو پرکې کولې. غريبې داسې لکه ليرې تندرتغرورونورسېده. دوهم گيرې داسې انځور لکه داوري دتندر توپان چې پردغه سيمه راغلی وي او اوس پرې تېرې اوليرې کېږي، وکړ!

توپير يې يوازې دا دی چې د باران د اوبو ولاړ ډنډونه، تازه او پاکې هوا شته والی نه لري او پرځای يې ويجاړتیا، دورې، گڼ شمېر شيان، تاوشوي اوسپنې اووژل شوي کسان پر خپلو کورنيو پراته پاتې دي. دموتروڅخه دښکته پروخت همشيني حيرانتيا په داسې حال کې چې کسانوځانونه درتې په اساس برابرول، رامنځ ته شو.

دوهم گيري اوممتاز کوچنی دروازې ته ورغلل. دروازه ديوکوچنی خوشکلی باغ و. دمازديگر دلمردکېناستلوپروخت وروستنی شغلو په باغ کې ماڼواودگلاب گلانونته گلابي سور رنگ ورزياتاوه. هوا خوشبويه وه اودجگړې غرمبهارتقريباً په ورکېدو و. دوی دباغ په لنډودشزوپه کوچنی پياده رو باندې اصلي ودانۍ ته ورننوتل. جنرال بسم الله دښي خوا له کوټې څخه لاس غزیدلی راووت:

اغا گيري په خيرراغلی. هغه دگيري لاس وښوراوه، ټينگ يې کړاودهغې کوټې په لورې يې چې دی ترې راووت په لاس اشاره اوښه راغلاست ووايه. ډېرې خبرې دي چې بايدپرې وغږېږو. وروسته له دې چې جای اوکافي يې راوړه، جنرال بسم الله يواوردغورپ وکړاوپه چوکۍ کې کېناست. گيري وليد چې جنرال ستړی ښکارېده اودهغه جامې په ککړې وې. بوټونه يې په دوروککړاوله يواوبل سره لگېدلي وو. نن يوه اورده اوسخته ورځ وه.

جنرال صاحب: ما له انجينر عارف سره مخکې له راتگ وليدل هغه وويل چې جگړه سخته وه خوپه ټوله لومړۍ کرښه کې موکاميابي ترلاسه کړله. کابل هم ستاسې لاسونوته نږدې شوی دی. دجنرال سترگې دچای دپيالې څخه دغورپ کړلوپر مهال گونځې گونځې شوي اودپيالې داښنودلوپر مهال يې سروښوراوه. هو اغا گيري: نن ورځ هرڅه ښه پرمخ ولاړ. دلته په لومړۍ لويه لار باندې دکابل څخه پنځلس کېلومتره ليرې اودوهمې لويې لارې څخه تقريباً شل کېلومتره دکابل څخه واټن لرو. هغه پرمخ لاس راتېراودپوزې په سريې گوتې ټينگې اودسترگوکونجونه يې وموښل.

دطالبانوزياتې برخې ماتې خورلې. هغه طالبان چې په اواروسيموکې پاتې دي. بهرنيوځواکونوسره ولاړدي. زما هغه قومندان چې په لومړۍ کرښه کې جنگېري دنيول شويوزندانيانودمالوماتوسره سم خبراکوي چې بهرنيوجنگيالولوزکړی چې ترمرگه به جنگېري. هغه سروښوراوه اوخوله يې کڅوره کړله، بې مانا جگړه ده!

که چېرې افغانان وای موربه تسليمېداته هڅولي وای. هغه زمور دستوردي. خودغه بهرني شيطانان، داټول غواړي چې شهيدان شي. هو دوی به سبا ته خپل مقصد ته ورسېږي اوټول به دوزخ ته وليږم! جنرال صاحب: په اواروسيموکې شته مقاومت به ستا په باورپه څومره وخت کې له منځه يوسي؟ اغاگيري: زما کسان به

سپا مازديگرپه کابل کې ناست وي! مورخبر ترلاسه کړی چې دطالبانو جگپوري منشران لا له وړاندې دکابل په منډه دي. هغه ځواکونه چې له مورسره مخامخ کېږي. هغه به يې له شکه سخته جگړه وکړي او په سخت مرگ به ووژل شي خوکه ستاسې همدغه ډول ښې بمباری اوزما دکسانو دمرال په ساتلو کې مرسته وکړئ، هغوی به دمانښام څخه وړاندې له منځه یوسو.

جنرال صاحب: زه ډاډ درکوم چې دتېرو څوورځوپه ډول مرستې ته به مور دوام ورکړو. ستا په اجازه، سپا دلمرختلو وړاندې زه شخصاً غواړم چې له ستان او اوډخانگرو ځواکونوسره په لومړی نمبر لويه لارياندي يوځای شم. زه غواړم په داسې حال کې چې ستاسې کسان کابل ته دورننوتلو لپاره وروستنی جگړه ترسره کوي. دهغوی سره موجود وم. جنرال موسکا وکړه ويې ويل: بلې اغا گيري، خپلو کسانوته ورشه. دابه يوه ښه جگړه وي. هغه خبرې وځنډولې ويې ويل: په حقيقت کې، غواړم چې ستا ټول گروپ کابل ته خوځېدلو ته وروسته له دې ښارخوندي اوستاسې خوندي توب ډاډمن کړو. ښه راغلاست ووايم. زه غواړم چې تاسې اوډخانگرو ځواکونوسر تېري په داسې وخت کې چې زما ځواکونه دکابل ښارکنترول او هلته نظم او امنيت منځ ته راوړي، له نږدې وڅاري.

واشننگين به ستا په هغه رپوتونوکې چې زما دکسانو دسلوک څرنگوالی کوي. په هغه ډاډ ته چې زه يې هغوی ته ورکوم، ډېرزيات باور وکړي. دوهم گيري وويل: حتماً جنرال صاحب: ما غوښتل چې کابل ته دتگ وخت درڅخه وپوښتم. په حقيقت کې ما او انجينر عارف په همدغه موضوع خبرې وکړې. داسې ښکاري چې هغه زمورد ټول گروپ دخای په خای کېدې لپاره کوم خای په نظر کې لري. دامريکې پخواني سفارت ته نږدې کوم هوټل شته. زما په فکر بهترين خای دی. ممتاز په خبروکې راگد شو څو جنرال ته دهغه هوټل مالومات چې عارف يې ذکر کړی و، ورکړي. دوهم گيري دممتاز او جنرال ترمنځ دخبروپه زياته برخه پوه نه شو ځکه چې گړندی دري وه خود ممتاز تشرېحاتوپه عمومي مانا پوه شو.

هوټل يوه لويه دوه چته ودانۍ وه چې د ۱۹۹۲ څخه تر ۱۹۹۶ پورې دشمالی ټلوالې لخوا دمهمو کسانو لپاره دمېلمستون په توگه کارېده او طالبانو هم دهمدغه مقصد لپاره کاروه. دغه خای دامريکې دسفارت څخه ديوه ميل په واټن ليرې و. سره له دې چې ودانۍ طالبانوزيانمنه کړي وه دلنډمهاله عملياتو دقرارگاه لپاره وړ خای و. جنرال دوهم گيري ته وويل: زه له انجينر عارف سره همغږی يم. په داسې وخت چې زما ځواکونو ښارته ننوځي، زه به زما دسر تېرويوه ډلگۍ دهوټل دخوندي کولو په موخه موظف کړم. دوی به ډاډمنه کړي چې دا ودانۍ دطالبانو څخه پاکه اوکوم پاتې شونې ونه لري. دابه ستاسې قرارگاه وي. لږترلږه دلومړيو څوورځو لپاره. جنرال په چوکۍ کې په شاشواو دوهم گيري ته يې په

غورسره وروکتل، بڼه نو ستا هغه پلان چې زما دځواکونوسره کابل ته یوځای ورننوځي، زه داانگيرم چې واشنگټن زمورله هغه پلان سره چې کابل باید لاندې کړو، خوښ دی؟ دوهم گيري موسکي شو، هوجنرال صاحب چې رښتيا ووايم په دې چې واشنگټن ستاسې پلان ته په کومه سترگه گوري، نه پوهېږم. خو حقيقت دادی چې ته د جگړې ډگر امر يې اودسبا جگړه به بې له شکه ستاځواکونوله خوا دکابل په نيولو سره پای ته ورسېږي. پرته له دې چې دواشنگټن پلانونه اولاس تاوونې په نظر کې ونيول شي. په سيمه کې حالات هروخت په هغه عمل چې مور يې په ساحه کې ترسره کوو، ديکتاتوري کوي. جنرال صاحب: سبا ماښام به په کابل کې سره ووينو!

د تخار لومړی کرښه

۱۰ - ۱۱ نومبر ۲۰۰۱

براد د ځانگړو ځواکونو د او ډي اي ۵۸۵ گروپ د هوايي ځواک د تکتیکې ماهر ظابط بېل ترڅنگ په داسې حال کې چې هغه د سوفلام توکي تيارول، کېناست. براد په ورسامان باندې فکر کاوه، بېل هم خپل کارته دوام ورکاوه. براد د او ډي اي سره د شنو خوليو^(۱) په برخه کې د سوفلام (لايزر اړوند ټکنالوجي. ژباړن) په توکو باندې دوه کاله روزنه ترلاسه کړي وه او د جگړې په حقيقي حالاتو کې هغه ددغه توکو کارولو ته ډير لېواله و. هو. ښايي چې ارمان يې دقيقاً لکه دی يې چې غواړي پوره نه شي خو د څو دقيقو په موده کې په داسې جگړه ييزه عملياتو کې برخه اخيستله چې له امله به يې دښمن ته مرگ او وړانی ورواړوي.

تېر ماښام نا وخت دوهم گيري او د پنجشېر په دره کې د ژامې ماتوونکي گروپ خبر راگر چې دامريکې پوځ پرېکړه کړې ده چې په شمال کې د بمباری کمپاين بايد پراخ شي خودتخارسره په لومړی کرښه د بمباری متمرکز سخت او ډېر کړي. په مزار او کندوز کې جگړې ښې پرمخ روانې وې. په تخار کې د جنرال بريالي خان تر امر لاندې د شمالي ټلوالې ځواکونو په واسطه به د لومړی کرښې ماتې هغوی ته اجازه ورکړي څو تالقان ونيسي چې په پایله کې به پر طالبانو لوی فشار رامنځ ته شي.

سره له دې چې اوس مهال پرې د ورځې پينځه يا شپږ هوايي بریدونه ترسره

(۱) د شنو خوليو څخه يې منظور هغه ځواکونه دي چې د لايزر اړوند ټکنالوجي په کارولو کې مهارت لري چې د بمباری په وخت کې د الوتکو سره د ښې په دقيق وېشلو کې مرسته کوي. ژباړن

کېږي، نوي ستراتيژي چې بايد په همغه سهار پلې شوې وای، په بمباري کې ناڅاپي زياتوالی رامنځ ته کړي.

براد او د ځانگړو گروپونو غړي ټول انتظار او چمتو ول. براد شاوخوا وکتل، جېف يې چې د سي اي اي د گروپ د کوم غړي ځايناستی و، وليد چې د ځانگړو ځواکونو د دوه خورډ ظابطانو سره يې د مورچل په ښکتنۍ برخه کې کار کاوه. دوی مارک نولسم ډوله گرینټ ويشتونکې توپک چې د ويتنام د اېم-۷۹ گرنېټ ويشتونکې وسلې نيم اتومات بڼه وه، په مورچل باندې برابر اووه. جېف د سي اي اي اوپراتيډي افسر و او د پوځ پخوانۍ تجربه يې نه درلوده. براد ويره لرله چې د ځانگړو ځواکونو په تجربو کې پوځ شوي سرتېري په دغه ډول ماموريتونو کې د هغوی ترڅنگ د جيف شته والي له امله چې بې تجربه و، په غوسه او سر ټکوي. هغه بايد اندېښنه نه وای کړې ځکه چې د جيف هغه شوق او لېوالتيا چې په هره ورسپارل شوې دنده به ټينگ سرېښ و، پرته له دې چې ددندې څرنگوالی او خطر په پام کې ونيسي، له ځانگړو ځواکونو هم ډگر وگاټه.

جيف په شپږم نومبر باندې د براد او د هغه د ځانگړو ځواکونو سره يو ځای شوی و او د راتگ څخه يې يوازې څلور ورځې وروسته هغه د ځانگړو ځواکونو د طرز او حتی د هغوی تړيو او مالگينه خبرې هم زده کړې وې. نصواري رنگه هواره چترالي خولۍ يې (پاکول. ژباړن) پر بني غور په غرور سره رانښکته کړې وه، هغه تور او سپين پنجشېري دسمال يې له سر څخه داسې لکه بندانه (يو ډول ټاپه شوی دسمال. ژباړن) د اسماني رنگه اېل بين پتلون او پر بېر جاکټ برسېره له خپل سر راتاو کړی و. مات کنډاغ لرونکی کلاشينکوف يې په غاړه کې و او پر شا يې زنگېده. دوی د هغې غونډۍ په سر چې د بريالي خان د لومړي کرښې ليرې شمالي څنډه کې د تاجکستان د سرحد سويلي لورې ته د يو ميل په سرحد کې وه، کار کاوه.

د دغه نقطې څخه هغه د طالبانو ځواکونه چې مخامخ او د څو ميله په پراختيا د هغوی کين لورې ته پراته وو، ښه ترصد (څار) کولای شول. دوی ددغه موقعيتونو سره څو ورځې تېرې کړې وې او د هغوی د مسوليت لاندې سپمې باندې يې د بمبارۍ لپاره د زياتېدا دعا کوله. اوس دغه حالات بدلون ته ورنږدې ۹۹.

د تېر ماښام د خبر سره سم به دوی ته د ورځې په بهير کې په سيمه کې د بمبارۍ لپاره په هوا کې څرخيدونکې شل الوتکې په واک کې ورکړل شي. جېف د براد خواته ورغی، د هغوی سره په دايره کې کېناست او ويې ويل: بيل وايي چې د اړتيا په وخت کې کولای شم چې په مارک-۱۹ باندې دفاعي ډزې وکړم. هغه بچي تر دوه زره متره پورې واټن وهلی شي!

براد ځواب ورکړ چې په دې هيله چې نن ورځ به زموږ دفاعي ډزو ته اړتيا شتون ونه لري. زه به نن د دې پرځای چې ددښمن د گولۍ څخه ځان وژغورم، ددښمن د ډزو لاندې نيسم. دمخابري څخه لکه لرگي چې وسوځي، داسې غږ راغی: بيا د ځانگړو ځواکونو مشر بي د اواکس کنټرول سره خبرې پيل کړې.

دوه اېف اې ۱۸- ډوله الوتکې راروانې وې او دلته موقیعت ته په شلو دقیقو کې رارسېدلې. هرې الوتکې دوه پینځه سوه پاوڼده ناپوه بمونه له ځان سره لېږدول. (1) دا هغه بمونه و چې له اوسپنې جوړ او د پیلوټ پر تجربه او د مځکې څخه هوا ته د بم غورځونې په وخت په رهنما پورې اړه لرله. براد له ځان سره وبزید: هو دا خو هغه څه دي چې ځانگړي ځواکونه یې په ترسره کولو کې ماهر دي.

هغه مخابره د هوايي ځواکونو د مخابرې تکتیکې افسر ته وروسپارله. گروپ ددې په خاطر چې دغه ناپوه بمونه لپاره وړ هدفونه خوښ کړي، سره راغونډ شول. یو لویه هغه کلا چې د سمڅې په توگه کارېدله او تقریبا اته سوه متره لیرې د یوې لورې غونډۍ په ډډه یې موقیعت درلود، د هدف لپاره لومړنۍ خوښه (انتخاب) و.

پېژندل یې اسان و. (دوی کولای شول چې د لایزر په واسطه یې په نښه کړي څو د پیلوټ سره د هدف په نښه کولو کې مرسته وکړي. لیکوال) گروپ کولای شول چې د هر بم د لویدلو وروسته پیلوټ ته د بم لویدنې دقیق مالومات ورکړي څو راتلونکې هدف د همدغه مالوماتو په اساس سم کړي.

دوهم هدف هم یو مورچل و چې په ورته وخت کې ترې د سمڅې کار هم اخیستل کېده او د لومړي هدف سویل ته په پینځه سوه مترې کې پروت و. د بریالي خان څارگره ادارې خبر راکړ چې نوموړی موقیعت د القاعده یو مهم موقیعت دی چې د عربانو، چیچنیانو او د ازبک ای اېم یو (د ازبکستان اسلامي تحریک) ترهگرو لخوا ساتل کېده. د براد سترگو ته د غبرگو ودانۍ و د سوځېدا انځور تاوېده (د سپټمبر ۱۱ پېښه یې هدف دی. ژباړن) او دا دعا یې کوله چې په نوموړو موقیعتونو کې بهرنیو ترهگرو د خپل عمل رښتیني سزا وویني. په داسې حال کې چې د گروپ غړي د مورچلو په لورې روان شول. ظابط براد وویل: په یاد ولری چې د پېژندگلوۍ کچه مو ټیټه وساتئ. (یانې کم خوښت او احتیاط. ژباړن) زموږ دنده نوموړو حرامیانو ته درد او ژوبلې وراړول دي. موږ نه غواړو چې د هغو سره د ډزو تبادله وکړو که څه هم چې زه پوهېږم چې موږ ټول په مینه

(1) ناپوه بمونه دي چې په عصري ټکنالوژي سمبال نه وي لکه د جهاد پر مهال به چې روسي ځواکونه له الوتکو غورځول. ژباړن

غواړو څو دغه جگړه په يوازوالي ترسره کړو! هغه خبرې و ځنډولې بيا موسکي شو، ويې وويل: زه تاسې ته ډاډ درکوم چې مخکې له دې چې دغه جگړه پای ته ورسيرې، مور هر يو به د نوموړو حيواناتو له ډلې څخه د دريو يا څلورو څخه زيات مردار کړو! له دې سره کسان خواره شول او خپلو مورچلې يې ونيولې. براد وليدل چې جيف د مارک-۱۹ ډوله لاسي بم ويشتونکې توپک ته نږدې ورغی. لومړی پينځه سوه پاونده بم د ودانيو له کلا څخه لس متره ليرې د مورچلو پر يوه ځای چې درنه گڼه گوڼه پکې وه، وربرابر شو.

هوا ته د اور توپ، د مخکې تند باد، لوگي، جسدونه، د بدن غړي، وسلې او نور گڼ توکي پورته شول. د لړزې څپې او غړي يې د غونډۍ په سر کړنگهار وکړ. براد وليدل چې د هوا څخه گڼ توکي د راغورځېدلو په حال کې ول. د چاودنې لوگي د ودانيو په لورې زياتېده. د ودانيو شاوخوا کې خلک گرځېدل او د چاودنې ځای يې کوت. د هوايي ځواک کنټرول افسر بيل د هغې الوتکې له پيلوت سره چې همدا اوس يې بم غورځولی و، خبرې وکړې. دا دريم پړانگ پر ليکه دی. تاسې د هدف څخه لس متره ليرې وی. مور د چاودنې په ځای کې دننه او شاوخوا د وگړو گڼ خوښت وینو. نوموړی غوره هدف دی. دريم پړانگ به ستاسې راتلونکې نښې لپاره هدف د لايزر په واسطه په نښه کړي.

دوهم بم دقيقاً د کلا په مينځ کې ولوېد چې د اور سترې لمبې او گڼ توکي يې د اسمان په لورې پورته او براد وليدل چې دا ځل چاودنې زيات شمېر انسانان هوا ته پورته وتوغول. هغه د دغه دوه چاودنو په دومره پياوړتيا باور نه شو کړلای!

هغه وويل: دا خو يوازې پينځه سوه پاونده دی. صبر تر هغې چې بي 52 دوه زره پاونده جېدام (دمستقيم برید لپاره د گډو تجهيزاتو بمب) راوغورځل شي. د القاعده پر موقیعت برید لا نوره هم اغيزناکه و. لومړی بمب له خټو جوړې شوې پر کوچنی کلا په سويلي برخه کې د ودانۍ په چت باندې ولوېده چې د ودانۍ چت او په خټو بندې شوې کړکۍ يې والوځولې. دغه نښه د لومړۍ نښې څخه پينځه سوه متره ليرې و نو براد د ورانې د ښه ليدلو لپاره دوربين وکاروه.

د ورانې شوې ودانۍ له ننه څخه د اور لمبې پورته کېدلې او کوچني انسانان د سوځېدونکې ودانۍ څخه د ليرې تښېدو په حال کې و. د غړي څخه تر رسېدلو وړاندې يې د تيزو او سختو چاودنو لړۍ تر سترگو شوله. هغه نورې زياتې پرکې، درنې چاودنې او د ډزو غرونه چې ټک ټکار يې کاوه، واورېده. القاعده په نوموړي ودانۍ کې مهمات ساتل. لوگي د ودانۍ ويجاړې برخې څخه راپورته کېدل. دوهم بمب چې د دېوالونو په منځ کې د وروستنۍ ودانۍ په چت باندې

راوغورځېده. سمخې يې له منځه يوړې او د اور توپ يې له چته راپورته او د کړکيو د غارونو راووت او گڼ توکي يې د اسمان په لورې والوځول.

لږ ځنډ ووت بيا دوهمې چاودنې د ودانۍ پاتې برخې د لويو کانو او لرگيو سره هوا ته وتوغوله. د گڼو توکو سره يوځای يې د اوسپنې نلونو ته ورته شيان هوا ته پورته کړل. براد باور درلود چې دغه اوږده نلونه بڼايي چې ۱۲۲ ملي متري راکتونه وي چې د مخکې څخه مخکې ته ويشتل کېږي او مجاهدينو د روسانو سره د جهاد د اوږدو کلونو پر مهال ډېر کارول.

براد خپلو مورچلو ته وروکتل او ويې ليدل چې جيف او د ځانگړو ځواکونو نور کسان موسکي ول. لاسونه يې پرکول او يو او بل ته يې غټې گوتې د خونې د څرگندولو لپاره برابرولې.

دبېل (Bill) مخابراتي ټکهار يا (شونې شونای) وکړ او مايکروفون کې د خبرو کولو په موخه ورکور شو. براد فکر وکړ چې له اواکس (AWACS) د کنټرول (قرارگاه) سره غږېږي. بېل سر پورته کړ او د ټولو د اورېدلو په خاطر يې په زوره وويل: یو ه بي - ۵۲ چې د دوه زره پاوڼډه جیډامس بمون^(۱) څخه ډکه ده ډيگو گراسيه اډې څخه را روانه ده. دلته درارسېدلو اټکل شوی وخت يې دېرش دقيقې دی. د هغې په څار دوه بي ۱ الوتکې چې هره يوه يې اته لس زره پاوڼډه جیډامس بم ليردوي، راروانې دي.

هغوی به د شپيتو دقيقو په شاوخوا کې راورسيږي. بڼاغلېو راځي چې د راتلونکې بمبارۍ لپاره د هدفونو لړۍ وټاکو. نن ورځ به ډېره اوږده او گټوره ورځ وي.

(۱) جیډامس رهبري کېدونکي او په عصري تکنالوژۍ سمبال بمونه دي چې عموماً د سمخو د له منځه وړلو لپاره کارول کېږي. ژباړن

۱۲ نومبر ۲۰۰۱

شاوخوا شورماشورستان له خوبه راوینس کړ. هغه خپل ساعت ته وروکتل: دسهارڅلورنیمې بجې وې اوڅلورساعته خوب یې کړی و، دسهارتیاره ډېره توره اوجدي ښکارېدله. هغه پوهېده چې په زرگونوکسان دلته له خوبه په داسې حال کې چې سترې، خیرن، شخ، ساړه وهلي اوله دې اندیننې سره چې ښایي نن ورځ یې وروستی ورځ وي، راپاڅېږي.

۵۵۵ م گروپ پنځه غړي په نږدې شاوخوا کې خوځېدل اوخپل توکي یې چمتو کول. ستان دهغه دخوب چیریکې څخه راووت مخ یې وموښه اوپروېښتانویې لاس راتېرکړ. هغه فکروکړ چې نن ورځ لویه ورځ ده. تېرې ورځې په زده پورې بری منځ ته راوړی و.

د او ډي اي ۵۵۵ م گروپ چې دخوندي ساتلودنده یې دشمالی ټلوالې اړوندگروپ چې مشري یې تورن امېرمحمد په غاړه درلوده، ټوله ورځ ترمانښام پورې دکابل سره په لومړۍ کرښه باندې کاروکړ.

مخکه هم ددرنوبمونودچاودلوله امله لږزیدلی، ایردېدلی اوښورېدلی وه. تینګې شوي ودانۍ، دټانک لپاره ژورشوي موقیعتونه، زیات شمېرڅواکونوچې په ژوروموقیعتونوکې وو، دتوپونواودمشرانوسمخې، او همدارنگه دھواضدزید اېس یو ۲۳ موقیعتونودبریدونو له امله درې ورې شول.

طالبانو په مخابروکې دخبروپرمهال حیرانتیا، ویره، چېغې او ډار څرګنداوه! طالبانو دغه ډول ویجاړتیا چې پردوی له ستان څخه راوړېدله تردې وړاندې نه وه لیدلي. دلومړیوڅووبریدونو په څار بم غورځونه ګړندی شوله اودطالبانوله لورې هیڅ دفاعي بې نښې ډزې ترسره نه شوې.

سترې چاودنې په هدفونوباندې په حیرانوونکې دقت سره دخاوروژوندي کورونه، اوسپنې اوجسدونه هوا ته والوځول! په نوموړي ډاګ باندې کسانویوازې دومره کولای شول چې ځانونه پرمخکه ونښلوي اوځانونه دهرڅومره کوچنیوالي لپاره سره ښایي اودا دعا چې له داسې ورځې چې هیڅ پای ته نه رسېږي، ژوندي راووځي. دوهم ګیري په جبل السراج کې دنوي قرارگاه څخه تېره شپه خبرراکړچې جنرال بریالي خان دنومبر په یوولسمه دتالقانونښارونیوه.

په زرگونوطالب جنگیالي په داسې حال کې چې په خلاص ډاګ کې دسویل یا دکندوزپه لورې په شاتګ کاوه، زنداني ونیول اومرګ ژوبله هم درنه وه. کندوزکلابند و اودښارپه منځ کې دمقاومت کوونکودتسلیمیداپه خاطرڅېرې اترې روانې وې. که څه هم چې دطالبانوروحیه له ماتې سره مخامخ وه، خوپاکستاني

، چېښايي، عرب اوازېک کوچنيوگروپونواوس هم سخت مقاومت کاوه. د باميانوښارهم د قومندان خلیلی لاس ته د پړيوتلوپه حال کې و. په هرات کې د اسماعیل خان د بریاواوې هم وې اودغورپه ولایت کې دشمالی تلوالې اړوند قومندان ابراهیم علي خوځښت پیل کړی و. په شمال کې حالات ښه پرمخ روان وو. ستان یوه پیاله کافي څښله اودگروپ سره دناستې پرمهال دورځې په اوردوکې دپښو په څرنگوالي غږیده. تورن امپراغی. امپرله قدڅخه لنډ، سخت ځان او ایرې ته ورته انسان و. اغوستی یونیفارم یې یویا دوه نمبره ترې کوچنی و. هغه اورده ریره لرله اوسپین اوتورتکي لرونکی دسمال یې داوړمېرڅخه څوځلې راتاوکړی و. داسې ښکارېده لکه ورمېرې چې دمتونوسره سم اونوتی وي!

امپریه خپل ستړي مشي کې وویل: ښاغلون ستره ورځ ده. جنرال بسم الله په اووه نیمې بجې دیرغل دپیل امرکړیدی. هغه خبرې وځنډولې بیا یې ساعت ته وروکتل: په دوه ساعتونوکې، هرڅومره ژر چې رڼا خواره شي. هغه له تاسې غواړي چې له لومړی کرښې سره نږدې کاروکړي اوپه خورونوکې دطالبانو هغه دفاعي کرښې چې لویې لارې ساتي، ترسترگولاندې وڅاري. دسهاردخوراک وروسته به زه دڅارنې لپاره هغه لوړه نقطه چې ستاسې لپاره انتخاب شوي ده، وربدرگه کړم.

ټول کسان لکه یوکس چې ولاړوي، ودرېدل اود ۵۵۵ گروپ مشرافسر ار ځواب ورکړ. تورن صاحب دسهارډوډی مویای ته ورسوله. موربه خپل توکي راغونډ اوپه پښخودقیقوکې به خوځښت ته چمتووو. هغه گروپ ته دورکتولپاره وروگرځېد موسکی شو ویې ویل: راځئ چې یوڅه نور ژریدونکي حرامیان جنت ته ورولیږو. په داسې وخت کې چې سیمه یې له چټلی پاکوله، دخوشالی شورجورشو.

ستان سخت ستړی و، تیاره وه اوغورونه یې دورځې دېمونودچاودلو، دماشین گنودډزو، دهاوان دمرمېودلگېدلو اودکسانودمړینې دغړونوڅخه ترنگېدل. نن ورځ دېرش الوتکې د ۵۵۵ م گروپ په واک کې ورکړل شوي وې اود ۵۵۵ م گروپ دغه الوتکې د بسم الله خان دبریدکوونکوڅواکونولپاره دبیرنی مرستې په توگه وکارولې. نوموړي گروپ دیرغل کوونکوڅواکونوترشا و. جگړه یې څارله اودهغه کوچني گروپونوچې سخت مقاومت یې کاوه، دېمباری لپاره په نښه کول.

دغه کارگروپ ددښمن لخوا دټولې ورځې په اوردوکې ددوام داره دزوسره مخامخ کړ. دکابل دزازه سرک څخه په پورتنیوڅوړونو(تنگیو) باندې دورځې په وروستيوکې ددې دپاره چې دوه زره پاونډه وزن لرونکي هوبنسیار(رهبري کیدونکي. ژباړن) بمونه دکابل دزازه سرک څخه په پورتنیوترانگوکې بمباری دورځې وروستی برخې ته ددې دپاره چې (دتورن امپریه وینا چې شیطانان راوښی

کړو) دوه زره پاونډه هونښيار (1) بمونه راورسيږي، وځنډېدله. دشمالې ټلوالې لومړني ځواکونه په دره باندې سخته برید وکړ چې حتی مخکې له دې چې دچاودنې لوگي اودورې له منځه لاړې شي، ورننوتل.

جگړه ډېره سخته وه. نږدې جگړې، حتی په ځينو ځايونو کې لاس په لاس جگړې دوام داره ډول پنځه ساعته ونيول او په منځ کې ايله بيله دومره ځنډ چې الوتکه موددښمن په وړاندې د بمبارۍ اودهغوی دفاعي کرښودرې وړې کولولپاره راغوښتې، شتون درلود. بيا هم دغه بهرني جنگيالي - پاکستاني - عرب اوچينيان ول چې دومره سخت مقاومت يې وکړ! خويوخل چې په دره کې دفاعي کرښې ماتې شوې، شمالي ټلوالې ډېر ژر پرمختگ وکړ.

دطالبانو ځواکونو په ماتې پيل وکړ. په شاتگ اويا به يې تسليمېداته غاړه ايښودله اودبهرنيو ځواکونو کوچني گروپونه يې دشمالې ټلوالې په وړاندې مقاومت کړلوته يوازې پرېښودل!

نوموړي کوچنی گروپونه د ۵۵۵ م اودامريکې د هوايي ځواکونو لومړني اهداف ول. دلومړی لويې لارې سره پرمختگ په کراره خوثابت و. ستان اوگروپ دوراندې تلونکو ځواکونو سره يوځای خوځېدل.

دوی ته تورن امېر خبرورکړ چې دطالبانو دلومړی کرښې دختيځې برخې سره يرغل ډېراسان و. وروسته له دې چې تېره ورځ بمباري داغليک اواستالف بانډوته دروندزيان ورواړوه، په اغېلک کې دطالبانو قومندان دده مخالف قومندان سره دخپلو ځواکونو د تسليمېدالپاره خبرې اترې پيل کړې. جنرال بسم الله خان نوموړي مذاکرات څارل خو کله چې په همغه سهار داووه نيمې بجې ديرغل وخت رانږدې شو.

هغه باور راغی چې خبرې اترې د دځنډ رامنځته کېدلو يو ټکتيک و. دهغه ځواکونه اغېلک ته ورننوتل اودلېر مقاومت وروسته يې ونيوه او بيا يې سمدستي استالف باندې يرغل وکړ اودلېر مقاومت وروسته يې هغه هم ونيوه.

دسويل په لورې په دوهم سرک باندې خوځښت سخت واويوازينی سخت مقاومت بهرنيو جنگيالو کاوه. تورن ار دستان ترڅنگ کېناست او هغه ته يې داوبوبوتل ورکړ. يوغورپ يې وکړه اودجگړې خونده خولې پاک کړه. ستان بوتل ترې واخيست، له هغه يې مننه وکړه اوترې ويې پوښتل: دسبا لپاره حالات څنگه ښکاري؟

تورن امېر خبر راکړ چې جنرال بسم الله خان دشمالې په اواروسيموکې پردواړو کرښو درنې جگړې اټکل کوي. اوس مهال هم دښمن ځواکمن گروپونه

(1) هونښيار يا په انگليسي ژبه کې ورته (Guided) راکټ وايي چې په موډرنه تکنالوژۍ مجهز دي، دلېرې واټن څخه د کمپيوټر په واسطه رهنما کېږي. ژباړن

شته خوزيات شمېرې بهرنيان دي. دوی دمخبرو د مالوماتوله لارې څرگندونه کوي چې د طالبانور هېران دکابل ښارڅخه دسويل اوختيځ په لورې په وتلوپيل کوي. لېرواندې جنرال بابا جان راغی اوويې ويل چې پروفيسورسياف دخپلوڅلورزره کسانوسره دجلال اباد په لورې خوڅيري څودطالبانوپه شاګېدونکوڅواکونه همغه خواوتښتوي. بابا جان دبسم الله خان دجنرالانوله ډلې وچې دشمالې ټلوالې څواکونوددخوافرڅې مسوليت يې په غاړه درلود. تورن ار ځواب ورکړ: داخودېرښه خبر دی سبا ته به همدغه ډول حالات ادامه وکړي. سبا نه بله ورځ به په کابل کې وو. ستان له اوبو اورد غورپ وکړ ويې ويل: ژامې ماتوونکی گروپ ته مې څودقيقې وړاندې ټليفون وکړ. گيري وويل چې دشمال په نورو برخو کې هم حالات پرمختگ کوي. کندوز يواځيني ځای دی چې لا تراوسه پکې مقاومت شته. بيا هم بهرني څواکونه دي چې غواړي مقاومت وکړي اوله مرگ سره مخامخ شي. تورن ار ولاړشو او ويې ويل: موربايدلېرواندې ولاړشو، کسانودشپې تېرولولپاره ښه ځای پيدا کړی دی! مور به دندې سره بدلې اودخوراک لپاره به يوڅه راواخلوسبا ته به هم يوه بله اورده ورځ وي.

۱۴ نومبر ۲۰۰۱

دوهم گيري دستان ترڅنگ د ۵۵۵ گروپ دسرتېروپه يوه دايړه کې ولاړ و چې هريوه دستارېکس کافي څخه غورپ کاوه. دوهم گيري نوموړي ځای ته دسهارپه پينځه بجې سره د دوه ترموزه تازه جوړې شوي کافي، راورسېد. داسې يوڅه چې په لومړۍ کرښه باندې کسانودڅوورڅووروسته ترې خونداواخيست. دوهم گيري کسانوته وروکتل. ټول ککر شوي وو جامې يې په دورواوختوداغ داغ وې. ريرې يې بېرې اودگوتو نوکان يې په خاوروتور شوي وو.

دهرسري سره دمينځلولپاره دومره اوبه شتون درلود چې يوازې مخ او لاسونه يې پرې يوځل مينځلای شول خو بيا هم دوی خوښ و. دوی چېرې چې جگړه وه، خوشاله وو اودتورن ار په وينا دوی د نيزې سرته رسېدلي دي (هدف يې دجگړې کتل دي. ژباړن) سهارسور واو تودې کافي بخارکاوه. ستان گيري ته وويل: تورن امېر ستاسې دراتگ څخه لېرواندې دلته راغلی واوڅير يې راکړچې بريد په شپږ نيموجوپيل کېږي. دهوايي څواکونوتکتیکې افسر وويل: چې په شپږ نيموجوبه لومړۍ الوتکه په هوا کې گرځي. نن ورځ مورته دهرڅومره ډېروالوتکې چې موريې اداره کولای شو، وعده راکړل شوې ده. دوهم گيري موسکې شو: هوډاهم عجيبه ده چې څومره ژرهرڅه بدلون مومي! ستا په فکرښ ورځ له څه سره مخامخ يو؟

تورن ار دجگړې دډگرپه لورې مخ ورواوه. هغه له ختوجورې شويوهغه ودانيوته چې تقريبا يوميل ليرې دمخکې په يوه پرتليز ډول لورتيڼډي بانډې جورشوې وې، اشاره وکړله اوويې ويل: دنن ورځې لپاره همغه لومړی هدف دی. عربانو د همدغه سمخې دننه اودکلا په شاوخواکې څوسوه کسان هاخوا ديخوا خوځولي دي. دوی لرتريزه يو زيد ايس يو ۲۳ توپ او يو شمېر ۱۴. ۵ ملي متره ماشين گڼې ځای په ځای کړي دي. هغه له پيالې څخه يواوردغورپ وکړاودوهم گيری ته يې وروکتل ويې ويل: زما په فکرحالات دخوځېدونکي اوگرندي حل غوښتنه کوي.

څلورپاڼځه داوسپنې بمونه اويا بنايي يو دوه زره پاونډه هوشيارمب دغه دنده بشپړه کړي. وېه گوروچې ديمباری په لست کې لومړی څه لرو؟ ستان دجگړې ډگرته وروکتل. او... هو... د سهارپيل کولولپاره څه ښه لاره ده! ابرت ډوول هغه خبره چې داوسني اوپوکلاپس (د نړۍ پای يا قيامت چې په انجيل کې ذکرشوی دی. ژباړن) فلم کې کوي. ټولوپه يوه اوپه لورغروويل: زما په سهارکې د ناپالم (هغه موادچې مرياته ورته دي اودپترولوڅخه جوړېږي. دسون قابليت لري اود بمونوپه جوړولوترې گټه اخيستل کېږي. ژباړن) دسولوبوی دپرخوښېږي. ټولوپه زوره وخنډل اوياويل يې په شا وتپول. دوهم گيری ته دښوونځي پرمهال دفوتبال دلوبې دلومړی هاف ټايم (تفريح) څخه لرواندینی شېبه ورياده شوه چې په اسانی سره يې لوبه گټله. ټول خوشاله، مغروره، ډاډه اوله شېبويې خونداخيست. مورستا له هغې مهربانۍ څخه چې دکورخوندمورايدکړ، مننه کووخوزما په باوربايدزينونه وترواورځ پيل کړو. دوهم گيری دسمخوگډې کلاته وروکتل: راځئ چې ورځ له خرپ سره پيل کړو: ښاغليوبرياموغوارم. دمازديگرپنځه نيمې بجې اوماښام يوازينی يوساعت ليرې واودوهم گيری دمهموکسانودموتروپه تم ځای. دکابل هوايي ډگرديمومي ترمينل ترڅنگ ولاړواوهغه ډزوته چې دکابل له ښارڅخه ددوی په لورې په خوځښت وي، غورنيولای و. هغه شا وخوا وکتل. دعمومي ترمينل ودانی خالي وه. بهرني دېوالونه يې ځای ځای دچاودنوله امله ژورزيانمن اودمرمېودلگېدلوله امله خال خال ول. کرکيوپې شيشې نه لرلې اودڅه دباندې شل کلنې جگړې ويجاړتيا له ليرې ښکارېدله.

هغه په کراره درې سوه شپيته درجې تاوشو. دشمال په لورې کې هغه مخکې ته چې دښمن يې سخته دفاع کړي وه اودلته اوهلته په اواراوپراخ ډاگ کې لوگي پورته کېدل، وروکتل.

کله چې دی وگرځېد په لنډپس منظرکې دالوتکې يوازينی له کانکريټ جوړه شوي څغاستې لارې ترڅنگ واښه د ودانيو د لويډلو له امله ټول ککر ول. هغه

واښه چې دودانۍ د لويدلوڅخه پاتې وو، دکاڼواوڅښتوڅخه راوتلي وو او شاوخوا يې کنډکپراوتاوو شوالوتکو کبار پروت و. دالوتکې دځغاستې لاردگن شمېرو بجا شويوتوکو، تيرې، ماتې، څښتې، تاوشوې اوسپنې توتوڅخه ډکه وه اولرترلره يوجسد چې دځغاستې لارې په څنگ کې په واښوکې پتې و، پروت و. هغه مخ راواړوه خوبناروگوري. دکابل ښاردشمالې څنډې گڼ شمېرچتل کورونه يوازې څوسوه متره ليرې واواصلي ښارديوه ميل څخه نږدې پيل کېده. هغه دکابل دښار هغه پخوانۍ نقشه چې ده له ځان سره راوړي وه، لوستلي وه اودی پوهېده چې دامريکې سفارت سويل لورې ته يوازې دوه ميله واټن کې موقيعت لري اولرښانته دسترگوپناه ده.

دورڅې په اورډوکې دوهم گيري، ستان اود ۵۵۵ گروپ کسان دجنرال بسم الله خان دځواکونوپه داسې حال کې چې ددفاعي موقيعت جوړولوپه خاطر دراغونډيدونکي دښمن دښمبارۍ لپاره الوتکوته په نښه کول، وروستنی لس ميله دشمالې په اواروسيموکې څار کړل.

دورڅې په اورډوکې دوهم گيري، ستان اود او ډي اي ۵۵۵ گروپ کسانودجنرال بسم الله خان ځواکونه دشمالې په اواروسيموکې په داسې حال کې چې ددفاعي موقيعت لپاره راغونډيدونکي دښمن يې دالوتکولپاره دښمبارۍ په خاطر په نښه کاوه. وروستۍ لس ميله په واټن تعقيب کړ. په ځينوځايونوکې جگړه ډېره شديده څوکه به بم په دومره زيات دقت اودنه منلوور ځواک سره پرهډف ولگېد، چې دجگړې پايلې هروخت ښکاره وې. دکابل په لورې خوځښت په کراره اوله خطر ډک و. دوی په پيک اپ موټرو او يو د سرف جيب موټرکې چې زيات وخت به يې عمومي سرک کاروه، تلل. دسرک غاړې دجگړې له امله گڼ شمېروران شويوتوکوڅخه ډکې وې، له سويوتانکونوبه لوگي پورته کېدل اوددوی درنې سټې چاودېدلې اوتاوشوي وې چې پکې کسانوجسدونه په بدرنگ ډول دکنډکپرکبارشاوخوا پرته وې. دختوچورې شوې کلاگانې چې سمڅې يې ترې جوړې کړې وې، دچاودنوپه واسطه خلاصې شوې اودورې اولوگي اوس هم ترې پورته کېدل. په کوټوکې دلته اوهلته درايريوتوڅښتواولوتوپرسرچسدونه خواره واره پراته وو. کسان څوځلې ځنډيدلوته اړشول څودسرتمبه طالبانو او بهرنيو جنگيالو پرکوچنيوگروپونوباندې اور راوغواړي چې گڼ شمېرسرې مرمۍ د موټرو ترڅنگ اويا دهغوی په سرونوپه هوا کې چاودېدلې. دمعجزې په څېر، د موټرو دغه کوچنی کاروان تریایه خوندي راووت.

دوی د ميلو په واټن له بشپړې ويجاړتيا تېرشول. دشمالې اوارې سيمې يووخت دکابل دباغونوغي ځای و چې سيمې يې دانگوروله تاکنونو، دزيتون له ونو، دمنوله ونو، دخربوزواودجواروڅخه ډکې وې. دښې لپاره داوبوويالوپه

پټيوکې دومره ډېرې وې چې صليبي نښه (+) يې غوره کړې وه او داوبوپریمانټيا اوارې سيمې اوپټي يې پر تک شنه سيندارولې وې. بيا د ۱۹۸۰ کالونوپه پيل کې دشوروي پوځونودونوزياتو برخه اودانگوروتاکونو ددې دپاره چې دمجاهدينودپټيدنې ځای ورک کړي ځکه چې پرشورويانويې دکمينونواو دسرک ترغاړې ديمونودچاودلوله امله دوزخ جوړکړی و، له منځه يووړل. دغه ودانۍ حتی په ۱۹۸۹ کال کې دروسانودوتلوڅخه وروسته هم دوام وکړدنقيب الله کمونيستي رژيم ودانۍ رنگې اوپرځای يې دفاعي يې دفاعي موقيعتونه جوړکړل څوپه ښارکې خپله والکه ټينگه وساتي. په ۱۹۹۲ کال کې وروسته له دې چې دنقيب الله رژيم له منځه ولاړ، په نومورواواروسيموکې ودانۍ يوڅه بيا ورغول شوې څوپه ۱۹۹۶ کال کې طالبانوييا په بل مخ واړولې. دوی خولا نورهم پسې ورتبرشول او د اوبو ويالې يې له خاوروډکې کړې خود دوی د روڼ قانون په وړاندې ددغه خلکودمقاومت له امله هغوی ته سزاوړکړي. تېرو څو ورځو درنې بمبارۍ او سختې جگړې د ويجاړتوب او ورانۍ کچه بشپړه کړله. په موټرو کې له ډېرو داسې کليو چې په پوره ډول وران، اوار او په خښتنه او خاوره بدل شوي وو. له دوو ويالو بايد هاخوا تېر شوي وای. د تېرو په موټرو باندې موټر د ختلو له امله ښکته او پورته کېدلو او په برسپرنو (سطحي) اوبو کې د موټر د تگ له امله اوبه دواړو خواوو ته الوتلې او په پای کې بلې خوا ته په سختۍ سره وختلو.

پلونه ټول ويجاړ شوي وو او په عجيب او غريب ډول به د کانکريټي مټو پر سر اوسني پراته وو. مري به خواره واره يو يو پروت او يا به د خاورو او شزو په ډانبار(کوټه) باندې لاسونه، پښې او وسلې سره پراته وو. دوهم گيري څو ځلې فکر وکړ چې ددغه ځايه تېرېدل، د دوزخ څخه تېرېدلو ته ورته دي.

دوی د کابل هوايي ډگر ته مازديگر په پنځو بجو او لسو دقيقو راورسېدل او د جبل سراج څخه د ژامې ماتوونکي گروپ د پاتې غړو د رارسېدلو په انتظار و. ستان شاوخوا وکتل او له ځان سره يې وويل: دا ټوله ويجاړتيا خو هم پخوانۍ نه ده. مور د اکتوبر په مياشت کې هغه ای اېل -۷۶ ډوله الوتکه والوځوله. هوايي ځواک د طالبانو د ټولو الوتکو په وړانولو کې جدي وو او بمباري مو د بگرام څخه انسجام کوله.

زما په باور په همغه يوه شپه يې لس يا دولس الوتکې له منځه يووړلې. دوهم گيري سر وښوراوه ويې ويل: دا خو ناشونې ده چې سړی د اوسني او د ۱۹۸۰ کالونو په مهال د شوې ورانۍ تر مينځ توپير وکړي. دلته خو هرڅه ټوټې شوي دي. د ښار څخه د ډزو غږ نور هم لوړ شو. ټانک ډزونه کول، چاودنې او د درنو ماشين گڼو ډزې هم اورېدل کېدلې. دوهم گيري د ښار په لورې وروکتل څو دډزو لوری پيدا کړی. د دريو يا څلورو موقيعتونو څخه لوگي پورته کېدل خو بيا

يوې چاودنې تاوېدونکې لوگي او گڼ شمېر توکي هوا ته پورته کړل. دا خو له دې ځايه څو ميله ليرې دی. داسې ښکاري چې هر څه گړندي کېږي خو د ډېر وخت لپاره به نه وي. همدا شېبه کې يو جيب موټر په ټوپونو چې تر شايبې د دورو ليکه وه، زموږ خوا ته راغی.

کله چې موټر غاړې ته ودرېد. دوهم گيري ممتاز د موټر په وړاندېني سيټ کې وليد. هغه د تورن امېر سره ښار ته تللی و. څو هغه هوټل چې د ځانگړو ځواکونو د ۵۵۵ گروپ او د ژامې ماتوونکي گروپ لپاره په داسې حال کې چې ښار خوندي کېږي، د موقعتي خوندي ځای په توگه وکارول شي. ممتاز موسکي و. په داسې حال کې چې لاس يې د ستړي مشي لپاره غزولی و، راورسېد.

اغا گيري هرڅه ښه پر مخ روان دي. د مقاومت وروستۍ کوچنۍ گروپ تر يرغل لاندې دی او جنرال باباجان ډاډه دی چې تر راتلونکې دېرشو دقيقو به له منځه يووړل شي. په ورته وخت کې د جنرال بسم الله خان د ژمنې سره سم هوټل اوسمهال خوندي دی. ستاسې به خوښ شي که څه هم چې طالب ځناورو څو حمامونه ککړ کړي دي او د وزو او پسونو د ساتلو لپاره يې کارولي دي، بيا هم په ښه حالت کې دي. مور به سبا ته د هوټل پاکوالي پيل کړو. راځئ يوازې پينځه کېلومتره واټن لري او ستاسې سفارت ته ډېر نږدې دی. دوهم گيري د ممتاز له پنجو څخه خپل لاس خلاص کړ: ويې وپوښتل: زما گروپ به څنگه کېږي؟

دوی خو لا د جبل سراج څخه تر اوسه نه دي رارسېدلي، اغا گيري. اندېښنه مه کوه مور به حافظ ته چې دوی ښار ته رهنما کوي، مخاږه وکړو. هغه هوټل ليدلی دی او گروپ به نيغ په نيغه هوټل ته راولېږدوي. مور ځيني سرتېري د چاپيريال د خوندي کولو لپاره په دنده گومارلي دي. عارف لا تروراندې اړيکه نيولې ده. راځئ چې ټول سره يوځای شو او زه مو تر هوټله بدرگه کړم.

دوهم گيري خپل ساعت ته وروکتل: د نومبرڅورلسمه او د مازديگر شپږ بجې وې چې د امريکا د سفارت له ودانۍ زموږ د موټرو کاروان تېر شو. هغه له ممتاز غوښتي و چې کتار په کتار کړي څو د سفارت ودانۍ ته سر سري وروگورو. دغه حقيقت چې دوی د ډېرو زياتو کلونو وروسته په کابل کې لومړني امريکايان و، ټکان ورکونکې و. دوهم گيري ودانۍ ته د ورکتلو پوره وخت درلود. سپينو مرمر تيرو څخه يې بهرني دېوالونه جوړ وو او اوس مهال د کلونو دورو او بې پروايۍ له امله خړه پړه وه.

لوره اوسپنيزه جالی زنگ وهلې خو اوس هم سخته ښکارېدله. هغه پوهېده چې افغان کارمندانو ته چې د ۱۹۸۸ کال د سفارت تر تړل کېدا وروسته د ټولو کلونو په بهير کې هغوی ته د کلا او د ودانيو د ساتلو له امله تنخا ورکول کېدله. دوهم گيري کېناست او د تېرو لسو ورځو پېښو ته يې بيا کتنه وکړله. هغه په

څلورم نومبر په داسې وخت کې چې حالت تر هغې نامالوم و، راغلی و. هېڅو ک هم په دې نه پوهېدل چې په شمال کې به جگړه څنگه پرمخ ولاړه شي او يا دا چې طالبان به د کابل او نورو ښارونو څخه کلکه دفاع وکړي. اوس لس ورځې وروسته هغه يو خپلواکه گروپ تر کابلې رهبري کاوه. په شمال کې پرته له کندوز څخه ټول ښارونه د شمالي ټلوالې په والکه کې ول. د راتلونکو څو اونیو پر مهال مو بايد زيات کارونه ترسره کړي وای. خو اوس مهال آرام وو او پر برياليتوب مو فکر کاوه!

په هغه هوټل باندې چې مور په کې ځای په ځای کېدلو يو نښه وليدله. هغه له ځان سره فکر وکړ. په کابل کې زمور لومړنی شپه ده! ياره... يوه اوونۍ وړاندې به چا په دغه حقيقت باور راته. نابېره د اسمان ليدونکې لمن چاودنو او پرکو سپينه کړله. د ټانک ډز و او جنرال د وروستي مقاومت په له منځه وړلو بوخت و.

د ټوپک ډزو غږ د چاودنې له لورې راغی، ورو په ورو لوړېده. بيا تپت شو او په څو بې سېکه غږو باندې پای ته ورسېده.

ستان د ورستني سیت څخه را وړاندې شو ويې ويل: زما په باور په رسمي ډول اعلان کولای شو چې کابل... هغه بيا خبرې وځنډولې څو وخت قيد کړي. ويې ويل: د ۲۰۰۱ کال د نومبر په ۱۴ او د ماښام په شپږنيمو بجو د شمالي ټلوالې لاسونو ته ولوېد!

د مزار شريف سويل ۱۰ نومبر ماښام ۲۰۰۱

ارجې او فرانک په تياره کې د يوې پلنې تيرې چې د غونډې تېرې ژۍ ته نږدې وه، د پروت په حالت کې د طالبانو هغه ځای ته چې ښايي مزار شريف ته د دوستم د ځواکونو لپاره د طالبانو لخوا د ممانعت وروستنی هڅه وي، ورکتل. د سپورمې دومره رڼا وه چې هغوی کولای شول چې د دوستم ځواکونو لخوا د غونډې په بيخ کې جوړې شوې کرښې وويني. د غونډې د بيخ څخه يو پراخ او خلاص ډاگ و او د ارجې په باور د طالبانو دفاعي موقعيتونه تقريبا درې زره گزه ليرې واټن درلود.

ارجې خپل ساعت ته وروکتل او فرانک يې په مټ ووايه ويې ويل: لس دقيقې پاتې دي. فرانک سر وښوراوه ويې ويل: هو دا به رښتینی نمايش وي! ستا په فکر د دښتې په هغه پای کې هلکان په دې پوهيری چې ددوی په بخت به څه سوغات وي؟ نه د هغه د تش لاسه عراقي حراميانو څخه چې د توپان په

دښته کې و، زيات نه دي خبر! په هغه وخت کې پر عراقيانو د شپې په مهال دوه بلو - ۸۲ ډوله بمونه وغورځول. لومړی بم د مخکې پر مخ چاودېدلو ته برابر کړی و او په راتلونکې شپه دوهم بم يې په هوا کې چاودېدلو ته پروگرام کړی و. دوی غوښتل چې د نوموړو دوو چاودنو تر منځ په دښته کې د ويجارټيا کچه وازمايي؟! نوموړي لعنتي شيان دواړه پينځه لس زره پاونډه وزن لري او چاودنه يې دومره زوروره ده چې د چاودېدلو وروسته د مخکې څخه ستوري ته ورته وريځ هوا ته پورته کوي. بېخي لکه د اتوم بم چاودنه! عراقيانو فکر کاوه چې په هغوی مو ذروي وسله کارولې ده. فرانک د افغانانو هغه گروپ ته له دوستم راجاپيره و، وروکتل: دوستم يوه جوړه روسي - جوړ د شپې د ليدلو عينکې لرلې چې پر غاړه يې څوړند وې الفا گروپ د خواخوږی له امله هغه ته ورکړي وو. په يوه تيره باندې ناست و او تر مخ ډاگ يې څاره.

د دوستم د گروپ ترشا د ځانگړو ځواکونو گروپ هم د يوې لويې تيرې تر شا راغونډ شول. ټول خو د نمايش د ليدلو لپاره راغونډ شوي دي. هيله ده چې ناکام نه شي. ارجې وويل زما په فکر هغه اړخ د انديښنې وړ نه دی. په دې هيله چې هغوی دغه لعنتي شی ددوی څخه راوړاندې نه کړي او چاودنه مور ته نږدې ونه شي. فرانک په خدا سره وويل: بلې ښه فکر د کړای دی. ارجې د اېم سي-۱۳۰ ډوله الوتکې بې سکه غږ واورېد او ښي خواته د اسمان په لورې د الوتکې د پيداکولو په موخه وروکتل. هغه حتې د سپورمې او د ستورو رڼا سره سره هيڅ الوتکه ونه ليدله.

خو هغه پوهېده چې نوموړې هغه الوتکه ده چې بلو ۸۲ - Blu ډوله بمونه ليرېدوي. کله چې الوتکې په هوا کې الوتنه کوله، د ارجې په فکر کې په الوتکه کې د کېدونکې فعاليت انځور راغی. هغه پوهېده چې اوس مهال د الوتکې کارمندان د هغه ستر صندوق چې نوموړی بم ليرېدوي، الوتکې له شا څخه د غورځولو لپاره چمتووالی نيسي. اېم سي - ۱۳۰ الوتکه د دومره زيات وزن څخه د خلاصيدلو په مهال مخپورته جټکه وخوري! ارجې د الوتکې څخه د بندل د راغورځېدلو وروسته د پېښو په سلسله پوهېده.

په داسې حال کې چې د لرگي دروند صندوق سره جلا او ليري لويړي، بلو ۸۲ بم د مخکې په لورې گړندۍ لويېدلو ته دوام ورکوي.

د بم د وروستۍ برخې څخه د مخکې په لورې د بم د لويېدلو د سرعت د کمولو لپاره يو پراشوت راوځې او بم د ورې چترۍ لاندې د ساعت د لنگر په ډول مخ ته او وروسته زانگي. ارجې د بم د لويېدنې د وخت انتظار کاوه. ساه يې بند کړه او سترگې يې په دره پورې د دښمن د کرښو په لوري ورواړولې. څو شېبې وروسته يوه لويه پرکه وليدل شوه او د لړزې يو لويه څپه چې په سترگو ليدل

کېدله. د هغه سيمې څخه چې پنځلس زره پاونډه تخريبي باروت پکې وچاودېدل، د بيديا په لورې خواړه شوه او غړ يې تقريبا د چاودنې سره سم په يو ځای راوړسېد، ارجې د تيرې ترشا خپل سر پټ او لاسونه يې د ويجارونکې غړ څخه د امن لپاره په سر کېښودل.

هغه يې له تيرې څخه په زوره شا ته وغورځاوه. پونډې يې ولگېدلې. بيا يې په سخته او زيره مخکې باندې وويشت او د باد يوه څپه د چاودنې په واسطه د جوړې شوې خلا د ډکولو لپاره بيرته تېره شوله.

د ارجې غورونه ترنگېدل. کسانو چېغې داسې لکه چې د يوه ليرې واټن څخه چې راځي، اورېدل کېدلې. (افغانستان ته د امپراتورانو هديره ويل کيږي، ژر ده چې هر ظالم ته به د طالب ځواکونو په ډول سزا ورکول کيږي، ژباړن) هغه فرانک ته وروکتل او هغه پرمخکې باندې په څټ پروت. لاسونه يې خواړه واره و او بدن يې د بې هوښۍ له امله بې حرکته پروت و.

ارجې په داسې حال کې چې په گوندو کېناست او هغه يې راواړوه ويې ويل: دغه لعنتي شى خو دى بې هوښه کړى دى. لاسونه يې د فرانک د بدن په پورتنۍ برخه راټېر کړل. د فرانک د سر په وروستۍ برخه باندې د لاسونو د راټېرولو پروخت يې د هغه په سر پرسوب وليد او په مخکې باندې د لگېدلو له امله يې وينه هم بهېدله خو تپ يې خطرناک نه و. ارجې په پښو ودرېده او ډاگ په کتلو سره د ويرې له امله په شا وتښېده! د بم د لگېدلو د ځای څخه د مخکې د ستوري په ډول يو خواړه لوى او خوتيدونکې لوگى راپورته کېده او په ډاگ يې د څو سوه گزه په پراخوالي کنده جوړه کړې وه.

دا دقيقا هغه ډول چې ده په هر فلم کې د اتوم د چاودنې انځور ليدلى و، ښکارېده او د ويرې يو ځواکمنه څپه پرې راغله. هوا غرمېهارکاوه اودغه سترې چاودنې غړپه غونډيوکې انگازې کولې. هغه له ځان سره وويل: او هو زما خدايه: مور دچاودنې دځای څخه د يو ميل په واټن ليرې واوله مور يې هرڅه وباسل. هلته به دطالبانو پرليکوڅه حال وي؟!

ارجې دفرانک ترڅنگ کېناست. خپل دسما ل يې داوبوله پتکې څخه په اوبولونديکړاودهغه پرمخ يې راټېرکړ. فرانک په احساساتوراغى. زگېروى يې کاوه اومخ يې له درده تريو وو. او... هو. او... يې کول.

فرانک آرام وکړه. سردې له مخکې سره په زوره وهلى دى اوبې هوښه کړى يې وې خوفکړکوم روغ رمت يې، ارجې خبرې بندې کړې ځکه چې دالوتکې دانجن غړيې واورېد. بيا يې وويل: اولعننتي دوهمه الوتکه د بلو ۸۲ سره دطالبانودحيرانتيا لپاره راغله. ارجي فرانک ليراجرکړاوخپل کوچنى بکس دهغه دسرلاندې اولونددسما ل يې دخورځای لاندې ورکېښود.

هغه دفرانک ترڅنگ په اوردوو غزید اوله ځان سره یې وویل: یاره ددوهمې چاودنې د لیدنې څخه تېریم. یوځل لیدل یې بس و! دوهم بمب هم دلومړی په ډول زورور واودلیرزې څپه ددوی ترشا غونډی سره په خړپ سره ولگېده. غورېدونکې غراجې په داسې حال کې چې مخکه لکه چې خورېرې ورپرېدله. سترگې یې پټې اودارام هڅه یې وکړله. دهغه یوازینی فکر هلته بیچاره حرامیانوته وو!

دوی ته یې دوزخ لا له اوسه وروښود! په همغه شپه مزار شریف د دوستم ځواکونو لاسونو ته ولوېد.

وروستی خبرې

د ۲۰۰۴ کال د اکتوبر نهم سهار د افغان څارگره ادارې دمشر امرالله صالح په دفتر کې ناست وم او په افغانستان کې همدا شیبه پېښیدونکي ولسمشری ټول ټاکنې موسره څیرلې.

داته ملیونو څخه زیات ښځو او سړیو د طالبانو او القاعده له خوا د تشدد او تیري د گواښونو سره سره په کتارونو په داسې حال کې چې هوام ډېره خرابه وه (ساره اود د ورو تویانو نه دهیواد په نیمایي برخه سویل کې اوباران او اووره په شمال کې وریدله) په تاریخ کې دلومړي ځل لپاره د ازاد او ولسواکه ټاکنوله لارې دخپل ملي رهبر د ټاکلو لپاره درایوم مرکزونو ته ولاړل.

د ملي امنیت مشر صالح مې پخوانی ملگری دی. زه هغه د ۱۹۹۶ کال راپه دیخوا چې ما کابل ته دمسعود سره د لیدنې لپاره سفر کړی و، پیژنم.

صالح هغه ځوان عمره هلک و چې مسعود پرې ډېر زیات باور و او په ۱۹۹۷ کال کې په دوشنبه، تاجکستان کې دشمالی ټلوالې د دفتر ریس وټاکل شو. دهغه وروسته د تیرو کلونو په څار سي، ای، ای دمسعود سره په دوشنبه کې د صالح د دفتر په واسطه اړیکې نیولې.

په ۲۰۰۱ کال وادا کتوبر په وروستیو کې چې صالح په همغه وخت ایله بیله دیرش کلن و، هغه ته امر وشو چې پنجشېر ته راشي اود انجنر عارف سره دشمالی ټلوالې داستخباراتو د دفتر په اداره کولو کې دهغه دخانگري همکار په توگه دنده اجرا کړي.

دهغه دنده لامل شوه چې د ژامې ماتوونکي گروپ سره اړیکه ټیټې کچې ته راولي خود کابل په نیولو سره دغه حقیقت بدلون وموند. کله چې دشمالی ټلوالې بریالي ځواکونه د کابل ښار په کال ۲۰۰۱ دنومبر په څوارلسمه باندې ونيوه، انجنر عارف اودهغه په پخواني ملي استخباراتو په پاتې شونو باندې کنترول په لاس کې واخیست اودغه دفتر یې د ملي امنیت ریاست ونوماوه چې امرالله

صالح يې د سي، اي، اي سره د ارتباطي افسر په توگه ددغه رياست مشر وټاکل شو.

کله چې مور د صالح په دفتر کې ناست واودهغه تلویزیون د هیواد په کچه دملي ټاکنو بهیر په ژوندي ډول خپراوه، ما او هغه په هغه بدلونوباندې چې د سي، اي، اي گروپ افغانستان ته دلومړي ځل لپاره په ۲۰۰۱ سپټمبر کې رانوت، بیا کتنه وکړله.

ما هغه ته دهغه شیبې چې ما اوريک د بارک د کلي په کلا کې دتوت لاندې په داسې حال کې چې باران وریده او هووا سره وه، سگرت څکول اوورسره مخ حالات موخپل، وریاده کړله.

دامریکې بمباري یوازې دوه ورځې وړاندې پیل وه اولومړنی پایلې یې مایوسه کوونکې وې. په هیواد کې دامریکې دپوځ هیڅ پرسونل نه واومورله دې چې د او، ډي، اي د ځانگړو ځواکونو سرتیري به څه وخت راځي، هیڅ خبرنه درلود. هوا شمال لوري په غرونو کې په خرابیدو وه او دژمي دژراتگ وعده یې کوله.

هغه وینا چې هرڅه بې خونده خپرېښکاري، دوخت نه مخکې وه. اوس مور دلتا ناست یو. صالح اوس د ملي امنیت ریاست یا ان، ډي، اس مشر دی. په ټول افغانستان کې په داسې حال کې چې دټول ټاکنو پروسه رابرسیره کيږي، څاري.

صالح وویل چې هغه غواړي چې دسهار په شپږو بجو دلومړي ځل لپاره درایوهغه مرکز ته چې دده کورته ورنږدې دی. درایې ورکولولپاره ولاړ شي. نه هغه رایومرکز ته چې دولتي مهمواولورپور وچارواکولپاره تاسیس شوی دی. هغه واضح دخپلې رابې ورکولوله باندې دومره خوشاله اوویارکاوه چې ماته دهغه سست هوډ له امله چې دامریکې په تیرو ټاکنو کې مې درایې ورکولو پرمهال درلود، شرم احساس شو. دا د نوي او عصري افغانستان په تاریخ کې یوه تاریخي ورځ وه.

داسې یوه ورځ چې دپنځه ویشت کلنې جگړې وروسته یې هغه حقیقت چې دافغانستان په بیا ودانولو کې څومره پرمختگ شوی دی، څرگنداوه. دغه ورځې دا حقیقت چې دبشپړیدولپاره څومره نورکارونه باید ترسره شي، هم څرگنداوه. او همدارنگه که چیرې دغه ملت غواړي چې هېواد یې باید بیا دترهگرو ځاله نه شي اوسیاسي او اقتصادي ټینګښت رامنځ ته شي، نوددغه موخو په وړاندې شته خنډونه باید له منځه یووړل شي.

ما وروسته له دې چې دپنجشېر څخه دنومبر په څلورمه ۲۰۰۱ کال کې سهاروختي ولاړم، تراوسه مې کابل ته څلورم سفرواود ۲۰۰۴ کال داکتوبر میاشتې ترپایه په کابل کې پاتې شوم. ددغه دريوکلونوپه بهیر کې لیدنوماته دپرتله

کولوبنسټ پداسې حال کې چې د هیواد اوسني حالات څارم اوراتلونکی یې اټکل کوم، کینبود.

کره کتونکي باور لري چې د هغې هڅې پایلې چې لویدیځ ډوله دموکراسي په داسې یوه ملت باندې چې په توکميز ډول ویشل شوی وي. لکه افغانستان چې بنيادي جوړښت لکه سرکونه، بریښنا، د اوبو سیستم، د تعلیم سیستم خو په کې اصلاً شتون نه لري او په داسې یوه هیواد کې چې زیات نفوس یې بې سیواده وي او پنځه ویشته کاله یې قانون د کلاشنکوف د کلتور په زور جوړ شوی وي، پایله یې حتمي ناکامي ده!

دغه گوت نیونې ښایې چې په پایله کې سم ثبوت شي. دغه تجربه د ۲۰۰۲ کال په پیل کې د بون د پریکړې وروسته چې یوه افغان موقتي او یوه ملي اساسي قانون ته یې چوکاټ او لاره پرانستله، وازمویل شوه.

ازادو ټول ټاکنو لپاره د مهال ویش جوړونه یوه هغه هڅه ده چې په تر سره کولو کې لویدیځواله دموکراسي د افغانانو پوروري دي او دا هغه هڅې دي چې په بریالیتوب کې باید هر ډول امکانات په لاره واچول شي.

د نهم اکتوبر بریالی او خوندي ټولټاکنې چې حامد کرزی یې ولسمشر کړ، د هغه حقیقت لپاره چې د افغانانو زیاته برخه پر دغه هڅه باور لري، ثبوت او شاهدي وه. د کرزي په وړاندې پروت سرک یو اسان سرک نه دی. هغه ستونزې چې د ولس مشر کرزي او د هغه ادارې په وړاندې مخامخ دي، ډیرې دي او کوم اسان حل نه لري.

زه واضح کوم سیاسي ماهر نه یم اونه یې دعوه لرم خو غواړم چې څو مهم موضوعاتو ته چې د افغان دولت ورسره مخامخ دی، اشاره وکړم. ځینې نا اټکل شوي خطرونه وڅیړم او په هغه څه چې ښایي متحده ایلات یې د ممکنه مرستې لپاره وکړي، و غږیږم!

د تاریخ له مخې هغه حکومتونو چې په کابل یې واک چلولای دی، کمزوري او د یوه مهم، اساسي او ډاډمن مالي بنسټ نشتوالي نوموړي حکومتونه د یوه داسې پوځ په جوړولو او ساتلو کې چې په نورو ولایتونو کې د پوځي ځواک د پلي کولو توان ولري، خنډ گرځیدلی!

پرته له غمیو کانو، هغه هم نسبتاً کوچنی کان را ایستنه چې د هیواد په شمال ختیځ تاجک نفوذه سیمه کې موقعیت لري، هیواد ته د عایداتو یوازې دوه نورې لارې شتون لري. یوه هغه مالیه وه چې د افغانستان په پولو باندې د توکو اړولو او رارولو او د هیواد په دننه کې د سرکونو له لارې لاسته راتلله او نورې هغه پیسې وې چې غیر قانوني اړینو د سوداګرۍ او قاچاق له لارې لاسته راتللې.

د هيواد سرحدي ولايتونه ځواکمنه قومي ليدرانو په اسانۍ سره غصبوي. بيليو نه ډالر چې دغه هيواد ته د ۱۹۸۰ کلونو په مهال راوچلیدل، دغه هيواد نور هم ناوره کړ ځکه چې نوموړې بودیجه په ليرې پرتو ولايتونو کې د سيمه ييزه قوماندانانو او سياسي اشخاصو ته په لاس ورغله او د هغوی د اغيزې د لا نورې پياوړي کولو کې ورسره مرسته وکړله.

د جگړې د کلونو پر مهال د اړينو توليد ته دوام ورکړل شو او د طالبانو د ماتې وروسته د دريو کلونو په بهير کې په کې په ډراماتيکه او ناڅاپې ډول زياتوالی راغی. سيمه ييزه ليدرانو د مخدره موادو د قاچاق څخه هر وخت گټه اخستې ده. يا خو يې د مخدره موادو د مستقيمې ليردونې څخه گټه اخستې او يا خو د دوی د ولکې لاندې سيمو کې د قاچاقو پر خوښت باندې د ماليې اخستنې څخه گټه پورته کړې ده. دغه شتمني يو شمير سيمه ييزه قوماندانان بډای کړل او هغوی ته يې د خپلو شخصي مليشاوو د ځواکمن کولو او وسلوال کولو توان ورکړ.

دغه کار په کابل کې مرکزي دولت په پرلپسې توگه د بهرنيو حکومتونو او نړيواله مالي ټولنو پر بسپنه باندې متکي کيدلو ته اړ کړ او ونه توانيد چې په خپلو متو يو رښتینی پوځ جوړ خو په ځواکمنو سيمه ييزه ليدرانو باندې خپل واک حاکم کړي.

کرزی او د هغه انتقالي حکومت ځان هغسې لکه څنگه چې مرکزي حکومت د ۲۰۰۲ کال په لومړيو کې واک ترلاسه کړ، احساس کړه.

په ټوکيو کې د ۲۰۰۲ د جنوري کنفرانس وروسته د مرستې د راتگ هيله وه. د امريکا په مشرۍ گډون کوونکو هيوادونو د پنځه لس بيلين ډالرو د مرستې وعده وکړله خو د افغانستان په بيارغونه کې وکارول شي خو ددغه وعدو څخه په کې ډيرې ليرې لاسته راغلې. د امريکې متحده ايالاتو يوازې ۷۵۰۰۰۰ راتلونکي کال کې ورکړې.

د نوموړو پيسو زياته برخه د بيا رغونې او د بشري مرستې لپاره ورکړل شوې وې.

اسماعيل خان په هرات کې، دوستم په مزار او د تاجکستان سرحد سره د جنرال فهم خان ځواکونه او همدارنگه زيات شمير سيمه ييزه قوماندانانو د هيواد په ختيځه ولايتونو کې په بيره سره د گمرکاتو او د سرکونو محصولات ځانونو ته راغونډ او خپلې زورورې مليشاوې يې نورې هم ځواکمنې او په کابل کې د مرکزي حکومت سره يې د همکارۍ په وړاندې نور مقاومت ته هم وهڅول. د افغانستان انتقالي حکوت د ملي پوځ په جوړولو کې د پيل څخه د ستونزو سره مخامخ و. د بودیجې نشتوالی يې بل خنډ شو او حکومت ددغه

ستونزو د پرمختگ د مخنيوي لپاره په اغيزمن ډول هيڅ هم ونه شو کړلای. د متحده ايالاتو د پاليسي جوړونکو هغه پرېکړه چې د امريکې پوځ به د افغانستان د انتقالي دولت سره د مرستې لپاره د سيمه ييزه ليدرانو په وړاندې نه کارول کيږي، په دغه بهير کې د کرزي د حکومت د پرمختگ ته خنډونه نور هم زيات کړل.

د تيرو دريو کلونو په بهير کې د کابل حکومت ډير لږ او په کراره سره پرمختگ وکړ. د افغانستان ملي پوځ روزنه په مخ روانه ده او د سيمه ييزه مليشاورو د بې وسلې کولو، غير فعال کولو او بيا ځای په ځای کولو (ډي، ډي، اري) کولو لپاره نړيواله هڅه روانه ده خو بيا هم هغه سيمه ييزه قوماندانان چې دغه ځواکونه اداره کوي ددغه پروسې د پرمختگ سبب گرځي.

د ۲۰۰۴ کال په نيمايي کې کرزي د سيمه ييزو قوماندانانو په ضد گام اوچت کړ. جنرال دوستم او اسماعيل خان يې د اړوند ولايتونو څخه پداسې حال کې چې ځانونه يې په خپله واليان ټاکلې ول، ليرې کړل. کله چې د اکتوبر دمياشتې ملي ټول ټاکنې رانږدې شولې، کرزي خپل لومړی مرستيال مارشال فهيم خان له دندې گوښه کړ.

د فهيم په ځای يې د کرزي په لاس کې نيولای د احمد شامسعود ورور، احمد ضيا مسعود راووست. د کرزي دغه پرېکړه د فهيم او د هغه نننۍ پنجشيري تاجک ډلې ته چې د مسعود د ورور په راولو سره يې حتی د فهيم په بيه هم مخالفت نه شو کولای، په مخ څپيره وه. کرزي ولس مشري د يوه مناسب او او رښتينې پروسې له لارې وگټله. اوولسو نورو کانديدانو د اسماعيل خان په گډون، دوستم او يونس قانوني چې د فهيم د نږدې کسانو څخه و، په بې ميلي سره د انتخاباتو پايلې قبولې کړلې.

د تيرو دريو کلونو په بهير کې د نړيوالې ټولنې لخوا په بسپنه ورکولو کې زياتوالی راغی او متحده ايالاتو په لويه کچه د ملي بيا رغونې پروگرام ته د بوديجې په ورکولو کې زياتوالی راوستلای دی.

د امريکې پوځ د هيواد په کچه د پي اري (د ولايتي بيا رغونې گروپونه) پلي کړل خو کوچنۍ مرستې لکه د نويو ښوونځيو جوړول، نوي څاگان، د اوبونې پروژې او په ليرې سيمو کې نيغ په نيغه کليو ته سرکونه جوړ کړل.

بيا هم زياتي مالي مرستې ته اړتيا شته او پرمختگ اوس هم هڅوونکی دی خو سربيره پردې د محلي قوماندانانو زور مرکزي دولت ته يو جدي گواښ دی او دا گواښ ښايې چې د کاميابه ولس مشري ټاکنو وروسته هم متوجې وي.

د اسماعيل خان اوس هم يو ځواکمن، په سيمه کې مشهور، د هيواد په لويديځ کې سياسي او پوځي ځواک، د ايراني حکوت سره د هغه نږدې اړيکې او هغه

مالي منابع چې دی اوس هم اداره کوي، له ده هغه ځواک جوړوي چې باید په وړاندې یې اقدام ترسره شي.

دوستم خو ښايي چې د ټولو سيمه ييزه قوماندانانو د ډلې څخه ترټولو زيات گمراه او بې لارې سياسي شخص وي چې د کرزي دولت ته يو جدي گواښ دی. دوستم د ازبک دولت سره اوس هم نږدې اړیکې ساتي او هغوی غواړي په هغه ولايتونو کې چې د ازبکستان سره پوله لري، دوستم په قدرت کې وساتي خو د سويلي سخت دريزه اسلامي گروپونو په وړاندې يې د ډال په توگه وکاروي. برسیره پردې د مرکزي دولت د ثبات لپاره ترټولو سخت او ځواکمن گواښ مارشال فهيم او د هغه پنجشېري هم قوميان دي. دده د امر لاندې ممکن دوولس زره جنگيالي وي. فهيم او دهغه ښايي يواځنی پوځي ځواک وي (پرتو د شل زره امريکايي سرتيرو چې په هيواد کې پراته دي. ليکوال) بله ستونزه چې په تيرودريوکلونوکې دکرزي اداره ورسره مخامخ وه، هغه انجينر عارف اودهغه دملي امنيت مديريت و. دهغه کردار څخه چې دمسعود څارگره اداره يې په کلونوکې په مخ بوتله او د ۲۰۰۲ کال د لومړيو شپږو څخه تر اته مياشتو پورې داغيزناک پيل څخه پرته، عارف واضح ونه توانيده چې دملي امنيت اداره د يوه پراخ بنسټ، په توکم گډه اومسلکي ادارې په لوري پرمخ بوځي. د ۲۰۰۳ کال په اوږدو کې کرزي او سي اي اي ته هغه حقيقت چې عارف په تير وخت کې سرينس و امنيت اداره يې دنژادي اوشخصي غوښتنو په گټه کاروله اوزيات وخت به يې د پردې تر شا دکرزي اودحکومت په خلاف کار کاوه، څرگند شو. د ۲۰۰۴ کال دجنوري په مياشت کې کرزي، عارف دملي امنيت له مشري څخه ليرې او هغه يې يوه نوي جوړشوي مقام ته چې داستخباراتي موضوعاتو په څانگه کې ولسمشر ته دځانگړي مشاور په توگه، يوداسې مقام ته چې دنده اومسوليت نه لري، تر فيع ورکړه.

د ۲۰۰۴ کال د فبروري په مياشت کې کرزي امرالله صالح دملي امنيت دنوي مشر په توگه وټاکه. صالح دلومړنی رياست دمشر په توگه بهترينه دنده اجرا کړله اودملي امنيت په رياست کې درينستيني سمون دراوستلودهغه ملاتړ له امله انجينر عارف دده دښمني ته ملاوتړله. د ۲۰۰۳ کال په وروستيو کې انجينر عارف امرالله صالح دخپل مقام څخه گوښه او يوه ټيټ مقام ته چې اهميت يې نه درلود، تنزيل کړ.

صالح په کې مقاومت وکړ اودملي امنيت دننه يې دمثبت بدلون لپاره کارته دوام ورکړ. دملی امنيت دمشر په توگه دهغه دنده، دنوموړي ادارې دراتلونکي لپاره يوه ځلانده نښه ده. هغه دپنجشېر تاجک دی او هغه احمد شاه مسعود ته ورته ځانگړتياوې لري.

صالح دتوکميزه سابقې اوقومي نسبونو څخه هاخوا ديوه پراخ بنسټه

افغانستان چې دموکراتیک ملت ولري، دقانون له مخې يې حکومت ترسره شي اوداسې هيوادچې ټول توکمونو اونژادونه سره په مساوی ډول چلند وشي، هيله لري.

د ملي امنيت دمشر په توگه دلومړيونو هومياشتو پرمهال هغه په اداره باندې رښتني اغيزه لرله. دادارې په تشکيل او جوړښت کې يې بدلونونه راوستل. په هره کچه او درجه يې روزنې پيل کړې. داستخداممولولپاره يې يو پروگرام تاسيس کړ چې له مخې يې خلک داستعداد په درلودلو گمارل کيدل نه دتوکم اويا دکورنيو اړيکوپه اساس او په ډراماتيکه ډول يې مرال او کړنوته پرمختگ ورکړ. ملي امنيت ته دغوره کارپايلې وې چې ټاکنې په سوله ييزاو منظمه توگه ترسره شولې.

د ملي امنيت په رياست کې ډېرڅه لاپاتې دي خومشرو صالح اداره په سمه لاره روانه کړې ده. هغه پرمختگونه چې پاس يې ذکر وشو هڅوونکي دي، دبخت دملتيا سره متحده ايالات او نورو هيوادونو له خوا د بيا جوړونې د کارونو لپاره د پيسو د مرستې زياتوالی او د افغان ملي پوځ ته په پام سره هيله شته چې د دموکراسۍ لپاره دغه هڅه به بريالی شي.

خو د مالي مرستې د زياتوالي او د ولس مشر کرزي سره د هغه نوي شوي وعدې ډاډه کولو لپاره چې دهغه حکومت سره به د ورسره مخ ستونزو باندې د بري لپاره هر ډول مرسته کوي بايد د امريکې متحده ايالات ځينې پاملرنې د عراق څخه ليرې او افغانستان ته يې راواړوي.

عراق د ۲۰۰۲ د نيمايي راپديخوا د امرکايي ادارې لپاره د پاملرنې اصلي ډگر گرځيلاي دي. کله چې افغانستان د مالي او پرسونل منابعو په وپيشنه کې د عراق څخه دوهم مقام ترلاسه کړ، د ملي امنيت شورا د بحث مهال وپيش ته د افغاني موضوعاتو ورننباصل ستونزمن شول.

مرستې او همکارۍ په څرگند ډول جلا شوي ول او هر نوي وړانديز شوی پلان د کړنلارو جوړونکو له وسه تير شوی و. د نوي ټاکل شوي افغان دولت د بريا لپاره د متحده ايالاتو په واسطه د راتلونکو دريو کلونو لپاره وړاندې شوې اقتصادي مرسته کې حتماً بايد دپام وړ زياتوالی راشي. بنياپ چې د يوه کال لپاره د دريو څخه د څلورو بيليونو پورې ورسيري او ورسره بايد د متحده ايالاتو څخه مناسب لارښود او مشوره ورکړل شي. دا به د کرزي د حکومت په هغه پلان چې سيمه ايزه ليډرانو ځواک مات او په ملي بيا رغونه کې زياتوالی راوړي، ښه اغيزه ولري. د تجربې په اساس د يوه افغان وفاداري نه اخستل کيږي خو په کرايه کيدلای شي!؟

د ډېرو کلونو د جگړې، مرگ او ويجاړتيا وروسته، افغانان سولې ته تيري او غواړي چې له دغه فرصت چې د خپلو ځانونو او کورنيو لپاره يو خوندي ژوند برابر

کړي، گټه واخلي!
يو مرکزي دولت چې مالي منابع ولري او د هيواد په کچه د بيا جوړونې پلان د پلي کولو په پايله کې د ولايتي نفوس ترې گټه اخستلای شي او دغه کار هم په يو ډول د ولايتي قومي ليدرانو او جگړه مارانو اغيزې ته تاوان رسولای شي. په افغانستان کې په عنعنوي توگه هغه وخت وفاداري بدلون مومي، کله چې يو شخص په بل لوري کې زيات گټه او امکانات وويني.

د مرکزي دولت لخوا مالي او ټولنيزه سزا، داسې سزا چې وکولای شي د لوټمارو، جنگسالارانو او د هغوی مليشاوو څخه نظامي خونديتوب تهيه کړي. دغه کار ته به ټول ملت هرکلی ووايي. په عراق باندې د متحده ايالاتو تمرکز زياته او جدي اغيزه د افغانستان او پاکستان ترمنځ د ختيځې پولې په اوردو د تروريزم په وړاندې په جگړه کې احساس کيږي.

د ۲۰۰۲ کال په لومړيو کې د توره بورې د جگړې او ورپسې د اسامه بن لادن او د هغه لوړپوړې افسر ايمن الظواهري د تېنټيدلو سمدستي وروسته سي، اي، او د امريکې د پوځ لخوا د افغانستان او پاکستان ترمنځ په سرحدي سيمو کې د ځانگړي روزل شوي، نظامي قطعاتو په رامنځ ته کولو پيل وکړ. دغه گروپونه چې نسبتاً کوچني او خوځنده ول، له هغه موقتي کلاگانو څخه چې د سيمه ييزه قوماندانو لخوا ساتل کيدل، هغوی ورته انساني ځواک، څارگره او د ډزو ځواک په داسې وخت کې چې ترهگره عناصر يې لټول، تهيه کوله.

لومړنی پايلې يې وعده ورکونکې وې خو د امريکې پوځ په عراق کې د جگړې د بيا تنظيم کولو لپاره، دروزنې لپاره د چمتووالي په موخه هغه مهمې قطعې چې په دغه هڅه کې بوخت ول، له افغانستان څخه وباسل.

ددغه ځانگړو قطعاتو په ځای د متحده ايالاتو د پوځ معمولي ځواک لکه لسمه غرنۍ او پنځه ويشتمه پلې فرقه ځای په ځای کړله. نوموړې فرقې ډير ښه او زور سرتيري لرل خو دغه ځواک په غلچکي (چيريکي) جگړو کې هغه ډول روزنه او تکړه توب چې قطعاتو درلود، نه لرله او په ورته وخت کې د سي اي اي ترمنځ هم عراق ته پاملرنه زياته شوله. له عراق څخه هغه مقناطيس جوړ شو چې پرسونل او شته (منابع) يې کشول او په هلته د سي اي اي گروپونو د با تجربه نظامي افسرانو په سمبالولو کې له ستونزو سره مخامخ وه.

د سرحدي سيمو د عملياتو بڼې په بدلون پيل وکړ. د راتلونکو اته لس مياشتو په بهير کې په سرحدي سيمو کې عملياتي قرارگاڼو د جسامت په لحاظ سترې شولې.

د پاينست او دوام لپاره د کوچنيو گروپونو په ځای ستر چينز عمليات ترسره

شول څو په سيمه کې شکمن تروريستان، وسلې او مهمات پيدا کړي. زيات وخت دغه عمليات په سيمه کې د قومي خلکو د غوسې لامل شول او د هغوی د کورونو د دغه وړانوونکو پلټنو، د نښو او ماشومانو د ډارولو د هغوی سخته کرکه راوپاروله. د ۲۰۰۳ کال په وروستيو کې په رسنيو باندې د پسرلي پرمهال په افغان سرحدي سيمو کې د بن لادن د له منځه وړلو لپاره په کيدونکو نظامي عملياتو عام بحثونه وشول.

پسرلی راغی او عمليات ونه شول. دامريکې پوځ اوسي ای اي ونه توانيدل چې هغه اړين انساني ځواک چې د دغه عملياتو د ترسره کولو لپاره پکار و، را وليري. په ښکاره ډول د عراق اړتيا، د دغه کار خنډ شوه.

په پای کې بله ستونزه د پاکستان ده. د دې لپاره چې زموږ نظامي عمليات په ختيځ افغانستان کې بريالي شي، موږ د پاکستان د پوځ پوره همکارۍ ته اړتيا لرو. د دواړو هيوادونو د سرحدي اوردو د زيرې عرضي له امله، د هغه تروريزم په وړاندې چې په سيمه کې پټ دی د برياليو عملياتو يوازینی لار د پولې په دواړو غاړو د خټک او سندان په توگه د پوځونو په گډه کار کولو ته اړتيا ده.

داسې چې يوه غاړه پرې يرغل کوي او بله غاړه کلک ولاړوي ترڅو د ښمن په لومه کې رابنسکيل کړي. د متحده ايالاتو ځواکونه کولای شي د افغانستان دننه په سرحدي سيمو کې ازاد ډول خوښت وکړي خو د هاخوا غاړې سندان يانې پاکستان پوځ په خپل هيواد کې په قبيلوي سيمو د عملياتو څخه منع شوی دی. دادمخکې هغه ټوټه ده چې د دوه زره ميلو څخه زيات اوردوالی لري او د پاکستان او افغانستان ترمنځ سرحدي جوړوي. هغه عنعنې چې په سيمه کې د برتانيې دوخت قانون ته غزيرې، د سيمې دغه سخت او ويروونکي قومونه د دې پرځای چې خپلې پلارنۍ مخکې کې بهرنی ځواک وويني حتی که پاکستانی ځواک هم وي، جگړه اختياروي او داسې نه ښکاري چې دغه طبيعت دې په لنډ وخت کې بدلون ومومي. لکه څنگه چې زما د کيسۍ په متن کې طرح شوې ده، پاکستان د ډېره وخته په سويلي اسيا کې دامريکې د بدهلک (هغه څوک چې د بل چا په امره ډول کارونه کوي. ژباړن) په نوم شهرت لري. د پاکستان هغه هڅه چې زروي وسلې ته يې پرمختگ ورکړ او دا ورده واټن وپلټونکی بلاستيکی ميزايل يې جوړ کړل، هغه منبع وه چې د ۱۹۸۰ کال راپه ديخوا يې د دواړو هيوادونو ترمنځ د پيلوماتيک حساسيت منځ ته راوړ. پاکستانی حکومت په اشغال شوي کشمير کې د مسلمانو جنگي الوڅه دهندوستان په وړاندې په خپله اوږدمهاله چيریکي جگړه کې ملاتړ کوي. دغه کشميری جنگي الوته د پاکستان حکومت دخپلواکۍ جنگي الوته په سترگوگوري په داسې حال کې چې دامريکې حکومت هغوی ته ترهگر وايي.

په ۱۹۹۲ کال د اپریل څخه تر ۲۰۰۱ سپټمبر پورې چې پاکستان د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنو له امله چې لومړی یې سخت دریزه مجاهدین اوبیایې په کورنۍ جگړه کې په هېواد باندې دولکې ساتلو لپاره د طالبانو څخه ملاتړ وکړ. په سیمه کې د پاکستان هغه شهرت ته چې ستونزه جوړوونکې اود سولې او ثبات لپاره خطر دی، لاره نوره هم ورپخه کړله. په پای کې د امریکې متحده ایالاتو د پاکستان په وړاندې د پیړیو په موده بندیزونه ولگول.

حتی نن ورځ هم زموږ په کانگریس کې د پاکستان سره د دیپلوماتیکي اړیکو د پرمختګ وړاندیز ته هروخت ناڅاپي غبرګون وي. سره له دې چې پاکستان مورته د ترهګرۍ په وړاندې په جگړه کې ځان یوډېر مهم ملګری او متحد ثبوت کړ، د سپټمبر د یوولسمې څخه سمدستي وروسته پاکستانی حکومت د سختې پریکړې چې یا خود متحده ایالاتو سره د ترهګرو په وړاندې په جگړه کې همکارشي او یا خو په راتلونکې جگړه کې د دښمن په توګه وپیژندل شي، مخامخ شو.

پاکستانیانو پرېکړه وکړه چې د متحده ایالاتو تر څنګ به درېږي. د پاکستانی څارګره ادارې یا ای اېس ای (استخباراتي خدماتو مدیریت) په پاکستان کې د سي اي اي سره په سلګونو القاعده غړو په نیولو کې مرسته وکړه او سي اي اي ته یې ځان یو موثر ملګری ثبوت کړ. ځیني لورپوري القاعده غړي لکه خالد شېخ محمد چې د سپټمبر د یوولسمې نېټې د برید مشر پلانونکی و، لاتراوسه نه دی نیول شوی او همدغه همکارۍ نن ورځ هم دوام کوي خو پاکستانی حکومت د دغه همکارۍ له امله د کورني جدي اوسياسي زیان سره مخامخ دی. د ۱۹۸۰ او ۱۹۹۰ کلونو په پیل کې ای، اس، ای کشمیري جنگیالي او دهغوی پاکستانی همکاران دهغو بهرنیو په ګډون چې د شوروي اتحاد په وړاندې جهاد ته راغلي ول، په افغانستان کې په کمپونو کې روزل.

د بهرنیو زیاتو برخو د القاعده غړي ول او هغو کسانو چې روزنه یې په یوځای کوله، ملګرتیا او ترمنځ یې یو شریک هدف رامنځ ته شو. کوم وخت به چې په پاکستان کې د القاعده په وړاندې دهغوی په پټ ځای باندې برید وشو، د القاعده غړي به د پاکستانی جنگیالو له خوا زیات وخت دلشکر طایبه او یا په کشمیر کې د یاغي توب (ملاتړ کوونکی) د جیش محمد اړوند ګروپونو لخوا کوربه کیدل. نوموړي ګروپونه د متحده ایالاتو سره د پاکستان د حکومت همکارۍ له امله سخته کرکه لري او د پاکستان ولس مشر پرویز مشرف په څرګند ډول د دغه همکارۍ له امله ملامتوي. په هغه باندې د دغه ګروپونو لخوا څو ځلې دوزلو هڅې وشوې.

د کورنیو جنگیالو د فشار له امله د پاکستان حکومت او پوځ قبایلي سیمو ته دوړتګ او د القاعده او نور بهرنی وګړي چې هلته پټ وپه له منځه وړلو کې تر ۲۰۰۴ اوږي پوري بې میله و.

نوموړي سيمه دهيواد تر ټولو سوخته مذهبي محافظه کاره سيمه وه چې په زرگونو کوچني مذهبي بنوونځي لري او خپلوشاگردانو ته د اسلام د دين تر ټولو سوخته دريزه او بنيادي بڼه ورزده کوي. دامريکې د دولت له خوا د سخت فشار له امله، د پاکستان پوځ څواکونه د وزيرستان قبيلوي سيمو ته ورننوتل چې د قومونو سره په جگړو کې د درنه مقاومت سره مخامخ شول او درنه مرگ ژوبله ورواوبننه.

دغه پوځي عمل په مشرف او د پاکستان په پوځ باندې سياسي فشار نور هم ورزيات کړ. د دغه گران بيه همکاري سره سره متحده ايالاتو د هغه وړاندیز چې د پاکستان حکومت سره اساسي ډيپلوماتيکي يا اقتصادي مرستې ته يه شي، په وړاندې مقاومت وکړ.

د ۲۰۰۴ په وروستيو کې پاکستان پوځ د مشرف څخه د القاعده په وړاندې په جگړه کې پوره ملاتړ وکړ خو د پوځ د مشرانو تر منځ د پاکستانيانو د قرباني او په دغه هڅه کې د خطر سره مخامخ کيدلو لپاره د متحده ايالاتو له خوا د کوروداني اوربښتنيې انعامونو نشتوالي له امله کرکه راپورته شوله.

که چېرې د پاکستان په هغه هڅه کې د مرستې لپاره چې سرحدي سيمې بايد له ترهگرو پاکې کړي، په هڅولو کې بريالی شو. هغه غواړي چې د سياسي خطرونه سره مخامخ او په قبيلوي سيمه کې د عملياتو بڼه پرځان قبوله کړي نو بيا د پاکستان په وړاندې د متحده ايالاتو ډيپلوماتيک دريځ بدلون ومومي.

مور بايد د پاکستان سره ډيپلوماتيکي اړيکې بيا ټينگې کړو او د مشرف حکومت سره مرسته او همکاري وکړو ترڅو په هيواد کې د روانو ټولنيزو اقتصادي ستونزو په بڼه توگه لارښود کړای شي.

مور بايد د پاکستان پوځ ته هم انعام ورکړو. بنسټي چې هغوی د پام وړ پوځي توکو خرڅ او هغې موضوعاتو لکه اف-۱۶ جنګي الوتکې چې د پاکستان هوايي ځواک کلونه وړاندې پيرودلي او پيسې يې ورکړي خو متحده ايالاتو هغه د بنديزو نوډ پروگرام د يوې برخې په توگه نيولي، مطرح شي. په وزيرستان کې جگړې پاکستان پوځ ته په مليونونو ډالره تاوان او د سلگونو سرتيرو د ژوند په بيه تمام شو. د پولې په دومره اوږدوالي سره په ټولو قبایلي سيمو باندې بری به هغوی ته نور هم گران تمام شي.

ددې په بدل کې لازمه ده چې يوڅه ورکړل شي. د دغې هڅې لپاره بايد اساسي انعام ورکړل شي. اسامه بن لادن او ايمن الظواهري د پاکستان په قبایلي سيمو کې پټ دي. دوی خوله شک پرته دهغه قومي ليدرانوله خوا چې پاکستان نه خوښوي او دهغه مالي انعامونو څخه اسامه بن لادن يې ورکوي، خونداخلي.

د پاکستان له خوا پوره همکاري لاس ته راوړل، د متحده ایالاتو د پوځ ستراتیژي د افغاني خواته په پوله بیا متمرکز کول، د ځانگړو عملیاتو قطعو بیا را لیریدول او په سرحدی سیمو کې د سي اي اي دگروپونو زیاتونه به د یولې دواړه غاړو ته د همکاري او هم غړی پوځي عملیاتو ته لاره پرانیزي.

د ایوازیني لاره ده چې بن لادن، ایمن الظواهری او دهغوی ملگري پیدا اوله منځه یووړل شي. که څه هم چې افغانستان کې مثبت پرمختگ روان دی، د بشپړې ودې بنسټ لړزیدونکی دی. دا چې د ۲۰۰۱ سپټمبر وروسته د افغانستان مشری متحده ایالاتو پر غاړه اخیستی، دنورې ودې لپاره پرمخ تلل ترڅو داډه کړي چې له وړاندې شوی پرمختگ دوام ومومي، د امریکې د حکومت په لاسونو کې دی.

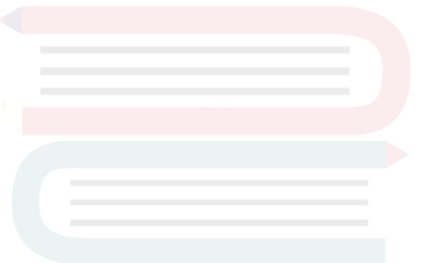
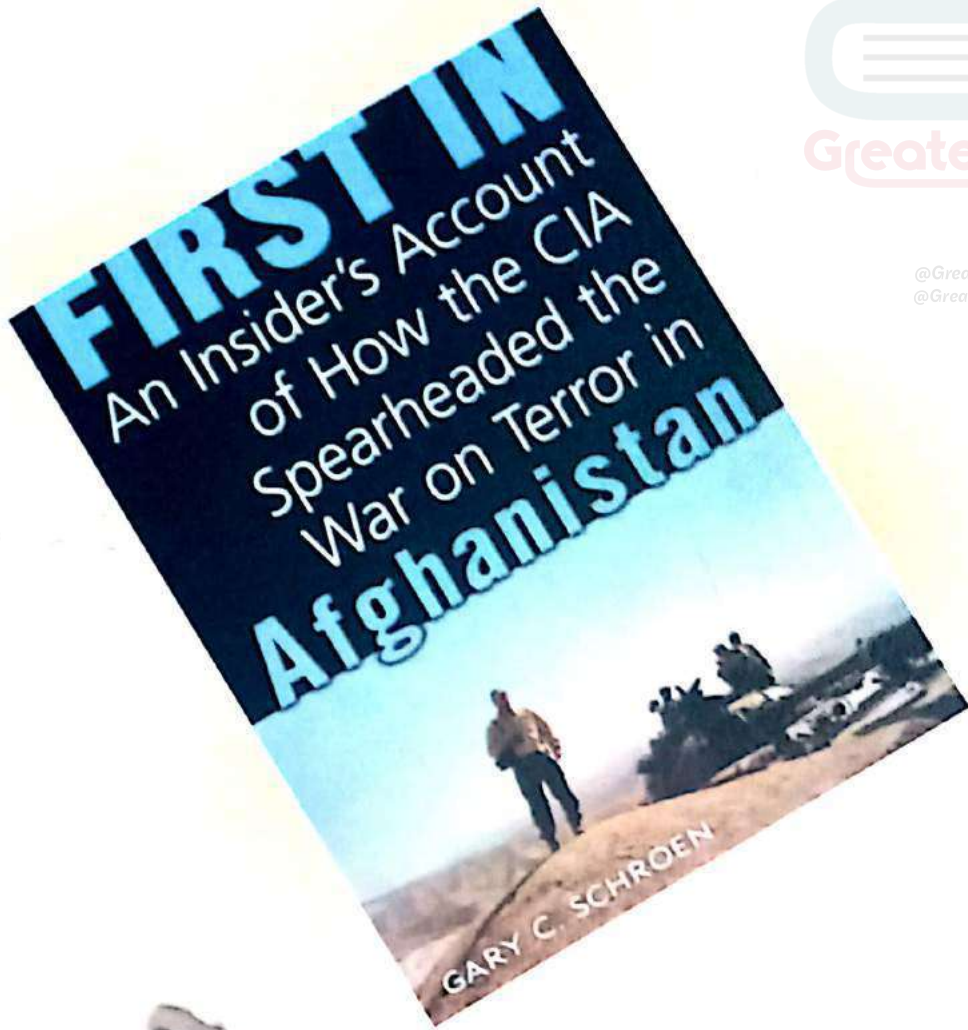
د پرمختگ په موخه د بدلون راوستلو لپاره باید دغه اداره ځیني جدي ستونزمنه پریکړې وکړي. عراق هغه یوه ستونزه ده چې کوم ښکاره حل نه لري. متحده ایالات اوس هم په بیلینو ډالر او د امریکایي سرتیرو ژوند قربانوي خو په عراق کې سوله او دموکراسي منځ ته راوړي. دغه هڅه د افغانستان په قیمت ترسره کیږي. د داسې یوه هیواد چې د ۲۰۰۱ وروسته د هڅو او د سولې او دموکراسی لپاره رښتیني امید او هغه هیله چې د تروریزم په وړاندې په جگړه کې مهمه گټه لاس ته راځي، له لاسه ورکوو. د امریکې کړنلاره جوړونکي باید بیا له سره غور وکړي او د افغانستان لپاره زموږ پلان او پروگرام بیا ارزیايي کړي خو په هیواد کې د اوسني حالت څخه گټه پورته شي.

موږ باید د کرزي له دولت سره مالي مرسته زیاته کړو خو د هیواد په کچه اغیزمن د بیا رغونې پروگرام ته دوام ورکړي، او یو اغیزمن ملي پوځ جوړ کړي. سیمه ییزه قومي مشران او ځواکمن جنگسالاران باید بې وسلې او د هغوی ملیشاوې د ملکي ژوند په ځواک بدل شي. د تروریزم په وړاندې په جگړه کې مهمه سیمه چې لا تراوسه په کې کار شته، د افغانستان او پاکستان تر منځ سرحدی سیمې دي. زموږ د اوسنیو عملیاتو دود او دستور او په سرحدی سیمو کې د پوځ او د سي اي اي ځواکونو جوړښت په غرونو کې د پټ دښمن په وړاندې په جگړه بې اغیزې دی.

ستراتیژي ته باید بیا کتنه وشي او ځانگړی ځواکونه سره د باتجربه سي اي اي او د ځانگړو فعالیتونو فرقي افسران باید سیمې ته بیا راوړل شي. په ورته وخت کې د پاکستان په لوري د امریکې د حکومت دیپلوماتیکه کړنلارې په دې موخه چې د پاکستان حکومت، د پاکستان د پوځ رهبري ځواکمنه شي خو وتوانیږي د ترهگرو هغه پټ ځایونه چې په قبیلوي سیمو کې شتون لري، جرړې وباسي.

د عراق سیوره په دې سیمه پریوځي او بیا به د ادارې لپاره د عراق څخه پام رالارونه له رپرونو ډکه وي حتی د پورتنی بدلون د اړتیا لپاره به لږ هم و نه شي

Greater Afghan

Library

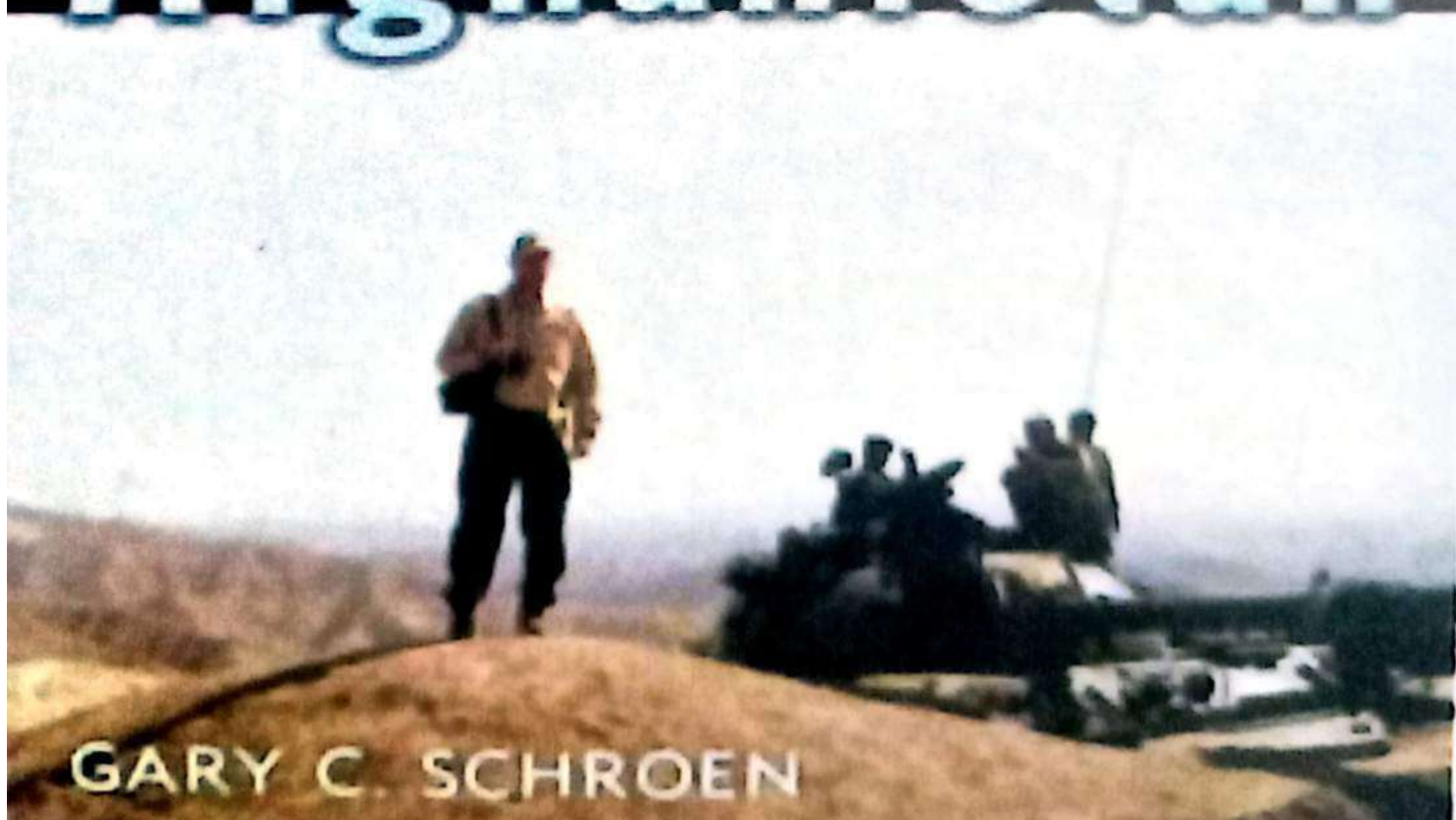
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

FIRST IN

An Insider's Account
of How the CIA
Spearheaded the
War on Terror in
Afghanistan

GARY C. SCHROEN